Nr. 7 – 2001
Side 813 – 1026

NORSK LOVTIDEND

Avd. I

Lover og sentrale forskrifter mv.

Nr. 7
Utgitt 4. juli 2001

Innhold

Side

Lover og ikrafttredelser. Delegering av myndighet

2001

Juni. 1. Lov nr. 25 om endr. i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (spesielle kvoteordninger) 813
Juni. 1. Lov nr. 26 om endr. i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (helligdagsfredning) 813
Juni. 1. Lov nr. 27 om endr. i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. 814
Juni. 1. Lov nr. 28 om endr. i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant og i enkelte andre lover 814
Juni. 1. Lov nr. 29 om endr. i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) 817
Juni. 8. Lov nr. 30 om endr. i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk 818
Juni. 8. Lov nr. 31 om endr. i lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m. 818
Juni. 15. Lov nr. 32 om endr. i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse 819
Juni. 15. Lov nr. 33 om endr. i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. (virksomhetsoverdragelse m.m.) 820
Juni. 15. Lov nr. 34 om endr. i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. 820
Juni. 15. Lov nr. 35 om endr. av midlertidig lov 23. juni 2000 nr. 49 om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering 821
Juni. 15. Lov nr. 36 om endr. i lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon og i lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap 821
Juni. 15. Lov nr. 37 om endr. i barnelova, forskotteringsloven og i enkelte andre lover (nye regler for beregning av barnebidrag m.m.) 822
Juni. 15. Lov nr. 38 om endr. i lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer m.m. 824
Juni. 15. Lov nr. 39 om endr. i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven) 825
Juni. 15. Lov nr. 40 om endr. i lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold og i lov om foretakspensjon 826
Juni. 15. Lov nr. 41 om endr. i innskuddspensjonsloven, lov om foretakspensjon og enkelte andre lover (parallelle ordninger mv.) 828
Juni. 15. Lov nr. 42 om endr. i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel (regulering av handel med varederivater) 832
Juni. 15. Lov nr. 43 om endr. i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel (tiltak mot ulovlig innsidehandel mv.) 833
Juni. 15. Lov nr. 44 om endr. i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (forhøyelse av avskrivningssats for landbruket) 835
Juni. 15. Lov nr. 45 om endr. i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift 835
Juni. 15. Lov nr. 46 om endr. i skatte- og avgiftslovgivningen 835
Juni. 15. Lov nr. 47 om endr. i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner 838
Juni. 15. Lov nr. 48 om endr. i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond mv. 838
Juni. 15. Lov nr. 49 om endr. i lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond (inkludering av inntekter ved salg av aksjer i Statoil ASA og utgifter knyttet til selskap som skal forvalte statens direkte økonomiske engasjement mv. som en del av fondets netto inntekter) 849
Juni. 15. Lov nr. 50 om endr. i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. (vederlag ved tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret) 850
Juni. 15. Lov nr. 51 om endr. i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. og lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk (kontrolltiltak) 850
Juni. 15. Lov nr. 52 om endr. i politiloven (begrenset politimyndighet til militære mannskaper på den norsk-russiske grense) 852
Juni. 15. Lov nr. 53 om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven) 852
Juni. 15. Lov nr. 54 om endr. i politiloven mv. (overvåkingstjenestens oppgaver mv.) 855
Juni. 15. Lov nr. 55 om endr. i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) – unntak fra innsynsrett 856
Juni. 15. Lov nr. 56 om endr. i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) 857
Juni. 15. Lov nr. 57 om endr. i straffeloven § 262 (rettslig vern av kodede tjenester) 857

Juni. 15. Lov nr. 58 om endr. i tvistemålsloven (sikkerhet for saksomkostninger) 858
Juni. 15. Lov nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven)..... 858
Juni. 15. Lov nr. 60 om endr. i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.)..... 870
Juni. 15. Lov nr. 61 om endr. i lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer..... 871
Juni. 15. Lov nr. 62 om endr. i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling) 871
Juni. 15. Lov nr. 63 om endr. i straffeprosessloven mv. (gjenopptakelse) 877
Juni. 15. Lov nr. 64 om endr. i straffeloven og i enkelte andre lover (endring og ikraftsetting av strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner samt endringer i straffeloven §§ 238 og 239) 880
Juni. 15. Lov nr. 65 om gjennomføring i norsk rett av Den internasjonale straffedomstols vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene) 886
Juni. 15. Lov nr. 66 om endr. i svalbardloven m.m. (innføring av lokaldemokrati i Longyearbyen)..... 888
Juni. 15. Lov nr. 67 om endr. i lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter ... 891
Juni. 15. Lov nr. 68 om endr. i kirkeloven, gravferdsloven og lov om Opplysningsvesenets fond..... 891
Juni. 15. Lov nr. 69 om endr. i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) 892
Juni. 15. Lov nr. 70 om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova)..... 892
Juni. 15. Lov nr. 71 om endr. i lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett..... 896
Juni. 15. Lov nr. 72 om endr. i utlendingsloven 897
Juni. 15. Lov nr. 73 om organisert kampaktivitet som tillater knockout 898
Juni. 15. Lov nr. 74 om endr. i lov 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v. 898
Juni. 15. Lov nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell 899
Juni. 15. Lov nr. 76 om endring i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern..... 904
Juni. 15. Lov nr. 77 om endr. i lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. (Hjemmel for norsk merkeordning for landbruksprodukter) 904
Juni. 15. Lov nr. 78 om endr. i lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. og i einskilde andre lover 905
Juni. 15. Lov nr. 79 om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven) 907
Juni. 15. Lov nr. 80 om endr. i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser 920
Juni. 15. Lov nr. 81 om elektronisk signatur 921
Juni. 15. Lov nr. 82 om endr. i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven) 925
Juni. 15. Lov nr. 83 om endr. i lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven)..... 929
Juni. 15. Lov nr. 84 om endr. i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven)..... 934
Juni. 15. Lov nr. 85 om endr. i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og i lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap 935
Juni. 15. Lov nr. 86 om endr. i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 (vegprising) 936
Juni. 15. Lov nr. 87 om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap 936
Juni. 15. Lov nr. 88 om endr. i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel..... 937
Juni. 15. Lov nr. 89 om endr. i lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. 937
Juni. 15. Lov nr. 90 om endr. i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) 938
Juni. 15. Lov nr. 91 om endr. i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v..... 939
Juni. 15. Lov nr. 92 om endr. i lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer (genteknologiloven) 940
Juni. 15. Lov nr. 93 om helseforetak m.m. (helseforetaksloven)..... 940
Juni. 15. Lov nr. 94 om endr. i apotekloven og legemiddelloven..... 956
Mai 18. Ikrafttr. av lov av 18. mai 2001 nr. 22 om garantistillelse fra Statoil ASA ved emisjon og salg av statens aksjer (Nr. 515) 958
Mai 18. Deleg. av myndighet til Olje- og energidepartementet etter lov av 18. mai 2001 nr. 23 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement) (Nr. 516) 958
Juni 1. Delvis ikrafttr. av lov av 14. april 2000 nr. 33 om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover (fastlegeordningen) (Nr. 544) 967
Juni 1. Delvis ikrafttr. av lov av 21. desember 2000 nr. 125 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover (Nr. 545) 967
Juni 1. Ikrafttr. av lov av 1. juni 2001 nr. 28 om endringer i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant og i enkelte andre lover (Nr. 560) 981
Juni 1. Ikrafttr. av lov av 1. juni 2001 nr. 27 om endringer i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen

og ammunisjon m.v. (Nr. 561) 981
Juni 1. Deleg. av myndighet til Nærings- og handelsdepartementet etter lov om mål og vekt § 2 (Nr. 562) 981
Juni 8. Ikrafttr. av lov av 8. juni 2001 nr. 31 om endringer i lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m. (Nr. 567) 984
Juni 8. Ikrafttr. av lov av 21. desember 2000 nr. 127 om endringer i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) og enkelte andre lover (Nr. 568) 984
Juni 8. Ikrafttr. av lov av 14. april 2000 nr. 33 om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover (fastlegeordningen) (Nr. 569) 984
Juni 8. Ikrafts. av lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste og lov av 7. juli 2000 nr. 70 om endring i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste (Nr. 571) 986
Juni 8. Ikrafttr. av lov om spesialisthelsetjenesten m.m., psykisk helsevernloven og pasientrettighetsloven (Nr. 595) 992
Juni 15. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 36 om endringer i lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon og lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap (Nr. 612) 995
Juni 15. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 38 om endringer i lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer m.m. (Nr. 613) 996
Juni 15. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur (Nr. 614) 996
Juni 15. Deleg. av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Samferdselsdepartementet etter lov om elektronisk signatur § 5 og § 24 (Nr. 615) 996
Juni 15. Ikrafttr. av lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser og lov av 15. juni 2001 nr. 80 om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser (Nr. 617) 1025
Juni 15. Delvis ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.) (Nr. 618) 1026
Juni 15. Delvis ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling) (Nr. 619) 1026
Juni 15. Ikrafttr. av lov av 15. juni 2001 nr. 50 om endring i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. (vederlag ved tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret) (Nr. 620) 1026

Forskrifter

Mai 16. Forskrift om forbud mot bruk av visse animalske avfallsprodukter i fôr til produksjonsdyr (Nr. 514) 957
Mai 22. Forskrift om stopp i fisket etter hyse med konvensjonelle fartøy nord for 62° N i 2001 (Nr. 519) 959
Mai 23. Forskrift om kommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort (Nr. 520) 959
Mai 25. Forskrift om fastlønnstilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til fysioterapitjenesten (Nr. 542) 966
Mai 23. Forskrift om frakttilskuddsordninger for korn og kraftfôr under markedsordningen for korn (Nr. 548) 967
Mai 23. Forskrift om prissystemet for korn, mel og kraftfôr under markedsordningen for korn (Nr. 549) 970
Juni 1. Forskrift om grensen for det norske sjøterritorium ved Svalbard (Nr. 556) 975
Juni 5. Forskrift om gjennomføring av forskuddstrekk og påleggstrekk ved fiske og fangstvirksomhet (Nr. 565) 982
Juni 8. Forskrift om tomtefeste m.m. (Nr. 570) 985
Juni 6. Forskrift (Nr. 117) om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven (Nr. 573) 987
Juni 6. Forskrift (Nr. 118) om avgrensing av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av sosiale tjenester (Nr. 574) 987
Juni 15. Forskrift om krav til utsteder av kvalifiserte sertifikater mv. (Nr. 611) 994
Juni 15. Forskrift om offentlige anskaffelser (Nr. 616) 996

Endringsforskrifter

2000

Nov. 14. Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr (Nr. 1683) 957

2001

Mai 22. Endr. i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak overfor innførsel fra områder i EU med utbrudd av munn- og klauvsjuke (Nr. 517) 958
Mai 22. Endr. i forskrift om stopp i fisket etter torsk nord for 62° N i 2001 for fartøy i gruppe I og

gruppe II (Nr. 518) 959
Mai 25. Endr. i forskrift om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og frambud av ferskt fjørfekjøtt (Nr. 522) 960
Mai 15. Endr. i forskrift om forebygging av sammenstøt på sjøen (Nr. 539) 964
Mai 25. Endr. i forskrift om stønad til dekning av utgifter ved reise for undersøkelse og behandling (Nr. 540) 964
Mai 25. Endr. i forskrift om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter (Nr. 541) 965
Mai 31. Endr. i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen (Nr. 543) 966
Mai 23. Endr. i forskrift om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer (Nr. 550) 972
Mai 23. Endr. i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer (Nr. 551) 973
Juni 1. Endr. i forskrift om gebyr og tvangsmulkt etter folketrygdloven § 25–3 for arbeidsgiver som ikke oppfyller plikten til å gi meldinger til arbeidstakerregisteret mv. (Nr. 554) 974
Juni 1. Endr. i forskrift til lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven). Del. av myndighet (Nr. 555) 975
Juni 1. Endr. i forskrift om gjennomføring av forskuddstrekk (Nr. 557) 979
Juni 1. Endr. i forskrift om adgangen til å delta i snurpenotfisket etter sei (Nr. 558) 979
Juni 1. Endr. i forskrift om kringkasting (Nr. 559) 980
Juni 5. Endr. i forskrift om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse (Nr. 564) 982
Juni 5. Endr. i forskrift om forbud mot transport og ansamling av levende klauvdyr (Nr. 572) 986
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 12) om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel (Nr. 577) 988
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 17) om avgiftsforvaltningen og avgiftskontrollen og om klagenemndas organisasjon og saksbehandling (Nr. 578) 988
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 26) om avregning av inngående avgift for samvirkeforetak m.v. (Nr. 580) 989
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 36) etter mval. § 16, første ledd, nr. 9 om transporttjenester som består i ferging av kjøretøyer (Nr. 582) 989
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 48) om frivillig registrering av skipsrederier og flyselskaper (Nr. 586) 990
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 68) om hva som anses som omsetning og utleie av retten til kinematografisk film (Nr. 588) 991
Juni 6. Endr. i forskrift (Nr. 78) om avgrensning av fritaket for merverdiavgift for brukte kjøretøyer etter merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 10 (Nr. 589) 991
Juni 6. Endr. i forskrift om bruk av bokføringsregler i lov om regnskapsplikt m.v. og enkelte andre lover (Nr. 593) 992
Juni 6. Endr. i forskrift om regnskapssystem, registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger (Nr. 594) 992
Juni 7. Endr. i forskrift om forsøksvirksomhet for uførepensjonister med uføregrad ned til 20 prosent (Nr. 607) 993
Juni 7. Endr. i forskrift (Nr. 69) om avgiftsplikt for bilforhandlere som registrerer kjøretøyer på egne navn i motorvognregisteret (Nr. 608) 993
Juni 7. Endr. i forskrift (Nr. 90) om beregning av merverdiavgift på personkjøretøyer som er anskaffet eller uttatt til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet (Nr. 609) 993
Juni 15. Endr. i forskrift om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI punkt 4 om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene) (Nr. 621) 1026

Diverse

Mai 21. Opph. av forskrifter om frukt, bær, grønnsaker og rotvekster (Nr. 521) 960
Mai 28. Opph. av forskrifter om tilvirkning og omsetning av eddik og eddikessens (Nr. 523) 964
Juni 1. Opph. av forskrift om fastsetting og utbetaling av folketrygdens tilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til helsetjenesten (Nr. 546) 967
Mai 22. Opph. av forskrift vedrørende omsetning av menstruasjonstamponger (Nr. 547) 967
Mai 23. Opph. av forskrifter for utslipp av avløpsvann fra bedrifter som foredler og konserverer vegetabilier (frukt, bær, grønnsaker o.l.) (Nr. 552) 974
Mai 23. Opph. av forskrifter for utslipp fra pelsdyrfôrkjøkken (Nr. 553) 974
Juni 1. Opph. av bestemmelser om riksprototypenes opbevaring og opsynet med samme (Nr. 563) 982
Juni 5. Opph. av forskrift om minstegrense for beregning av sikringstrekk (Nr. 566) 984
Juni 6. Opph. av forskrift (Nr. 6) om utjevningsprisen på elektrisk kraft (Nr. 575) 987

Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 7) om gjennomføringen av merverdiavgift på elektrisk kraft (Nr. 576)	988
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 25) om frivillig registrering av vareagenter (Nr. 579)	988
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 28) om frivillig registrering av skipsmeglere (Nr. 581)	989
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 37) om frivillig registrering av avlslag i landbruket (Nr. 583)	989
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 44) om frivillig registrering av regnskapsbyråer og revisjonsbyråer (Nr. 584)	989
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 47) om frivillig registrering av nyhetsbyråer/telegrambyråer (Nr. 585)	990
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 61) om frivillig registrering av private planleggingskonsulenter (Nr. 587)	990
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 82) om frivillig registrering av virksomhet med grunnundersøkelser (Nr. 590)	991
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 94) om frivillig registrering av virksomhet med posisjonering m.v. til havs (Nr. 591)	991
Juni	6.	Opph. av forskrift (Nr. 107) om frivillig registrering av oljemeglere (Nr. 592)	992
Juni	8.	Opph. av forskrift om ilegging av tvangsmulkt etter lov om arbeidervern og arbeidsmiljø (Nr. 610)	994

Oversikt over rettelser ..... 3. omslagsside
Bestillinger, adresseendringer mv. ..... 4. omslagsside

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Utgitt 4. juli 2001 **Nr. 7**

1. juni. Lov nr. 25 2001

Lov om endring i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (spesielle kvoteordninger).

Ot.prp. nr. 39, Innst.O. nr. 73 og Besl.O. nr. 85 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 26. april og 3. mai 2001. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. gjøres følgende endring:

§ 5 a første og annet ledd skal lyde:

Som et ledd i en tilpasning av den konsesjonsbelagte trål- og ringnotflåte, kan totalkvoten for vedkommende gruppe deles i et antall like kvoter (enhetskvoter), som kan være større enn antall deltagende fartøy i vedkommende fartøygruppe. Enhetskvoten kan fordeles ulikt mellom de deltagende fartøy innenfor gruppen. Innenfor rammen av totalkvoten for vedkommende gruppe, kan det også fastsettes andre former for spesielle kvoteordninger som innebærer at kvotene fordeles ulikt mellom de deltagende fartøy, herunder ordninger som bytte av kvoter.

Første ledd gjelder tilsvarende for andre fartøy som deltar i grupper som er underlagt adgangsbegrensning.

II

Denne lov trer i kraft straks.

1. juni. Lov nr. 26 2001

Lov om endring i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. (helligdagsfredning).

Ot.prp. nr. 66 (1999-2000), Innst.O. nr. 10 og Besl.O. nr. 40 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 13. desember 2000. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske mv. gjøres følgende endring:

§ 13 skal lyde:

§ 13. *Helligdagsfredning.*

Departementet kan gi forskrift om fiske og fangst på eller i tilknytning til søn- og helligdager i bestemte områder eller for bestemte fiskerier eller fartøygrupper, når dette er nødvendig av hensyn til

a) en rasjonell eller hensiktsmessig utøvelse eller gjennomføring av fiske og fangst,
b) den alminnelige helligdagsfred, eller
c) når det foreligger andre særlige omstendigheter.

I områder hvor oppsyns- eller utvalgsordning er etablert, jf kap. VII, kan departementet forby sports- og fritidsfiske når det er gitt forskrifter i medhold av første ledd.

II

Denne lov trer i kraft straks.

1. juni. Lov nr. 27 2001

Lov om endringer i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v.

Ot.prp. nr. 21, Innst.O. nr. 57 og Besl.O. nr. 72 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 20. mars og 5. april 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. gjøres følgende endringer:

§ 27 b annet og nytt tredje ledd skal lyde:

Skytevåpen må ikke uten aktverdig grunn has med på offentlig sted.

Bestemmelsen i annet ledd gjelder også luft- og fjærvåpen, våpenetterligninger som lett kan forveksles med skytevåpen, og skytevåpen som etter § 1 annet ledd er gjort varig ubrukbart.

§ 31 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan bestemme at det skal opprettes et sentralt våpenregister og fastsette regler for føringen av dette, herunder at registeret skal føres ved hjelp av elektroniske hjelpemidler. Alle opplysninger i et slikt sentralt databasert våpenregister kan unntas fra offentlighet.

§ 31 nytt femte ledd skal lyde:

Departementets myndighet etter loven her kan legges til Politidirektoratet. Departementet bestemmer hvilken myndighet og hvilke oppgaver som skal legges til Politidirektoratet.

§ 33 første ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller grovt uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder, hvis ikke overtredelsen rammes av et strengere straffebud. Gjelder overtredelsen § 27 b annet ledd eller ulovlig innføring, avhendelse, erverv eller besittelse av skytevåpen eller ammunisjon, kan bøter eller fengsel i inntil 2 år anvendes.

Ny § 34 skal lyde:

Kongen kan bestemme at overtredelser av lovens § 7 første ledd, § 8 første ledd første punktum og § 13 første ledd første punktum ikke skal forfølges strafferettslig dersom den som har begått overtredelsen, gir underretning til politiet om overtredelsen i løpet av et nærmere angitt tidsrom fastsatt av Kongen.

II

Endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

1. juni. Lov nr. 28 2001

Lov om endringer i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant og i enkelte andre lover.

Ot.prp. nr. 27, Innst.O. nr. 71 og Besl.O. nr. 82 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 23. april og 3. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:

1 Lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing.
2 Lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr.
3 Lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring.
4 Lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste.

I

I lov 7. juni 1935 nr. 2 om tinglysing gjøres følgende endring:

§ 34 tredje ledd skal lyde:

Reglene i §§ 20, 21 og 23–32 a får tilsvarende anvendelse. Tidsfristen i § 28 første ledd skal likevel være 20 år for pant etter panteloven § 3–4, § 3–8 til 3–11, § 3–17 tredje ledd og § 4–10.

II

I lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant gjøres følgende endringer:

§ 2–2 annet ledd oppheves.

§ 2–5 tredje ledd skal lyde:

(3) For pantsettelse av adkomstdokument til leierett til husrom gjelder § 4–3.

§ 3–4 første ledd annet punktum oppheves.

§ 3–4 fjerde ledd skal lyde:
(4) Panterett i driftstilbehør omfatter ikke tilbehør til fast eiendom, jf. § 2–2 første ledd bokstav c, og heller ikke ting som kan pantsettes etter §§ 3–3, 3–8, 3–9 eller 3–10.

§ 3–4 femte ledd annet punktum skal lyde:
(5) Hvis pantsetterens næringsvirksomhet består av flere avdelinger som driftsmessig er adskilt, kan driftstilbehøret for den enkelte avdeling pantsettes særskilt.

§ 3–6 skal lyde:
Panterett i driftstilbehør får rettsvern ved tinglysing på eierens blad i Løsøreregisteret.

§ 3–8 annet ledd skal lyde:
(2) Panteretten får rettsvern ved tinglysing på eierens blad i Løsøreregisteret. Ved enkeltvis pantsettelse av registrert motorvogn blir panteretten da også beskyttet mot rettserverv etter lov 2. juni 1978 nr. 37 om godtroerverv av løsøre.

§ 3–8 femte ledd skal lyde:
(5) § 3–4 tredje ledd og § 3–5 gjelder tilsvarende. For næringsdrivende i landbruksnæring gjelder § 3–9 fjerde ledd tilsvarende. Ved samlet pantsettelse av alle pantsetterens motorvogner, anleggsmaskiner eller alt jernbanemateriell gjelder § 3–4 femte ledd og § 3–7 tilsvarende.

§ 3–9 annet ledd bokstav b skal lyde:
b) merder og annet liknende utstyr som brukes eller er bestemt til bruk for oppdrett av organismer i saltvann eller ferskvann,

§ 3–9 fjerde og femte ledd skal lyde:
(4) Kongen kan fastsette i forskrift hva som skal regnes som næringsvirksomhet i landbruket.
(5) § 3–4 tredje og femte ledd, § 3–7 og § 3–8 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 3–10 tredje ledd skal lyde:
(3) § 3–4 tredje og femte ledd, § 3–7 og § 3–8 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 3–12 annet ledd skal lyde:
(2) § 3–8 tredje ledd gjelder tilsvarende.

§ 4–3 skal lyde:
§ 4–3. *Adkomstdokument til leierett til husrom*
(1) Adkomstdokument til leierett til husrom kan pantsettes.
(2) Som adkomstdokument regnes dokument som representerer en leierett til husrom knyttet til en overførbar fordring på utleieren eller en andelsrett i et selskap.
(3) Panteretten får rettsvern ved at innskuddsbevis som er knyttet til leieretten og eventuelt andelsbevis i borettslag eller aksjebevis i aksjeselskap overleveres etter reglene i § 3–2 annet ledd, eller ved at melding gis til besitteren av disse dokumentene etter reglene i § 3–2 tredje ledd. I tillegg må det gis melding om pantsettelsen til vedkommende utleier eller selskap.

§ 4–10 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:
For næringsdrivende i landbruksnæring gjelder § 3–9 fjerde ledd tilsvarende.

§ 5–4 første ledd skal lyde:
(1) Utleggspant i næringsdrivendes driftstilbehør som nevnt i § 3–4 får rettsvern ved tinglysing på saksøktes blad i Løsøreregisteret. Bestemmelsene i §§ 3–4 og 3–5 gjelder tilsvarende.

§ 5–8 skal lyde:
§ 5–8. *Utlegg i adkomstdokument til leierett til husrom*
Når det tas utlegg i adkomstdokument til leierett til husrom, gjelder § 4–3 og § 5–7 femte ledd tilsvarende.

III

I lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr gjøres følgende endring:

§ 21 A blir § 21 a.

§ 21 a nytt tredje ledd skal lyde:
For registrering i Løsøreregisteret av panterett i driftstilbehør som var tinglyst i grunnboken før ikrafttredelsen av lov ... om endringer i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant og i enkelte andre lover, betales ikke rettsgebyr.

IV

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring gjøres følgende endringer:

§ 1–8 fjerde ledd skal lyde:

Med adkomstdokument til leierett til husrom menes dokument som representerer en leierett til husrom knyttet til en overførbar fordring på utleieren eller en andelsrett i et selskap.

§ 2–10 tredje ledd første og annet punktum skal lyde:

Ved tvangssalg av fast eiendom og adkomstdokumenter til leierett til husrom i lensmannsdistrikt kan namsmannen oppnevnes som medhjelper. Ved tvangssalg av realregistrerte formuesgoder og adkomstdokumenter til leierett til husrom i andre tilfeller kan namsmannen oppnevnes som medhjelper i samsvar med bestemmelser gitt av Kongen.

§ 7–13 første ledd annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder realregistrerte formuesgoder, fondsaktiver registrert i Verdipapirsentralen, aksjer og adkomstdokumenter til leierett til husrom som saksøkte er registrert eller meldt som eier av.

§ 7–14 annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder realregistrerte formuesgoder, fondsaktiver registrert i Verdipapirsentralen, aksjer og adkomstdokumenter til leierett til husrom som en tredjeperson er registrert eller meldt som eier av.

§ 7–20 første ledd siste punktum skal lyde:

For tilbehør til fast eiendom, gjelder annet ledd første og annet punktum tilsvarende.

§ 7–20 sjuende ledd første punktum skal lyde:

Ved utlegg i adkomstdokumenter til leierett til husrom underretter namsmannen vedkommende utleier eller selskap, jf. panteloven § 5–8.

§ 8–1 annet ledd skal lyde:

Den som har pant i lagrede reservedeler som omfattes av rettigheter i luftfartøy, kan begjære særskilt tvangssalg av reservedelene eller deler av dem etter dette kapitlet. Salg kan bare begjæres når saksøkeren har tvangskraftig grunnlag for sitt krav og dessuten minst to uker før begjæringen har varslet samtlige kjente rettighetshavere i reservedelene om at salg vil bli krevet dersom ikke kravet oppfylles eller utløsning finner sted. § 4–18 annet til fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 8–2 annet ledd skal lyde:

Grunnlag for særskilt tvangssalg av lagrede reservedeler som omfattes av rettigheter i luftfartøy, er grunnlagene som nevnes i § 11–2.

§ 8–6 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved særskilt tvangssalg av lagrede reservedeler som omfattes av rettigheter i luftfartøy, skal det isteden legges ved attest fra realregisteret om eierforholdet og registrerte heftelser.

§ 10–1 annet ledd skal lyde:

For tvangsdekning i adkomstdokumenter til leierett til husrom gjelder kapittel 12.

§ 11–18 annet ledd skal lyde:

Ved salg av fast eiendom kan en saksøker som også har panterett i driftstilbehør som nevnt i panteloven § 3–4, kreve at salget skal omfatte driftstilbehøret dersom samlet salg antas å gi størst samlet utbytte og det for driftstilbehøret foreligger tvangskraftig tvangsgrunnlag som nevnt i loven her § 8–2. Kravet må fremsettes i begjæringen om tvangssalg. § 8–6 første og annet ledd, § 8–7 første ledd annet punktum og annet ledd og § 8–8 gjelder tilsvarende.

Nåværende annet og tredje ledd blir tredje og fjerde ledd og skal lyde:

Salg av luftfartøy skal også omfatte lagrede reservedeler som omfattes av panterett i luftfartøyet, når reservedelene befinner seg i riket. Saksøkeren kan likevel i begjæringen kreve at luftfartøyet skal selges uten reservedelene dersom de bedre prioriterte panthavere ikke har pant i reservedelene og det må antas at samlet salg vil redusere saksøkerens eller etterstående panthaveres dekningsmulighet. Skal luftfartøyet selges uten reservedelene, kan saksøkeren innen en frist som medhjelperen setter, kreve at også reservedelene selges under forfølgningen. Selges luftfartøyet og reservedelene sammen, fordeles hele kjøpesummen under ett.

Den som har panterett i et luftfartøy med prioritet etter saksøkerens krav, og i tillegg panterett i lagrede reservedeler som ikke omfattes av bedre prioriterte panthaveres panterett, kan kreve at salget skal omfatte også reservedelene. Begjæring må fremsettes så tidlig at medhjelperen kan avertere samlet salg av luftfartøyet og reservedelene. Hele kjøpesummen fordeles i tilfelle under ett.

Nåværende fjerde ledd oppheves.

§ 11–55 første ledd tredje punktum oppheves.

§ 11–55 annet ledd første punktum skal lyde:

Ved tvangsbruk av fast eiendom kan en saksøker som også har panterett for pantekravet i driftstilbehør som nevnt i panteloven §§ 3–4, 3–8 og 3–9 eller i varelager som nevnt i panteloven § 3–11, kreve at tvangsbruken også skal omfatte disse verdiene dersom verdiene har en naturlig tilknytning til den faste eiendommen, og det for disse verdienes del foreligger tvangskraftig tvangsgrunnlag som nevnt i denne loven § 8–2.

Overskriften til kapittel 12 skal lyde:
Kapittel 12. Tvangsdekning i adkomstdokument til leierett til husrom

§ 12–1 skal lyde:
§ 12–1. *Innledning*

Den som har panterett i adkomstdokument til leierett til husrom, eller i en ideell del av et slikt formuesgode, kan begjære tvangssalg av pantet etter dette kapitlet når det foreligger tvangskraftig tvangsgrunnlag.

§ 12–3 skal lyde:
§ 12–3. *Kompetent namsmyndighet*

Begjæring om tvangssalg settes fram for namsretten i den krets der husrommet er.

§ 12–4 første ledd tredje punktum skal lyde:

Dessuten bør det gis opplysning om husrommets art, størrelse, vedlikehold m.m.

V

I lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste gjøres følgende endring:

§ 33 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Fyrste ledd tredje og fjerde punktum og andre ledd andre og tredje punktum gjeld tilsvarande.

VI

Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.
2. Panterett i driftstilbehør som er tinglyst i grunnboken før lovens ikrafttredelse, må tinglyses i Løsøreregisteret innen ett år etter ikrafttredelsen. Eldre panteretter som tinglyses i Løsøreregisteret innen utløpet av fristen, beholder rettsvern og prioritet etter tidligere lovgivning. For namsutlegg i driftstilbehør som tinglyses i Løsøreregisteret innen ett år etter ikrafttredelsen, får panteloven § 5–13 anvendelse, men slik at treårsfristen i første ledd første punktum skal regnes fra tidspunktet for re-tinglysing.
3. Endringene i tvangsfullbyrdelsesloven gjelder for saker om tvangsfullbyrdelse der begjæringen om tvangsfullbyrdelse inngis etter at loven er trådt i kraft. Begjæring om tvangssalg av driftstilbehør som fremmes innen ett år etter lovens ikrafttredelse, skal være vedlagt attest fra grunnboken om eierforholdet og registrerte heftelser. Tvangsfullbyrdelsesloven § 11–6 annet ledd annet og tredje punktum gjelder tilsvarende for slike begjæringer.

1. juni. Lov nr. 29 2001

Lov om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven).

Ot.prp. nr. 17, Innst.O. nr. 43 og Besl.O. nr. 64 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 13. og 20. februar 2001. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) gjøres følgende endringer:

§ 2–4 nr. 6 skal lyde:

6. Alta/Kvalsund (Kvalsund, Hammerfest, Alta, Hasvik og Loppa kommuner),

§ 2–8 annet ledd skal lyde:

Rett til å kreve seg fritatt for valg har alle som

a. har fylt seksti år innen valgårets utløp, eller
b. har gjort tjeneste som medlem av Sametinget de siste fire år, eller
c. overfor Sametingets valgnemnd godtgjør at de ikke vil kunne skjøtte sine plikter som medlem av Sametinget uten uforholdsmessig vanskelighet.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

8. juni. Lov nr. 30 2001

Lov om endringer i lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk.

Ot.prp. nr. 40, Innst.O. nr. 65 og Besl.O. nr. 87 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 3. og 29. mai 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I lov 18. juni 1965 nr. 4 om vegtrafikk gjøres følgende endringer:

Ny § 13 a skal lyde:
Forbud mot varslingsutstyr o.l. i motorvogn

I motorvogn er det forbudt å besitte eller bruke utstyr som har til formål å varsle om eller forstyrre trafikkontroller. Forbudet omfatter utstyr som blokkerer, mottar eller sender signaler fra eller til utstyr for kontroll og overvåkning av trafikk.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser til presisering og utfylling av forbudet i første ledd.

Ny overskrift til § 17 skal lyde:
Bruk av motorvogn mv.

§ 17 første ledd skal lyde:

For så vidt ikke annet følger av § 16, må motorvogn eller andre registreringspliktige kjøretøyer ikke brukes uten at de er meldt til registrering og påsatt lovlige kjennemerker og det er utferdiget vognkort. Vognkortet skal alltid følge med under bruken.

II

Loven trer i kraft straks.

8. juni. Lov nr. 31 2001

Lov om endringer i lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m.

Ot.prp. nr. 77 (1999-2000), Innst.O. nr. 72 og Besl.O. nr. 88 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 8. og 29. mai 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

Fra person som har gitt skriftlig samtykke kan organer eller annet biologisk materiale tas til behandling av sykdom eller legemsskade hos en annen. Inngrep kan bare foretas når det ikke medfører noen nærliggende fare for giverens liv eller helse.

Samtykke kan gis av den som er fylt 18 år. Når særlige grunner taler for det, kan også personer under 18 år gi samtykke med tilslutning fra sin verge og den som har foreldreansvaret og omsorgen for den mindreårige.

Fra en person som er under 12 år eller som mangler evnen til å gi eget samtykke, kan fornybart vev uttas dersom

1. det ikke finnes noen vevsforlikelig giver som er i stand til å samtykke,
2. mottakeren er søsken, barn eller forelder til eller i særlige tilfeller i nær familie med giveren,
3. transplantasjonen må antas å være nødvendig for å redde mottakerens liv,
4. vergen og den eller de som har foreldreansvaret og omsorgen for giveren samtykker og
5. den potensielle giveren ikke motsetter seg det.

Inngrep på personer under 18 år og på personer som ikke kan gi eget samtykke, skal godkjennes av fylkeslegen.

Før samtykke gis, skal den eller de som gir samtykke ha fått opplysning av en lege om arten av inngrepet og om de følger dette kan få. Legen plikter å forvisse seg om at vedkommende har forstått innholdet og betydningen av opplysningene. Er giveren under 12 år eller mangler evnen til å gi eget samtykke, skal en lege opplyse giveren om inngrepets art og de konsekvenser dette kan få i den utstrekning det må antas at giveren har forutsetninger for å forstå hva inngrepet innebærer.

Ny § 6 a skal lyde:

Overføring av levende biologisk materiale fra dyr til mennesker er midlertidig ikke tillatt, jf. § 15 annet ledd.

§ 7 nytt sjette ledd skal lyde:

Obduksjon skal utføres på en etisk forsvarlig måte med respekt for den avdøde.

Nytt kapittel II A skal lyde:
Kapittel II A. Bruk av fostervev

§ 8 a. Med fostervev forstås i denne lov celler og vev fra provosertaborterte fostre.

§ 8 b. Fostervev kan bare brukes til medisinsk forskning, diagnostikk, fremstilling av vaksine og behandling.

Bruk av fostervev til behandling er bare tillatt i de tilfeller hvor det foreligger alvorlig sykdom eller skade og andre behandlingsformer har begrenset effekt. Bruk av fostervev til medisinsk forskning, diagnostikk og fremstilling av vaksine er bare tillatt dersom det ikke finnes andre likeverdige metoder.

Det er forbudt å bruke eggstokkvev fra provosertaborterte fostre til transplantasjon.

§ 8 c. Bruk av fostervev til behandling og forskning skal godkjennes av departementet.

§ 8 d. Skriftlig samtykke fra kvinnen skal foreligge før fostervev kan avgis til en fostervevsbank.

Først etter at beslutningen om svangerskapsavbrudd er tatt, kan kvinnen informeres om mulig bruk av fostervevet. Samtykket kan bare gyldig avgis etter at slik informasjon er gitt.

§ 8 e. All innsamling, lagring og utlevering av fostervev skal foretas av en fostervevsbank. Fostervevsbanker skal godkjennes av departementet.

Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om fostervevsbankers innsamling, lagring og utlevering av fostervev.

§ 8 f. Kvinnen skal ikke gis opplysninger om identiteten til den som mottar fostervevet.

Den som mottar fostervev, skal ikke gis opplysninger om identiteten til kvinnen som har avgitt fostervevet.

§ 8 g. Enhver som mottar fostervev ved transplantasjon, skal informeres om at vevet stammer fra provosertaborterte fostre.

§ 8 h. Helsepersonell som av samvittighetsgrunner ønsker det, kan reservere seg mot å delta i forskningsprosjekter hvor fostervev benyttes og å utføre eller assistere ved transplantasjon av fostervev.

Nytt kapittel III A skal lyde:
Kapittel III A. Kommersiell utnytting av organer mv.

§ 10 a. Kommersiell utnytting av organer, deler av organer og celler og vev som sådan fra mennesker er forbudt.

Det samme gjelder kommersiell utnytting av celler og vev som sådan fra aborterte fostre.

§ 10 b. Organer, deler av organer, celler og vev som sådan fra mennesker og aborterte fostre, bestanddeler av slikt materiale og opplysninger som er fremkommet ved analyse av slikt materiale, kan ikke tas ut av landet uten godkjenning fra departementet.

Bestemmelsen i første ledd gjelder ikke dersom utførselen skjer i forbindelse med ytelse av helsehjelp til enkeltpersoner.

§ 14 nytt annet ledd skal lyde:

På samme måte straffes den som treffer beslutning om bruk av fostervev, overføring av levende biologisk materiale fra dyr til mennesker eller kommersiell utnytting i strid med lovens bestemmelser.

§ 15 nytt annet ledd skal lyde:

§ 6 a opphører å gjelde 1. januar 2003.

§ 16 oppheves.

II Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

15. juni. Lov nr. 32 2001

Lov om endring i lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse.

Ot.prp. nr. 36, Innst.O. nr. 53 og Besl.O. nr. 73 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 22. mars og 5. april 2001. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 28. juli 1949 nr. 26 om Statens Pensjonskasse gjøres følgende endring:

§ 5 nytt femte ledd skal lyde:
Kongen kan i forskrift bestemme at grupper av arbeidstakere skal være unntatt fra medlemskap i Statens Pensjonskasse.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 33 2001

Lov om endringer i lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. (virksomhetsoverdragelse m.m.).

Ot.prp. nr. 79, Innst.O. nr. 91 og Besl.O. nr. 102 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. gjøres følgende endringer:

§ 55 E oppheves.

§ 55 F blir § 55 E og skal lyde:
Arbeidstilsynet kan gi arbeidsgiver pålegg om å utforme utkast til skriftlig arbeidsavtale etter bestemmelsene i §§ 55 B til 55 D og § 73 P andre og tredje ledd.

§ 73 A nytt annet ledd skal lyde:
§§ 73 B og 73 C får ikke anvendelse ved overføring fra et konkursbo.

§ 73 D skal overskriften lyde:
§ 73 D. *Representasjon*

§ 73 D ny nr. 2 skal lyde:
2. I de tilfeller virksomheten ikke bevarer sin uavhengighet, skal de overførte arbeidstakerne som var representert før overføringen, fortsatt være representert på en egnet måte frem til nyvalg kan finne sted.

Nåværende nr. 2 blir ny nr. 3.

§ 73 E første ledd ny bokstav d skal lyde:
d) fastsatt eller foreslått dato for overføringen.

§ 73 E nytt annet ledd skal lyde:
I virksomheter hvor det ikke er tillitsvalgte skal informasjon som nevnt i første ledd bokstav a til d så tidlig som mulig gis de berørte arbeidstakerne.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 34 2001

Lov om endringer i lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m.

Ot.prp. nr. 84, Innst.O. nr. 90 og Besl.O. nr. 107 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 4. mars 1983 nr. 3 om statens tjenestemenn m.m. gjøres følgende endringer:

§ 3 nr. 1 nytt tredje ledd skal lyde:
Fylkesmann kan utnevnes på åremål.

§ 3 nr. 3 skal lyde:
3. Kongen fastsetter ved forskrift nærmere regler om utnevning av embetsmenn i åremålsstilling. Kongen fastsetter ved forskrift om en tjenestemannsstilling skal være utdanningsstilling eller åremålsstilling. Ved forskrift kan det også fastsettes særregler for enkelte grupper tjenestemenn.

§ 7 nr. 1 skal lyde:

1. Når en embetsmann er konstituert i embetet og grunnen til at konstitusjonsformen ble nyttet, er falt bort, skal vedkommende pålegges å fratre embetet. Er embetsmannen utnevnt i åremålsstilling, plikter vedkommende å fratre når åremålet er utløpt. Har konstitusjonen eller åremålsstillingen vart mer enn ett år, skal vedkommende ha minst en måneds varsel. Men har embetsmannen vært konstituert av Kongen etter forutgående kunngjøring, kan vedkommende i stedet utnevnes uten ny kunngjøring. Embetsmann utnevnt i åremålsstilling kan ikke utnevnes i embetet uten ny kunngjøring.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 35 2001

Lov om endring av midlertidig lov 23. juni 2000 nr. 49 om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering.

Ot.prp. nr. 97, Innst.O. nr. 129 og Besl.O. nr. 138 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I midlertidig lov 23. juni 2000 nr. 49 om endring i lov 6. mai 1988 nr. 22 om lønnsplikt under permittering skal del II nr. 2 lyde:

Loven opphører å gjelde 31. desember 2001.

II

Loven trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 36 2001

Lov om endringer i lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon og i lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap.

Ot.prp. nr. 71, Innst.O. nr. 101 og Besl.O. nr. 108 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon gjøres følgende endringer:

§ 5 skal lyde:

Den som er gift, kan bare adoptere sammen med sin ektefelle, bortsett fra når ektefellen er sinnslidende eller psykisk utviklingshemmet eller er forsvunnet.

Andre enn ektefeller kan ikke adoptere sammen.

Ny § 5 a skal lyde:

Den ene ektefelle kan med samtykke fra den andre ektefelle adoptere dennes barn.

Den ene partner i et registrert partnerskap kan med samtykke fra den andre partner adoptere dennes barn med mindre barnet er et adoptivbarn som opprinnelig kommer fra en fremmed stat som ikke tillater slik adopsjon.

§ 13 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for barn adoptert etter § 5 a annet ledd.

§ 15 skal lyde:

§ 15. Blir barnet adoptert på ny av noen annen enn adoptantens ektefelle eller registrerte partner, opphører rettsvirkningene av den første adopsjonen i forholdet til de første adoptivforeldrene og deres slektninger.

II

I lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap gjøres følgende endring:

§ 4 nytt annet ledd skal lyde:

Den ene registrerte partner kan likevel adoptere den andre partnerens barn, jf adopsjonsloven § 5 a annet ledd.

III

Ikraftsetting

Endringene trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 37 2001

Lov om endringer i barnelova, forskotteringsloven og i enkelte andre lover (nye regler for beregning av barnebidrag m.m.).

Ot.prp. nr. 43, Innst.O. nr. 127 og Besl.O. nr. 124 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 6. og 12. juni 2001. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:
1. Lov av 9. desember 1955 nr. 5 om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingsloven).
2. Lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
3. Lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).

I

I lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre (barnelova) gjøres følgende endringer:

§ 44 b første og andre punktum skal lyde:

Reisekostnadane ved samvær skal delast mellom foreldra etter storleiken på inntektene deira der foreldra ikkje blir samde om noko anna. Dersom særlege grunnar gjer det rimeleg, kan retten fastsetje ei anna fordeling av reisekostnadane.

§ 52 andre ledd skal lyde:

Til særlege utlegg så lenge underhaldsplikta varer, kan foreldra påleggjast å yte særtilskot. Det er eit vilkår at utlegga er rimelege og naudsynte og ikkje går inn under dei utgiftene som det løpande fostringstilskotet skal dekke. Krav om særtilskot må setjast fram innan eit år etter at dei særlege utlegga kom på. Departementet kan ved forskrift gje utfyllande reglar om særtilskot.

§ 53 andre og tredje ledd skal lyde:

Vil barnet etter fylte 18 år halde fram med slik skulegang som må reknast som vanleg, har det krav på pengetilskot for den tid skulegangen varer ved. Det skal fastsetjast ei tidgrense for krav på tilskot etter denne regelen.

Foreldra kan også påleggjast å yte tilskot til anna vidareutdanning dersom det er rimeleg etter interessene og givnaden til barnet, høvet til å skaffe seg midlar til vidareutdanninga på anna vis og tilhøva elles. Det skal fastsetjast ei tidgrense for krav på slike tilskot.

§ 54 første og andre ledd skal lyde:

Foreldra kan gjere avtale om fostringstilskot til barnet.

Dersom dei ikkje vert samde, kan kvar av dei krevje at tilskotsfuten tek avgjerd om tilskotet. Dette kan dei gjere jamvel om dei opphavleg har gjort avtale om tilskotet, men slik at løpande tilskot berre skal endrast dersom reglane i lova vil medføre ei endring på meir enn 10 prosent. Departementet kan gje forskrift om gebyr der tilskotsfuten tek avgjerd om fastsetjing og endring av fostringstilskot.

Nåverande åttende ledd oppheves.

Ny § 54 a skal lyde:

§ 54 a. *Offentleg utmåling av fostringstilskot*

Tilskotsfuten skal fastsetje tilskotet slik at fastsette utlegg til forsyting av barnet (underhaldskostnadene) vert delte smellom foreldra etter storleiken på inntekta deira. Tilskotet skal likevel ikkje fastsetjast til eit høgare tilskot enn at tilskotspliktige har att fastsette midlar til eige underhald mv. (bidragsevnevurderinga). Tilskotet skal som hovudregel reduserast for skriftleg avtalt eller offentleg fastsett samvær. Har foreldra avtala delt bustad etter lova § 35 a, gjeld særskilte reglar.

Departementet kan ved forskrift gje utfyllande reglar om utmåling av fostringstilskot etter lova her.

§ 56 andre ledd skal lyde:

Indeksreguleringa gjeld også for beløpet som er fastset etter lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) § 5 første stykket.

§ 58 nytt andre ledd skal lyde:

Der tilskotspliktige med fleire barn ikkje har full tilskotsevne eller samla tilskotsplikt er høgare enn ei viss prosent av inntekta, kan avgjerdsorganet av eige tiltak foreta samla forholdsmessig fastsetjing av tilskota til barna. Dette gjeld i alle typer saker der det kjem minst eit krav om førstegangsfastsetjing, klage eller endring eller der

tilskotsfuten av eige tiltak kan ta opp eitt krav. Regelen gjeld uavhengig av om tilskotspliktige har barn med same tilskotsmottakar eller fleire tilskotsmottakarar. Lova §§ 54 andre ledd og 57 første ledd gjeld tilsvarande. Departementet kan ved forskrift gje utfyllande reglar om samla forholdsmessig fastsetjing av tilskot.

§ 59 første, andre og tredje ledd skal lyde:

Tilskotsfuten kan utan opphald fatsetje eit førebels tilskot. Hastar det, kan slik avgjerd takast utan at motparten får seie si meining.

Tilskotsfuten kan etter krav ta førebels avgjerd om å setje ned tilskot utan at motparten får seie si meining. Dette gjeld dersom tilskotsfuten finn det klårt at vilkåra for det er til stades.

Førebels avgjerd etter første og andre stykket gjeld frå og med den månaden kravet om fastsetjing eller endring vart sett fram. Slik avgjerd kan fullførast straks om ikkje anna er fastsett, og gjeld berre til det ligg føre ei endeleg avgjerd i saka.

Nåværende femte ledd blir fjerde ledd.

II

I lov 9. desember 1955 nr. 5 om innkreving av underholdsbidrag mv. (bidragsinnkrevingsloven) skal § 3 første ledd lyde:

Innkrevingssentralen skal alltid kreve inn det samlede underholdsbidrag dersom bidragsmottakeren får utbetalt bidragsforskott etter reglene i lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven).

III

I lov 17. februar 1989 nr. 2 om bidragsforskott (forskotteringsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1. *Formål*

Formålet med bidragsforskott er å sikre at barn som omfattes av loven her etter nærmere regler får utbetalt et underholdsbidrag fra det offentlige hver måned.

§ 4 nytt tredje ledd skal lyde:

Retten til forskott faller bort dersom inntekten til den som har rett til å motta forskott på vegne av barnet overstiger 320 ganger fullt bidragsforskott per barn per måned. Departementet gir forskrift om hva som skal regnes for forskottsmottakers inntekt.

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Forskottets størrelse*

Departementet fastsetter det beløp som kan utbetales som fullt bidragsforskott per barn. Forskott gis med 100, 75 eller 50 prosent av fullt forskott, avhengig av forskottsmottakers inntekt. I tilfeller som nevnt i § 3 tredje ledd andre punktum gis alltid fullt forskott med mindre bortfallsregelen i § 4 tredje ledd kommer til anvendelse.

Den som setter fram krav om forskott som skal fastsettes ut fra mottakers inntekt, eller som er tilstått slikt forskott, skal selv dokumentere sine inntektsforhold i den utstrekning og på den måte som bidragsfogden bestemmer. Dersom det ikke legges fram slik dokumentasjon, kan krav om forskott avslås eller tilstått forskott stanses.

Departementet kan gi forskrift om hva som skal regnes for inntekt etter paragrafen her og om inntektsgrensene for å kunne få 100 eller 75 prosent av fullt forskott. Inntektsgrensene skal fastsettes under hensyn til antall barn som forskottsmottakeren forsørger og under hensyn til om vedkommende er samboer eller bor alene sammen med barna.

§ 6 tredje ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det kan da ytes forskott på bidrag fra hver av foreldrene, svarende til fullt bidragsforskott fra hver av dem.

IV

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§§ 15–10 og 22–9 oppheves.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 5–43 første ledd ny bokstav h skal lyde:

h. Barnebidrag og særtilskudd etter barneloven kapittel 7 og bidragsforskudd etter forskotteringsloven.

§ 6–32 annet ledd annet punktum skal lyde:

Det gis særskilt fradrag i pensjon o.l. til barn, og i ektefelletillegg etter folketrygdloven.

Nåværende tredje punktum oppheves.

VI

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan iverksette de enkelte bestemmelser til ulik tid.
Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

15. juni. Lov nr. 38 2001

Lov om endringer i lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer m.m.

Ot.prp. nr. 83, Innst.O. nr. 100 og Besl.O. nr. 109 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:
1. Lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven).
2. Lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (Straffeprosessloven).

I

I lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

Familievernet er en spesialtjeneste som har familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Familievernkontorene skal gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien. Familievernkontorene skal foreta mekling etter lov om ekteskap § 26 og barneloven § 34 tredje ledd og § 44 a tredje ledd.

§ 4 skal lyde:

§ 4. *Legers selvstendige beslutningsansvar*

I tilfeller der faglig leder ikke er psykiater eller annen lege, og det er ansatt lege/psykiater ved kontoret, berører ikke dette legens selvstendige beslutningsansvar etter helsepersonelloven § 4 tredje ledd.

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Taushetsplikt*

Enhver som utfører arbeid eller tjeneste for et familievernkontor har taushetsplikt etter helsepersonelloven §§ 21 og 23 med mindre noe annet fremgår av loven her.

Overtredelse av taushetsplikt etter denne bestemmelsen kan straffes etter straffeloven § 121.

Ny § 5 a skal lyde:

§ 5 a. *Taushetsplikt og opplysningsplikt ved mekling*

Den som foretar mekling etter lov om ekteskap § 26 og barneloven §§ 34 tredje ledd og 44 a tredje ledd, har taushetsplikt etter lov om ekteskap § 26 fjerde ledd og opplysningsplikt til barneverntjenesten etter lov om ekteskap § 26 a.

§ 6 skal lyde:

§ 6. *Taushetsplikt – samtykke*

Taushetsplikt er ikke til hinder for at opplysninger gjøres kjent for dem opplysningene direkte gjelder, eller for andre i den utstrekning de som har krav på taushet samtykker.

For barn under 16 år, skal samtykke gis av foreldre eller foresatte. Etter hvert som barnet utvikles og modnes skal barnets foreldre høre hva barnet har å si før samtykke gis. Det skal legges vekt på hva barnet mener. Er barnet mellom 12 og 16 år, skal det legges stor vekt på hva barnet mener.

Dersom et barns interesser tilsier det kan fylkesmannen eller departementet bestemme at opplysningene skal være undergitt taushetsplikt selv om det foreligger samtykke etter annet ledd.

§ 8 skal lyde:

§ 8. *Forskning og statistikk*

Departementet kan bestemme at opplysninger kan eller skal gis til bruk for forskning og statistikk, og at det kan skje uten hinder av taushetsplikt. Opplysningene skal gis uten individualiserende kjennetegn.

Til vedtak som nevnt i første ledd kan knyttes vilkår. Den som mottar opplysningene har taushetsplikt og straffansvar etter denne lov.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om bruk av taushetsbelagte opplysninger i forskning og statistikk.

§ 9 nytt annet ledd skal lyde:

Uten hinder av taushetsplikt etter § 5 skal fagpersonell ved familievernkontorer av eget tiltak gi opplysninger til sosialtjenesten når det er grunn til å tro at en gravid kvinne misbruker rusmidler på en slik måte at det er overveiende sannsynlig at barnet vil bli født med skade, jf. lov om sosiale tjenester § 6–2 a. Også etter pålegg fra de organer som er ansvarlige for gjennomføringen av lov om sosiale tjenester, plikter fagpersonell ved familievernkontorer å gi slike opplysninger.

§ 11 skal lyde:

§ 11. *Klientjournal m.m.*

Ansvarlig behandler plikter å føre ordnede opptegninger over sin virksomhet. Det skal føres journal over hver klientenhet; par, familier og enkeltklienter. Helsepersonell som fører journal etter denne bestemmelsen plikter derfor ikke å føre journal for den enkelte klienten etter helsepersonelloven § 39.

Departementet gir forskrifter om hva klientjournalen skal inneholde og hvordan klientjournal skal føres, herunder regler om supplering, retting og sletting samt oppbevaring og videre behandling.

Klientjournal er ikke konsesjonspliktig etter personopplysningsloven § 33.

Plikten til å føre journal gjelder ikke ved mekling etter lov om ekteskap § 26 og barneloven §§ 34 tredje ledd og 44 a tredje ledd.

§ 13 skal lyde:

§ 13. *Saksbehandling*

Der ikke annet fremgår av loven gjelder forvaltningslovens regler. For kontorer som ikke går inn under definisjonen i forvaltningsloven § 1 annet punktum, får ikke forvaltningsloven § 2 annet ledd anvendelse.

II

I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål gjøres følgende endring:

§ 204 nr. 2 første ledd første punktum skal lyde:

Retten må ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke lovbestemt taushetsplikt han har som følge av tjeneste eller arbeid for stat eller kommune, familievernkontor, postoperatør eller tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste eller teleinstallatør, om ikke departementet gir samtykke.

III

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker gjøres følgende endring:

§ 118 første ledd første punktum skal lyde:

Retten må ikke ta imot forklaring som vitnet ikke kan gi uten å krenke lovbestemt taushetsplikt han har som følge av tjeneste eller arbeid for stat eller kommune, familievernkontor, postoperatør eller tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste eller teleinstallatør, hvis ikke departementet gir samtykke.

IV

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 39 2001

Lov om endringer i lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven).

Ot.prp. nr. 86, Innst.O. nr. 106 og Besl.O. nr. 95 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 13. juni 1975 nr. 35 om skattlegging av undersjøiske petroleumsforekomster mv. (petroleumsskatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 3 c skal lyde:

Underskudd kan kreves fradratt inntekt i senere år uten tidsbegrensning.

Underskudd oppstått i inntektsåret 2002 eller senere år kan kreves fremført med tillegg av rente som legges til saldoen ved utgangen av inntektsåret. Renten beregnes separat for underskudd i alminnelig inntekt og grunnlaget for særskatt. Departementet fastsetter rentesatsen i forskrift.

Ved samlet realisasjon av den virksomhet som underskuddet er oppstått i, eller ved sammenslutning av selskapet med annet selskap, kan samlet ubenyttet underskudd som nevnt i annet ledd kreves overført fra det overdragende til det overtakende selskap.

Det gis fradrag bare for en halvpart av tap eller underskudd som i det enkelte år fremkommer ved annen virksomhet enn nevnt foran. Det gis ikke fradrag for tap eller underskudd som fremkommer ved virksomhet utenfor de områder som er nevnt i § 1 eller utenfor riket.

§ 3 d skal lyde:

Med de begrensninger som følger av denne lov, blir de områder som er nevnt i § 1, å anse som ett distrikt (sokkeldistriktet).

Netto finansposter blir å fordele mellom sokkeldistriktet og det alminnelige skattested (landdistriktet) etter forholdet mellom skattemessig nedskrevet verdi per 31. desember i inntektsåret av formuesobjekter henført til hvert

distrikt etter reglene i tredje til syvende ledd. I netto finansposter inngår som utgifter gjeldsrenter, tap som følge av kurssvingninger på valuta og ytelser som ikke kan henføres til noen bestemt inntektskilde, og som inntekter renteinntekter, gevinster som følge av kurssvingninger på valuta og andre finansielle inntekter.

Ved fordeling av netto finansposter etter annet ledd medregnes følgende formuesobjekter og skattemessig aktiverte utgifter i grunnlaget for fordeling til sokkeldistriktet, når de er anskaffet eller pådratt som ledd i, eller senere tatt i bruk i virksomhet som nevnt i § 5 jf. § 3, og per 31. desember i inntektsåret ikke er realisert eller tatt ut av slik virksomhet:

a) Driftsmiddel som nevnt i § 3 b,
b) Driftsmiddel som nevnt i skatteloven § 14–40 første ledd a og utgifter som er påløpt til erverv av slikt driftsmiddel per 31. desember i inntektsåret,
c) Varelager,
d) Leiet flyttbar produksjonsinnretning som den skattepliktige leietaker krever behandlet etter de særlige regler fastsatt i medhold av § 3 i,
e) Utgifter til egen forskning og utvikling knyttet til konkrete prosjekter som kan bli eller er blitt til driftsmidler, jf skatteloven § 14– 4 sjette ledd første punktum,
f) Annet ervervet immaterielt formuesobjekt enn ervervet forretningsverdi,
g) Kundefordringer,
h) Krav mot annen rettighetshaver, når kravet og den annen parts forpliktelse har grunnlag i deltakelse i ulike utvinningstillatelser. Det gjøres fradrag for tilsvarende forpliktelser overfor annen rettighetshaver,
i) Krav på tilskudd fra staten for påløpte fjerningsutgifter, jf lov 25. april 1986 nr. 11 om tilskudd til fjerning av innretninger på kontinentalsokkelen,
j) Forskuddsbetalt vederlag knyttet til erverv av driftsmidler, varer og tjenester, etter fradrag for mottatte forskuddsbetalinger ved realisasjon av driftsmidler og varer.

Følgende formuesobjekter skal ikke inngå i fordelingsgrunnlaget:

a) Bankinnskudd og kontantbeholdning,
b) Krav mot annen rettighetshaver når kravet og den annen parts forpliktelse har grunnlag i deltakelse i samme utvinningstillatelse,
c) Midler i pensjonsordning.

Formuesobjekter som ikke er omfattet av tredje og fjerde ledd danner grunnlag for fordeling til landdistriktet. Hertil medregnes også utgifter av den art som nevnt i tredje ledd b og e, når slike utgifter er påløpt i annen virksomhet enn nevnt i § 5 jf. § 3.

Dersom det etter bestemmelsene foran ikke foreligger noe fordelingsgrunnlag verken til sokkel- eller landdistriktet, henføres inntekter og utgifter etter annet ledd i sin helhet til landdistriktet.

Selskap som har netto finansutgifter til fordeling, og som etter reglene i § 3 h har en egenkapitalandel som overstiger 20 pst. av summen av gjeld og egenkapital, kan fordele en større andel av nettoutgiftene til sokkeldistriktet enn den andel som følger av bestemmelsene foran i denne bokstav (normalandelen). I slikt tilfelle skal den samlede andel netto finansutgifter fordelt til sokkeldistriktet være lik normalandelen multiplisert med en brøk. Telleren i brøken er summen av selskapets rentebærende gjeld og dets egenkapital etter § 3 h utover 20 pst. av summen av gjeld og egenkapital, og nevneren er selskapets rentebærende gjeld. Som rentebærende gjeld etter denne bestemmelsen regnes gjeld som har gitt opphav til gjeldsrenter som inngår ved beregningen av netto finansposter.

§ 3 h femte og sjette ledd oppheves.

Ny § 3 j skal lyde:

Ved aktivering av renteutgifter som del av kostpris på driftsmiddel som nevnt i § 3 b skal det først foretas fordeling av netto finansposter etter § 3 d. Beløp som aktiveres kan ikke overstige netto finansutgifter som fordeles til sokkeldistriktet etter denne bestemmelsen.

§ 5 sjette ledd nytt annet punktum skal lyde:

Bestemmelsene i § 3 c annet ledd første og tredje punktum får tilsvarende anvendelse på overskytende friinntekt etter foregående punktum.

II

Endringene under I trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2002.

15. juni. Lov nr. 40 2001

Lov om endringer i lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold og i lov om foretakspensjon.

Ot.prp. nr. 42, Innst.O. nr. 85 og Besl.O. nr. 96 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2–6 første ledd første punktum skal lyde:
(1) Foretak som har pensjonsordning som omfatter 15 eller flere medlemmer eller har pensjonsordning med kollektivt investeringsvalg, skal opprette en styringsgruppe for pensjonsordningen på minst tre personer.

§ 3–1 bokstav b skal lyde:
b. som ordning med kollektivt investeringsvalg etter reglene i § 3–2 a.

Nåværende § 3–1 bokstav b blir ny bokstav c.

Ny § 3–2 a skal lyde:
§ 3–2 a. *Kollektiv investeringsportefølje*
(1) Er det fastsatt i regelverket at pensjonskapitalen knyttet til pensjonsordningen skal forvaltes som kollektiv investeringsportefølje, skal foretaket inngå avtale med institusjonen om hvordan porteføljen skal sammensettes og hvilken adgang foretaket skal ha til å endre sammensetningen. Før foretaket gjør dette, skal styringsgruppen gis anledning til å uttale seg.
(2) Avkastning og tap ved forvaltningen av investeringsporteføljen skal årlig tilordnes pensjonskapitalen og fordeles mellom medlemmene etter opptjent pensjonskapital.
(3) Det kan i regelverket fastsettes at medlemmenes pensjonskapital skal forvaltes i ulike eller i samme investeringsportefølje. Utskillingen skal i tilfelle foretas på bakgrunn av medlemmets alder eller antall år igjen til pensjonsalder. Dersom annet ikke er fastsatt i regelverket, skal foretaket inngå avtale med institusjonen om at opptjent pensjonskapital for alle de medlemmer som har sju år eller færre igjen til pensjonsalder, skal utskilles fra pensjonsordningens øvrige kapital og forvaltes som en egen investeringsportefølje. Investeringsporteføljene skal settes sammen med henblikk på at pensjonskapitalen for medlemmer med få år igjen til pensjonsalder blir forvaltet på en særlig betryggende måte. Første og annet ledd gjelder tilsvarende for hver enkelt portefølje.

§ 3–5 første ledd første punktum skal lyde:
(1) Et medlem i en ordning med alminnelig forvaltning av pensjonskapitalen har til enhver tid en pensjonskapital tilsvarende summen av de innskudd foretaket har innbetalt for medlemmet, og en forholdsmessig del av avkastning tilført pensjonsordningen i medlemskapsperioden.

§ 3–5 annet ledd første punktum skal lyde:
(2) Et medlem i en pensjonsordning som forvalter pensjonskapitalen med investeringsvalg har til enhver tid opptjent en pensjonskapital lik summen av innskudd betalt for medlemmet med tillegg og fradrag for medlemmets avkastning og tap.

§ 8–1 annet ledd skal lyde:
(2) Er pensjonsordningen opprettet med investeringsvalg for pensjonskapitalen, gjelder første ledd tilsvarende i forhold til de midler som er knyttet til samtlige medlemmer som inngår i pensjonsordningen.

§ 9–3 første ledd bokstav b utgår. Nåværende bokstav c blir bokstav b.

§ 9–3 annet ledd skal lyde:
(2) Foretaket kan ikke bruke midler i innskuddsfondet til formål som nevnt i første ledd bokstav b, med mindre innskuddsfondet fortsatt vil være tilstrekkelig til å sikre at forpliktelser som nevnt i første ledd bokstav a blir dekket for inneværende og neste år.

§ 14–1 annet ledd skal lyde:
(2) Det kan fastsettes i regelverket for den nye pensjonsordningen at opptjent pensjonskapital benyttes som premiereserve for medlemmenes alderspensjonsrettigheter i den nye pensjonsordningen. Lov om foretakspensjon §§ 4–11 annet og tredje ledd, 4–12 og 4–13 gjelder tilsvarende. Bestemmelsen i leddet her gjelder ikke når pensjonsordningen er opprettet med investeringsvalg for pensjonskapitalen.

II

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon gjøres følgende endringer:

§ 2–3 annet ledd skal lyde:
(2) Ytelser opptjent etter pensjonsplanen skal være garantert av forsikringsselskapet for så vidt annet ikke følger av reglene om kollektivt investeringsvalg i § 11–1 a eller investeringsvalg for det enkelte medlem i § 11–2.

§ 2–4 første ledd første punktum skal lyde:
(1) Foretak som har pensjonsordning som omfatter 15 eller flere medlemmer eller har pensjonsordning med kollektivt investeringsvalg etter § 11–1 a, skal opprette en styringsgruppe for pensjonsordningen på minst tre personer.

§ 4–2 annet ledd tredje punktum skal lyde:
Forvaltes midler knyttet til alderspensjon med kollektivt investeringsvalg etter § 11–1 a eller med investeringsvalg for det enkelte medlem etter § 11– 2, skal opptjent pensjon likevel ikke overstige den rett til pensjon som etter beregningsgrunnlaget for pensjonsordningen motsvarer den premiereserven medlemmet har opptjent til enhver tid.

§ 5–2 fjerde ledd nytt tredje punktum skal lyde:
Forvaltes midler knyttet til alderspensjon med kollektivt investeringsvalg etter § 11–1 a eller med investeringsvalg for det enkelte medlem etter § 11–2, skal årlig avkastning i sin helhet benyttes som engangspremie for tillegg til pensjonsrettighetene.

§ 11–1 første og annet ledd skal lyde:
(1) Foretaket kan i samsvar med bestemmelser i regelverket avtale med institusjonen at midler tilsvarende pensjonsordningens premiereserve for alderspensjon eller for ytelser som nevnt i kapitlene 6 og 7, skal forvaltes som en investeringsportefølje tilordnet pensjonsordningen. Avtalen skal angi hvordan porteføljen skal sammensettes og hvilken adgang foretaket skal ha til å endre sammensetningen.
(2) Før foretaket inngår avtale etter første ledd eller endrer sammensetningen av investeringsporteføljen, skal styringsgruppen gis anledning til å uttale seg.

Ny § 11–1 a skal lyde:
§ 11–1 a. *Engangsbetalt foretakspensjon med kollektivt investeringsvalg*
(1) Er det fastsatt i regelverket at midler tilsvarende pensjonsordningens premiereserve for alderspensjon skal forvaltes med kollektivt investeringsvalg, skal foretaket inngå avtale med institusjonen om hvordan investeringsporteføljen skal sammensettes og hvilken adgang foretaket skal ha til å endre sammensetningen. Før foretaket gjør dette, skal styringsgruppen gis anledning til å uttale seg.
(2) Avkastning og tap ved forvaltningen av investeringsporteføljen skal årlig tilordnes porteføljen og fordeles mellom medlemmene etter opptjent premiereserve.
(3) Det kan i regelverket fastsettes at medlemmenes premiereserve for alderspensjon skal forvaltes i ulike eller i samme investeringsportefølje. Utskillingen skal i tilfelle foretas på bakgrunn av medlemmets alder eller antall år igjen til pensjonsalder. Dersom annet ikke er fastsatt i regelverket, skal foretaket inngå avtale med institusjonen om at opptjent premiereserve for alle de medlemmer som har sju år eller færre igjen til pensjonsalder, skal utskilles fra pensjonsordningens øvrige kapital og forvaltes som en egen investeringsportefølje. Investeringsporteføljene skal settes sammen med henblikk på at premiereserven for medlemmer med få år igjen til pensjonsalder blir forvaltet på en særlig betryggende måte. Første og annet ledd gjelder tilsvarende for hver enkelt portefølje.

III

Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter. Forskjellige deler av loven kan tre i kraft til forskjellig tid. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

15. juni. Lov nr. 41 2001

Lov om endringer i innskuddspensjonsloven, lov om foretakspensjon og enkelte andre lover (parallelle ordninger mv.).

Ot.prp. nr. 78, Innst.O. nr. 110 og Besl.O. nr. 97 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:
1. Lov av 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven).
2. Lov av 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet.
3. Lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).

I

I lov 24. november 2000 nr. 81 om innskuddspensjon i arbeidsforhold (innskuddspensjonsloven) gjøres følgende endringer:

Kapittel 2 avsnitt I skal omfatte §§ 2–1 til 2–9. Avsnittets tittel skal lyde:
I. Pensjonsordning med innskuddspensjon

Kapittel 2 avsnitt II skal lyde:

II. Parallelle pensjonsordninger

§ 2–10. *Adgang til å ha parallelle pensjonsordninger*

(1) Et foretak med pensjonsordning etter loven her kan samtidig ha en ytelsesbasert eller en engangsbetalt foretakspensjonsordning.

(2) For et foretak som har både pensjonsordning etter loven her og enten en ytelsesbasert eller en engangsbetalt foretakspensjonsordning (parallelle pensjonsordninger), gjelder følgende:

a. ingen arbeidstaker kan på samme tid være medlem av mer enn en av ordningene,
b. aldersgrensene skal være de samme i begge ordninger,
c. regelverket for de to ordningene skal utformes slik at alderspensjonsytelsene står i et rimelig forhold til hverandre og slik at urimelig forskjellsbehandling av grupper av arbeidstakere unngås,
d. rett til ytelser ved uførhet og til etterlatte skal være utformet på samme måte i de to ordningene.

(3) Bestemmelsene i annet ledd gjelder tilsvarende ved endring av regelverket for en av eller begge pensjonsordninger.

§ 2–11. *Arbeidstakernes valgrett*

(1) Når et foretak oppretter parallelle ordninger, skal hver enkelt arbeidstaker ha rett til å velge hvilken pensjonsordning vedkommende skal være medlem av. Det kan likevel fastsettes i regelverket at arbeidstakerorganisasjoner som har medlemmer ansatt i foretaket kan velge ordning for sine medlemmer. Det skal fastsettes i regelverket hvilken ordning arbeidstaker som ikke foretar noe valg etter første punktum skal være medlem av.

(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for arbeidstaker som blir ansatt i foretaket.

(3) En arbeidstaker kan ikke velge å bli medlem av en pensjonsordning dersom reglene om medlemskap som gjelder for ordningen er til hinder for at arbeidstakeren opptas som medlem.

§ 2–12. *Flytting av medlemskap*

(1) Regelverket skal inneholde bestemmelser om i hvilke tilfeller en arbeidstaker kan flytte sitt medlemskap fra den ene til den andre pensjonsordningen.

(2) En arbeidstaker skal i alle tilfelle ha rett til flytting av medlemskap ved vesentlig endring av innskudds- eller ytelsesplan eller av regelverket for øvrig i en av pensjonsordningene, dersom endringen er av betydning for fremtidige rettigheter i ordningen.

(3) Ved flytting av medlemskap gjelder bestemmelsene om opphør av medlemskap tilsvarende. Grensen på 12 måneder i § 6–1 annet ledd gjelder samlet medlemskap i de to ordningene.

§ 5–1 annet ledd nytt annet punktum skal lyde:

Dersom innskuddsplanen inneholder bestemmelser om dette, kan innskuddene i et bestemt år settes 25 prosent høyere eller lavere enn det som ellers er fastsatt i innskuddsplanen.

§ 7–3 første ledd annet punktum skal lyde:

Dersom dette ikke er fastsatt etter første punktum, kan medlemmet velge om pensjonskapitalbeviset i utbetalingsperioden enten skal:

a. forvaltes i spareavtale med institusjon som nevnt i § 2–2, eller
b. konverteres til pensjonsforsikring i livsforsikringsselskap eller pensjonskasse som nevnt i § 2–2. Pensjonskasse som konverterer pensjonskapital etter bestemmelsen her, skal oppfylle kravene i lov om foretakspensjon § 2–2 annet ledd.

§ 7–3 sjette ledd oppheves.

§ 8–4 tredje ledd annet punktum skal lyde:

Det kan fastsettes at midler i innskuddsfondet skal forvaltes som egen investeringsportefølje i samsvar med § 3–4.

§ 9–3 første ledd ny bokstav c skal lyde:

c. kostnad i henhold til § 14–1 fjerde ledd.

§ 9–3 annet ledd skal lyde:

(2) Foretaket kan ikke bruke midler i innskuddsfondet til formål som nevnt i første ledd bokstav c og d, med mindre innskuddsfondet fortsatt vil være tilstrekkelig til å sikre at forpliktelser som nevnt i første ledd bokstav a blir dekket for inneværende og neste år.

§ 9–4 første ledd skal lyde:

(1) Er innskuddsfondet ved årets utgang større enn seks ganger gjennomsnittet av årets innskudd etter innskuddsplanen og tilsvarende innskudd for de to foregående år, skal foretaket sørge for at det overskytende beløp overføres til foretaket.

§ 11–1 nytt annet ledd skal lyde:
(2) Bestemmelsene i kapitlet her er ikke til hinder for at det sammenslåtte foretaket kan ha parallelle pensjonsordninger.

§ 12–1 annet ledd første punktum skal lyde:
Pensjonskapitalen knyttet til pensjonsordningen skal fordeles mellom medlemmene på grunnlag av opptjent pensjonskapital etter § 3–5 for hvert medlem.

§ 13–3 første ledd første punktum skal lyde:
Når pensjonsordningen opphører, skal pensjonskapitalen knyttet til ordningen fordeles mellom medlemmene på grunnlag av opptjent pensjonskapital etter § 3– 5 for hvert medlem.

§ 14–1 nytt fjerde ledd skal lyde:
(4) Dersom pensjonsordningens administrasjonsreserve ikke er tilstrekkelig til å dekke kostnadene knyttet til utstedelse av pensjonskapitalbevis ved omdanning etter paragrafen her, skal de resterende kostnadene først dekkes av midler i innskuddsfondet og deretter ved innbetaling fra foretaket dersom midlene i innskuddsfondet ikke er tilstrekkelige.

II

I lov 24. mars 2000 nr. 16 om foretakspensjon gjøres følgende endringer:

Kapittel 2 avsnitt I skal omfatte §§ 2–1 til 2–8. Avsnittets tittel skal lyde:
I. Pensjonsordning med foretakspensjon

Kapittel 2 avsnitt II skal lyde:
II. Parallelle pensjonsordninger

§ 2–9. *Adgang til å ha parallelle pensjonsordninger*
(1) Et foretak med pensjonsordning etter loven her kan samtidig ha en pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven. Et foretak kan ha to pensjonsordninger etter loven her dersom den ene har ytelsesbasert og den andre engangsbetalt alderspensjon.
(2) For et foretak som både har pensjonsordning etter loven her og etter innskuddspensjonsloven eller har både en ytelsesbasert og en engangsbetalt alderspensjonsordning etter loven her (parallelle pensjonsordninger), gjelder følgende:
a. ingen arbeidstaker kan på samme tid være medlem av mer enn en av ordningene,
b. aldersgrensene skal være de samme i begge ordninger,
c. regelverket i de to ordningene skal utformes slik at alderspensjonsytelsene står i et rimelig forhold til hverandre og slik at urimelig forskjellsbehandling av grupper av arbeidstakere unngås,
d. rett til ytelser ved uførhet og til etterlatte skal være utformet på samme måte i de to ordningene.
(3) Bestemmelsene i annet ledd gjelder tilsvarende ved endring av regelverket for en av eller begge pensjonsordninger.

§ 2–10. *Arbeidstakernes valgrett*
(1) Når et foretak oppretter parallelle ordninger, skal hver enkelt arbeidstaker ha rett til å velge hvilken pensjonsordning vedkommende skal være medlem av. Det kan likevel fastsettes i regelverket at arbeidstakerorganisasjoner som har medlemmer ansatt i foretaket kan velge ordning for sine medlemmer. Det skal fastsettes i regelverket hvilken ordning arbeidstaker som ikke foretar noe valg etter første punktum skal være medlem av.
(2) Bestemmelsen i første ledd gjelder tilsvarende for arbeidstaker som blir ansatt i foretaket.
(3) En arbeidstaker kan ikke velge å bli medlem av en pensjonsordning dersom reglene om medlemskap som gjelder for ordningen er til hinder for at arbeidstakeren opptas som medlem.

§ 2–11. *Flytting av medlemskap*
(1) Regelverket skal inneholde bestemmelser om i hvilke tilfeller en arbeidstaker kan flytte sitt medlemskap fra den ene til den andre pensjonsordningen.
(2) En arbeidstaker skal i alle tilfelle ha rett til flytting av medlemskap ved vesentlig endring av innskudds- eller ytelsesplan eller av regelverket for øvrig i en av pensjonsordningene, dersom endringen er av betydning for fremtidige rettigheter i ordningen.
(3) Ved flytting av medlemskap gjelder bestemmelsene om opphør av medlemskap tilsvarende. Grensen på 12 måneder i § 4–6 annet ledd gjelder samlet medlemskap i de to ordningene.

§ 10–3 første ledd ny bokstav f skal lyde:
f. kostnad i henhold til §§ 15–5 syvende ledd og 15–6 fjerde ledd.

§ 10–3 annet ledd skal lyde:
(2) Foretaket kan ikke bruke midler i premiefondet til formål som nevnt i første ledd bokstav b til d og f, med mindre premiefondet fortsatt vil være tilstrekkelig til å sikre at årets premie og premien for neste år blir betalt.

§ 13–1 nytt annet ledd skal lyde:
(2) Bestemmelsene i kapitlet her er ikke til hinder for at det sammenslåtte foretaket kan ha parallelle pensjonsordninger.

Ny tittel i § 15–5 skal lyde:
§ 15–5. *Omdanning til annen foretakspensjonsordning og lukking*

§ 15–5 nytt femte, sjette og syvende ledd skal lyde:
(5) Ved opprettelse av ordning med engangsbetalt alderspensjon kan foretaket velge å videreføre ytelsesbasert foretakspensjonsordning for arbeidstakere som er medlem av denne ordningen på tidspunktet for opprettelsen. Arbeidstakerne skal kunne velge å gå over til ny ordning med engangsbetalt alderspensjon. Den videreførte ordningen kan ikke endres slik at utformingen av rett til alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon i de to ordningene gir ytelser som står i et mindre rimelig forhold til hverandre enn på tidspunktet for opprettelsen av ny ordning.
(6) Foretaket kan velge å kun videreføre ytelsesbasert foretakspensjonsordning for arbeidstakere som er medlem av ordningen på tidspunktet for opprettelse av ny foretakspensjonsordning med engangsbetalt alderspensjon, og som da har 15 år eller mindre igjen til oppnådd pensjonsalder. Ved slik videreføring av foretakspensjonsordning, omfattes ikke disse arbeidstakere av femte ledd annet punktum. Femte ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.
(7) Dersom pensjonsordningens administrasjonsreserve ikke er tilstrekkelig til å dekke kostnadene knyttet til utstedelse av fripoliser ved omdanning og lukking etter paragrafen her, skal de resterende kostnadene først dekkes av midler i premiefondet og deretter ved innbetaling fra foretaket dersom midlene i premiefondet ikke er tilstrekkelige.

Ny § 15–6 skal lyde:
§ 15–6. *Omdanning til innskuddspensjonsordning og lukking*
(1) Et foretak som har pensjonsordning etter loven her og som i stedet vil opprette pensjonsordning etter innskuddspensjonsloven, skal avvikle pensjonsordningen etter reglene i kapitlet her. Premiefond knyttet til pensjonsordningen kan likevel overføres som innskuddsfond for den nye pensjonsordningen.
(2) Foretaket kan velge å videreføre ytelsesbasert foretakspensjonsordning for arbeidstakere som er medlem av denne ordningen på tidspunktet for opprettelsen av ny innskuddspensjonsordning. Arbeidstakerne skal kunne velge å gå over til ny innskuddspensjonsordning. § 15–5 femte ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.
(3) Foretaket kan velge å kun videreføre ytelsesbasert foretakspensjonsordning for arbeidstakere som er medlem av ordningen på tidspunktet for opprettelse av ny innskuddspensjonsordning, og som da har 15 år eller mindre igjen til oppnådd pensjonsalder. Ved slik videreføring av foretakspensjonsordning, omfattes ikke disse arbeidstakere av annet ledd annet punktum. § 15–5 femte ledd tredje punktum gjelder tilsvarende.
(4) Dersom pensjonsordningens administrasjonsreserve ikke er tilstrekkelig til å dekke kostnadene knyttet til utstedelse av fripoliser ved omdanning og lukking etter paragrafen her, skal de resterende kostnadene først dekkes av midler i premiefondet og deretter ved innbetaling fra foretaket dersom midlene i premiefondet ikke er tilstrekkelig.

III

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 6–46 første ledd ny bokstav f skal lyde:
f. kostnad i henhold til lov om foretakspensjon § 15–5 syvende ledd og § 15–6 fjerde ledd.

§ 6–46 annet ledd bokstav b skal lyde:
b. tilskudd til innskuddsfond med inntil 50 prosent av gjennomsnittet av det beløp som er nevnt under a og den skattepliktiges andel av årets innskudd i de to foregående årene, likevel bare så langt fondet ikke overstiger seks ganger gjennomsnittet av det beløp som er nevnt under a og den skattepliktiges andel av innskuddet i de to foregående år.

§ 6–46 annet ledd bokstav c skal lyde:
c. tilskudd og kostnad i henhold til innskuddspensjonsloven § 3–4 femte ledd.

§ 6–46 annet ledd ny bokstav d skal lyde:
d. kostnad i henhold til innskuddspensjonsloven § 14–1 fjerde ledd.

§ 6–47 bokstav d skal lyde:
d. premie til fortsettelsesforsikring etter lov om foretakspensjon § 4–9 knyttet til fripolise utstedt til den skattepliktige som følge av at medlemskap i foretakspensjonsordningen er opphørt av annen grunn enn den skattepliktiges alder. Det samme gjelder innskudd til alderspensjon etter innskuddspensjonsloven § 6–5 første

ledd som følge av at medlemskap i innskuddspensjonsordningen er opphørt av annen grunn enn den skattepliktiges alder. Fradrag etter bokstavene c og d kan samlet ikke overstige 40.000 kroner.

IV

I lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet gjøres følgende endringer:

§ 7–2 første ledd skal lyde:

(1) Et forsikringsselskap kan ikke eie eller ved stemmegivning representere mer enn 15 prosent av aksjene eller andelene i et selskap som driver virksomhet som etter § 7–1 ikke kan drives av forsikringsselskap. Forbudet gjelder likevel ikke for så vidt den samlede verdi av slike eiendeler er mindre enn forsikringsselskapets midler etter fradrag for avsetninger til dekning av forsikringsforpliktelsene, så fremt den økonomiske risiko ved investeringen er begrenset til verdien av den aktuelle investeringen.

§ 13–1 nytt annet punktum skal lyde:

Kongen kan likevel fastsette at denne lov helt eller delvis skal gjelde for Norges Banks pensjonskasse.

V

I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (kredittilsynsloven) skal § 1 nr. 14 lyde:

14. Private, kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser og pensjonsfond samt Norges Banks pensjonskasse.

VI

Ikrafttredelse. Overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra den tid Kongen fastsetter. Forskjellige deler av loven kan tre i kraft til forskjellig tid. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

15. juni. Lov nr. 42 2001

Lov om endringer i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel (regulering av handel med varederivater).

Ot.prp. nr. 53, Innst.O. nr. 104 og Besl.O. nr. 98 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende annen lov:

Lov av 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. (børsloven).

I

I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 1–2 andre ledd nr. 6 til 8 skal lyde:

6. rente- og valutabytteavtale samt bytteavtale knyttet til aksjer og aksjeindeks,
7. opsjoner på kjøp eller salg av ethvert instrument som nevnt i punkt 1 til 6, herunder indeksopsjoner, valuta- og renteopsjoner samt tilsvarende instrumenter med kontant oppgjør, eller
8. varderivater.

§ 1–2 nytt fjerde ledd skal lyde:

Med varederivater menes finansielle termin, opsjons- eller byttekontrakter knyttet til varer eller tjenester. En derivatkontrakt som er gjenstand for omsetning på børs eller autorisert markedsplass regnes alltid som finansiell.

§ 1–5 skal lyde:

Med oppgjørsvirksomhet menes yrkesmessig virksomhet som består i å tre inn som part eller på annen måte garantere for oppfyllelse av avtaler som gjelder handel med finansielle instrumenter som nevnt i § 1–2 annet ledd nr. 4 til 8 og forpliktelser vedrørende lån av finansielle instrumenter.

Ny § 1–7 skal lyde:

§ 1–7. *Lovens anvendelse ved handel med og virksomhet knyttet til varederivater*

Ved handel med eller ved virksomhet som i hovedsak er knyttet til finansielle instrumenter som nevnt i § 1–2 annet ledd nr. 8, gjelder bare følgende bestemmelser i loven: kapittel 1, §§ 2–5 og 2–6, kapittel 6, § 9–2, § 9–3 annet ledd første punktum, § 9–4 første og tredje ledd og kapitlene 10, 12 og 14.

Departementet kan ved forskrift bestemme at § 2–1 og § 2–2 skal få anvendelse ved handel i finansielle instrumenter som nevnt i § 1–2 annet ledd nr. 8.

§ 9–4 tredje ledd nytt tredje punktum skal lyde:

All handel i børsnoterte finansielle instrumenter nevnt i § 1–2 annet ledd nr. 8 skal foretas under medvirkning av en oppgjørssentral som nevnt i § 6– 1.

§ 9–5 første ledd første punktum skal lyde:

Ved formidling av handel i finansielle instrumenter som nevnt i § 1–2 annet ledd nr. 4 til 8, skal verdipapirforetaket påse at foretaket har betryggende sikkerhet for oppfyllelse av sine forpliktelser.

§ 9–5 fjerde ledd oppheves.

§ 10–1 skal lyde:

Dette kapittel gjelder varederivater, fremtidige renteavtaler (FRA), rente- og valutaopsjoner, rente- og valutaterminer, rente- og valutabytteavtaler, og avtaler om handel med valuta. Departementet kan bestemme at dette kapittel også skal gjelde avtaler om andre finansielle instrumenter.

II

I lov 17. november 2000 nr. 80 om børsvirksomhet m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1–4 oppheves.

§ 5–6 første ledd nytt femte punktum skal lyde:

Opptak til børsnotering av finansielle instrumenter som nevnt i verdipapirhandelloven § 1–2 annet ledd nr. 8, kan bare skje dersom det foreligger en betydelig handel med betryggende kursfastsettelse i den eller de underliggende varer eller tjenester.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Endringen i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel § 10–1 trer i kraft senest 1. juli 2001.

Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

15. juni. Lov nr. 43 2001

Lov om endringer i lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel (tiltak mot ulovlig innsidehandel mv.).

Ot.prp. nr. 80, Innst.O. nr. 111 og Besl.O. nr. 99 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 1–7 annet ledd skal lyde:

Departementet kan ved forskrift bestemme at § 2–1, § 2–2 og § 2–3 kan få anvendelse ved handel i finansielle instrumenter som nevnt i § 1–2 annet ledd nr. 8.

§ 2–1 skal lyde:

§ 2–1. *Misbruk av innsideopplysninger*

Tegning, kjøp, salg eller bytte av finansielle instrumenter som er eller søkes notert på norsk børs eller norsk autorisert markedsplass eller tilskyndelse til slike disposisjoner, må ikke foretas av noen som har opplysninger om de finansielle instrumentene, utstederen av disse eller andre forhold som er egnet til å påvirke kursen og som ikke er offentlig tilgjengelig eller allment kjent i markedet. Tilsvarende gjelder inngåelse, kjøp, salg eller bytte av opsjon- eller terminkontrakt eller tilsvarende rettigheter knyttet til slike finansielle instrumenter eller tilskyndelse til slike disposisjoner.

Første ledd gjelder bare ved misbruk av opplysninger som nevnt i første ledd. Første ledd er ikke til hinder for normal utøvelse av tidligere inngått opsjon- eller terminkontrakt ved kontraktens utløp.

Første ledd gjelder ikke disposisjoner som foretas på vegne av en stat, når disposisjonen er et ledd i vedkommende stats penge- og valutapolitikk.

Overskriften til § 2–2 skal lyde:

Behandling av innsideopplysninger og forbud mot rådgivning

§ 2–2 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Personer som nevnt i første punktum plikter i sin behandling av opplysninger som nevnt i § 2–1 første ledd å utvise tilbørlig aktsomhet slik at opplysningene ikke kommer i uvedkommendes besittelse.

§ 2–3 oppheves. Någjeldende § 2–1 annet og tredje ledd blir ny § 2–3 og skal lyde:

§ 2–3. *Undersøkelsesplikt*

Før styremedlem, medlem av kontrollkomité eller revisor tilknyttet utstederforetaket foretar eller tilskynder til tegning, kjøp, salg eller bytte av finansielle instrumenter som er utstedt av foretaket, skal vedkommende foreta en forsvarlig undersøkelse av om det foreligger opplysninger som nevnt i § 2–1 første ledd om de finansielle instrumentene eller utstederen av disse i foretaket. Første punktum gjelder tilsvarende for varamedlem og observatør til styret i utstederforetaket. Første punktum gjelder også tilsvarende for ledende ansatt i foretaket og ledende ansatt og styremedlem i foretak i samme konsern som normalt kan antas å få tilgang til opplysninger som nevnt i § 2–1 første ledd.

Undersøkelsesplikten gjelder også ved inngåelse, kjøp, salg eller bytte av opsjon- eller terminkontrakt eller tilsvarende rettigheter knyttet til finansielle instrumenter utstedt av foretaket samt ved tilskyndelse til slike disposisjoner.

§ 2a–2 første ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder likevel ikke erverv av opsjoner på aksjer eller grunnfondsbevis i arbeidsgiverforetaket når opsjonene er utstedt av foretaket.

§ 2a–2 tredje ledd fjerde punktum skal lyde:

Første punktum gjelder heller ikke ved tegning i henhold til fortrinnsrett etter aksjeloven eller allmennaksjeloven, eller ved aksept av tilbud til samtlige aksjonærer på like vilkår.

§ 2a–2 fjerde ledd skal lyde:

Ansatte kan ikke kjøpe finansielle instrumenter av arbeidsgiverforetaket, eller selge finansielle instrumenter til arbeidsgiverforetaket. Tilsvarende gjelder i forhold til verdipapirfond som arbeidsgiverforetaket er forvaltningsselskap for. Forbudet gjelder ikke erverv av aksjer eller grunnfondsbevis utstedt av foretaket eller rettigheter til slike aksjer eller grunnfondsbevis som er utstedt av foretaket.

§ 3–1 første ledd første punktum skal lyde:

Personer som nevnt i § 2–3 første ledd skal straks gi norsk børs og autorisert markedsplass hvor aksjene er notert, melding om kjøp, salg eller tegning av aksjer utstedt av selskapet eller av selskaper i samme konsern.

§ 3–1 fjerde ledd annet punktum skal lyde:

Meldingen skal inneholde den meldepliktiges navn, personnummer eller lignende identifikasjonsnummer, adresse, type tillitsverv eller stilling i selskapet og eventuell øvrig arbeidsstilling.

§ 3–1 femte ledd nytt annet punktum skal lyde:

Meldingen skal inneholde personnummer, organisasjonsnummer eller lignende identifikasjonsnummer.

§ 3–3 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Vedkommende børs og autoriserte markedsplass kan utarbeide og offentliggjøre oversikter som inneholder den meldepliktiges navn, type tillitsverv eller stilling i selskapet og eventuell øvrig arbeidsstilling, den enkelte meldepliktige handel samt samlet beholdning for personer og selskaper som nevnt i § 3–1 første og tredje ledd.

§ 12–1 tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Tilsvarende gjelder hvor en børs eller en autorisert markedsplass har grunn til å tro at det foreligger grove eller gjentatte overtredelser av utsteders opplysningsplikt etter børsloven § 5–7.

§ 12–2 nytt syvende ledd skal lyde:

Kredittinstitusjoner og finansieringsforetak plikter uten hinder av taushetsplikt å gi Kredittilsynet opplysninger om og innsyn i kundeforhold når dette kreves i saker som nevnt i sjette ledd.

§ 12–2 syvende ledd blir nytt åttende ledd.

§ 14–2 tredje ledd skal lyde:

Kredittilsynet kan beslutte vinningsavståelse etter denne paragraf. Beslutning om vinningsavståelse anses ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Vinningsavståelsen skal ha frist for vedtakelse på inntil to måneder. Vedtatt vinningsavståelse er tvangsgrunnlag for utlegg. Dersom vinningsavståelsen ikke vedtas, kan Kredittilsynet innen tre måneder etter utløpet av vedtaksfristen reise sak mot vedkommende i den rettskrets der vedkommende kan saksøkes. Saken følger lov om rettergangsmåten for tvistemål. Megling i forliksrådet er ikke nødvendig.

§ 14–3 skal lyde:

§ 14–3. *Straff*

Med bøter eller fengsel inntil seks år, straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 2–1 første ledd eller § 2–6 første eller annet ledd.

Med bøter eller fengsel inntil 1 år, straffes den som forsettlig eller uaktsomt:

1. overtrer § 2–2, §§ 2a–1 til 2a–7, § 2–6 tredje ledd, § 3–1, § 5–1, § 5–7, § 5–8, § 6–1 første ledd, § 6–5, § 7–11, §§ 8–2 til 8–8, §§ 9–3 til 9–8, § 11–3 eller § 12–2,
2. overtrer § 2–3 dersom det foreligger innsideopplysninger i foretaket,
3. gir villedende eller uriktige opplysninger i prospekt, annonser m.v. som nevnt i § 5–5,
4. overtrer plikten i § 9–1 første ledd nr. 3 til å oppbevare finansielle instrumenter og midler som tilhører investoren atskilt fra foretakets,
5. overtrer pålegg gitt med hjemmel i § 12–4 eller
6. grovt eller gjentatte ganger overtrer §§ 2–5 eller 9–2.

Med bøter straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer §§ 3–2 eller 3–3.

Medvirkning straffes på samme måte. Overtredelse av annet og tredje ledd er forseelse uten hensyn til straffens størrelse.

Påtale finner sted bare når allmenne hensyn krever det.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

15. juni. Lov nr. 44 2001

Lov om endring i lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) (forhøyelse av avskrivningssats for landbruket).

Ot.prp. nr. 50, Innst.O. nr. 76 og Besl.O. nr. 100 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

I

§ 14–43 annet ledd ny bokstav c skal lyde:

c. driftsmidler som omfattes av første ledd g og som eies av næringsdrivende i jordbruk og skogbruk som med hjemmel i lov 19. juni 1969 nr. 66 § 31 skal eller kan levere årsoppgave for beregning av merverdiavgift, og for bortforpaktere som med hjemmel i forskrift 22. august 1973 nr. 3 kan registreres i merverdiavgiftsmanntallet. Saldo for disse driftsmidler kan avskrives med inntil 4 prosent.

II

Endringen under I trer i kraft straks og gjelder med virkning fra og med inntektsåret 2000.

15. juni. Lov nr. 45 2001

Lov om endring i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.

Dok.nr. 8:99, Innst.O. nr. 105 og Besl.O. nr. 101 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 28. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

Ny § 31 a skal lyde:

Registreringspliktig næringsdrivende som har liten omsetning kan levere årsoppgave. Departementet kan gi forskrifter om avgrensing og gjennomføring av bestemmelsen i første punktum.

II

Endringen under I trer i kraft med virkning fra 1. juli 2001 for næringsdrivende som blir merverdiavgiftspliktige fra dette tidspunkt, jf lov 21. desember 2000 nr. 113 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift med senere endringer, og med virkning fra 1. januar 2002 for næringsdrivende som er merverdiavgiftspliktige i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 66.

15. juni. Lov nr. 46 2001

Lov om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen.

Ot.prp. nr. 94 og nr. 101, Innst.O. nr. 130 og Besl.O. nr. 139 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 14. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende lover:
1. Lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt.
2. Lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.
3. Lov av 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane.
4. Lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven).
5. Lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).
6. Lov av 21. desember 2000 nr. 113 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift.

I

I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt gjøres følgende endring:

§ 37 nr. 4 skal lyde:

Fullmektig for personer bosatt i utlandet eller for utenlandsk selskap eller innretning hjemmehørende i utlandet, er personlig ansvarlig for ilignet skatt av fullmaktsgiverens virksomhet i Norge.

II

I lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

§ 29 nytt sjette ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift bestemme at oppgavene kan sendes elektronisk og fastsette nærmere vilkår og skjema for elektronisk overlevering. Departementet kan også gi bestemmelser om signering, autentisering, integritet og konfidensialitet ved elektronisk overlevering, bruk av tjenesteleverandører, i hvilken form elektroniske oppgaver skal gis, godkjenning av programvare og vilkår for å avvise mangelfulle oppgaver. For øvrig gjelder merverdiavgiftsloven tilsvarende.

III

I lov 6. juni 1975 nr. 29 om eigedomsskatt til kommunane gjøres følgende endringer:

§ 8 A–1 første ledd første punktum skal lyde:

Kommunefordeling av grunnlaget for eigedomsskatt for kraftanlegg med kraftstasjon med installert effekt på eller over 1.000 kW sett i drift pr. 1. januar 1997, skal byggje på plasseringa av slike særskilte driftsmiddel i kraftanlegget som nemnt i § 1–1 andre leden i forskrift av 20. januar 1997 nr. 79 om fastsettelse av skattemessige inngangsverdier pr. 1. januar 1997 for særskilte driftsmidler i kraftforetak og det fastsatte gjenanskaffingsverdet (GAV) for slike driftsmiddel etter reglane i kapittel 2 i same forskrift.

§ 8 A–1 første ledd siste punktum skal lyde:

GAV for reguleringsanlegg med tilhøyrande driftsmiddel skal fordelast mellom alle kraftanlegg som har kraftstasjonar med installert effekt på eller over 1.000 kW som ligg nedanfor reguleringsanlegget, i høve til registrerte energiekvivalenter registrert hos Norges vassdrags- og energidirektorat for desse kraftstasjonane pr. 1. januar likningsåret.

§ 8 A–1 tredje ledd første punktum skal lyde:

Ved kommunefordeling av eigedomsskattegrunnlaget for kraftanlegg med kraftstasjonar med installert effekt på eller over 1.000 kW sett i drift etter 1. januar 1997, med tilhøyrande særskilte driftsmiddel som ikkje vart omfatta av GAV fastsett pr. 1. januar 1997, vert gjenanskaffingsverdet for slike driftsmiddel pr. 1. januar 2000 fastsett av Norges vassdrags- og energidirektorat.

IV

I lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) gjøres følgende endring:

§ 11–2 nr. 2 nytt annet punktum skal lyde:

Ligningsavgjørelse anses i denne sammenheng også som truffet når ligningsmyndighetene etter en realitetsvurdering tar stilling til en kommunes anmodning om endring av ligningsvedtak.

V

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2–30 første ledd bokstav e nr. 8 skal lyde:

SND Invest AS, og dets heleide datterselskaper som har vedtekter med samme virkeområde og formål som gjelder for SND Invest AS.

VI

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 2–5 første ledd bokstav b skal lyde:

b. gevinst ved realisasjon av aksjer og andeler i aksjeselskap, allmennaksjeselskap eller annet selskap som er eget

skattesubjekt og som på tidspunktet for fylkeskommunens erverv eller senere driver virksomhet som nevnt i a eller direkte eller indirekte eier aksjer og andeler i selskap som driver slik virksomhet.

§ 2–5 annet ledd bokstav a skal lyde:
a. inntekt og gevinst som nevnt i første ledd a og b som gjelder tilsvarende,

§ 2–5 nytt tredje ledd skal lyde:
Departementet kan gi forskrift til utfylling og gjennomføring av bestemmelsen i første ledd b og annet ledd a.

§ 2–30 første ledd bokstav g ny nr. 7 skal lyde:
Petoro a.s

§ 6–14 oppheves.

§ 10–32 annet ledd annet punktum skal lyde:
Er beløp fastsatt etter § 10–34 positivt, skal inngangsverdien ved realisasjon som nevnt i § 10–37 og realisasjon ved overføring av ikke børsnotert aksje til selskapet som har utstedt aksjen, reguleres med 17/28 av beløpet.

§ 19–2 annet ledd bokstav a nr. 1 skal lyde:
1. Ved realisasjon kommer tap bare til fradrag i den utstrekning realisasjonsverdien er lavere enn den høyeste av:
   – aksjens andel av selskapets samlede skattemessige formuesverdi pr. 1. januar 1992, eller
   – aksjens historiske kostpris.

VII

I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 14–42 andre ledd bokstav a fjerde punktum skal lyde:
Fradrag skal likevel ikke gjøres for tilskudd til investering i distriktene etter forskrift gitt av Kongen,

§ 19–2 fjerde ledd oppheves.

VIII

I lov 21. desember 2000 nr. 113 om endringer i lov 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endringer:

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav g oppheves.

§ 5 første ledd nr. 1 bokstav h blir bokstav g.

§ 5 annet ledd skal lyde:
Departementet kan gi forskrift om avgrensing og utfylling av bestemmelsene i første ledd og kan bestemme at virksomhet som nevnt i første ledd nr. 1 bokstav f skal beregne og betale merverdiavgift dersom unntaket medfører vesentlige konkurransevridninger i forhold til registrert næringsdrivende som omsetter tilsvarende varer og tjenester.

§ 5 a annet ledd nr. 6 oppheves.

§ 5 a annet ledd nr. 7 og 8 blir nr. 6 og 7.

§ 5 b første ledd ny nr. 11 skal lyde:
Guidetjenester og formidling av slike tjenester.

§ 5 b første ledd ny nr. 12 skal lyde:
Rett til å utøve idrettsaktiviteter.

§ 5 b første ledd ny nr. 13 skal lyde:
Serveringstjenester fra elev- og studentkantiner.

§ 16 første ledd nr. 4 annet punktum skal lyde:
Bestemmelsen i første punktum gjelder ikke for statens postselskaps befordring av brev til utlandet.

IX

Endringene under I, II, IV, VII og VIII trer i kraft straks.
Endringene under III trer i kraft straks med virkning fra og med eiendomsskatteåret 2001.
Endringen under V trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2000.
Endringene under VI trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2001.

15. juni. Lov nr. 47 2001

Lov om endring i lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner.

Ot.prp. nr. 101, Innst.O. nr. 130 og Besl.O. nr. 140 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 14. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 2–2 annet ledd nr. 9 nytt tredje punktum lyde:

Staten kan uten hinder av første ledd eie mer enn 10 prosent av aksjekapitalen i en finansinstitusjon som tilbyr særlige finansielle tjenester som nevnt i første punktum.

II

Loven trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 48 2001

Lov om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond mv.

Ot.prp. nr. 98, Innst.O. nr. 132 og Besl.O. nr. 141 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 14. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endring i følgende annen lov:
Lov av 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel.

I

I lov 12. juni 1981 nr. 52 om verdipapirfond gjøres følgende endringer:

I kapittel 1 skal § 1–1 lyde:

§ 1–1. *Virkeområde*

Denne lov får anvendelse på verdipapirfond og forvaltningen av verdipapirfond. Loven får også anvendelse på utenlandske verdipapirfond som markedsføres i Norge, samt utenlandske forvaltningsselskapers adgang til etablering og tjenesteyting i Norge.

§ 1–2 skal lyde:

§ 1–2. *Definisjoner*

I denne lov forstås med:

1. *verdipapirfond:* selvstendig formuesmasse oppstått ved kapitalinnskudd fra en ubestemt krets av personer mot utstedelse av andeler i fondet og som for det vesentlige består av finansielle instrumenter
2. *forvaltningsselskap:* selskap som driver verdipapirfondsforvaltning
3. *verdipapirfondsforvaltning:* forvaltning av et verdipapirfond herunder salg og innløsning av andeler i fondet og kjøp og salg av finansielle instrumenter for fondet
4. *depotmottaker:* foretak under offentlig tilsyn som oppbevarer verdiene som inngår i et verdipapirfond eller som er kontofører for verdipapirer registrert i Verdipapirsentralen, jf. lov 14. juni 1985 nr. 62 om Verdipapirsentral § 3–1, og mottar innbetalinger og forestår utbetalinger for fondets regning
5. *andelseier:* enhver som eier part i et verdipapirfond
6. *betydelig eierandel:* eierandel som representerer minst 10 prosent av aksjekapitalen eller stemmene i et forvaltningsselskap, eller som på annen måte gjør det mulig å utøve betydelig innflytelse over forvaltningen av selskapet. Like med vedkommende aksjeeiers egne aksjer regnes i denne sammenheng aksjer som eies av aksjeeiers nærstående.

Som noens nærstående menes:

1. ektefelle eller en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold,
2. mindreårige barn til vedkommende selv, samt mindreårige barn til en person som nevnt i nr. 1 som vedkommende bor sammen med,
3. selskap innen samme konsern som vedkommende,
4. selskap hvor vedkommende selv eller noen som er nevnt i nr. 1, 2 eller 5 har slik innflytelse som nevnt i aksjeloven eller allmennaksjeloven § 1– 3 annet ledd eller selskapsloven § 1–2 annet ledd og
5. noen som det må antas at vedkommende har forpliktende samarbeid med når det gjelder å gjøre bruk av rettighetene som eier av et finansielt instrument.

Nåværende § 1–2 oppheves.

Ny § 1–3 skal lyde:
§ 1–3. *Forvaltning av verdipapirfond*
Verdipapirfond skal forvaltes av et forvaltningsselskap i samsvar med reglene i denne lov.

Nåværende § 1–3 oppheves.

Ny § 1–4 skal lyde:
§ 1–4. *Enerett for forvaltningsselskaper til å opprette og forvalte verdipapirfond*
Verdipapirfond kan ikke opprettes eller forvaltes av andre enn forvaltningsselskap som har tillatelse til å drive verdipapirfondsforvaltning etter §§ 2– 1, 2–12 eller 2–13. Foregående punktum medfører ingen innskrenkning i aksjeselskapers, allmennaksjeselskapers og andre selskapers adgang til emisjon av egne aksjer og andeler.

Nåværende § 1–4 blir ny § 1–5 som skal lyde:
§ 1–5. *Forskriftshjemmel*
Departementet kan ved forskrift fastsette at loven helt eller delvis skal gjelde forvaltning av fond som tar sikte på å anskaffe andre formuesgjenstander enn finansielle instrumenter.
Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om virksomhet som er undergitt denne lov.

I kapittel 2 skal ny § 2–1 lyde:
§ 2–1. *Tillatelse til å drive verdipapirfondsforvaltning*
Verdipapirfondsforvaltning kan bare drives av aksjeselskap eller allmennaksjeselskap med tillatelse fra departementet.
Departementet kan stille vilkår for tillatelsen. Dersom hensynet til andelseierne eller allmenne interesser tilsier det, kan tilsynsmyndigheten i særlige tilfelle stille nye vilkår eller endre gjeldende vilkår for forvaltningsselskapets tillatelse til å drive verdipapirfondsforvaltning.

Nåværende § 2–1 oppheves.

Ny § 2–2 skal lyde:
§ 2–2. *Vilkår for å få tillatelse til å drive verdipapirfondsforvaltning*
Følgende krav må være oppfylt før tillatelse kan gis:
1. Den som faktisk leder virksomheten skal ha relevant erfaring fra markeder for finansielle instrumenter. I tillegg skal daglig leder og eventuelt annen person som faktisk leder virksomheten ha ført en hederlig vandel og under sitt virke i handelen med finansielle instrumenter ha opptrådt i samsvar med god forretningsskikk.
2. Selskapet skal ha forretningskontor og hovedkontor i Norge.

Tilsynsmyndigheten kan gi nærmere regler for godkjennelse av ledelsen i et forvaltningsselskap.
Søknad om tillatelse etter § 2–1 kan avslås dersom et medlem av selskapets styre ikke oppfyller nødvendige krav til hederlig vandel og erfaring. Søknad om tillatelse etter § 2–1 kan også avslås dersom aksjeeier med betydelig eierandel i selskapet ikke anses egnet til å sikre en god og fornuftig forvaltning av selskapet.
Departementet kan i forskrift gi regler om krav til styremedlemmenes uavhengighet, vandel og erfaring.

Nåværende § 2–2 blir ny § 2–7.

Ny § 2–3 skal lyde:
§ 2–3. *Ansvarlig kapital*
Forvaltningsselskap skal ha en ansvarlig kapital som er forsvarlig i forhold til virksomhetens art og omfang. Forvaltningsselskap skal ved oppstart og til enhver tid ha en ansvarlig kapital på et beløp i norske kroner som minst svarer til 125.000 euro.
Departementet kan gi nærmere regler for hva som skal anses som ansvarlig kapital, samt stille ytterligere krav om ansvarlig kapital.

Nåværende § 2–3 oppheves.

Ny § 2–4 skal lyde:
§ 2–4. *Erverv av betydelig eierandel*
Erverv av betydelig eierandel i forvaltningsselskap for verdipapirfond kan bare gjennomføres etter at melding om dette er sendt tilsynsmyndigheten.
Melding skal også sendes til tilsynsmyndigheten ved økning av betydelig eierandel som vil medføre at vedkommendes andel av aksjekapitalen eller stemmene når opp til eller overstiger 1/5, 1/3, 1/2, 2/3 eller 9/10 av aksjekapitalen eller en tilsvarende andel av stemmene i selskapet.
Kredittilsynet skal innen tre måneder fra den dag melding som nevnt i første og annet ledd er mottatt, nekte slikt erverv dersom vedkommende aksjeeier ikke anses egnet til å sikre en god og fornuftig forvaltning av forvaltningsselskapet.
Tilsynsmyndigheten kan sette frister for gjennomføring av erverv etter første og annet ledd.
Ved avhendelse av eierandel som medfører at eierandelens størrelse kommer under grensene som nevnt i første og annet ledd, skal det gis melding til tilsynsmyndigheten.

Tilsynsmyndigheten kan gi nærmere regler om forvaltningsselskapenes plikt til å gi melding om selskapets aksjeeiere som nevnt i denne paragraf.

Ny § 2–5 skal lyde:
§ 2–5. *Organisering av forvaltningsselskap*
Forvaltningsselskapet er forretningsfører for verdipapirfondet og treffer i denne egenskap alle disposisjoner over fondet som forvaltningen av det medfører.
Lovgivningen om aksjeselskaper eller allmennaksjeselskaper får anvendelse på forvaltningsselskap hvis ikke annet følger av denne lov.

Nåværende § 2–5 oppheves.

§ 2–6 får tittelen:
Styre og daglig leder

Annet ledd skal lyde:
Andelseierne i de verdipapirfond som selskapet forvalter, velger minst en tredjedel av styrets medlemmer. Valgene skjer på valgmøter som innkalles og gjennomføres etter regler som fastsettes i forvaltningsselskapets vedtekter. På valgmøtene gir hver andel en stemme. En andelseier kan stemme ved fullmektig. Vedtektene kan fastsette regler som avgrenser det antall stemmer som en møtedeltaker kan avgi.

Nytt sjette ledd skal lyde:
Et forvaltningsselskap skal ha en daglig leder.

Nåværende § 2–2 blir ny § 2–7 som får tittelen:
Samtykke til å overta forvaltningen av verdipapirfond – virksomhetsbegrensning – vedtekter og virksomhet i annen EØS-stat.

Første ledd tredje punktum skal lyde:
Det kreves skriftlig samtykke av tilsynsmyndigheten for at et verdipapirfond skal kunne omfatte midler som nevnt i skatteloven § 16–11.

Annet ledd annet punktum oppheves. Nåværende tredje punktum blir nytt annet punktum som skal lyde:
Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra denne lov §§ 4–6, 4–8 og 4–9 for verdipapirfond som faller inn under overgangsregler til skatteloven §§ 14–40 til 14–48 om avregning av negativ saldo, jf lov 20. juli 1991 nr. 54.

Tredje ledd nytt tredje og fjerde punktum skal lyde:
Departementet kan gi forskrift om forvaltningsselskapers adgang til å drive virksomhet som har tilknytning til verdipapirfondsforvaltning. Departementet kan videre gi forskrift om forvaltningsselskapers bruk av oppdragstakere, herunder regler om ansvar, tilsyn, taushetsplikt og informasjon til andelseierne.

Nåværende femte og sjette ledd oppheves. Nåværende syvende ledd blir nytt femte ledd.

Ny § 2–8 skal lyde:
§ 2–8. *Pålegg om retting*
Tilsynsmyndigheten kan gi forvaltningsselskap for verdipapirfond pålegg om retting dersom selskapet ikke har overholdt sine plikter i henhold til bestemmelse gitt i eller i medhold av lov, eller har handlet i strid med konsesjonsvilkår. Det samme gjelder dersom institusjonens organer ikke har overholdt selskapets eller fondenes vedtekter, eller egne interne retningslinjer fastsatt etter bestemmelser gitt i eller i medhold av lov. Pålegg kan også gis for å hindre framtidig handlemåte som vil være i strid med første og annet punktum.
Tilsynsmyndigheten kan gi forvaltningsselskap for verdipapirfond pålegg om retting dersom selskapets ledelse eller styre ikke løpende oppfyller kravene til hederlig vandel og erfaring som fastsatt i eller i medhold av § 2–2 første ledd nr. 1 og fjerde ledd.
Dersom en aksjeeier ikke har gitt melding til tilsynsmyndigheten etter § 2–4 første og annet ledd eller har ervervet aksjer i strid med disse bestemmelsene, kan tilsynsmyndigheten gi pålegg om at stemmerettighetene til aksjene ikke kan utøves.

Nåværende § 2–8 oppheves.

Ny § 2–9 skal lyde:
§ 2–9. *Tilbakekall og bortfall av tillatelse*
Tillatelse etter § 2–1 første ledd faller bort dersom forvaltningsselskapet kommer under konkurs- eller offentlig akkordforhandling.
Tilsynsmyndigheten kan kalle tilbake tillatelse til å drive verdipapirfondsforvaltning dersom forvaltningsselskapet:
1. ikke gjør bruk av tillatelsen innen tolv måneder, gir uttrykkelig avkall på tillatelsen eller har opphørt å drive verdipapirfondsforvaltning i mer enn seks måneder,

2. har fått tillatelsen ved hjelp av uriktige opplysninger eller andre uregelmessigheter,
3. ikke lenger oppfyller de vilkår som ble stilt for tillatelsen,
4. foretar alvorlige eller systematiske overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov,
5. gjør seg skyldig i mislige forhold som gir grunn til å frykte at en fortsettelse av virksomheten kan skade allmenne interesser, eller
6. ikke etterkommer pålegg gitt i medhold av § 2–8.

Når tillatelse etter § 2–1 bortfaller eller blir kalt tilbake, skal verdipapirfond som selskapet forvalter avvikles eller overføres til annet forvaltningsselskap etter regler fastsatt av departementet.

Nåværende § 2–9 blir ny § 2–10 som får tittelen:
Krav til tillits- og tjenestemenn i forvaltningsselskap

Tredje ledd nytt annet punktum skal lyde:

Taushetsplikten omfatter også enhver som utfører arbeid, oppdrag eller tillitsverv for forvaltningsselskapet, selv om vedkommende ikke er ansatt i selskapet.

Nåværende § 2–10 blir § 2–11 som får tittelen:
Andelseiernes rett til å få drøftet spørsmål på valgmøtet

Ny § 2–12 skal lyde:
§ 2–12. *Adgangen for UCITS-foretak til å drive verdipapirfondsforvaltning i Norge*

§ 2–1 er ikke til hinder for at utenlandske forvaltningsselskap, som omfattes av EØS-reglene som svarer til rådsdirektiv 85/611/EØF med senere endringer (UCITS-direktivet), driver verdipapirfondsforvaltning i Norge direkte fra forretningsstedet i annen EØS-stat eller gjennom etablering av filial. Foretaket må ha rett til å drive verdipapirfondsforvaltning i hjemlandet og være underlagt betryggende tilsyn der.

Innen to måneder etter at tilsynsmyndigheten har mottatt melding fra myndighetene i annen EØS-stat om etablering av filial etter første ledd, skal tilsynsmyndigheten forberede tilsynet med forvaltningsselskapet og opplyse forvaltningsselskapet om de vilkår, herunder reglene for god forretningsskikk, som gjelder for utøvelsen av slik virksomhet i Norge. Filialen kan etableres og påbegynne sin virksomhet så snart forvaltningsselskapet har mottatt de nevnte opplysninger, eller senest to måneder etter at tilsynsmyndigheten har mottatt meldingen fra hjemstaten.

Så snart tilsynsmyndigheten har mottatt melding fra myndighetene i annen EØS-stat om utøvelsen av grensoverskridende virksomhet etter første ledd, skal tilsynsmyndigheten opplyse forvaltningsselskapet om de vilkår, herunder reglene for god forretningsskikk, som gjelder for utøvelsen av slik virksomhet i Norge. Forvaltningsselskapet kan starte verdipapirfondsforvaltning fra det tidspunkt tilsynsmyndigheten har mottatt meldingen fra hjemstaten.

Ved endring av opplysninger i meldinger tilsynsmyndigheten mottar etter annet ledd, skal forvaltningsselskapet skriftlig underrette tilsynsmyndigheten om endringen minst én måned før endringen foretas. For meldinger etter tredje ledd skal underrettelse om endringer oversendes tilsynsmyndigheten før endringene foretas.

For foretak som driver verdipapirfondsforvaltning i medhold av denne paragraf gjelder bestemmelsene i denne lov med unntak av §§ 2–1 til 2–11 og § 2–13.

Reglene i denne paragraf gjør ingen innskrenkninger i adgangen for utenlandske forvaltningsselskaper til å markedsføre verdipapirfondsandeler i Norge etter reglene i §§ 6–11 flg.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om slike foretaks virksomhetsutøvelse og etablering av filial i Norge.

Ny § 2–13 skal lyde:
§ 2–13. *Andre utenlandske forvaltningsselskapers adgang til å drive verdipapirfondsforvaltning i Norge*

Tilsynsmyndigheten kan gi utenlandsk forvaltningsselskap, som ikke omfattes av EØS-reglene som svarer til rådsdirektiv 85/611/EØF med senere endringer (UCITS-direktivet), tillatelse til å drive verdipapirfondsforvaltning i Norge direkte fra forretningsstedet i utlandet eller gjennom etablering av filial. Foretaket må ha rett til å drive verdipapirfondsforvaltning i hjemlandet og være underlagt betryggende tilsyn der.

Foretak som driver verdipapirfondsforvaltning direkte fra forretningsstedet i hjemlandet skal ha en stedlig representant her i riket med tilstrekkelige fullmakter til å ivareta interessene til investorer i Norge.

Før foretak som nevnt i første ledd starter verdipapirfondsforvaltning i Norge, skal det være etablert et tilfredsstillende samarbeid om tilsyn mellom tilsynsmyndigheten i foretakets hjemland og tilsynsmyndigheten i Norge.

For foretak som driver verdipapirfondsforvaltning i medhold av første ledd gjelder bestemmelsene i denne lov med unntak av § 2–1 første ledd, § 2– 2 første ledd nr. 1, § 2–5 annet ledd, § 2–6, § 2–8 annet ledd, § 2–10 første ledd og § 2–11. En filial skal ha forretningskontor i Norge, jf. § 2–2 første ledd nr. 2.

Reglene i denne bestemmelse gjør ingen innskrenkninger i adgangen for utenlandske forvaltningsselskaper til å markedsføre verdipapirfondsandeler i Norge etter reglene i §§ 6–11 flg.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om slike foretaks virksomhetsutøvelse og etablering av filial i Norge.

I kapittel 3 får § 3–1 tittelen:
Andelseiernes rådighet og ansvar

§ 3–2 får tittelen:
Rett til å bruke betegnelsen verdipapirfond

§ 3–3 får tittelen:
Vedtektenes innhold

Første ledd nr. 4 skal lyde:

4. retningslinjer for plassering av verdipapirfonds midler, herunder hvorvidt midler kan plasseres i utenlandske verdipapirer, opsjoner eller terminer, og om og i så fall hvordan fondets midler i henhold til samtykke kan fravike lovens alminnelige plasseringsbestemmelser,

Første ledd ny nr. 9 skal lyde:

9. om forvaltningsselskapet skal ha godtgjørelse fra andelseierne, og i så fall hvordan denne godtgjørelsen skal beregnes og fordeles mellom andelseierne,

Første ledd nåværende nr. 9 til 13 blir nye nr. 10 til 14, der nr. 13 og 14 skal lyde:

13. reglene for andelseiernes valg av styremedlemmer i forvaltningsselskapet, jf. § 2–6 annet og tredje ledd,
14. regler for eventuell utdeling av midler fra fondet til frivillige organisasjoner, jf. § 4–10 første ledd nr. 4, herunder opplysninger om hvem som skal tilgodeses ved utdelingen, hvor stor andel av fondets midler som skal deles ut til andre enn andelseiere, hvordan størrelsen på utdelingen skal beregnes, samt hvilken betydning slik utdeling vil ha for beregningen av den løpende innløsningsverdi på andelene,

Første ledd nye nr. 15 til 19 skal lyde:

15. om fondet kan låne ut finansielle instrumenter, jf. § 4–12,
16. formkrav som skal følges ved innløsning av andeler i fondet, herunder overfor hvem innløsningskrav kan framsettes med rettslig bindende virkning, jf. § 6–9 annet ledd,
17. innenfor hvilket tidspunkt på dagen innløsningskrav må ha kommet inn til forvaltningsselskapet for å få samme dags innløsningskurs,
18. om fondet skal motta kapitalinnskudd fra allmennheten eller om det er begrensninger med hensyn til hvem som kan tegne andeler i fondet og i så fall nærmere bestemmelser om begrensningen og
19. eventuell tidsbegrensning av adgangen til å utstede eller innløse andeler.

§ 3–4 får tittelen:
Fastsetting av vedtektene

Første ledd første punktum skal lyde:

Verdipapirfondets vedtekter fastsettes av styret i det forvaltningsselskap som skal forvalte fondet.

Annet ledd første punktum skal lyde:

Beslutning om endringer i verdipapirfondets vedtekter er bare gyldig dersom et flertall av de styremedlemmer som er valgt av andelseierne har stemt for den.

Nåværende første til fjerde punktum blir nye annet til femte punktum.

§ 3–5 får tittelen:
Anvendelse av aksjelovgivningen mv.

I kapittel 4 skal ny § 4–1 lyde:

§ 4–1. *Organisering av virksomheten*

Forvaltningsselskapet skal innrette sin virksomhet slik at selskapet:

1. har gode administrasjons- og regnskapsrutiner, kontroll- og sikkerhetsordninger, herunder stillingsinstruks som særskilt regulerer ansvarsfordelingen mellom daglig leder og andre ledere av virksomheten,
2. har tilfredsstillende interne kontrollmetoder, som bl.a. omfatter regler for personlige transaksjoner som foretas av selskapets ansatte, samt regler for ivaretakelse av de regler som følger av lov, forskrift og vedtekter for fondene.

Forvaltningsselskapet skal ha interne instrukser for de ansattes adgang til å være medlem av styre, bedriftsforsamling eller representantskap eller ha slik innflytelse som nevnt i aksjeloven eller allmennaksjeloven § 1–3 annet ledd i selskapet. Slike instrukser skal også omfatte styremedlemmer som har slik innflytelse som nevnt i aksjeloven eller allmennaksjeloven § 1–3 annet ledd.

Selskapet skal ha interne instrukser for taushetsplikt etter § 2–10, herunder utveksling av informasjon mellom ulike deler av virksomheten.

Styret og daglig leder skal utarbeide interne retningslinjer og instrukser i samsvar med første til tredje ledd.

Departementet kan i forskrift fastsette utfyllende regler om organisering av forvaltningsselskapets virksomhet, herunder forvaltningsselskapenes interne retningslinjer og instrukser.

Nåværende § 4–1 oppheves.

Ny § 4–2 skal lyde:
§ 4–2. *God forretningsskikk*

Forvaltningsselskap for verdipapirfond skal utøve sin virksomhet i samsvar med de vilkår som er satt for tillatelsen, øvrige bestemmelser som gjelder utøvelsen av dets virksomhet, herunder forvaltningsselskapets og fondenes vedtekter, samt god forretningsskikk.

Forvaltningsselskapet skal herunder påse at fondenes og andelseiernes interesser og markedets integritet ivaretas på beste måte ved at det:

1. opptrer ryddig og korrekt i utøvelsen av sin virksomhet,
2. utviser den nødvendige kompetanse, omhu og interesse i sin opptreden,
3. har og effektivt benytter de ressurser og de framgangsmåter som er nødvendig for å kunne utøve virksomheten på en god måte,
4. bestreber seg på å unngå interessekonflikter ved bl.a. å sørge for at andelseiers og fondenes interesser går foran forvaltningsselskapets, samt at enkelte fond eller andelseiere ikke usaklig tilgodeses på bekostning av andre fond eller andelseiere.

Denne paragraf gjelder tilsvarende for selskapets ansatte og tillitsvalgte og for personer og selskap som har slik innflytelse over forvaltningsselskapet som nevnt i aksjeloven og allmennaksjeloven § 1–3 annet ledd eller selskapsloven § 1–2 annet ledd.

Nåværende § 4–2 blir ny § 4–3 som får tittelen:
Plikt til å angi navn ved rettshandel for verdipapirfond

Nåværende § 4–3 blir ny § 4–4 som får tittelen:
Utøvelse av rettigheter knyttet til finansielle instrumenter

Første ledd skal lyde:

Forvaltningsselskapet utøver de rettigheter som knytter seg til de finansielle instrumenter som selskapet forvalter.

Ny § 4–5 skal lyde:
§ 4–5. *Investeringsområde*

Kapitalinnskudd i verdipapirfond kan bare plasseres i følgende finansielle instrumenter:

1. omsettelige verdipapirer som nevnt i lov om verdipapirhandel § 1–2 tredje ledd
2. verdipapirfondsandeler
3. pengemarkedsinstrumenter
4. opsjons- og terminkontrakter knyttet til omsettelige verdipapirer
5. valutatermin- og valutaopsjonskontrakter til sikring av valutaeksponering i fondets øvrige plasseringer
6. andre finansielle instrumenter etter forskrift fastsatt av departementet

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om adgangen til å plassere i finansielle instrumenter som nevnt i første ledd nr. 4 og 5.

Verdipapirfondets midler kan plasseres i andeler i verdipapirfond som er forvaltet av et annet forvaltningsselskap. Tilsynsmyndigheten kan i særlige tilfelle gi tillatelse til at midler plasseres i andeler i verdipapirfond forvaltet av samme forvaltningsselskap.

Et verdipapirfond kan i tillegg plassere midler som innskudd i bank.

Nåværende § 4–4 blir ny § 4–6 som får tittelen:
Krav til likvid plassering av verdipapirfondets midler

Innledningen til første ledd skal lyde:

Kapitalinnskudd i verdipapirfond kan bare plasseres i finansielle instrumenter som:

Første ledd bokstav a til d blir nye nr. 1 til 4. Første ledd nr. 4 skal lyde:

4. er nyutstedte dersom utstedelsesvilkårene inneholder bindende tilsagn om at det vil bli søkt om opptak til offisiell notering på børs eller marked som nevnt i punkt 1, 2 og 3. Opptak til offisiell notering må ha funnet sted senest innen ett år fra tegningsfristens utløp.

Annet ledd skal lyde:

Inntil 10 prosent av et verdipapirfonds eiendeler kan likevel plasseres i andre finansielle instrumenter enn de som er nevnt i første ledd.

Tredje ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan gi samtykke til etablering av verdipapirfond som fraviker bestemmelsene i denne paragraf.

Nåværende tredje og fjerde ledd blir § 4–5 nye tredje og fjerde ledd.

Nåværende § 4–5 blir ny § 4–7 som skal lyde:
§ 4–7. *Priser ved kjøp og salg for verdipapirfondets regning*
Dersom det ikke foreligger særlige forhold, skal det for verdipapirfondets regning ikke kjøpes finansielle instrumenter til priser over markedsverdi eller selges til priser under en slik verdi.

Nåværende § 4–6 blir ny § 4–8 som får tittelen:
Risikospredning

Første ledd og innledningen til annet ledd skal lyde:
Forvaltningsselskapet skal se til at verdipapirfondets beholdning av finansielle instrumenter har en sammensetning som gir en hensiktsmessig spredning av risikoen for tap.
Et verdipapirfonds plasseringer i finansielle instrumenter utstedt av samme selskap kan, med de begrensninger som følger av § 4–9, utgjøre inntil:

Femte ledd første og annet punktum skal lyde:
Bestemmelsene i annet, tredje og fjerde ledd gjelder ikke tegning i emisjoner i henhold til fortrinnsrett for finansielle instrumenter som verdipapirfondet eier. Fører slik tegning til at finansielle instrumenter utstedt av samme selskap overstiger de grenser som er fastsatt i annet ledd, skal forvaltningsselskapet bringe plasseringene i samsvar med grensene senest innen et år etter innbetaling er foretatt i henhold til tegningen.

Sjette ledd første punktum skal lyde:
Et verdipapirfond kan ikke eie finansielle instrumenter eller ha rett til å bli eier av finansielle instrumenter utover det som følger av bestemmelsene i denne paragraf.

Nytt syvende ledd skal lyde:
Tilsynsmyndigheten kan gi samtykke til etablering av verdipapirfond som fraviker bestemmelsene i denne paragraf.

Nåværende § 4–7 blir ny § 4–9 som får tittelen:
Risikoberegning

Nåværende § 4–7 tredje ledd oppheves.

Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

Tredje ledd første punktum skal lyde:
Et verdipapirfond kan ikke eie finansielle instrumenter eller ha rett til å bli eier av finansielle instrumenter utover det som følger av bestemmelsene i denne paragraf.

Nytt fjerde ledd skal lyde:
Tilsynsmyndigheten kan gi samtykke til etablering av verdipapirfond som fraviker bestemmelsene i denne paragraf.

Nåværende § 4–8 blir ny § 4–10 som får tittelen:
Utbetaling av verdipapirfondets midler

Første ledd nr. 1 skal lyde:
1. kjøp av finansielle instrumenter for fondet

Nåværende § 4–9 blir ny § 4–11 som får tittelen:
Opptak av lån for regning av et verdipapirfond

Annet ledd bokstav a og b blir nye nr. 1 og 2.

Ny § 4–12 skal lyde:
§ 4–12. *Utlån av finansielle instrumenter*
Departementet kan gi forskrifter om verdipapirfonds adgang til å låne ut finansielle instrumenter. Utlån av finansielle instrumenter kan bare skje gjennom medvirkning av verdipapirforetak eller oppgjørssentral.

Nåværende § 4–10 blir ny § 4–13 som får tittelen:
Overføring av forvaltningen og avvikling av verdipapirfond

Annet ledd annet punktum skal lyde:
Departementet kan i forskrift fastsette hvordan avviklingen skal skje.

I kapittel 5 får § 5–1 tittelen:
Plikt til å ha depotmottaker

Første ledd første punktum skal lyde:

Alle finansielle instrumenter, likvider og andre aktiva som inngår i et verdipapirfond, skal oppbevares eller føres på konti i Verdipapirsentralen av én depotmottaker.

§ 5–2 får tittelen:
Avtale om depot

§ 5–3 får tittelen:
Instruks om salg, kjøp, nytegning og utbetaling

Første ledd første punktum skal lyde:

Depotmottakeren skal følge forvaltningsselskapets instruksjoner om salg, kjøp og nytegning av finansielle instrumenter og om utbetalinger fra fondet.

I kapittel 6 får § 6–1 tittelen:
Lik rett i fondet – andelsverdien

Første ledd annet til fjerde punktum skal lyde:

Vedtektene kan likevel avgrense stemmeretten (jf. § 2–6 annet ledd). Det kan fastsettes i fondets vedtekter at forvaltningsselskapet skal ha godtgjørelse som ikke fordeles likt på hver andel. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om godtgjørelse som nevnt i tredje punktum.

§ 6–2 får tittelen:
Andelsbrev

§ 6–3 får tittelen:
Informasjon om andelsbeholdning, avkastning mv.

Første ledd første punktum skal lyde:

Dersom det etter vedtektene ikke utstedes andelsbrev, skal andelseierne få skriftlig bekreftelse for at deres andelsrett i fondet er registrert.

Første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Andelseier og fovaltningsselskap kan skriftlig avtale at andelseier ikke skal motta slik bekreftelse.

Nytt annet ledd skal lyde:

Andelseierne skal periodevis få skriftlig informasjon om sin beholdning av andeler i fondet og verdien av denne, verdiutviklingen på én andel i perioden og inneværende år samt avkastningen for andelseier i perioden og inneværende år. Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om slik rapportering, herunder fastsette krav til hvor hyppig slik rapportering skal skje.

§ 6–4 får tittelen:
Fortegnelse over andelseiere – forvalterregistrering

§ 6–5 får tittelen:
Virkning av innføring av fortegnelsen over andelseiere

§ 6–6 får tittelen:
Sameie av andel

Ny § 6–7 skal lyde:
§ 6–7. *Utstedelse av andeler*

Verdipapirfond skal være åpent for utstedelse av andeler på alle dager børser som er relevant for fondet er åpne for handel. Tilsynsmyndigheten kan gi samtykke til etablering av fond som er åpent for utstedelse av andeler i en begrenset tidsperiode.

Nåværende § 6–7 blir ny § 6–8 som får tittelen:
Salg av nyutstedte andeler

Nåværende § 6–8 blir ny § 6–9 som får tittelen:
Innløsning av andeler

Annet ledd skal lyde:

Innløsningen skal skje etter andelens verdi ifølge første beregning, jf. § 6–1, etter at innløsningskravet er kommet inn til forvaltningsselskapet eller annet foretak som nevnt i § 6–8 som er utpekt som mottaker i forvaltningsselskapets vedtekter og med fradrag som omhandlet i § 3–3 nr. 7. Krav om innløsning kan ikke trekkes tilbake med mindre forvaltningsselskapet samtykker i det. Innløsningskrav som er fremsatt overfor

forvaltningsselskapet eller annet foretak som nevnt i første punktum etter at retten til innløsning er suspendert, kan likevel trekkes tilbake.

Femte ledd og nye sjette til åttende ledd skal lyde:

Under stenging av børs eller tilsvarende ekstraordinære forhold, samt i unntakstilfelle når omstendighetene tilsier det og det er berettiget ut fra hensynet til andelseiernes interesser kan forvaltningsselskapet med tilsynsmyndighetens samtykke utsette verdiberegningen og utbetalingen av innløsningskrav (suspendere innløsningskravet), herunder kan tilsynsmyndigheten gi samtykke til delvis suspensjon av innløsningskravet.

Dersom andelseiernes eller allmennhetens interesser tilsier det, kan tilsynsmyndigheten pålegge forvaltningsselskapet å suspendere innløsningsretten helt eller delvis.

Suspensjon av innløsningsretten omfatter alle innløsningskrav som er innkommet til forvaltningsselskapet suspensjonsdagen eller senere, samt alle innløsningskrav som er innkommet til forvaltningsselskapet før suspensjonsdagen, men som ikke er verdiberegnet, jf. annet ledd.

Tilsynsmyndigheten kan gi samtykke til etablering av fond som er åpent for innløsning av andeler i en begrenset tidsperiode, og kan sette vilkår for etablering av slike fond.

Nåværende § 6–9 blir ny § 6–10 som får tittelen:
Forbud mot utstedelse og innløsning av andeler i visse tilfeller

Bestemmelsen skal lyde:

Andeler i fondet må ikke utstedes eller innløses etter at:

1. forvaltningsselskapet har gjort vedtak om avvikling, jf. § 4–13 annet ledd,
2. tilsynsmyndigheten har tatt tilbake samtykke til forvaltningsselskapene til å drive verdipapirfondsforvaltning, jf. § 2–9 annet ledd,
3. forvaltningsselskapet er kommet under konkurs- eller offentlig akkordforhandling, jf. § 2–9 første ledd.

Ny § 6–11 skal lyde:

§ 6–11. *Adgang til å markedsføre verdipapirfond*

Verdipapirfond og tilsvarende utenlandsk innretning (utenlandsk verdipapirfond) kan bare markedsføres i Norge i henhold til bestemmelsene i og i medhold av §§ 6– 11 til 6–15.

Som markedsføring regnes å invitere eller oppfordre til å erverve rettigheter i et verdipapirfond. Bare invitasjon eller oppfordring som er bestemt for eller særlig egnet til å ha virkning her i riket er å anse som markedsføring etter første ledd.

Ny § 6–12 skal lyde:

§ 6–12. *Markedsføring av norske verdipapirfond*

Verdipapirfond organisert etter denne lov kan markedsføres i Norge.

Ny § 6–13 skal lyde:

§ 6–13. *Markedsføring av utenlandske verdipapirfond*

Utenlandsk verdipapirfond kan markedsføres i Norge etter tillatelse gitt av tilsynsmyndigheten. Slik tillatelse kan gis dersom:

1. forvalteren av verdipapirfondet har oversendt slike opplysninger til tilsynsmyndigheten som departementet fastsetter i forskrift eller som tilsynsmyndigheten krever,
2. det er etablert et tilfredsstillende samarbeid om tilsyn mellom tilsynsmyndighetene i hjemlandet og Norge,
3. verdipapirfondet og forvaltningen av det er underlagt betryggende tilsyn i hjemlandet,
4. verdipapirfondet og forvaltningen av det oppfyller de krav som gjelder for å drive virksomheten i hjemlandet og at disse kravene gir investorer i Norge beskyttelse minst på linje med den beskyttelse de har ved investering i norsk verdipapirfond,
5. forvalteren av verdipapirfondet gjør det som er nødvendig for her i riket å kunne foreta utbetalinger til deltakerne, innløse andeler og gi den informasjon som foretaket skal utarbeide i henhold til reglene i hjemlandet, og at
6. salg i Norge av andeler i verdipapirfondet skjer gjennom forvaltningsselskap med tillatelse etter §§ 2–1, 2–12 eller 2– 13, kredittinstitusjon med rett til å drive finansieringsvirksomhet i Norge, forsikringsselskap med rett til å drive forsikringsvirksomhet i Norge eller verdipapirforetak med rett til å yte investeringstjenester i Norge.

Tilsynsmyndigheten kan sette vilkår for tillatelse etter første ledd for å sikre beskyttelsen av investorer i Norge. Det kan bl.a. settes vilkår om plikt til å gi opplysninger til investorer og myndigheter og om hvordan salg av andeler i Norge skal skje.

Tilsynsmyndigheten kan kalle tilbake tillatelse etter første ledd dersom

1. kravene i § 6–13 første ledd nr. 4, 5 eller 6 ikke lenger er oppfylt,
2. vilkår som er satt i medhold av første ledd er brutt,
3. regler fastsatt i medhold av § 6–15 ikke er overholdt, eller
4. krav i § 7–4 om språk ikke er overholdt.

Ny § 6–14 skal lyde:

§ 6–14. *Markedsføring av UCITS-fond*

Utenlandsk verdipapirfond hjemmehørende i en stat som er part i EØS-avtalen kan markedsføres i Norge én måned etter at forvalteren av verdipapirfondet har gitt tilsynsmyndigheten melding om planene om å markedsføre fondet i Norge og følgende betingelser er oppfylt:

1. verdipapirfondet omfattes av EØS-regler som svarer til rådsdirektiv 85/611/EØF med senere endringer (UCITS-direktivet),
2. forvalteren av verdipapirfondet har tillatelse i hjemlandet til å drive verdipapirfondsforvaltning,
3. forvalteren har oversendt slike opplysninger som departementet fastsetter i forskrift,
4. forvalteren av verdipapirfondet gjør det som er nødvendig for her i riket å kunne foreta utbetalinger til deltakerne, innløse andeler og gi den informasjon som foretaket skal utarbeide i henhold til reglene i hjemlandet,
5. salg i Norge av andeler i verdipapirfondet skjer direkte fra hovedkontoret til forvalteren av verdipapirfondet, gjennom et representasjonskontor i Norge eller gjennom forvaltningsselskap med tillatelse etter §§ 2–1, 2–12 eller 2–13, kredittinstitusjon med rett til å drive finansieringsvirksomhet i Norge, forsikringsselskap med rett til å drive forsikringsvirksomhet i Norge eller verdipapirforetak med rett til å yte investeringstjenester i Norge,
6. krav i § 7–4 om språk blir overholdt, og at
7. regler fastsatt i medhold av § 6–15 blir overholdt.

Verdipapirfondet kan likevel ikke markedsføres i Norge dersom tilsynsmyndigheten i skriftlig begrunnet enkeltvedtak, som treffes før utløpet av fristen på én måned, fastslår at de planlagte retningslinjer for omsetning av andeler ikke er i samsvar med bestemmelsene i første ledd.

Ny § 6–15 skal lyde:

§ 6–15. *Forskrift om markedsføring av verdipapirfond*

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om markedsføring av verdipapirfond i Norge. Det kan bl.a. fastsettes regler om informasjon til deltakere og myndigheter og om hvordan salg av andeler i Norge skal skje.

I kapittel 7 får § 7–1 tittelen:
Årsregnskap, årsberetning og delårsrapporter

Første ledd bokstav a og b blir nye nr. 1 og 2 der nr. 2 skal lyde:

2. rapport om verdipapirfondet minst hver sjette måned og senest innen én måned etter utløpet av rapportperiodene. Tilsynsmyndigheten kan bestemme at rapport skal utarbeides minst én gang i kvartalet.

Annet ledd nytt nr. 8 skal lyde:

8. opplysninger om oppnådd avkastning i rapporteringsperioden, samt om oppnådd avkastning minst hvert av de siste 5 år,

Annet ledd nytt nr. 9 skal lyde:

9. opplysninger om forvaltningsgodtgjørelsen,

Nåværende nr. 8 blir nytt nr. 10.

Tredje ledd første punktum skal lyde:

Årsregnskapet, årsberetningen og rapportene skal sendes samtlige andelseiere og være allment tilgjengelig hos forvaltningsselskapet, depotmottaker og foretak som nevnt i § 6–8.

Nye fjerde og femte ledd skal lyde:

Andelseier og forvaltningsselskap kan skriftlig avtale at andelseier ikke skal motta dokumenter som nevnt i første ledd nr. 1 og 2.

Departementet kan gi forskrifter om supplerende innhold og hyppigere rapportering for rapporter som nevnt i første ledd nr. 2.

§ 7–2 får tittelen:
Prospekt

Annet ledd nye nr. 6 til 7 skal lyde:

6. Opplysninger som etter § 7–3 skal gis i prospekt
7. Opplysninger om forvaltningsgodtgjørelsen

Nytt fjerde ledd skal lyde:

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler om prospekt og at prospektet skal inneholde flere opplysninger enn nevnt i annet ledd, bl.a. særskilte krav om redegjørelse for avkastning og risiko i forhold til plasseringsstrategien for fondet.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

Ny § 7–3 skal lyde:

§ 7–3. *Opplysningskrav for fond med særskilt plasseringsstrategi og lukkede fond mv.*

Verdipapirfond som har samtykke til å fravike lovens alminnelige plasseringsbestemmelser etter § 4–6 tredje ledd, § 4–8 syvende ledd eller § 4– 9 fjerde ledd eller som kan plassere kapitalinnskudd i finansielle instrumenter omfattet av forskrift fastsatt i medhold av § 4–5 første ledd nr. 6, skal i fondets vedtekter og prospekt betegnes som verdipapirfond med særskilt plasseringsstrategi. Prospektet skal presisere de avvik som er gjort fra lovens alminnelige plasseringsbestemmelser.

Verdipapirfond som har samtykke til å utstede andeler i en begrenset tidsperiode etter § 6–7 annet punktum skal i fondets vedtekter og prospekt betegnes som verdipapirfond med lukket inngang. Verdipapirfond som har samtykke til å innløse andeler i en begrenset tidsperiode etter § 6–9 åttende ledd skal i fondets vedtekter og prospekt betegnes som verdipapirfond med lukket utgang. Verdipapirfond som har samtykke både etter § 6–7 annet punktum og etter § 6–9 åttende ledd skal i fondets vedtekter og prospekt betegnes som lukket verdipapirfond. I prospektet skal det redegjøres særskilt for ordningen med begrenset tegnings- og/eller innløsningsperiode. Det skal minst opplyses om tegnings- og/eller innløsningsperioden, hva som er formålet med ordningen og hva ordningen innebærer for andelseierne.

Verdipapirfond som i samsvar med § 3–3 første ledd nr. 18 har vedtektsfastsatte begrensninger med hensyn til hvem som kan tegne andeler i fondet skal i fondets vedtekter og prospekt betegnes som verdipapirfond med begrenset krets av innskytere. I prospektet skal det redegjøres særskilt for begrensningen. Det skal minst opplyses hva som er formålet med begrensningen og hvem som kan tegne andeler i fondet.

Ny § 7–4 skal lyde:

§ 7–4. *Språk*

Opplysninger og informasjon som skal gis til investorer eller myndigheter etter bestemmelser i eller i medhold av denne lov skal gis på norsk med mindre departementet i forskrift eller tilsynsmyndigheten ved enkeltvedtak bestemmer noe annet.

I kapittel 8 får § 8–1 tittelen:
Erstatning

§ 8–2 får tittelen:
Tilsyn

Første ledd skal lyde:

Departementet gir bestemmelser om tilsyn med at verdipapirfondsforvaltning foregår i samsvar med denne lov og med vedtektene for de enkelte fond.

Nye tredje og fjerde ledd skal lyde:

Dersom det oppstår risiko for at forvaltningsselskap for verdipapirfond ikke vil kunne oppfylle de fastsatte kapitalkrav, eller det inntreffer andre forhold som kan innebære stor risiko knyttet til driften av foretaket, skal foretaket straks gi melding til tilsynsmyndigheten om dette.

Forvaltningsselskap for verdipapirfond skal dessuten opplyse tilsynsmyndigheten om skifte av ledere og styremedlemmer som nevnt i § 2–2 første ledd nr. 1 og 2 og tredje ledd.

§ 8–3 skal lyde:

§ 8–3. *Straff*

Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som forsettlig eller uaktsomt:

1. overtrer § 1–3, § 1–4 første punktum, § 2–1 første ledd, § 2–7 første eller tredje ledd, § 2– 8 tredje ledd, § 2–10 tredje ledd, §§ 4–5 og 4–6, § 4–8 første til syvende ledd, § 4–9 første til fjerde ledd, § 4–10, § 4– 11 første ledd, § 4–12, § 5–1 første ledd, § 7–2 eller § 8–2 annet, tredje eller fjerde ledd eller regler eller tillatelser gitt i medhold av nevnte bestemmelser.
2. grovt eller gjentatte ganger overtrer § 4–2 første, annet eller tredje ledd.

Med bøter straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer § 2–8 første eller annet ledd.

Medvirkning straffes på samme måte.

Påtale finner bare sted når allmenne hensyn krever det.

§ 9–1 skal lyde:
Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 9–2 får tittelen:
Overgangsbestemmelser

§ 9–2 første ledd annet punktum skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan ta tilbake samtykke dersom det foreligger slike forhold som omhandlet i § 2–9 annet ledd, jf. tredje ledd.

Nåværende § 9–3 oppheves.

II

I lov 19. juni 1997 nr. 79 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 2a–2 fjerde ledd siste punktum skal lyde:

Forbudet gjelder ikke erverv av aksjer eller grunnfondsbevis utstedt av foretaket eller rettigheter til slike aksjer eller grunnfondsbevis som er utstedt av foretaket eller erverv av andeler i verdipapirfond som forvaltes av arbeidsgiverforetaket.

§ 2a–3 første ledd oppheves.

Nåværende andre til femte ledd blir nye første til fjerde ledd.

§ 2a–6 første ledd annet punktum oppheves.

§ 2a–6 annet ledd tredje punktum skal lyde:

For nærstående av ansatte eller tillitsvalgte i andre foretak enn verdipapirforetak gjelder forbudet i § 2a–3 første ledd handel for egen regning gjennom verdipapirforetak som står oppført på arbeidsgiverforetakets lister som nevnt i § 2a–7 tredje ledd.

§ 2a–7 tredje ledd skal lyde:

Foretakene skal føre lister over verdipapirforetak som omfattes av § 2a–3 første ledd.

III

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Forskjellige deler av loven kan tre i kraft til forskjellig tid. Kongen kan gi overgangsbestemmelser.

15. juni. Lov nr. 49 2001

Lov om endring i lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond (inkludering av inntekter ved salg av aksjer i Statoil ASA og utgifter knyttet til selskap som skal forvalte statens direkte økonomiske engasjement mv. som en del av fondets netto inntekter).

Ot.prp. nr. 102, Innst.O. nr. 131 og Besl.O. nr. 142 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 11. og 14. juni 2001. Fremmet av Finansdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 22. juni 1990 nr. 36 om Statens petroleumsfond skal § 2 lyde:

Fondets inntekter er kontantstrømmen fra petroleumsvirksomheten som blir ført over fra statsbudsjettet, avkastningen av fondets formue og netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten.

Kontantstrømmen framkommer som summen av

- de samlede skatte- og avgiftsinntekter av petroleumsvirksomheten som innkreves ifølge petroleumsskatteloven og petroleumsloven
- avgiftsinntekter ved utslipp av CO_2 i petroleumsvirksomhet på kontinentalsokkelen
- inntekter som følge av Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten, definert som driftsinntekter og andre inntekter fratrukket driftsutgifter og andre direkte utgifter
- statlige inntekter på nettooverskuddsavtaler i enkelte utvinningstillatelser
- utbytte fra Statoil ASA
- overføringer fra Petroleumsforsikringsfondet
- statens inntekter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
- statens eventuelle salg av andeler i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten

og fratrukket

- statens direkte investeringer i petroleumsvirksomheten
- statens utgifter til Petroleumsforsikringsfondet
- statens utgifter i forbindelse med fjerning eller annen disponering av innretninger på kontinentalsokkelen
- statens eventuelle kjøp av andeler som ledd i Statens direkte økonomiske engasjement i petroleumsvirksomheten
- driftsutgifter til selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten

Netto finanstransaksjoner knyttet til petroleumsvirksomheten framkommer som summen av:

- brutto inntekter ved statlig salg av aksjer i Statoil ASA

og fratrukket

- statlig kapitalinnskudd i Statoil ASA og selskap som ivaretar statens interesser i petroleumsvirksomheten

II

Loven trer i kraft straks, og har virkning fra og med inntektsåret 2001.

15. juni. Lov nr. 50 2001

Lov om endring i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. (vederlag ved tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret).

Ot.prp. nr. 65, Innst.O. nr. 123 og Besl.O. nr. 136 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. gjøres følgende endring:

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Departementet kan kreve vederlag ved tildeling av tillatelser til matfiskoppdrett av laks og ørret. Departementet kan ved vedtak fastsette vederlagets størrelse for den enkelte tillatelse.

Nåværende § 6 annet og tredje ledd blir tredje og nytt fjerde ledd.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 51 2001

Lov om endringer i lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. og lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk (kontrolltiltak).

Ot.prp. nr. 92, Innst.O. nr. 116 og Besl.O. nr. 135 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

For norske statsborgere og personer bosatt i Norge får denne lov anvendelse:

a) i farvann under norsk jurisdiksjon,
b) i farvann utenfor noen stats fiskerijurisdiksjon på norsk fartøy som driver fiske eller fangst, eller som mottar eller transporterer fisk,
c) i farvann under fremmed stats fiskerijurisdiksjon dersom det fiskes eller drives fangst med norsk fartøy, men bare for så vidt gjelder kapitlene II, III, X og § 24. Kongen kan bestemme at også andre deler av loven skal gjelde for norske fartøy i slike farvann,
d) på det norske fastland i forbindelse med omlasting, landing, transport, oppbevaring og ved kontroll av omsetning av fisk som nevnt i § 2 første ledd.

§ 1 fjerde ledd skal lyde:

For andre enn de som går inn under de foregående ledd, får kapitlene V, VI, VIII, IX og X anvendelse i farvann som nevnt i første ledd bokstav a. Forskrifter fastsatt etter kapittel II får anvendelse i disse farvann for de som er nevnt i foregående punktum når det er uttrykkelig bestemt. For andre enn de som går inn under de foregående ledd, får kapitlene IX og X og forskrifter fastsatt etter kapittel II dessuten anvendelse i farvann som nevnt i første ledd bokstav b i den utstrekning dette følger av overenskomst med fremmed stat, eller det drives fiske eller fangst med statsløst fartøy. I forskrift fastsatt etter kapittel II kan også bestemmes at § 11 skal få tilsvarende anvendelse.

§ 2 første ledd skal lyde:

Denne lov gjelder for fiske i sjøen med unntak av fiske etter anadrome laksefisk. Med fisk forstås her også pigghuder og skall- og bløtdyr (krepsdyr og skjell). Loven gjelder også omlasting, landing, transport, oppbevaring og ved kontroll av omsetning av fisk.

§ 4 første ledd ny bokstav t) skal lyde:

t) faktorer for beregning av rund vekt fisk som landes, produseres, oppbevares eller transporteres.

§ 9 første ledd første punktum skal lyde:

Departementet kan ved forskrift pålegge eier eller bruker av fiske- og fangstfartøy å gi oppgave til fiskeriadministrasjonen og salgsorganisasjonene over fangstkvantum, størrelsessammensetning, fiskeslag, fangsttid,

fangstområde, fiskeredskap, fangstens verdi, og oppgi avgang fra fangstfeltet, ankomst havn, til hvem og til hvilken anvendelse fangsten skal leveres og regnskap for fartøyets drift.

§ 9 a skal lyde:

Departementet kan ved forskrift pålegge enhver som mottar, oppbevarer eller omsetter fangst fra norsk eller utenlandsk fartøy å gi oppgaver og opplysninger om fangstuttak til fiskeriadministrasjonen og til vedkommende salgsorganisasjon. Det samme gjelder når fangst overføres fra fiskefartøyet til annet fartøy. Departementet kan ved forskrift pålegge enhver som oppbevarer eller omsetter slik fangst

a) å ha utstyr for kontroll av fangstmengden,
b) å stue fangst på bestemt måte, og
c) å ha tegninger og beskrivelse av oppbevaringsrom og binger, samt dokument med oversikt over hvordan fangst er stuet.

Departementet kan ved forskrift bestemme at enhver som mottar slik fangst skal gi fiskeriadministrasjonen eller vedkommende salgsorganisasjon forhåndsvarsling om fiskefartøys anløp.

§ 11 tredje ledd skal lyde:

Blir død eller døende fisk fanget i strid med bestemmelser i denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av denne lov, ilandført frivillig eller etter påbud, tilfaller fangsten eller dens verdi vedkommende salgsorganisasjon. Det samme gjelder dersom fisk blir levert i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov. Vedtak om inndragning treffes av Fiskeridirektoratet. Departementet kan gi forskrift om at salgsorganisasjonen kan gi vederlag for omkostningene når det er åpenbart at fangsten ikke var tilsiktet. § 7 fjerde ledd får tilsvarende anvendelse. Departementet kan for det enkelte fiskeri ved forskrift bestemme at den fangst eller fangstverdi som tilfaller salgsorganisasjonen, skal reduseres.

§ 45 første til fjerde ledd skal lyde:

Fiskeridirektoratet skal føre kontroll med at bestemmelsene i loven her og i lov 17. desember 1976 nr. 91 om Norges økonomiske sone § 3, § 4 og § 7 bokstav b, lov 17. juni 1966 nr. 19 om Norges fiskerigrense og om forbud mot at utlendinger driver fiske m.v. innenfor fiskerigrensen, lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk og lov 24. juni 1994 nr. 34 om registrering som kjøper i første hånd av råfisk m.v., samt forskrifter gitt i medhold av disse lovene, blir overholdt.

Fiskeridirektoratet skal under sin kontrollvirksomhet gis uhindret adgang til fartøy og rederikontor, samt hos enhver som i ervervsøyemed er i besittelse av fisk beregnet på oppbevaring, transport eller omsetning og hos de som er i besittelse av dokumenter vedrørende slik fisk.

Fiskeridirektoratet skal, hos enhver som omfattes av annet ledd, gis uhindret adgang til å kontrollere regnskap og andre relevante dokumenter og opplysninger uansett hvordan disse oppbevares, og skal gis uhindret adgang til relevante gjenstander. Ansvarshavende eller dennes representant skal gi Fiskeridirektoratet nødvendig bistand og opplysninger, legge fram relevante gjenstander og dokumenter m.m., bekrefte kopier, datautskrifter, lagerlister m.m., og tillate merknader i fangstdagbok, mottaksjournal og lignende. Ansvarshavende eller dennes representant skal undertegne den rapporten inspektøren setter opp, men kan påføre rapporten de merknader som finnes nødvendig.

Fiskeridirektoratet kan stanse og undersøke fartøy og steder som nevnt i annet ledd. Ansvarshavende for fartøy kan pålegges å stanse fiske og fangst og å trekke tråll og annen fiskeredskap. Fiskeridirektoratet kan under sin kontrollvirksomhet trekke redskap og forankring til slike. Fiskeridirektoratet kan plombere redskap, lasterom og andre oppbevaringsrom for fisk og fiskeprodukter og oppbevaringssteder for dokumenter, relevante opplysninger og gjenstander. Fiskeridirektoratet kan om nødvendig kreve hjelp av politiet for å få utført kontrollen.

Nåværende tredje til sjette ledd blir femte til åttende ledd.

§ 45 a skal lyde:

Salgsorganisasjon som har vedtekter godkjent i medhold av lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk, skal utføre kontroll med at loven her og forskrifter fastsatt i medhold av loven blir overholdt. Kontrollen etter foregående punktum skal være begrenset til opplysninger som naturlig følger av salgsorganisasjonens virksomhet etter lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk, særlig kontroll med at fangstuttak og landet fangst er i samsvar med bestemmelser fastsatt i medhold av §§ 4, 5, 5 a, 6 og 11 i loven her.

Departementet kan gi forskrift om kontroll som utøves etter første ledd og om rapporterings- og kontrollrutiner.

§ 53 første og annet ledd skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller medvirker til det, straffes med bøter eller fengsel i inntil 6 måneder dersom forholdet ikke rammes av et strengere straffebud. Under særdeles skjerpende omstendigheter kan fengsel i inntil 2 år anvendes.

Ved overtredelse foretatt av utenlandske fartøyer utenfor sjøterritoriet, får fengselsstraff ikke anvendelse. Det kan heller ikke ilegges subsidiær fengselsstraff for det tilfelle at ilagt bot ikke betales. Fengselsstraff kan likevel anvendes etter reglene i første ledd dersom dette følger av avtale med fremmed stat, eller fartøyet er statsløst.

II

I lov 14. desember 1951 nr. 3 om omsetning av råfisk gjøres følgende endringer:

§ 7 første ledd skal lyde:

Salgsorganisasjon som er godkjent i medhold av lovens § 2 skal føre kontroll med at bestemmelsene i denne lov og forskrifter gitt i medhold av loven, blir overholdt. Kontrollen omfatter også råfisk som blir landet, herunder overført fra fiskefartøyet til annet fartøy eller overført til oppdrett eller havbeite, uten at omsetning finner sted.

§ 9 skal lyde:

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov eller medvirker til det, straffes med bøter. For overtredelse av bestemmelse gitt i medhold av § 7 annet ledd kan bøter eller fengsel i inntil 6 måneder anvendes, eller i inntil 2 år dersom det foreligger særdeles skjerpende omstendigheter, med mindre bestemmelsen selv fastsetter at fengselsstraff ikke kommer til anvendelse.

Overtredelse anses som forseelse. Forsøk straffes på samme måte som fullbyrdet overtredelse.

III

Denne lov trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 52 2001

Lov om endring i politiloven (begrenset politimyndighet til militære mannskaper på den norsk-russiske grense).

Ot.prp. nr. 31, Innst.O. nr. 56 og Besl.O. nr. 71 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 20. mars og 5. april 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov av 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) gjøres følgende endring:

§ 20 nytt fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan bestemme at militært personell fra Forsvaret kan tildeles begrenset politimyndighet ved utøvelse av grenseoppsyn på landegrensen mellom Norge og Russland. Kongen gir nærmere bestemmelser om politimyndigheten.

Nåværende fjerde og femte ledd blir femte og sjette ledd.

II

Denne lov trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 53 2001

Lov om erstatning ved pasientskader mv. (pasientskadeloven).

Ot.prp. nr. 31 (1998-1999), Ot.prp. nr. 55 (1999-2000), Innst.O. nr. 68 og Besl.O. nr. 78 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 26. april 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende lover:

1. Lov av 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning.
2. Lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven).
3. Lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer.

Kapittel 1 Pasientskadeansvar

§ 1. *Pasientskade*

Denne loven gjelder skader som er voldt

a) i institusjon under spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten,
b) under ambulansetransport, eller
c) av helsepersonell som yter helsehjelp i henhold til offentlig autorisasjon eller lisens, personer som opptrer på vegne av disse eller andre personer som fastsatt i forskrift.

Slike skader regnes som pasientskader dersom de er voldt under veiledning, undersøkelse, diagnostisering, behandling, ekspedisjon av legemidler fra apotek, pleie, vaksinasjon, prøvetaking, analyse av prøver, røntgen, forebygging av helseskader, medisinsk forsøksvirksomhet samt donasjon av organer, blod og vev.

§ 2. *Erstatning for pasientskade*

Pasienten og andre som har lidt tap på grunn av pasientskade, har krav på erstatning når skaden skyldes

a) svikt ved ytelsen av helsehjelp, selv om ingen kan lastes,

b) teknisk svikt ved apparat, redskap eller annet utstyr som er brukt ved ytelsen av helsehjelp,
c) smitte eller infeksjon, når dette ikke i hovedsak skyldes pasientens tilstand eller sykdom,
d) vaksinasjon, eller
e) forhold som medfører ansvar for helsetjenesten eller helsepersonell etter alminnelige erstatningsregler.

Det skal tas hensyn til om de krav skadelidte med rimelighet kan stille til virksomheten eller tjenesten på skadetidspunktet, er tilsidesatt. Utilstrekkelige ressurser skal ikke medføre ansvar dersom ressursfordelingen har vært forsvarlig og virksomheten i alminnelighet holder en forsvarlig standard.

Selv om det ikke foreligger grunnlag for erstatningsansvar etter første og annet ledd, kan det unntaksvis ytes erstatning når det har skjedd en pasientskade som er særlig stor eller særlig uventet, og som ikke kan anses som utslag av en risiko som pasienten må akseptere. Det skal legges vekt på om det er gitt tilstrekkelig informasjon på forhånd.

Kongen kan bestemme at erstatningskrav i henhold til konvensjoner som Norge er forpliktet av, skal behandles som krav etter denne loven.

§ 3. *Uoppklarte årsaksforhold*

Dersom årsaken til en skade på en pasient ikke kan bringes på det rene, og skaden sannsynligvis skyldes ytre påvirkning på en pasient under behandlingen, skal det normalt antas at skaden skyldes feil eller svikt ved ytelsen av helsehjelp.

Ved erstatning som følge av skade etter anbefalte eller påbudte vaksinasjoner etter lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer, gjelder retten til erstatning etter § 2 første ledd bokstav d med mindre den ansvarlige godtgjør at en eller flere andre årsaker er mer sannsynlige.

§ 4. *Andre erstatningsregler*

For tapsutmåling, skadelidtes medvirkning mv. gjelder lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning og alminnelige erstatningsrettslige regler. Erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art etter skadeserstatningsloven § 3–5 og tap under 5 000 kroner erstattes likevel ikke etter loven her.

Skader som faller inn under dekningsområdet til lov 16. juni 1989 nr. 65 om yrkesskadeforsikring § 10 kan ikke kreves erstattet etter loven her.

Loven er ikke til hinder for at erstatningskrav gjøres gjeldende overfor andre enn den ansvarlige etter loven her. Krav som kan fremmes etter loven her, kan likevel ikke fremmes mot staten, fylkeskommuner og kommuner. Regress kan bare kreves mot den som selv har voldt skaden forsettlig eller har unnlatt å tegne forsikring etter § 8.

§ 5. *Foreldelse*

Krav etter denne loven foreldes etter lov 18. mai 1979 nr. 18 om foreldelse av fordringer. Foreldelsen avbrytes ved at kravet meldes etter § 9. Slik melding avbryter ikke foreldelsesfristen av erstatningskrav mot andre enn de ansvarlige etter denne loven og deres forsikringsgivere.

Kapittel 2 De ansvarlige

§ 6. *Hvem som er ansvarlig etter loven*

Norsk Pasientskadeerstatning er ansvarlig for skade som kan kreves erstattet etter loven her når den er voldt i den offentlige helsetjenesten. For øvrig er den som yter helsehjelp som nevnt i § 1 første ledd ansvarlig.

Til den offentlige helsetjenesten regnes virksomheten til staten, fylkeskommunene eller kommunene. Det samme gjelder virksomhet som drives på oppdrag av eller med driftstilskudd fra noen av disse med mindre det er tegnet forsikring for virksomheten i samsvar med forskrift etter § 7 annet ledd annet punktum. Kongen kan gi forskrift om hva som skal regnes til den offentlige helsetjenesten, og om hvem som har ansvar etter loven.

§ 7. *Norsk Pasientskadeerstatning*

Kongen organiserer og fastsetter nærmere forskrifter om Norsk Pasientskadeerstatning.

Staten, fylkeskommuner og kommuner yter tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning for å dekke erstatning for pasientskader voldt i den offentlige helsetjenesten, samt bidrag til driften i samsvar med forskrift gitt av Kongen. Det kan fastsettes at det for enkelte helseinstitusjoner i stedet kan eller skal tegnes forsikring som nevnt i § 8.

§ 8. *Forsikring*

Den som yter helsehjelp som nevnt i § 1 første ledd utenfor den offentlige helsetjenesten, skal tegne forsikring i den utstrekning det er fastsatt ved forskrift til dekning av ansvaret etter loven her. Forsikringsgivere og vilkår skal godkjennes av Kongen.

Dersom forsikringsplikten ikke er overholdt eller forsikringen viser seg utilstrekkelig, dekkes tapet av de godkjente forsikringsgiverne i fellesskap. Kongen kan gi nærmere regler om fordelingen mellom dem.

Den som ikke oppfyller forsikringsplikten etter første ledd, straffes med bøter eller fengsel inntil 3 måneder.

Kapittel 3 Behandlingen av krav

§ 9. *Fremsetting av krav*

Krav om erstatning for pasientskade meldes skriftlig til Norsk Pasientskadeerstatning. Norsk Pasientskadeerstatning kan i særlige tilfeller tillate at krav om erstatning meldes muntlig. Fremsettes kravet overfor

helsepersonell, helseinstitusjon eller forsikringsgiver etter § 8, skal kravet meldes videre til Norsk Pasientskadeerstatning.

§ 10. *Saksbehandlingen*

Norsk Pasientskadeerstatning skal i alle tilfeller utrede saken.

Bestemmelsen gjør ikke unntak fra lovbestemt taushetsplikt.

Norsk Pasientskadeerstatning kan kreve bevisopptak etter domstolloven § 43 annet ledd.

§ 11. *Advokatbistand*

Pasientens utgifter til advokathjelp dekkes dersom Norsk Pasientskadeerstatning har truffet vedtak om det, eller utgiftene må regnes som tap som følge av skaden. Pasienten kan kreve forhåndsavgjørelse fra Norsk Pasientskadeerstatning om hvilke advokatutgifter som vil bli dekket.

§ 12. *Avgjørelsen av erstatningskravet*

Når Norsk Pasientskadeerstatning har utredet saken, treffer den vedtak om erstatning skal ytes og om erstatningens størrelse. Vedtaket skal begrunnes og underretning gis partene i samsvar med forvaltningslovens regler. Det skal opplyses at vedtaket kan klages inn for Pasientskadenemnda innen tre uker.

§ 13. *Utbetaling av erstatningen*

Erstatning utbetales så snart som mulig etter at saken er avgjort. Delutbetalinger skal skje så snart det er klart at deler av kravet er uomtvistet eller det av andre grunner er ubetenkelig.

Om renteplikt gjelder reglene i lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.

§ 14. *Forholdet til forvaltningsloven og offentlighetsloven*

Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for virksomheten til Norsk Pasientskadeerstatning. Som enkeltvedtak anses avgjørelse om erstatning skal ytes, avgjørelse om erstatningens størrelse, avgjørelse om delutbetaling samt avgjørelse om advokatbistand etter § 11.

Kapittel 4 Klage og domstolsprøving

§ 15. *Klage mv.*

Norsk Pasientskadeerstatnings enkeltvedtak som nevnt i § 14 annet punktum kan påklages til Pasientskadenemnda av den som krever erstatning etter loven her. Det samme gjelder for en ansvarlig etter § 6 første ledd annet punktum eller dennes forsikringsgiver etter § 8, som blir pålagt å betale erstatning ved Norsk Pasientskadeerstatnings vedtak. Andre kan ikke påklage Norsk Pasientskadeerstatnings vedtak til Pasientskadenemnda. Klagefristen er tre uker.

Andre enkeltvedtak etter denne loven enn de som er nevnt i første ledd, kan påklages til departementet med mindre Kongen fastsetter et annet klageorgan.

Kongen kan fastsette forskrift om gebyr for klage mv. etter denne bestemmelsen.

§ 16. *Pasientskadenemndas virksomhet og sammensetning m.m.*

Kongen oppnevner leder, nestleder og medlemmer med personlige varamedlemmer til Pasientskadenemnda. Leder skal ha juridisk embetseksamen. Funksjonstiden er tre år.

Pasientskadenemnda settes i hver sak med fem medlemmer etter en sirkulasjonsordning som fastsettes av nemndas leder. To av medlemmene skal være medisinsk sakkyndige. Ett av medlemmene skal være brukerrepresentant.

Kongen kan gi forskrifter om nemndas sammensetning og virksomhet.

Pasientskadenemndas virksomhet dekkes i samsvar med forskrift gitt av Kongen, ved bidrag fra Norsk Pasientskadeerstatning og forsikringsgivere som er godkjent etter § 8.

§ 17. *Saksbehandlingen i Pasientskadenemnda*

Pasientskadenemnda treffer vedtak med alminnelig flertall. Både flertallets og mindretallets syn skal begrunnes.

Saksbehandlingsreglene for Norsk Pasientskadeerstatning i kapittel 3 gjelder tilsvarende for Pasientskadenemnda. Forvaltningsloven § 11 c om muntlige konferanser med saksbehandleren gjelder tilsvarende.

Saksforberedelsen for nemnda forestås av et eget sekretariat.

Pasientskadenemndas sekretariat kan treffe avgjørelser på vegne av nemnda etter dens bestemmelse.

Nemndas avgjørelser settes i verk av Norsk Pasientskadeerstatning på samme måte som Norsk Pasientskadeerstatnings egne avgjørelser.

§ 18. *Domstolsprøving*

Den som krever erstatning etter loven her, kan bringe saken inn for domstolene når endelig vedtak i Pasientskadenemnda foreligger. Det samme gjelder for ansvarlig etter § 6 første ledd annet punktum eller dennes forsikringsgiver etter § 8, som blir pålagt å betale erstatning ved Pasientskadenemndas vedtak. Andre kan ikke bringe saken inn for domstolene.

Ved søksmål etter loven her er forliksmekling ikke nødvendig.

Søksmål må reises innen fire måneder fra det tidspunkt underretning om endelig vedtak i Pasientskadenemnda er

kommet fram til vedkommende. Når denne fristen er ute uten at søksmål er reist, har vedtaket samme virkning som rettskraftig dom, og kan fullbyrdes etter reglene for dommer.

Søksmål etter første ledd første punktum reises mot den ansvarlige etter § 6 eller dennes forsikringsgiver etter § 8. Søksmål etter første ledd annet punktum reises mot Pasientskadenemnda.

Kapittel 5 Virkeområde, ikrafttredelse og overgangsregler

§ 19. *Lovens virkeområde*

Loven gjelder skade som voldes i riket med Svalbard. Loven gjelder også skade voldt ved helsetjenester i utlandet (herunder behandlingsreiser til utlandet) som det offentlige helt eller delvis bekoster. Kongen kan bestemme at loven ikke skal gjelde når det ytes helsehjelp her i riket med særskilt liten norsk tilknytning.

§ 20. *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 21. *Overgangsregler*

Loven gjelder for skader som er voldt etter lovens ikrafttredelse. Eldre skader behandles etter loven her, men slik at erstatningskravet avgjøres etter

a) regler for midlertidig ordning med pasientskadeerstatning for somatiske sykehus/poliklinikker,
b) regler for midlertidig ordning med pasientskadeerstatning for psykiatriske sykehus/poliklinikker,
c) regler for midlertidig ordning med pasientskadeerstatning for kommunelegetjenesten/kommunal legevakt,
d) lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 8–2, slik den lød før opphevelsen ved loven her, og
e) alminnelig erstatningsrett.

§ 22. *Endringer i andre lover*

1. I lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning gjøres følgende endringer:

§ 2–1 nytt nr. 4 skal lyde:

Om pasientskadeerstatning gjelder pasientskadeloven.

§ 3–10 første ledd tredje punktum skal lyde:

Krav på erstatning etter § 3–2 eller oppreising etter § 3–5 eller § 3–6 kan heller ikke overføres ved arv, så lenge det ikke er godkjent eller gjort gjeldende ved søksmål, eller det er meldt til Norsk Pasientskadeerstatning etter pasientskadeloven § 9.

§ 3–10 tredje ledd skal lyde:

Avgjørelse etter denne paragraf treffes ved kjennelse av herreds- eller byretten i den rettskrets der skadelidte har sitt heimting med mindre spørsmålet bringes inn for den dømmende rett eller Pasientskadenemnda til avgjørelse i samband med avgjørelsen av erstatningskravet eller ved kjennelse forut for dette.

2. Lov 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven) skal § 6–7 lyde:

Forsikringsselskaper og Norsk Pasientskadeerstatning skal ukrevet levere oppgave over utbetalinger i siste år, herunder tilbakebetaling av forsikringspremie, til forsikrede og skadelidte, med opplysninger om forsikringens art mv.

3. Lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 8–2 oppheves.

15. juni. Lov nr. 54 2001

Lov om endringer i politiloven mv. (overvåkingstjenestens oppgaver mv.).

Ot.prp. nr. 29, Innst.O. nr. 89 og Besl.O. nr. 89 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 21. og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende annen lov:

Lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven).

I

I lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven) gjøres disse endringer:

Ny § 17 a skal lyde:

§ 17 a. *Politiets sikkerhetstjeneste*

De gjøremål som er nevnt i § 17 b utføres av et eget politiorgan (Politiets sikkerhetstjeneste). Tjenesten ledes av en sentral enhet.

Ny § 17 b skal lyde:

§ 17 b. *Oppgavene til Politiets sikkerhetstjeneste*

Politiets sikkerhetstjeneste skal forebygge og etterforske

1. overtredelser av straffeloven kapitlene 8 og 9, lov om forsvarshemmeligheter og sikkerhetsloven,
2. ulovlig etterretningsvirksomhet,
3. spredning av masseødeleggelsesvåpen og av utstyr, materiale og teknologi for produksjon eller bruk av slike våpen,
4. overtredelser av bestemmelser i eller i medhold av lov om kontroll med eksport av strategiske varer, tjenester og teknologi m.m. og lov til gjennomføring av bindende vedtak av De Forente Nasjoners Sikkerhetsråd eller annen lovgivning om tilsvarende særlige tiltak og
5. sabotasje og politisk motivert vold eller tvang. Åpen etterforsking i slike saker foretas likevel av det øvrige politi, med mindre annet bestemmes av overordnet påtalemyndighet.

Politiets sikkerhetstjeneste kan etter anmodning bistå det øvrige politi i saker som nevnt i første ledd nr. 5 annet punktum.

Departementet kan bestemme at Politiets sikkerhetstjeneste skal tillegges et ansvar i saker som gjelder organisert kriminalitet, forbrytelser mot menneskeheten, folkemord og grove krigsforbrytelser.

Ny § 17 c skal lyde:

§ 17 c. *Særlige oppgaver for den sentrale enhet i Politiets sikkerhetstjeneste*

Den sentrale enhet i Politiets sikkerhetstjeneste skal

1. utarbeide trusselvurderinger til bruk for politiske myndigheter,
2. samarbeide med andre lands politimyndigheter og sikkerhets- og etterretningstjenester,
3. foreta personkontroll til bruk ved sikkerhetsundersøkelser.

§ 19 tredje ledd første og annet punktum skal lyde:

Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste beskikkes av Kongen på åremål for inntil 6 år om gangen. Den som beskikkes som sjef for Politiets sikkerhetstjeneste kan uten oppsigelsesfrist sies opp av Kongen og har i så fall krav på lønn i inntil 6 måneder.

II

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endringer:

§ 55 første ledd nr. 3 skal lyde:

3) politimestrene, visepolitimestrene, sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste, politiinspektørene, politiadvokatene, politiadjutantene, og politifullmektigene for så vidt de har juridisk embetseksamen og gjør tjeneste i embete eller stilling som er tillagt påtalemyndighet,

§ 67 femte ledd skal lyde:

Sjefen for Politiets sikkerhetstjeneste har den myndighet som er nevnt i første ledd i de saker Kongen bestemmer.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 55 2001

Lov om endring i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven) – unntak fra innsynsrett.

Ot.prp. nr. 72, Innst.O. nr. 80 og Besl.O. nr. 93 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 21. og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre gjøres følgende endring:

§ 2 skal lyde:

§ 2. *Unntak fra innsynsretten*

Det skal ikke gis innsyn i et dokument eller en opplysning i et dokument når slikt innsyn kan skade forholdet til fremmed stat eller når sikkerhetsmessige eller personvernmessige hensyn tilsier at det gjøres unntak fra innsynsretten. Innsyn skal alltid nektes hvis slikt innsyn vil gi kjennskap til kilder eller navn på tjenestemenn i overvåkingspolitiet, navn på dommere i telefonkontrollsaker, kan skade forholdet til samarbeidende tjenester eller for øvrig gi kjennskap til overvåkingspolitiets lovlige metoder på en måte som kan hindre gjennomføringen av overvåkingstjenestens oppgaver. Behandlingsorganet skal innhente skriftlig samtykke fra vedkommende utenlandske samarbeidende tjeneste før det gis innsyn i et dokument eller en opplysning i et dokument som er gitt av denne.

Det skal gis delvis innsyn i et dokument hvis det kan gis på en slik måte at opplysninger av den ovennevnte art skjermes fra innsyn. Dette gjelder likevel ikke når den del det kan gis innsyn i, gir et åpenbart misvisende bilde av dokumentet eller registreringens innhold.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 56 2001

Lov om endring i midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre (innsynsloven).

Ot.prp. nr. 59, Innst.O. nr. 82 og Besl.O. nr. 92 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 21. og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I midlertidig lov 17. september 1999 nr. 73 om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre gjøres følgende endring:

Ny § 3a skal lyde:

§ 3a. *Rett til kassasjon*

Den som er gitt innsyn etter § 1 jf. § 2, kan kreve at uriktige opplysninger eller opplysninger som er innhentet ved ulovlig metode, blir kassert.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 57 2001

Lov om endring i straffeloven § 262 (rettslig vern av kodede tjenester).

Ot.prp. nr. 51, Innst.O. nr. 84 og Besl.O. nr. 90 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 21. og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven) 22. mai 1902 nr. 10 skal § 262 lyde:

Den som

a) i vinnings hensikt framstiller, innfører, distribuerer, selger, leier ut, besitter, installerer, vedlikeholder eller skifter ut dekodingsinnretning,
b) i vinnings hensikt annonserer eller på annen måte reklamerer for dekodingsinnretning, eller
c) søker å utbre dekodingsinnretning

når hensikten er å skaffe noen uautorisert tilgang til en vernet tjeneste, eller medvirker til dette, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år.

Den som ved bruk av dekodingsinnretning påfører den berettigede et tap eller skaffer seg selv eller andre en vinning ved å få uautorisert tilgang til en vernet tjeneste, straffes med bøter eller fengsel inntil 6 måneder.

Med dekodingsinnretning menes i denne paragraf ethvert hjelpemiddel, enten dette er teknisk utstyr eller programvare, som er utformet eller tilpasset, alene eller sammen med andre hjelpemidler, for å gi tilgang i forståelig form til en vernet tjeneste.

Med vernet tjeneste menes i denne paragraf

a) fjernsyns- og radiosignaler, og
b) tjenester som teleformidles elektronisk på forespørsel fra den enkelte tjenestemottaker,

når tilgang i forståelig form er avhengig av tillatelse fra tjenesteyter og ytes mot betaling, eller selve tilgangskontrollen til tjenestene nevnt i a og b, når den må regnes som en egen tjeneste.

Offentlig påtale finner ikke sted uten fornærmedes begjæring med mindre allmenne hensyn krever påtale. Som fornærmet regnes også den som yter tilgangskontroll når denne må regnes som en egen tjeneste.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen fastsetter.

15. juni. Lov nr. 58 2001

Lov om endring i tvistemålsloven (sikkerhet for saksomkostninger).

Ot.prp. nr. 63, Innst.O. nr. 79 og Besl.O. nr. 94 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 21. og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) gjøres følgende endring:

§ 182 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Sikkerhet kan heller ikke kreves hvis tvistegjenstanden faller innenfor EØS-avtalens virkeområde.

II

Denne loven trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 59 2001

Lov om stiftelser (stiftelsesloven).

Ot.prp. nr. 15, Innst.O. nr. 74, Besl.O. nr. 81 og Besl.L nr. 1 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 23. april og 29. mai og 3. mai og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Følgende lov oppheves:

Lov 23. mai 1980 nr. 11 om stiftelser m.m.

Endringer i følgende lover:

1. Lov av 19. juni 1964 nr. 14 om lov om avgift på arv og visse gaver.
2. Lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs.
3. Lov av 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak.
4. Lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner.
5. Lov av 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret.
6. Lov av 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakkereiseloven).
7. Lov av 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven).
8. Lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven).
9. Lov av 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven).
10. Lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1. *Virkeområde*

Denne loven gjelder for stiftelser, når ikke annet er fastsatt i eller i medhold av lov. En stiftelse kan være en alminnelig stiftelse eller en næringsdrivende stiftelse, jf. § 4.

Reglene i kapittel 6 om omdanning av stiftelser gjelder også i de forhold som § 55 nevner.

Kongen kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

§ 2. *Definisjon*

Med stiftelse forstås en formuesverdi som ved testament, gave eller annen rettslig disposisjon selvstendig er stilt til rådighet for et bestemt formål av ideell, humanitær, kulturell, sosial, utdanningsmessig, økonomisk eller annen art. En rettsdannelse som oppfyller vilkårene i første punktum, er en stiftelse etter denne loven, uavhengig av om den er betegnet som legat, institusjon, fond eller annet.

§ 3. *Rådighet over formuesverdien*

Når stiftelsen er opprettet, jf. § 2, har oppretteren ikke lenger rådighet over formuesverdien som er overført til stiftelsen.

§ 4. *Alminnelige stiftelser og næringsdrivende stiftelser*

En stiftelse kan være en alminnelig stiftelse eller en næringsdrivende stiftelse.

Med næringsdrivende stiftelser menes i denne loven:

a) stiftelser som har til formål å drive næringsvirksomhet selv,
b) stiftelser som driver næringsvirksomhet selv,
c) stiftelser som på grunn av avtale, eller som eier av aksjer eller selskapsandeler, har bestemmende innflytelse over næringsvirksomhet utenfor stiftelsen.

Ved vurderingen av om man har å gjøre med en næringsdrivende stiftelse etter annet ledd bokstav c, regnes en stiftelse alltid for å ha bestemmende innflytelse over næringsvirksomhet utenfor stiftelsen når:

a) stiftelsen eier så mange aksjer eller andeler i et selskap som driver næringsvirksomhet, at aksjene eller andelene representerer flertallet av stemmene i selskapet, eller
b) stiftelsen har rett til å velge eller avsette et flertall av styremedlemmene i et selskap som driver næringsvirksomhet.

Alminnelige stiftelser er stiftelser som ikke er næringsdrivende.

Stiftelsestilsynet avgjør i tvilstilfelle om en stiftelse er en næringsdrivende stiftelse eller en alminnelig stiftelse.

§ 5. *Nærstående*

Som noens nærstående menes i denne loven:

a) ektefelle og en person som vedkommende bor sammen med i ekteskapsliknende forhold,
b) slektninger i rett opp- eller nedstigende linje og søsken,
c) slektninger i rett opp- eller nedstigende linje og søsken til en person som nevnt i bokstav a,
d) ektefelle til, og en person som bor sammen i ekteskapsliknende forhold med, noen som er nevnt i bokstav b,
e) selskap der vedkommende selv eller noen som er nevnt i bokstav a til d, hver for seg eller til sammen har slik bestemmende innflytelse som nevnt i § 4 tredje ledd.

§ 6. *Unntak fra lovens virkeområde*

Loven gjelder ikke:

a) kirker og kirkegårder og verdier for øvrig som soknet eller et trossamfunn eier,
b) pensjonskasser og pensjonsfond som er under Kredittilsynets tilsyn, jf. lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv. § 1 første ledd nr. 14,
c) sparebanker.

§ 7. *Stiftelsestilsynet*

Stiftelsestilsynet fører tilsyn med stiftelser. Stiftelsestilsynets oppgaver er:

a) å føre et stiftelsesregister der alle stiftelser skal være registrert, jf. § 8,
b) å føre tilsyn og kontroll med at forvaltningen av stiftelsene skjer i samsvar med stiftelsens vedtekter og denne lov,
c) å treffe vedtak med hjemmel i denne lov.

Stiftelsen, dens tillitsvalgte og ansatte og stiftelsens revisor har plikt til å gi Stiftelsestilsynet de opplysninger og annen bistand som er nødvendig for at Stiftelsestilsynet skal kunne gjennomføre sine oppgaver etter loven. Revisors taushetsplikt gjelder ikke i forhold til Stiftelsestilsynet.

Kongen kan gi forskrift om Stiftelsestilsynets organisasjon og virksomhet og om registrering av stiftelser. Det kan kreves gebyr for registrering av stiftelser i Stiftelsesregisteret. Kongen kan gi forskrift om når gebyr skal kreves, om gebyrenes størrelse og om innkrevingen av disse.

§ 8. *Stiftelsesregisteret*

Alle stiftelser skal være registrert i et sentralt register som føres av Stiftelsestilsynet (Stiftelsesregisteret). Stiftelsesregisteret skal inneholde følgende opplysninger, som skal meldes ved opprettelsen av stiftelsen, jf. § 11:

a) datoen for opprettelsen av stiftelsen og oppretterens navn;
b) stiftelsens adresse;
c) hvem som er medlemmer av stiftelsens styre og hvem som er styreleder, og i tilfelle hvem som er varamedlemmer og observatører til styret;
d) hvem som er daglig leder, hvis stiftelsen har det;
e) hvem som er revisor, og revisors forretningsadresse og revisornummer;
f) hvem som er regnskapsfører, hvis stiftelsen har det (jf. lov 18. juni 1993 nr. 109 om autorisasjon av regnskapsførere), og regnskapsførerens adresse og registreringsnummer;
g) stiftelsens vedtekter.

For styremedlem, varamedlem, observatør og daglig leder skal registeret også inneholde opplysninger om fødselsnummer og adresse. Er en annen stiftelse styre, jf. § 21 annet ledd annet punktum, skal stiftelsens navn og organisasjonsnummer registreres.

Opphører en stiftelse, skal dette meldes til Stiftelsesregisteret, og stiftelsen skal slettes. Meldingen skal gis uten ugrunnet opphold. Det samme gjelder dersom det for øvrig skjer endringer i forhold som er registrert, eller det inntrer nye forhold som stiftelsen har plikt til å melde etter første ledd. Endring av adresse for andre enn stiftelsen er det likevel ikke plikt til å melde.

Første gang en stiftelse meldes til Stiftelsesregisteret skal dokumenter som nevnt i § 12 vedlegges meldingen. Ved endringsmeldinger skal dokumenter som nevnt i § 12 første ledd bokstav b, c og d vedlegges meldingen, hvis endringsmeldingen gjelder slike forhold.

Melding etter første til tredje ledd kan sendes elektronisk, så langt dette ikke er i strid med kravene i § 12.

Følgende bestemmelser i foretaksregisterloven gjelder tilsvarende for Stiftelsesregisteret: §§ 4–2, 4–3, 4–5 til 4–7, kapittel 5, §§ 6–1, 7–1, 7–2, kapittel 8 og §§ 10–1, 10–3 og 10–5. Stiftelsestilsynet kan gi forskrift om at Stiftelsestilsynet av eget tiltak kan registrere endringer i Stiftelsesregisteret, og om konsekvensene av slike endringer i forhold til andre registre.

Kapittel 2 Opprettelse av stiftelser

§ 9. *Stiftelsesdokument*

Den som skal opprette en stiftelse, skal utarbeide et stiftelsesdokument for stiftelsen, som minst skal angi:

a) stiftelsens formål,

b) hvilke eiendeler som skal brukes som grunnkapital, jf. § 15,
c) styrets sammensetning, hvis ikke sammensetningen av stiftelsens første styre reguleres av vedtektsbestemmelse som nevnt i § 10 første ledd bokstav c,
d) eventuelle særrettigheter som skal gis oppretteren eller andre i forbindelse med opprettelsen av stiftelsen.

Stiftelsesdokumentet skal også inneholde stiftelsens vedtekter, jf. § 10.

Stiftelsesdokumentet skal dateres og underskrives av oppretteren.

Hvis en stiftelse er opprettet uten at oppretteren har utarbeidet et stiftelsesdokument som fyller vilkårene i første ledd, skal styret utarbeide stiftelsesdokumentet, eventuelt supplere stiftelsesdokumentet med de opplysninger som mangler.

§ 10. *Vedtekter*

En stiftelse skal ha vedtekter som minst skal angi:

a) stiftelsens navn,
b) stiftelsens formål,
c) antallet eller laveste og høyeste antall styremedlemmer og hvordan styret skal velges,
d) hvis stiftelsen skal ha andre organer enn styret, hvilke organer dette er, hvordan organenes medlemmer skal velges, og hvilken myndighet og hvilke oppgaver disse skal ha (jf. § 36),
e) grunnkapitalens størrelse (jf. § 14 første ledd og § 22).

Vedtektene for en næringsdrivende stiftelse skal også angi stiftelsens firma, jf. firmaloven § 2–2 syvende ledd.

Dersom det i den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, ikke er fastsatt vedtekter som fyller kravene i første og annet ledd, skal stiftelsens styre utarbeide vedtekter eller foreta nødvendige endringer i vedtektene. Styret skal også endre angivelsen i vedtektene av grunnkapitalens størrelse dersom vedtektsbestemmelsen ellers ikke ville være forenlig med § 15 annet ledd.

§ 11. *Melding til Stiftelsesregisteret*

Innen tre måneder etter at stiftelsen er opprettet etter § 2, skal styret melde stiftelsen til Stiftelsestilsynet for registrering i Stiftelsesregisteret. Meldingen skal inneholde opplysninger som nevnt i § 8 første ledd.

Stiftelsen kan ikke registreres uten at det er utarbeidet et stiftelsesdokument i samsvar med § 9 første og annet ledd, jf. § 10, og uten at hele grunnkapitalen selvstendig er stilt til rådighet for stiftelsen.

§ 12. *Vedlegg til melding etter § 11*

Som vedlegg til meldingen etter § 11 skal følge:

a) bekreftet kopi av stiftelsesdokumentet,
b) erklæring fra revisor og styremedlem om at han eller hun mottar valget,
c) erklæring fra revisor om at hele grunnkapitalen er stilt til stiftelsens rådighet, jf. § 11 annet ledd,
d) hvis grunnkapitalen består av andre eiendeler enn penger, erklæring fra revisor om at eiendelene har en verdi som minst svarer til det beløpet grunnkapitalen er fastsatt til i vedtektene, jf. § 15 annet ledd.

Som vedlegg til meldingen skal det også følge en åpningsbalanse for stiftelsen. Åpningsbalansen skal settes opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Revisor skal avgi erklæring om at balansen er utarbeidet i samsvar med disse reglene. Åpningsbalansen med revisors erklæring skal tidligst være datert fire uker før meldingen til Stiftelsesregisteret etter § 11.

Vedlegg som nevnt i første ledd bokstav b til d samt annet ledd kan sendes elektronisk. Stiftelsesregisteret kan ved forskrift bestemme at slike elektroniske vedlegg skal tilfredsstille nærmere bestemte tekniske krav, herunder om revisors elektroniske signatur.

Hvis styret har foretatt endringer i stiftelsesdokumentet etter § 9 fjerde ledd eller i vedtektene etter § 10 tredje ledd, skal det som vedlegg til meldingen dessuten følge en bekreftet kopi av det opprinnelige stiftelsesdokumentet eller de opprinnelige vedtektene.

§ 13. *Melding til Foretaksregisteret av næringsdrivende stiftelser*

Næringsdrivende stiftelser skal meldes til Foretaksregisteret med de opplysninger som følger av foretaksregisterloven §§ 3–6 og 3–7. Er det ved opprettelsen på det rene at stiftelsen skal drive næringsvirksomhet, skal stiftelsen meldes til Foretaksregisteret samtidig med at stiftelsen meldes for registrering i Stiftelsesregisteret etter § 11. Blir stiftelsen næringsdrivende på et senere tidspunkt, skal stiftelsen meldes til Foretaksregisteret uten ugrunnet opphold, i tilfelle med vedlegg som nevnt i § 23 annet punktum.

Kapittel 3 Kapital

I Alminnelige regler

§ 14. *Grunnkapital*

Stiftelser skal ved opprettelsen ha en grunnkapital på minst 100.000 kroner. Stiftelsestilsynet kan gjøre unntak fra første punktum.

Hvis grunnkapitalen ikke fyller vilkåret i første ledd, er det ikke opprettet noen stiftelse. Er den som hadde til hensikt å opprette stiftelsen død, skal Stiftelsestilsynet treffe vedtak om hvem som skal overta de formuesverdier som skulle inngå som grunnkapital i stiftelsen. § 49 annet punktum gjelder tilsvarende. Vedtaket skal ta hensyn til hva

som best er i samsvar med det formålet stiftelsen var ment å skulle ha, og forhold som det ellers må antas at oppretteren la vesentlig vekt på. Hvis det ut fra de hensyn som er nevnt i fjerde punktum, ikke er mulig å finne frem til en passende mottaker av formuesverdiene, skal de overføres til oppretterens arvinger, hvis ikke det er mer rimelig at de går til et almennyttig formål. Reises det sak for domstolene om vedtak etter denne bestemmelsen, kan retten prøve alle sider av saken.

§ 15. *Grunnkapital i andre eiendeler enn penger*

Eiendeler som ikke kan balanseføres etter regnskapsloven, kan ikke brukes som grunnkapital. En plikt til å utføre et arbeid eller en tjeneste for stiftelsen kan ikke i noe tilfelle brukes som grunnkapital.

Eiendeler som skal brukes som grunnkapital, kan ikke settes til høyere verdi enn den virkelige verdi på dagen for åpningsbalansen.

§ 16. *Forhøyelse av grunnkapitalen*

Beslutning om å forhøye grunnkapitalen treffes av styret. Styret kan ikke treffe slik beslutning dersom forhøyelsen vil være i strid med stiftelsens formål, vedtektene eller oppretterens forutsetninger for øvrig.

Grunnkapitalen kan forhøyes ved at:

a) annen egenkapital overføres til grunnkapitalen,
b) eiendeler som stiftelsen blir tilført etter opprettelsen ved testament, gave eller annen ensidig disposisjon, legges til grunnkapitalen. Dette gjelder likevel ikke hvis noe annet er bestemt eller klart forutsatt av den som har overført eiendelene.

Kapitalforhøyelsen skal meldes til Stiftelsesregisteret, og i tilfelle til Foretaksregisteret, innen seks uker etter at beslutningen ble truffet. Med melding om kapitalforhøyelse etter annet ledd bokstav b skal det som vedlegg følge erklæringer som nevnt i § 12 første ledd bokstav c og d, jf § 8 tredje ledd annet punktum. Er kapitalforhøyelsen ikke meldt innen fristen, faller den bort.

§ 17. *Nedsetting av grunnkapitalen*

Beslutning om å nedsette grunnkapitalen treffes av styret. Styret kan ikke treffe slik beslutning dersom det følger av vedtektene eller på annen måte er bestemt eller klart forutsatt av oppretteren at den opprinnelige grunnkapitalen ikke skal kunne brukes til utdelinger.

Beslutningen skal angi det beløpet grunnkapitalen skal nedsettes med, og fastsette om beløpet skal anvendes til

a) dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte, eller
b) overføring til annen egenkapital.

Beslutning om å nedsette grunnkapitalen skal meldes til Stiftelsestilsynet, og i tilfelle til Foretaksregisteret, innen seks uker etter at beslutningen ble truffet. Er nedsettingen ikke meldt innen fristen, faller den bort.

Skal hele nedsettingsbeløpet brukes til dekning av tap etter annet ledd bokstav a, trer kapitalnedsettingen i kraft når meldingen etter tredje ledd er registrert. Skal nedsettingsbeløpet helt eller delvis brukes i samsvar med annet ledd bokstav b, skal kreditorene varsles før kapitalnedsettingen kan tre i kraft. Aksjeloven § 12–6 gjelder tilsvarende.

§ 18. *Forvaltning av stiftelsens kapital*

Stiftelsens kapital skal forvaltes på en forsvarlig måte, slik at det til enhver tid tas tilstrekkelig hensyn til sikkerheten og mulighetene for å oppnå en tilfredsstillende avkastning for å ivareta stiftelsens formål.

§ 19. *Utdeling*

Utdeling av stiftelsens midler vedtas av styret. Utdelingene skal være i samsvar med stiftelsens formål.

Det kan ikke foretas utdelinger til oppretteren, til oppretterens nærstående etter § 5 bokstav a, eller til selskap der noen av disse hver for seg eller til sammen har slik bestemmende innflytelse som nevnt i § 4 tredje ledd. Hvis det foreligger særlige grunner, kan Stiftelsestilsynet gjøre unntak fra første punktum.

Er det skjedd utdelinger fra stiftelsen i strid med reglene i første eller annet ledd eller andre bestemmelser i loven, skal mottakeren tilbakeføre det som er mottatt. Aksjeloven § 3–7 første ledd annet punktum og annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 20. *Lån og sikkerhet*

Oppretteren, oppretterens nærstående, styremedlem, observatør, person med verv i organ som nevnt i § 36 og daglig leder kan ikke ha lån i stiftelsen. Det samme gjelder sikkerhetsstillelse til fordel for disse personene.

Første ledd er ikke til hinder for at stiftelsen yter lån eller stiller sikkerhet til fordel for en ansatt når

a) den ansatte er valgt som de ansattes representant eller observatør i styret etter reglene i §§ 41 og 42, og
b) skyldneren er ansatt i hovedstilling i stiftelsen, og
c) lånet eller sikkerhetsstillelsen ytes i samsvar med det som er vanlig ved finansiell bistand til ansatte.

Har stiftelsen gitt lån eller stilt sikkerhet i strid med første og annet ledd, gjelder aksjeloven § 8–11 tilsvarende.

§ 21. *Separasjonsplikt*

Eiendelene til en stiftelse skal holdes atskilt fra andre eiendeler.

Dette gjelder ikke for

a) eiendeler som etter vedtektene eller styrets beslutning forvaltes av overformynderiet etter vergemålsloven § 91, og

b) eiendeler som Stiftelsestilsynet har bestemt at kan forvaltes sammen med eiendeler fra andre stiftelser (fellesforvaltning).

Er eiendeler fra flere stiftelser lagt under felles forvaltning av en stiftelse, kan Stiftelsestilsynet beslutte at den stiftelsen som utfører den felles forvaltningen, skal være stiftelsenes styre.

II Særregler for næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstav a og b

§ 22. *Særlige krav til grunnkapitalen*

Næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstav a og b, skal ha en grunnkapital på minst 200 000 kroner. I slike næringsdrivende stiftelser er grunnkapitalen bundet, jf. § 24.

§ 23. *Krav til egenkapitalen ved overgang fra alminnelig stiftelse*

En alminnelig stiftelse som går over til å bli en næringsdrivende stiftelse som nevnt i § 4 annet ledd bokstav a og b, skal ha en egenkapital som minst svarer til den fastsatte grunnkapitalen. Med meldingen til Foretaksregisteret (jf. § 13) skal det som vedlegg følge en erklæring fra revisor om at stiftelsen har en egenkapital som oppfyller kravet i første punktum.

§ 24. *Bundet egenkapital*

I næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstavene a og b, kan det bare foretas utdelinger i den utstrekning stiftelsens egenkapital etter den senest fastsatte balansen overstiger grunnkapitalens størrelse, slik denne er fastsatt i vedtektene. I vedtektene kan det fastsettes at også annen kapital skal være bundet på den måten som er angitt i første punktum.

§ 25. *Tap av stiftelsens egenkapital*

Hvis det må antas at egenkapitalen i en stiftelse som nevnt i § 4 annet ledd bokstav a og b er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i stiftelsen, skal styret straks behandle saken og varsle Stiftelsestilsynet. Styret skal deretter innen rimelig tid gi en redegjørelse til Stiftelsestilsynet om behovet for tiltak og om hvilke tiltak som i tilfelle vil bli iverksatt. Stiftelsestilsynet kan pålegge stiftelsen å gi nærmere underretning om gjennomføringen av tiltakene. Første til tredje punktum gjelder tilsvarende hvis det må antas at stiftelsens egenkapital er blitt mindre enn en tredel av grunnkapitalen.

Kapittel 4 Stiftelsers organisasjon

I Styret

§ 26. *Styret*

Enhver stiftelse skal ha et styre. I stiftelser som har en grunnkapital på tre millioner kroner eller mer, skal styret ha minst tre medlemmer.

Styret skal ha en leder. Styrelederen velges av styret, hvis ikke noe annet er bestemt i vedtektene.

§ 27. *Krav til styrets sammensetning*

Juridiske personer kan ikke være styremedlemmer, jf. likevel § 21 annet ledd annet punktum. Det samme gjelder umyndige og personer som det har inntrådt slik hindring for som nevnt i konkursloven § 142.

Minst halvdelen av styrets medlemmer skal være bosatt i riket, likevel med unntak for statsborgere i stater som er part i EØS-avtalen når de er bosatt i en slik stat.

Følgende personer kan ikke hver for seg eller sammen være de eneste medlemmer av styret:

a) den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen,
b) nærstående av den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen,
c) person som har tillitsverv i, eller står i et ansettelses- eller underordningsforhold til den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen,
d) hvis den som har avgitt en formuesverdi som inngår som grunnkapital i stiftelsen, er en juridisk person, person som har slik innflytelse som nevnt i § 4 tredje ledd over den juridiske personen, og hans eller hennes nærstående.

Har styret bare to styremedlemmer, kan person som nevnt i tredje ledd, heller ikke være styrets leder.

Stiftelsestilsynet kan ved enkeltvedtak gjøre unntak fra bestemmelsene i annet, tredje og fjerde ledd.

Lovens regler om styremedlemmer gjelder så langt de passer, også for varamedlemmer og observatører.

§ 28. *Styremedlemmers tjenestetid*

Styremedlemmer tjenestegjør i fire år, hvis ikke noe annet er fastsatt i stiftelsens vedtekter. Et styremedlem skal bli stående i vervet inntil et nytt medlem er valgt, selv om tjenestetiden er utløpt.

Hvis det foreligger særlig grunn, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Styret og den som har valgt styremedlemmet, skal gis rimelig forhåndsvarsel.

Opphører vervet for et styremedlem før utløpet av tjenestetiden, og det ikke finnes varamedlem, skal de øvrige styremedlemmene sørge for at det blir valgt et nytt styremedlem for resten av hans eller hennes tjenestetid. Valget skal skje etter de regler som ellers gjelder for valg av styremedlemmer.

§ 29. *Stiftelsestilsynets myndighet til å oppnevne og avsette styremedlem*

Stiftelsestilsynet kan oppnevne styremedlem for en stiftelse når den er uten kompetent styre etter loven eller vedtektene.

Stiftelsestilsynet kan avsette styremedlem som vesentlig tilsidesetter sine plikter ved utøvelse av vervet, som klart viser seg uegnet, eller som ikke fyller lovens krav til å være styremedlem, jf. § 27. Blir vedtaket bragt inn for domstolene, kan de prøve alle sider av saken.

§ 30. *Styrets myndighet og ansvar*

Styret er stiftelsens øverste organ.

Forvaltningen av stiftelsen hører under styret.

Styret skal sørge for at stiftelsens formål ivaretas, og at utdelinger foretas i samsvar med vedtektene. Styret skal påse at regnskap og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 31. *Styrets saksbehandling*

Styrets leder skal sørge for behandling av aktuelle saker som hører inn under styret. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve at styret behandler bestemte saker. Styremøter og annen styrebehandling varsles på hensiktsmessig måte og med nødvendig frist.

Styret skal behandle saker i møte, hvis ikke styrets leder finner at saken kan forelegges skriftlig eller behandles på annen betryggende måte.

Styrets leder skal sørge for at styremedlemmene så vidt mulig kan delta i en samlet behandling av saker som behandles uten møte. Styremedlemmene og daglig leder kan kreve møtebehandling.

Styrebehandlingen ledes av styrelederen. Deltar verken styrelederen eller varalederen, velger styret en leder for styrebehandlingen. Daglig leder har rett og plikt til å delta i styrets behandling av saker og til å uttale seg, hvis ikke noe annet er bestemt av styret i den enkelte sak.

Det skal føres protokoll over styrebehandlingen. Protokollen skal minst angi tid og sted, deltakerne, behandlingsmåten og styrets beslutninger. Styremedlem eller daglig leder som ikke er enig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen. Protokollen skal underskrives av alle de medlemmer som har deltatt i styrebehandlingen.

§ 32. *Vedtaksførhet*

Styret kan treffe beslutning når mer enn halvdelen av styremedlemmene er til stede eller deltar i styrebehandlingen, hvis ikke vedtektene stiller strengere krav. Styret kan likevel ikke treffe beslutning uten at alle medlemmene av styret så vidt mulig er gitt anledning til å delta i behandling av saken. Har et styremedlem forfall og det finnes varamedlem for ham eller henne, skal varamedlemmet innkalles.

§ 33. *Flertallskrav*

En beslutning av styret krever at flertallet av de styremedlemmer som deltar i behandlingen av en sak, har stemt for. Ved stemmelikhet gjelder det som møtelederen har stemt for.

Ved valg eller ansettelser anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmer. Står stemmetallet likt ved valg av styreleder eller møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning. I andre tilfeller av stemmelikhet gjelder det møtelederen har stemt for.

I vedtektene kan det fastsettes strengere stemmeregler enn det som følger av denne paragrafen og gis avvikende regler om følgen av stemmelikhet.

II Daglig leder

§ 34. *Daglig leder*

Hvis ikke noe annet er fastsatt i vedtektene, kan styret ansette en daglig leder. Næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstavene a og b, som har en grunnkapital på tre millioner kroner eller mer, skal ha en daglig leder. I slike stiftelser kan daglig leder ikke velges til styreleder.

§ 27 første ledd annet punktum gjelder tilsvarende for daglig leder.

§ 35. *Daglig leders myndighet og ansvar*

Daglig leder står for den daglige ledelse av stiftelsens virksomhet og skal følge de retningslinjer og pålegg styret har gitt. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter stiftelsens forhold er av uvanlig art eller stor betydning.

Daglig leder skal sørge for at stiftelsens regnskap er i samsvar med lov og forskrifter, og at formuesforvaltningen er ordnet på en betryggende måte.

III Andre organer

§ 36. *Vedtektsbestemmelser om at stiftelsen skal ha andre organer enn styre og daglig leder*

I vedtektene kan det bestemmes at stiftelsen skal ha andre organer enn styre og daglig leder.

Vedtektene kan fastsette at slike organer skal ha myndighet til:

a) å velge styremedlemmer og til å avsette styremedlemmer når vilkårene i § 29 annet ledd er til stede. Dette gjelder likevel ikke styremedlem som skal velges eller er valgt av de ansatte;

b) å fastsette styremedlemmenes godtgjørelse;
c) å føre tilsyn med stiftelsens virksomhet;
d) å avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen;
e) å beslutte gransking;
f) å velge stiftelsens revisor;
g) å beslutte omdanning av stiftelsen etter forslag fra styret;
h) å avgi uttalelse til styret eller annet organ i stiftelsen.

Vedtektene kan også fastsette at stiftelsen skal ha et saksforberedende, rådgivende eller besluttende organ som fullt ut er underlagt styrets omgjørings- og instruksjonsmyndighet.

Annen myndighet enn det som følger av annet ledd, kan ikke legges til slike organer.

Reglene i § 37 om inhabilitet og § 40 om godtgjørelse gjelder tilsvarende for medlem av organ som nevnt i paragrafen her.

IV Inhabilitet, representasjon utad, mv.

§ 37. *Inhabilitet*

Et styremedlem eller en daglig leder må ikke delta i behandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som har slik særlig betydning for ham eller henne selv eller for hans eller hennes nærstående, at vedkommende må anses for å ha en fremtredende personlig eller økonomisk særinteresse i saken.

Et styremedlem eller en daglig leder kan heller ikke delta i saksbehandlingen eller avgjørelsen når han eller hun har stilling eller tillitsverv i en privat eller offentlig institusjon, organisasjon eller et foretak som har økonomisk eller annen fremtredende særinteresse i saken, eller når han eller hun i slik egenskap tidligere har deltatt i behandlingen av saken. Første punktum er likevel ikke til hinder for at et styremedlem eller en daglig leder som har offentlig stilling eller verv, deltar i saksbehandlingen eller avgjørelsen av spørsmål som i det vesentlige gjelder bruken av midler som stiftelsen har fått stilt til rådighet fra det offentlige.

§ 38. *Representasjon utad*

Styret representerer stiftelsen utad.

Styret kan gi styremedlemmer eller daglig leder rett til å representere stiftelsen utad, alene eller i fellesskap, hvis ikke det er fastsatt i vedtektene at styret ikke skal kunne tildele slik fullmakt. Styret kan når som helst kalle tilbake fullmakt etter første punktum.

Daglig leder representerer stiftelsen utad i saker som inngår i den daglige ledelse.

§ 39. *Overskridelse av representasjonsrett*

Har noen som representerer stiftelsen utad etter § 38, ved disposisjon på vegne av stiftelsen gått ut over sin myndighet, er disposisjonen ikke bindende for stiftelsen hvis stiftelsen godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at myndigheten ble overskredet og det ville stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.

§ 40. *Godtgjørelse*

Godtgjørelse til styremedlem, daglig leder eller annen ledende ansatt i en stiftelse skal stå i rimelig forhold til det arbeid og ansvar som følger med vervet eller stillingen. Stiftelsestilsynet kan sette ned godtgjørelse som er urimelig høy.

Godtgjørelse som er avtalt eller fastsatt i strid med første ledd, er ugyldig. Er godtgjørelsen ytet, skal den tilbakeføres stiftelsen.

V Ansattes representasjon i næringsdrivende stiftelser

§ 41. *Ansattes representasjonsrett i styret*

I næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstavene a og b, gjelder aksjeloven § 6–4 første og annet ledd om ansattes rett til styrerepresentasjon tilsvarende for så vidt gjelder næringsvirksomhet.

I næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstavene a og b, som har flere enn 200 ansatte, skal de ansatte velge det antall styremedlemmer, observatører og varamedlemmer som følger av aksjeloven § 6–4 tredje ledd for så vidt gjelder næringsvirksomhet.

Bestemmelsen i § 28 om tjenestetidens lengde gjelder ikke for styremedlem og observatør som er valgt etter reglene i første og annet ledd.

Kongen kan i forskrift eller i enkeltsaker avgjøre hvilke ansatte som er knyttet til næringsvirksomheten, og hvilke saker som gjelder denne. Aksjeloven § 6– 4 fjerde ledd gjelder tilsvarende.

§ 42. *Ansattes representasjonsrett i konserner og grupper av foretak*

For næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstav c, gjelder aksjeloven § 6–5 tilsvarende for så vidt gjelder næringsvirksomhet. Kongen kan i forskrift eller i enkelttilfeller avgjøre hvilke ansatte som er knyttet til næringsvirksomheten og hvilke saker som gjelder denne.

Kapittel 5 Revisor

§ 43. *Valg av revisor mv.*

Revisor velges av den eller de personer eller organer som etter vedtektene velger eller oppnevner styrets medlemmer, hvis ikke det er fastsatt noe annet i vedtektene.

Stiftelsestilsynet kan frata en revisor oppdraget hvis han eller hun ikke gjennomfører sine plikter etter loven, og den som har myndighet til å velge revisor etter første ledd, unnlater å gjøre dette. Stiftelsestilsynet kan også oppnevne revisor, dersom den som har myndighet til å velge revisor etter første ledd, unnlater å velge revisor, eller velger en revisor som ikke fyller vilkårene for å være revisor for stiftelsen. Stiftelsestilsynets oppnevning gjelder for tiden inntil en annen revisor er valgt på foreskreven måte.

Dersom en eller flere kommuner eller fylkeskommuner har rett til å velge eller oppnevne et flertall i styret, kan kommune- og fylkesrevisjonen velges som stiftelsens revisor. Det samme gjelder hvor stiftelsens virksomhet i vesentlig grad er basert på tilskudd eller bevilgning fra kommune eller fylkeskommune som nevnt. For øvrig gjelder reglene i denne paragraf.

Dersom staten eller et statsorgan har rett til å velge eller oppnevne et flertall i styret, kan Riksrevisjonen velges til revisor. Det samme gjelder hvor stiftelsens virksomhet i vesentlig grad er basert på statlig tilskudd eller bevilgning.

§ 44. *Revisors plikter*

Stiftelsestilsynet kan kreve at revisor gjør nærmere rede for bestemte angitte forhold i stiftelsen. Kopi av revisors brev med påpekninger som nevnt i revisorloven § 5–2 fjerde ledd skal fortløpende sendes til Stiftelsestilsynet.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om stiftelsen er forvaltet og om utdelinger er foretatt i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Dersom styremedlemmer eller ansatte i stiftelsen oppretter, eller nærstående til noen av disse, har mottatt lån eller annen ytelse fra stiftelsen, skal revisor attestere at ytelsen er i samsvar med lov, forskrifter og stiftelsens formål.

Kapittel 6 Omdanning

§ 45. *Omdanning*

Med omdanning menes i loven her endring eller opphevelse av den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, eller av stiftelsens vedtekter.

I tillegg til endring eller opphevelse av enkeltbestemmelser i den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, eller i stiftelsens vedtekter, kan omdanning blant annet gå ut på:

a) at stiftelsen oppheves og avvikles,
b) at stiftelsen slås sammen med én eller flere andre stiftelser med i det vesentlige likeartet formål,
c) at stiftelsen deles i flere stiftelser,
d) at båndlagt eiendom som tilhører stiftelsen, frigis,
e) at det gjøres unntak fra vedtektene i enkelttilfelle.

Reglene om omdanning i dette kapitlet gjelder ikke for

a) forhøyelse og nedsetting av grunnkapital,
b) vedtektsendring som er nødvendig for å bringe vedtektene i samsvar med de krav som gjelder for næringsdrivende stiftelser.

Vedtektsendringer som nevnt i dette ledd kan vedtas av styret.

Reglene i dette kapitlet kan ikke fravikes i den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, i vedtektene eller av den som er tillagt omdanningsmyndighet.

§ 46. *Vilkår for omdanning*

Omdanning kan foretas når en bestemmelse i vedtektene eller den rettslige disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen

a) ikke lar seg etterleve, for eksempel fordi stiftelsens kapital er utilstrekkelig til å tilgodese dens formål på en rimelig måte,
b) er åpenbart unyttig,
c) er i strid med hensikten i den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen, for eksempel fordi oppretterens forutsetninger for bestemmelsen har sviktet, eller
d) er åpenbart uheldig eller åpenbart ufornuftig.

Dersom bestemmelsen ikke gjelder formålet med stiftelsen, og det ellers må antas at det ved opprettelsen ikke er lagt vesentlig vekt på den, kan omdanning skje når bestemmelsen viser seg å være uheldig eller uhensiktsmessig.

§ 47. *Innholdet av omdanningsvedtaket*

Når omdanningen gjelder stiftelsens formål eller en annen bestemmelse som det må antas at det ble lagt vesentlig vekt på ved opprettelsen av stiftelsen, skal omdanningen så langt som mulig tilpasses det opprinnelige formålet eller det siktemålet som det må antas at lå til grunn for bestemmelsen.

Innebærer omdanningen at stiftelsen oppheves etter § 52, skal kapitalen som er igjen etter at kreditorenes krav er dekket etter den nevnte bestemmelsen, brukes på en måte som samsvarer med stiftelsens formål eller et beslektet formål. Hvis dette ikke er mulig, skal kapitalen i stedet gå til et allmennyttig formål.

§ 48. *Hvem som kan foreta omdanning*

Stiftelsestilsynet kan omdanne stiftelser etter reglene i dette kapitlet.

I vedtektene kan andre enn Stiftelsestilsynet gis myndighet til å omdanne stiftelsen. Oppretteren av en stiftelse kan likevel ikke gis slik myndighet. Vedtak om å omdanne en stiftelse som er truffet etter vedtektsbestemmelse som nevnt i første punktum, er ikke gyldig før det er godkjent av Stiftelsestilsynet etter § 51.

Stiftelsestilsynet kan ved enkeltvedtak eller i forskrift fastsette hvem som skal anses som oppretter etter annet ledd annet punktum, når stiftelsen er opprettet av en offentlig myndighet.

§ 49. *Saksbehandling ved omdanning*

Før Stiftelsestilsynet eller den som i tilfelle er gitt omdanningsmyndighet etter vedtektene, treffer vedtak om omdanning, skal det innhentes uttalelse fra oppretteren, hvis ikke det er oppretteren selv som har søkt om omdanning. Hvis oppretteren er død, skal det om mulig innhentes uttalelse fra slektninger og andre som har stått ham eller henne nær, og fra organisasjoner, offentlige myndigheter og andre som berøres av omdanningen. Det skal også innhentes uttalelse fra styret, hvis ikke det er styret selv som skal treffe vedtaket, eller det er styret som har søkt om omdanning.

§ 50. *Stiftelsestilsynets omdanningsmyndighet*

Stiftelsestilsynet kan bare foreta omdanning etter søknad fra oppretteren eller styret. Stiftelsestilsynet kan likevel foreta omdanning av eget tiltak, hvis det åpenbart foreligger forhold som nevnt i § 46 første ledd, og oppretteren eller stiftelsens styre ikke selv søker om omdanning.

§ 51. *Stiftelsestilsynets prøving av omdanningsvedtak*

Når Stiftelsestilsynet har fått melding om omdanningsvedtak, jf. § 48 annet ledd tredje punktum, skal det prøve om vedtaket er i samsvar med denne lov og stiftelsens vedtekter før vedtaket registreres i Stiftelsesregistret. Dersom Stiftelsestilsynet finner at omdanningsvedtaket ikke er i samsvar med denne lov eller vedtektene, skal vedtaket nektes registrert.

§ 52. *Opphevelse av stiftelser*

Når det er truffet vedtak om å oppheve en stiftelse, og vedtaket i tilfelle er godkjent etter § 51, skal Stiftelsestilsynet velge et avviklingsstyre for stiftelsen, som trer i stedet for styret og i tilfelle daglig leder.

Stiftelsestilsynet skal kunngjøre vedtaket om å oppheve stiftelsen. I kunngjøringen skal stiftelsens kreditorer varsles om at de må melde sine krav til avviklingsstyrets leder innen to måneder fra siste kunngjøring. Navn og adresse til avviklingsstyrets leder skal fremgå av kunngjøringen. Kunngjøringen skal rykkes inn to ganger med minst en ukes mellomrom i Norsk lysingsblad og en avis som er alminnelig lest på stedet. Kunngjøringen i avisen kan gjengis i kortform med henvisning til kunngjøringen i Norsk lysingsblad. Alle kreditorer med kjent adresse skal så vidt mulig ha særskilt varsel.

Avviklingsstyret skal lage en fortegnelse over stiftelsens eiendeler, rettigheter og forpliktelser og gjøre opp en balanse med henblikk på avvikling av stiftelsen. Fortegnelsen og balansen skal i revidert stand sendes Stiftelsestilsynet.

Stiftelsens eiendeler skal omgjøres i penger så langt det er nødvendig for å dekke dens forpliktelser. Avviklingsstyret skal sørge for at forpliktelsene blir dekket i den utstrekning ikke kreditor frafaller sitt krav eller samtykker i å ta en annen som debitor i stedet. Kan en kreditor ikke finnes, eller nekter han eller hun å motta sitt tilgodehavende, skal beløpet deponeres i Norges Bank etter reglene i lov 17. februar 1939 nr. 2 om deponering i gjeldshøve. Det som er igjen av eiendeler etter at kreditorene er dekket etter annet og tredje punktum, skal utdeles til formål som nevnt i § 47 annet ledd, men ved utdelingen skal det tas forbehold om at eiendelen eller beløpet kan kreves tilbake i den utstrekning dette er nødvendig for å dekke kreditorer som ikke er dekket etter annet og tredje punktum.

Etter avsluttet utbetaling fremlegges revidert oppgjør for Stiftelsestilsynet, som skal godkjenne oppgjøret og registrere at stiftelsen er opphevet. Overfor kreditor som ikke har fått dekning etter fjerde ledd, hefter avviklingsstyrets medlemmer solidarisk uten begrensning, hvis det ikke godtgjøres at de har opptrådt med tilbørlig aktsomhet. Krav mot den som har mottatt eiendeler etter fjerde ledd siste punktum, og krav mot avviklingsstyrets medlemmer foreldes tre år etter at det ble registrert at stiftelsen var opphevet.

§ 53. *Sammenslåing av to eller flere stiftelser*

Et vedtak om omdanning kan gå ut på at to eller flere stiftelser slås sammen til en ny stiftelse, eller at en eller flere stiftelser overdrar sine eiendeler, rettigheter og forpliktelser som helhet til en annen stiftelse (sammenslåing).

Stiftelsestilsynet kan kreve at styrene i hver av de stiftelser som skal slås sammen, skal utarbeide en skriftlig rapport om sammenslåingen og hva den vil bety for stiftelsen. Rapporten skal redegjøre for den betydning sammenslåingen kan få for stiftelsens kreditorer og de ansatte i stiftelsen. Stiftelsestilsynet kan også kreve fremlagt siste årsregnskap, årsberetning og revisjonsberetning for stiftelsene. Det kan dessuten kreves at det utarbeides mellombalanser for stiftelsene, som skal være utarbeidet og revidert etter reglene for årsregnskap. Har stiftelsen ansatte, skal de ansatte gis mulighet til å uttale seg om sammenslåingen, og skriftlige uttalelser fra de ansatte eller representanter for de ansatte skal sendes Stiftelsestilsynet.

Når Stiftelsestilsynet skal prøve et vedtak om sammenslåing etter § 51, eller det selv skal treffe vedtak om

sammenslåing, skal det prøve om vedtaket i tilstrekkelig grad ivaretar hensynet til de stiftelser som deltar i sammenslåingen, stiftelsenes kreditorer, de ansatte og andre som berøres av sammenslåingen.

Når sammenslåingen er vedtatt, og vedtaket i tilfelle er godkjent av Stiftelsestilsynet, skal Stiftelsestilsynet kunngjøre vedtaket og varsle stiftelsenes kreditorer om at de må melde fra til stiftelsen innen to måneder fra siste kunngjøring, dersom de vil gjøre innsigelse mot sammenslåingen. § 52 annet ledd fjerde og femte punktum gjelder tilsvarende.

Gjør en kreditor med uomtvistet og forfalt fordring innsigelse før fristens utløp, kan sammenslåingen ikke gjennomføres før fordringen er betalt. En kreditor med omtvistet eller ikke forfalt fordring kan kreve at betryggende sikkerhet blir stilt, dersom fordringen ikke fra før er betryggende sikret. Aksjeloven § 13–15 annet ledd annet punktum, og tredje og fjerde ledd, jf. § 18–3, gjelder tilsvarende.

Når fristen for innsigelser er gått ut uten at det er kommet innsigelser fra kreditorene, eller når krav fra kreditorene er behandlet i samsvar med femte ledd, skal det avgis en bevitnelse til Stiftelsestilsynet for hver av stiftelsene om at forholdet til kreditorene ikke er til hinder for gjennomføring av sammenslutningen. Bevitnelsen skal være underskrevet av styret og revisor. Stiftelsestilsynet skal deretter registrere sammenslåingen i Stiftelsesregisteret. Sammenslåingen trer i kraft fra registreringstidspunktet.

§ 54. *Deling av stiftelser*

Et vedtak om omdanning kan gå ut på at en stiftelse skal deles i to eller flere stiftelser.

For gjennomføringen av delingen gjelder § 53 tilsvarende, jf. likevel tredje ledd i paragrafen her.

Vedtaket om deling skal angi hvordan stiftelsens eiendeler, rettigheter og forpliktelser skal fordeles mellom de stiftelser som deltar i delingen. Aksjeloven § 14– 11 gjelder tilsvarende.

§ 55. *Omdanning av annet enn stiftelser*

Reglene i dette kapitlet gjelder tilsvarende for:

a) formuesverdier som ved avtale, testament, gavebrev eller annen privatrettslig disposisjon er overført til en bestående stiftelse eller en annen form for rettssubjekt (enkeltperson, forening, selskap, offentlig institusjon mv.), med bestemmelse om hvordan formuesverdien skal brukes. Dette gjelder likevel ikke rettigheter som omfattes av servituttloven;
b) formuesverdier som er samlet inn til et bestemt formål;
c) formuesverdier som tilhører en forening, når det følger av foreningsrettslige regler at foreningen ikke har fri rådighet over midlene.

Reglene i dette kapittel gjelder tilsvarende for offentlige fond (fond som offentlig organ har avsatt til bestemt formål ved bevilgning eller avgiftspålegg) i den utstrekning vedkommende myndighet bestemmer.

Søknad om omdanning etter første og annet ledd kan settes frem av den som forpliktelsen hviler på, eller den som ellers råder over de midler saken gjelder.

Kapittel 7 Erstatningsansvar og straffansvar. Gransking

§ 56. *Erstatningsansvar*

Stiftelsen kan kreve at styremedlem, person med verv i organ som nevnt i § 36, daglig leder, revisor og gransker erstatter tap som de forsettlig eller uaktsomt har voldt stiftelsen under utførelsen av sine oppgaver.

Erstatningsansvar etter denne paragrafen kan lempes etter skadeserstatningsloven § 5–2.

§ 57. *Beslutning om å fremme krav på vegne av stiftelsen*

Styret avgjør om det skal fremmes erstatningskrav på vegne av stiftelsen mot dem som er nevnt i § 56.

Hvis erstatningskravet gjelder én eller flere styremedlemmer, avgjør de øvrige styremedlemmene om kravet skal fremmes. Gjelder kravet samtlige styremedlemmer eller så mange styremedlemmer at styret ikke er vedtaksført etter § 32 første punktum, kan kravet fremmes av den person eller det organ som velger styret.

Stiftelsestilsynet kan under enhver omstendighet fremme erstatningskrav mot styrets medlemmer på vegne av stiftelsen.

§ 58. *Straff*

Oppretter, styremedlem, person med verv i organ som nevnt i § 36, daglig leder og revisor som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her, straffes med bøter eller under skjerpende forhold med fengsel i inntil ett år. Medvirkning straffes på samme måte.

Ledende ansatt som er tildelt myndighet til å treffe beslutning på vegne av stiftelsen innenfor avgrensede saksområder, og som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av loven her under utøvelsen av sin myndighet, straffes med bøter eller under skjerpende forhold med fengsel i inntil ett år.

Overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her er forseelse. Foreldelsesfristen for adgang til å reise straffesak er fem år.

§ 59. *Gransking*

Stiftelsestilsynet kan beslutte å granske opprettelsen av en stiftelse, forvaltningen av den eller nærmere angitte forhold ved forvaltningen eller regnskapene. Stiftelsestilsynet skal gi stiftelsen eller i tilfelle den som granskingen ellers vil omfatte, anledning til å uttale seg før avgjørelsen treffes.

Stiftelsestilsynet kan gjennomføre granskingen selv, eller oppnevne en eller flere granskere til å gjennomføre

gransking på vegne av Stiftelsestilsynet. Stiftelsens ledelse skal sørge for at Stiftelsestilsynet, eventuelt granskeren, gis anledning til å foreta nødvendige undersøkelser i stiftelsen, og at de gis nødvendige opplysninger eller annen bistand. Særskilt oppnevnt gransker har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 flg.

Det skal avgis skriftlig beretning om granskingen. Beretningen skal sendes stiftelsen og andre som er berørt av granskingen.

Stiftelsestilsynet kan pålegge stiftelsen helt eller delvis å dekke det offentliges utgifter ved granskingen.

Kapittel 8 Ikrafttredelses- og overgangsregler. Endringer i andre lover

§ 60. *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

§ 61. *Overgangsregler*

For stiftelser som er opprettet før loven trer i kraft, gjelder loven med følgende unntak og særregler:

a) Kravet i § 14 første ledd om at stiftelser skal ha en grunnkapital på minst 100.000 kroner ved opprettelsen, gjelder ikke for stiftelser som er opprettet før loven trer i kraft.
b) Næringsdrivende stiftelser som nevnt i § 4 annet ledd bokstavene a og b, og som på det tidspunktet loven trer i kraft, har en grunnkapital på mindre enn 200 000 kroner, skal senest innen fem år etter ikrafttredelsen ha hevet grunnkapitalen til minst dette beløpet, jf. § 22 første punktum. Stiftelsestilsynet kan etter søknad gjøre unntak fra første punktum.
c) Stiftelser som er opprettet før loven trer i kraft skal senest innen to år etter ikrafttredelsen være meldt til Stiftelsestilsynet i samsvar med § 11 første ledd. § 12 første ledd bokstavene a og b gjelder tilsvarende.
d) Vedtekter som ikke er i samsvar med loven, skal senest innen to år etter ikrafttredelsen være brakt i overensstemmelse med denne. Endringer som er nødvendige for å bringe vedtektene i samsvar med loven, skal gjennomføres etter reglene i kapittel 6, likevel med unntak av § 46.
e) Lån eller sikkerhetsstillelse som er i strid med § 20, skal avvikles eller bringes i samsvar med bestemmelsen senest innen to år etter ikrafttredelsen av loven.
f) Stiftelser som er opprettet før loven trer i kraft, skal være organisert i samsvar med reglene i kapittel 4 senest innen to år etter ikrafttredelsen.
g) Omdanning som det er truffet vedtak om eller søkt fylkesmannen om før loven trer i kraft, gjennomføres etter reglene i lov 23. mai 1980 nr. 11 om stiftelser m.m. kapittel VI.
h) Kongen kan gi nærmere overgangsregler.

§ 62. *Endringer i andre lover*

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 19. juni 1964 nr. 14 om lov om avgift på arv og visse gaver skal § 4 femte ledd første punktum lyde:

Vedkommende departement kan tilstå avgiftsfrihet for arv og gave som nevnt i § 2 annet ledd, til almennyttig formål, forsåvidt midlene tilfaller stiftelse eller legat hvis styre har sete her i riket og hvis grunnkapital er urørlig og overstiger 200.000 kr.

2. Lov 23. mai 1980 nr. 11 om stiftelser m.m. oppheves.

3. I lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs skal § 142 femte ledd lyde:

Med selskap i tredje og fjerde ledd menes aksjeselskap, allmennaksjeselskap, forretningsavdeling av utenlandsk selskap, stiftelse, boligbyggelag, borettslag, selskap som har til formål å fremme medlemmenes forbruksmessige interesser (samvirkelag), gjensidig forsikringsselskap, statsforetak, statens postselskap og statens jernbanetrafikkselskap.

4. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 2–1 første ledd nr. 4 skal lyde:

4. Næringsdrivende stiftelser, jf. stiftelsesloven § 4 annet og tredje ledd

§ 3–6 første ledd nr. 4 annet punktum skal lyde:

Videre skal registeret inneholde opplysninger om observatører, jf. stiftelsesloven §§ 41 og 42

§ 4–1 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Stiftelser skal være meldt innen de frister som følger av stiftelsesloven § 13 annet og tredje punktum.

Nåværende tredje punktum blir nytt fjerde punktum og skal lyde:

Andre selskaper med begrenset ansvar, jf. § 3–2, og foreninger og andre innretninger som nevnt i § 3–6 og som har til formål å drive næringsvirksomhet skal, selv om næringsvirksomhet ikke har begynt, være meldt senest 6 måneder etter at stiftelsesdokumentet er undertegnet.

Nåværende fjerde punktum blir nytt femte punktum.

§ 4–4 første ledd bokstav a skal lyde:

a) Bekreftet gjenpart av stiftelsesdokument og bekreftet utskrift av protokollen fra generalforsamlinger som viser meldte opplysninger i aksjeselskap, allmennaksjeselskap, annet selskap med begrenset ansvar, forening og annen innretning; stiftelsesavtalen i ansvarlig selskap, kommandittselskap og europeisk økonomisk foretaksgruppe, selskapsavtalen for interkommunale selskaper og for stiftelser stiftelsesdokumentet eller den disposisjonen som ellers danner grunnlaget for stiftelsen

§ 4–4 første ledd bokstav e annet punktum skal lyde:

I tilfelle også dokumenter som nevnt i aksjeloven § 2–4 annet ledd, § 2–5 annet ledd, § 2–6, § 2–8, § 10–2, § 13–10, § 14–4 tredje ledd, jf. § 13–10, og § 15–1 første ledd annet punktum og allmennaksjeloven § 2–4 annet ledd, § 2–5 annet ledd, § 2– 6, § 2–8, § 10–2, § 13–10, § 14–4 tredje ledd, jf. § 13–10, og § 15–1 første ledd annet punktum samt erklæring som nevnt i selskapsloven § 3–3 tredje ledd tredje punktum og stiftelsesloven § 12 første ledd bokstav d og annet ledd og § 23 annet punktum.

5. I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

§ 2–22 første ledd skal lyde:

For stiftelsen gjelder reglene om næringsdrivende stiftelser, jf. stiftelsesloven § 4 annet og tredje ledd, såfremt annet ikke er fastsatt i eller i medhold av loven her.

§ 2–22 tredje ledd skal lyde:

Vedtektene skal foruten det som er nevnt i stiftelsesloven § 10 angi regler om:

1. sammensetning av og stemmerett på generalforsamlingen,
2. oppløsning av stiftelsen,
3. hvordan formuen skal disponeres ved oppløsning av stiftelsen,
4. anvendelse av årsoverskudd og dekning av eventuelt underskudd,
5. når generalforsamling skal holdes.

6. I lov 3. juni 1994 nr. 15 om Enhetsregisteret skal § 2 første ledd bokstav b nr. 3 lyde:

3. Stiftelsesregisteret (stiftelsesloven § 8).

7. I lov 25. august 1995 nr. 57 om pakkereiser (pakkereiseloven) skal § 11–2 annet ledd første punktum lyde:

Reisegarantifondet organiseres som en stiftelse etter stiftelsesloven.

8. I lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) skal § 40 annet ledd tredje punktum lyde:

For øvrig gjelder reglene i stiftelsesloven.

9. I lov 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap mv. (regnskapsloven) gjøres følgende endringer:

§ 1–1 første ledd skal lyde:

Loven gjelder regnskapspliktige som nevnt i § 1–2 første ledd nr. 1 til 13 og annet og tredje ledd som er hjemmehørende i Norge, samt regnskapspliktige som nevnt i § 1–2 nr. 14.

§ 1–2 første ledd nr. 11 skal lyde:

11. stiftelser,

Nåværende nr. 11 blir ny nr. 12.

Nåværende nr. 12 blir ny nr. 14.

§ 1–3 annet ledd første punktum skal lyde:

Regnskapspliktige etter § 1–2 første ledd som ikke faller under nr. 12 eller 14, er morselskap hvis vedkommende på grunn av avtale eller som eier av aksjer eller andeler har bestemmende innflytelse over et annet foretak.

§ 9–1 tredje ledd skal lyde:

For regnskapspliktige som nevnt i § 1–2 første ledd nr. 5, 6 , 7, 8, 10, 11, 12 eller 14, kan departementet gi forskrift som utfyller eller fraviker kapittel 3 til 7, og som unntar regnskapspliktig som nevnt i § 1–2 første ledd nr. 14 fra regnskapsplikt.

10. I lov 15. januar 1999 nr. 2 om revisjon og revisorer (revisorloven) skal § 2–1 annet ledd fjerde punktum nr. 3, 4 og nytt nr. 5 lyde:

3. kommandittselskap hvor komplementaren er en juridisk person hvor ikke noen av deltakerne har personlig ansvar for forpliktelsene, udelt eller for deler som til sammen utgjør den juridiske personens samlede forpliktelser,

4. ansvarlige selskaper hvor samtlige deltakere er juridiske personer hvor ikke noen av deltakerne har personlig ansvar for forpliktelsene, udelt eller for deler som til sammen utgjør den juridiske personens samlede forpliktelser, eller
5. stiftelser.

11. I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt skal § 6–50 annet ledd annet punktum lyde:

Stiftelser må i det år gaven gis motta offentlig støtte.

15. juni. Lov nr. 60 2001

Lov om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.).

Ot.prp. nr. 54, Innst.O. nr. 83 og Besl.O. nr. 91 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 21. og 29. mai 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endring i følgende annen lov:
Lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven).

I

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) gjøres følgende endringer:

§ 66 skal lyde:
Utelukket fra valg er:
1. Stortingets representanter og vararepresentanter,
2. statsrådets medlemmer,
3. øvrighetspersoner,
4. embetsmenn i dømmende stilling,
5. tjenestemenn ved påtalemyndigheten, politiet og fengslene,
6. prester i statskirken og prester eller forstandere i registrerte trossamfunn,
7. praktiserende advokater.

§ 105 annet ledd skal lyde:
Til gyldig forfall medregnes omstendigheter som fører til at vedkommende ikke uten fare for helbred eller velferd eller uten å forsømme viktige og uoppsettelige forretninger eller plikter kunne ha møtt. Som gyldig forfall kan også godtas særlig lang reisetid eller reiselengde mellom bopel og rettssted. For lagrettemedlemmer og meddommere regnes ingen andre offentlige verv som gyldig forfall enn vervet som medlem av fylkesting, militærtjeneste og tjeneste ved høyere rett.

§ 180 tredje ledd skal lyde:
Ellers foregår forkynnelse for personer, som har kjent bopel eller oppholdssted i utlandet, på den måte, som der er hjemlet, eller gjennom vedkommende norske utenriksstasjon, hvis den fremmede lovgivning ikke er til hinder. Dokumenter som skal forkynnes av norsk utenriksstasjon, kan forkynnes postalt etter reglene i § 163 a første ledd første punktum.

II

I lov 13. juni 1980 nr. 35 om fri rettshjelp gjøres følgende endringer:

Ny § 21 a skal lyde:
§ 21 a. *Utvidet myndighet for Høyesterett til å innvilge fri sakførsel*
Når en sivil sak er henvist til behandling i Høyesterett, kan retten gi bevilling til fri sakførsel selv om en part ikke fyller de økonomiske vilkår i § 8, hvis den finner det rimelig ut fra sakens prinsipielle interesse.

III

I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) gjøres følgende endring:

§ 13–6 nytt tredje ledd skal lyde:
Ved begjæring om fravikelse av fast eiendom bør namsmyndigheten varsle sosialkontoret når det er grunn til det.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

IV

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.

15. juni. Lov nr. 61 2001

Lov om endringer i lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer.

Ot.prp. nr. 67, Innst.O. nr. 92 og Besl.O. nr. 106 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 3. februar 1961 om ansvar for skade som motorvogner gjer, vert det gjort følgjande endringar:

Overskrifta til lova skal lyde:
Lov om ansvar for skade som motorvogner gjer (bilansvarslova).

§ 7 tredje ledd skal lyde:
Skadelidaren kan ikkje få skadebot utan at særlege grunnar er for det, dersom han av fri vilje køyrde eller let seg køyre i den vogna som gjorde skaden endå han visste at vogna var fråvend rette innehavaren med brotsverk.

§ 7 fjerde ledd skal lyde:
Skadeliden vognførar som køyrde den vogna som gjorde skaden, kan ikkje få skadebot utan at særlege grunnar er for det dersom han visste eller måtte vita at

a) vogna vart nytta i samband med eit brotsverk, eller
b) han var påverka av alkohol eller andre rusande eller døyvande råder. Særregelen her gjeld likevel ikkje i den mon ein må leggja til grunn at skaden ville ha skjedd jamvel om vognføraren ikkje hadde vore påverka som nemnd. Hadde vognføraren større alkoholkonsentrasjon i blodet enn 0,5 promille eller ei alkoholmengd i kroppen som kan føre til så stor alkoholkonsentrasjon i blodet, eller større alkoholkonsentrasjon i utandingslufta enn 0,25 milligram per liter luft, vert han i alle tilfelle rekna for påverka av alkohol i høve til regelen her.

§ 10 første ledd andre punktum skal lyde:
Dette gjeld likevel ikkje om skadelidaren av fri vilje har teke plass i motorvogna som gjorde skaden endå skadelidaren visste at ho ikkje var lovleg trygda.

§ 12 første ledd bokstav c skal lyde:

c) sjølv hadde valda at han var påverka av alkohol eller andre rusande eller døyvande råder medan han køyrde vogna og gjorde skade, eller medverka til at vogna vart brukt endå han visste eller måtte vita at vognføraren var påverka. Dette kravet fell bort i den mon ein må leggja til grunn at skaden ville ha skjedd jamvel om vognføraren ikkje hadde vore påverka som nemnd. Regelen i § 7 fjerde leden bokstav b tredje punktumet gjeld tilsvarande.

II

Lova gjeld frå den tid Kongen fastset.

15. juni. Lov nr. 62 2001

Lov om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling).

Ot.prp. nr. 44, Innst.O. nr. 103 og Besl.O. nr. 105 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endring i følgende annen lov:
Lov av 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.

I

I lov 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) gjøres følgende endringer:

§ 4 første punktum skal lyde:
Når saksmengden gjør det påkrevd, kan Høyesterett etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i flere avdelinger.

§ 10 annet ledd oppheves.

Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd og skal lyde:
Førstelagmannen kan tilkalle dommere fra herreds- og byrettene i lagdømmet til å ta sete i retten. Når særlige grunner foreligger, kan førstelagmannen også tilkalle dommere ved herreds- og byrettene og lagmannsretten i et annet lagdømme dersom de er villige til å gjøre tjeneste. Retten kan ikke settes med mer enn en tilkalt dommer eller

pensjonist som er konstituert etter § 55 f uten når en av lagmannsrettens dommere uventet får forfall. Til behandling av anke eller kjæremål tilkalles ikke dommere fra den herreds- eller byrett som har behandlet saken i første instans.

§ 11 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Hvor saksmengden gjør det påkrevet, kan lagmannsretten etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i avdelinger.

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

For hvert lagsokn fastsetter domstoladministrasjonen ett eller flere rettssteder.

§ 19 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Hvor saksmengden gjør det påkrevet, kan herreds- og byrettene etter bestemmelse av domstoladministrasjonen deles i avdelinger.

§ 20 annet ledd oppheves.

Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd og skal lyde:

Domstoladministrasjonen kan oppnevne en særskilt dommer til forhørsdommer i en eller flere bestemte straffesaker eller til å styre skjønn, ekspropriasjonssaker eller saker som reises under ett etter lov om rettergangsmåten for tvistemål § 23 a, når det er påkrevet fordi saken er vidtløftig eller fordi forretningene bør ledes av samme dommer i flere domssokn. For skjønn, ekspropriasjonssaker og saker etter lov om rettergangsmåten for tvistemål § 23 a kan domstoladministrasjonen oppnevne et varamedlem som skal følge forhandlingene og tre inn i retten om formannen får forfall.

§ 23 skal lyde:

I de domssogn, hvor domstoladministrasjonen finner det påkrevet, skal dommerfullmektiger ansettes.

Fullmektigen kan på dommerens vegne utføre hans forretninger. Dog kan han ikke lede hovedforhandling eller avsi dom uten etter særskilt bemyndigelse eller i uforutsette forfallstilfeller. Bemyndigelse gis av domstoladministrasjonen eller av domstollederen etter nærmere bestemmelse gitt av domstoladministrasjonen.

§ 25 skal lyde:

Domstoladministrasjonen fastsetter ett eller flere faste rettssteder for herreds- og byrettene.

Dersom ikke staten stiller rettslokale til rådighet, skal vedkommende kommune eller kommuner skaffe rettslokale og nødvendige andre rom på rettssted som nevnt i første ledd, og dessuten sørge for oppvarming, lys, renhold og utstyr i rommene. Utgiftene til dette dekkes i alle tilfelle av vedkommende kommune eller kommuner. Mellom flere kommuner fordeles utgiften i forhold til folkemengden ved siste folketelling. Domstoladministrasjonen kan i særlige tilfelle fastsette en annen fordelingsmåte.

Rettslokalene må være godkjent av domstoladministrasjonen.

Når det er hensiktsmessig, kan rett settes på andre steder.

Nytt kapittel 1 A skal lyde:

Kapittel 1 A Den sentrale domstoladministrasjonen

§ 33. Domstoladministrasjonen ledes av et styre som sørger for at den sentrale administrasjonen av domstolene skjer på en forsvarlig og hensiktsmessig måte.

Gjennom Stortingets behandling av budsjettproposisjonen gis årlige retningslinjer for domstoladministrasjonens virksomhet og administrasjonen av domstolene.

Kongen i statsråd kan treffe vedtak om domstoladministrasjonens virksomhet og administrasjonen av domstolene. Domstoladministrasjonen skal gis anledning til å uttale seg før det treffes slike vedtak. Stortinget skal underrettes om vedtaket.

§ 33 a. Styret for domstoladministrasjonen består av sju medlemmer med personlige varamedlemmer. Kongen oppnevner tre dommere og to advokater til styret, og Stortinget velger to medlemmer. Kongen kan oppnevne en annen særlig kvalifisert representant for domstolene i stedet for en av de tre dommerne. Kongen fastsetter hvilket medlem som skal være leder for styret for domstoladministrasjonen.

Oppnevning og valg skjer for en periode på fire år med adgang til gjenoppnevning eller gjenvalg for én periode.

Oppnevningen eller valget kan trekkes tilbake dersom et medlem ikke er i stand til eller villig til å utføre vervet på en forsvarlig måte.

Kongen kan avsette styret dersom det ikke følger opp kritikk fra Riksrevisjonen. Styret kan også avsettes hvis det kan bebreides for ikke å følge opp retningslinjer etter § 33 annet ledd eller vedtak av Kongen i statsråd etter § 33 tredje ledd. Det samme gjelder hvis styret ikke følger bestemmelser fastsatt i lov eller forskrift. Kongen skal straks underrette Stortinget om at styret er avsatt.

Direktøren for domstoladministrasjonen eller den direktøren bemyndiger, har møterett i styret, unntatt når styret behandler klager over direktørens vedtak, jf. § 33 b første ledd.

§ 33 b. Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for domstoladministrasjonens virksomhet. Klageinstans for direktørens vedtak er styret og for styrets vedtak Kongen i statsråd.

Styret har tilsettingsmyndighet for domstoladministrasjonens stillinger. For lederstillinger utenom stillingen som domstoladministrasjonens direktør, avgir direktøren forslag. For andre stillinger avgis innstillingen fra et innstillingsråd etter tjenestemannsloven. Styret kan delegere til direktøren å foreta ansettelser.

Når styret er tilsettingsmyndighet, skal minst to representanter for de ansatte i domstoladministrasjonen tiltre styret. Dette gjelder også når styret behandler slike saker som nevnt i tjenestemannsloven §§ 8 til 10 og §§ 12 til 17 nr. 3.

Styret fastsetter eventuell stillingsinstruks for direktøren og instruks for saksbehandlingen i domstoladministrasjonen.

§ 33 c. Domstoladministrasjonen fremmer forslag til budsjett for domstolene for departementet.

Domstoladministrasjonen fastsetter antall faste dommerstillinger for den enkelte domstol. I tillegg kan det opprettes faste dommerstillinger felles for flere domstoler. Domstoladministrasjonen gir nærmere bestemmelser om organiseringen av disse dommernes tjenester.

§ 33 d. Kongen kan gi nærmere forskrifter om domstoladministrasjonens virksomhet.

§ 55 skal lyde:

Dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og herreds- og byrettene utnevnes som embetsmenn av Kongen etter Grunnloven § 21.

Til dommere bør utnevnes personer som tilfredsstiller høye krav til faglige kvalifikasjoner og personlige egenskaper. Dommere bør rekrutteres blant jurister med forskjellig yrkesbakgrunn.

En dommer er uavhengig i sin dømmende virksomhet. En dommer skal utføre sin dommergjerning upartisk og på en måte som inngir alminnelig tillit og respekt.

Dommere kan ikke sies opp eller forflyttes mot sin vilje og kan bare avskjediges etter rettergang og dom.

Ny § 55 a skal lyde:

Innstillingsrådet for dommere skal avgi innstilling i forbindelse med dommerutnevnelse og foreta enkelte konstitusjoner etter nærmere bestemmelser i §§ 55 e og 55 f. Kongen oppnevner sju medlemmer med personlige varamedlemmer til Innstillingsrådet. Innstillingsrådet skal bestå av tre dommere, en advokat, en jurist ansatt i det offentlige og to medlemmer som ikke er jurister. Kongen fastsetter hvilket medlem som skal være leder for Innstillingsrådet.

Oppnevningen skal skje for en periode på fire år med adgang til gjenoppnevning for én periode.

Oppnevningen kan trekkes tilbake dersom et medlem ikke er i stand til eller villig til å utføre vervet på en forsvarlig måte.

Direktøren for domstoladministrasjonen eller den direktøren bemyndiger, har møterett i Innstillingsrådet.

Ny § 55 b skal lyde:

Kongen innhenter innstilling fra Innstillingsrådet for dommere før en dommer blir utnevnt etter § 55.

Innstillingsrådet innhenter de opplysninger som er nødvendige, for å gi innstilling. Til dommerembeter i herreds- og byretten og i lagmannsretten gir domstollederen skriftlig uttalelse.

Innstillingsrådet gir en begrunnet innstilling av tre kvalifiserte søkere til ledige dommerembeter. Dersom Innstillingsrådet ikke innstiller tre søkere, skal dette begrunnes.

Til ledig embete som høyesterettsdommer gir høyesterettsjustitiarius muntlig eller skriftlig uttalelse direkte til departementet etter at Innstillingsrådet har gitt sin innstilling.

Om habilitet for medlemmene av Innstillingsrådet gjelder §§ 106 og 108.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om behandlingen av innstillingssaker.

Reglene i denne paragrafen gjelder ikke for utnevning av høyesterettsjustitiarius.

Ny § 55 c skal lyde:

Dersom Kongen vurderer å utnevne en søker som ikke er innstilt, skal det bes om en uttalelse fra Innstillingsrådet om denne søkeren. En søker som innstilles av et mindretall av Innstillingsrådet, skal anses som innstilt.

Ny § 55 d skal lyde:

Midlertidige dommere til Høyesterett, lagmannsrettene og herreds- og byrettene kan bare konstitueres eller tilsettes i de tilfeller som er nevnt i §§ 55 e til 55 g.

Ny § 55 e skal lyde:

En dommer som er utnevnt etter § 55 kan ved siden av sin faste stilling konstitueres som dommer ved en sideordnet domstol for inntil to år ved

1. ledighet eller fravær i dommerstilling
2. inhabilitet
3. behov for ekstra dommere eller
4. omorganisering av domstoler.

En dommer eller en pensjonert dommer kan likevel alltid konstitueres ved en annen domstol for å foreta vigsler. Slik konstitusjon gjøres av domstollederen der vigselen skal foretas.

Beslutning om konstitusjon som nevnt i første ledd, gjøres av Innstillingsrådet for dommere. Innstillingsrådet kan delegere til domstoladministrasjonen å foreta konstitusjonen. Konstitusjoner med varighet inntil tre måneder kan foretas av domstollederen.

Ny § 55 f skal lyde:

Dersom behov som nevnt i § 55 e første ledd ikke dekkes ved konstitusjon ved siden av fast dommerstilling etter § 55 e tredje ledd eller ved en flyttbar dommer etter § 33 c annet ledd, kan ny dommer konstitueres for inntil to år.

Beslutning om konstitusjon som nevnt i første ledd, gjøres av Innstillingsrådet for dommere, men av Kongen dersom konstitusjonen har lengre varighet enn ett år eller konstitusjonen gjelder Høyesterett. Innstillingsrådet kan delegere til domstoladministrasjonen å foreta konstitusjon. Før Kongen beslutter konstitusjon for en annen domstol enn Høyesterett, skal Kongen innhente innstilling fra Innstillingsrådet. Til konstitusjon som høyesterettsdommer gir høyesterettsjustitiarius muntlig eller skriftlig uttalelse direkte til departementet.

Ny § 55 g skal lyde:

Dommerfullmektiger tilsettes for inntil to år av domstollederen.

Domstollederen kan forlenge dommerfullmektigens tjeneste, men samlet tjeneste kan ikke overstige tre år. Departementet kan fastsette unntak for varigheten av dommerfullmektigenes funksjonstid.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om tilsetting av dommerfullmektiger.

Ny § 55 h skal lyde:

En midlertidig dommer, herunder dommerfullmektig, kan ikke sies opp eller forflyttes mot sin vilje og kan bare avskjediges etter rettergang og dom i den perioden konstitusjonen eller tilsettingen gjelder for. Dersom en konstitusjon eller tilsetting har vart i mer enn ett år, skal den midlertidige dommeren ha minst en måneds varsel før stillingen opphører. Etter utløpet av perioden fratrer midlertidige dommere uten oppsigelse eller avskjed.

Ny § 55 i skal lyde:

Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for utnevning av faste og midlertidige dommere.

Offentlige søkerlister til dommerstillinger skal inneholde samtlige søkeres navn og alder og fullstendige opplysninger om deres utdannelse og praksis i offentlig og privat virksomhet.

Innstillingsrådets innstilling uten begrunnelse er offentlig. Det samme gjelder anmodning om tilleggsvurdering etter § 55 c, men uten at søkerens navn er offentlig, og Innstillingsrådets tilleggsinnstilling.

Ny § 55 j skal lyde:

Domstoladministrasjonen avgjør søknader om permisjon fra faste og midlertidige dommere. Permisjoner med varighet inntil tre måneder avgjøres av domstollederen.

§ 60 skal lyde:

Alle dommere unntatt meddommere og skjønnsmenn skal gi skriftlig forsikring om at de samvittighetsfullt vil oppfylle sine plikter. Forsikringen sendes til domstoladministrasjonen eller til fylkesmannen for så vidt gjelder forsikring for dommere i forliksrådet. Kongen fastsetter hvordan forsikringen skal lyde.

§ 62 annet ledd skal lyde:

Etter bestemmelser gitt av domstoladministrasjonen kan domstollederen for kortere eller lengre tid eller for den enkelte sak oppnevne stedfortredere for domstolens tjenestemenn.

§ 63 skal lyde:

I ethvert lensmannsdistrikt og i enhver kommune eller del av kommune som ikke hører til lensmannsdistrikt, skal det være ett hovedstevnevitne og så mange hjelpestevnevitner som herreds- eller byretten fastsetter. Ligger avgjørelsen under flere retter, treffes den av domstoladministrasjonen i tilfelle av uenighet.

Som hovedstevnevitne har lensmannen uten særskilt godtgjøring rett og plikt til å gjøre tjeneste i sitt distrikt. Ellers tilsetter formannskapet hovedstevnevitnet og dennes hjelpestevnevitner.

Arbeids-, skyss- og kostgodtgjørelse til hovedstevnevitne og hjelpestevnevitne fastsettes av kommunestyret. Godtgjørelsen utredes av kommunekassen. Kongen kan ved forskrift gi nærmere bestemmelser om godtgjørelsen.

Andre hovedstevnevitner enn lensmenn og alle hjelpestevnevitner må godkjennes av vedkommende rett. Ligger avgjørelsen under flere retter, treffes den av domstoladministrasjonen i tilfelle av uenighet.

Disse bestemmelsene gjør ingen forandring i de regler, som gjelder om antakelse av særskilte stevnevitner ved de store fiskerier.

Ved Høyesterett kan det ansettes et eller flere stevnevitner til å utføre forkynnelser i den by hvor Høyesterett holdes.

Stevnevitner skal angi forsikring til vedkommende rett om at de samvittighetsfullt vil oppfylle sine plikter. Kongen fastsetter hvordan forsikringen skal lyde.

§ 72 skal lyde:

I de kommuner som domstoladministrasjonen bestemmer, skal det være et særskilt utvalg av meddommere, som har særlig kyndighet i handel, regnskap, finansvesen, skatt og avgift, sjøvesen, saltvannsfiske som ikke er laksefiske, industri, håndverk og bygningsvesen. Hvilke av disse bedrifter utvalget skal omfatte, og antall av meddommere for hver bedrift, bestemmer likeledes domstoladmininstrasjonen.

Hvor særlige forhold gjør det påkrevet, kan domstoladministrasjonen bestemme at det i utvalget skal opptas et bestemt antall meddommere som er bosatt i en tilstøtende kommune, men har sin virksomhet i den kommune som utvalget opprettes for. Valget foretas i bostedskommunen etter reglene i §§ 74 og 75.

Før domstoladministrasjonen treffer bestemmelse etter denne paragraf skal uttalelse innhentes fra kommunen eller kommunene.

§ 84 skal lyde:

Nærmere forskrifter om fortegnelsene kan domstoladministrasjonen gi.

§ 84 a annet ledd annet punktum skal lyde:

Valget foregår i dette tilfelle etter nærmere regler som fastsettes av domstoladministrasjonen.

§ 86 a første ledd skal lyde:

Hvor de stedlige forhold gjør det hensiktsmessig, kan domstoladministrasjonen bestemme at et lagsokn eller et domssokn skal deles i loddtrekningskretser.

§ 89 skal lyde:

Hvis ikke annet er bestemt ved lov, skal meddommere til rettsmøter under de store havfiskerier tas ut etter regler som gis av domstoladministrasjonen.

Nytt kapittel 6 A skal lyde:

Kapittel 6 A Dommeres sidegjøremål mv.

§ 121 a. Med sidegjøremål forstås medlemskap, verv eller andre engasjementer i eller for foretak, organisasjoner, foreninger eller organ for stat, fylkeskommune eller kommune.

§ 121 b. En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og herreds- og byrettene kan ikke utøve rettshjelp til stadighet eller mot vederlag.

§ 121 c. En dommer i Høyesterett, lagmannsrettene og herreds- og byrettene må søke om godkjenning for sidegjøremål

1. som kan medføre at dommeren mer enn leilighetsvis kan bli inhabil
2. som kan medføre at arbeidet i dommerstillingen hemmes eller sinkes
3. i kollegiale forvaltningsorganer hvor det er sannsynlig at avgjørelser kan bli brakt inn for domstolene til overprøving
4. i privat eller offentlig næringsvirksomhet
5. i private tvisteløsningsnemnder og
6. om oppnevning som medlem av voldgiftsrett.

Unntatt fra godkjenning er

1. valg eller oppnevning som foretas av Stortinget eller av Kongen i statsråd
2. valg som stortingsrepresentant, som medlem av Sametinget eller som medlem av folkevalgte organer i kommune eller fylkeskommune og
3. verv i registrert politisk parti.

Når Kongen i statsråd foretar oppnevninger etter første ledd jf. annet ledd nr. 1, skal det likevel innhentes uttalelse fra domstoladministrasjonen hvis det ikke gjelder oppnevning til granskingskommisjon eller medlem til styret i domstoladministrasjonen, Tilsynsutvalget eller Innstillingsrådet.

§ 121 d. Godkjenning av dommeres sidegjøremål gis av domstoladministrasjonen. Domstoladministrasjonen kan delegere til domstollederen å treffe vedtak i saker om godkjenning.

For saker om godkjenning gjelder forvaltningslovens regler om enkeltvedtak med unntak av at domstoladministrasjonens vedtak ikke kan påklages.

§ 121 e. Sidegjøremål for dommere i Høyesterett, lagmannsrettene og herreds- og byrettene skal registreres. Det samme gjelder opplysning om siste stilling før utnevnelsen eller tilsettingen som dommer.

Unntatt fra registreringen er

1. medlemskap i politiske partier, i trossamfunn, i interesseorganisasjoner og ideelle foreninger
2. verv og lignende i ideelle foreninger som har færre enn 100 medlemmer og
3. enkeltstående foredrag, forelesninger og lignende.

Unntaket i annet ledd nr. 1 og 2 gjelder ikke for sidegjøremål i ideelle foreninger hvor medlemmene har særlige gjensidige forpliktelser overfor hverandre (brorskaps- eller søsterforbund).

Investeringer som representerer eierinteresser i selskaper, skal registreres dersom de overstiger en grense som fastsettes av Kongen.

§ 121 f. Registeret over sidegjøremål føres av domstoladministrasjonen.

§ 121 g. En dommer skal melde fra om sidegjøremål til registerføreren snarest mulig, og senest innen en måned etter at dommeren påtok seg sidegjøremålet. Meldingen skal inneholde følgende opplysninger:

1. dommerens tittel, navn og domstoltilknytning
2. hva gjøremålet består i
3. hvem som eventuelt er oppdragsgiver
4. tidspunktet for og varigheten av sidegjøremålet og
5. om dommeren mottar godtgjøring.

Et registrert sidegjøremål skal slettes når det er gått tre år etter at sidegjøremålet ble avsluttet.

Melding om investering skal inneholde navn og adresse for det selskap som den enkelte investering er foretatt i.

§ 121 h. Enhver har rett til å gjøre seg kjent med opplysningene i registeret. Domstoladministrasjonen bestemmer hvordan opplysningene skal gjøres tilgjengelige for den som ber om det.

§ 121 i. En dommer kan ikke motta lønn eller annen form for godtgjøring fra sin tidligere eller framtidige arbeidsgiver eller sitt tidligere eller framtidige arbeidssted.

§ 121 j. Den som utnevnes i fast dommerstilling, kan ikke ha permisjon fra stilling utenfor domstolene.

§ 121 k. Kongen kan gi nærmere forskrifter om dommeres sidegjøremål.

§ 142 skal lyde:

Domstoladministrasjonen kan gi nærmere regler om bruk av kapper og annet antrekk under rettsmøter for dommere og rettens personale for øvrig, advokater og aktor og andre representanter for påtalemyndigheten.

Nytt kapittel 12 skal lyde:

Kapittel 12. Om klage- og disiplinærordning for dommere

§ 235. Tilsynsutvalget for dommere behandler klager og vurderer disiplinærtiltak mot dommere. Kongen oppnevner fem medlemmer med personlige varamedlemmer til Tilsynsutvalget. Tilsynsutvalget skal bestå av to dommere, en advokat og to medlemmer som representanter for allmennheten. Kongen fastsetter hvilket medlem som skal være leder for Tilsynsutvalget.

Oppnevning og valg skjer for en periode på fire år med adgang til gjenoppnevning eller gjenvalg for én periode.

Oppnevningen og valget kan trekkes tilbake dersom et medlem ikke er i stand til eller villig til å utføre vervet på en forsvarlig måte.

§ 236. Tilsynsutvalget kan treffe vedtak om disiplinærtiltak når en dommer i Høyesterett, lagmannsretten og herreds- og byrettene forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk.

Som disiplinærtiltak kan en dommer gis kritikk eller advarsel.

Tilsynsutvalget kan gi en uttalelse om hva som er god dommerskikk, uten at dommeren ilegges disiplinærtiltak.

Tilsynsutvalget kan ikke vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig.

§ 237. Rett til å klage en dommer inn for Tilsynsutvalget har

1. parter, prosessfullmektiger, sakkyndige, vitner og andre personer som mener at en dommer har overtrådt bestemmelsene i § 236 og som selv har vært direkte berørt av dette
2. departementet
3. domstoladministrasjonen
4. domstollederen ved den domstol som dommeren er tilknyttet og
5. Den Norske Advokatforening eller andre som har en særlig interesse i å få Tilsynsutvalgets vurdering av dommerens atferd.

Rett til å klage en dommer inn for Tilsynsutvalget på grunn av forhold utenfor tjenesten har bare departementet, domstoladministrasjonen og domstollederen ved den domstol som dommeren er tilknyttet.

Tilsynsutvalget kan ta en sak til behandling etter henvendelse fra andre enn de som har klagerett etter første ledd, eller av eget tiltak.

Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen, fant sted eller etter at klageren ble kjent eller burde vært kjent med dette forholdet. Tilsynsutvalget kan ikke ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak når det er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Kongen kan i forskrift fastsette et annet tidspunkt for fristberegningen.

Tilsynsutvalget kan ikke behandle forhold som en dommer tidligere er straffedømt for.

§ 238. Tilsynsutvalgets avgjørelser om disiplinærtiltak er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder for Tilsynsutvalgets saksbehandling med de særregler som følger av denne paragraf og § 239.

En part har rett til å forklare seg muntlig for Tilsynsutvalget. Dette gjelder likevel ikke dersom utvalget finner det åpenbart unødvendig av hensyn til sakens opplysning. Når utvalget finner at det vil være av vesentlig betydning for sakens opplysning, kan utvalget pålegge en part å avgi forklaring for utvalget. Utvalget kan bestemme at partsforklaring gis ved fjernavhør.

Tilsynsutvalget kan bestemme at det skal foretas avhør av vitner og at vitneforklaring gis ved fjernavhør. Bestemmelsene i tvistemålsloven om vitneplikt og vitneførsel gjelder så langt de passer.

Tilsynsutvalget treffer sine vedtak i møte. For at utvalget skal være vedtaksført, må alle medlemmer være til stede. Møtene holdes for lukkede dører. Når det holdes muntlige forhandlinger og utvalget finner det forsvarlig av hensyn til sakens parter, kan utvalget bestemme at forhandlingene skjer for åpne dører. I særlige tilfelle kan utvalget behandle saken skriftlig.

Reglene i kapittel 6 om habilitet gjelder tilsvarende for medlemmene av Tilsynsutvalget.

Tilsynsutvalget kan gi utvalgets leder eller et annet av utvalgets medlemmer myndighet til

1. å avvise en klage når det ikke foreligger klageadgang etter loven her
2. å avgjøre en klagesak når klagen er åpenbart ubegrunnet.

Tilsynsutvalgets vedtak i disiplinærsaker er offentlige i anonymisert form.

§ 239. Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler.

Partene i saken kan bringe Tilsynsutvalgets vedtak inn for herreds- og byretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om Tilsynsutvalgets vedtak.

Retten kan bare prøve vedtakets lovlighet. Ved prøving av vedtakets lovlighet skal retten ta stilling til om vedtaket er innholdsmessig lovlig, om det er truffet av den myndighet som kreves etter loven her og om det er blitt til på lovlig måte. Ved behandlingen i herreds- eller byretten og lagmannsretten skal retten settes med meddommere. Tvistemålsloven § 438 kommer ikke til anvendelse.

§ 240. Kongen kan gi nærmere forskrifter om organiseringen og behandlingen av disiplinærsaker i Tilsynsutvalget.

Gjeldende kapittel 12 blir nytt kapittel 13.

Gjeldende § 235 blir ny § 241.

Gjeldende § 236 blir ny § 242.

II

I lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker skal § 5 annet ledd lyde:

En dommerfullmektig kan ikke styre skjønnsforretning uten etter særskilt bemyndigelse eller i uforutsette forfallstilfelle. Bemyndigelse gis av domstoladministrasjonen eller av domstolens formann etter bestemmelser gitt av domstoladministrasjonen.

III

Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser

1. Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelser til forskjellig tid.
2. Kongen gir nærmere overgangsregler.
3. Kongens oppnevning av medlemmer til styret for domstoladministrasjonen etter § 33 a skjer første gang for to år for to av dommerne og én av advokatrepresentantene.
4. Kongens oppnevning av medlemmer til Innstillingsrådet i domstolloven § 55 a skjer første gang for to år for én av dommerne, én av juristrepresentantene og én av representantene for allmennheten.
5. Kongens oppnevning av medlemmer til Tilsynsutvalget etter § 235 skjer første gang for to år for advokaten og en av dommerne.
6. Loven gjelder ikke for konstitusjoner, tilsettinger og oppnevninger som er foretatt før denne loven trer i kraft. Det gjelder likevel ikke § 55 h om oppsigelsesvern for midlertidige dommere mv., §§ 121 a til 121 k om dommeres sidegjøremål og §§ 235 til 239 om disiplinærordningen for dommere.

15. juni. Lov nr. 63 2001

Lov om endringer i straffeprosessloven mv. (gjenopptakelse).

Ot.prp. nr. 70, Innst.O. nr. 114 og Besl.O. nr. 126 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 6. og 12. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:
1. Lov av 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven).
2. Lov av 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v.

I

I lov 13. august 1915 nr. 6 om rettergangsmåten for tvistemål (tvistemålsloven) gjøres følgende endringer:

§ 407 første ledd nr. 7 skal lyde:

7. når en internasjonal domstol eller FNs menneskerettskomité i sak mot Norge har funnet at
   a) avgjørelsen er i strid med en folkerettslig regel som Norge er bundet av, og ny behandling må antas å burde føre til en annen avgjørelse, eller
   b) saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen er i strid med en folkerettslig regel som Norge er bundet av, hvis det er grunn til å anta at saksbehandlingsfeilen kan ha virket bestemmende på avgjørelsens innhold, og gjenopptakelse er nødvendig for å bøte på den skade som feilen har medført.

§ 409 første ledd annet punktum skal lyde:

Er dommen avsagt av forliksrådet, settes begjæringen frem for herreds- eller byretten.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

II

I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endringer:

§ 261 skal lyde:

Om gjenopptakelse av sak som er avgjort ved vedtatt forelegg, gjelder reglene i kap 27 tilsvarende så langt de passer. Begjæringen settes frem for herreds- eller byretten, som også behandler saken på nytt hvis gjenopptakelse blir besluttet.

§ 282 annet til fjerde ledd skal lyde:

Begjæringen må settes frem innen utløpet av ankefristen, og behandles av den rett som har avsagt den angrepne dom. Er dommen påanket, stilles anken i bero inntil begjæringen om ny behandling er avgjort. For øvrig gjelder reglene i §§ 308, 309, 318 første ledd og 319 annet ledd tilsvarende.

Begjæringen må angi grunnlaget for ny behandling. Inneholder begjæringen ingen grunn som kan føre til ny behandling etter reglene i første ledd, avsier retten straks kjennelse om at begjæringen forkastes. Avgjørelsen kan tas av rettens formann.

Dersom begjæringen ikke straks forkastes, forelegges den for motparten til uttalelse. Begjæringen avgjøres ved kjennelse uten muntlig forhandling. Retten kan likevel innhente ytterligere opplysninger og holde bevisopptak etter reglene for bevisopptak utenfor hovedforhandling. Reglene om forsvarer i § 97 første punktum gjelder tilsvarende. Avgjørelsen kan tas av rettens formann. Partene skal få uttale seg om innhentede opplysninger.

Nåværende fjerde ledd blir nytt femte ledd.

§ 391 nr. 2 skal lyde:

2. når en internasjonal domstol eller FNs menneskerettskomité i sak mot Norge har funnet at
   a) avgjørelsen er i strid med en folkerettslig regel som Norge er bundet av, og ny behandling må antas å burde føre til en annen avgjørelse, eller
   b) saksbehandlingen som ligger til grunn for avgjørelsen er i strid med en folkerettslig regel som Norge er bundet av, hvis det er grunn til å anta at saksbehandlingsfeilen kan ha innvirket på avgjørelsens innhold, og gjenopptakelse er nødvendig for å bøte på den skade som feilen har medført.

§§ 394–400 skal lyde:

§ 394. Begjæringen settes frem for kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker (gjenopptakelseskommisjonen). Begjæringen må angi den avgjørelsen som angripes, grunnlaget for gjenopptakelse og bevis av betydning for saken.

Dersom særlige grunner taler for det, kan kommisjonen bestemme at en avgjørelse som retter seg mot en avdød person, skal gjenopptas uten at noen har begjært det.

§ 395. Kommisjonen skal ha fem faste medlemmer og tre varamedlemmer som tiltrer ved forfall. Kommisjonens leder, nestleder, ett annet fast medlem og to av varamedlemmene skal ha juridisk embetseksamen.

Kommisjonens leder utnevnes av Kongen i statsråd for en periode på 5 år uten adgang til gjenutnevning. Kommisjonens øvrige medlemmer og varamedlemmer oppnevnes av Kongen i statsråd for en periode på 3 år med adgang til én gjenoppnevning. Dersom kommisjonen ellers ikke vil være vedtaksfør, kan stedfortredere for kortere tid eller for en enkelt sak oppnevnes av departementet.

Kommisjonens avgjørelser kan bare angripes ved kjæremål eller anke der det er uttrykkelig sagt i loven. Avgjørelsen treffes med alminnelig flertall hvis den ikke tas av kommisjonens leder eller nestleder.

Kongen i statsråd kan fastsette nærmere regler om kommisjonens lokalisering, arbeidsmåte og administrasjon.

For øvrig bestemmer kommisjonen selv sin arbeidsmåte og tilsetter et nødvendig antall saksforberedere. Kommisjonen kan ikke instrueres om sin utøving av myndighet.

§ 396. Kommisjonens medlemmer og andre som handler på vegne av den, kan ikke delta i behandlingen av en sak når personen ville ha vært ugild som dommer etter reglene i domstolloven §§ 106–108.

Har noen tidligere handlet i saken for eller på vegne av kommisjonen, er vedkommende ugild bare dersom vilkårene i domstolloven § 108 er oppfylt.

De øvrige reglene i domstolloven kapittel 6 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Kommisjonens medlemmer og andre som handler på vegne av den, har taushetsplikt etter reglene i domstolloven § 63 a.

§ 397. Kommisjonen har plikt til å veilede den som begjærer gjenopptakelse, slik at han eller hun kan vareta sitt tarv best mulig. Kommisjonen skal av eget tiltak vurdere om siktede har behov for veiledning.

Kommisjonen kan oppnevne offentlig forsvarer for siktede når særlige grunner tilsier det. Reglene i §§ 101–107 gjelder i så fall tilsvarende.

Gjelder begjæringen en avgjørelse som etter sin art ikke kan gjenopptas, eller inneholder den ingen grunn som etter loven kan føre til gjenopptakelse, kan kommisjonen uten nærmere behandling forkaste begjæringen etter reglene om kjennelse. Det samme gjelder hvor begjæringen av andre grunner åpenbart ikke kan føre frem. Avgjørelsen kan tas av kommisjonens leder eller nestleder.

Dersom begjæringen ikke forkastes etter reglene i tredje ledd, forelegges den for den annen part. Dersom den foreløpige prøvingen bygger på andre opplysninger enn dem som fremgår av begjæringen, skal også disse forelegges for partene til uttalelse før avgjørelsen treffes. Dette gjelder likevel ikke opplysning som siktede ikke har rett til å gjøre seg kjent med etter § 264, eller som stammer fra parten selv.

§ 398. Kommisjonen skal av eget tiltak sørge for at saken er så godt opplyst som mulig før den avgjør om begjæringen skal tas til følge. Avgjørelsen skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold. Kommisjonen kan innhente opplysninger på den måten den anser hensiktsmessig, jf. §§ 398 a og 398 b, og avholde muntlige høringer.

Dersom kommisjonen under saksforberedelsen innhenter eller mottar opplysninger av betydning for avgjørelsen, skal siktede og påtalemyndigheten gjøres kjent med opplysningene og få uttale seg om dem. Plikten til å informere siktede gjelder likevel ikke for opplysninger som vedkommende ikke har rett til å gjøre seg kjent med etter § 264.

Om dokumentinnsyn gjelder §§ 28, 242 og 264 tilsvarende. Kommisjonen kan unnta fra innsyn dokumenter som den selv har utarbeidet for sin interne saksforberedelse.

§ 398 a. Kommisjonen kan innkalle siktede til avhør etter reglene om bevisopptak utenfor hovedforhandling. Minst tre av kommisjonens medlemmer må være tilstede under avhøret. Reglene i kapittel 8 gjelder tilsvarende.

Kommisjonen kan innkalle vitner til avhør etter reglene om bevisopptak utenfor hovedforhandling. Minst tre av kommisjonens medlemmer må være tilstede under avhøret. Reglene i kapittel 10 og § 234 annet ledd gjelder tilsvarende. Avgjørelse om vitneforklaring etter § 118 tas av kommisjonens leder eller nestleder og to andre medlemmer, og skal følge reglene om kjennelse. Avgjørelsen treffes med alminnelig flertall, og kan bringes inn for lagmannsretten etter reglene om kjæremål.

Beslutning som nevnt i §§ 88 og 115 tas av kommisjonens leder eller nestleder.

Avhørsmøter etter første og annet ledd og høring etter § 398 første ledd holdes for åpne dører. Kommisjonen kan beslutte at møtet skal holdes for lukkede dører

a) når hensynet til privatlivets fred eller til ærbarhet krever det,
b) når særlige forhold gir grunn til frykt for at offentlighet vil vanskeliggjøre sakens opplysning og lukkede dører derfor er påkrevd, eller
c) når en siktet er under 18 år, fornærmedes ettermæle krever det eller et vitne ber om det av grunner som kommisjonen finner fyllestgjørende.

Kommisjonen eller en som handler på vegne av den, kan avhøre siktede og vitner etter reglene om politiavhør.

§ 398 b. Kommisjonen kan begjære bevisopptak etter reglene i domstolloven § 43 annet ledd og §§ 44 flg. Kommisjonen kan også sette frem begjæring for forhørsretten om personundersøkelse og observasjon etter kapittel 13 og om bruk av tvangsmidler etter kapitlene 14–16.

Kommisjonen kan gi utleveringspålegg etter § 210 første punktum, oppnevne sakkyndige etter reglene i kapittel 11, og foreta gransking etter reglene i kapittel 12.

Kommisjonen kan i særlige tilfeller anmode påtalemyndigheten om å utføre nærmere angitte etterforskningsskritt.

§ 399. Reglene om kjennelse gjelder for kommisjonens avgjørelse av om gjenopptakelse skal tillates. Fem medlemmer hvorav tre med juridisk embetseksamen avgjør om begjæringen skal tas til følge. Reglene i § 54 får ikke anvendelse.

§ 400. Er gjenopptakelse besluttet, skal saken henvises til ny fullstendig behandling ved en domstol som er sideordnet den rett som har avsagt den angrepne dom. Er det avsagt dom i flere instanser, regnes den domstol som i siste instans har prøvd den side av dommen som angrepet rettes mot, for å ha avsagt dommen.

Er dommen som skal gjenopptas avsagt av herreds- eller byretten, sender kommisjonen sin avgjørelse til lagmannsretten, som peker ut en herreds- eller byrett med tilgrensende rettskrets til å behandle begjæringen. Er dommen avsagt av lagmannsretten, sender kommisjonen sin avgjørelse til Høyesteretts kjæremålsutvalg, som peker ut en lagmannsrett med tilgrensende rettskrets til å behandle begjæringen. Er dommen avsagt av Høyesterett, behandles saken på nytt av Høyesterett.

Dersom særlige grunner taler for det, kan saken henvises til ny behandling ved en domstol som ikke har tilgrensende rettskrets.

Regelen i § 351 første punktum gjelder tilsvarende ved den nye behandlingen av saken.

Er siktede død, skal retten avsi frifinnende dom uten hovedforhandling. Også ellers kan retten med påtalemyndighetens samtykke avsi frifinnende dom uten hovedforhandling.

Beslutninger etter paragrafen her kan ikke angripes ved kjæremål eller anke.

§ 438 annet ledd skal lyde:

Dersom en sak som har blitt gjenopptatt ender med frifinnelse, og særlige grunner gjør det rimelig, kan retten helt eller delvis tilkjenne andre enn siktede dekning av omkostninger som knytter seg til tiltak som har hatt vesentlig betydning for at saken ble gjenopptatt.

§ 452 annet ledd skal lyde:

Angripes en rettskraftig dom ved anke eller er en begjæring om gjenopptakelse tatt til følge, kan den rett som skal behandle saken, ved kjennelse beslutte at fullbyrding helt eller delvis skal utstå.

III

I lov 21. juli 1916 nr. 2 om vidners og sakkyndiges godtgjørelse m.v. gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for vitner og sakkyndige som møter eller på annen måte avgir forklaring for gjenopptakelseskommisjonen, jf straffeprosessloven kapittel 27.

§ 12 nr. 1 annet punktum skal lyde:

Avgjørelser truffet av Arbeidsretten og gjenopptakelseskommisjonen kan ikke påkjæres.

IV

Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette forskjellige bestemmelser i loven i kraft til forskjellig tid.

Loven gjelder ikke for begjæringer om gjenopptakelse som har kommet inn til retten før loven trer i kraft. Domstolloven § 146 annet ledd gjelder tilsvarende.

Når Kongen i statsråd første gang oppnevner medlemmer til kommisjonen etter straffeprosessloven § 395, skal ett av juristmedlemmene og ett av de øvrige medlemmene oppnevnes for to år.

15. juni. Lov nr. 64 2001

Lov om endringer i straffeloven og i enkelte andre lover (endring og ikraftsetting av strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner samt endringer i straffeloven §§ 238 og 239).

Ot.prp. nr. 46, Innst.O. nr. 113 og Besl.O. nr. 125 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 6. og 12. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:

1. Lov av 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven).
2. Lov av 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven mv. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner mv.).
3. Lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
4. Lov av 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven).
5. Lov av 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven).

I

1. Lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven mv. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner) trer i kraft 1. januar 2002.
2. Lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) kapittel 5 trer i kraft 1. januar 2002.

II

1. I Almindelig borgelig Straffelov 22. mai 1902 nr. 10 (straffeloven) gjøres følgende endring:

§ 39 a skal lyde:

På samme vilkår som nevnt i § 39 kan en lovbryter som er straffri etter § 44 annet ledd, idømmes tvungen omsorg.

Tvungen omsorg skal utholdes i en fagenhet innen spesialisthelsetjenesten som er innrettet for formålet. Hvis hensynet til den domfelte tilsier det og sikkerhetshensyn ikke taler mot det, kan fagenheten etter nærmere forskrift som Kongen gir, inngå avtale om gjennomføring av omsorgen utenfor fagenheten.

Den domfelte kan holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet. Fagenheten har det overordnete ansvaret for gjennomføringen av tvungen omsorg, også når særreaksjonen gjennomføres utenfor fagenheten.

Ved gjennomføring av dom på tvungen omsorg gjelder følgende bestemmelser i psykisk helsevernloven tilsvarende så langt de passer:

a) kapittel 1, kapittel 4 med unntak av §§ 4–5 annet ledd, 4–9 og 4–10, og kapittel 6 med forskrifter når særreaksjonen gjennomføres i fagenheten. Bestemmelsen i § 4–4 annet ledd annet punktum gjelder likevel bare i den utstrekning det er fastsatt i forskrift gitt av Kongen.
b) kapittel 1 og kapittel 6 når særreaksjonen gjennomføres utenfor fagenheten.

Kongen kan gi forskrift om at sosialtjenesteloven kapittel 6A skal gjelde tilsvarende. Kongen kan gi særlige regler om saksbehandlingen.

Kongen gir forskrifter med nærmere bestemmelser om gjennomføringen av tvungen omsorg, herunder bestemmelser om hvilke vedtak som kan overprøves etter reglene i tvistemålsloven kapittel 33.

§ 73 a skal lyde:

Idømt forvaring faller bort ved foreldelse etter de samme frister som for frihetsstraff. Fristen beregnes etter lengden av den tidsrammen som er fastsatt etter § 39 e første ledd første punktum. Idømte særreaksjoner for utilregnelige, jf. §§ 39 og 39 a, faller bort ved foreldelse etter 20 år. §§ 71 siste ledd, 72 og 73 gjelder tilsvarende så langt de passer.

Nåværende § 73 a blir ny § 73 b.

2. I lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endring:

§ 188 annet ledd skal lyde:

I stedet for fengsling kan retten treffe beslutning om plassering i institusjon eller kommunal boenhet. Slik plassering kan bare skje dersom institusjonen eller kommunen samtykker. Retten kan beslutte at siktede som er psykisk utviklingshemmet og antas å være utilregnelig, skal plasseres i en fagenhet for tvungen omsorg, jf. straffeloven § 39 a. Når den siktede skal oppholde seg i institusjon eller kommunal boenhet, kan retten fastsette at den siktede skal kunne holdes tilbake der mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet.

Nåværende annet ledd blir nytt tredje ledd.

3. I lov 17. januar 1997 nr. 11 om endringer i straffeloven mv. (strafferettslige utilregnelighetsregler og særreaksjoner mv.) gjøres følgende endringer:

I del I gjøres følgende endringer:

Nr. 1 endres slik:

I endringene i Almindelig borgerlig Straffelov 22. mai 1902 nr. 10 (straffeloven) gjøres følgende endringer:

§ 15 skal lyde:

De alminnelige straffer er:
fengsel,
forvaring,
hefte,
samfunnsstraff og
bøter.

I særlige tilfelle anvendes rettighetstap som nevnt i § 29.

Rettighetstapet kan idømmes ved siden av eller istedenfor annen straff. Det kan dog ikke tre istedenfor annen straff når loven har fastsatt en frihetsstraff på minst 1 år for handlingen.

§ 39 første ledd første punktum skal lyde:

Når det anses nødvendig for å verne samfunnet, kan en lovbryter som er straffri etter § 44 første ledd overføres til tvungent psykisk helsevern, jf. psykisk helsevernloven kapittel 5.

§ 39 nr. 1, første punktum skal lyde:

Lovbryteren har begått eller forsøkt å begå en alvorlig voldsforbrytelse, seksualforbrytelse, frihetsberøvelse,

ildspåsettelse eller en annen alvorlig forbrytelse som krenket andres liv, helse eller frihet, eller kunne utsette disse rettsgodene for fare.

§ 39 b første og annet ledd skal lyde:

Tvungent psykisk helsevern etter § 39 og tvungen omsorg etter § 39 a kan bare opprettholdes når vilkåret om gjentakelsesfare i § 39 nr. 1 eller nr. 2 fortsatt er oppfylt.

Den domfelte, dennes nærmeste eller den faglig ansvarlige ved den institusjonen som har behandlingsansvaret for den domfelte, kan begjære opphør av reaksjonen. Hvem som er den domfeltes nærmeste, avgjøres etter psykisk helsevernloven § 1–3 annet ledd. Påtalemyndigheten fremmer saken for herreds- eller byrett, som avgjør den ved dom. Behandlingen av saken skal påskyndes.

§ 39 c skal lyde:

Når en tidsbestemt straff ikke anses tilstrekkelig til å verne samfunnet, kan forvaring i anstalt under kriminalomsorgen idømmes i stedet for fengselsstraff når vilkårene i nr. 1 eller nr. 2 er oppfylt:

1. Lovbryteren finnes skyldig i å ha begått eller forsøkt å begå en alvorlig voldsforbrytelse, seksualforbrytelse, frihetsberøvelse, ildspåsettelse eller en annen alvorlig forbrytelse som krenket andres liv, helse eller frihet, eller utsatte disse rettsgodene for fare. I tillegg må det antas å være en nærliggende fare for at lovbryteren på nytt vil begå en slik forbrytelse. Ved farevurderingen skal det legges vekt på den begåtte forbrytelsen eller forsøket sammenholdt særlig med lovbryterens atferd og sosiale og personlige funksjonsevne. Det skal særlig legges vekt på om lovbryteren tidligere har begått eller forsøkt å begå en forbrytelse som nevnt i første punktum.
2. Lovbryteren finnes nå skyldig i å ha begått eller forsøkt å begå en mindre alvorlig forbrytelse av samme art som nevnt i nr. 1, og har tidligere begått eller forsøkt å begå en forbrytelse som nevnt der. I tillegg må det antas å være en nær sammenheng mellom den tidligere og den nå begåtte forbrytelsen, og faren for tilbakefall til en ny forbrytelse som nevnt i nr. 1 må antas å være særlig nærliggende.

§ 39 f annet ledd skal lyde:

Når den domfelte eller kriminalomsorgen begjærer løslatelse på prøve, fremmer påtalemyndigheten saken for herreds- eller byrett, som avgjør den ved dom.

§ 39 f fjerde ledd skal lyde:

Når påtalemyndigheten samtykker i prøveløslatelse, kan slik løslatelse besluttes av kriminalomsorgen.

§ 39 g skal lyde:

Ved prøveløslatelse av retten kan det settes vilkår som ved betinget dom, jf. straffeloven § 53 nr. 2 til 5. Retten kan også sette som vilkår at den domfelte skal følges opp av kriminalomsorgen. Når særlige grunner tilsier det, og institusjonen eller kommunen har samtykket, kan retten også sette som vilkår at den domfelte skal ha opphold i institusjon eller kommunal boenhet utover ettårsfristen i § 53 nr. 3 bokstav g. Når den domfelte skal oppholde seg i institusjon eller kommunal boenhet, kan retten fastsette at den domfelte skal kunne holdes tilbake der mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet.

Ved prøveløslatelse av kriminalomsorgen kan det settes vilkår som nevnt i straffeloven § 53 nr. 2, nr. 3 bokstav a til g, nr. 4 og nr. 5. Det kan også settes som vilkår at den domfelte skal følges opp av kriminalomsorgen.

Den domfelte skal på forhånd få adgang til å uttale seg om vilkårene. Om endring av fastsatte vilkår og forlengelse av prøvetid gjelder reglene i straffeloven § 54 nr. 1 tilsvarende. Den løslatte kan begjære at forhørsretten treffer kjennelse om at vilkår som nevnt i første ledd annet punktum skal oppheves eller endres, jf. straffeloven § 54 nr. 1. Slik begjæring kan tidligst fremmes ett år etter at dommen om prøveløslatelse eller forhørsrettens siste kjennelse var endelig. Reglene om forsvarer i straffeprosessloven kapittel 9 gjelder tilsvarende.

Dersom institusjonen eller kommunen trekker sitt samtykke etter første ledd annet punktum tilbake, gjeninnsettes den løslatte.

Dersom den løslatte i prøvetiden alvorlig eller gjentatt bryter fastsatte vilkår, eller særlige grunner ikke lenger tilsier prøveløslatelse i medhold av første ledd annet punktum, kan påtalemyndigheten bringe spørsmålet om gjeninnsettelse inn for herreds- eller byrett. Dom på gjeninnsettelse må være avsagt innen tre måneder etter utløpet av prøvetiden. Har den løslatte blitt fulgt opp av kriminalomsorgen, skal kriminalomsorgen gi uttalelse før det blir avsagt dom. Reglene om forsvarer og om pågripelse og fengsling i straffeprosessloven kapittel 9 og kapittel 14 gjelder tilsvarende. Det samme gjør straffeloven § 54 nr. 2 annet ledd.

§ 132 annet og tredje ledd skal lyde:

På samme måte straffes den som bevirker eller medvirker til at noen ved flukt eller ved å holdes skjult eller utgis for en annen person søkes unndratt forfølgning eller straff for en straffbar handling eller særreaksjon.

På den som har handlet i hensikt å unndra seg selv eller noen av sine nærmeste fra forfølgning, straff eller særreaksjon, kommer straff ikke til anvendelse.

Nr. 3 endres slik:

I endringen i lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett gjøres følgende endring:

§ 10 femte ledd skal lyde:

B. Borgar i nordisk avtaleland som

1. ikkje har fått borgarretten der ved borgarrettsløyve,
2. har fylt 18 år,
3. har hatt fast bustad i riket dei siste 7 åra og
4. ikkje i den tida er dømd til fridomsstraff og heller ikkje til overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffelova § 39 eller tvungen omsorg etter straffelova § 39 a,

får norsk borgarrett når han gjev inn melding til fylkesmannen om at han vil vera norsk borgar. Fyresegnene i § 5 gjeld på tilsvarande måte.

Nr. 4 endres slik:

I endringene i fengselsloven 12. desember 1958 nr. 7 gjøres følgende endringer:

§ 10 første ledd skal lyde:

Personer som er dømt til forvaring eller som etter psykisk helsevernloven § 5–6 er besluttet overført til anstalt under kriminalomsorgen, innsettes i særlig anstalt eller i ressursavdeling i fengsel. Hvis det finnes hensiktsmessig for å kunne gjennomføre en gradvis overgang til et liv i frihet, kan forvaringsdømte overføres til annen fengselsavdeling. Det samme gjelder for personer som etter psykisk helsevernloven § 5–6 er besluttet overført til anstalt under fengselsvesenet såfremt de samtykker. Når særlige grunner tilsier det, kan forvaringsdømte starte soningen i fengsel.

§ 12 skal lyde:

Hvis det finnes hensiktsmessig på grunn av vedkommendes helbred, sinnstilstand, arbeidsevne, tilpasningsevne eller andre særlige grunner, kan en person som utholder fengselsstraff, overføres til særlig anstalt, pleieanstalt, hybelhus under Kriminalomsorg i frihet, kursted eller annen behandlingsinstitusjon. I særlige tilfelle kan det bestemmes at straffullbyrdelsen skal ta til i behandlingsinstitusjon som nevnt i første punktum.

Personer som er dømt til forvaring, kan på samme vilkår overføres til pleieanstalt, kursted eller annen behandlingsinstitusjon såfremt ikke behovet for å beskytte samfunnet mot nye lovbrudd taler mot det. Den domfelte skal kunne holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet.

§ 13 skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapittel kommer når ikke annet er sagt, til anvendelse på innsatte som i kriminalomsorgens anstalter utholder frihetsstraff eller er overført fra tvungent psykisk helsevern til anstalt under kriminalomsorgen etter psykisk helsevernloven § 5–6.

Nr. 5 oppheves.

Nr. 6 oppheves.

Nr. 7 endres slik:

I endringene i lov 11. juni 1971 nr. 52 om strafferegistrering gjøres følgende endringer:

§ 1 første ledd skal lyde:

I et Strafferegister som omfatter hele riket, tas inn opplysninger om dommer, vedtatte forelegg og andre avgjørelser som går ut på:

1. Frihetsstraff, samfunnstraff, rettighetstap eller utsettelse med å idømme straff.
2. Bot for forbrytelse.
3. Overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a, eller anbringelse i arbeidshus.
4. Betinget påtaleunnlatelse etter straffeprosessloven § 69 i sak om forbrytelse.

§ 6 nr. 6 skal lyde:

Betinget dom når dommen er avsagt mer enn 5 år før attesten blir utstedt. Det samme gjelder dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 når det ikke har skjedd overføring til anstalt under kriminalomsorgen etter psykisk helsevernloven § 5–6 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a, og reaksjonen har opphørt, samt dom på bemyndigelse til anbringelse i tvangsarbeid eller kursted når bemyndigelsen ikke har vært brukt.

§ 6 annet ledd første punktum skal lyde:

Har en person flere dommer på ubetinget fengsel i 6 måneder eller mer, ungdomsfengsel (arbeidsskole), tvangsarbeid, overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39, tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a eller forvaring, tas alle disse dommer med i attesten selv om bare en av dem skal tas med etter reglene i første ledd.

Nr. 8 oppheves.

Nr. 9 endres slik:

I endringene i lov 22. mai 1981 nr. 25 om rettergangsmåten i straffesaker (straffeprosessloven) gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd nr. 1 skal lyde:

1) sak om overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a,

§ 76 tredje ledd første punktum skal lyde:

Saker ved lagmannsrett og herreds- eller byrett som gjelder forbrytelse som etter loven kan medføre fengsel i mer enn 6 år, eller sak hvor påtalemyndigheten vil påstå idømmelse av særreaksjon, skal under hoved- og ankeforhandling føres av en statsadvokat.

§ 96 femte ledd skal lyde:

Vil påtalemyndigheten påstå idømt en særreaksjon, skal siktede alltid ha forsvarer under hovedforhandlingen.

§ 147 første ledd annet punktum skal lyde:

Dette gjelder ikke ved foreløpige erklæringer som nevnt i § 165 fjerde ledd.

Ny § 147 a skal lyde:

I saker der det kan bli lagt ned påstand om dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a, skal påtalemyndigheten underrette den eller de rettspsykiatrisk sakkyndige om dette. De sakkyndige skal straks etter at de har avgitt den rettspsykiatriske erklæringen, underrette fylkeshelsesjefen om saken. De sakkyndige skal gi råd om hvilken institusjon den siktede bør innskrives ved, jf. psykisk helsevernloven §§ 5–2 og 5–3.

Endringen i § 157 annet ledd oppheves.

§ 165 første og nytt annet ledd skal lyde:

Dersom retten finner det nødvendig for avgjørelsen av saken, kan den beslutte at siktede skal underkastes rettspsykiatrisk undersøkelse ved oppnevnte sakkyndige.

Siktede skal alltid undergis rettspsykiatrisk undersøkelse når det er aktuelt å idømme

1. overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39,
2. tvungen omsorg etter straffeloven 39 a,
3. opprettholdelse av reaksjon som nevnt i nr. 1 og 2 etter straffeloven § 39 b, eller
4. overføring til anstalt under kriminalomsorgen etter psykisk helsevernloven § 5–6.

Nåværende annet og tredje ledd blir nytt tredje og fjerde ledd.

§ 171 annet ledd skal lyde:

Når det er reist sak om overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39 eller tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a, eller det er sannsynlig at slik sak vil bli reist, kan pågripelse skje uansett om straff kan idømmes, såfremt vilkårene i første ledd for øvrig foreligger. Det samme gjelder når det er avsagt dom på overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg.

Endringen i § 196 oppheves.

Endringen i § 216 a oppheves.

§ 248 fjerde ledd skal lyde:

Sak om særreaksjon kan ikke pådømmes i forhørsrett.

§ 251 første ledd skal lyde:

Er det grunn til å anta at siktede er i en tilstand som nevnt i straffeloven § 44 og innkalling til hovedforhandling blir unnlatt etter reglene i § 84 annet ledd, kan det bare fremmes sak om overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39, tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a eller om inndragning.

§ 288 tredje ledd første punktum skal lyde:

Det skal alltid avsis kjennelse som nevnt dersom vilkårene ellers er til stede for det og den videre forhandling må utsettes for at tiltalte kan bli underkastet mentalobservasjon i tilfelle der avgjørelsen om dette har utstått etter reglene i § 165 tredje ledd.

§ 391 nr. 3 skal lyde:

når det opplyses en ny omstendighet eller skaffes frem et nytt bevis som synes egnet til å føre til frifinnelse eller avvisning eller til anvendelse av en mildere strafferegel eller en vesentlig mildere rettsfølge. I sak hvor det ikke er idømt frihetsstraff, overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39, tvungen omsorg etter

straffeloven § 39 a eller rettighetstap, kan det ikke påberopes nye opplysninger eller bevis som vedkommende burde ha gjort gjeldende på et tidligere tidspunkt.

Nr. 10 endres slik:

I endringene i utlendingsloven 24. juni 1988 nr. 64 gjøres følgende endringer:

§ 29 første ledd bokstav c skal lyde:
når utlendingen her i riket er ilagt straff eller særreaksjon for et forhold som kan føre til fengselsstraff i mer enn tre måneder eller flere ganger i løpet av de siste tre år er ilagt fengselsstraff,

Endringen i § 30 oppheves.

Endringen i § 58 oppheves.

Nr. 11 endres slik:

I endringen i lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte gjøres følgende endring:

§ 5 annet ledd skal lyde:
Fullbyrding i Norge av en utenlandsk straffereaksjon mot en utilregnelig person kan bare skje etter dom på overføring til tvungent psykisk helsevern etter straffeloven § 39, eller til tvungen omsorg etter straffeloven § 39 a.

Del II endres slik:

Nr. 3 til 7 skal lyde:

3. Sikringstiltak som er satt i verk når loven trer i kraft, kan fortsette inntil lengstetiden i sikringsbemyndigelsen løper ut eller krav som nevnt i annet punktum eller nr. 4 er rettskraftig avgjort. Hvis påtalemyndigheten mener at særreaksjon fortsatt er nødvendig etter utløpet av lengstetiden, må den reise sak med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§ 39, 39 a eller 39 c. Saken må bringes inn for herreds- eller byretten før lengstetiden løper ut. Retten avgjør ved dom om det skal idømmes særreaksjon som nevnt.
4. Den som er idømt sikring, kan kreve at påtalemyndigheten innstiller sikringstiltaket eller reiser sak med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§ 39, 39 a eller 39 c. Sak skal så vidt mulig reises innen ett år etter at kravet er satt fram. Nr. 3 siste punktum gjelder tilsvarende.
5. For dom på sikring som ikke er satt i verk når loven trer i kraft, skal påtalemyndigheten såvidt mulig innen ett år etter lovens ikrafttredelse innstille sikringstiltaket eller reise sak for herreds- eller byretten med påstand om idømmelse av særreaksjon etter straffeloven §§ 39, 39 a eller 39 c. Nr. 3 siste punktum gjelder tilsvarende.
6. For en domfelt som er idømt både straff og sikring, kan påstanden i sak som nevnt i nr. 3, 4 og 5 begrenses til at den domfelte skal anses som prøveløslatt etter §§ 39 f og 39 g. Reglene om gjeninnsettelse i § 39 g fjerde og femte ledd gjelder tilsvarende.
7. Inntil den nye dommen er rettskraftig eller sikringsdommen er falt bort, gjelder straffeloven § 39 slik den lød før ikrafttredelsen av lov 17. januar 1997 nr. 11 for gjennomføringen av sikringsdommen.

4. I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 3–29 første ledd skal lyde:
Til en person som mottar ytelser til livsopphold etter kapittel 12, 16, 17 eller 19, og som sitter i varetekt, soner straff eller utholder særreaksjon i en av kriminalomsorgens anstalter, gis reduserte ytelser etter bestemmelsene i §§ 3–27 og 3–28.

§ 6–8 første ledd annet punktum skal lyde:
Det samme gjelder for et medlem som sitter i varetekt, soner straff eller utholder særreaksjon i en slik institusjon eller boform eller i en av kriminalomsorgens anstalter.

§ 8–54 første ledd skal lyde:
Et medlem som sitter i varetekt, soner straff eller utholder særreaksjon i en av kriminalomsorgens anstalter, har ikke rett til sykepenger.

§ 10–13 første punktum skal lyde:
Et medlem som utholder varetekt, straff eller særreaksjon i anstalt under kriminalomsorgen, har ikke rett til rehabiliteringspenger.

§ 11–14 skal lyde:
§ 11–14. *Attføringspenger under opphold i fengsel*
Retten til attføringspenger faller bort når et medlem utholder varetekt, straff eller særreaksjon i anstalt under kriminalomsorgen.

§ 13–12 første ledd skal lyde:

Følgende personer er yrkesskadedekket:

a) medlemmer som er under behandling i en helseinstitusjon som er offentlig godkjent etter sykehusloven,
b) medlemmer som er under behandling i en rehabiliteringsinstitusjon, når utgiftene til oppholdet dekkes av det offentlige,
c) medlemmer som er under opplæring i en offentlig godkjent attføringsinstitusjon,
d) medlemmer som soner frihetsstraff eller utholder særreaksjon i en av kriminalomsorgens anstalter,
e) medlemmer som utfører samfunnsstraff etter straffeloven § 28 a,
f) medlemmer som sitter i varetekt.

§ 18–10 første ledd skal lyde:

Til en person som sitter i varetekt, soner straff eller utholder særreaksjon i en av kriminalomsorgens anstalter, ytes det redusert barnepensjon etter bestemmelsene i §§ 18–8 og 18–9.

5. I lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) gjøres følgende endringer:

§ 5–6 overskrift skal lyde:
Overføring til anstalt under kriminalomsorgen

§ 5–6 første ledd første punktum skal lyde:

Etter begjæring fra den faglig ansvarlige, jf. § 5–3, kan retten bestemme at den domfelte skal overføres fra tvungent psykisk helsevern til anstalt under kriminalomsorgen, når særlige grunner taler for det.

6. I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) gjøres følgende endringer:

§ 12 nytt annet punktum skal lyde:

Den domfelte skal kunne holdes tilbake mot sin vilje og hentes tilbake ved unnvikelse, om nødvendig med tvang og med bistand fra offentlig myndighet.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

§ 15 første ledd nytt annet punktum skal lyde:

Det samme gjelder for personer som etter psykisk helsevernloven § 5–6 er besluttet overført til anstalt under kriminalomsorgen såfremt de samtykker.

Nåværende annet punktum blir nytt tredje punktum.

III

I lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig Straffelov (straffeloven) gjøres følgende endringer:

§ 238 skal lyde:

Den som uaktsomt ved bruk av våpen, ved motorvogn eller på annen måte forvolder betydelig skade på legeme eller helbred, straffes med bøter eller med fengsel inntil 3 år.

§ 239 skal lyde:

Den som uaktsomt ved bruk av våpen, ved motorvogn eller på annen måte forvolder en annens død, straffes med fengsel inntil 3 år eller under særdeles skjerpende omstendigheter inntil 6 år. Under særdeles formildende omstendigheter kan bøter anvendes.

IV

1. Del I og II trer i kraft 1. januar 2002. Del II pkt. 3 nr. 4 gjelder midlertidig til lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) trer i kraft.
2. Del III trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 65 2001

Lov om gjennomføring i norsk rett av Den internasjonale straffedomstols vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene)

Ot.prp. nr. 95, Innst.O. nr. 125 og Besl.O. nr. 119 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 12. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende lov:

Lov av 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere m.v.

§ 1. *Lovens virkeområde mv.*

Anmodninger om overlevering og andre former for bistand satt fram av Den internasjonale straffedomstol

(Domstolen) i samsvar med Domstolens vedtekter 17. juli 1998 (Roma-vedtektene), behandles i samsvar med bestemmelsene i denne loven.

Slike anmodninger skal settes fram for departementet.

Anmodninger fra Domstolen skal etterkommes så langt dette følger av Roma-vedtektene.

§ 2. *Overlevering*

Etter anmodning fra Domstolen kan en person som er mistenkt, tiltalt eller domfelt for en forbrytelse som er omfattet av Domstolens myndighetsområde og som oppholder seg her i riket, overleveres til Domstolen.

Ved behandling av anmodningen om overlevering gjelder reglene i lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere kapittel II så langt de passer.

Departementet kan samtykke til at en person som overleveres fra en fremmed stat til Domstolen, føres over norsk område.

§ 3. *Annen bistand*

Norske domstoler og andre myndigheter kan etter anmodning gi Domstolen slik bistand som nevnt i Roma-vedtektene artikkel 93.

Anmodningen behandles og gjennomføres i samsvar med norsk lov så langt den passer. Har Domstolen anmodet om at en særlig framgangsmåte benyttes, skal dette etterkommes hvis framgangsmåten ikke er forbudt etter norsk lov.

Departementet kan etter anmodning gi Domstolen adgang til å avhøre vitner og foreta andre undersøkelser her i riket.

§ 4. *Bruk av tvangsmidler*

Etter anmodning fra Domstolen kan det benyttes tvangsmidler. Reglene i lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere m.v. §§ 15, 20 og 24 gjelder tilsvarende så langt de passer. Dersom det er et vilkår for å benytte tvangsmidlet at det foreligger skjellig grunn til mistanke om en straffbar handling, skal Domstolens vurdering av dette legges til grunn. En person kan pågripes og fengsles etter begjæring fra Domstolen, selv om vilkårene i straffeprosessloven §§ 170 a og 171 ikke er oppfylt.

En person som er pågrepet, har rett til å begjære foreløpig løslatelse i påvente av overlevering. Vedkommende kan foreløpig løslates dersom Roma-vedtektenes vilkår for dette foreligger. Før retten løslater vedkommende, skal Domstolen underrettes og gis anledning til å uttale seg.

§ 5. *Mistenktes rett til forsvarer*

En person som er mistenkt eller tiltalt for handlinger som er omfattet av Domstolens myndighetsområde, har rett til å la seg bistå av forsvarer etter eget valg på ethvert trinn av saken. Dette skal vedkommende gjøres kjent med før første avhør tar til.

Dersom Domstolen har anmodet om overlevering eller annen bistand fra norske myndigheter, skal det oppnevnes offentlig forsvarer for vedkommende i samme utstrekning som etter utleveringsloven § 16 første ledd første punktum og § 20, og straffeprosessloven §§ 97, 98, 100 andre ledd og 100 a.

§ 6. *Fornærmedes rett til advokat*

Fornærmede i saker som er til behandling i Domstolen, kan på begjæring få oppnevnt advokat hvis det er grunn til å tro at fornærmede som følge av handlingen får betydelig skade på legeme eller helbred og det anses å være behov for advokat. Reglene i straffeprosessloven kapittel 9 a gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 7. *Fritak fra taushetsplikt ved forklaring og framleggelse av andre bevis for Domstolen*

Kongen kan gi tillatelse til at Domstolen kan ta imot forklaring om noe som holdes hemmelig av hensyn til rikets sikkerhet eller forholdet til fremmed stat.

Taushetsplikt etter annen lovgivning eller instruks er ikke til hinder for at en person forklarer seg for Domstolen, i den utstrekning Domstolen pålegger dette.

Bestemmelsene i første og annet ledd gjelder tilsvarende for utlevering av dokumenter eller andre ting som inneholder taushetsbelagte opplysninger.

§ 8. *Anonym vitneførsel*

Etter anmodning eller samtykke fra Domstolen kan retten bestemme anonym vitneførsel for retten eller for politiet i samme utstrekning som i saker om lovbrudd av tilsvarende art som forfølges her i riket. Straffeprosessloven §§ 130 a og 234 a gjelder tilsvarende så langt de passer.

§ 9. *Rettskraftsvirkninger*

Det kan ikke reises straffesak eller avsies straffedom her i riket for en handling som vedkommende er dømt eller frifunnet for av Domstolen.

§ 10. *Fullbyrding av frihetsstraff i Norge*

Departementet kan samtykke i at frihetsstraff som er idømt av Domstolen fullbyrdes i Norge, og anmode påtalemyndigheten om å iverksette fullbyrdingen. Fullbyrdingen gjennomføres i samsvar med bestemmelsene i Roma-vedtektene del 10 og de vilkår departementet har satt for å motta domfelte til soning.

§ 11. *Fullbyrding av andre rettsfølger i Norge*

Bøtestraff som er idømt av Domstolen kan fullbyrdes i Norge. Det samme gjelder krav om inndragning og erstatning til fornærmede som er idømt av Domstolen. For inndragning av pengekrav gjelder straffeprosessloven §§ 456 og 457 tilsvarende så langt de passer.

§ 12. *Straff for forbrytelser mot Domstolen mv.*

For straffansvar for falsk forklaring for Domstolen gjelder straffeloven §§ 163 til 167 tilsvarende.

For straffansvar for forbrytelser mot Domstolens tjenestemenn gjelder straffeloven §§ 127, 128, 132 og 132 a tilsvarende.

Straffeloven §§ 112–114 gjelder tilsvarende for Domstolens dommere og andre ansatte ved Domstolen.

Denne paragraf kommer også til anvendelse på handlinger som er foretatt i utlandet av norsk statsborger.

§ 13. *Strafforfølgning her i riket*

Straffeloven § 13 første ledd gjelder ikke for strafforfølgning her i riket av handlinger som omfattes av Domstolens myndighetsområde.

§ 14. *Forskrifter*

Kongen kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av denne loven.

§ 15. *Ikrafttredelse*

Loven gjelder fra den tid Roma-vedtektene trer i kraft for Norge.

§ 16. *Endringer i andre lover*

I lov 13. juni 1975 nr. 39 om utlevering av lovbrytere m.v. gjøres følgende endringer:

§ 15 nr. 1 første punktum skal lyde:

Til fremme av undersøkelsen og for å sikre utlevering kan de tvangsmidler som er nevnt i straffeprosessloven kapitler 14, 15, 15 a, 16, 16 a og 16 b anvendes i samme utstrekning som i saker angående lovbrudd av tilsvarende art som forfølges her i riket.

§ 20 nr. 1 første punktum skal lyde:

Når en person i fremmed stat er siktet, tiltalt eller domfelt for en straffbar handling som kan begrunne utlevering etter denne lov, kan tvangsmidler etter straffeprosessloven kapitler 14, 15, 15 a, 16, 16 a og 16 b anvendes overfor ham i samme utstrekning som i saker angående lovbrudd av tilsvarende art som forfølges her i riket, såframt kompetent myndighet i den fremmede stat ber om det før utleveringsbegjæring er framsatt.

§ 24 nr. 1 skal lyde:

Til bruk for straffesak i fremmed stat kan det på begjæring bestemmes at tvangsmidler som nevnt i straffeprosessloven kapitler 15, 15 a, 16, 16 a og 16 b og 17 skal kunne anvendes på samme måte som i saker om lovbrudd av tilsvarende art som forfølges her i riket.

15. juni. Lov nr. 66 2001

Lov om endringer i svalbardloven m.m. (innføring av lokaldemokrati i Longyearbyen).

Ot.prp. nr. 58, Innst.O. nr. 126 og Besl.O. nr. 118 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 12. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:

1 Lov av 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader.
2 Lov av 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd (konfliktrådsloven).
3 Lov av 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager (barnehageloven).

I

I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard (svalbardloven) gjøres følgende endringer:

§ 5 annet ledd skal lyde:

Sysselmannen har samme myndighet som en fylkesmann. Sysselmannen er også politimester (politichef) og notarius publicus, så lenge det ikke er særskilte tjenestemenn i disse stillinger.

§ 8 skal lyde:

Forliksmegling skjer i Svalbard forliksråd. Forliksrådsmedlemmer med varamedlemmer velges av lokalstyret selv.

§ 9 første ledd oppheves. Nåværende andre til femte ledd blir første til fjerde ledd.

§ 11 første og andre ledd skal lyde:

På Svalbard velger lokalstyret selv meddommere hvert fjerde år. Valget foregår etter hvert valg til lokalstyret og

gjelder for fire år fra 1. mai det påfølgende år. Når rettsmøte skal holdes på Svalbard, skal en av domstolens tjenestemenn ta ut meddommere ved loddtrekning.

Skjønnsmenn og rettsvitner oppnevnes av retten.

§ 25 skal lyde:

Myndighet til å holde kart- og delingsforretning på Svalbard tilligger sysselmannen eller den sysselmannen bemyndiger. Ved delingsforretninger og kartforretninger som er krevd av den som har grunnbokshjemmel eller den som har leiet vedkommende grunnareal for mer enn 10 år, skal det settes opp målebrev. Ved delingsforretninger må hjemmelsbrev på det fraskilte ikke tinglyses før målebrevet. Sysselmannen eller den som er bemyndiget etter første punktum, tildeler offisielle registerbetegnelser i forbindelse med at målebrev settes opp. Sysselmannen eller den bemyndigede skal tinglyse målebrevet og rapportere opplysninger til det offisielle grunneiendoms-, adresse- og bygningsregister (GAB).

Departementet kan gi forskrift om gjennomføring av kart- og delingsforretninger og fastsette gebyr for forretninger etter denne paragrafen.

Kapittel 5 skal lyde:

5te kapitel. Longyearbyen lokalstyre

§ 29. Formålet med dette kapitlet er å legge forholdene til rette for et funksjonsdyktig lokalt folkestyre i Longyearbyen, og for en rasjonell og effektiv forvaltning av fellesinteressene innenfor rammen av norsk svalbardpolitikk, og med sikte på en miljøforsvarlig og bærekraftig utvikling av lokalsamfunnet.

Dette kapitlet gjelder for Longyearbyen lokalstyres virksomhet, herunder Longyearbyen lokalstyres virksomhet i medhold av andre lover.

§ 30. Longyearbyen skal ha et folkevalgt styre (lokalstyret), som er øverste organ i Longyearbyen lokalstyre. Lokalstyret treffer vedtak på vegne av Longyearbyen lokalstyre så langt ikke annet følger av lov eller delegasjonsvedtak.

§ 31. Longyearbyen lokalstyre kan drive virksomhet av allmenn interesse som har tilknytning til Longyearbyen og som ikke ivaretas av staten.

Longyearbyen lokalstyre har ansvar for infrastruktur i Longyearbyen som ikke er tillagt staten eller andre. Lokalstyret kan selv fastsette gebyr for slike tjenester. Gebyret skal beregnes ut fra prinsippet om selvkost.

§ 32. Forvaltningsloven og offentlighetsloven gjelder tilsvarende for Longyearbyen lokalstyre som for kommunene.

§ 33. Longyearbyen lokalstyres myndighetsområde er arealplanområdet for Longyearbyen slik dette fastsettes ved forskrift i medhold av lov om miljøvern på Svalbard.

§ 34. Lokalstyret velges av og blant de stemmeberettigede innbyggere med bostedsadresse i Longyearbyen.

Valget er et forholdstallsvalg og gjelder for fire år. Det kan i løpet av perioden holdes suppleringsvalg etter egne regler.

Lokalstyret skal minst ha 11 medlemmer og medlemstallet skal være et ulike tall.

Departementet gir forskrift om stemmerett, valgbarhet, gjennomføring av valg og suppleringsvalg til lokalstyret.

§ 35. Lokalstyret velger selv et administrasjonsutvalg på minst 5 medlemmer. Medlemmer og varamedlemmer til administrasjonsutvalget velges av og blant medlemmene i lokalstyret for hele valgperioden. Administrasjonsutvalget behandler forslag til økonomiplan og årsbudsjett. For øvrig fastsetter lokalstyret selv området for administrasjonsutvalgets virksomhet. Administrasjonsutvalget kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov.

Lokalstyret velger selv blant administrasjonsutvalgets medlemmer en leder og en nestleder. Valget foretas for hele valgperioden. Lederen leder møtene i lokalstyret og administrasjonsutvalget og er rettslig representant for Longyearbyen lokalstyre og undertegner på dennes vegne i alle tilfeller hvor myndigheten ikke er tildelt andre. Lokalstyret kan gi lederen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning.

§ 36. Lokalstyret kan selv opprette de faste utvalg det finner hensiktsmessig. Slike utvalg skal ha minst tre medlemmer. Lokalstyret fastsetter selv området for de faste utvalgs virksomhet. Faste utvalg kan tildeles avgjørelsesmyndighet i alle saker hvor ikke annet følger av lov. Lokalstyret velger selv medlemmer og varamedlemmer til utvalgene, og blant medlemmene leder og nestleder.

Lokalstyret kan opprette komiteer til forberedende behandling av saker og til å utføre særskilte verv. Slik komité kan også tildeles myndighet til å avgjøre enkeltsaker som har direkte tilknytning til komiteens oppdrag.

§ 37. Kommuneloven § 30 om møteprinsippet og § 31 om åpne eller lukkede møter får tilsvarende anvendelse for lokalstyret.

Reglene i kommuneloven §§ 16, 36, 37 og 38 om representasjon av begge kjønn får tilsvarende anvendelse ved valg til andre folkevalgte organer enn lokalstyret.

Departementet gir forskrift om saksbehandlingen i folkevalgte organer, herunder regler om valg til andre folkevalgte organer enn lokalstyret og om opprykk og nyvalg til slike organer.

§ 38. Departementet gir forskrift om folkevalgtes rettigheter og plikter.

§ 39. Lokalstyret skal selv ansette en administrasjonssjef, som er den øverste leder for Longyearbyen lokalstyres administrasjon. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet og at vedtak blir iverksatt.

Lederen har møte- og talerett, personlig eller ved en av sine underordnede, i lokalstyret og alle andre folkevalgte organer.

Lokalstyret eller annet folkevalgt organ kan gi administrasjonssjefen myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller typer av saker som ikke er av prinsipiell betydning, hvis ikke lokalstyret har fastsatt noe annet.

§ 40. Kommuneloven kapittel 8 om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og rapportering med unntak av § 49 får tilsvarende anvendelse for Longyearbyen lokalstyre.

Longyearbyen lokalstyre skal sende årsregnskap og årsberetning til departementet.

§ 41. Kommuneloven kapittel 9 om gjeldsforpliktelser m.m. får tilsvarende anvendelse for Longyearbyen lokalstyre så langt det passer.

§ 42. Kommuneloven kapittel 11 om kommunalt og fylkeskommunalt foretak får tilsvarende anvendelse for Longyearbyen lokalstyre.

§ 43. Kommuneloven §§ 59 om lovlighetskontroll, opplysningsplikt m.v. og 59a om statlig kontroll og godkjenning av økonomiske forpliktelser får tilsvarende anvendelse for Longyearbyen lokalstyre.

§ 44. Lokalstyret har det øverste tilsyn med all virksomhet i Longyearbyen lokalstyre, og kan forlange enhver sak lagt fram for seg til orientering eller avgjørelse. Det kan omgjøre vedtak av andre folkevalgte organer eller administrasjonen i samme utstrekning som disse kunne omgjøre vedtaket selv.

Lokalstyret skal påse at Longyearbyen lokalstyres regnskaper revideres på en betryggende måte. Revisjon skal skje ved kommunal revisjon. Revisor har, uavhengig av regler om taushetsplikt, rett til nødvendig innsyn i Longyearbyen lokalstyres saksdokumenter og arkiver. Revisor har samme informasjonsrett i forhold til heleiet aksjeselskap som Riksrevisjonen har vedrørende statsaksjeselskap i henhold til aksjeloven §§ 20–5 og 20–6.

Revisjonen skal kontrollere at den økonomiske forvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, og foreta en systematisk vurdering av bruk og forvaltning av Longyearbyen lokalstyres midler med utgangspunkt i oppgaver, ressursbruk og oppnådde resultater.

Departementet kan gi forskrift med nærmere regler om revisjon.

Nåværende femte kapittel blir nytt sjette kapittel.

Nåværende §§ 29 og 30 blir nye §§ 45 og 46.

II

I lov 15. mars 1991 nr. 3 om megling i konfliktråd gjøres følgende endringer:

§ 2 nytt tredje ledd skal lyde:

Loven gjelder tilsvarende for Svalbard med mindre noe annet er særskilt fastsatt. Departementet kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Nåværende tredje ledd blir nytt fjerde ledd.

§ 3 første ledd skal lyde:

Det oppnevnes konfliktrådsmeglere for hver kommune. Meglerne oppnevnes av en representant utpekt av kommunestyret/kommunestyrene, en representant fra politiet og konfliktrådslederen. På Svalbard oppnevnes konfliktrådsmeglere av en representant utpekt av Longyearbyen lokalstyre, en representant for Sysselmannen på Svalbard og konfliktrådslederen. Oppnevnelsen gjelder for en periode på 4 år.

III

I lov 9. mars 1973 nr. 14 om vern mot tobakkskader gjøres følgende endring:

§ 6 niende ledd skal lyde:

Sysselmannen fører tilsyn med at reglene i og i medhold av paragrafen overholdes på Svalbard. Sysselmannen kan overlate til Longyearbyen lokalstyre å føre tilsyn for Longyearbyen.

IV

I lov 5. mai 1995 nr. 19 om barnehager gjøres følgende endring:

Ny § 26 skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om lovens anvendelse på Svalbard og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

V

Ikrafttredelse og overgangsregler.

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Valg til lokalstyret skal fra og med valget høsten 2003 skje samtidig med kommunestyre- og fylkestingsvalg.

15. juni. Lov nr. 67 2001

Lov om endring i lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter.

Ot.prp. nr. 23, Innst.O. nr. 42 og Besl.O. nr. 60 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 25. januar og 20. februar 2001. Fremmet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 26. april 1985 nr. 21 om utdanningsstøtte til elever og studenter skal § 8 femte ledd lyde:

Lånekassen kan delta i forhandlinger om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven. Statens innkrevingssentral kan delta i utenrettslige gjeldsforhandlinger dersom Lånekassen permanent har overført sin fordring til Statens innkrevingssentral. I særlige tilfeller kan Lånekassen delta i utenrettslige gjeldsforhandlinger. Lån, renter og omkostninger kan ettergis i den utstrekning fordringen anses som ikke mulig å inndrive. Departementet gir forskrifter om utøvelse av skjønn ved ettergivelse av lån, renter og omkostninger. Vedtak fattet i saker etter dette ledd kan ikke påklages i henhold til forvaltningslovens regler.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 68 2001

Lov om endringer i kirkeloven, gravferdsloven og lov om Opplysningsvesenets fond.

Ot.prp. nr. 90, Innst.O. nr. 97 og Besl.O. nr. 113 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 30. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke (kirkeloven) skal § 5 nytt fjerde ledd lyde:

For å fremme hensiktsmessige organisasjonsformer og en hensiktsmessig oppgavefordeling i og mellom soknene, kan departementet godkjenne forsøk som avviker fra denne lovs bestemmelser om organiseringen av soknets organer, oppgavefordelingen mellom disse og deres sammensetning. Departementet kan gi nærmere retningslinjer for forsøk etter denne bestemmelse.

II

I lov 7. juni 1996 nr. 32 om kirkegårder, kremasjon og gravferd (gravferdsloven) gjøres følgende endringer:

§ 7 annet ledd skal lyde:

Avdødes legeme eller aske kan etter gravlegging ikke flyttes uten tillatelse fra kirkelig fellesråd. Tillatelse kan bare gis dersom sterke grunner taler for flytting og det er fastsatt hvor ny gravlegging skal finne sted. Kirkelig fellesråd kan sette vilkår for slik flytting.

§ 9 annet, tredje og fjerde ledd skal lyde:

Dersom det ikke foreligger erklæring som nevnt i første ledd, har avdødes nærmeste etterlatte over 18 år i følgende rekkefølge rett til å besørge gravferden: ektefelle, barn, foreldre, barnebarn, besteforeldre, søsken, søskens barn og foreldres søsken. Ektefelles rett etter første punktum gjelder likevel ikke dersom ektefellene på tidspunktet for dødsfallet var separert ved dom eller bevilling. Ektefelles rett etter denne bestemmelsen gjelder tilsvarende for person som levde i ekteskapslignende eller partnerskapslignende samboerskap med avdøde da dødsfallet fant sted.

Ved uenighet om hvem som skal sørge for gravferden, treffes nødvendig avgjørelse av kommunen på grunnlag av bestemmelsene i første og annet ledd. Avgjørelsen kan ikke påklages.

Den som besørger gravferden skal gis anledning til å være ansvarlig for graven, med mindre noen etterlatte skriftlig krever spørsmålet avgjort av kommunen.

§ 9 nåværende tredje og fjerde ledd blir femte og sjette ledd.

§ 20 annet ledd skal lyde:

Fylkesmannen kan etter søknad fra person som har fylt 15 år, gi tillatelse til at den som skal sørge for vedkommendes gravferd sprer asken for vinden. Tillatelse kan også gis etter vedkommendes død når det godtgjøres at avdøde ønsket askespredning. Slik tillatelse kan også gis for aske etter barn når nærmeste etterlatte ønsker det. Fylkesmannen kan sette vilkår for tillatelsen. Ved slik gravferd kan det ikke kreves kirkelig medvirkning.

III

I lov 7. juni 1996 nr. 33 om Opplysningsvesenets fond skal § 5 annet ledd lyde:

Ved avhending av eigedommar som fondet eig, skal vederlaget leggjast til kapitalen. Vinstar ved sal av verdipapir som fondet eig, er å rekne som avkasting.

IV

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 69 2001

Lov om endring i lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven).

Ot.prp. nr. 72 (1999-2000), Innst.O. nr. 4 og Besl.O. nr. 5 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 26. og 31. oktober 2000. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 12. juni 1987 nr. 56 om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) gjøres følgende endring:

Ny § 2–15 skal lyde:

Medlemmer av Sametinget som utøver sitt verv på fulltid, har rett til pensjon etter en egen pensjonsordning. Kongen kan i forskrift bestemme at også andre medlemmer av Sametinget skal ha rett til pensjon.

Kongen gir nærmere forskrift om beregningen av pensjonsrettighetene og om gjennomføringen av pensjonsordningen.

II

Denne lov trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 70 2001

Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova).

Ot.prp. nr. 41, Innst.O. nr. 86 og Besl.O. nr. 103 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremja av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Følgjande lov vert opphevd:

Lov av 21. desember 1956 nr. 3 om endring i kommunal inndeling.

Kapittel I. Formål og virkeområde for lova

§ 1. *Formål*

Formålet med denne lova er å leggje til rette for ei kommune- og fylkesinndeling som innafor ramma av det nasjonale fellesskap kan sikre eit funksjonsdyktig lokalt folkestyre og ei effektiv lokalforvaltning. Endringar i kommune- eller fylkesinndelinga bør medverke til å skape formålstenlege einingar som kan gi innbyggjarane og næringslivet tilfredsstillande tenester og forvaltning. Verksemda etter denne lova skal byggje på prinsippet om lokal medverknad og initiativrett til grenseendringar.

§ 2. *Virkeområde*

Denne lova gjeld for kommunar og fylke. Lova omfattar både endring av grenser og fastsetjing av grenser.

§ 3. *Definisjonar*

Samanslåing inneber at to eller fleire kommunar eller fylke blir slutta saman til éi ny eining.

Deling inneber at éin kommune eller eitt fylke blir delt i to eller fleire nye einingar.

Grensejustering inneber at eit område blir flytta over frå ein kommune til ein annan, eller frå eit fylke til eit anna. På same måten blir det rekna når ein heil kommune blir flytta over til eit anna fylke.

Omgrepet grenseendring i denne lova er ei fellesnemning på samanslåing, deling og grensejustering.

Grensefastsetjing inneber at det blir gjort vedtak om å fastsetje uklare, omstridde eller tidlegare ikkje fastsette grenser mellom kommunar eller fylke.

Kapittel II. Om fullmakt til å gjere vedtak

§ 4. *Vedtak om samanslåing*

Stortinget gjer vedtak om samanslåing av fylke. Kongen gjer vedtak om samanslåing av kommunar når dei kommunane saka gjeld har slutta seg til forslaget om samanslåing. Dersom nokon av kommunane har uttalt seg mot samanslåing, skal saka leggjast fram for Stortinget til avgjerd.

§ 5. *Vedtak om deling*

Stortinget gjer vedtak om deling av eit fylke i to eller fleire nye einingar. Kongen gjer vedtak om deling av ein kommune når kommunen saka gjeld har slutta seg til forslaget. Dersom kommunen har uttalt seg mot deling, skal saka leggjast fram for Stortinget til avgjerd.

§ 6. *Vedtak om grensejustering*

Kongen gjer vedtak om justering av grenser mellom kommunar og mellom fylke. Dersom grensejustering mellom fylke får verknad for fleire innbyggjarar enn det talet som står bak kvart stortingsmandat i fylket, skal saka leggjast fram for Stortinget til avgjerd.

§ 7. *Vedtak om grensefastsetjing*

Kongen gjer vedtak om fastsetjing av uklare, omstridde eller tidlegare ikkje fastsette grenser mellom kommunar eller fylke.

Kapittel III. Initiativ. Saksførebuing

§ 8. *Initiativrett*

Søknad om at det skal setjast i gang utgreiing om grensejustering eller grensefastsetjing kan fremjast av innbyggjarar og grunneigarar i dei kommunane søknaden gjeld, av næringsdrivande som har sin registrerte forretningsstad der og av kommunestyret eller fylkestinget i dei kommunane eller fylkeskommunane søknaden gjeld.

Søknad om at det skal setjast i gang utgreiing om samanslåing eller deling kan berre fremjast av kommunestyret eller fylkestinget sjølv i dei kommunane eller fylkeskommunane endringsforslaget gjeld.

Departementet kan på eige initiativ utgreie spørsmål om grenseendring eller grensefastsetjing.

Søknad om at det skal setjast i gang utgreiing om grenseendring eller grensefastsetjing skal vere skriftleg og grunngitt, og må innehalde forslag til nye grenser. Søknaden skal sendast Fylkesmannen i det området saka gjeld. Fylkesmannen skal så snart som råd orientere kommunane eller fylkeskommunane om søknaden.

§ 9. *Saksutgreiing*

Departementet avgjer om det skal setjast i gang utgreiing på grunnlag av initiativ etter § 8 og tar i tilfelle stilling til kva som er nødvendig omfang av denne. Avgjerd etter første punktum er ikkje enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 første ledd bokstav b. Avgjerd om ikkje å setje i gang utgreiing bør likevel bli grunngitt i samsvar med reglane i forvaltningslova § 25 og kan påklagast i samsvar med reglane i forvaltningslova kapittel VI.

Departementet kan avvise søknad frå søkjarar som ikkje har initiativrett. Avvisinga skal vere skriftleg og grunngitt.

Kommunale, fylkeskommunale og statlege forvaltningsorgan skal gi nødvendige opplysningar og i rimeleg utstrekning medverke ved saksførebuinga, etter oppmoding frå den som gjer utgreiinga.

Før det blir gjort vedtak om grenseendring eller grensefastsetjing, skal dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld, få uttale seg. I saker om samanslåing eller deling må kommunestyret eller fylkestinget sjølv uttale seg.

§ 10. *Innbyggjarhøyring*

Kommunestyret bør innhente innbyggjarane sine synspunkt på forslag til grenseendring. Høyringa kan skje ved folkerøysting, opinionsundersøking, spørjeundersøking, møte eller på annan måte.

§ 11. *Utgifter*

Departementet avgjer om utgiftene ved utgreiinga skal berast av ein eller fleire av dei interesserte kommunane eller fylkeskommunane, eller heilt eller delvis av staten. Kommunane eller fylkeskommunane skal få høve til å uttale seg før departementet tek endeleg avgjerd om kostnadsdeling.

Kapittel IV. Direkte verknader av grenseendring

§ 12. *Skatteplikt o.a.*

Når det med verknad frå byrjinga av eit kalenderår er gjennomført samanslåing av to eller fleire kommunar, blir alle skattepliktige i eit distrikt som tidlegare har danna ein sjølvstendig kommune, ved den første likninga etter samanslåinga å ilikne kommuneskatt etter dei skattesatsane som i dette distriktet blei lagt til grunn ved fastsetjinga av forskot på skatt for vedkomande inntektsår. Dette gjeld likevel ikkje dersom kommunestyret i vedkomande distrikt før samanslåinga har gjort vedtak om at det ved likninga skal nyttast andre skattesatsar, og slikt vedtak er godkjent av Fylkesmannen.

Før samanslåing som nemnt i første ledd blir sett i verk, skal kommunestyret i den nye kommunen gjere vedtak om kva skattesatsar som skal nyttast ved berekning av forskot på skatt for det komande inntektsåret for alle

forskotspliktige skatteytarar i den nye kommunen. Vedtaket må gjerast innan den fristen som er fastsett av Fylkesmannen. Dersom fristen ikkje blir halden, skal Fylkesmannen avgjere kva for satsar som skal brukast.

Når eit område blir overført frå ein kommune til ein annan med verknad frå byrjinga av eit kalenderår, blir alle skattepliktige i dette området å ilikne kommuneskatt til den kommunen som avstår området, ved likning som gjeld inntektsåret før overføringa.

Person som 1. november er busett i eit område som frå 1. januar i det etterfølgjande året på grunn av grenseendring kjem inn i ein annan kommune, blir rekna som busett i denne kommunen når det gjeld skatteplikta for det inntektsåret som byrjar den nemnte 1. januar, jf skattelova § 3–1 andre ledd.

§ 13. *Lokale forskrifter, vedtekter og planvedtak*

Ved samanslåing og deling av kommunar eller fylke gjeld lokale forskrifter og vedtekter framleis for vedkomande område inntil dei blir endra. Departementet fastset ein nærmare frist for når det lokale regelverket må vere vurdert med sikte på nødvendig endring.

Ved grensejustering skal forskrifter og vedtekter i den utvida kommunen straks gjelde for det overførte området.

Ei grenseendring har ikkje verknad for kommunale og fylkeskommunale arealplanar som er utarbeidde etter reglane i plan- og bygningslova. For andre planvedtak kan departementet gi nærmare reglar om verknad av grenseendringa, mellom anna fristar for revisjon av planvedtaka.

§ 14. *Statlege avgiftskrav*

I samband med disposisjon som er ei direkte følgje av grenseendring etter lova her skal det ikkje betalast dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, tinglysingsgebyr etter § 21 i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr eller omregistreringsavgift etter § 1 i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter.

§ 15. *Økonomisk kompensasjon ved samanslåing*

Ved samanslåing av kommunar eller fylke gir staten delvis kompensasjon for eingongskostnader som er direkte knytte til samanslåingsprosessen. I ein overgangsperiode gir staten også kompensasjon for bortfall av rammetilskot.

§ 16. *Interkommunalt samarbeid*

Kommunar og fylkeskommunar som er med i interkommunalt samarbeid etter kommunelova § 27, lov om interkommunale selskap eller kommunal særlovgiving, kan innan eitt år frå iverksetjing av ei grenseendring seie opp deltakarforholdet sitt med ein frist på seks månader. Innan den same fristen kan også kvar av partane krevje at vedtektene for samarbeidet eller selskapsavtalen blir vurderte på nytt. Reglane i kommunelova § 27 om å gå ut av interkommunalt samarbeid og reglane i lov om interkommunale selskap § 30 om å gå ut av interkommunale selskap, gjeld elles tilsvarande i slike tilfelle.

§ 17. *Fullmakter for Kongen til å gi nærmare reglar for å setje i verk vedtak og til å gjere unntak frå gjeldande lover og forskrifter*

Kongen kan gi nærmare reglar for å sikre gjennomføring av vedtak om grenseendring etter denne lova.

Når det blir rekna som nødvendig for å gjennomføre vedtak om grenseendring, kan Kongen dessutan gjere unntak frå gjeldande reglar i lov eller forskrift. Unntak frå lov må knyttast til følgjande forhold:

a) reglar om lovpålagte organ i stat, fylkeskommune eller kommune
b) reglar om lovfesta fristar, saksbehandlingsreglar o.a.
c) reglar om forhold og vilkår for arbeidstakarar i stat, fylkeskommune eller kommune
d) reglar om fristar og vilkår for å krevje inn eigedomsskatt.

Kapittel V. Økonomisk oppgjer ved grensejustering og deling av kommunar og fylke

§ 18. *Avtale om økonomisk oppgjer*

Ved grensejustering og deling av kommunar og fylke skal det gjennomførast økonomisk oppgjer mellom kommunane og fylkeskommunane, dersom dei ikkje finn det unødvendig. Kommunane kan be Fylkesmannen om hjelp til å forhandle fram ein avtale om det økonomiske oppgjeret.

Dersom partane ikkje blir samde om det økonomiske oppgjeret, skal det gjennomførast ved skjønn. Ved skjønnet skal reglane i §§ 19–22 leggjast til grunn.

§ 19. *Grensejusteringar*

Blir eit område skilt ut frå ein kommune eller eit fylke og lagt til ein annan kommune eller eit anna fylke, skal den retten som den første kommunen eller fylkeskommunen har til vegar, gater, bruer, offentlege plassar og annan forvaltningseigedom som fullt ut eller i svært stor grad tener vedkomande område, overførast til den andre kommunen eller fylkeskommunen.

Annan eigedom kan fordelast mellom kommunane eller fylkeskommunane, eller påbydast nytta i fellesskap, dersom dette er rimeleg og formålstenleg ut frå kommunale eller fylkeskommunale omsyn. Skjønnsnemnda, jf § 23, avgjer i kva forhold delinga eller samarbeidet skal gå føre seg, og kan fastsetje nærmare vilkår.

Skjønnsnemnda kan avgjere at gjeld som ein kommune eller fylkeskommune har stifta i samband med kjøp av eller påkostnad på eigedom som nemnt i første og andre ledd, heilt eller delvis skal takast over av den kommunen

eller fylkeskommunen eigedommen blir overført til. Eventuelt kan det fastsetjast at vedkomande kommune eller fylkeskommune skal betale vederlag for eigedommen i pengar.

Dersom det ikkje blir teke særskilt avgjerd, skal rettar og plikter som ikkje er fordelte etter første til tredje ledd i denne paragrafen, bli att hos den opphavlege kommunen eller fylkeskommunen.

§ 20. *Delingar*

Blir ein kommune eller eit fylke delt i to eller fleire kommunar eller fylke, eller blir ein kommune eller eit fylke delt og dei enkelte delane lagt til andre kommunar eller fylke, skal § 19 første ledd tilsvarande gjelde forvaltningseigedom som fullt ut eller i svært stor grad tener eitt bestemt område.

Annan eigedom og andre plikter blir å fordele mellom dei kommunar eller fylkeskommunar områda blir lagt til. Fordelinga blir gjort på grunnlag av eit forholdstal som blir rekna ut etter skatteinntektene i dei siste fem åra i kvart av områda, med mindre skjønnsnemnda av særlege grunnar fastset noko anna. Så framt det er mogleg, skal oppgjeret gjennomførast slik:

1. Fast eigedom blir lagt til den kommunen eller fylkeskommunen som må reknast som mest rettkomen til den ut frå folketalet og innbyggjarane sine behov og plasseringa av eigedommen – også i høve til andre anlegg.
2. Gjeld blir fordelt i forhold til dei omsetjelege verdiane som blir overtekne.
3. Andre tilgodehavande og plikter blir overtekne av den kommunen eller fylkeskommunen som etter forholda blir rekna som nærmast til å overta dei.
4. Anlegg med rettar og plikter som det etter delinga ikkje er rimeleg at nokon enkelt kommune eller fylkeskommune tek over, kan påbydast nytta i fellesskap av to eller fleire av kommunane eller fylkeskommunane.

Har nokon kommune eller fylkeskommune ved fordelinga av rettar og plikter teke over meir eller mindre enn det som følgjer av forholdstalet, skal det jamnast ut i pengar.

§ 21. *Erstatning*

Dersom ein kommune eller fylkeskommune etter det oppgjeret som blir gjennomført i samsvar med §§ 19 eller 20, blir vesentleg svekt økonomisk, kan ein annan av kommunane eller fylkeskommunane, der det blir rekna som rimeleg, påleggjast å betale erstatning, som blir betalt med ein eingongssum eller i årlege ratar i ein viss overgangsperiode.

§ 22. *Garantiar*

Kommunal eller fylkeskommunal garanti for gjeld eller plikter som er knytte til fast eigedom eller bedrift, skal ved grensejustering og deling takast over av den kommunen eller fylkeskommunen der eigedommen eller bedrifta ligg etter grenseendringa.

Ved deling av kommunar eller fylkeskommunar skal garantiar for gjeld eller plikter som ikkje er knytte til fast eigedom eller bedrift, fordelast mellom dei nye kommunane eller fylkeskommunane etter forholdstalet for det økonomiske oppgjeret i det heile.

§ 23. *Skjønnsnemnd og overskjønnsnemnd*

Kommune eller fylkeskommune som er omfatta av grenseendring etter denne lova, kan innan eitt år etter at vedtaket er sett i verk, krevje at det økonomiske oppgjeret – eller delar av det – skal fastsetjast ved skjønn, såframt partane først har prøvd å kome til semje om eit økonomisk oppgjer.

Til å fastsetje slikt skjønn nemner departementet opp ei skjønnsnemnd på tre medlemmer med varamedlemmer. Nemnda skal ha ein funksjonsperiode på fire år.

Kvar av partane kan innan to månader etter at dei har teke i mot avgjerda til skjønnsnemnda, reise saka for ei overskjønnsnemnd til endeleg avgjerd. Departementet nemner opp overskjønnsnemnda, som skal ha tre medlemmer med varamedlemmer. Nemnda skal ha ein funksjonsperiode på fire år.

Leiarane i nemndene og deira varamedlemmer skal ha dei eigenskapane som er føreskrivne for dommarar, jf domstolslova §§ 53 og 54 andre ledd. Reglane i domstolslova kapittel 6 om ugildskap gjeld tilsvarande for medlemmene av skjønnsnemnda og overskjønnsnemnda. Departementet avgjer spørsmål om ugildskap for leiarane i nemndene og deira varamedlemmer. Elles blir slike spørsmål avgjort av vedkomande nemndleiar.

§ 24. *Saksbehandling og dekning av kostnader ved skjønn*

Den av partane som reiser ei sak for skjønnsnemnda til avgjerd, skal gi ei utgreiing om kravet sitt og dei faktiske forholda som kravet byggjer på. Nemnda skal innhente synspunkt frå motparten og kan elles påleggje kvar av partane å kome med ytterlegare opplysningar. Skjønnsnemnda bør så tidleg som mogleg kalle inn partane til ein konferanse der saka blir gjennomgått i hovudtrekk og det elles blir teke nødvendige avgjerder om behandlinga av saka.

Skjønnsnemnda og overskjønnsnemnda fastset spørsmålet om dekning av kostnader, mellom anna om fordeling av utgiftene mellom partane når dette synest rimeleg. Departementet svarer for godtgjersle og andre utgifter til medlemmene i nemndene. Departementet gir nærmare reglar om godtgjersle og utgiftsdekning.

Kapittel VI. Gjennomføring av vedtak om samanslåing

§ 25. *Felles kommunestyre- eller fylkestingsmøte*

Når det er gjort vedtak om samanslåing av to eller fleire kommunar, skal Fylkesmannen snarast mogleg kalle

saman til eit felles møte med dei aktuelle kommunestyra. Ved samanslåing av fylke eller kommunar som ligg i ulike fylke, kallar departementet saman fylkestinga eller kommunestyra. På slike fellesmøte skal følgjande saker drøftast:

a) forslag til namn på den nye kommunen eller det nye fylket
b) talet på medlemmer i det nye kommunestyret eller fylkestinget
c) kriterium for samansetjing av og funksjonar til fellesnemnd etter § 26 i denne lova
d) val av revisjonseining for verksemda i fellesnemnda
e) oppretting av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringa av samanslåinga.

§ 26. *Fellesnemnd*

Ved samanslåing av kommunar eller fylkeskommunar skal det opprettast ei fellesnemnd til å samordne og ta seg av førebuinga av samanslåinga. Nemnda skal setjast saman slik at ho speglar av innbyggjartalet i dei enkelte kommunane eller fylkeskommunane. Det skal likevel vere minimum fem medlemmer i nemnda frå kvar kommune eller fylkeskommune. Fellesnemnda blir valt av og blant medlemmene i kommunestyret eller fylkestinget. Nemnda vel sjølv leiaren og nestleiaren i nemnda. Reglane i kommunelova om val og saksbehandling i folkevalde organ gjeld elles tilsvarande.

Kommunane eller fylkeskommunane kan også opprette eit felles partssamansett utval etter kommunelova § 25 for behandling av saker som gjeld forholdet mellom den nye eininga som arbeidsgivar og dei tilsette.

Fellesnemnda skal ta hand om det førebuande arbeidet med budsjettet for det første driftsåret etter at samanslåinga er sett i verk. Nemnda skal i sin virkeperiode gi fråsegn til departementet om årsbudsjetta for dei kommunane eller fylkeskommunane saka gjeld.

Andre arbeidsoppgåver og fullmakter for nemnda blir fastsette i reglement som må vedtakast i alle kommunestyra eller fylkestinga. Kvar av kommunane eller fylkeskommunane kan be departementet om å ta avgjerd i slike spørsmål dersom det ikkje er mogleg å kome til semje.

Nemnda kan få fullmakt til å tilsetje personale i den nye eininga. Dette gjeld også kommunestyret/fylkestinget si fullmakt til å tilsetje administrasjonssjef og revisor.

Fellesnemnda kan gi eit arbeidsutval myndigheit til å gjere vedtak i enkeltsaker eller i saker som ikkje er av prinsipiell art.

Reglane i kommunelova om møte- og talerett for ordførar, leiar av kommuneråd eller fylkesråd, administrasjonssjef og tilsette gjeld tilsvarande for nemnda. Reglane i § 59 om lovlegkontroll gjeld tilsvarande for avgjerder fellesnemnda tek.

Funksjonsperioden for fellesnemnda går ut når det nye kommunestyret eller fylkestinget er konstituert etter reglane i § 27.

§ 27. *Konstituering av nytt kommunestyre eller fylkesting*

Når det er gjennomført val til kommunestyre eller fylkesting i løpet av september månad året før ei samanslåing blir sett i verk, skal det nyvalte kommunestyret eller fylkestinget kallast saman til konstituerande møte innan utgangen av oktober månad. Leiaren av fellesnemnda kallar saman og leier møtet inntil ny ordførar er valt. Elles gjeld reglane i kommunelova § 17 nr. 1–3 om konstituerande møte mv. i kommunestyre og fylkesting.

Funksjonsperioden for kommunestyra og fylkestinga i dei kommunane og fylkeskommunane som skal slåast saman, varer inntil tidspunktet for iverksetjing av samanslåinga. Deira ansvar og fullmakter er likevel avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte verksemda i dei eksisterande einingane.

§ 28. *Lovlegkontroll*

Departementet fører kontroll med lovlegheita av budsjettvedtaka i kommunar og fylkeskommunar når utgreiing om samanslåing er sett i gang.

Kapittel VII. Iverksetjing. Overgangsreglar, oppheving av andre lover

§ 29. *Iverksetjing o.a.*

Lova tek til å gjelde frå det tidspunktet Kongen fastset.

Frå same tid blir lov om endring i kommunal inndeling 21. desember 1956 nr. 3 oppheva.

§ 30. Overgangsreglar

Når det er sett i gang økonomisk oppgjer mellom kommunar etter reglane i lov 21. desember 1956 nr. 3, skal oppgjeret avsluttast etter nemnte lov kapittel II om ikkje partane blir samde om å leggje reglane i denne lova til grunn. Saker som er under behandling i skjønnsnemnda eller overskjønnsnemnda, blir avslutta i samsvar med reglane i den nemnte lova.

15. juni. Lov nr. 71 2001

Lov om endringer i lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett.

Ot.prp. nr. 49, Innst.O. nr. 75 og Besl.O. nr. 104 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 8. desember 1950 nr. 3 om norsk riksborgarrett vert gjort følgjande endringar:

§ 2 a skal lyde:

Barn under 18 år, som ikkje får norsk borgarrett etter §§ 1 eller 2, får norsk borgarrett etter faren såframt han har teke på seg farskapen i samsvar med reglane i lov 8. april 1981 nr 7 om barn og foreldre § 4 eller farskapen er fastsatt ved dom, og faren var norsk borgar då barnet vart fødd. Dersom faren døydde før barnet vart fødd, men hadde teke på seg farskapen, eller farskapen seinare vert fastsett ved dom, er det avgjerande om faren var norsk borgar då han døydde. For farskap som fylgjer av utanlandsk lov gjeld reglane i lov 8. april 1981 nr. 7 om barn og foreldre § 67.

Det er eit vilkår at den eller dei som har foreldreansvaret for barnet, gjev inn skriftleg melding til den tenestemakta Kongen fastset. Barnet må samtykke i at slik melding vert gjeven inn dersom det har fylt 12 år.

§ 8 skal lyde:

Norsk borgar som er født i utlandet, misser den norske borgarretten når han fyller 22 år såframt han før den tid aldri har budd i riket og heller ikkje har hatt tilhald her som tyder på samhøyrsle med Noreg, såframt han då ikkje vert utan borgarrett i noko land. Men søkjer ein slik borgar, før han fyller 22 år, om å få ha retten, kan Kongen eller den han gjev fullmakt la søkjaren få brev på det. Reglane i leden her gjeld ikkje såframt han har misst den norske borgarretten etter § 9 a andre leden første punktum.

Misser nokon norsk borgarrett etter denne paragrafen, misser likeeins borna hans den norske borgarretten som dei har frå han, såframt barnet då ikkje vert utan borgarrett i noko land.

II

Lova tek til å gjelde frå den tid Kongen fastset.

15. juni. Lov nr. 72 2001

Lov om endringer i utlendingsloven.

Ot.prp. nr. 96, Innst.O. nr. 128 og Besl.O. nr. 137 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Kommunal- og regionaldepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 24. juni 1988 nr. 64 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) gjøres følgende endringer:

§ 6 fjerde, nytt femte, nytt sjette, sjuende og åttende ledd skal lyde:

Utlending med adgang til å oppholde seg i riket i tre måneder eller mer, kan søke fra riket om arbeidstillatelse som spesialist eller sesongarbeider. Dette gjelder likevel ikke utlending som oppholder seg i riket i forbindelse med søknad om asyl eller i påvente av utreise etter avslag på asylsøknad.

For utlending som søker om arbeidstillatelse på annet grunnlag enn som spesialist eller sesongarbeider, må første gangs arbeidstillatelse være gitt før innreise.

Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra kravene i fjerde og femte ledd og gi nærmere regler om fremgangsmåten ved søknad om arbeidstillatelse.

Første gangs oppholdstillatelse må være gitt før innreise. Kongen kan ved forskrift gjøre unntak fra dette kravet for utlending som har særlig tilknytning til riket eller når det foreligger særlige rimelighetsgrunner og gi nærmere regler om fremgangsmåten ved søknad om oppholdstillatelse.

Vedtak om arbeidstillatelse og oppholdstillatelse treffes av Utlendingsdirektoratet. Kongen kan ved forskrift gi politiet myndighet til å avgjøre søknad om arbeidstillatelse og innvilge søknad om oppholdstillatelse. Kongen kan ved forskrift gi norsk utenriksstasjon myndighet til å innvilge søknad om arbeidstillatelse.

§ 37 fjerde ledd skal lyde:

Det kan tas fotografi og fingeravtrykk av utlending som

a) ikke kan dokumentere sin identitet eller det er grunn til å anta at utlendingen oppgir falsk identitet,
b) søker asyl eller en tillatelse etter loven,
c) har fått avslag på søknad om asyl eller tillatelse etter loven, eller
d) er bortvist eller utvist eller som antas å oppholde seg ulovlig i riket.

For behandling av fingeravtrykk i henhold til avtale mellom Norge, Island og Det europeiske fellesskap om kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken stat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i Norge, Island eller en medlemsstat, gjelder reglene i § 37 e.

§ 37 c tittel og første ledd skal lyde:

§ 37 c. *Kompetanse og fremgangsmåte ved tiltak som nevnt i §§ 37 fjerde og sjette ledd og 37 e*

Beslutning om at det skal tas fotografi eller fingeravtrykk som nevnt i §§ 37 fjerde ledd og 37 e, treffes av polititjenestemann eller Utlendingsdirektoratet.

Ny § 37 e skal lyde:

§ 37 e. *Behandling av fingeravtrykk. Eurodac*

Som ledd i samarbeidet i henhold til avtale mellom Norge, Island og Det europeiske fellesskap om kriterier og mekanismer for å avgjøre hvilken stat som er ansvarlig for behandlingen av en asylsøknad som fremlegges i Norge, Island eller en medlemsstat, kan fingeravtrykk tas av utlending som har fylt 14 år og som

a) søker asyl,
b) uten å bli bortvist, blir anholdt i forbindelse med ulovlig passering av en ytre Schengen-grense, eller
c) oppholder seg ulovlig i riket.

Sammen med fingeravtrykkene kan det samles inn følgende opplysninger: Dato for den dag fingeravtrykkene ble tatt, sted og dato for fremleggelsen av asylsøknad, kjønn og opprinnelsesstat. Opplysningene skal overføres til en sentralenhet for fingeravtrykksopplysninger.

Personopplysningsloven gjelder for behandlingen av opplysningene hvis ikke annet er bestemt i lov eller forskrift. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om behandling av opplysningene, herunder om overføring av opplysninger til sentralenheten, lagring, sammenlikning med andre opplysninger, overføring av resultatene av slik sammenlikning, sikkerhet, sperring og sletting av opplysninger, samt regler for å sikre korrekte og oppdaterte opplysninger.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven trer i kraft til forskjellig tid.

15. juni. Lov nr. 73 2001

Lov om organisert kampaktivitet som tillater knockout.

Ot.prp. nr. 75, Innst.O. nr. 98 og Besl.O. nr. 110 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 29. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Kulturdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

§ 1. Organisert konkurranse, oppvisning eller treningskamp der knockout er tillatt, kan bare finne sted etter godkjenning av Kongen. Med knockout menes at en deltaker må avbryte kampen på grunn av støt mot hodet.

I vurderingen av om godkjenning skal gis, skal det blant annet legges vekt på om kampaktiviteten i tilstrekkelig grad tar hensyn til utøverens helse og sikkerhet.

Kongen kan fastsette nærmere sikkerhetsbestemmelser som en godkjent kampaktivitet må følge.

§ 2. Med bøter eller fengsel i inntil tre måneder straffes den som uten å ha innhentet godkjenning forsettlig:

1. arrangerer, deltar, gir økonomisk støtte til eller stiller lokaler til rådighet for kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd,
2. inngår avtale eller medvirker til inngåelse av avtale om kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd, eller
3. gjør tjeneste som dommer eller sekundant ved kampaktivitet som nevnt i § 1 første ledd.

§ 3. Loven gjelder her i riket, herunder Svalbard.

§ 4. Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 74 2001

Lov om endringer i lov 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v.

Ot.prp. nr. 69, Innst.O. nr. 87 og Besl.O. nr. 115 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 1. og 7. juni 2001. Fremmet av Landbruksdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v. gjøres følgende endringer:

§ 2 oppheves.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere forskrifter om gjennomføringen av denne loven, herunder om innkreving av prisutjevningsbeløp og eksportavgift, opplysningsplikt for de som eksporterer eller omsetter varer som omfattes av loven, og kontroll av disse varene.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 75 2001

Lov om veterinærer og annet dyrehelsepersonell.

Ot.prp. nr. 52, Innst.O. nr. 114 og Besl.O. nr. 114 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 1. og 7. juni 2001. Fremmet av Landbruksdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende lov:
Lov av 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern.

Kapittel 1 Formål, definisjoner og virkeområde

§ 1. *Lovens formål*

Lovens formål er å bidra til at dyrehelsepersonell utøver forsvarlig virksomhet og dermed bidrar til god dyrehelse, forsvarlig dyrevern, trygg mat og ivaretakelse av miljøhensyn.

Staten har det overordnede ansvaret for å sikre en landsdekkende dyrehelsetjeneste.

§ 2. *Definisjoner*

Med dyrehelsepersonell forstås i denne loven personer som har autorisasjon eller lisens etter §§ 4 og 5.

Med akvatiske dyr forstås i denne loven vannlevende dyr, herunder sjøpattedyr, samt kjønnsprodukter, hvile- og forplantningsstadier av vannlevende dyr.

§ 3. *Lovens virkeområde*

Loven gjelder for dyrehelsepersonell i riket.

Kongen kan gi forskrifter om lovens anvendelse på Svalbard og Jan Mayen, og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Kapittel 2 Autorisasjon, lisens og andre godkjenninger

§ 4. *Autorisasjon*

Rett til autorisasjon som veterinær (dyrlege) og fiskehelsebiolog har den som dokumenterer relevant eksamen ved norsk universitet eller vitenskapelig høgskole.

Rett til autorisasjon har også den som har avlagt utenlandsk eksamen som er anerkjent etter avtale om gjensidig godkjenning etter § 6.

Autorisasjon som veterinær eller fiskehelsebiolog kan også gis den som har utenlandsk eksamen som departementet anerkjenner som faglig jevngod, eller som på annen måte godtgjør å ha nødvendig kyndighet. Departementet skal først innhente uttalelser fra norsk universitet eller vitenskapelig høgskole.

Departementet kan ved forskrift fastsette at andre enn de personellgruppene som omfattes av foregående ledd, kan gis autorisasjon.

Autorisasjon gis etter søknad. Søkeren må være under 75 år og ellers være skikket.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om praktisk tjeneste, tilleggsutdannelse og krav om skriftlig løfte som vilkår for å få autorisasjon.

§ 5. *Lisens*

Den som ikke fyller vilkårene for å få autorisasjon, kan i stedet gis lisens etter søknad. Departementet kan fastsette at en lisens skal være begrenset i tid, til bestemt stilling, til utførelse av praktisk tjeneste som omtalt i § 4 siste ledd, til visse undersøkelses- eller behandlingsmåter eller knyttet til andre vilkår og innskrenkninger.

Lisens kan også gis til dyrehelsepersonell med utenlandsk eksamen som er anerkjent etter avtale om gjensidig godkjenning etter § 6.

Autorisert dyrehelsepersonell som godtgjør at de er skikket til fortsatt å utøve forsvarlig virksomhet etter nådd aldersgrense, kan gis lisens.

Departementet gir nærmere forskrifter om betingelsene for å få lisens og de vilkårene som kan knyttes til den.

§ 6. *Internasjonale avtaler*

Autorisasjon, lisens og andre godkjenninger kan gis etter gjensidig avtale med fremmed stat. Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om autorisasjon, lisens og godkjenninger av dyrehelsepersonell på grunnlag av utenlandsk utdanning.

§ 7. *Grensepraksis*

Autoriserte veterinærer som driver praksis i Sverige og Finland i veterinærdistrikter som grenser til Norge, kan i særlige tilfeller yte veterinære tjenester i tilgrensende norsk veterinærdistrikt uten autorisasjon eller lisens fra departementet.

§ 8. *Godkjenning av spesialister*

Departementet kan gi forskrifter om vilkår for godkjenning av spesialister innen avgrensede fagområder.

§ 9. *Myndighet til å gi autorisasjon, lisens og andre godkjenninger*

Autorisasjon, lisens og godkjenning av spesialister gis av departementet eller den departementet bemyndiger.

§ 10. *Avslag på søknad om autorisasjon, lisens eller andre godkjenninger*

Dersom det foreligger forhold som gir grunnlag for tilbakekall etter § 35, kan departementet eller den departementet bemyndiger avslå søknad om autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning.

§ 11. *Aldersgrense og fraskrivelse av autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning*

Autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning i medhold av denne loven opphører når innehaveren fyller 75 år, jf. § 5 tredje ledd, men retten til å benytte yrkesbetegnelsen beholdes etter nådd aldersgrense.

Autorisasjon, lisens og spesialistgodkjenning gitt i medhold av denne loven kan fraskrives ved innlevering av dokumentet til departementet.

Kapittel 3 Dyrehelsepersonells plikter og rettigheter

§ 12. *Dyrehelsepersonells plikter*

Dyrehelsepersonells plikter innen sitt fagområde er

1. å arbeide for velferd og sunnhet hos dyr, herunder viltlevende dyrebestander,
2. å medvirke til etisk og miljømessig forsvarlig dyrehold,
3. å verne samfunnet mot fare og skader forårsaket av dyresjukdommer eller av næringsmidler og produkter av animalsk opprinnelse.

§ 13. *Virkninger av autorisasjonsforholdet m.m.*

Den som har autorisasjon eller lisens etter denne loven, kan utøve slik virksomhet som utdanningen kvalifiserer til innen de rammene denne og andre relevante lover setter.

Innehaver av autorisasjon eller lisens har plikt til å utøve sin virksomhet på en faglig forsvarlig måte.

Departementet kan i medhold av § 5 knytte vilkår til lisens og herunder bestemme at innehaver skal være underlagt tilsyn av annet dyrehelsepersonell.

§ 14. *Nødhjelp*

Dyrehelsepersonell plikter snarest mulig å yte den hjelp vedkommende evner – personlig eller ved stedfortreder – når det etter tilgjengelige opplysninger må antas at øyeblikkelig hjelp er påtrengende nødvendig. Plikten faller bort ved gyldig forfall eller ved at hjelp i tide blir ytt av annet dyrehelsepersonell.

For den hjelp dyrehelsepersonell har ytt etter foregående ledd, kan hun eller han kreve en passende godtgjørelse fra staten, dersom hun eller han ikke etter krav får betaling av rekvirenten eller den som har betalingsplikten.

§ 15. *Bruk av medhjelper*

Dyrehelsepersonell kan i sin virksomhet la seg bistå av annet personell forutsatt at det gis tilstrekkelig instruksjon og føres tilsyn. Den som overlater utførelse av oppgaver til andre, skal påse at vedkommende har de kvalifikasjonene som kreves for forsvarlig utførelse av oppgavene.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om dyrehelsepersonells bruk av medhjelper.

§ 16. *Bruk av beskyttet tittel*

Bare den som har autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning i medhold av denne loven har, med det unntaket som fremgår av § 11, rett til å benytte slik tittel som er fastsatt for vedkommende gruppe av dyrehelsepersonell.

Andre må ikke benytte titler eller annonsere virksomhet på en slik måte at det gir eller er egnet til å gi inntrykk av at vedkommende har en bestemt autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning.

§ 17. *Rekvirering av legemidler til dyr*

Bare veterinærer kan rekvirere reseptpliktige legemidler til dyr.

Uten hinder av første ledd kan fiskehelsebiologer rekvirere reseptpliktige legemidler til akvatiske dyr, unntatt sjøpattedyr.

Departementet kan helt eller delvis forby rekvirering av bestemte legemidler til dyr. Den samme retten har det departementet som helselovgivningen hører under.

Det departementet som helselovgivningen hører under gir alminnelige bestemmelser om utstedelse av resept og kan fastsette at resept på spesielt nevnte legemidler skal oppbevares på apotek til ettersyn for dyrehelsemyndighetene som ledd i offentlig tilsyn med forsvarlig virksomhet.

Apotek som har grunn til å tro at dyrehelsepersonell misbruker bedøvende midler eller rekvirerer legemidler det er forbud mot å rekvirere, skal uten hinder av sin taushetsplikt gi melding om dette til dyrehelsemyndighetene.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om rekvirering forbeholdt dyrehelsepersonell med spesialkompetanse, og om rekvirering til bruk i eget praksisområde.

§ 18. *Om medisinsk behandling av dyr og bruk av bestemte metoder m.m.*

Bare den som er veterinær kan

1. behandle dyr som det er grunn til å tro er angrepet av smittsom sjukdom eller som har sjukdom hvis behandling krever veterinærmedisinsk kyndighet,
2. nytte undersøkelses- og behandlingsmetoder som krever spesiell kyndighet i forbindelse med diagnostisering, forebygging og behandling av sjukdom hos dyr. Til slike metoder regnes operative inngrep, injeksjoner og annen perforering av hud eller slimhinne,
3. iverksette fullstendig eller lokal bedøvelse,

4. bruke reseptpliktige legemidler til behandling av dyr,
5. forestå kjøttkontroll.

Fiskehelsebiologene kan behandle smittsomme og andre sjukdommer etter bestemmelsene i første ledd, punktene 1–4, men bare hos akvatiske dyr unntatt sjøpattedyr.

Bestemmelsene i denne paragrafen er ikke til hinder for at dyrehelsepersonell kan nytte medhjelper jf. § 15. Dyreeier kan etter instruksjon fra dyrehelsepersonell foreta medisinsk behandling av egne dyr med legemidler som kun er beregnet brukt av dyrehelsepersonell. Departementet kan gi forskrifter om bruk av legemidler på dyr.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere regler for immobilisering av dyr. Uten hinder av første ledd pkt. 3 kan departementet tillate at andre enn veterinær kan utføre dette i spesielle tilfeller.

§ 19. *Tillatelse til eller forbud mot bruk av bestemte metoder etc.*

Departementet kan ved forskrift fastsette at nærmere bestemte hjelpemidler, undersøkelses- og behandlingsmetoder kan nyttes bare av dyrehelsepersonell som har autorisasjon eller lisens etter denne loven.

Departementet kan ved forskrift fastsette at spesielle hjelpemidler, undersøkelses- og behandlingsmetoder kan nyttes bare av autorisert dyrehelsepersonell etter særskilt tillatelse fra departementet. Departementet kan også forby bruk av bestemte undersøkelses- og behandlingsmetoder.

§ 20. *Hovedregel om taushetsplikt*

Dyrehelsepersonell og deres medhjelpere skal hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger som han eller hun har fått i sin virksomhet om

1. noens personlige forhold eller
2. driftsmessige forhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningene angår.

Vedkommende kan heller ikke utnytte slike opplysninger i egen virksomhet eller i tjeneste eller arbeid for andre.

Også enhver annen som omhandles i denne lov, har taushetsplikt om opplysninger nevnt i første ledd, i den grad vedkommende har fått kjennskap til opplysningene gjennom dyrehelsepersonell.

§ 21. *Begrensninger i taushetsplikten*

Taushetsplikten etter § 20 er ikke til hinder for

1. at opplysninger gjøres kjent for den opplysningene direkte gjelder, eller for andre i den grad den som har krav på taushetsplikt, samtykker,
2. at opplysninger gis den som fra før er kjent med opplysningene,
3. at opplysninger gis når ingen berettiget interesse tilsier hemmelighold,
4. at opplysninger gis videre når behovet for beskyttelse må anses ivaretatt ved at individualiserende kjennetegn er utelatt,
5. at opplysninger gis videre når tungtveiende private eller offentlige interesser gjør det rettmessig å gi opplysningene videre, eller
6. at opplysningene gis videre etter regler fastsatt i lov eller i medhold av lov når det er uttrykkelig fastsatt eller klart forutsatt at taushetsplikt ikke skal gjelde.

§ 22. *Opplysninger til dyreeier*

Dyrehelsepersonell skal uoppfordret gi dyreeieren eller dennes representant, opplysninger om undersøkelsesmetoder, diagnoser og aktuelle behandlingsalternativer og prognose. Videre skal eieren informeres om mulig risiko og bivirkning som undersøkelsen eller behandlingen medfører. Dersom det i tilknytning til undersøkelsen eller behandlingen oppstår skade eller komplikasjoner, skal dyreeieren informeres om dette. Opplysninger skal gis i en forståelig form og ut fra dyreeierens forutsetninger.

§ 23. *Forsvarlig virksomhet*

Dyrehelsepersonell plikter å utøve sin virksomhet forsvarlig og skal herunder

1. holde sine relevante faglige ferdigheter og kunnskaper ved like,
2. være bevisst egne faglige begrensninger,
3. sikre kvaliteten på sine tjenester og påse at virksomheten og tjenestene planlegges og utføres i samsvar med allment aksepterte faglige og etiske normer og krav fastsatt i medhold av lov eller forskrift,
4. dersom pasientenes tilstand krever spesiell behandling som en ikke behersker selv, henvise dyreeieren til annet dyrehelsepersonell som har nødvendig kyndighet og utstyr og
5. gjøre seg kjent med de reglene som gjelder og følge de bestemmelsene som er gitt for utøvelse av egen virksomhet.

Departementet kan gi forskrifter med nærmere krav til hvordan virksomheter skal drives.

§ 24. *Om ordnede opptegnelser, meldinger, rapporter og innsyn i journal*

Dyrehelsepersonell plikter å melde fra til offentlige veterinærmyndigheter om bostedsadresse, om de driver privat virksomhet og om utgangspunktet for denne virksomheten.

Dyrehelsepersonell skal føre ordnede opptegnelser over sin virksomhet. Opptegnelsene skal føres i samsvar med god yrkesskikk og skal inneholde fullstendige opplysninger om pasienter og deres behandling, samt opplysninger

som er nødvendige for å oppfylle melde- og rapporteringsplikten etter tredje ledd. Opptegnelsene kan kreves framlagt som bevis i en rettssak eller administrativ sak om vedkommendes virksomhet.

Dyrehelsepersonell skal avgi de rapportene og meldingene som offentlige dyrehelsemyndigheter bestemmer.

Dyrehelsepersonell skal gi dyrehelsemyndighetene adgang til virksomhetens lokaler og gi alle de opplysningene som anses påkrevet for utøvelsen av tilsyn med dyrehelsepersonells virksomhet. Dyrehelsepersonell skal, uten hinder av taushetsplikten, utlevere de dokumenter, lyd- og bildeopptak og lignende som kreves av tilsynsmyndigheten.

En dyreeier har rett til selv eller ved en representant han utpeker å gjøre seg kjent med egne dyrs journal med vedlegg. Etter anmodning har dyrehelsepersonell plikt til å låne ut eller utlevere journal med vedlegg til annen dyreklinikk eller annet dyrehelsepersonell når dette anses nødvendig for videre behandling av pasient.

Departementet kan gi forskrifter om bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 25. *Sikkerhetsstillelse*

Dyrehelsepersonell som vil utøve privat virksomhet, skal stille sikkerhet for det ansvar de kan pådra seg i sin virksomhet. Forsikringen skal også omfatte skade voldt av eventuelle arbeidstakere.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om hvor stor sikkerhet som bør kreves.

§ 26. *Om klinisk vakt*

1. Det skal etableres klinisk vakt for dyrehelsepersonell i alle deler av landet. Vaktdeltagelse baseres på frivillighet, og departementet inngår avtale med yrkesorganisasjonene etter forhandlinger om organisering og gjennomføring av vaktene samt om godtgjøring/tilskudd for deltagelse.
2. Departementet kan, hvis det gjennom frivillige ordninger ikke er mulig å dekke opp den kliniske vakttjenesten, bestemme at praktiserende dyrehelsepersonell skal delta i den kliniske vakten på det stedet de utfører sin virksomhet i henhold til betingelser avtalt med yrkesorganisasjonene. Plikt til å delta i vakt begrenses i forhold til type praksis den enkelte yrkesutøver driver daglig. Plikten til å delta i vakt faller bort ved gyldig forfall, og det må tas hensyn til praktiserende dyrehelsepersonells behov for ordnet fritid.
3. Departementet kan gi nærmere forskrift om gjennomføringen av bestemmelsene i denne paragrafen.

§ 27. *Beordring i krisesituasjoner*

I alvorlige krisesituasjoner kan departementet, eller den departementet bemyndiger, pålegge praktiserende dyrehelsepersonell plikt til å utføre offentlige tjenester etter avtalt godtgjørelse. Beordringen skal være for så kort tid som mulig. Plikten faller bort ved gyldig forfall.

§ 28. *Utstedelse av faglige attester og erklæringer*

En attestutsteder må være varsom, nøyaktig og objektiv. Dokumentet skal være korrekt og bare inneholde opplysninger som er nødvendige for formålet. Dyrehelsepersonell som er inhabile etter forvaltningsloven § 6, skal ikke utstede attest eller lignende erklæring.

§ 29. *Bortfall av rett til å utøve virksomhet der dyrehelsepersonell opptrer som apoteker eller apotekbestyrer*

Dyrehelsepersonell med rekvireringsrett til legemidler, har ikke rett til å utøve sin virksomhet i den tid vedkommende er apoteker eller apotekbestyrer.

Kapittel 4 Det veterinærmedisinske rettsråd

§ 30. *Rådets oppnevning og sammensetning*

Det oppnevnes et veterinærmedisinsk rettsråd med 7 medlemmer, som med personlige varamedlemmer oppnevnes av departementet for en periode på 5 år. Leder og nestleder oppnevnes av departementet. Ett av medlemmene med varamedlem skal være jurist. Av de øvrige seks medlemmene skal fire være dyrehelsepersonell i vitenskapelige stillinger innen relevante fagområder og to har erfaring fra klinisk praksis. De to sistnevnte oppnevnes etter forslag fra yrkesorganisasjonene. Ved oppnevningen skal det tas hensyn til at de forskjellige grenene av veterinærmedisinen blir best mulig representert.

Rådet kan innhente uttalelser fra eller tilkalle sakkyndige når den nødvendige kompetansen ikke finnes blant rådets medlemmer.

Departementet tilsetter rådets sekretær.

§ 31. *Rådets oppgaver*

Rådet skal være rådgiver for veterinærmyndighetene i disiplinærsaker, saker om forsvarlig virksomhet, saker av veterinærmedisinsk art og dyrevernspørsmål. Rådet kan også ta opp saker av eget tiltak.

Rådet skal stå til disposisjon for retten, påtalemyndigheten, offentlige forsvarere og oppnevnte sakkyndige i veterinærmedisinske spørsmål og dyrevern i forbindelse med sivile saker og straffesaker.

Rådet kan avgi uttalelser og foreta undersøkelser for forsikringsselskaper og andre i saker om forsikring av dyr, dyrehelsepersonells ansvar, handelstvister og andre saker av veterinærmedisinsk eller dyrevernmessig art. Det betales i disse tilfelle et gebyr etter en norm som departementet fastsetter.

Departementet kan fastsette nærmere bestemmelser om arbeidsform og ytterligere arbeidsoppgaver.

§ 32. *Rådets innsynsrett i journaler m.v.*

Dyrehelsepersonells journal med vedlegg og øvrige dokumenter om saker som behandles av Det veterinærmedisinske rettsråd, skal på forespørsel forelegges rådet.

§ 33. *Godtgjørelse*

Rådets leder, medlemmer og sekretær, samt tilkalte sakkyndige gis godtgjørelse etter satser fastsatt av departementet.

Kapittel 5 Straff og andre sanksjoner

§ 34. *Advarsel*

Den regionale dyrehelsemyndigheten (fylkesveterinæren) kan gi advarsel til dyrehelsepersonell som forsettlig eller uaktsomt overtrer plikter etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av den, hvis pliktbruddet er egnet til å medføre fare for sikkerheten i dyrehelsetjenesten eller til å påføre dyreeier store belastninger og dyr unødig lidelse. Tilsvarende gjelder hvis dyrehelsepersonell har utvist atferd som er egnet til å svekke tilliten til deres yrkesgruppe. Advarsel er enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

§ 35. *Tilbakekall og suspensjon av autorisasjon, lisens eller andre godkjenninger*

Autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning gitt i medhold av denne loven, kan av departementet kalles tilbake dersom innehaver er uskikket til å utøve sitt yrke på grunn av alvorlig sinnslidelse, psykisk eller fysisk svekkelse, langt fravær fra yrket, misbruk av alkohol, bruk av narkotika eller midler med lignende virkning, grov mangel på faglig innsikt, uforsvarlig virksomhet eller ved grove pliktbrudd etter denne loven, eller forskrift gitt i medhold av den. I forbindelse med vurderingen, kan departementet pålegge vedkommende å la seg undersøke av relevant fagpersonell.

Autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning kan også kalles tilbake dersom innehaveren tross advarsel unnlater å innrette seg etter lov- eller forskriftsbestemte krav.

Autorisasjon, lisens eller annen godkjenning gitt på grunnlag av tilsvarende godkjenning i en annen stat kan kalles tilbake dersom godkjenningen taper sin gyldighet i vedkommende stat.

Istedenfor fullstendig tilbakekall kan autorisasjon, lisens eller andre godkjenninger begrenses til utøvelse av bestemt virksomhet. Til slikt vedtak kan det knyttes vilkår.

Dersom det er skjellig grunn til å anta at det foreligger grunnlag for tilbakekall kan departementet suspendere autorisasjon, lisens og andre godkjenninger, i den utstrekning det finnes nødvendig.

Ved tilbakekall, begrensning eller suspensjon av autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenninger skal det gis melding til godkjennende myndighet i annen stat hvor det er kjent at vedkommende utøver virksomhet, dersom dette er nødvendig for å oppfylle en internasjonal overenskomst.

§ 36. *Tap av rekvireringsrett*

Dersom en veterinærs eller fiskehelsebiologs rekvirering og bruk av legemidler til dyr er uforsvarlig eller i strid med lov eller forskrift gitt med hjemmel i lov, kan departementet helt eller delvis frata vedkommende retten til rekvirering og bruk av bestemte legemidler for en bestemt tid eller for alltid.

Hvis departementet finner det forsvarlig, kan det etter søknad gi tilbake retten før utløpet av den tid som er fastsatt.

En veterinær kan selv gi bindende avkall på retten til å rekvirere enkelte legemidler for en bestemt tid eller for alltid.

§ 37. *Straff*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av den, straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder. Medvirkning straffes på samme måte. Når det gjelder overtredelse av § 18 eller bestemmelser gitt i medhold av § 18, kan straffen i gjentagelsestilfeller eller under særdeles skjerpende omstendigheter forhøyes til inntil 6 måneders fengsel.

Kapittel 6 Avsluttende bestemmelser

§ 38. *Ikrafttreden*

Denne loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Samtidig oppheves lov 10. desember 1948 nr. 3 om veterinærer m.v.

Bestemmelsene i § 17 annet ledd om fiskehelsebiologers rett til rekvirering av legemidler gjelder ikke før det tidspunkt departementet bestemmer.

§ 39. *Overgangsordninger*

Forskrifter o.l. gitt med hjemmel i lov 10. desember 1948 nr. 3 om veterinærer m.v. gjelder i den utstrekning de ikke strider mot loven her eller forskrifter fastsatt med hjemmel i loven her.

Den som ved lovens ikrafttredelse har autorisasjon og spesialistgodkjenning som dyrehelsepersonell, beholder sin autorisasjon og spesialistgodkjenning etter denne loven.

Departementet kan fastsette forskrifter med overgangsbestemmelser.

§ 40. *Endringer i andre lover*

I lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern gjøres følgende endringer:

§ 3 skal lyde:

Politiet, medlem av dyrevernnemnd og distrikts- eller fylkesveterinær kan, til kvar tid, inspisera dyr som kjem inn under lova og dei stader og rom o.l. der slike dyr held til.

§ 7 første ledd skal lyde:

Ingen annan enn veterinær kan gjera kirurgisk inngrep eller setja i verk medisinsk behandling av dyr når det er grunn til å tru at inngrepet eller behandlinga kan føra til liding for dyret. Er det grunn til å tru at inngrepet eller behandlinga kjem til å gjera dyret mykje vondt, skal veterinæren nytta heil eller lokal svæving om ikkje medisinske grunnar er til hinder. Når det gjeld akvatiske dyr, med unntak av sjøpattedyr, har og fiskehelsebiologar høve til å setja i verk tilsvarande behandling, jf. lov ..... om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 18. Ein som ikkje er veterinær, kan likevel kastrera gris som ikkje er meir enn ei veke gamal og utan å svæva dyret. Den som kastrerar gris, skal gå gjennom opplæring slik departementet bestemmer.

§ 21 tredje ledd skal lyde:

Den som har fått løyve etter fyrste leden, kan utan hinder av lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell § 18 nytta heil eller lokal svæving på dei dyr det gjeld.

15. juni. Lov nr. 76 2001

Lov om endring i lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern.

Ot.prp. nr. 74, Innst.O. nr. 88 og Besl.O. nr. 116 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 1. og 7. juni 2001. Fremmet av Landbruksdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 20. desember 1974 nr. 73 om dyrevern gjøres følgende endring:

§ 5 a nummer 1 skal lyde:

1. dyret får nok og godt nok fôr og vatn, alt etter trongen hjå det einskilde dyret,

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 77 2001

Lov om endringer i lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. (Hjemmel for norsk merkeordning for landbruksprodukter).

Ot.prp. nr. 85, Innst.O. nr. 117 og Besl.O. nr. 133 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Landbruksdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. gjøres følgende endringer:

§ 2 femte ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om gebyr for ytelser og tjenester som utføres i medhold av denne lov. Ved forsinket betaling av gebyr skal det betales rente i samsvar med lov 17. desember 1976 nr. 100 om forsinket betaling m.m. Gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Ny § 2 a skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om beskyttelse og bruk av produktbetegnelser og varebetegnelser, inkludert bl.a. geografiske betegnelser, samt regler for erstatning ved urettmessig bruk av slike betegnelser. Herunder kan Kongen gi forskrifter som innskrenker registreringsadgangen i medhold av lov 3. mars 1961 nr. 4 om varemerker og lov 3. mars 1961 nr. 5 om fellesmerker, og begrenser rettigheter gitt i eller i medhold av samme lover dersom det ikke har innkommet innsigelse mot at en betegnelse beskyttes i henhold til forskrifter gitt i medhold av denne lov.

§ 4 nytt annet ledd skal lyde:

Den som forsettlig bruker en beskyttet betegnelse i strid med forskrifter gitt i medhold av § 2 a straffes med bøter eller fengsel i inntil 3 måneder. Medvirkning straffes på samme måte.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 78 2001

Lov om endringar i lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. og i einskilde andre lover.

Ot.prp. nr. 76, Innst.O. nr. 95 og Besl.O. nr. 134 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Landbruksdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende andre lover:
1. Lov av 5. mai 1961 om grannegjerde.
2. Veglov av 21. juni 1963 nr. 23.
3. Lov av 29. november 1968 um særlege råderettar over framand eigedom.
4. Lov av 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åseteretten.

I

I lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. (jordskifteloven) vert det gjort følgjande endringar:

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

I samband med sak etter første til tredje ledd kan partane avtale at jordskifteretten held skjønn ved friviljug avståing av grunn, bruksrett eller ved friviljug avgrensing av eigarrådvelde for eigedom som heilt eller dels skal nyttast til erstatning og som ikkje omfattast av jordskifte. I andre høve enn nemnt i første til tredje ledd, kan jordskifteretten halde avtaleskjønn som eiga sak.

§ 6 b første ledd skal lyde:

Skjønn jordskifteretten held som eiga sak med heimel i § 6 fjerde ledd andre punktum eller i anna lov følgjer reglane for rettslege skjønn i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.

§ 6 b andre ledd første punktum skal lyde:

I saker etter § 6 første, andre, tredje og fjerde ledd første punktum gjeld lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker §§ 4, 8, 20 a, 26, 27, 42, 48, 50, 52, 53, 54 – 54 b, 55, 57 og 58.

§ 9 nytt sjuande til niande ledd skal lyde:

I saker etter § 6 første, andre, tredje og fjerde ledd første punktum skal retten setjast med fire oppnemnde jordskiftemeddommarar. Lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 11 første ledd andre og tredje punktum og andre til fjerde ledd gjeld tilsvarande. Halvparten av jordskiftemeddommarane ved jordskiftet skal oppnemnast frå utvalet etter § 14 i same lova. For at retten skal kunne setjast med to jordskiftemeddommarar, er det ein føresetnad at dei er med både i utvalet som er nemnt i § 8, og i utvalet etter lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker § 14.

I saker etter § 6 a skal meddommarane til vanleg oppnemnast frå utvalet etter § 14 i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker.

§ 12 i lov 1. juni 1917 nr. 1 om skjønn og ekspropriasjonssaker gjeld tilsvarande i saker etter bestemmelsene som er nemnt i sjuande og åttande ledd.

§ 17 a nytt femte ledd skal lyde:

Når partane er samde om det, kan retten i særlege høve fatte vedtak som nemnt i fjerde ledd straks. Vilkåra er at vedtaket er lese opp for partane i eit rettsmøte, og at dei seier frå seg retten til forkynning etter fjerde ledd.

§ 17 noverande femte ledd vert nytt sjette ledd.

§ 28 andre ledd nytt andre punktum skal lyde:

Det skal ikkje takast omsyn til avvik mellom grunnverdi før og etter skiftet med mindre nokon kan påførast tap eller det ligg føre særlege grunnar.

Nytt tredje ledd skal lyde:

Ved voldgiftsavtale med heimel i § 85 andre ledd kan skiftegrunnlaget i skog avtalast mellom partane.

§ 61 andre ledd tredje til femte punktum skal lyde:

Vedtak etter § 87 første punktum i saker etter § 6 første til fjerde ledd første punktum kan ankast til lagmannsretten når det gjeld rettsbruk og sakshandsaming. Det same gjeld for vedtak etter § 62 femte og sjette ledd i saker der jorskiftelova held skjønn etter § 6 første til tredje ledd. I saker som nemnt i § 6 b andre ledd første punktum kan rettsbruken, sakshandsaminga og erstatningsutmålinga ankast til lagmannsretten.

§ 63 første ledd nytt tredje punktum skal lyde:

Fristen for rettsfastsetjande vedtak som er handsama etter § 17 a femte ledd, skal reknast frå vedkomande rettsmøte.

§ 74 andre ledd nytt fjerde punktum skal lyde:

Når det vert krevd grensegangssak etter § 88 første ledd første punktum eller andre ledd første punktum i samband med nye grenser ved offentleg regulering av eigarrådvelde, skal vedkomande offentlege styresmakt betale sideutgifter i samsvar med andre ledd andre og tredje punktum.

§ 76 nytt fjerde ledd skal lyde:

Når det vert krevd grensegang etter § 88 første ledd første punktum eller andre ledd første punktum i samband med nye grenser ved offentleg regulering av eigarrådvelde, ber vedkomande offentlege styresmakt kostnadene.

§ 85 skal lyde:

Jordskifte halde av ein jordskiftedommar med heimel i voldgiftsavtale, har same verknaden som offentleg jordskifte. Over slikt jordskifte kan det ikkje nyttast rettsmiddel etter kap. 7. Kostnadene ved slik sak skal gjerast opp og betalast som for offentleg jordskifte.

Det same gjeld for friviljug makeskifte halde av ein jordskiftedommar med heimel i voldgiftsavtale når makeskiftet vert gjennomført i samsvar med føresegnene i jordskiftelova, med unntak av § 1, og voldgiftsavtala kjem i staden for offentleg oreigning eller regulering av eigarrådevelde. Føresegnene i kapittel 8 gjeld så langt dei høver.

Partane kan ikkje gjere avtale om voldgift etter andre ledd i dei høva som er nemnt i §§ 6 første til fjerde ledd første punktum og 6 a.

§ 88 første ledd første punktum skal lyde:

Eigar kan krevje at jordskifteretten i særskild sak skal klarleggje, merkje av og beskrive eigedomsgrenser, grenser for alltidvarande bruksrett eller grenser for offentleg regulering av eigarrådvelde.

§ 88 andre ledd første punktum skal lyde:

Når det gjeld grensegang for alltidvarande bruksrett og offentleg regulering av eigarrådvelde, kan og bruksrettshavar og offentleg styresmakt krevje grensegang.

II

I lov 28. juni 1974 nr. 58 om odelsretten og åseteretten vert det gjort følgjande endringar:

§ 16 tredje og fjerde ledd skal lyde:

Når jord ved jordskifte blir overført frå ein eigedom til ein annan, eller bruksrett blir avløyst med eit grunnstykkje, gjeld det som er sagt i første stykket tilsvarande. Når nokon ved makeskifte etter lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. § 85 andre ledd overlet odlings- eller odelsjord mot å få ny eigedom som det kan hevdast odel til, skal den odelsrettslege stillinga for eigaren, odlaren eller dei som har odelsrett vere den same i høve til den nye eigedomen som dei hadde i høve til den gamle. Det er ein føresetnad at eigedomen ein tek over ved makeskiftet, er odelsfri eller blir det som følge av makeskiftet etter forrige punktum.

Jord som blir lagt til ein eigedom som tilleggsjord etter reglane i lov om jord (jordlova) 12. mai 1995 nr. 23, går inn under odel eller odling på den eigedomen jorda blir tillagt. Dette gjeld og om jorda er gått over ved friviljug handel, når fylkeslandbruksstyret har godkjent kjøpet av di kjøparen bør få tilleggsjord, og jorda – dersom det er odelsjord – er gjort odelsfri i samsvar med reglane om odelsfrigjering.

§ 32 første ledd nytt andre punktum skal lyde:

Når nokon i bytte for odelsjord ved makeskifte etter lov 21. desember 1979 nr. 77 om jordskifte o.a. § 85 andre ledd tek over eigedom som det ikkje kan hevdast odel til, fell eldre odelsrett bort på den eigedomen eigaren gjev frå seg.

III

I lov 5. mai 1961 om grannegjerde skal § 16 andre ledd første punktum lyde:

I områder som er lagt ut som landbruks-, natur- og friluftsområder i medhald av plan- og bygningslova § 20–4 nr. 2 eller er regulert til slik bruk eller vern og i uregulert område, held jordskifteretten skjønet dersom rekvirenten set fram krav om skjøn for jordskifteretten i samband med sak etter jordskiftelova § 6 første til fjerde ledd første punktum eller som eiga sak.

IV

I lov 21. juni 1963 nr. 23 skal § 60 andre ledd første punktum lyde:

I områder som er lagt ut som landbruks-, natur- og friluftsområder i medhald av plan- og bygningslova § 20–4 nr. 2 eller er regulert til slik bruk eller vern og i uregulert område, held jordskifteretten skjønn etter kap. VII dersom rekvirenten set fram krav om skjønn for jordskifteretten i samband med sak etter jordskiftelova § 6 første til fjerde ledd første punktum eller som eiga sak.

V

I lov 29. november 1968 um særlege råderettar over framand eigedom skal § 19 andre ledd første punktum lyde:

I områder som er lagt ut som landbruks-, natur- og friluftsområder i medhald av plan- og bygningslova § 20–4 nr. 2 eller er regulert til slik bruk eller vern og i uregulert område, held jordskifteretten skjønnet dersom rekvirenten set fram krav om skjønn for jordskifteretten i samband med sak etter jordskiftelova § 6 første til fjerde ledd første punktum eller som eiga sak.

VI

Loven trer i kraft frå den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 79 2001

Lov om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven).

Ot.prp. nr. 38, Innst.O. nr. 124 og Besl.O. nr. 117 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 12. juni 2001. Fremmet av Miljøverndepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endringer i følgende lover:
1. Almindelig borgerlig Straffelov (Straffeloven) av 22. mai 1902 nr. 10.
2. Lov av 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v.
3. Lov av 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard.
4. Lov av 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen.
5. Lov av 22. mars 1957 nr. 4 om fangst av isbjørn.
6. Lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall (Forurensningsloven).
7. Lov av 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten (kystvaktloven).

Kapittel I. Innledende bestemmelser

§ 1. *(lovens formål)*

Denne lov har til formål å opprettholde et tilnærmet uberørt miljø på Svalbard når det gjelder sammenhengende villmark, landskapselementer, flora, fauna og kulturminner.

Innenfor denne ramme gir loven rom for miljøforsvarlig bosetting, forskning og næringsdrift.

§ 2. *(virkeområde)*

Med de begrensninger som følger av folkeretten gjelder loven for Svalbards landområder med sjøområdet ut til territorialgrensen.

§ 3. *(definisjoner)*

I denne lov forstås med

a) forurensning: tilførsel av fast stoff, væske eller gass til luft, vann eller i grunnen, støy og rystelser, samt lys og annen stråling når det blir bestemt av Sysselmannen, dersom dette kan være til skade eller ulempe for miljøet;
b) avfall: kasserte løsøregjenstander eller stoffer. Som avfall regnes også overflødige løsøregjenstander og stoffer fra tjenesteyting, produksjon og renseanlegg m.v, men ikke avløpsvann eller avgasser;
c) høsting: jakt, fangst og fiske;
d) flora: fotosyntetiserende encellede organismer, alger, lav, sopp, moser, bregner og karplanter som er naturlig viltlevende på Svalbard;
e) fauna: encellede dyr, virvelløse dyr og virveldyr som er naturlig viltlevende på Svalbard;
f) kulturminne: spor etter menneskelig virksomhet i fortiden i eller over jorden, i sjøen, i sjøbunnen og i vassdrag, herunder byggverk og anlegg av enhver art;
g) fast kulturminne: kulturminne som er fysisk knyttet til grunnen eller til den bestemte lokaliteten;
h) løst kulturminne: kulturminne som ikke er fast kulturminne;
i) fastboende: person som er gyldig innført i befolkningsregisteret for Svalbard;
j) tilreisende: andre personer enn fastboende;
k) motorkjøretøy: fremkomstmiddel til bruk i terreng eller på vei med motor som drivkraft;
l) motorisert fartøy: luftfartøy, luftputefartøy, skip, båt og annen farkost med motor som drivkraft;
m) motorferdsel: ferdsel med motorkjøretøy eller motorisert fartøy;
n) virksomhet: enkeltstående, gjentatte eller vedvarende tiltak i eller utenfor næring;
o) tiltakshaver: den som bestemmer over en virksomhet, eller i hvis regning eller interesse den drives.

§ 4. *(miljøvernmyndighetene for Svalbard)*

Miljøvernmyndighetene for Svalbard er

a) Kongen,
b) departementet,
c) direktoratet etter departementets nærmere bestemmelse,
d) Sysselmannen.

Myndighet som i loven er lagt til et underordnet organ, kan utøves av en overordnet miljøvernmyndighet når det anses påkrevd.

Kapittel II. Aktsomhetsplikt og prinsipper for myndighetsutøving

§ 5. *(aktsomhetsplikt og informasjonsplikt)*

Enhver som oppholder seg eller forestår virksomhet på Svalbard, skal vise hensyn og opptre varsomt så naturmiljø og kulturminner ikke påføres unødig skade eller forstyrrelse.

En tiltakshaver skal sørge for at alle som utfører arbeid i virksomheten eller deltar i aktiviteten som virksomheten

er ansvarlig for, er kjent med reglene i eller i medhold av denne lov om beskyttelse av Svalbards flora, fauna, kulturminner og naturmiljøet for øvrig.

§ 6. *(prinsipper for myndighetsutøving etter loven)*
Ved myndighetsutøving etter denne lov skal retningslinjene i §§ 7–10 legges til grunn. Myndighetene skal særlig påse at myndighetsutøvingen etter loven og etter den enkelte bestemmelse samlet sett er i samsvar med disse retningslinjene.

§ 7. *(føre vàr-prinsippet)*
Når et forvaltningsorgan mangler tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger et tiltak kan ha på naturmiljø eller kulturminner, skal myndighet etter denne lov utøves med sikte på å unngå mulige skadevirkninger på miljøet.

§ 8. *(samlet belastning)*
Enhver virksomhet som iverksettes på Svalbard, skal vurderes ut fra den samlede belastning som naturmiljø og kulturminner da vil bli utsatt for.

§ 9. *(miljøpåvirkeren skal betale)*
Kostnadene ved å hindre eller begrense skade på natur eller kulturminner skal dekkes av den som er eller ville være årsak til skaden. På samme måte skal kostnadene ved å hindre eller begrense forurensning og avfallsproblemer dekkes av den som er eller ville være årsak.

§ 10. *(miljømessige teknikker og innsatsfaktorer)*
I virksomhet på Svalbard skal anvendes den teknikk som gir minst mulig belastning på miljøet, om ikke vesentlige økonomiske hensyn til igangværende virksomhet tilsier at en annen teknikk blir brukt, og dette er forsvarlig etter en samlet miljømessig vurdering.

I virksomhet på Svalbard skal kjemiske og bioteknologiske produkter som kan volde skade eller ulempe for miljøet, erstattes med produkter som etter en samlet miljømessig vurdering gir mindre risiko for miljøet, dersom ikke vesentlige økonomiske hensyn til igangværende virksomhet tilsier noe annet.

Kapittel III. Verneområder

§ 11. *(overordnet prinsipp)*
Det skal være verneområder på Svalbard som
a) omfatter variasjonsbredden av naturtyper og landskapsformer,
b) bidrar til å sikre områder med særskilte naturhistoriske eller kulturhistoriske verdier,
c) beskytter økosystemene på land og i havet,
d) bidrar til å opprettholde villmark og uberørt natur.

§ 12. *(forskrifter om verneområder)*
Kongen fastsetter det enkelte verneområde, jf §§ 16–19, ved forskrift.

I forskriften angis verneområdets grenser, formål og bestemmelser om bruk av området. Kongen kan i forskriften forby eller regulere enhver virksomhet og ferdsel som i seg selv eller sammen med annen bruk kan være egnet til å motvirke formålet med vernet.

§ 13. *(saksbehandling)*
På et tidlig tidspunkt i forberedelsen av forskrift etter § 12 om å opprette, utvide eller oppheve et verneområde, eller om vesentlig endring i vernebestemmelsene for et verneområde, skal Sysselmannen sikre samarbeid med offentlige myndigheter og organisasjoner mv. som har særlig interesse i vedtaket. Sysselmannen skal kunngjøre en melding i minst én avis som er alminnelig lest på Svalbard, der det gjøres rede for det påtenkte vernetiltak. Grunneiere og rettighetshavere skal såvidt mulig underrettes skriftlig, og gis en rimelig frist for å komme med synspunkter før verneforslag blir utformet. Under forberedelsen av verneforslag skal følgene for aktuell virksomhet i området klarlegges.

Forslaget til forskrift sendes på høring etter reglene i forvaltningsloven § 37. Om varsling av grunneiere og rettighetshavere gjelder reglene i forvaltningsloven § 16. Forslaget skal kunngjøres i Norsk lysingsblad og i minst én avis som er alminnelig lest på Svalbard, og legges ut til offentlig ettersyn på minst ett lett tilgjengelig sted. Fristen for uttalelse skal være minst to måneder.

§ 14. *(midlertidig vern)*
For å hindre skade på verneverdiene kan departementet treffe vedtak om midlertidig vern inntil saken er avgjort. For slike vedtak gjelder ikke reglene i § 13. Vedtaket kan påklages etter reglene i forvaltningsloven av den som har rettslig klageinteresse.

§ 15. *(kunngjøring av vernevedtak)*
Vedtak etter §§ 12 og 14 skal kunngjøres etter reglene i forvaltningsloven § 38, og dessuten i minst én avis som er alminnelig lest på Svalbard. Det skal meddeles grunneiere og rettighetshavere som inngår i verneområdet, etter reglene i forvaltningsloven § 27.

§ 16. *(nasjonalparker)*

Som nasjonalpark kan vernes større uberørte eller i det vesentlige uberørte naturområder, når de kan ha verdi for forskning eller for opplevelse av Svalbards natur- og kulturarv.

I nasjonalparker skal ingen varig påvirkning av naturmiljø eller kulturminner finne sted. Landskapet og i tilfelle havbunnen med planter, dyreliv og geologiske forekomster skal vernes mot utbygging, anlegg, forurensning og annen virksomhet, herunder ferdsel, som kan påvirke eller forstyrre naturmiljøet.

§ 17. *(naturreservater)*

Som naturreservat kan fredes områder som er uberørt eller tilnærmet uberørt, og

a) som inneholder særegne eller sårbare økosystemer,
b) som utgjør en spesiell naturtype eller spesielle geologiske forekomster,
c) som for øvrig har særlig betydning for flora eller fauna, eller
d) som har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Et naturreservat kan totalfredes. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i reservatet.

§ 18. *(verneområder for biotoper og geotoper)*

Som verneområde for biotoper eller geotoper kan fredes områder som har særlig betydning for flora eller fauna eller som inneholder viktige eller særpregete geologiske forekomster.

I slike verneområder skal virksomhet unngås dersom den kan påvirke eller forstyrre floraen eller faunaen eller skade geologiske forekomster i strid med vernevedtakets formål. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i verneområdet.

§ 19. *(kulturmiljøområder)*

Som kulturmiljøområde kan fredes et område som har særskilt kulturhistorisk verdi. I kulturmiljøområder skal virksomhet som kan forringe den kulturhistoriske verdi unngås.

§ 20. *(internasjonal status for verneområder)*

Kongen kan ved forskrift gi et verneområde en særskilt status etter en internasjonal konvensjon om vern av natur- eller kulturmiljø. Den virkning som vedkommende konvensjon tillegger en slik status, gjelder også som norsk rett.

§ 21. *(skjøtsel av verneområder)*

I verneområder opprettet med hjemmel i dette kapittel kan Sysselmannen foreta skjøtsel som anses nødvendig av hensyn til formålet med fredningen, og tilrettelegge for opplevelse av natur- og kulturmiljø innenfor rammen av formålet med fredningen.

Berører tiltak for skjøtsel eller tilrettelegging privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

§ 22. *(dispensasjon fra vernevedtak)*

Når vitenskapelige eller særlige grunner for øvrig taler for det, kan miljøvernmyndigheten gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål eller ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

I en dispensasjon etter første ledd skal begrunnelsen for vedtaket vise hvordan miljøvernmyndigheten har vurdert virkningene som dispensasjonen kan få for miljøet, og hvilken vekt det er lagt på dette.

Kapittel IV. Flora og fauna

i. Virkeområde

§ 23. *(Kapittelets virkeområde)*

Reglene i dette kapittel gjelder all flora og fauna på land og i sjøen med unntak av saltvannsfisk og krepsdyr, samt sjøpattedyr som ikke er stedegne på Svalbard.

ii. Generelle prinsipper og regler

§ 24. *(overordnet prinsipp)*

Flora og fauna på land og i sjøen skal forvaltes slik at artenes naturlige produktivitet, mangfold og leveområder bevares, og Svalbards villmarksnatur sikres for fremtidige generasjoner.

Innenfor denne rammen kan det finne sted en kontrollert og begrenset høsting.

§ 25. *(fredningsprinsippet)*

All flora og fauna med egg, reir og bo er fredet om ikke annet er fastsatt med hjemmel i denne lov.

§ 26. *(innførsel av flora eller fauna mv.)*

Innførsel av levende eksemplarer av vill flora og fauna som er etablert eller kan etablere seg i vill tilstand på Svalbard kan bare skje i samsvar med tillatelse fra departementet eller forskrift i medhold av annet ledd. Bestemmelsen gjelder også for rogn og egg av slike arter.

Kongen kan gi forskrift om innførsel etter første ledd og om utførsel av levende og døde eksemplarer av all flora og fauna og om produkter av disse.

§ 27. *(utsetting og flytting av organismer mv.)*

Uten tillatelse fra miljøvernmyndigheten må ingen

a) sette ut flora eller fauna som ikke finnes naturlig på Svalbard fra før,
b) flytte stedegne arter av flora eller fauna til andre områder på Svalbard, eller
c) sette i verk kultiveringstiltak for røye, herunder sette ut fisk, yngel eller levende rogn i vassdrag, fjorder eller havområder, samt andre levende organismer i vassdrag.

iii. Flora

§ 28. *(hva florafredningen innebærer)*

Ingen må skade eller fjerne flora.

Unntatt fra bestemmelsen i første ledd er skade som følge av lovlig ferdsel eller godkjent virksomhet.

§ 29. *(innsamling til vitenskapelig eller privat bruk)*

Innsamling av sopp, og av tang og tare til privat bruk, er tillatt. Innsamling av flora til forskning eller undervisning er tillatt dersom det ikke gjør vesentlig inngrep i bestanden på stedet.

iv. Fauna

§ 30. *(hva faunafredningen innebærer)*

Ingen må jage, fange, skade eller avlive fauna eller skade egg, reir eller bo, uten hjemmel i reglene i dette kapittel.

Unntatt fra bestemmelsen i første ledd er skade på eller avliving av encellede og virvelløse dyr som følge av lovlig ferdsel eller godkjent virksomhet og bifangst som følge av lovlig fiske.

Ingen må bruke skipsfløyte, løsne skudd eller volde annen kraftig støy nærmere et fuglefjell enn en nautisk mil i tiden 1. april til 31. august.

Det er forbudt å lokke til seg, forfølge eller ved annen aktiv handling oppsøke isbjørn slik at den blir forstyrret eller det kan oppstå fare for mennesker eller isbjørn.

Ingen må utsette fauna for bedøvende eller muskellammende preparater uten tillatelse fra Sysselmannen.

Bruk av gift eller kjemikalier til avliving er forbudt. Sysselmannen kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra forbudet.

§ 31. *(alminnelige regler om høsting)*

Høsting – og sanking av egg og dun – kan bare skje på de arter som departementet har bestemt i forskrift.

Høsting av den enkelte art kan bare skje i det tidsrom og omfang som direktoratet fastsetter i forskrift. Det skal ikke fastsettes høstingstid innenfor artens yngle- og hekketid. Sysselmannen kan likevel gi tillatelse til egg- og dunsanking.

Høsting skal skje uten unødig lidelse for viltet og uten at det oppstår fare for mennesker eller for skade på eiendom. Direktoratet gir forskrift om utøvelse av jakt, fangst og innlandsfiske, herunder om høstingsmåter og høstingsredskaper.

Ved vedtak etter paragrafen her skal det legges vekt på at høstingen ikke skal påvirke bestandenes sammensetning og utvikling nevneverdig.

§ 32. *(retten til høsting)*

Enhver har rett til å høste fauna og til å sanke egg og dun i samsvar med reglene i og i medhold av § 31, om ikke annet følger av paragrafen her eller lov om Svalbard § 26.

Høsting kan bare foretas av den som har løst kort (jaktkort, fiskekort). Ingen kan ha jaktkort før fylte 16 år. Departementet kan gi nærmere forskrift om kort og gebyr for kort og felling, om opplæring og prøve som vilkår for jaktkort, om adgang til å delta i jakt og fangst i opplæringsøyemed, og om andre vilkår for høsting.

Departementet kan for bestemte arter gi forskrift om at bare fastboende skal ha rett til høsting, eller at høsting bare kan skje med Sysselmannens tillatelse. Innenfor rammen av forskrifter etter §§ 31 og 32 kan Sysselmannen gi nærmere lokale reguleringer ved forskrift. I en tillatelse kan det settes vilkår, herunder om hvilke områder eller tidsrom tillatelsen skal gjelde for, hvilken mengde som kan høstes, og hva slags høstingsmåter eller redskaper som kan brukes.

Sysselmannen kan gi overvintrende fangstfolk med tilhold i fangsthytte enerett til høsting innenfor et avgrenset område og tidsrom. Før slik enerett blir gitt, skal Sysselmannen kunngjøre adgangen til å søke om enerett innen en angitt frist. I vedtak om enerett angis hvilke arter eneretten omfatter. Det kan settes vilkår, herunder om utføring av oppgaver med tilsyn, jf kapittel VIII, og opplæring. Sysselmannen kan gi forskrift om tildeling av fangstområder med enerett til høsting.

§ 33. *(rett til avliving for å beskytte person eller eiendom)*

Fauna kan avlives når det må anses påkrevd for å fjerne en akutt fare for en persons liv eller helse eller for betydelig materiell skade. Avliving eller forsøk på avliving skal snarest meldes til Sysselmannen.

Virvelløse dyr og encellede dyr som er til skade eller plage, samt smågnagere, kan avlives. Forbudet i § 30 siste ledd gjelder ikke for avliving av smågnagere.

§ 34. *(avliving etter særskilt tillatelse)*

Sysselmannen kan gi tillatelse til å avlive dyr som tar opphold ved faste eller midlertidige bosettinger, og som medfører fare for skade på person eller betydelig materiell skade. Avliving i medhold av slik tillatelse kan bare skje dersom det i rimelig utstrekning er forsøkt andre tiltak for å avverge skade.

§ 35. *(hunder)*

I områder åpne for alminnelig ferdsel må hunder følges på forsvarlig måte når de løper løs. Sysselmannen, eller den departementet bemyndiger, kan gi forskrift om båndtvang for hund.

§ 36. *(preparering av fauna mv.)*

Departementet kan gi forskrift om preparering av fauna og om preparanter og deres virksomhet.

§ 37. *(unntak)*

Selv om det ikke kan gis tillatelse til et tiltak etter dette kapittel, kan Sysselmannen gjøre unntak fra bestemmelsene i kapitlet for vitenskapelige formål eller når andre helt særlige grunner foreligger.

Kapittel V. Kulturminner

§ 38. *(overordnet prinsipp)*

Svalbards kulturminner skal vernes og ivaretas som en del av Svalbards kulturarv og identitet og som et ledd i en helhetlig miljøforvaltning.

§ 39. *(fredete kulturminner)*

Fredet er:

a) faste kulturminner fra 1945 eller tidligere;
b) løse kulturminner fra 1945 eller tidligere, når de kommer for dagen tilfeldig, ved undersøkelse, utgraving eller på annen måte;
c) kulturminner yngre enn 1945 med særskilt kulturhistorisk verdi, fredet ved vedtak av direktoratet.

Spor etter menneskegraver av alle slag, herunder kors og andre gravmarkeringer, samt bein og beinrester i og på markoverflaten og skjelettrester på slakteplasser for hvalross og hval, og i forbindelse med selvskudd for isbjørn, er faste kulturminner som er fredet uavhengig av alder.

Med til et automatisk fredet kulturminne hører en sikringssone rundt den synlige eller kjente ytterkant på et fast kulturminne som nevnt i første ledd bokstav a, eller i annet ledd, i utstrekning 100 meter i alle retninger om ikke Sysselmannen fastsetter en annen avgrensning.

Direktoratet avgjør i tvilstilfelle hva som er fredet fast eller løst kulturminne og kan oppheve fredning av bestemte kulturminner.

§ 40. *(midlertidig fredningsvedtak)*

Når særlige grunner foreligger, kan Sysselmannen treffe vedtak om midlertidig fredning av faste eller løse kulturminner som nevnt i § 39 første ledd bokstav c, inntil spørsmålet om fredning er endelig avgjort.

§ 41. *(saksbehandling ved fredningsvedtak)*

Vedtak etter §§ 39 og 40 er enkeltvedtak etter forvaltningsloven. Vedtaket skal tinglyses og kunngjøres slik Sysselmannen finner passende.

§ 42. *(innholdet av fredningen)*

Ingen må skade, grave ut, flytte, fjerne, forandre, tildekke, skjule eller skjemme et fredet kulturminne med sikringssone, eller sette i gang tiltak som kan medføre fare for at slikt skjer.

I sikringssonen er det ikke tillatt å sette opp telt, brenne bål eller lignende.

Sysselmannen kan regulere, herunder forby, ferdsel innenfor sikringssonen, som alene eller over tid kan motvirke formålet med vernet.

§ 43. *(eiendomsrett for fredete løse kulturminner)*

Fredete løse kulturminner er statens eiendom når det synes klart at det ikke er rimelig mulighet til å finne ut om det er noen eier eller hvem som er eier. Direktoratet kan overlate kulturminnet helt eller delvis til finneren.

§ 44. *(tiltakshaverens særlige plikter for å beskytte kulturminner)*

Når en virksomhet planlegges, skal tiltakshaveren på egen kostnad undersøke om virksomheten vil virke inn på faste kulturminner på en måte som nevnt i § 42. Viser det seg at tiltaket vil virke inn på kulturminner, kommer §§ 57–58 til anvendelse. Direktoratet avgjør snarest mulig om og i tilfelle på hvilken måte tiltaket kan iverksettes.

Viser det seg først mens arbeidet er i gang at det kan virke inn på fast, fredet kulturminne i strid med § 42, skal Sysselmannen varsles i henhold til § 62 annet ledd og arbeidet stanses. Direktoratet avgjør snarest mulig om arbeidet kan fortsette og vilkårene for det.

Funn som kommer frem ved undersøkelser og utgraving eller under virksomheten, skal dokumenteres og konserveres på tiltakshaverens regning, om ikke annet blir bestemt etter § 98. Funn skal avleveres innen ett år, om ikke Sysselmannen forlenger fristen.

§ 45. *(undersøkelser, skjøtsel og vedlikehold)*

Direktoratet har rett til å søke etter, grave frem, granske og dokumentere fredete kulturminner. Etter slike tiltak skal et fast kulturminne bringes tilbake til den stand det var før tiltaket, om ikke direktoratet fastsetter annet. Sysselmannen kan ta opp løse kulturminner og treffe nødvendige tiltak for å ta vare på dem.

Sysselmannen kan sette i stand, gjerde inn og iverksette tiltak for å vedlikeholde og anskueliggjøre faste fredete kulturminner, herunder rydde området omkring, blant annet for å unngå skade på mennesker og dyr. Slike tiltak kan også treffes i sikringssonen. Tiltak ut over vedlikehold, slik som restaurering, gjenoppbygging og flytting, krever godkjennelse av direktoratet.

Før det treffes tiltak om et fast kulturminne, skal eieren eller rettighetshaveren varsles og få anledning til å uttale seg etter reglene i forvaltningsloven § 16. Gjelder tiltaket et fast kulturminne som er i bruk, kan det bare settes i verk med samtykke fra eieren eller brukeren, om ikke tiltaket er nødvendig for å hindre forfall.

Er det fare for forfall, kan direktoratet pålegge eieren eller brukeren å gjennomføre tiltak for å motvirke dette.

§ 46. *(utførsel og tilbakeføring av kulturminner)*

Ingen må utføre fra Svalbard fredete kulturminner som er funnet eller har sin opprinnelse på Svalbard.

Forbudet i første ledd gjelder ikke når det i eller i medhold av forskrift er bestemt at funnmaterialet permanent eller midlertidig skal oppbevares utenfor Svalbard.

I særlige tilfeller kan direktoratet gi tillatelse til utførsel.

Bestemmelsene i lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner, for så vidt gjelder tilbakeføring av ulovlig utførte kulturgjenstander §§ 23 a – 23 f, får anvendelse for Svalbard så langt de passer.

Kapittel VI. Arealplanlegging i planområdene

§ 47. *(kapitlets virkeområde og formål)*

Reglene i dette kapittel gjelder for de områdene som Kongen fastsetter i forskrift (planområdene).

Planlegging etter dette kapittel skal legge til rette for samordning av de ulike interessene som knytter seg til arealdisponering og utforming av bebyggelsen i planområdene. Det skal gi grunnlag for beslutninger om bruk og vern av ressurser og om utbygging, og bidra til å fremme estetiske hensyn.

§ 48. *(ansvaret for utarbeiding av arealplan)*

Grunneieren eller den departementet bemyndiger er planansvarlig i det enkelte planområde, og skal sørge for å gjennomføre en løpende planlegging for bruk og vern av arealene i planområdet.

§ 49. *(arealplanens innhold)*

Hvert planområde skal ha en arealplan med utfyllende bestemmelser som viser eksisterende og fremtidig arealbruk for hele planområdet. Detaljeringsgrad kan variere etter konkrete behov for å styre arealbruken. Planen skal være tilstrekkelig detaljert til å sikre formålet med reglene i dette kapittel.

Arealplanen, eller deler av den, tas opp til revisjon ettersom forholdene gjør det påkrevd. Den planansvarlige bør minst hvert fjerde år vurdere om revisjon bør foretas.

Planen skal i nødvendig utstrekning kartfeste:

1. Byggeområder, om nødvendig med nærmere angivelse av hva slags bebyggelse
2. Hytteområder
3. Kulturminne-, natur- og friluftsområder, hver for seg eller i kombinasjon
4. Områder for råstoffutvinning
5. Forskningsområder
6. Veier, flyplasser, havner, taubaner, høyspentledninger og andre viktige ledd i kommunikasjonssystemet
7. Spesialområder, herunder fareområder
8. Områder for særskilt bruk eller vern av sjø og vassdrag, herunder ferdsel-, fiske-, natur- og friluftsområder, hver for seg eller i kombinasjon
9. Områder som er vernet i medhold av lovens kapittel III.

Det kan fastsettes flere formål innenfor samme område.

Planen skal inneholde en planbeskrivelse som redegjør for hvordan hensynet til miljø (herunder naturmiljø, kulturminner og estetikk) og lokalsamfunn (herunder sikkerhet og barns behov) blir ivaretatt. Dersom planen kan få virkninger for miljøet utenfor planområdet, skal redegjørelsen også omfatte dette.

Til planen kan det gis

a) utfyllende bestemmelser, som setter rettslig bindende vilkår for bruk og ferdsel og for utforming av arealer og bebyggelse for å sikre formålet med planen;
b) utfyllende retningslinjer, som angir føringer for praktiseringen av planen, og som det skal tas hensyn til ved vedtak etter dette kapittel og §§ 57–58.

§ 50. *(utarbeiding av arealplanen)*

Den planansvarlige skal sørge for å tilpasse planarbeidet til forholdene i det enkelte planområde. I hvert planområde kan det være et fast rådgivende utvalg for plansaker som gir uttalelser til foreslåtte planer.

Grunneier og organer med oppgaver som gjelder ressursutnytting, vernetiltak, utbygging eller sosial og kulturell

utvikling innen planområdet, har rett til å delta i planarbeidet. Slike organer skal etter anmodning fra den planansvarlige delta i det rådgivende utvalg for plansaker.

Ved oppstart av planarbeidet skal planansvarlig kunngjøre at planarbeidet blir satt i gang og for øvrig gjøre planarbeidet offentlig kjent på en hensiktsmessig måte. Ved utarbeidelse eller revisjon av hele arealplanen skal planansvarlig utarbeide et planprogram som klargjør hvilke forhold det skal redegjøres for i planen. Berørte organer og organisasjoner mv. som har særlige interesser i planarbeidet skal gis anledning til å uttale seg til planprogrammet. Endelig planprogram skal kunngjøres av planansvarlig, slik at rammene og forutsetningene kan bli gjenstand for offentlig debatt.

Utkast til plan skal legges ut til offentlig ettersyn og sendes til uttalelse hos berørte organer og organisasjoner mv. som har særlige interesser i planarbeidet. Det kan settes en frist for uttalelse som må være minst 30 dager. Statlige myndigheter kan reise innsigelse mot planutkastet når det gjelder forhold innenfor deres ansvarsområde. Departementet kan fastsette hvilke organer som kan reise innsigelse.

§ 51. *(private forslag)*

Grunneiere, rettighetshavere eller andre interesserte kan fremme planforslag for den planansvarlige. Den planansvarlige skal snarest mulig behandle forslaget. Dersom den planansvarlige ikke finner grunn til å gå videre med forslaget, skal forslagsstilleren underrettes skriftlig. Forslagsstilleren kan kreve å få planspørsmålet lagt frem for det faste utvalg for plansaker der slikt utvalg finnes.

§ 52. *(vedtakelse av planen)*

Den planansvarlige legger etter høringen i samsvar med § 50 et ferdigbehandlet forslag til plan frem for Sysselmannen eller den departementet bestemmer.

Sysselmannen eller den departementet bestemmer, kan treffe vedtak om å godkjenne planen når det ikke foreligger innsigelser, eller det er tatt hensyn til innsigelsene. Vedtak om godkjenning skal treffes senest en måned etter at et fullstendig plandokument er mottatt, om ikke særlige forhold foreligger. I så fall skal den planansvarlige underrettes skriftlig innen utløpet av fristen med opplysning om når vedtak vil være truffet. Godkjent plan sendes departementet til orientering.

Foreligger det innsigelser som det ikke er tatt hensyn til i planen, kan Sysselmannen megle i saken. Dersom megling ikke fører til en løsning, sendes saken til departementet. Departementet kan gjøre de endringer i planen som finnes påkrevd.

Vedtak etter denne paragraf skal begrunnes etter forvaltningsloven §§ 24–25. Det kan påklages etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI. Dersom departementet treffer vedtak i medhold av tredje ledd kan vedtaket likevel ikke påklages.

Den planansvarlige skal sørge for å kunngjøre godkjent plan på hensiktsmessig måte i lokalsamfunnet.

§ 53. *(arealplanens virkninger)*

Ny virksomhet, herunder konstruksjoner, bygg, anlegg, riving, graving, fylling, masseuttak og annen ressursutnytting, samt fradeling av eiendom til slike formål, skal være i samsvar med arealbruk og bestemmelser fastlagt i godkjent plan.

Fredning i medhold av kapittel III-V går foran planen.

Ved tillatelse etter § 58 kan det gjøres unntak fra utfyllende bestemmelser til planen.

§ 54. *(midlertidig forbud mot virksomhet og fradeling)*

Finner Sysselmannen eller den departementet bestemmer, at det innenfor et delområde må utarbeides en endret eller mer detaljert plan, kan vedkommende bestemme at virksomhet og fradeling som nevnt i § 53 ikke kan settes i gang før planen er godkjent. Forbudet kan ikke vare lenger enn ett år. Departementet kan i særlige tilfelle forlenge fristen.

§ 55. *(statlig arealplan)*

Når gjennomføring av viktige utbyggings-, anleggs- eller vernetiltak gjør det nødvendig, eller når andre samfunnsmessige hensyn tilsier det, kan departementet selv utarbeide og vedta en arealplan etter reglene i dette kapittel.

Kapittel VII. Virksomhet med konsekvenser for miljøet

i. Generelle regler

§ 56. *(lokalisering av bosetting og næringsvirksomhet)*

Bosetting og næringsvirksomhet skal som hovedregel lokaliseres til planområdene, jf § 47, og slik at miljøulempene blir minst mulig.

§ 57. *(krav om tillatelse utenfor planområder og i planområder uten godkjent plan)*

Det trengs tillatelse fra miljøvernmyndigheten for Svalbard til følgende tiltak utenfor planområder og i planområder uten godkjent plan:

a) terrenginngrep;
b) virksomhet som kan volde forurensning;

c) hoteller, pensjonater og andre overnattingssteder for allmennheten;
d) virksomhet som kan virke inn på et fredet kulturminne i strid med § 42;
e) annen virksomhet som kan belaste miljøet på Svalbard når departementet har gitt forskrift om det;
f) endring i eksisterende anlegg eller bruken av det dersom den forandrer anleggets karakter eller virkninger for naturmiljøet.

Tillatelse etter denne paragraf må foreligge før virksomheten påbegynnes. Søknaden skal redegjøre for hvilken betydning virksomheten kan få for miljøet. Departementet kan gi forskrift om at søknader skal sendes på høring eller legges ut til offentlig ettersyn.

Den som legger frem nærmere opplysninger om en planlagt virksomhet, kan kreve at Sysselmannen avgjør om virksomheten vil kreve tillatelse etter denne paragraf. Sysselmannen tar stilling til hvilke opplysninger som må legges frem for å kunne treffe en slik avgjørelse.

§ 58. *(virksomhet i planområder med godkjent plan)*

Før det settes i gang virksomhet eller fradeling i planområder med godkjent plan, skal tiltakshaveren gi melding til den planansvarlige og Sysselmannen eller den departementet bestemmer. Meldingen skal gi tilstrekkelige opplysninger til å vise om virksomheten eller fradelingen er i samsvar med planen.

Igangsetting kan skje tre uker etter at meldingen er mottatt, hvis ikke

a) virksomheten er i strid med planen,
b) Sysselmannen har fastsatt midlertidig forbud etter § 54, eller
c) det kreves tillatelse etter tredje ledd.

Før igangsetting kreves det likevel tillatelse av Sysselmannen, selv om virksomheten er i samsvar med godkjent arealplan, hvis

a) planen ikke har utfyllende bestemmelser om størrelse eller utførelse som virksomheten holder seg innenfor,
b) virksomheten kan virke skjemmende eller volde forurensning ut over planens utfyllende bestemmelser om forurensning fra bolig, fritidshus eller forretning,
c) virksomheten kan få virkning for kulturminner eller naturmiljøet utenom planområdet, eller
d) virksomheten kan ha betydelig og langvarig virkning for miljøet.

Er virksomheten i strid med planen, kan den ikke igangsettes uten at planen blir endret. Sysselmannen kan likevel gi tillatelse til virksomhet som er i strid med utfyllende bestemmelser til planen.

§ 59. *(særskilt konsekvensutredning)*

Tiltakshaveren skal få utarbeidet konsekvensutredning for virksomhet som trenger tillatelse etter loven her og som

a) kan få mer enn ubetydelig virkning for naturmiljøet utenfor planområdene, eller
b) kan få betydelig og langvarig virkning for miljøet i et planområde.

Konsekvensutredningen skal belyse tiltakets virkninger på miljøet som grunnlag for vurdering og avgjørelse av søknaden. Sysselmannen kan bestemme at konsekvensutredningen også skal omfatte virkningene for lokal bosetting og for annen lovlig virksomhet. Konsekvensutredningen skal utarbeides på grunnlag av et utredningsprogram godkjent av sysselmannen.

Den som planlegger tiltak som nevnt i første ledd, skal sende Sysselmannen forhåndsmelding med forslag til utredningsprogram tidligst mulig. Er det sendt inn søknad etter §§ 57 – 58 uten forhåndsmelding, kan Sysselmannen avvise søknaden.

Departementet kan gi forskrift om konsekvensutredning, herunder om hvilke virksomheter som må konsekvensutredes. Sysselmannen avgjør om en virksomhet går inn under første ledd og kan treffe vedtak om at det for en bestemt virksomhet er unødvendig å utarbeide konsekvensutredning.

§ 60. *(bruk av særskilt konsekvensutredning)*

Tiltakshaverens søknad skal utarbeides sammen med konsekvensutredningen og vise hvordan konsekvensutredningen er lagt til grunn. Sysselmannen sender søknad og konsekvensutredning på høring.

Dersom det i utredningen eller på annen måte avdekkes nye forhold som kan ha vesentlig betydning for virksomhetens virkninger for miljøet, kan Sysselmannen kreve tilleggsutredninger. Det kan ikke gis tillatelse før Sysselmannen har godkjent at plikten til å utarbeide konsekvensutredning er oppfylt. Hvis virksomheten ikke er påbegynt innen fem år etter at tillatelsen ble gitt, må det utarbeides ny konsekvensutredning etter § 59 om ikke Sysselmannen fritar for dette.

§ 61. *(avgjørelse av søknaden)*

I begrunnelsen for vedtaket skal det angis hvordan en særskilt konsekvensutredning etter § 59 med innkomne uttalelser er vurdert, og hvilken betydning de har hatt for avgjørelsen.

I en tillatelse bør det settes vilkår som er tjenlige til å oppfylle formålet med reglene i denne lov. Det kan herunder gis vilkår om sikkerhetsstillelse for kostnader til opprydding, jf § 64. Er det utarbeidet en konsekvensutredning etter § 59, skal det normalt settes vilkår etter § 62.

Det gis underretning etter reglene i forvaltningsloven § 27 til alle som har uttalt seg til søknaden eller konsekvensutredningen.

§ 62. *(overvåking og tiltak mot uforutsette virkninger)*

Tiltakshaveren skal i samsvar med vilkår i tillatelsen gjennomføre en regelmessig og effektiv overvåking av miljøet for å

a) vurdere virkninger av pågående virksomhet, herunder verifisering av forutsette virkninger, og
b) legge forholdene til rette for at uforutsette virkninger kan bli oppdaget på et tidlig tidspunkt.

Dersom det under virksomheten avdekkes uforutsette virkninger, skal Sysselmannen varsles uten opphold.

§ 63. *(endring, omgjøring og bortfall av tillatelse)*

Sysselmannen kan endre eller trekke tilbake en tillatelse etter denne lov eller vilkårene for den, dersom

a) det er nødvendig for å hindre uforutsette skadevirkninger for miljøet;
b) de skadevirkninger som virksomheten har for miljøet, kan minskes uten uforholdsmessig kostnad for tiltakshaveren;
c) det er nødvendig for å oppfylle internasjonale forpliktelser som Norge har påtatt seg med hensyn til Svalbard;
d) ny teknologi gjør det mulig å redusere miljøulempene vesentlig;
e) tiltakshaveren overtrer bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, og overtredelsen er betydelig, gjentar seg eller vedvarer;
f) tjenestemenn med tilsynsmyndighet blir nektet adgang til virksomhetsområdet;
g) det ikke blir stilt sikkerhet for opprydding når det er krevd etter §§ 61 eller 64.

Omgjøring kan i alle tilfelle skje når det er gått ti år siden vedtaket. Sysselmannen kan lempe på begrensninger og vilkår i en tillatelse dersom erfaring viser at det kan skje uten skadevirkninger av noen betydning for miljøet.

En tillatelse som ikke er benyttet, bortfaller fem år etter at den ble gitt.

§ 64. *(opprydding)*

Hvis en virksomhet blir nedlagt eller stanser, skal tiltakshaveren gjøre det som er nødvendig for å motvirke skade på miljøet. Kan virksomheten medføre skade på miljøet etter nedleggingen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Sysselmannen.

Når en virksomhet eller deler av den opphører, skal tiltakshaveren på egen kostnad fjerne fra området alle installasjoner på overflaten, alt avfall og andre etterlatenskaper som ikke er fredete kulturminner etter kapittel V. Området skal så vidt mulig føres tilbake til sitt opprinnelige utseende. Sysselmannen kan gi pålegg om hvilke tiltak som skal utføres, herunder om behandling av forurenset grunn. Sysselmannen kan kreve at det stilles sikkerhet for kostnadene ved opprydding.

Når et lokalsamfunn i et planområde skal avvikles eller fraflyttes i det vesentlige, skal den planansvarlige gi Sysselmannen melding så tidlig som mulig. Det skal utarbeides en plan for opprydding og eventuelt bevaring etter nærmere bestemmelse av sysselmannen.

Den som vil starte opp virksomhet med tillatelse etter §§ 57 eller 58 etter at den har vært stanset i mer enn to år, må gi melding om dette til sysselmannen. Sysselmannen avgjør om det må søkes om ny tillatelse før virksomheten igangsettes.

Etterlatte kjøretøy, skip, fly, annet fartøy og lignende skal fjernes av eieren.

Sysselmannen kan frita for plikten til opprydding etter denne paragraf.

ii. Forurensning og avfall

§ 65. *(alminnelige regler om forurensning)*

Ingen må ha, gjøre eller sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning uten at dette er lovlig etter loven her.

Når det kan oppstå fare for forurensning i strid med loven, eller vedtak i medhold av loven, skal den ansvarlige for virksomheten som faren skriver seg fra, sørge for tiltak for å hindre at den inntrer. Miljøvernmyndigheten kan gi pålegg om slike tiltak. Er det inntrådt forurensning, skal den ansvarlige treffe tiltak etter reglene i § 93.

§ 66. *(miljøgifter)*

Ingen må slippe ut miljøgifter i miljøet.

Spor av miljøgifter i vanlige utslipp fra husholdning, tjenesteyting eller annen aktivitet som medfører utslipp av tilsvarende omfang omfattes ikke av forbudet.

Departementet kan på nærmere betingelser gjøre unntak fra første ledd for eksisterende næringsvirksomhet. Dersom forbudet medfører utilsiktede konsekvenser for ny næringsvirksomhet, som er funnet miljømessig forsvarlig på Svalbard, kan departementet også om nødvendig gjøre unntak for slik virksomhet.

Departementet kan bestemme at visse produkter som inneholder miljøgifter ikke må innføres eller brukes på Svalbard.

§ 67. *(utslipp fra skip)*

Ingen må slippe ut avfall i sjøen fra skip eller annet fartøy. Utslipp av rent matavfall fra småbåter eller av sanitært avløpsvann i åpen sjø, er likevel tillatt.

§ 68. *(dumping og forbrenning av avfall eller annet materiale)*

Dumping og forbrenning av avfall eller annet materiale fra skip eller annet fartøy er forbudt. Departementet kan gi forskrift om unntak fra forbudet mot dumping.

§ 69. *(tilknytningsplikt til avløpsanlegg og driftsansvar)*

Sysselmannen eller den departementet bemyndiger, kan gi pålegg om at bygninger i et planområde skal knyttes til avløpsanlegg. Departementet kan fastsette hvem som skal ha plikt til å drive avløpsanlegg med tilknyttede ledninger.

§ 70. *(akutt forurensning – beredskap og varsling)*

Den som driver virksomhet som kan medføre akutt forurensning, skal ha nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og begrense virkningen av slik forurensning. Departementet kan pålegge den ansvarlige for virksomheten å legge frem beredskapsplan for godkjenning. Det kan fastsettes nærmere vilkår for godkjenning av beredskapsplanen.

Departementet kan gi forskrift om beredskapspliktens omfang og om avgift for offentlig beredskap.

Inntrer det akutt forurensning eller fare for akutt forurensning, skal den ansvarlige straks varsle sysselmannen. Også andre har plikt til å varsle, om det ikke åpenbart er unødvendig.

Med akutt forurensning forstås forurensning av betydning som inntrer plutselig, og som ikke er tillatt etter loven her.

§ 71. *(avfall)*

Ingen må etterlate avfall utenfor planområdene. Sysselmannen kan i særlige tilfeller gjøre unntak fra forbudet. I planområdene må avfall bare tømmes eller etterlates på sted som er særskilt innrettet for det. Oppbevaring av avfall må skje slik at det ikke kan bli spredd.

Ingen må innføre avfall til Svalbard.

Departementet kan gi forskrift om

a) tiltak for å redusere avfallsmengden,
b) innlevering, innsamling, mottak, transport, sortering og behandling av avfall,
c) at visse slag avfall skal gjenvinnes eller fraktes bort med sikte på gjenvinning,
d) at avfall skal fraktes bort for behandling andre steder.

Kostnadene ved tiltak etter tredje ledd skal bæres av den som eier eller har gitt opphav til avfallet.

Sysselmannen kan gi pålegg om å utarbeide en plan for håndtering og reduksjon av avfall i de planområder som departementet fastsetter. Departementet kan fastsette hvem som skal være ansvarlig for felles innsamling og disponering av avfall i planområdet.

§ 72. *(avløps- og avfallsgebyr mv.)*

Departementet eller den departementet bemyndiger kan gi forskrift om gebyrer og årlige avgifter for tilknytning til avløpsanlegg og for innsamling og disponering av avfall. Gebyrene settes slik at de fullt ut dekker kostnadene, men samlet ikke overstiger kostnadene ved investering og drift av henholdsvis avløpsanlegg med tilknyttede ledninger, og avfallsdisponeringen.

Departementet kan gi forskrift om avfallsavgift på varer som omsettes på Svalbard, og om hel eller delvis tilbakebetaling av avgiften ved retur av emballasje.

iii. Ferdsel

Generelt

§ 73. *(alminnelige regler om ferdsel i naturen)*

Allmennhetens rett til ferdsel gjelder også på Svalbard, med de begrensninger som følger av loven her.

All ferdsel på Svalbard skal foregå på en måte som ikke skader, forsøpler eller på annen måte forringer naturmiljøet eller kulturminner eller fører til unødig forstyrrelse av mennesker eller dyreliv.

§ 74. *(forbud mot særlig belastende ferdselsformer)*

Sysselmannen kan forby ferdselsformer eller fremkomstmidler som volder særlig belastning på naturmiljøet. For motorisert ferdsel gjelder §§ 79 flg.

§ 75. *(ferdselsrestriksjoner i særlige områder)*

Sysselmannen kan utenom verneområdene forby eller regulere ferdsel i avgrensete områder i hele eller deler av året når dette anses nødvendig for å beskytte naturmiljø, kulturminner, drikkevannsforsyning eller vitenskapelige undersøkelser.

§ 76. *(leiropphold)*

Sysselmannen kan gi forskrift for leiropphold. I forskriften kan det fastsettes at det kreves tillatelse fra Sysselmannen til leir over en viss varighet eller størrelse.

§ 77. *(utrykning og oppsyn)*

Utrykning for brann-, politi- eller redningstjeneste og oppsyn etter denne lov kan om nødvendig skje uten hinder av reglene i loven her.

§ 78. *(gebyr for tilreisende)*

Kongen kan gi forskrift om at den som besøker Svalbard, skal betale et gebyr. Gebyr kan ikke pålegges fastboende. Gebyret går inn i Svalbards miljøvernfond.

Motorferdsel

§ 79. *(alminnelige regler om motorferdsel)*

Motorferdsel skal reguleres ut fra et samfunnsmessig helhetssyn med sikte på å verne om Svalbards naturmiljø.

Motorferdsel utenom opparbeidet vei eller plass er forbudt om ikke annet er fastsatt i loven her eller i medhold av loven.

§ 80. *(motorferdsel i terrenget på barmark)*

Motorferdsel i terrenget på bar eller tint mark kan bare finne sted

a) i særskilte traseer eller til bestemte formål fastsatt av Sysselmannen i forskrift;
b) når særlige hensyn foreligger og Sysselmannen har gitt tillatelse.

§ 81. *(motorferdsel i terrenget på snødekt og frossen mark)*

Motorferdsel i terrenget på snødekt og frossen mark samt på islagte vassdrag og sjøområder kan tillates

a) i områder og traseer fastsatt av departementet i forskrift;
b) for bestemte formål fastsatt av Sysselmannen i forskrift;
c) når særlige grunner foreligger og Sysselmannen etter søknad har gitt tillatelse.

Det skal fastsettes forskrift etter første ledd bokstav a der fastboende sikres en mer omfattende adgang til motorferdsel enn tilreisende. Begrensninger i fastboendes motorferdsel må være begrunnet i miljøvernbehov knyttet til Svalbard, eller i behovet for å skille motorisert og ikke-motorisert ferdsel.

§ 82. *(motorferdsel i vassdrag og sjø)*

Motorferdsel i vassdrag er bare lovlig med tillatelse fra sysselmannen.

Motorferdsel til sjøs kan skje i samsvar med § 73 når ikke annet er fastsatt i eller i medhold av loven her.

Motorferdsel med vannscooter er ikke tillatt. Departementet kan gi forskrift om forbud mot bruk av bestemte typer farkoster.

Sysselmannen kan gi forskrifter om motorferdsel til sjøs, blant annet for å fastsette seilingsleder eller områder hvor det ikke kan seiles, hastighetsbegrensninger og bestemmelser om oppankring og ilandstigning. Forskriften kan skille mellom ferdsel til forskjellige formål.

§ 83. *(bruk av luftfartøyer)*

Motorferdsel i luften kan skje i samsvar med § 73 når ikke annet er fastsatt i eller i medhold av loven her.

Luftfartøy må ikke lande på skip eller på land eller vann utenom landingsplass som har konsesjon eller er godkjent etter luftfartsloven. Sysselmannen kan etter søknad gjøre unntak fra første punktum.

Ingen må fly nærmere enn en nautisk mil fra større, kjente konsentrasjoner av pattedyr og fugl.

Sysselmannen kan gi forskrift om minstehøyder for luftfartøy og om forbud mot bruk av luftfartøy til turistformål.

§ 84. *(enkelttillatelser til motorferdsel)*

Når Sysselmannen avgjør søknader om tillatelse til motorferdsel, skal det legges vekt på formålet med søknaden, hvilken risiko for miljøulemper som den omsøkte ferdsel kan ha, og målet om en begrenset motorferdsel på Svalbard. Blir tillatelse gitt, skal det gis begrunnelse som viser hvordan disse forhold er vurdert.

Tillatelsen skal begrenses i tid og sted og kan begrenses til å gjelde bestemte tilfeller. Det kan settes vilkår for tillatelsen. Tillatelsen kan endres eller inndras dersom hensynet til miljøet tilsier det.

iv. Hytter

§ 85. *(rett til å eie eller leie hytter)*

Fritidshytter kan bare eies eller leies av

a) den som er eller har vært fastboende på Svalbard,
b) sammenslutninger som har sitt hovedsete på Svalbard, og som har ansatte eller medlemmer som i hovedsak er fastboende.

Ingen kan eie eller leie mer enn to fritidshytter.

Sysselmannen kan i særlige tilfelle gjøre unntak fra reglene i denne paragraf.

§ 86. *(vedlikehold av hytter)*

Fritidshytter og deres nærområder skal holdes ved like, slik at de ikke skjemmer landskapet eller volder fare for mennesker eller dyr.

Kapittel VIII. Tilsyn

§ 87. *(miljøvernmyndighetenes tilsyn)*

Miljøvernmyndighetene fører tilsyn med miljøtilstanden og med at bestemmelsene gitt i og i medhold av denne

lov blir overholdt. Det skal legges vekt på å føre et så effektivt tilsyn som forholdene tilsier og med minst mulig belastning for miljøet. Sysselmannen skal gjennom råd, veiledning og opplysning arbeide for å fremme formålet med loven her.

§ 88. *(internkontroll mv.)*

For å sikre at krav fastsatt i eller i medhold av loven her blir overholdt, eller for å fremme en høyere miljøstandard ellers, kan departementet gi forskrift om

a) internkontroll og internkontrollsystemer,
b) deltakelse i internasjonale ordninger for sertifisering, miljøstyring og miljørevisjon.

§ 89. *(opplysningsplikt)*

Den som har eller foretar seg noe som kan påvirke miljøet på Svalbard, plikter etter pålegg fra Sysselmannen og uten hinder av taushetsplikt å gi de opplysninger som Sysselmannen trenger for å utføre sine gjøremål etter denne lov. Når særlige grunner tilsier det, kan Sysselmannen kreve at opplysninger gis av enhver som utfører arbeid for den som har opplysningsplikt etter første punktum.

§ 90. *(granskning)*

Når det er nødvendig for å utføre gjøremål etter loven, skal Sysselmannen ha uhindret adgang til eiendom der det foregår virksomhet som kan påvirke miljøet, eller der miljøet kan antas å være påvirket. Sysselmannen kan også kreve å få lagt frem og granske dokumenter og elektronisk lagret materiale eller annet materiale som kan ha betydning for gjøremål etter loven.

Ved inspeksjon av virksomhet skal Sysselmannen først ta kontakt med representanter for virksomhetens ledelse, om ikke formålet med inspeksjonen dermed blir forhindret eller vesentlig vanskeliggjort.

§ 91. *(pålegg om undersøkelse)*

Sysselmannen kan ved enkeltvedtak pålegge en tiltakshaver som påvirker eller som det er grunn til å tro kan påvirke miljøet, å sørge for eller bekoste undersøkelser eller andre tiltak for å

a) fastslå om og i hvilken grad virksomheten har påvirket eller kan påvirke miljøet,
b) klarlegge årsaken til eller virkningene av inntrådte miljøendringer som virksomheten har forårsaket,
c) klarlegge hvordan gjenoppretting av miljøet kan skje.

§ 92. *(gebyr for kontroll)*

Departementet kan gi forskrift om gebyr for kontrolltiltak som miljøvernmyndighetene utfører i medhold av dette kapittel. Gebyrene settes slik at de samlet ikke antas å overstige kostnadene ved kontrollordningen. Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

Kapittel IX. Håndheving og sanksjoner

§ 93. *(gjenoppretting)*

Den som har påvirket miljøet på Svalbard ved å overtre bestemmelser gitt i eller i medhold av loven her, skal foreta nødvendige utbedringstiltak for å motvirke ytterligere påvirkning av miljøet, og – om mulig – gjenopprette den tidligere miljøtilstand ved oppsamling, rydding, fjerning, utsetting, planering eller andre egnete tiltak. Tiltak som i seg selv kan volde miljøpåvirkning av noen betydning, skal bare iverksettes etter samtykke eller pålegg fra sysselmannen.

Plikten til utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningen av overtredelsen og overtrederens skyld og økonomiske stilling ville være særlig urimelig.

Innenfor rammen av denne paragraf kan Sysselmannen gi pålegg om hvilke utbedrings- og gjenopprettingstiltak som skal gjennomføres, herunder om avliving av levende organismer som overtredelsen gjelder, eller om tilbakeføring av levende organismer eller kulturminner til opprinnelsesstedet.

§ 94. *(eiendomsrett til flora og fauna håndtert i strid med loven mv.)*

Flora og fauna som er innsamlet, fanget eller avlivet i strid med loven her, eller avlivet med hjemmel i §§ 33 første ledd og 34, tilhører Svalbards miljøvernfond. Det samme gjelder fallvilt, deler av fallvilt og dyr som er avlivet av dyrevernhensyn. Fondets eiendomsrett kan gjøres gjeldende ved forelegg eller dom etter straffeprosesslovens regler for inndragning.

Fondet avgjør hvordan slik flora og fauna skal disponeres. Sysselmannen kan kreve erstatning til fondet for verdien dersom fondet ikke får tilgang til flora og fauna etter dette ledd.

§ 95. *(erstatning)*

Den som volder miljøskade ved å overtre bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov, plikter å betale erstatning uten hensyn til skyld for økonomisk tap som følge av miljøskaden. Den som indirekte har medvirket til miljøskade (ved å levere varer eller tjenester, foreta kontroll eller tilsyn eller på annen måte), er likevel bare ansvarlig så langt det er utvist forsett eller uaktsomhet.

Ansvaret etter første ledd omfatter også

a) økonomisk tap fordi miljøskaden hindrer eller vanskeliggjør utøving av allemannsrett i næring,
b) kostnader til eller tap ved rimelige tiltak for å hindre eller avbøte miljøskade eller gjenopprette miljøtilstanden,
c) kostnader som noen har hatt ved å rydde opp avfall som ble etterlatt i strid med § 71.

Sysselmannen kan pålegge den som ved å overtre bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov har voldt ikke ubetydelig miljøskade, å betale miljøerstatning til Svalbards miljøvernfond. Miljøerstatningens størrelse fastsettes ut fra de påvirkede miljøverdiers betydning, miljøskadens omfang og varighet, overtrederens skyld, øvrige sanksjoner pålagt overtrederen og omstendighetene for øvrig.

Sysselmannens vedtak om miljøerstatning etter tredje ledd er tvangsgrunnlag for utlegg. Erstatningskravet kan også tas opp i straffesak. Blir erstatningskravet bragt inn for retten i straffesak, i sivilt søksmål eller ved klage over utleggsforretning, kan retten prøve erstatningskravet fullt ut. Vedtaket kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Underretning om vedtaket skal gi opplysning om reglene i leddet her.

Paragrafen her gjelder så langt ikke annet følger av internasjonale avtaler som Norge er tilsluttet med virkning for Svalbard.

§ 96. *(tvangsmulkt)*

For å sikre at bestemmelsene i denne lov eller vedtak i medhold av loven blir gjennomført, kan Sysselmannen fastsette tvangsmulkt til Svalbards miljøvernfond.

Tvangsmulkt kan fastsettes når overtredelse av en bestemmelse er oppdaget. Tvangsmulkten begynner da å løpe dersom den ansvarlige oversitter den frist for retting som Sysselmannen har fastsatt. Tvangsmulkt kan fastsettes på forhånd dersom særlige grunner tilsier det, og løper da fra en eventuell overtredelse tar til. Det kan fastsettes at tvangsmulkten løper så lenge det ulovlige forhold varer, eller at den forfaller for hver overtredelse. Tvangsmulkt løper likevel ikke dersom etterlevelse er umulig på grunn av forhold som ikke skyldes den ansvarlige.

Er overtredelsen skjedd på vegne av et selskap eller annen sammenslutning, en stiftelse eller et offentlig organ, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges dette. Er tvangsmulkt pålagt et selskap som inngår i et konsern, kan påløpt tvangsmulkt også inndrives hos morselskap. Departementet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 97. *(direkte gjennomføring)*

Blir plikter som følger av loven eller vedtak i medhold av loven ikke etterlevd, kan Sysselmannen selv sørge for nødvendige tiltak for å få plikten overholdt. Før dette skjer, skal Sysselmannen gi den ansvarlige varsel med kort frist for selv å gjennomføre tiltakene. Varsel kan unnlates dersom tiltakene haster av hensyn til miljøet, eller det er uvisst hvem som er ansvarlig.

Ved iverksetting av tiltak etter første ledd kan Sysselmannen gjøre bruk av og om nødvendig volde skade på den ansvarliges eiendom. Sysselmannen kan om nødvendig bestemme at det mot vederlag kan gjøres bruk av eller voldes skade også på andres eiendom. Staten innestår for vederlaget.

Sysselmannens utgifter til tiltakene kan kreves dekket av den ansvarlige. Kravet er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 98. *(Svalbards miljøvernfond)*

Svalbards miljøvernfond består av midler innkrevd i medhold av §§ 32 annet ledd, 78, 94, 95 tredje ledd og 96.

Fondets midler kan bare brukes til tiltak på Svalbard som har til formål å beskytte miljøet. Det kan brukes til

a) undersøkelser og tiltak for å kartlegge og overvåke miljøtilstanden, årsaker til miljøpåvirkning og miljøvirkninger av virksomhet,
b) gjenoppretting av miljøtilstanden,
c) tilskudd til skjøtsel, vedlikehold og granskning etter §§ 21 og 44 tredje ledd og 45 så langt dette ikke kan ventes dekket av den ansvarlige,
d) informasjons-, opplærings- og tilretteleggingstiltak.

Departementet oppnevner styre for fondet og kan gi regler om hvordan det skal disponeres. Avgjørelser om tildeling fra fondet regnes ikke som enkeltvedtak etter forvaltningsloven.

§ 99. *(straff)*

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser fastsatt i denne lov eller i medhold av loven, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år. Er det inntrådt eller voldt fare for betydelig miljøskade, eller det for øvrig foreligger særdeles skjerpende omstendigheter kan fengsel inntil 3 år anvendes.

Medvirkning straffes på samme måte.

Kapittel X. Avsluttende bestemmelser

§ 100. *(utfyllende forskrifter)*

Kongen kan gi utfyllende forskrifter til gjennomføring av loven.

§ 101. *(ikrafttreden)*

Denne lov trer i kraft når Kongen bestemmer. Kongen kan fastsette at forskjellige bestemmelser skal tre i kraft til ulik tid.

§ 102. *(overgangsbestemmelser)*

Forskrifter gitt i medhold av lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard som vil ha hjemmel i loven her, står fortsatt ved lag inntil Kongen bestemmer annet.

§ 103. *(endringer i andre lover)*

1. I straffeloven 22. mai 1902 nr. 10 skal § 152 b annet ledd (2) lyde:

(2) påfører betydelig skade på et område som er fredet ved vedtak med hjemmel i naturvernloven kapittel III, viltloven § 7, svalbardmiljøloven kapittel III, lov om Jan Mayen § 2 eller lov om Bouvet-øya, Peter I"s øy og Dronning Maud Land m.m. § 2, eller

2. I lov 9. juni 1903 nr. 7 om Statskontrol med Skibes Sjødygtighed m.v. skal § 1 fjerde ledd annet punktum lyde:

Med mindre annet følger av regler som er anerkjent i folkeretten eller av overenskomst med fremmed stat, kan Kongen også gi loven, helt eller delvis, anvendelse på utenlandske skip og innretninger som nevnt, når de befinner seg på norsk sjøterritorium eller norsk del av kontinentalsokkelen, i Svalbards indre farvann og territorialfarvann, eller i Norges økonomiske sone.

3. I lov 17. juli 1925 nr. 11 om Svalbard gjøres følgende endringer:

§ 4 første ledd skal lyde:
Kongen kan utferdige alminnelige forskrifter om kirke-, skole- og forsorgsvesenet, om den offentlige orden, om utvisning, lege- og sunnhetsvesenet, om bygnings- og brannvesenet, om ildsfarlige gjenstander, om skipsfart, luftfart og annen samferdsel, om turisme, om industrielt rettsvern, om bergverksdrift, saltvannsfiske, fangst av ikke stedegne sjøpattedyr og annen næringsdrift og om oppgaver til den offisielle statistikk.

§ 26 annet ledd oppheves. Tillatelser gitt med hjemmel i bestemmelsen bortfaller når loven trer i kraft.

4. I lov 27. februar 1930 nr. 2 om Jan Mayen skal § 2 nytt tredje ledd lyde:

Kongen kan gi forskrifter om miljøvern på Jan Mayen.

5. I lov 22. mars 1957 nr. 4 om fangst av isbjørn gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:
Lov om fredning og fangst av isbjørn.

§ 1 skal lyde:
Denne lov gjelder for fangst og ilandbringelse av isbjørn på norsk land- og sjøterritorium og for fangst av isbjørn som drives av norske statsborgere, innvånere av riket eller av norske selskaper og andre sammenslutninger eller stiftelser utenfor norsk territorium, eller som medvirker til slik fangst.
For Svalbard gjelder svalbardmiljøloven i stedet for loven her.

§ 2 skal lyde:
Isbjørn er fredet mot all fangst som nevnt i § 1.
Kongen kan ved forskrift eller for det enkelte tilfelle gjøre unntak fra fredningen etter første ledd hvis ikke dette strider mot en internasjonal konvensjon som Norge er tilsluttet, og kan da også fastsette bestemmelser om fangstmåten.
Levende isbjørn kan bare bringes i land i Norge med tillatelse fra Kongen.

§ 3 skal lyde:
Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelser fastsatt i eller i medhold av § 2 eller medvirker til det, straffes med bøter eller fengsel inntil 1 år, om ikke straffeloven § 152 b annet ledd (1) får anvendelse.

6. Forurensningsloven 13. mars 1981 nr. 6 § 3 tredje ledd skal lyde:

Loven gjelder ikke for Svalbard. For Jan Mayen og bilandene gjelder loven i den utstrekning Kongen bestemmer. Forurensningsmyndigheten kan for disse områder fastsette de endringer i loven som de stedlige forhold tilsier.

7. I lov 13. juni 1997 nr. 42 om Kystvakten (kystvaktloven) skal § 11 annet ledd lyde:

Det samme gjelder bestemmelser gitt i og i medhold av lov om miljøvern på Svalbard (svalbardmiljøloven).

15. juni. Lov nr. 80 2001

Lov om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser.

Ot.prp. nr. 3, Innst.O. nr. 26 og Besl.O. nr. 37 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 6. og 13. desember 2000. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser gjøres følgende endringer:

§ 6 skal lyde:
§ 6. *Ressurs- og miljøbevisste anskaffelser*
Statlige, kommunale og fylkeskommunale organer samt rettssubjekter som nevnt i § 2 første ledd bokstav b skal

under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til livssykluskostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.

Ny § 7a skal lyde:

§ 7a. *Tvisteløsningsorgan*

Kongen kan opprette et rådgivende organ for løsning av tvister om rettigheter og plikter etter denne lov og forskrifter hjemlet i denne.

Kongen kan gi forskrift om at oppdragsgivere som omfattes av loven her er pliktige til å delta i prosessen for tvisteløsningsorganet.

Kongen kan gi forskrift om saksbehandlingen i organet, herunder bestemmelser om partenes rett til innsyn i sakens dokumenter.

Lov 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen får anvendelse på den virksomhet som drives av Tvisteløsningsorganet.

§ 11 første ledd skal lyde:

Kongen kan ved forskrift gi bestemmelser til utfylling og gjennomføring av loven. Kongen kan gi oppdragsgivere de pålegg som er nødvendige for å sikre oppfyllelse av denne lov eller forskrifter gitt i medhold av loven. Overfor andre oppdragsgivere enn statlige organer, kommunale og fylkeskommunale organer samt rettssubjekter som nevnt i § 2 første ledd bokstav b kan det likevel bare gis pålegg som er nødvendig for å oppfylle Norges forpliktelser overfor fremmede stater eller internasjonale organisasjoner om offentlige anskaffelser.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 81 2001

Lov om elektronisk signatur.

Ot.prp. nr. 82 (1999-2000), Innst.O. nr. 41 og Besl.O. nr. 53 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 14. og 18. desember 2000. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Kapittel I Alminnelige regler

§ 1. *Lovens formål*

Formålet med denne loven er å legge til rette for en sikker og effektiv bruk av elektronisk signatur ved å fastsette krav til kvalifiserte sertifikater, til utstederne av disse sertifikatene og til sikre signaturfremstillingssystemer.

§ 2. *Lovens virkeområde*

Loven gjelder for sertifikatutstedere som er etablert i Norge. Loven regulerer rammebetingelsene for bruk av kvalifiserte elektroniske signaturer, med unntak av § 6 annet punktum og § 7 som gjelder alle elektroniske signaturer.

Kongen kan i forskrift bestemme at loven skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen.

§ 3. *Definisjoner*

I denne loven menes med:

1. *elektronisk signatur*: data i elektronisk form som er knyttet til andre elektroniske data og som brukes til å kontrollere at disse stammer fra den som fremstår som undertegner,
2. *avansert elektronisk signatur*: en elektronisk signatur som
   a) er entydig knyttet til undertegneren,
   b) kan identifisere undertegneren,
   c) er laget ved hjelp av midler som bare undertegneren har kontroll over, og
   d) er knyttet til andre elektroniske data på en slik måte at det kan oppdages om disse har blitt endret etter signering,
3. *kvalifisert elektronisk signatur*: en avansert elektronisk signatur som er basert på et kvalifisert sertifikat og fremstilt av et godkjent sikkert signaturfremstillingssystem,
4. *undertegner*: den som disponerer et signaturfremstillingssystem og som handler på vegne av seg selv eller på vegne av en annen fysisk eller juridisk person,
5. *signaturfremstillingssdata*: unike data, som for eksempel koder eller private nøkler, som undertegneren benytter for å fremstille en elektronisk signatur,
6. *signaturfremstillingssystem*: programvare eller maskinvare som benyttes til å fremstille elektronisk signatur ved hjelp av signaturfremstillingsdata,
7. *signaturverifikasjonsdata*: unike data, som for eksempel koder eller offentlige nøkler, som benyttes til å verifisere en elektronisk signatur,
8. *signaturverifikasjonssystem*: programvare eller maskinvare som benyttes for å verifisere elektronisk signatur ved hjelp av signaturverifikasjonsdata,

9. *sertifikat*: en kopling mellom signaturverifikasjonsdata og undertegner som bekrefter undertegners identitet og er signert av sertifikatutsteder,
10. *sertifikatutsteder*: en fysisk eller juridisk person som utsteder sertifikater eller tilbyr andre tjenester relatert til elektronisk signatur.

§ 4. *Kvalifisert sertifikat*

Betegnelsen kvalifisert sertifikat skal kun brukes om sertifikater som oppfyller kravene i denne paragrafen og utstedes for en begrenset periode av en sertifikatutsteder som oppfyller kravene i §§ 10 – 15.

Et kvalifisert sertifikat skal inneholde følgende informasjon:

a) en angivelse av at sertifikatet er utstedt som et kvalifisert sertifikat,
b) sertifikatutstederens identitet og den stat den er etablert i,
c) undertegnerens navn eller pseudonym med opplysning om at det er et pseudonym,
d) eventuelt ytterligere opplysninger om undertegneren, dersom de er relevante for bruken av sertifikatet,
e) de signaturverifikasjonsdata, som svarer til de signaturfremstillingsdata som er under undertegnerens kontroll,
f) sertifikatets ikrafttredelses- og utløpsdato,
g) sertifikatets identifikasjonskode,
h) sertifikatutstederens avanserte elektroniske signatur,
i) eventuelle begrensninger i sertifikatets anvendelsesområde, og
j) eventuelle beløpsmessige begrensninger i sertifikatet med hensyn til hvilke transaksjoner sertifikatet kan brukes til.

Kongen kan i forskrift regulere hva det kvalifiserte sertifikatet nærmere skal inneholde.

§ 5. *Krav til kvalifiserte elektroniske signaturer brukt i kommunikasjon med og i offentlig sektor*

Kongen kan fastsette nærmere regler om hvilke krav som skal stilles til kvalifiserte elektroniske signaturer som skal brukes ved kommunikasjon med og i offentlig sektor.

§ 6. *Rettsvirkninger av elektronisk signatur*

Dersom det i lov, forskrift eller på annen måte er oppstilt krav om underskrift for å få en bestemt rettsvirkning og disposisjonen kan gjennomføres elektronisk, oppfyller en kvalifisert elektronisk signatur alltid et slikt krav. En elektronisk signatur som ikke er kvalifisert, kan oppfylle et slikt krav.

§ 7. *Innsamling og bruk av personopplysninger*

En sertifikatutsteder får kun innhente personopplysninger direkte fra den opplysningene gjelder, eller med dennes uttrykkelige samtykke og bare i den utstrekning som er nødvendig for å utstede eller opprettholde et sertifikat. Opplysningene må ikke samles inn eller behandles for andre formål, så fremt ikke den opplysningene gjelder har gitt sitt uttrykkelige samtykke til det.

Datatilsynet skal føre tilsyn med at denne bestemmelsen overholdes.

Kapittel II Sikre signaturfremstillingssystemer

§ 8. *Krav til sikre signaturfremstillingssystemer*

Et sikkert signaturfremstillingssystem skal sikre at signaturen er tilfredsstillende beskyttet mot forfalskning. Videre skal et sikkert signaturfremstillingssystem sikre at signaturfremstillingsdata:

a) i praksis kun kan fremtre én gang og med rimelig grad av sikkerhet forblir hemmeligholdt,
b) i rimelig utstrekning ikke kan utledes, og
c) på pålitelig vis kan beskyttes av rette undertegner mot andres bruk.

Et sikkert signaturfremstillingssystem må ikke forandre data i elektronisk form som skal signeres, eller hindre at dataene vises for undertegner før det signeres.

§ 9. *Godkjennelse av sikre signaturfremstillingssystem*

Godkjennelse som et sikkert signaturfremstillingssystem, jf. § 8, gis av det organ som Kongen utpeker. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om organet og om krav til sikre signaturfremstillingssystem.

Likestilt med godkjennelse etter første ledd er godkjennelse fra et tilsvarende organ i en annen stat som er part i EØS-avtalen.

Kravene i § 8 skal anses oppfylt når den maskin- eller programvaren som benyttes, er i samsvar med de standarder for elektroniske signaturprodukter som Europakommisjonen fastsetter og som offentliggjøres i De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Kapittel III Krav til utstedere av kvalifiserte sertifikater

§ 10. *Krav til virksomheten*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal utøve og administrere virksomheten på en forsvarlig måte slik at den kan tilby sikre, pålitelige og velfungerende sertifikattjenester.

Sertifikatutstederen skal til enhver tid ha tilstrekkelige økonomiske ressurser til å kunne drive virksomheten i henhold til kravene som er stilt i eller i medhold av denne lov.

§ 11. *Krav til produkter og systemer*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal bruke pålitelige produkter og systemer som er beskyttet mot endringer, og som gir teknisk og kryptografisk sikkerhet i understøttende prosesser.

Kravene i første ledd skal anses oppfylte dersom sertifikatutsteder benytter seg av produkter og systemer som er godkjent av et organ i henhold til § 9 første og annet ledd, eller er i samsvar med standarder fastsatt av Europakommisjonen etter § 9 tredje ledd.

Sertifikatutsteder skal iverksette tiltak mot forfalskning av sertifikatene. Dersom sertifikatutsteder fremstiller signaturfremstillingsdata, skal utstederen garantere fortroligheten av disse dataene under fremstillingsprosessen.

§ 12. *Krav om katalog- og tilbaketrekkingstjeneste*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal sørge for en hurtig og sikker katalog- og tilbaketrekkingstjeneste og skal sikre at det er mulig å fastslå dato og tidspunkt for ikrafttredelse eller tilbaketrekking av et sertifikat.

§ 13. *Krav om kontroll av undertegners identitet*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater er ansvarlige for at identiteten til undertegner og ytterligere relevante opplysninger om vedkommende blir kontrollert gjennom sikre rutiner.

Opplysninger om rutinene som nevnt i første ledd skal være offentlig tilgjengelige.

§ 14. *Krav til lagring av opplysninger*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal lagre alle relevante opplysninger om kvalifiserte sertifikater i en rimelig periode, dog minst 10 år etter at sertifikatet er registrert i tilbaketrekkingslisten.

Sertifikatutsteder skal benytte pålitelige systemer til oppbevaring av sertifikater i verifiserbar form, slik at

a) opplysningens ekthet kan kontrolleres,
b) sertifikatene kun er offentlig tilgjengelige i de tilfellene der innehaveren har gitt sitt samtykke, og
c) eventuelle tekniske endringer, som bringer disse sikkerhetskravene i fare, er synlige for operatøren.

Utstedere av kvalifiserte sertifikater må ikke oppbevare eller kopiere undertegners signaturfremstillingsdata.

§ 15. *Krav om informasjon om vilkår, begrensninger og lignende*

Før en sertifikatutsteder inngår avtale om å utstede et kvalifisert sertifikat skal utstederen skriftlig informere motparten om

a) vilkårene og begrensningene for bruken av sertifikatet,
b) opplysninger om eventuelle frivillige akkrediterings- eller sertifiseringsordninger, og
c) prosedyrer for klage og avgjørelse av tvister.

Opplysninger i henhold til første ledd kan sendes elektronisk, dersom det skjer i en for motparten umiddelbart lesbar form. Disse opplysningene skal også kunne kontrolleres av signaturmottakeren.

§ 16. *Utfyllende krav*

Kongen kan i forskrift fastsette nærmere regler om hvilke krav som kan stilles til utstedere av kvalifiserte sertifikater for å oppfylle bestemmelsene i §§ 10–15.

Kapittel IV Tilsyn og sanksjoner

§ 17. *Tilsyn med utstedere av kvalifiserte sertifikater*

Kongen kan utpeke et organ som skal føre tilsyn med at denne lov med forskrifter etterleves.

Tilsynet kan kreve de opplysninger og dokumenter som er nødvendige for å utføre sine oppgaver, og fastsette en tidsfrist for å sende dem inn.

Tilsynet kan gi påbud om at forhold som er i strid med bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne loven, skal opphøre og stille vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med loven.

Tilsynet kan kreve at det gjennomføres IT-revisjon hos utstedere av kvalifiserte sertifikater og utpeke en revisor til å utføre IT-revisjonen. Sertifikatutsteder kan pålegges å betale for revisjonen.

Tilsynet kan frata en sertifikatutsteder retten til å anvende betegnelsen kvalifisert sertifikat, dersom sertifikatutstederen grovt eller gjentatte ganger ikke overholder lovens regler.

Kongen kan gi nærmere forskrifter om tilsynets virksomhet.

§ 18. *Registrering av utstedere av kvalifiserte sertifikater*

En sertifikatutsteder kan ikke utstede kvalifiserte sertifikater før registreringsmelding er sendt til tilsynet. Endringer i allerede registrerte opplysninger og nye opplysninger som skal registeres, skal meldes til tilsynet uten ugrunnet opphold.

§ 19. *Adgang til lokaler m.v.*

Tilsynet kan som ledd i sin kontroll, kreve adgang til steder der det drives virksomhet som står under tilsyn.

Tilsynet kan gjennomføre de kontroller det finner nødvendig, og kreve bistand fra personalet på stedet i den grad dette må til for å få utført kontrollen.

Lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker § 15 om fremgangsmåten ved granskning, kommer til anvendelse.

§ 20. *Tvangsmulkt*

For å sikre at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne lov overholdes, kan tilsynet bestemme at sertifikatutsteder skal betale en daglig løpende mulkt til staten inntil lovstridig virksomhet er opphørt eller pålegg og vilkår gitt med hjemmel i denne lov er etterkommet.

Mulkten løper ikke før klagefristen er ute. Påklages vedtaket om tvangsmulkt, løper ingen tvangsmulkt før klagesaken er avgjort med mindre klageorganet bestemmer annerledes.

Tilsynet kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

§ 21. *Straff*

Med bøter straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt

a) unnlater å registrere/sende melding etter § 18,
b) unnlater å gi opplysninger etter § 17,
c) behandler personopplysninger i strid med §§ 7 og 14, eller
d) gir uriktige eller villedende opplysninger til tilsynet.

Medvirkning straffes på samme måte.

§ 22. *Erstatning*

En sertifikatutsteder som utsteder sertifikater som utgis for å være kvalifiserte, eller som garanterer for slike sertifikater utgitt av en annen, er erstatningsansvarlig for tap hos en fysisk eller juridisk person som følge av at denne hadde hatt rimelig grunn til å ha tillit til at:

a) informasjonen angitt i sertifikatet var korrekt på utstedelsestidspunktet,
b) sertifikatet inneholder alle opplysninger som kreves i henhold til § 4,
c) signaturfremstillingsdata og signaturverifikasjonsdata hører sammen på en unik måte dersom sertifikatutstederen fremstiller begge,
d) undertegner disponerte korrekt signaturfremstillingsdata på tidspunktet da sertifikatet ble utstedt, eller
e) sertifikatet blir registrert i tilbaketrekkingslisten, jf. § 12.

Sertifikatutsteder er ansvarlig etter første ledd medmindre han godtgjør at han, eller den han garanterer for, ikke handlet uaktsomt.

Sertifikatutsteder er ikke erstatningsansvarlig for skade som skyldes at sertifikatet har blitt brukt i strid med tydelige begrensninger i sertifikatets anvendelsesområde eller utover beløpsmessige begrensninger.

§ 23. *Klageadgang*

Tilsynets avgjørelser etter bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne loven, kan påklages til det organ Kongen utpeker.

§ 24. *Gebyr*

Kongen kan i forskrift bestemme at sertifikatutstedere som er registreringspliktige etter § 18, skal betale gebyr. Gebyrene må ikke overstige kostnadene ved tilsynets virksomhet.

Kapittel V Internasjonale forhold

§ 25. *Rettslig anerkjennelse av kvalifiserte sertifikater fra utstedere etablert utenfor Norge*

Sertifikater fra sertifikatutstedere som er etablert innen EØS-området, anses som kvalifiserte sertifikater i henhold til denne lov dersom de oppfyller kravene til et kvalifisert sertifikat i det landet der utstederen er etablert.

Kvalifiserte sertifikater fra sertifikatutstedere som er etablert i land utenfor EØS-området, skal gis rettslig anerkjennelse på lik linje med kvalifiserte sertifikater fra sertifikatutstedere innen EØS-området dersom:

a) utstederen oppfyller kravene i denne lov og har blitt godkjent iht. en frivillig godkjenningsordning i et medlemsland,
b) en sertifikatutsteder som er etablert innen EØS-området, og som oppfyller kravene i denne loven, garanterer for utstederen, eller
c) sertifikatet eller utstederen er anerkjent i henhold til multilaterale eller bilaterale avtaler med Norge, EU, tredjeland eller internasjonale organisasjoner.

Kapittel VI Ikrafttredelse og overgangsregler

§ 26. *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

§ 27. *Overgangsregler*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal innen 6 måneder etter at loven har trådt i kraft registrere seg i henhold til § 18 eller innenfor samme frist opphøre med å kalle sertifikatene for kvalifiserte eller bruke betegnelse som gir inntrykk av at de er kvalifiserte.

15. juni. Lov nr. 82 2001

Lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven).

Ot.prp. nr. 56, Innst.O. nr. 112 og Besl.O. nr. 111 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 30. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Olje- og energidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endring i følgende andre lover:
1. Lov av 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v.
2. Lov av 14. desember 1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer.

I

I lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven) gjøres følgende endringer:

Lovens tittel skal lyde:

Om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

§ 1–1 fjerde ledd skal lyde:

Departementet fastsetter hvor stor ytelse eller hvor mange abonnenter et fjernvarmeanlegg skal ha for at loven kommer til anvendelse. Anlegg som unntas fra loven kan pålegges å knytte seg til andre anlegg etter bestemmelsene i § 5–3.

§ 1–2 skal lyde:

§ 1–2. *(Formål)*

Loven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte, herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.

§ 1–4 skal lyde:

§ 1–4. *(Statens anlegg)*

Lovens bestemmelser i §§ 2–2 annet og tredje ledd, 3–2, 3–3, 3–5, 7–2 og 7–3 gjelder ikke for statens anlegg.

Nåværende § 2–1 oppheves.

Nåværende § 2–2 blir § 2–1 og skal lyde:

§ 2–1. *(Søknad)*

Søknad etter denne lov sendes konsesjonsmyndigheten.

For søknader som omfattes av plan- og bygningsloven av 14. juni 1985 nr. 77 kapittel VII-a skal konsekvensutredninger vedlegges søknaden.

Søknaden skal gi de opplysninger som er nødvendig for å vurdere om tillatelse bør gis og hvilke vilkår som skal settes. Departementet kan fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for.

Samtidig med søknad om kraftverksutbygging etter vassdragslovgivningen skal det som regel innsendes søknad om bygging av anlegg for produksjon, omforming og overføring av elektrisk kraft.

Søknad som tilfredsstiller kravene etter denne paragrafen skal legges ut i Norges vassdrags- og energidirektorat og i berørte kommuner eller annet høvelig sted i distriktet til gjennomsyn. Ved utleggelse fastsettes frist for å avgi uttalelse til konsesjonsmyndigheten. Utleggelse kan unnlates når det finnes ubetenkelig.

Kunngjøring av søknaden, en kort beskrivelse av planene, opplysninger om hvor søknaden er utlagt og fristen for å gi uttalelse skal rykkes inn i Norsk lysingsblad og i en eller flere aviser alminnelig lest i distriktet. Søkeren betaler utgiftene ved utleggelse og kunngjøring. Kunngjøring kan unnlates når det finnes ubetenkelig.

Offentlige organer og andre som tiltaket direkte gjelder, skal få søknaden tilsendt til uttalelse. Ved utsendelse fastsettes en frist for å avgi uttalelse til konsesjonsmyndigheten. Høring kan unnlates når det finnes ubetenkelig.

Behandlingen av en søknad etter denne lov kan utsettes i påvente av en energiplan etter § 5B–1.

Nåværende § 2–3 blir § 2–2.

§ 2–2 første ledd skal lyde:

Vedtak etter denne lov fattes av departementet.

§ 3–1 andre ledd skal lyde:

Departementet fastsetter hvor høy spenningen for et elektrisk anlegg skal være for at denne bestemmelse får anvendelse.

§ 3–2 skal lyde:

§ 3–2. *(Områdekonsesjon)*

Innen et område kan konsesjon gis for bygging og drift av anlegg for fordeling av elektrisk energi med spenning opp til et nivå som fastsettes av departementet.

§ 3–3 første ledd skal lyde:

Den som gis områdekonsesjon etter § 3–2 skal levere elektrisk energi til abonnentene innenfor det geografiske området konsesjonen gjelder for.

§ 3–3 annet og fjerde ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir annet ledd.

§ 3–4 skal lyde:

§ 3–4. *(Vilkår)*

For konsesjoner etter §§ 3–1 og 3–2 kan departementet gi nærmere forskrifter og fastsette vilkår:

1. av hensyn til etterspørsel av elektrisk energi og til en rasjonell energiforsyning.
2. om påbegynnelse, bygging, utførelse, idriftsettelse, vedlikehold, drift og nedleggelse av det elektriske anlegget.
3. om utnyttelse av det enkelte kraftverk.
4. for å unngå skader på natur og kulturverdier.
5. om konsesjonærens organisasjon og kompetanse, kompetanse hos den som overlates driftsoppgaver og bestemmelser som regulerer bortsettelse av drift.

Departementet kan i forbindelse med den enkelte konsesjon fastsette ytterligere vilkår dersom det finnes påkrevet av allmenne eller private interesser.

§ 3–5 første ledd skal lyde:

Departementet kan treffe vedtak om ekspropriasjon av anlegg for omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi.

§ 4–1 skal lyde:

§ 4–1. *(Omsetningskonsesjon)*

Uten konsesjon kan ingen andre enn staten stå for omsetning av elektrisk energi. Departementet avgjør i tvilstilfelle om konsesjonsplikt foreligger.

For konsesjoner etter første ledd kan departementet gi nærmere forskrifter og fastsette vilkår om:

1. den interne organisering og regnskapsførsel hos konsesjonæren.
2. markedsadgang for alle som etterspør nettjenester ved å tilby ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår.
3. nøytral opptreden av netteier.
4. fastsettelse og beregning av tariffer og inntekter ved salg av nettjenester.
5. informasjon til kunder tilknyttet konsesjonærens nett.
6. annen virksomhet i forbindelse med utbygging og utnyttelse av felles infrastruktur.
7. samordning av nett og nettjenester.

Departementet kan fastsette ytterligere vilkår dersom det finnes påkrevet av hensyn til allmenne interesser.

Departementet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelser eller vilkår som nevnt i annet og tredje ledd.

§ 4–2 annet ledd skal lyde:

I konsesjonen kan det settes vilkår dersom det finnes påkrevet av allmenne hensyn.

§ 4–3 skal lyde:

§ 4–3. *(Måling, avregning og fakturering)*

Departementet gir forskrifter om måling, avregning og fakturering.

Myndighet etter regelverket som nevnt i første ledd til å koordinere måling og avregning av kraftomsetning, tillegges den departementet utpeker under nærmere fastsatte vilkår. Den avregningsansvarlige skal sørge for at all innmating og alt uttak av elektrisk energi blir korrekt avregnet slik at det oppnås økonomisk balanse i kraftmarkedet.

Enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass etter § 4–5, samt omsettere og sluttbrukere plikter å rette seg etter den avregningsansvarliges instrukser under avregningskoordineringen, samt følge de bestemmelser om måling, avregning og fakturering fastsatt i eller i medhold av denne lov. Avgjørelser som fattes av den avregningsansvarlige under utøvelsen av avregningsansvaret er unntatt forvaltningsloven kap. IV-VI og VIII.

Ny § 4–5 skal lyde:

§ 4–5. *(Organisert markedsplass)*

Uten konsesjon kan ingen andre enn staten forestå organisering eller drift av markedsplass for omsetning av elektrisk energi. Departementet avgjør i tvilstilfelle om konsesjonsplikt foreligger.

I konsesjonen kan det settes vilkår dersom det finnes påkrevet av allmenne hensyn. Departementet kan gi forskrift om aktørenes informasjonsplikt.

§ 5–1 andre og tredje ledd skal lyde:

Departementet kan fastsette hvor stor ytelse eller hvor mange abonnenter et fjernvarmeanlegg skal ha for at denne bestemmelse kommer til anvendelse.

Departementet kan fastsette at denne bestemmelse ikke får anvendelse på fjernvarmeanlegg som forsyner offentlige institusjonsbygg, større forretningsbygg, industriell virksomhet, borettslag eller boligsameier.

§ 5–2 skal lyde:

§ 5–2. *(Vilkår)*

For konsesjoner etter § 5–1 kan departementet gi nærmere forskrifter og fastsette vilkår:

1. om påbegynnelse, bygging, utførelse, idriftsettelse, vedlikehold, drift og nedleggelse av fjernvarmeanlegget.
2. om konsesjonærens organisasjon og kompetanse, kompetanse hos den som overlates driftsoppgaver og bestemmelser som regulerer bortsettelse av drift.

Departementet kan i forbindelse med den enkelte konsesjon fastsette ytterligere vilkår dersom det finnes påkrevet av allmenne eller private interesser.

§ 5–3 skal lyde:

§ 5–3. *(Tilknytningsplikt)*

Departementet kan pålegge ethvert fjernvarmeanlegg å knytte seg til andre fjernvarmeanlegg såfremt anlegget har et varmesystem som kan tilknyttes.

§ 5–4 fjerde ledd oppheves.

§ 5–5 annet og tredje ledd skal lyde:

Det skal gis melding til konsesjonsmyndigheten om priser og andre leveringsvilkår og endringer i disse fra konsesjonspliktige anlegg.

Enhver som er pålagt å tilknytte seg fjernvarmeanlegg etter plan- og bygningsloven § 66 a, har rett til å klage til konsesjonsmyndigheten over priser og andre leveringsvilkår. Konsesjonsmyndigheten kan gi pålegg om endringer av prisen eller leveringsvilkårene for øvrig.

Nytt kapittel 5A skal lyde:

Kap. 5A. Systemansvar, rasjonering og leveringskvalitet

§ 5A–1. *(Systemansvaret)*

Departementet gir forskrifter om systemansvaret.

Departementet tildeler myndigheten til å utøve systemansvaret på nærmere fastsatte vilkår. Den systemansvarlige skal sørge for at det til enhver tid er momentan balanse mellom den samlede produksjon og den samlede bruk av kraft hensett til kraftutvekslingen med tilknyttede utenlandske systemer.

Enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass etter § 4–5, samt omsettere og sluttbrukere plikter å rette seg etter den systemansvarliges instrukser under systemansvaret, samt følge bestemmelser om systemansvaret fastsatt i eller i medhold av denne lov. Avgjørelser som fattes av den systemansvarlige under utøvelsen av systemansvaret er unntatt forvaltningsloven kap. IV-VI og VIII.

§ 5A–2. *(Rasjonering)*

Departementet kan sette i verk rasjonering, herunder tvangsmessige leveringsinnskrenkninger eller rekvisisjon, når ekstraordinære forhold tilsier det.

Departementet utpeker en rasjoneringsmyndighet som er ansvarlig for planlegging og administrativ gjennomføring av tiltak i forbindelse med rasjonering etter første ledd.

Departementet gir forskrifter om planlegging og gjennomføring av kraftrasjonering, rekvisisjon av kraft og tvangsmessige leveringsinnskrenkninger.

§ 5A–3. *(Leveringskvalitet)*

Departementet gir forskrifter om leveringskvaliteten i kraftsystemet og om informasjonsplikten i den forbindelse.

Nytt kapittel 5B skal lyde:

Kap. 5B. Energiplanlegging

§ 5B–1. *(Energiplanlegging)*

Den som har konsesjon etter §§ 3–1, 3–2 og 5–1 plikter å delta i energiplanlegging.

Departementet gir forskrifter og vilkår om planleggingen.

§ 6–1 annet og tredje ledd skal lyde:

Departementet skal samordne beredskapsplanleggingen og lede kraftforsyningen under beredskap og i krig.

Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon kan også pålegges oppgaver i fred ved skade på kraftforsyningsanlegg som følge av naturgitte forhold, teknisk svikt, terror- eller sabotasjeaksjoner, samt i forbindelse med rasjonering etter § 5A–2.

§ 6–1 fjerde ledd oppheves.

§ 6–2 skal lyde:
§ 6–2. *(Vedtaksmyndighet)*
Etter dette kapittel kan departementet treffe vedtak om sikring av kraftforsyningsanlegg mot skade som skyldes naturgitte forhold, teknisk svikt eller tilsiktede ødeleggelser i fred, under beredskap og krig. Sikringstiltakene kan også omfatte kraftforsyningens ledelse og drift.

§ 6–3 tredje ledd skal lyde:
Når særlige forhold tilsier det, kan departementet bestemme at også anlegg som ikke fyller de minstekrav som er nevnt i andre ledd, skal anses som anlegg av betydning for landets kraftforsyning.

§ 6–4 første ledd skal lyde:
Selskaper som driver virksomhet som omfattes av dette kapittel, kan pålegges for egen regning å sette i verk de sikringstiltak som departementet i hvert enkelt tilfelle finner påkrevd. Medfører gjennomføringen av et pålegg vesentlige utgifter for selskapet som ikke oppveies av motsvarende fordeler, fastsetter departementet det vederlag selskapet skal ha.

§ 6–6 skal lyde:
§ 6–6. *(Meldeplikt)*
Den som vil bygge, bygge om, endre eller utvide anlegg som nevnt i § 6–3, skal før arbeidet settes i gang melde fra til departementet for å få fastsatt de sikringstiltak som skal gjøres ved anlegget. Meldingen skal være vedlagt de planer, beskrivelser, tegninger og kart som er nødvendige for at vedtak kan treffes.
Eier eller bruker av anlegg er pliktig til å gi departementet og dem departementet gir fullmakt, de opplysninger de ber om, og adgang til anlegg mot gyldig legitimasjon.

§ 6–7 skal lyde:
§ 6–7. *(Gebyr til dekning av utgifter)*
Departementet kan bestemme at det skal utlignes gebyr til dekning av utgiftene ved beredskapsmyndighetens arbeid med kraftforsyningsberedskap. Utgiftene utlignes på eiere og brukere av de anlegg dette kapittel omfatter.

§ 7–1 skal lyde:
§ 7–1. *(Kontroll)*
Departementet kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføringen av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov. Departementet fører kontroll med at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne lov blir overholdt. Utgiftene til kontroll knyttet til kapittel 3 og 5 og § 4–2 skal betales av konsesjonæren.
Den som har konsesjon skal påse at anlegget, driften av anlegget eller virksomheten oppfyller de krav som er fastsatt i eller i medhold av denne lov. Departementet gir forskrifter om internkontroll og internkontrollsystemer.
Enhver plikter å gi departementet de opplysninger av teknisk og økonomisk art som er nødvendige for utøvelse av myndighet etter denne lov. Departementet gir forskrifter om informasjonsplikten.

§ 7–3 skal lyde:
§ 7–3. *(Overtredelse av vilkår og pålegg)*
Ved overtredelse av denne lov eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, kan det fastsettes en tvangsmulkt som enten løper inntil forholdet er brakt i orden eller forfaller ved hver overtredelse.
Departementet kan fastsette en bestemt frist for gjennomføringen av pålegg etter kap. 6 og en daglig løpende tvangsmulkt til statskassen dersom fristen oversittes. Blir pålegget ikke etterkommet innen den fastsatte frist, kan departementet la pålegget utføre på vedkommendes bekostning.
Tvangsmulkt og utgifter til utføring av pålegg er tvangsgrunnlag for utlegg.
Dersom konsesjon er gitt på grunnlag av uriktige eller ufullstendige opplysninger om forhold av vesentlig betydning, eller konsesjonæren overtrer denne lov eller bestemmelser eller pålegg gitt i medhold av loven, kan konsesjonen trekkes tilbake.
Blir konsesjon for et anlegg etter kap. 3 eller kap. 5 trukket tilbake, skal det fastsettes en frist til å sørge for at anlegget blir overtatt av andre som lovlig kan drive det. Bestemmelsene i lov av 31. mai 1974 nr. 19 om konsesjon og om forkjøpsrett for det offentlige § 26 gjelder tilsvarende dersom fristen oversittes. For fjernvarmeanlegg kan det kreves at anlegget nedlegges. Ved nedleggelse får bestemmelsene i § 5–6 tilsvarende anvendelse.
Dersom elektrisk kraft utføres eller innføres i strid med § 4–2 eller fastsatte vilkår for konsesjon, kan overføring av kraft avbrytes ved tiltak av det offentlige.

§ 7–6 skal lyde:
§ 7–6. *(Forskrifter)*
Departementet kan gi forskrifter til gjennomføring og utfylling av loven og dens virkeområde.
Departementet kan gi de forskrifter som er nødvendig for ivaretakelse av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

II

I lov 14. desember 1917 nr. 16 om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom m.v. og lov 14. desember

1917 nr. 17 om vasdragsreguleringer endres betegnelsen «Norges vassdrags- og energiverk» i alle bestemmelser hvor den forekommer til «Norges vassdrags- og energidirektorat».

III

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 83 2001

Lov om endringer i lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven).

Ot.prp. nr. 87, Innst.O. nr. 121 og Besl.O. nr. 129 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 23. juni 1995 nr. 39 om telekommunikasjon (teleloven) gjøres følgende endringer:

§ 1–1 første ledd første punktum skal lyde:

Loven omfatter all telekommunikasjonsvirksomhet, herunder radiokommunikasjon, og annen tilsiktet utstråling av elektromagnetiske bølger, utilsiktet utstråling fra telekommunikasjon og annen utstråling som kan forstyrre telekommunikasjon.

§ 1–3 bokstav d skal lyde:

d) tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste

§ 1–4 første ledd bokstav e skal lyde:

e) samvirke mellom tjenester når det er berettiget

§ 1–4 første ledd bokstav f oppheves.

§ 1–4 annet ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan gi forskrifter om ytterligere grunnleggende krav og for å sikre grunnleggende krav.

§ 1–6 bokstav b, c, g, h, j og k skal lyde:

b) sluttbruker: person, foretak, sammenslutning eller offentlig organ som inngår avtale om tilgang til telenett eller teletjeneste til egen bruk eller utlån
c) telenett: nett for transport og fordeling av signaler mellom termineringspunkter ved hjelp av elektromagnetiske bølger i fritt rom, kabelforbindelser, radioutstyr, svitsjer eller annet formidlingsutstyr
g) teleterminalutstyr: produkt eller deler av produkt som kan nyttes til telekommunikasjon og som er beregnet for direkte eller indirekte tilknytning til grensesnitt i offentlig telenett
h) radioutstyr: produkt eller deler av produkt, som tilsiktet utstråler eller mottar elektromagnetiske bølger overført i fritt rom, med unntak av produkt som bare mottar kringkastingsprogram
j) samlokalisering: felles bruk av eiendom i form av lokaler, master, føringsveier for kabler m.m. som nyttes eller vil bli nyttet til plassering av utstyr for telekommunikasjon
k) offentlig telefontjeneste: offentlig telefontjeneste som består av direkte formidling og svitsjing av sanntids tale gjennom offentlig svitsjet fast eller mobilnett, slik at sluttbruker ved bruk av fast eller mobilt teleterminalutstyr får mulighet til å kommunisere via et nettermineringspunkt med andre sluttbrukere.

§ 2–1 tredje ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan ved forskrift fastsette nærmere bestemmelser om etablering og drift av konsesjonspliktige telenett og teletjenester, om avgrensning av det eller de relevante markeder i forbindelse med fastlegging av tilbydernes markedsandel, om nett og tjenester som tilbys i tilknytning til slik virksomhet, om konsesjonspliktens omfang, om at andre samfunnsviktige telenett og teletjenester, herunder slike som gis tillatelse til bruk av frekvenser i medhold av kap. 5, skal være konsesjonspliktige av hensyn til oppfyllelse av nasjonale behov for telekommunikasjon og om tildelingsmåte for konsesjoner som kan avvike fra den alminnelige behandlingsmåten etter reglene i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker.

§ 2–2 første ledd bokstav f skal lyde:

f) krav til leveringsvilkår og unntak fra offentliggjorte vilkår

§ 2–3 skal lyde:

§ 2–3. *Tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste*

Tilgang til offentlig telenett, offentlig telefontjeneste eller overføringskapasitet skal tilbys allmennheten av tilbyder som har sterk markedsstilling for vedkommende nett og tjeneste. Leveringsvilkårene skal ikke diskriminere noen, være bygget på saklige kriterier og være lett tilgjengelige for allmennheten.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste.

§ 3–2 skal lyde:
§ 3–2. *Nummerplaner og tillatelse til bruk av nummer*

Telemyndigheten kan fastsette nummerplaner og planer for navn og adresser for telenett og teletjenester og gi tillatelse til bruk av nummer, nummerserier, navn og adresser i samsvar med disse. Telemyndigheten kan gi pålegg om plikt til å ta i bruk nummerplaner og planer for navn og adresser.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om tillatelse til bruk av nummer, navn og adresser og om bruk av nummerplaner og planer for navn og adresser.

§ 3–3 første ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan pålegge tilbyder av offentlig teletjeneste å ta i bruk standarder eller på annen måte tilpasse tjenestetilbudet med sikte på samvirke med telenett eller teletjeneste.

Tittelen i § 3–4 skal lyde:
Krav til tilbyder om tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste

§ 3–4 første ledd bokstav d, e, g, m og ny bokstav n skal lyde:

d) register over sluttbrukere og tilbydere som kjøper teletjeneste
e) system for nummeropplysning og etablering, drift og finansiering av felles system for nummeropplysning
g) ordning for forbrukerklager
m) funksjonshemmedes behov for tilgang til telenett og tilpasset teleterminalutstyr
n) offentliggjøring av tekniske data for tilbudt grensesnitt.

§ 3–6 skal lyde:
§ 3–6. *Tillatte bruksbegrensninger*

Tilbyder av offentlig telenett og teletjeneste skal gjennomføre nødvendige bruksbegrensninger i telenett og teletjeneste i nødssituasjoner som innebærer alvorlige trusler mot liv eller helse, sikkerhet eller offentlig orden eller fare for sabotasje mot nett eller tjeneste.

Telemyndigheten kan pålegge tilbyder å gjennomføre bruksbegrensninger i telenett og teletjeneste av hensyn til rikets sikkerhet, håndheving av konsesjonsplikt eller andre viktige samfunnsinteresser.

Tilbyderen kan straks frakoble radio- og teleterminalutstyr når det er nødvendig av hensyn til telekommunikasjonssikkerhet eller telenettets integritet og dersom han uten forsinkelse tilbyr alternativ løsning. Kostnadene med å tilby alternativ løsning bæres av tilbyder.

Telemyndigheten kan gi tilbyder av offentlig telenett og offentlig teletjeneste tillatelse til å gjennomføre bruksbegrensninger av nett og tjenestefunksjoner på grunn av andre forhold enn de som er nevnt i første ledd. Telemyndigheten kan gi tilbyder tillatelse til å nekte tilkopling eller å frakople radio- og teleterminalutstyr som ikke tilfredsstiller grunnleggende krav etter § 1–4 første ledd bokstav a, c, d eller annet ledd, eller som forårsaker skadelig interferens eller alvorlig skade på telenett.

Frakopling skal straks varsles telemyndigheten. Andre bruksbegrensninger skal så fremt det er mulig, varsles før bruksbegrensningen gjennomføres. Tilbyder skal gi telemyndigheten, berørte sluttbrukere og andre berørte tilbydere begrunnet varsel. Berørte sluttbrukere og tilbydere skal gis rett til å uttale seg.

Bruksbegrensning etter første ledd skal avbrytes så snart nødssituasjonen er over og etter tredje ledd og fjerde ledd annet punktum så snart sluttbruker godtgjør at nødvendig tillatelse foreligger eller ulovlig radio- og teleterminalutstyr er frakoplet nettet.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om bruksbegrensninger.

Ny § 3–8 skal lyde:
§ 3–8. *Ugyldighet*

Avtale i strid med loven eller med vedtak etter loven er ugyldig mellom partene.

Ugyldigheten rekker bare så langt plikter etter loven er overtrådt, med mindre det etter avtaleloven § 36 vil være urimelig å gjøre resten av avtalen gjeldende.

Tittelen i kapittel 4 skal lyde:
Kap. 4. Om tillatt utstyr, innførsel, omsetning og bruk

§ 4–1 oppheves.

§ 4–2 skal lyde:
§ 4–2. *Rett til å besitte, omsette og ta i bruk radio- og teleterminalutstyr*

Radio- og teleterminalutstyr som omfattes av internasjonal overenskomst Norge har sluttet seg til, og som oppfyller krav etter slik overenskomst, kan besittes, omsettes og tas i bruk. Slike krav omfatter grunnleggende krav etter § 1–4 første ledd bokstav a, c, d, § 1–4 annet ledd og krav til prosedyrer og merking. Frekvenstillatelse etter kapittel 5 må om nødvendig foreligge.

Besittelse, omsetning og bruk av radio- og teleterminalutstyr som ikke omfattes av slik overenskomst krever utstyrstillatelse fra telemyndigheten. Telemyndigheten kan nekte tillatelse dersom utstyret ikke oppfyller de

grunnleggende krav etter § 1–4 første ledd a, c, d eller annet ledd. Det kan stilles vilkår for utstyrstillatelse eller gjøres unntak fra kravet om tillatelse.

Den som er registrert etter forskrift fastsatt med hjemmel i § 4–6, kan innføre radio- og teleterminalutstyr selv om kravene i første og annet ledd ikke er oppfylt.

§ 4–3 oppheves.

§ 4–4 skal lyde:

§ 4–4. *Tilbakekall av utstyrstillatelse*

Telemyndigheten kan trekke tilbake tillatelse etter § 4–2 annet ledd dersom utstyret ikke oppfyller de grunnleggende krav etter § 1–4 første ledd a, c, d eller annet ledd eller andre vesentlige forutsetninger for utstyrstillatelsen bortfaller.

Ny § 4–4 a skal lyde:

§ 4–4 a. *Anrop til nødmeldingstjeneste*

Anrop til nødetatenes nødmeldingstjeneste fra telefon direkte eller indirekte tilknyttet offentlig telefontjeneste skal kunne foretas uten vederlag og uten bruk av mynt, kort, kode eller annet tilgangsmiddel. Nummer til nødmeldingstjeneste skal være oppslått og godt synlig i eller ved allment tilgjengelig teleterminal for telefontjeneste.

Ny § 4–4 b skal lyde:

§ 4–4 b. *Geografisk lokalisering av nødanrop*

Tilbyder av offentlig telefontjeneste og eier av privat telenett skal uten betaling fra sluttbruker sikre at telefonnummer og nødvendige opplysninger for geografisk lokalisering av nødanrop overføres for alle anrop til nødetatene.

Det samme skal gjelde selv om sluttbruker har avtale om hemmelig telefonnummer eller har reservert seg mot fremvisning av anropende nummer hos oppringt sluttbruker.

§ 4–5 oppheves.

§ 4–6 skal lyde:

§ 4–6. *Forskrifter*

Telemyndigheten kan gi forskrifter om krav til og vilkår for omsetning og bruk av radio- og teleterminalutstyr, om registrering av forhandlere av slikt utstyr, om krav til teknisk kontrollorgan og om krav vedrørende anrop til nødmeldingstjeneste, herunder om krav om geografisk lokalisering, og om unntak fra dette kravet.

Tittelen i kapittel 5 skal lyde:

Kap. 5. Om frekvensplanlegging, tillatelse og vilkår for frekvensbruk

§ 5–1 oppheves.

§ 5–2 skal lyde:

§ 5–2. *Frekvensplanlegging*

Telemyndigheten fastsetter planer for bruk av det elektromagnetiske frekvensspekteret. Det kan blant annet tas hensyn til hensiktsmessig bruk av frekvensspekteret, faren for forstyrrelser og fremtidige frekvensbehov.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om frekvensplanlegging.

§ 5–3 skal lyde:

§ 5–3. *Tillatelse til bruk av frekvenser*

Frekvenser i det elektromagnetiske frekvensspekteret kan ikke tas i bruk uten tillatelse av telemyndigheten. Tillatelse gis innenfor rammen av faktisk eller planlagt bruk av frekvenser. Utstyr for telekommunikasjon kan bare bruke frekvenser slik telemyndigheten gir tillatelse til.

Det kan knyttes vilkår til tillatelse, blant annet om sendereffekt, plassering av utstyr, båndbredde og tilknytning til offentlig telenett.

For radioutstyr kan det også settes vilkår om dekningsområde.

Telemyndigheten kan bare nekte å gi tillatelse som nevnt i første ledd når det følger av formål som angitt i § 1–3, eller av grunnleggende krav etter § 1–4 første ledd a, c, d og annet ledd, eller dersom det ikke er gitt annen nødvendig tillatelse etter loven.

Telemyndigheten kan gi forskrifter om bruk av frekvenser, herunder om fritak fra kravet om tillatelse.

§ 5–4 oppheves.

§ 5–5 skal lyde:

§ 5–5. *Tilbakekall av frekvenstillatelse*

Telemyndigheten kan trekke tilbake tillatelse etter § 5–3 første ledd på grunnlag som nevnt i § 5–3 tredje ledd, dersom andre vesentlige forutsetninger for tillatelse bortfaller eller når det følger av internasjonal overenskomst som Norge har sluttet seg til.

Tittelen i kapittel 6 skal lyde:
Kap. 6. Forskrifter. Krav om tillatelse og registrering av installatør m.v.

§ 6–1 oppheves.

§ 6–2 oppheves.

§ 6–3 oppheves.

§ 6–5 skal lyde:
§ 6–5. *Kabel-TV-nett*
Telemyndigheten kan gi forskrifter om anlegg, drift og bruk av kabel-TV-nett.

§ 6–7 skal lyde:
§ 6–7. *Krav om registrering og tillatelse for installatør*
Telemyndigheten kan gi forskrifter om at den som tilbyr installasjon eller reparasjon av telenett, herunder kabel-TV-nett, eller utstyr for telekommunikasjon, skal ha tillatelse. Det samme gjelder den som i næringsøyemed foretar installasjon eller reparasjon til eget bruk. Installatør kan pålegges å melde seg inn i særskilt register. Telemyndigheten kan tilbakekalle tillatelse dersom installatør eller reparatør i sin virksomhet ikke overholder krav fastsatt i eller i medhold av denne lov.

§ 7–1 første ledd skal lyde:
Telemyndigheten fører tilsyn med at kravene fastsatt i eller i medhold av denne lov er oppfylt, herunder tilsyn med avtaler mellom tilbydere av offentlig telenett eller teletjeneste og mellom tilbyder og sluttbruker.

§ 7–2 første ledd skal lyde:
Den som er utsatt for kontroll plikter å sørge for at telemyndigheten har uhindret adgang til virksomheten eller til lokaler der utstyr for telekommunikasjon finnes.

§ 7–4 skal lyde:
§ 7–4. *Pålegg om retting og endring m.v.*
Dersom telekommunikasjonsvirksomhet ikke oppfyller kravene fastsatt i eller i medhold av loven, kan telemyndigheten påby at ulovlige forhold rettes eller opphører innen en fastsatt frist. Det kan også gis påbud om vilkår som må oppfylles for at virksomheten skal være i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av loven. Dersom slike påbud ikke etterleves, kan tillatelse gitt i henhold til loven trekkes tilbake.
Telemyndigheten kan påby tiltak for å hindre utstråling som forstyrrer telekommunikasjon. Det kan bare påbys tiltak som etter en samlet vurdering av hensynet til den som forstyrrer, den som blir forstyrret og samfunnsmessige interesser, best sikrer kommunikasjonen og som ikke er uforholdsmessig.

§ 7–5 første ledd skal lyde:
Telemyndigheten kan gjennomføre stenging av telenett og teletjeneste eller bringe bruk av utstyr for telekommunikasjon til opphør når det ikke foreligger tillatelse som loven påbyr eller når påbud etter § 7–4 ikke etterkommes. Det samme gjelder når virksomheten kan medføre vesentlige trusler mot helse eller sikkerhet.

§ 7–6 skal lyde:
§ 7–6. *Forbud mot omsetning. Tilbakekall*
Dersom bruken av radio- og teleterminalutstyr kan medføre trusler mot de grunnleggende krav etter § 1–4 første ledd a, c, d, § 1–4 annet ledd eller er i strid med § 5–3, kan telemyndigheten kreve at produsent, importør eller forhandler opphører med å omsette slikt utstyr og gjennomfører tiltak for å kalle tilbake omsatt utstyr. Telemyndigheten kan forby tilbud og omsetning av utstyr som ikke er i samsvar med fastsatte merkekrav, jf. § 4–2.

§ 7–7 første ledd skal lyde:
Telemyndigheten kan gi pålegg om at det i telenett og ved tilbud om teletjeneste skal gjennomføres sikringstiltak av hensyn til rikets sikkerhet, personvernet, taushetsplikt eller andre viktige samfunnsinteresser og herunder at det skal formidles meldinger fra statsmyndigheter når det har vesentlig betydning. Det samme gjelder overfor innehaver av radioutstyr og installatører. Omkostninger og tap i forbindelse med tiltakene bæres av den som gjennomfører dem. Pålegg om sikring kan gis uten forhåndsvarsel.

Tittelen i kapittel 8 skal lyde:
Kap. 8. Kontroll med tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste. Klage

Tittelen i § 8–1 skal lyde:
Kontroll med tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste

§ 8–1 første og annet ledd skal lyde:
Enhver som har rettslig interesse i saken, kan bringe spørsmålet om en tilbyder av tilgang til offentlig telenett

eller offentlig teletjeneste har opptrådt i strid med kravene om levering av tilgang inn for telemyndigheten til avgjørelse.

Berørt sluttbruker og tilbyder kan bringe spørsmål om endring eller opphør av tjenester inn for telemyndigheten, som kan pålegge tilbyder av tilgang til offentlig telenett eller offentlig teletjeneste å utsette tidspunktet for oppsigelse av avtalen i henhold til § 3–5.

§ 8–1 sjette ledd skal lyde:

Innbringelsesadgangen etter første ledd må være benyttet før den særskilte meglingsprosedyren fastsatt i EU-direktiver, som er gjort til en del av EØS-avtalen, om tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste kan påberopes ved melding til telemyndigheten og EFTAs overvåkningsorgan.

§ 9–1 annet ledd skal lyde:

Opplysningene kan kreves utlevert skriftlig eller muntlig innen en fastsatt frist fra den enkelte eller fra grupper av ervervsdrivende, organisasjoner m.v. Dersom fristen ikke overholdes kan tillatelse i henhold til loven trekkes tilbake.

§ 9–2 første ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan uten hinder av forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 offentliggjøre opplysninger om avtaleforholdene til tilbyder av offentlig telenett eller teletjeneste for å sikre at kravene om tilgang til offentlig telenett og offentlig teletjeneste er oppfylt. Det skal tas hensyn til den ervervsdrivendes berettigede interesse i å bevare forretningshemmeligheter. Det kan ikke offentliggjøres opplysninger om tekniske innretninger eller løsninger.

§ 9–3 første ledd første punktum skal lyde:

Tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste og installatør plikter å bevare taushet om innholdet av telekommunikasjon og andres bruk av telekommunikasjon, herunder opplysninger om tekniske innretninger og framgangsmåter.

§ 9–3 annet og tredje ledd skal lyde:

Taushetsplikt etter første ledd gjelder også for alle som utfører arbeid eller tjeneste for tilbyder av tilgang til telenett eller teletjeneste, teleinstallatør, teknisk kontrollorgan eller telemyndigheten. Taushetsplikten gjelder også etter at vedkommende har avsluttet tjenesten eller arbeidet.

Taushetsplikten er ikke til hinder for at det gis opplysninger til påtalemyndigheten eller politiet om registrert navn, adresse, telefonnummer eller datakommunikasjonsadresse. Det samme gjelder ved vitnemål for retten.

Ny § 9–4 skal lyde:

§ 9–4. *Utlevering av opplysninger underlagt taushetsplikt til annen telemyndighet mv.*

For å oppfylle Norges avtaleforpliktelser overfor annen stat eller internasjonal organisasjon kan telemyndigheten uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi telemyndigheter i andre stater opplysninger som er nødvendige for å fremme håndhevelsen av norsk eller vedkommende stats eller organisasjons teleregulering.

Ved utlevering av opplysninger etter første ledd skal telemyndigheten stille som vilkår at opplysningene bare kan formidles videre med samtykke fra telemyndigheten, og bare for formål som samtykket omfatter.

Kongen kan gi forskrift om utlevering av opplysninger etter første ledd.

§ 10–1 første ledd og nytt annet ledd skal lyde:

Telemyndigheten kan gi forskrifter om gebyr for forvaltningsvirksomhet i medhold av loven, og for registrering og vedlikehold av registre som opprettes i medhold av loven.

Vedtak om gebyr er tvangsgrunnlag for utlegg.

Annet, tredje og fjerde ledd blir tredje, fjerde og nytt femte ledd.

§ 10–2 første til fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gjøre vedtak om eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til fast eiendom for anbringelse av telenett og utstyr for telekommunikasjon.

For å ivareta det offentliges eller sluttbrukernes interesser i en hensiktsmessig utnyttelse av ressurser til telekommunikasjonsformål, kan Kongen gjøre vedtak om eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til telenett og utstyr for telekommunikasjon. I denne sammenhengen kan Kongen vedta eller gi samtykke til ekspropriasjon av eiendomsrett eller bruksrett til fast eiendom som nyttes i driften av telenett og utstyr for telekommunikasjon.

Det skal ytes vederlag for den byrden ekspropriasjonsvedtaket antas å påføre eieren eller den bruksberettigede. Dette gjelder likevel ikke hvis formålet er å knytte eiendommen til offentlig telenett. Vederlagets størrelse fastsettes ved skjønn, med mindre partene blir enige. I lensmannsdistrikt skal skjønnet avholdes som lensmannsskjønn. Kongen kan likevel gjøre vedtak for den enkelte sak om at skjønnet skal avholdes som rettslig skjønn. Skjønnet har ikke oppsettende virkning for gjennomføringen av ekspropriasjonsvedtaket.

Eier eller bruksberettiget kan kreve at telenett og utstyr for telekommunikasjon flyttes eller fjernes fra eiendommen, når dette er nødvendig av hensyn til en hensiktsmessig utnyttelse av eiendommen eller bruksretten.

Med mindre det oppnås enighet skal kravet avgjøres ved skjønn. Det samme gjelder eventuelle krav på tilbakebetaling av vederlag ifølge fjerde ledd i forbindelse med kravet om endring eller flytting.

Sjette og syvende ledd blir femte og sjette ledd.

§ 10–2 åttende ledd blir syvende ledd og skal lyde:

Det kreves særskilt tillatelse etter veglov 21. juni 1963 nr. 23 for å anbringe telenett eller utstyr for telekommunikasjon over, under, langs eller nær offentlig veg, når dette er fastsatt i veglova.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 84 2001

Lov om endringer i lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven).

Ot.prp. nr. 73, Innst.O. nr. 107 og Besl.O. nr. 127 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 11. juni 1993 nr. 100 om anlegg og drift av jernbane, herunder sporvei, tunnelbane og forstadsbane m.m. (jernbaneloven) gjøres følgende endringer:

§ 11 skal lyde:

§ 11. *(Tilsyn m.v.)*

Jernbaner er underlagt tilsyn fra departementet eller den myndighet som departementet bestemmer. Enhver plikter å gi tilsynsmyndigheten de opplysninger den krever for å utføre sine oppgaver, samt for samme formål å gi tilsynsmyndigheten adgang til anlegg, utstyr og annet materiell knyttet til jernbanevirksomheten. Tilsynsmyndigheten kan gi pålegg om korrigerende tiltak.

Tilsynsmyndigheten kan påby stans av driften helt eller delvis når sikkerhetsmessige hensyn krever det. Om nødvendig kan den kreve politiets hjelp til å gjennomføre påbudet.

Departementet kan videre tilbakekalle tillatelse gitt i medhold av loven ved brudd på vilkår eller krav som er satt for virksomheten.

§ 12 skal lyde:

§ 12. *(Tilsyn med omsetning av samtrafikkomponenter m.v.)*

Tilsynsmyndigheten kan pålegge den som bringer i omsetning en samtrafikkomponent, å begrense anvendelsesområdet, forby bruk eller tilbakekalle komponenten fra markedet, dersom det foreligger risiko for at komponenten ikke oppfyller de grunnleggende kravene. Enhver plikter å gi tilsynsmyndigheten de opplysninger den krever for å utføre sine oppgaver, samt for samme formål å gi tilsynsmyndigheten adgang til lokaler og utstyr som er knyttet til samtrafikkomponent.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om tilsyn med omsetning av samtrafikkomponenter.

Nåværende § 12 blir ny § 14.

§ 13 skal lyde:

§ 13. *(Tvangsmulkt)*

I pålegg fra tilsynsmyndigheten kan det fastsettes en løpende tvangsmulkt for hver dag som går etter utløpet av den frist som er satt for oppfylling av pålegget, og frem til pålegget er oppfylt. Tilsynsmyndigheten kan frafalle påløpt tvangsmulkt.

Tvangsmulktens størrelse fastsettes under hensyn til hvor viktig det er at pålegget blir gjennomført og hvilke kostnader det antas å medføre.

Tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan gi nærmere forskrifter om fastsettelse og beregning av tvangsmulkt samt om frafallelse av ilagt mulkt.

Nåværende § 13 blir ny § 15.

Nåværende § 13 a blir ny § 16.

Kapittel V skal lyde:

Kapittel V. Undersøkelse av jernbaneulykker

§ 17. *(Undersøkelsesmyndighet)*

Inntreffer det en jernbaneulykke som medfører at noen avgår ved døden eller at det skjer betydelig skade på

person, på jernbanemateriell, kjørevei, på eiendom utenfor jernbanen eller på miljø, skal den myndighet som departementet bestemmer, foreta undersøkelse. Det samme gjelder når det har vært alvorlig fare for slik ulykke, eller for jernbanesikkerheten for øvrig. Undersøkelsene har til formål å søke å klarlegge hendelsesforløp og årsaksforhold, samt å utrede forhold av betydning for å forebygge ulykker og bedre jernbanesikkerheten.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om undersøkelsesmyndigheten.

§ 18. *(Undersøkelsesmyndighetens rettigheter)*

Enhver plikter på forlangende å gi undersøkelsesmyndigheten de opplysninger han sitter inne med om forhold som kan være av betydning for undersøkelsen. Dette gjelder uten hensyn til taushetsplikt som ellers påhviler vedkommende.

Undersøkelsesmyndigheten har rett til å nytte privat grunn og kan kreve å få undersøke og ta i besittelse materiell, vrakrester, dokumenter og andre ting i den utstrekning den trenger det for å kunne utføre sitt verv. Den kan påby legeundersøkelse etter reglene i luftfartsloven § 6–11 tredje ledd. Om nødvendig kan undersøkelsesmyndigheten kreve hjelp av politiet.

Undersøkelsesmyndigheten kan også, om det finnes nødvendig for undersøkelsen, kreve bevisopptak etter reglene i lov om rettergangsmåten for tvistemål.

Undersøkelsesmyndigheten skal i samsvar med nærmere forskrifter som departementet gir, så vidt mulig underrette materiellets eier og – om materiellet brukes av en annen enn eieren – dets bruker, samt forsikreren og andre som saken angår, om undersøkelsen og gi dem adgang til innen undersøkelsen avsluttes å fremkomme med det de finner påkrevd for å vareta sin tarv. De interesserte har rett til, i den utstrekning det kan skje uten hinder for undersøkelsen, å være til stede ved denne og gjøre seg kjent med dokumentene.

Forklaringer avgitt i henhold til første ledd kan kun brukes til jernbanetryggingsmessige formål. Opplysninger fremkommet under forklaringer avgitt i henhold til første ledd kan ikke brukes som bevis mot den som har avgitt forklaringen, i en senere straffesak mot vedkommende.

§ 19. *(Meldeplikt i forbindelse med jernbaneulykke)*

Den som driver jernbanevirksomhet plikter straks å gi nærmeste politimyndighet eller undersøkelsesmyndigheten melding om jernbaneulykke som nevnt i § 17. I tillegg skal tilsynsmyndigheten varsles.

Meldeplikt til nærmeste politimyndighet eller undersøkelsesmyndighet har også den som blir vitne til en jernbaneulykke, dersom vitnet etter omstendighetene ikke har grunn til å anta at slik melding er unødvendig.

Departementet kan gi nærmere bestemmelser om meldeplikt etter paragrafen her.

§ 20. *(Fjerning av vrakrester m.v.)*

Jernbanemateriell og kjørevei som er forulykket, vrakrester eller andre ting fra et slikt materiell og spor etter ulykken må ikke fjernes eller røres uten tillatelse av undersøkelsesmyndigheten eller politiet, med mindre det er nødvendig for å redde eller avverge fare for liv eller eiendom eller for å hindre at noe som har betydning for undersøkelsen, går til grunne eller forsvinner.

§ 21. *(Fjerning av vrakrester utenfor kjøreveien m.v.)*

Dersom jernbanemateriell eller deler av kjørevei er havnet utenfor kjøreveien, eller vrakrester eller andre ting fra et slik materiell er til hinder for den alminnelige ferdsel eller på annen måte til ulempe for allmennheten eller er til fare for folk eller eiendom, og eieren ikke fjerner det eller på annen måte retter forholdet, kan politiet sette en frist til å gjøre det. Oversittes fristen, kan politiet la det nødvendige foretas på eierens bekostning.

Er eieren ukjent, eller er det av hensyn til ferdselen eller av annen grunn nødvendig å skride inn straks, kan politiet sette i verk tiltak som nevnt i første ledd uten at det gis eieren noen frist.

Nåværende kapittel V blir nytt kapittel VI.

Nåværende § 14 blir ny § 22.

Nåværende § 15 blir ny § 23.

Nåværende § 16 blir ny § 24.

II

Loven trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 85 2001

Lov om endringer i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og i lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap.

Ot.prp. nr. 89, Innst.O. nr. 122 og Besl.O. nr. 131 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og i lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap gjøres følgende endringer:

§ 60 oppheves.

§ 61 oppheves.

§ 62 oppheves.

§ 64 oppheves.

II

I lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap og i lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap gjøres følgende endring:

§ 63 oppheves med virkning fra 1. januar 2005.

III

Lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap § 63 og lov 22. november 1996 nr. 66 om statens jernbanetrafikkselskap § 63 gis følgende tilføyelse:

Bestemmelsen her gjøres gjeldende for arbeidstakere som på ikrafttredelsestidspunktet er ansatt i et av særlovselskapene, ved overføring til nytt selskap i forbindelse med eventuelle utskillelser av deler av særlovselskapenes virksomhet. Denne bestemmelsen gjelder frem til 1. januar 2005.

IV

Denne loven trer i kraft fra den dato Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 86 2001

Lov om endring i vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 (vegprising).

Ot.prp. nr. 32, Innst.O. nr. 64 og Besl.O. nr. 86 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 3. og 29. mai 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I vegtrafikklov 18. juni 1965 nr. 4 gjøres følgende endring:

Ny § 7 a skal lyde:

Vegprising

Departementet kan bestemme at det innføres vegprising i et nærmere fastsatt område. Med vegprising menes et trafikkregulerende virkemiddel der trafikantene må betale et beløp for å benytte bestemte deler av vegnettet til bestemte tider.

Nettoinntektene fra vegprising skal fordeles mellom staten og berørte kommuner og fylkeskommuner. Nettoinntektene skal nyttes til transportformål i det berørte området, herunder kollektivtransport, trafikksikkerhetstiltak og miljøtiltak.

Vegprising skal bare innføres når de berørte kommuner og fylkeskommuner gir sin tilslutning til dette. Departementet kan likevel i særlige tilfelle pålegge de berørte kommuner og fylkeskommuner gjennomføring av vegprising.

Departementets vedtak etter paragrafen her krever samtykke fra Stortinget.

Departementet kan gi nærmere forskrifter for å regulere ordningen, herunder om prinsipper for takstfastsettelse, om tilleggsavgift ved unnlatt betaling og om fordelingen av nettoinntektene.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 87 2001

Lov om omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet til aksjeselskap.

Ot.prp. nr. 93, Innst.O. nr. 120 og Besl.O. nr. 132 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

§ 1. *Formål*

Formålet med denne loven er å regulere visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet BaneTele til aksjeselskap.

§ 2. *Overføring av privatrettslige forpliktelser*

Overføring til aksjeselskapet av forpliktelser knyttet til de deler av Jernbaneverkets kommersielle televirksomhet omdanningen gjelder, har frigjørende virkning for staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 3. *Overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v.*

Offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser med videre som gjelder den virksomheten som skal omdannes, blir fra omdanningstidspunktet overført til aksjeselskapet.

§ 4. *Overgangsbestemmelser for de ansattes rettigheter*

Bestemmelsen i denne paragraf gjelder ansatte i Jernbaneverkets forretningsenhet BaneTele som ved utskillingen av BaneTele til eget aksjeselskap, blir ansatt i selskapet.

Tjenestemannsloven § 13 nr. 2 til nr. 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal i tilfelle som nevnt i første ledd fremdeles gjelde for arbeidstakere som blir oppsagt av grunner som nevnt i tjenestemannsloven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c, og som var omfattet av disse bestemmelsene før overgangen. Fortrinnsretten til annen statsstilling og retten til ventelønn etter forrige punktum gjelder i tre år etter ansettelse i BaneTele AS.

§ 5. *Ikrafttredelse*

Loven trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 88 2001

Lov om endringer i lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel.

Ot.prp. nr. 82, Innst.O. nr. 108 og Besl.O. nr. 128 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 4. juni 1976 nr. 63 om samferdsel gjøres følgende endringer:

§ 5 nr. 1 skal lyde:

1. Den som mot vederlag vil drive godstransport med motorvogn med tillatt totalvekt 3.500 kg eller meir, må ha løyve frå departementet, jf. likevel § 8. Det same gjeld den som utfører godstransport mot vederlag med motorvogn som elles er friteken frå kravet til løyve i medhald av § 8 nr. 1, når transporten kan sjåast som ledd i næringsverksemd.

§ 7 nr. 1 skal lyde:

1. Den som mot vederlag vil drive persontransport med motorvogn utanom rute, må ha løyve frå fylkeskommunen, jf likevel § 8. Det same gjeld den som utfører persontransport mot vederlag på liknande måte som drosje når tilbod om transport vert retta til ålmenta på offentleg plass.

II

Kongen fastset kva tid lova skal ta til å gjelde.

15. juni. Lov nr. 89 2001

Lov om endringer i lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v.

Ot.prp. nr. 88, Innst.O. nr. 109 og Besl.O. nr. 130 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 7. og 12. juni 2001. Fremmet av Samferdselsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 18. desember 1981 nr. 90 om merking av forbruksvarer m.v. gjøres følgende endringer:

Ny overskrift til kapittel 3 skal lyde:
EØS-regler om miljøinformasjon

Ny § 6 a skal lyde:

For å gjennomføre Norges forpliktelser etter EØS-avtalen kan Kongen gi forskrift om at opplysninger som har betydning for forbrukerens vurdering av varens energi- og ressursbruk eller virkning på miljøet, også skal tas inn i markedsføring av det aktuelle vareslag.

Nåværende § 6 a blir ny § 6 b.

II

Loven trer i kraft straks.

15. juni. Lov nr. 90 2001

Lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).

Ot.prp. nr. 64, Innst.O. nr. 102 og Besl.O. nr. 122 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 12. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Endring i følgende annen lov:
Lov av 30. juni 2000 nr. 57 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og i enkelte andre lover.

I

I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 5–20 overskriften og første ledd skal lyde:
§ 5–20. *Opptreningsinstitusjoner og helsesportssentra m.m.*
Trygden yter stønad til dekning av utgifter til opphold ved godkjente opptreningsinstitusjoner og helsesportssentra m.m.

§ 6–3 første ledd bokstav d skal lyde:
d) til teksttelefon og i særlige tilfeller til vanlig telefon.

§ 8–29 andre ledd skal lyde:
Godtgjørelser som helt eller delvis skal dekke utgifter i forbindelse med utførelsen av arbeidet, tas ikke med. Dette gjelder blant annet diettgodtgjørelse, bilgodtgjørelse, verktøygodtgjørelse og smussgodtgjørelse. Overskudd på utgiftsgodtgjørelser regnes med og gis den verdien som nyttes ved forskottstrekk av skatt.

§ 8–46 andre ledd bokstav a skal lyde:
a) Sykepenger ytes fra og med dagen etter dimittering.

§ 8–49 første ledd skal lyde:
Til et medlem som mottar dagpenger under arbeidsløshet, eller som opptjener ventetid, ytes det sykepenger fra og med den dag medlemmet blir arbeidsufør. Det samme gjelder for et medlem som blir arbeidsufør i et tidsrom da han eller hun mottar ventelønn etter tjenestemannsloven § 13 nr. 6 eller vartpenger etter lov om Statens Pensjonskasse § 24 tredje ledd.

§ 8–49 tredje ledd første punktum skal lyde:
Sykepengegrunnlaget fastsettes lik dagpengene pr. uke, ventelønnen eller vartpengene.

§ 11–7 andre ledd skal lyde:
Stønaden ytes i form av tilskott til
a) opplæring, trening og arbeidstilvenning ved skole, kurs, bedrift e.l.
b) reise og flytting i forbindelse med attføring og nytt arbeid
c) dekning av utgifter til medlemmets eller familiens underhold
d) andre formål som har avgjørende betydning for å gjennomføre attføringstiltaket.

§ 13–2 nytt tredje ledd skal lyde:
Et trygdekontors godkjennelse av en skade eller sykdom som yrkesskade gjelder bare i forhold til de særytelser som trygdekontoret kan innvilge, se § 20–2.

§ 15–11 andre ledd skal lyde:
Stønad til barnetilsyn gis i inntil ett år når forsørgeren har en forbigående sykdom som hindrer utdanning, arbeid og tilmelding til arbeidsformidlingen som reell arbeidssøker.

§ 15–14 første ledd skal lyde:
Overgangsstønad etter dette kapitlet faller bort i den utstrekning vedkommende mottar ytelser til livsopphold fra folketrygden i form av pensjon eller overgangsstønad som gjenlevende ektefelle, alderspensjon, uførepensjon, foreløpig uførestønad, rehabiliteringspenger, attføringspenger eller tilsvarende ytelser fra utlandet. Det samme gjelder når vedkommende mottar avtalefestet pensjon som det godskrives pensjonspoeng for, se § 3–19 sjette ledd.

§ 21–6 fjerde ledd nytt andre punktum skal lyde:
De som blir pålagt å gi slike meldinger, plikter å gjøre dette uten hinder av taushetsplikt.

§ 22–3 første ledd skal lyde:

En arbeidsgiver som betaler full lønn for et tidsrom da medlemmet har rett til en ytelse som skal sikre inntekt etter kapittel 8, 9 eller 14, kan kreve å få ytelsen utbetalt til seg. Arbeidsgiveren skal i tillegg ha refundert innbetalt arbeidsgiveravgift av et beløp som svarer til trygdeytelsen. Arbeidsgiver som forskutterer reisetilskott for å dekke nødvendige ekstra transportutgifter etter § 8–14, kan også kreve reisetilskottet utbetalt til seg.

II

I lov 30. juni 2000 nr. 57 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og i enkelte andre lover gjøres følgende endring:

§ 11–8 andre ledd skal lyde:

Stønaden ytes i form av tilskott til

a) opplæring, trening og arbeidstilvenning ved skole, kurs, bedrift e.l.
b) reise og flytting i forbindelse med attføring og nytt arbeid
c) dekning av utgifter til barnetilsyn
d) nødvendige ekstrautgifter til bolig på attføringsstedet
e) andre formål av avgjørende betydning for gjennomføringen av attføringstiltaket.

III

Ikrafttredelse og overgangsbestemmelser

1. Endringene i folketrygdloven §§ 6–3, 8–29, 8–46, 11–7, 13–2, § 21–6 fjerde ledd og § 22– 3 trer i kraft straks.
2. Endringene i folketrygdloven § 8–49 trer i kraft straks og gis virkning også når arbeidsuførheten har oppstått før lovens ikrafttredelse.
3. Endringen i folketrygdloven § 5–20 trer i kraft 1. juli 2001.
4. Endringene i folketrygdloven §§ 15–11 og 15–14 trer i kraft 1. august 2001.
5. Endringen i lov 30. juni 2000 nr. 57 om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd og i enkelte andre lover § 11–8 trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 91 2001

Lov om endringer i lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.

Ot.prp. nr. 62, Innst.O. nr. 99 og Besl.O. nr. 121 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 12. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. (sosialtjenesteloven) gjøres følgende endringer:

§ 2–1 nytt annet og tredje ledd skal lyde:

Kommunen skal føre internkontroll for å sikre at virksomhet og tjenester etter kapittel 4 og kapittel 6A er i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller denne plikten.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om pliktens innhold.

Overskriften til § 2–3 skal lyde:

§ 2–3. *Opplæring av sosialtjenestens personell*

§ 2–4 nytt annet ledd skal lyde:

§ 2–3 gjelder tilsvarende for fylkeskommunen.

Ny § 2–6 skal lyde:

§ 2–6. *Fylkesmannens tilsynsvirksomhet*

Fylkesmannen plikter å føre tilsyn med kommunens virksomhet etter kapittel 4 og kapittel 6A, og skal påse at virksomheten drives i samsvar med loven og forskriftene til loven.

Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om tilsynet.

Fylkesmannen kan uten hinder av taushetsplikt kreve innsyn i de opplysninger som er nødvendige for at fylkesmannen kan utføre sine oppgaver etter første ledd. I forbindelse med tiltak etter kapittel 6A kan tilsynet gjennomføre tilsynsbesøk uten beboerens samtykke.

Hvis virksomhet etter kapittel 4 eller kapittel 6A drives på en måte som kan ha skadelige følger for tjenestemottaker eller på annen måte er uheldig eller uforsvarlig, kan fylkesmannen gi pålegg om å rette opp forholdet.

Ny § 4–6 skal lyde:
§ 4–6. *Forskrifter om tjenester etter kapittel 4*
Kongen kan gi forskrifter med nærmere bestemmelser om krav til tjenestene i kapittel 4.

§ 6A–14 skal lyde:
Departementet kan oppnevne en rådgivende gruppe som skal følge med i hvordan loven praktiseres og vurdere praksis i forhold til rettssikkerhetsspørsmål og den faglige utviklingen. Departementet kan gi nærmere retningslinjer for gruppens arbeid.

§ 6A–16 skal lyde:
§ 6A–16. *Tidsavgrenset varighet*
Dette kapitlet gjelder til 31. desember 2003.

§ 7–9 skal lyde:
§ 7–9. *Tilsyn*
Fylkesmannen skal føre tilsyn med at institusjoner som er tatt inn i fylkeskommunens planer, drives i samsvar med denne loven, forskrifter til loven, og den planen som er fastsatt.
Finner fylkesmannen at institusjonen drives uforsvarlig, kan han gi pålegg om å rette opp forholdet.
Til å føre løpende tilsyn kan fylkesmannen oppnevne tilsynsutvalg.
Kongen kan gi forskrifter om tilsynet.

§ 7–10 første ledd skal lyde:
Kongen kan gi forskrifter om bygninger og utstyr, om bemanning og de ansattes utdanning m.m. for institusjoner og boliger som ikke er innpasset i fylkeskommunens eller kommunens plan, og om at slike institusjoner og boliger skal stå under tilsyn, jf § 2–6 og § 7–9. Kongen kan også gi forskrifter om regnskapsføring og om innsyn for offentlig myndighet i regnskapene.

Overskriften til § 8–6 skal lyde:
§ 8–6. *Klage over sosialtjenestens vedtak*

II

Endringene i §§ 6A–14, 6A–16 og 8–6 trer i kraft straks. For øvrig trer endringene i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 92 2001

Lov om endring i lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer (genteknologiloven).

Ot.prp. nr. 60, Innst.O. nr. 78 og Besl.O. nr. 112 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 30. mai og 7. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I lov 2. april 1993 nr. 38 om framstilling og bruk av genmodifiserte organismer (genteknologiloven) gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:
Med innesluttet bruk menes enhver arbeidsoperasjon hvor genmodifiserte organismer blir framstilt, dyrket, lagret, destruert eller brukt på annen måte, i et lukket system hvor det anvendes fysiske inneslutningstiltak, eventuelt i kombinasjon med andre særskilte inneslutningstiltak, for å begrense organismenes kontakt med mennesker og miljø slik at disse sikres et høyt nivå av sikkerhet.

II

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

15. juni. Lov nr. 93 2001

Lov om helseforetak m.m. (helseforetaksloven).

Ot.prp. nr. 66, Innst.O. nr. 118 og Besl.O. nr. 123 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 6. og 12. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Følgende lov oppheves:
Lov av 8. september 2000 nr. 77 om fylkeskommunale sykehusselskaper m.m.

Endringer i følgende lover:
1. Lov av 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere.
2. Lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet.
3. Lov av 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd.
4. Lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene.
5. Lov av 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak.
6. Lov av 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til firma og andre forretningskjennetegn (firmaloven).
7. Lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v.
8. Lov av 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven).
9. Lov av 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer.
10. Lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven).
11. Lov av 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).
12. Lov av 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m.
13. Lov av 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven).
14. Lov av 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven).
15. Lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven).
16. Lov av 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap.
17. Lov av 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven).

Kapittel 1 Alminnelige bestemmelser

§ 1. *Lovens og helseforetakenes formål*

Lovens formål er å bidra til å oppfylle de målsettinger som er nedfelt i spesialisthelsetjenesteloven § 1–1 og pasientrettighetsloven § 1– 1, ved

1. at det opprettes regionale helseforetak som etter eiers retningslinjer skal planlegge og organisere spesialisthelsetjenesten og legge til rette for forskning og undervisning,
2. at det legges til rette for at de regionale helseforetakene skal organisere sine sykehus og andre helseinstitusjoner som helseforetak.

Helseforetakenes formål er å yte gode og likeverdige spesialisthelsetjenester til alle som trenger det når de trenger det, uavhengig av alder, kjønn, bosted, økonomi og etnisk bakgrunn, samt å legge til rette for forskning og undervisning.

§ 2. *Lovens virkeområde*

Denne loven gjelder for regionale helseforetak og helseforetak.

Regionalt helseforetak er virksomhet som eies av staten alene og som er opprettet i medhold av § 8. Regionalt helseforetak legger til rette for spesialisthelsetjenester, forskning, undervisning og andre tjenester som står i naturlig sammenheng med dette.

Helseforetak er virksomhet som eies av regionalt helseforetak alene og som er opprettet i medhold av § 9. Helseforetak yter spesialisthelsetjenester, forskning, undervisning og andre tjenester som står i naturlig sammenheng med dette.

Loven gjelder ikke på Svalbard og Jan Mayen. Kongen kan bestemme at den helt eller delvis skal gjelde på Svalbard og Jan Mayen og kan fastsette nærmere regler under hensyn til de stedlige forhold, herunder regler som fraviker bestemmelser i denne lov.

§ 3. *Definisjoner*

I denne lov menes med:

1. foretak: regionale helseforetak og helseforetak
2. eier: staten ved departementet i regionale helseforetak og staten ved regionale helseforetak i helseforetak.

§ 4. *Helseregioner*

Riket inndeles i så mange helseregioner som Kongen bestemmer. I hver helseregion skal det være ett regionalt helseforetak.

Staten skal organisere sitt eierskap til virksomheter som yter spesialisthelsetjeneste og tjenester som står i naturlig sammenheng med dette etter denne loven.

§ 5. *Forholdet til annen lovgivning*

Forvaltningsloven gjelder for foretakenes virksomhet. I saker om ansettelse, oppsigelse eller andre personalsaker kommer likevel bare forvaltningslovens kapittel 2 og 3 til anvendelse. Departementet er klageinstans for enkeltvedtak truffet av foretakene, når ikke særskilt klageinstans er fastsatt i lov eller forskrift. Departementet kan gi forskrift om hvem som skal være klageinstans for enkeltvedtak fattet av foretakene.

Offentlighetsloven gjelder for foretakenes virksomhet.

Lov 18. juli 1958 nr. 2 om offentlige tjenestetvister og lov 4. mars 1983 nr. 3 om statstjenestemenn m.m. gjelder ikke for foretak.

Konkurs og gjeldsforhandling etter konkursloven kan ikke åpnes i foretak. Foretakenes eiendeler kan ikke være gjenstand for utlegg eller arrest.

Foretakene regnes som offentlige organer etter lov 4. desember 1992 nr. 126 om arkiv § 2 bokstav g.

Kapittel 2 Partsstilling og ansvar

§ 6. *Partsstilling*

Foretaket har selv rettigheter og plikter, er part i avtaler med private og offentlige myndigheter og har partsstilling overfor domstoler og andre myndigheter.

§ 7. *Ansvar for foretakets forpliktelser*

Eier hefter ubegrenset for foretakets forpliktelser.

En fordringshaver må først gjøre krav gjeldende mot foretaket. En fordringshaver som har krevd foretaket for klar og forfalt gjeld som ikke er betryggende sikret, kan gjøre kravet gjeldende mot eieren. For å gjøre kravet gjeldende mot eieren må fordringshaveren tidligst fire uker etter første påkrav sende ytterligere et påkrav til den opprinnelige skyldneren med betalingsfrist på minst fire uker, og betaling må ikke være mottatt innen utløpet av fristen.

Kapittel 3 Stiftelse og vedtekter

§ 8. *Opprettelse av regionale helseforetak*

Kongen i statsråd treffer vedtak om å opprette regionalt helseforetak. Vedtaket skal uttrykkelig benevne foretaket som regionalt helseforetak og skal inneholde foretakets vedtekter. Det skal dessuten inneholde bestemmelser om:

1. hvem som skal være medlemmer av styret, herunder styrets leder og nestleder,
2. hvem som skal være foretakets revisor,
3. statens innskudd, herunder hvilke sykehus og andre institusjoner foretaket skal overta ved opprettelsen.

Det regionale helseforetaket er stiftet når Kongen har truffet vedtak etter første ledd.

§ 9. *Opprettelse av helseforetak*

Utøvende virksomhet skal organiseres som helseforetak. Styret selv i regionalt helseforetak treffer vedtak om å opprette helseforetak. Vedtaket skal uttrykkelig benevne foretaket som helseforetak og inneholde foretakets vedtekter. Det skal dessuten inneholde bestemmelser om:

1. hvem som skal være medlem av styret, herunder styrets leder og nestleder,
2. hvem som skal være foretakets revisor,
3. eierens innskudd.

Helseforetaket er stiftet når styret i det regionale helseforetaket har truffet vedtak etter første ledd.

§ 10. *Vedtekter for regionale helseforetak*

Regionalt helseforetak skal ha vedtekter som i det minste skal angi:

1. det regionale helseforetakets navn,
2. den helseregion det regionale helseforetaket omfatter,
3. det regionale helseforetakets formål,
4. den kommune der det regionale helseforetaket skal ha sitt hovedkontor,
5. antall styremedlemmer, eller laveste og høyeste antall styremedlemmer,
6. helsepolitiske, utdanningspolitiske og forskningspolitiske målsettinger og hovedoppgaver, samt nærmere bestemmelser om universitets- eller høgskolens rettigheter i tilknytning til disse oppgavene,
7. rammer for låneopptak, jf. § 33,
8. hvilke saker eller typer av saker som skal forelegges departementet, jf. § 30,
9. nærmere regler om melding til departementet om foretaket og foretakets virksomhet, jf. § 34.

Alle foretakene skal ha en og samme arbeidsgivertilknytning. Kongen i statsråd bestemmer hvilken arbeidsgivertilknytning foretakene skal ha. Vedtektene skal angi hvilken arbeidsgivertilknytning Kongen har bestemt at foretakene skal ha.

§ 11. *Vedtekter i helseforetak*

Helseforetak skal ha vedtekter som i det minste skal angi:

1. foretakets navn,
2. det regionale helseforetak som eier helseforetaket,
3. foretakets virksomhet, herunder hvilke helsetjenester som skal ytes, og hvilke undervisningsoppgaver og forskningsoppgaver helseforetaket skal ha, samt nærmere bestemmelser om universitetets- eller høgskolens rettigheter i tilknytning til disse oppgavene,
4. den kommune der helseforetaket har sitt hovedkontor,
5. antall styremedlemmer, eller laveste og høyeste antall styremedlemmer,
6. helsepolitiske, utdanningspolitiske og forskningspolitiske målsettinger og oppgaver,
7. nærmere regler om rapportering til eieren om foretaket og foretakets virksomhet,
8. rammer for låneopptak, jf. § 33,
9. hvilke saker eller typer saker som skal forelegges departementet, jf. § 30,
10. hvilken arbeidsgivertilknytning helseforetaket skal ha, jf. § 10 annet ledd.

§ 12. *Vedtektsendringer*

Endringer i vedtektene vedtas av foretaksmøtet.

§ 13. *Registrering i Foretaksregisteret*

Foretak skal meldes til Foretaksregisteret senest tre måneder etter at vedtak om å opprette foretak er truffet.

Kapittel 4 Foretakets kapital

§ 14. *Foretakets egenkapital*

Foretaket skal ha en egenkapital som står i forsvarlig forhold til foretakets virksomhet.

Hvis det må antas at foretakets egenkapital er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten, skal styret straks behandle saken. Styret skal innen rimelig tid varsle eieren, og gi denne en redegjørelse for foretakets økonomiske stilling, og foreslå tiltak som vil gi foretaket en forsvarlig egenkapital.

§ 15. *Disponering av foretakets midler*

Disponering av foretakets midler besluttes av foretaksmøtet etter forslag fra styret, eller med styrets samtykke.

Kapittel 5 Foretaksmøtet

§ 16. *Foretaksmøtets myndighet mv.*

Eieren utøver den øverste myndighet i foretaket i foretaksmøtet. Eieren kan ikke utøve eierstyring i foretaket utenom foretaksmøtet.

Departementet kan utenfor foretaksmøtet sette vilkår for bevilgninger til regionale helseforetak.

§ 17. *Ledelsens rett og plikt til å være til stede i foretaksmøtet*

Styreleder og daglig leder skal være til stede i foretaksmøtet. Ved forfall skal det utpekes en stedfortreder. Andre styremedlemmer kan være til stede i foretaksmøtet.

Styremedlemmer og daglig leder har rett til å uttale seg i foretaksmøtet.

§ 18. *Innkalling til foretaksmøtet*

Eieren innkaller til foretaksmøte og bestemmer innkallingsmåten. Innkallingen skal skje med minst en ukes varsel, med mindre kortere frist i særlige tilfeller er nødvendig. Til møtet innkalles daglig leder, styrets medlemmer og dessuten revisor som reviderte foretakets årsregnskap, dersom de saker som skal behandles er av en slik art at revisors nærvær kan være ønskelig. Revisor skal ellers innkalles når Riksrevisjonen krever det. Etter innkalling har revisor plikt til å møte i foretaksmøtet.

Innkallingen skal klart angi de saker som skal behandles i foretaksmøtet. Forslag om å endre vedtektene skal gjengis i innkallingen.

Foretaksmøtet kan ikke treffe vedtak i andre saker enn de som er nevnt i innkallingen, med mindre samtlige av de som har rett til å være tilstede etter § 17 samtykker i det. Det kan ikke gis samtykke til å vedta andre endringer i vedtektene enn de forslagene til endringer som er gjengitt i innkallingen.

§ 19. *Saksbehandlingen i foretaksmøtet*

Foretaksmøtet ledes av styrets leder.

Møtelederen skal sørge for at det føres protokoll for foretaksmøtet. Foretaksmøtets beslutninger skal gjengis i protokollen. Protokollen skal undertegnes av møtelederen og en annen person som velges blant de tilstedeværende. Er noen av de som etter § 17 har rett til å være til stede uenig i eierens beslutning, skal deres oppfatning føres inn i protokollen.

Kapittel 6 Foretakets styre og daglig ledelse

§ 20. *Foretakets ledelse*

Et foretak ledes av et styre og en daglig leder.

§ 21. *Styrets sammensetning mv.*

Styret skal ha minst fem medlemmer. I helseforetak skal styret ha minst syv medlemmer når de ansatte har representasjon i henhold til § 23 annet ledd.

Foretakets daglige leder kan ikke være medlem av styret. Daglig leder av et helseforetak kan ikke være medlem av styret i det regionale helseforetaket som eier helseforetaket.

Styremedlemmene velges av foretaksmøtet med de unntak som følger av §§ 22 og 23. I regionalt helseforetak skal styremedlemmene som velges av foretaksmøtet, ha tilknytning til den regionen som foretaket hører under. Styremedlemmenes godtgjørelse fastsettes av foretaksmøtet.

Styret skal ha en leder og en nestleder som velges av foretaksmøtet. Det kan bestemmes i vedtektene at styret velger leder og nestleder blant de styremedlemmene som foretaksmøtet har valgt.

§ 22. *Ansattes styrerepresentasjon i regionalt helseforetak*

Inntil en tredel og minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer skal velges av og blant de ansatte i regionalt helseforetak og helseforetak som regionalt helseforetak eier.

Kongen kan gi forskrift om valget, herunder om vilkår for stemmerett og valgbarhet, valgmåten og om avgjørelse av tvister om valget, samt om bortfall av vervet som styremedlem.

§ 23. *Ansattes styrerepresentasjon i helseforetak*

I helseforetak som har flere enn 30 ansatte, kan et flertall av de ansatte kreve at inntil en tredel og minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer, velges av og blant de ansatte.

Har helseforetaket flere enn 200 ansatte, skal de ansatte velge ett styremedlem og varamedlem i tillegg til den representasjon som følger av første ledd. Det kan inngås avtale mellom helseforetaket og fagforening som omfatter to tredeler av de ansatte eller et flertall av de ansatte, om at de ansatte i stedet for dette styremedlemmet skal velge to observatører og varamedlemmer.

Kongen kan gi forskrift om beregningen av antall ansatte, herunder om bruk av gjennomsnittstall. § 22 annet ledd gjelder tilsvarende.

§ 24. *Tjenestetid*

Styremedlemmene velges for to år. I vedtektene kan det fastsettes kortere eller lengre tjenestetid, likevel ikke lengre enn fire år. Kortere tjenestetid kan fastsettes ved suppleringsvalg.

Et styremedlem blir stående inntil nytt styremedlem er valgt selv om tjenestetiden er utløpt.

§ 25. *Opphør av styreverv før tjenestetiden er utløpt*

Når særlige forhold foreligger, har et styremedlem rett til å tre tilbake før tjenestetiden er ute. Styret og den som har valgt styremedlemmet skal gis rimelig forhåndsvarsel.

Et styremedlem kan avsettes av den som har valgt styremedlemmet. Dette gjelder ikke et styremedlem som er valgt etter §§ 22 eller 23.

§ 26. *Styremøter*

Styrets leder sørger for at styret holder møter så ofte som det trengs. Medlem av styret og daglig leder kan kreve at styret sammenkalles.

Med mindre styret i det enkelte tilfellet bestemmer noe annet, har daglig leder rett og plikt til å være til stede og rett til å uttale seg på styremøter.

Styremøter ledes av lederen, eller i hans fravær, av nestlederen. Er ingen av disse til stede, velger styret selv sin møteleder.

Ved styremøter skal det føres protokoll som underskrives av samtlige tilstedeværende styremedlemmer. Styremedlem eller daglig leder som er uenig i styrets beslutning, kan kreve sin oppfatning innført i protokollen.

§ 27. *Vedtaksførhet og flertallskrav*

Styret har vedtakskompetanse når mer enn halvparten av samtlige styremedlemmer er til stede. Styret kan ikke treffe beslutning med mindre alle medlemmer av styret så vidt mulig er gitt mulighet til å delta i behandlingen av saken. Har et styremedlem forfall og det finnes varamedlem, skal varamedlemmet gis mulighet til å møte.

Som styrets beslutning gjelder det som flertallet av de møtende har stemt for, dersom ikke annet er fastsatt i vedtektene. Ved stemmelikhet er møtelederens stemme avgjørende. De som stemmer for et forslag, må likevel utgjøre mer enn en tredel av samtlige styremedlemmer for at forslaget skal anses som vedtatt.

Ved valg og ansettelser anses den valgt eller ansatt som får flest stemmer. Styret kan på forhånd bestemme at det skal holdes ny avstemning dersom ingen får flertall av de avgitte stemmene. Står stemmetallet likt ved valg av styreleder, nestleder eller møteleder, avgjøres valget ved loddtrekning.

Kapittel 7 Styrets oppgaver og kompetanse

§ 28. *Styrets oppgaver*

Forvaltningen av foretaket hører under styret som har ansvar for en tilfredsstillende organisering av foretakets samlede virksomhet.

Styret skal fastsette budsjett og planer for foretakets virksomhet.

Styret skal holde seg orientert om foretakets virksomhet og økonomiske stilling. Det skal føre tilsyn med at virksomheten drives i samsvar med målene som er nedfelt i § 1, foretakets vedtekter, vedtak truffet av foretaksmøtet og vedtatte planer og budsjetter.

I regionalt helseforetak omfatter styrets plikter etter tredje ledd også helseforetak som foretaket eier.

Styret skal sørge for at bokføring og formueforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 29. *Styrets tilsyn med daglig leder*

Styret skal føre tilsyn med daglig leder og kan fastsette instruks for denne.

§ 30. *Saker av vesentlig betydning*

Foretaksmøtet i regionalt helseforetak treffer vedtak i saker som antas å være av vesentlig betydning for foretakets virksomhet eller løsningen av fastsatte målsettinger eller oppgaver. Det samme gjelder andre saker som antas å ha prinsipielle sider av betydning eller som antas å kunne ha vesentlige samfunnsmessige virkninger. Hvilke saker foretaksmøtet i regionalt helseforetak skal fatte vedtak i etter denne bestemmelsen fastsettes det nærmere bestemmelser om i vedtektene.

I helseforetak skal saker som nevnt i første ledd forelegges departementet, som eier, av styret i det regionale helseforetak som eier helseforetaket.

§ 31. *Salg av foretakets faste eiendommer mv.*

Vedtak om å pantsette eller avhende fast eiendom treffes av foretaksmøtet etter forslag fra styret.

Når foretaksmøtet i helseforetak skal fatte vedtak etter denne bestemmelsen, skal saken legges fram for foretaksmøtet i det regionale helseforetaket før vedtak fattes. Det kan i vedtektene gjøres unntak fra denne bestemmelsen i tilfeller hvor eiendommens verdi ikke overstiger et nærmere bestemt beløp.

§ 32. *Salg av sykehusvirksomhet*

Sykehusvirksomhet kan ikke selges uten Stortingets samtykke.

§ 33. *Lån og garantier*

Foretak kan ikke ta opp lån, med mindre det er særskilt fastsatt i vedtektene at det skal ha slik adgang. Vedtektene skal fastsette ramme for låneopptak.

Foretaket kan ikke stille garanti eller pantsette sine eiendeler til sikkerhet for andres økonomiske forpliktelser.

§ 34. *Årlig melding om virksomheten mv. i regionalt helseforetak*

Regionalt helseforetak skal hvert år utarbeide en melding om foretaket og foretakets virksomhet som forelegges departementet. Meldingen skal også omfatte de helseforetak som det regionale helseforetaket eier.

Meldingen skal blant annet redegjøre for virksomheten i det foregående år, herunder skal det redegjøres for gjennomføringen av krav departementet har stilt til virksomheten. Meldingen skal inneholde en plan for virksomheten i de kommende år.

Nærmere regler om meldingens innhold og frist for å forelegge den for departementet fastsettes i vedtektene.

§ 35. *Pasienters og andre brukeres innflytelse*

Regionalt helseforetak skal sørge for at representanter for pasienter og andre brukere blir hørt i forbindelse med utarbeidelse av plan i henhold til § 34 annet ledd annet punktum.

Regionalt helseforetak skal sørge for at virksomheter som yter spesialisthelsetjenester og andre tjenester som hører naturlig sammen med dette, etablerer systemer for innhenting av pasienters og andre brukeres erfaringer og synspunkter.

Kapittel 8 Daglig leder

§ 36. *Daglig leder*

Foretaket skal ha en daglig leder som tilsettes av styret, som også fastsetter daglig leders lønn. Styret treffer vedtak om å si opp eller avskjedige daglig leder.

§ 37. *Daglig leders myndighet*

Daglig leder forestår den daglige ledelsen av foretaket og skal følge de retningslinjer og pålegg som styret har gitt.

Daglig leder i regionalt helseforetak skal også føre tilsyn med helseforetak som det regionale helseforetaket eier, og skal påse at virksomheten der er i samsvar med det regionale helseforetakets vedtekter og vedtak truffet av foretaksmøtet og styret.

Den daglige ledelsen omfatter ikke saker som etter foretakets forhold er av uvanlig art eller av stor betydning. Slike saker kan daglig leder bare avgjøre når styret i den enkelte sak har gitt daglig leder myndighet til det, eller når styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for foretakets virksomhet. Styret skal i så fall snarest underrettes om saken.

Daglig leder skal sørge for at foretakets registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger er i samvar med lov og forskrifter og at formueforvaltningen er ordnet på betryggende måte.

§ 38. *Daglig leders rapportering til styret*

Daglig leder skal minst hver fjerde måned gi styret skriftlig underretning om foretakets virksomhet. I regionalt helseforetak skal underretningen også omfatte virksomheten til de helseforetak som det regionale helseforetaket eier. Det skal særlig redegjøres for foretakets stilling og utvikling i forhold til vedtatte planer og budsjetter.

Kapittel 9 Foretakets representasjon utad

§ 39. *Foretakets representasjon*

Styret representerer foretaket utad og tegner dets firma.

Styret kan gi styremedlem eller daglig leder rett til å tegne foretakets firma. Vedtektene kan begrense styrets myndighet etter forrige punktum og også selv gi bestemmelser om fullmakt som der nevnt.

Daglig leder representerer foretaket utad i saker som faller inn under dennes myndighet etter § 37.

§ 40. *Overskridelse av representasjonsretten*

Har noen som representerer foretaket utad etter reglene i § 39 ved disposisjon på selskapets vegne gått ut over sin myndighet, er disposisjonen ikke bindende for foretaket når foretaket godtgjør at medkontrahenten forsto eller burde ha forstått at myndighet ble overskredet, og det ville stride mot redelighet å gjøre disposisjonen gjeldende.

Kapittel 10 Organisering av samarbeid med andre mv.

§ 41. *Samarbeid med andre*

Foretak skal samarbeide med andre når dette er nødvendig for å fremme foretakets formål eller det er pålagt eller forutsatt i lovgivningen. Foretaket kan også samarbeide med andre når dette er egnet til å fremme de oppgaver og målsettinger foretaket skal ivareta.

§ 42. *Ansvarsform for virksomhet eid av foretak*

Foretak kan ikke eie hele eller deler av virksomhet som yter spesialisthelsetjenester og som er organisert med begrenset ansvar.

Foretak kan ikke eie virksomhet som yter spesialisthelsetjenester sammen med andre enn foretak. Dersom flere foretak eier virksomhet som yter spesialisthelsetjenester sammen, skal virksomheten organiseres som et ansvarlig selskap i medhold av selskapsloven.

Når det er egnet til å fremme foretakets formål, kan foretaket eie virksomheter som ikke yter spesialisthelsetjenester alene eller sammen med andre. Slike virksomheter skal organiseres som selskaper med begrenset ansvar.

Kapittel 11 Regnskap, revisjon og kontroll

§ 43. *Regnskap mv.*

Regnskapslovens bestemmelser gjelder for foretak.

Årsregnskap og årsberetning skal godkjennes av foretaksmøtet.

§ 44. *Revisjon*

Foretak skal ha revisor som velges av foretaksmøtet.

Foretaksmøtet godkjenner revisors godtgjørelse.

§ 45. *Riksrevisjonens kontroll*

I regionalt helseforetak, helseforetak og heleide datterselskaper til slike foretak, har Riksrevisjonen rett til å kreve de opplysninger den finner påkrevd for sin kontroll, så vel fra daglig leder som fra styre og revisor. Riksrevisjonen kan i den utstrekning den finner det nødvendig, selv foreta undersøkelser i foretaket og selskaper som er heleid foretak inkludert systematiske undersøkelser av foretakets økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra Stortingets vedtak og forutsetninger. Når samarbeidet i henhold til § 41 etableres, har Riksrevisjonen samme rett til innsyn og informasjon som det foretaket mottar eller kan innhente fra disse. For øvrig kan Stortinget fastsette regler om Riksrevisjonens kontroll.

Riksrevisjonen skal varsles og har rett til å være til stede i foretaksmøte i foretak, og tilsvarende møte i heleide datterselskaper.

Kapittel 12 Oppløsning og avvikling

§ 46. *Vedtak om oppløsning*

Foretaksmøtet treffer vedtak om oppløsning av foretaket.

§ 47. *Avviklingsstyre mv.*

Når foretaksmøtet har truffet vedtak om oppløsning etter § 46, skal det snarest velges avviklingsstyre og gis nærmere regler om avviklingsmåten. Avviklingsstyret velger selv leder og nestleder hvis ikke foretaksmøtet har gjort det.

Når avviklingsstyret er valgt, trer det ordinære styret ut av funksjon.

Beslutning om oppløsning skal straks meldes til Foretaksregisteret. Foretaksregisteret skal samtidig med registrering av meldingen kunngjøre beslutningen og varsle foretakets fordringshavere om at de må melde seg til foretaket innen to måneder. Fristen regnes fra siste kunngjøring. Kunngjøringen skal rykkes inn to ganger med minst en ukes mellomrom i Norsk lysingsblad og en avis som er alminnelig lest på stedet.

Når varslingsfristen overfor kreditorene er utløpt og foretakets forpliktelser eventuelt er dekket, skal avviklingsstyret legge et skriftlig forslag til avviklingsoppgjør frem for foretaksmøtet til godkjenning.

Når avviklingsoppgjøret er godkjent av foretaksmøtet, skal avviklingsstyret straks melde fra til Foretaksregisteret om at foretaket er avviklet.

§ 48. *Ansvar etter avviklingen*

Etter at foretaket er avviklet, svarer i regionalt helseforetak staten og i helseforetak det regionale helseforetaket som eide foretaket, overfor kreditorer som ikke har fått dekning.

Krav som forfaller innen tre år etter det tidspunktet da avviklingen av foretaket ble registrert i Foretaksregisteret, foreldes senest tre år etter registreringen, men likevel ikke tidligere enn seks måneder etter forfall. For øvrig gjelder de alminnelige reglene om foreldelse.

For krav som forfaller etter utløpet av treårsfristen, gjelder foreldelseslovens alminnelige regler.

Kapittel 13 Erstatningsansvar

§ 49. *Erstatningsansvar*

Styremedlem, daglig leder og medlem av avviklingsstyret plikter å erstatte tap som vedkommende forsettlig eller uaktsomt har voldt foretaket, foretakets eier eller andre under utførelsen av sin oppgave.

Erstatningsansvar etter første ledd kan lempes etter lov 13. juni 1969 nr. 26 om skadeserstatning § 5–2.

Beslutning om at foretaket skal gjøre ansvar gjeldende, treffes av foretaksmøtet.

Kapittel 14 Omdanning

§ 50. *Omdanning*

Fylkeskommunal og statlig virksomhet eller del av slik virksomhet kan overføres til regionalt helseforetak eller helseforetak ved at eiendeler, rettigheter, herunder offentlige tillatelser, og forpliktelser som er knyttet til virksomheten, overføres som en helhet til foretaket.

Overføring til foretaket av forpliktelser knyttet til fylkeskommunen og staten har frigjørende virkning for denne. Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at overføringen utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

Det skal ikke betales dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, omregistreringsavgift etter § 1 i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende kjøretøy og båter eller rettsgebyr etter §§ 21 og 24 i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr i forbindelse med omdanninger i medhold av denne bestemmelsen.

Det som er bestemt i paragrafen her, gjelder tilsvarende ved overføring av virksomhet til foretak etter loven her fra heleid fylkeskommunalt og statlig selskap eller foretak.

Bestemmelsene i paragrafen her gjelder også ved overføring av virksomhet mellom regionalt helseforetak og mellom foretak etter loven her. Forrige punktum medfører ingen begrensninger i ansvaret etter § 7.

Kapittel 15 Ikraftsettings- og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover

§ 51. *Ikraftsetting*

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 52. *Overgangsbestemmelser*

1. Kongen kan gi nærmere overgangsbestemmelser.
2. Dersom regionalt helseforetak opprettes før bestemmelsen om statens ansvar for spesialisthelsetjenester, jf. lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1, trer i kraft, skal fylkeskommunene gi staten nødvendig innsyn i og tilgang til fylkeskommunens virksomhet.
3. Tjenestemannsloven § 13 nr. 2 til 6 om fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn skal ved omdanning av den statlige spesialisthelsetjenesten til statlige helseforetak fortsatt gjelde for arbeidstakere som blir sagt opp på grunn av forhold som nevnt i tjenestemannsloven § 13 nr. 1 bokstavene a, b og c. Fortrinnsrett til annen statsstilling og ventelønn etter første punktum opphører tre år etter omdanning til helseforetak. Første og annet punktum gjør ingen innskrenkninger i rettighetene arbeidstakeren har etter arbeidsmiljøloven §§ 60 nr. 2 og 67.
4. Regionale helseforetak trer inn i og overtar fylkeskommunenes rettigheter og plikter etter avtaler som foreligger ved lovens ikraftsetting mellom fylkeskommuner og legespesialister og spesialister i klinisk psykologi, om hel eller delvis godtgjøring av utgifter til drift av privat praksis.
5. Staten dekker delvis utgiftene til renter og avdrag for byggearbeider ved private sykehus som har inngått i en regional helseplan og har mottatt tilskudd til drift og vedlikehold fra en fylkeskommune dersom:
   a) byggearbeider anslått til samlet mer enn 50 millioner kroner er godkjent av departementet før lovens ikraftsetting, eller
   b) byggearbeider anslått til samlet mindre enn 50 millioner kroner er vedtatt av fylkestinget før lovens ikraftsetting.

   Dersom fylkeskommunen har avtale med sykehuset om å dekke tilsvarende utgifter til renter og avdrag som nevnt i første ledd, trer staten inn i denne avtalen i fylkeskommunens sted i stedet for å foreta utbetaling til sykehuset etter bestemmelsene i første ledd.

   Kongen kan gi forskrift om beregning og utbetaling av statens tilskudd etter første ledd.
6. Fra og med ikraftsettingen av denne loven har staten ved regionale helseforetak, rett og plikt til å overta alle formuesposisjoner som er knyttet til offentlige virksomheter innen spesialisthelsetjenestene somatisk helsevern, psykisk helsevern, rehabiliterings- og habiliteringstjenester, medisinsk nødmeldetjeneste og ambulansetjenester. Videre overtar staten alle formuesposisjoner som er knyttet til virksomhetene offentlige sykehusapotek og alle formuesposisjoner som er knyttet til offentlige tiltak for rusmiddelmisbrukere og som er organisert etter spesialisthelsetjenesteloven. Staten ved regionale helseforetak overtar alle fylkeskommunalt eide formuesposisjoner som er knyttet til universitets- og høgskolefunksjoner. Overtakelsen skal omfatte alle

rettigheter og plikter som er knyttet til virksomhetene. Lov 6. april 1984 nr. 17 om vederlag ved oreigning av fast eiendom, får ikke anvendelse på overtakelsen.

Dersom det åpenbart ikke er naturlig sammenheng mellom en virksomhet og rettigheter som er knyttet til virksomheten, kan det besluttes at staten ikke har rett eller plikt til å overta slike rettigheter dersom det er rimelig at fylkeskommunen eller kommunen beholder dem.

7. Dersom det i forbindelse med overføring til staten av rettigheter og plikter, som nevnt i nr. 6 første ledd, overføres gjeld eller andre forpliktelser knyttet til virksomhetene, er det frigjørende for fylkeskommunen og kommunen.

   Kreditor og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføringen eller gjøre gjeldende at den utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.
8. Det skal ikke betales dokumentavgift etter § 6 i lov 12. desember 1975 nr. 59 om dokumentavgift, omregistreringsavgift etter § 1 i lov 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende kjøretøy og båter eller rettsgebyr etter §§ 21 og 24 i lov 17. desember 1982 nr. 86 om rettsgebyr i forbindelse med statens overtakelse av formuesposisjoner som er en direkte følge av denne loven.
9. Både staten og vedkommende fylkeskommune kan kreve at spørsmål som gjelder nærmere klargjøring og konkretisering av hvilke formuesposisjoner staten har rett og plikt til å overta fra den enkelte fylkeskommune etter nr. 6 første og annet ledd, skal avgjøres av en nemnd. Nemnda vurderer ikke hvilke konkrete gjeldsforpliktelser staten har rett og plikt til å tre inn i. Hvilke regionale helseforetak som skal overta de enkelte formuesposisjoner besluttes av departementet.

   Nemnda skal ha syv medlemmer. Departementet oppnevner tre medlemmer og varamedlemmer for disse til nemnda. Kommunenes Sentralforbund oppnevner tre medlemmer og varamedlemmer for disse til nemnda. I tillegg utpeker førstelagmannen i Borgarting leder for nemnda og leders varamedlem. Nemndas leder og leders varamedlem skal ha de egenskapene som er foreskrevet for dommere, se domstolsloven § 53, jf. § 54 annet ledd.

   Nemndas avgjørelse, som treffes ved kjennelse, skal være begrunnet.

   Utgiftene til nemndas virksomhet fastsettes og dekkes av departementet. Departementet kan gi nærmere regler for nemndas virksomhet.
10. Spørsmål om rettigheter og plikter etter nr. 6 første og annet ledd, kan ikke bringes inn for de alminnelige domstoler før muligheten til å få saken avgjort av nemnd opprettet etter nr. 9 annet ledd, er nyttet.
11. Klage over beslutninger truffet i medhold av denne loven, gir ikke oppsettende virkning for statens rettigheter og plikter etter nr. 6.

§ 53. *Endring i andre lover*

Fra den tid loven trer i kraft, gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 22. juni 1962 nr. 12 om pensjonsordning for sykepleiere gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd første punktum skal lyde:

Offentlig godkjente sykepleiere ansatt i privat, fylkeskommunal eller statlig virksomhet omfattet av lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. og lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m., skal være medlemmer i pensjonsordningen for sykepleiere.

2. I lov 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet gjøres følgende endring:

§ 49 første ledd første punktum skal lyde:

Kongen kan bestemme at regionale helseforetak og kommunale og fylkeskommunale myndigheter i det område et atomanlegg er eller blir oppført, eller i fareområdet omkring, skal samarbeide med innehaveren om sikringstiltak til vern for befolkningen i området.

3. I lov 13. juni 1975 nr. 50 om svangerskapsavbrudd gjøres følgende endring:

§ 14 første ledd første punktum skal lyde:

Regionale helseforetak skal organisere sykehustjenesten slik at kvinnen innen helseregionen til enhver tid kan få utført svangerskapsavbrudd, jf. lov om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a.

4. I lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene gjøres følgende endringer:

§ 1–4 femte ledd skal lyde:

Kommunen skal samarbeide med fylkeskommune, regionalt helseforetak og stat slik at helsetjenesten i landet best mulig kan virke som en enhet.

§ 5–1 tredje ledd skal lyde:

Departementet kan gi forskrift om at kommunen på nærmere fastsatte vilkår skal dekke utgifter for pasienter som er ferdigbehandlet, men som oppholder seg i sykehus eid av foretak etter lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. i påvente av et kommunalt tilbud.

5. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak gjøres følgende endringer:

§ 2–1 første ledd nr. 10 skal lyde:
Regionalt helseforetak og helseforetak, jf. lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m.

Nåværende § 2–1 første ledd nr. 10 blir ny nr. 11.

Overskriften til § 3–9 skal lyde:
statsforetak, regionalt helseforetak og helseforetak

Innledningen til § 3–9 første ledd skal lyde:
For statsforetak, regionalt helseforetak og helseforetak skal registeret inneholde opplysninger om:

§ 3–9 nytt annet ledd skal lyde:
For helseforetak skal registeret dessuten inneholde opplysninger om hvilket regionalt helseforetak som eier foretaket.

§ 4–4 bokstav a skal lyde:
Bekreftet gjenpart av stiftelsesdokument og bekreftet utskrift av protokollen fra generalforsamlinger som viser meldte opplysninger i aksjeselskap, allmennaksjeselskap, annet selskap med begrenset ansvar, forening og annen innretning; stiftelsesavtalen i ansvarlig selskap, kommandittselskap og europeisk økonomisk foretaksgruppe, selskapsavtalen for interkommunalt selskap, for stiftelser den disposisjonen som danner grunnlaget for stiftelsen og bekreftet gjenpart av vedtak om opprettelse av regionalt helseforetak og helseforetak.

§ 4–4 bokstav e første punktum skal lyde:
Erklæring fra revisor om at de opplysninger som er gitt om innbetaling av aksjekapital, selskapskapital i kommandittselskap, jf. § 3–3 nr. 6 og 7, grunnkapital i stiftelse og innskuddskapital i statsforetak, interkommunalt selskap, regionalt helseforetak og helseforetak er riktige.

6. I lov 21. juni 1985 nr. 79 om enerett til firma og andre forretningskjennetegn (firmaloven) gjøres følgende endringer:

§ 2–2 ellevte ledd skal lyde:
Firma for regionalt helseforetak skal inneholde ordene regionalt helseforetak eller forkortelsen RHF. Firma for helseforetak skal inneholde ordene helseforetak eller HF.

Nåværende ellevte ledd blir nytt tolvte ledd.

7. I lov 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester m.v. gjøres følgende endringer:

§ 2–4 skal lyde:
§ 2–4. *Fylkeskommunens og det regionale helseforetakets ansvar*
Fylkeskommunen er ansvarlig for at de oppgaver som den er pålagt etter §§ 7–1 til 7–4 blir utført.
Regionalt helseforetak er ansvarlig for at de oppgaver som statens spesialisthelsetjeneste er pålagt etter kapittel 6A blir utført.

§ 2–5 annet ledd første punktum skal lyde:
Departementet kan kreve at kommunale og fylkeskommunale organer som hører under denne loven samt regionale helseforetak og helseforetak som utfører tjenester som hører under denne loven, uten hinder av taushetsplikten gir de opplysninger og meldinger som er nødvendige for at departementet kan utføre sine oppgaver etter første ledd.

§ 6A–6 første ledd annet punktum skal lyde:
Statens spesialisthelsetjeneste skal bistå ved utformingen og gjennomføringen av tiltakene.

§ 6A–7 første ledd annet punktum skal lyde:
Vedtaket skal samtidig sendes statens spesialisthelsetjeneste, verge eller hjelpeverge og pårørende som kan avgi uttalelse til fylkesmannen.

§ 6A–10 annet ledd annet punktum skal lyde:
Rapporten sendes fylkesmannen, statens spesialisthelsetjeneste, verge eller hjelpeverge og pårørende.

§ 6A–12 skal lyde:
§ 6A–12. *Regionalt helseforetaks plikter*
Regionalt helseforetak plikter å sørge for at spesialisthelsetjenesten har den kompetansen og bemanningen som er nødvendig for å yte forsvarlig bistand til kommunene ved tiltak etter dette kapitlet.

§ 6A–13 skal lyde:
§ 6A–13. *Statens spesialisthelsetjeneste*
Reglene i dette kapitlet gjelder tilsvarende for ansatte i statens spesialisthelsetjeneste når de deltar i tiltak etter kommunale vedtak etter § 6A–6.
Som ledd i spesialisthelsetjenestens utførelse av oppgaver etter § 6A–6, kan statens spesialisthelsetjeneste treffe vedtak om bruk av tvang og makt i medhold av reglene i dette kapitlet. Saksbehandlingsreglene i dette kapitlet gjelder så langt de passer.

8. I lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring (tvangsfullbyrdelsesloven) gjøres følgende endringer:

Overskriften til § 1–2 skal lyde:
Krav mot staten, fylkeskommuner, kommuner, interkommunale selskaper, regionale helseforetak og helseforetak.

§ 1–2 annet ledd skal lyde:
Pengekrav mot en kommune, fylkeskommune, et interkommunalt selskap, regionalt helseforetak eller helseforetak kan ikke tvangsfullbyrdes etter kapittel 7 eller sikres etter kapittel 14, jf. kommuneloven § 52, lov om interkommunale selskaper § 23 og lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak § 5.

9. I lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer gjøres følgende endringer:

§ 4–2 annet ledd skal lyde:
Vedtak etter første ledd skal gjøres av kommunelegen sammen med legen som det regionale helseforetaket har utpekt etter § 7–3 tredje ledd.

§ 5–8 første ledd første punktum skal lyde:
Hastevedtak etter § 5–2 kan gjøres av kommunelegen sammen med den legen som det regionale helseforetaket har utpekt etter § 7–3 tredje ledd.

§ 6–1 første ledd annet punktum skal lyde:
Smittevernhjelp er å anse som en del av rett til nødvendig helsehjelp fra kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten, jf. pasientrettighetsloven § 2– 1 første og annet ledd.

§ 7–3 skal lyde:
§ 7–3. *Det regionale helseforetakets ansvar*
Det regionale helseforetaket skal sørge for at befolkningen i helseregionen med hensyn til smittsom sykdom er sikret nødvendig spesialistundersøkelse, laboratorieundersøkelse, poliklinisk behandling og sykehusbehandling, forsvarlig isolering i sykehus, og annen spesialisthelsetjeneste.
Det regionale helseforetaket skal utarbeide en plan om det regionale helseforetakets tiltak og tjenester for å forebygge smittsomme sykdommer eller motvirke at de blir overført.
Det regionale helseforetaket skal utpeke en sykehuslege som kan gjøre vedtak etter §§ 4–2 og 5–8 sammen med kommunelegen.

§ 7–11 skal lyde:
§ 7–11. *Forskrifter om organisering, samarbeid, oppgaver, utgiftsfordeling og smittevernberedskap*
Departementet kan i forskrift gi bestemmelser om samarbeid, og om hvilket ansvar og hvilke oppgaver kommuner, fylkeskommuner og regionale helseforetak skal ha etter denne loven, kommunehelsetjenesteloven og lov om spesialisthelsetjenesten m.m. i forbindelse med smittsomme sykdommer.
Departementet kan bestemme at lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap helt eller delvis skal gjelde på tilsvarende måte når det er påkrevd av hensyn til smittevernet, bl.a for å kunne pålegge kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak og helsepersonell nødvendig smittevernberedskap. Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om beredskap og beredskapsplaner i forbindelse med et alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom.

10. I lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) gjøres følgende endringer:

§ 5–4 annet ledd første punktum skal lyde:
Stønad til legehjelp gis bare dersom legen har fastlegeavtale med kommunen, jf. kommunehelsetjenesteloven § 5–1, eller avtale om driftstilskott med regionalt helseforetak, jf. lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a tredje ledd.

§ 5–7 annet ledd skal lyde:
Stønad til psykologhjelp gis bare dersom psykologen har avtale om driftstilskott med regionalt helseforetak, jf. lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–1a tredje ledd.

§ 5–16 første ledd annet punktum skal lyde:
Det samme gjelder når et medlem må reise til en helsestasjon eller et familievernkontor, og når et medlem må

reise i forbindelse med en helsetjeneste som omfattes av lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. og som dekkes av et foretak etter lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m.

§ 5–20 første ledd skal lyde:

Trygden dekker de godkjente driftsutgiftene til enkelte institusjoner som ikke inngår i plan utarbeidet av regionalt helseforetak etter lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. § 34.

§ 18–8 første ledd første punktum skal lyde:

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for barn som mottar pensjon, og som har rett til fri forpleining under langtidsopphold i en helseinstitusjon under statlig ansvar.

11. I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endring:

§ 2–30 bokstav g nytt nr. 7 skal lyde:

7. Regionalt helseforetak og helseforetak

12. I lov 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. gjøres følgende endringer:

§ 1–2 første ledd skal lyde:

Loven gjelder for spesialisthelsetjenester som tilbys eller ytes i riket av staten og private, når ikke annet følger av de enkelte bestemmelser i loven.

§ 1–2 fjerde ledd oppheves.

Ny § 2–1 skal lyde:

§ 2–1. *Statens ansvar for spesialisthelsetjenester*

Staten har det overordnede ansvar for at befolkningen gis nødvendig spesialisthelsetjeneste.

Nåværende § 2–1 blir § 2–1a og skal lyde:

§ 2–1a. *De regionale helseforetakenes ansvar for spesialisthelsetjenester*

De regionale helseforetakene skal sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon, herunder

1. sykehustjenester,
2. medisinske laboratorietjenester og radiologiske tjenester,
3. akuttmedisinsk beredskap og
4. medisinsk nødmeldetjeneste, luftambulansetjeneste og ambulansetjeneste med bil og eventuelt med båt.

Det regionale helseforetaket plikter å yte hjelp ved ulykker og andre akutte situasjoner i helseregionen.

Tjenester som nevnt i første ledd kan ytes av de regionale helseforetakene selv, eller ved at de inngår avtale med andre tjenesteytere.

Departementet kan i forskrift stille krav til tjenester som omfattes av denne loven.

Nåværende § 2–1a blir § 2–1b og skal lyde:

§ 2–1b. *Beredskapsplan*

Det regionale helseforetaket skal utarbeide beredskapsplan etter lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap for institusjoner og tjenester som det regionale helseforetaket skal sørge for, jf. § 2–1a i denne lov. Beredskapsplanen skal samordnes med kommunenes, fylkeskommunenes og de andre regionale helseforetakenes beredskapsplaner.

Nåværende § 2–1b blir § 2–1c og skal lyde:

§ 2–1c. *Bistand ved ulykker og andre akutte situasjoner*

Dersom forholdene tilsier det, skal helsetjenesten til det regionale helseforetaket yte bistand til andre regionale helseforetak ved ulykker og andre akutte situasjoner. Anmodning om bistand fremmes av det regionale helseforetaket som har bistandsbehovet.

Det regionale helseforetaket som mottar bistand etter første ledd, skal yte kompensasjon for utgifter som pådras til det regionale helseforetaket som bidrar med hjelp, med mindre noe annet er avtalt.

Nåværende § 2–1c blir ny § 2–1d og skal lyde:

§ 2–1d. *Det regionale helseforetakets adgang til å disponere helsepersonell i enkelte akutte situasjoner*

Ved ulykker og andre akutte situasjoner som forårsaker ekstraordinær pågang av pasienter, kan det regionale helseforetaket pålegge helsepersonell som tjenestegjør i det regionale helseforetaket og institusjoner som det regionale helseforetaket eier, å utføre nærmere tilvist arbeid.

Departementet kan pålegge lege å delta i lokal redningssentral.

Nåværende § 2–2 oppheves.

Nåværende § 2–3 blir § 2–2.

Nåværende § 2–4 blir § 2–3 og skal lyde:
§ 2–3. *Departementets bestemmelser om lands- og flerregionale funksjoner og markedsføring av spesialisthelsetjenester*

Departementet kan ved forskrift eller i det enkelte tilfelle gi bestemmelser om:
1. lands- og flerregionale funksjoner og
2. markedsføring av tjenester som omfattes av denne loven, herunder forbud mot visse former for markedsføring.

Nåværende § 2–5 blir § 2–4 og skal lyde:
§ 2–4. *Ventelisteregistrering*

Departementet kan gi forskrifter om
1. føring av ventelister over pasienter som søker og har behov for helsehjelp som omfattes av denne loven,
2. ansvar for å skaffe registrerte pasienter innenfor visse prioriterte pasientgrupper helsehjelp på offentlig institusjon, samt pasienters rett til selv å skaffe slik helsehjelp, og
3. regionale helseforetaks rapporteringsplikt for aktivitetstall.

Nåværende § 2–6 blir § 2–5 og skal lyde:
§ 2–5. *Individuell plan*

Helseforetaket skal utarbeide en individuell plan for pasienter med behov for langvarige og koordinerte tilbud. Helseforetaket skal samarbeide med andre tjenesteytere om planen for å bidra til et helhetlig tilbud for pasientene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke pasientgrupper plikten omfatter, og om planens innhold.

§ 3–1 annet ledd skal lyde:

Regionale helseforetak skal utpeke det nødvendige antall helseinstitusjoner eller avdelinger i slike institusjoner innen helseregionen med tilsvarende plikt overfor pasienter som trenger psykiatrisk helsehjelp.

§ 3–5 skal lyde:
§ 3–5. *Om deltakelse i undervisning og opplæring*

De regionale helseforetakene skal sørge for at behovet for undervisning og opplæring av helsefaglige elever, lærlinger, studenter, turnuskandidater og spesialister dekkes innen helseregionen.

Departementet kan gi forskrifter om plikten til å delta i undervisning og opplæring, herunder om private helseinstitusjoners plikt.

Nåværende § 2–7 blir ny § 3–10 og skal lyde:
§ 3–10. *Opplæring, etterutdanning og videreutdanning*

Virksomheter som yter helsetjenester som omfattes av denne loven, skal sørge for at ansatt helsepersonell gis slik opplæring, etterutdanning og videreutdanning som er påkrevet for at den enkelte skal kunne utføre sitt arbeid forsvarlig.

Nåværende § 2–8 blir ny § 3–11 og skal lyde:
§ 3–11. *Om informasjon*

Helseinstitusjoner som omfattes av denne loven, har plikt til å gi videre den informasjon som er nødvendig for at allmennheten skal kunne ivareta sine rettigheter, jf. lov om pasientrettigheter § 2–1, § 2–2, § 2–3, § 2–4 og § 2–5.

Helseinstitusjoner som omfattes av denne loven, har plikt til å gi slik informasjon som pasienten har rett til å motta etter lov om pasientrettigheter § 3– 2 siste ledd.

Departementet kan gi forskrift om det nærmere innhold i informasjonsplikten etter første og annet ledd.

Overskriften til kapittel 4 skal lyde:
Kapittel 4 Godkjenning av helseinstitusjoner og helsetjenester. Legefordeling

§ 4–1 tredje ledd skal lyde:

Ved vurderingen av om godkjenningen skal gis, kan det blant annet legges vekt på om samfunnsmessige eller faglige hensyn taler for at helseinstitusjonen eller helsetjenesten godkjennes, om helseinstitusjonen eller helsetjenesten er omfattet av planer utarbeidet av regionale helseforetak, jf. lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. § 34, og om de tjenester som skal ytes pasientene synes forsvarlige.

Nåværende § 5–5 blir ny § 4–2 og skal lyde:
§ 4–2. *Legefordeling*

Departementet kan hvert år fastsette:
1. antall nye spesialistlegestillinger innen hver medisinsk spesialitet som kan opprettes ved helseinstitusjoner og helsetjenester som mottar tilskudd til drift og vedlikehold fra et regionalt helseforetak eller fra staten,
2. antall nye hjemler for avtaler om drift av privat spesialistpraksis som kan opprettes av hvert enkelt regionale helseforetak og
3. antall nye spesialistlegestillinger innen hver medisinsk spesialitet som kan opprettes ved statlige helseinstitusjoner og helsetjenester.

Antall nye stillinger og avtalehjemler som nevnt i første ledd angis som en samlet ramme for hver enkelt helseregion fordelt på de ulike medisinske spesialiteter.

De regionale helseforetakene fordeler stillingene som nevnt i første ledd. Departementet kan sette vilkår for fordelingen.

Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler til utfylling og gjennomføring av denne bestemmelsen.

Nåværende §§ 5–1, 5–2, 5–3 og 5–4 oppheves.

Overskriften til kapittel 5 skal lyde:
Kapittel 5 Finansiering

Nåværende §§ 6–1, 6–2 første, andre og tredje ledd og 6–3 oppheves.

Nåværende § 6–5 blir § 5–1 og skal lyde:
§ 5–1. *Pasientens bostedsregion*

Som bostedsregion skal regnes den helseregion der pasienten har sin faste bopel. Dersom pasienten ikke har fast bopel, skal den helseregion hvor vedkommende har sitt faste oppholdssted regnes som bostedsregion.

For pasient som oppholder seg i institusjon eller privat forpleiningssted hvor oppholdsutgiftene helt eller delvis dekkes av det offentlige etter denne loven, skal forholdene på den tid da vedkommende ble mottatt i institusjon eller forpleiningssted legges til grunn.

Inntil et barn fyller 16 år har barnet samme bostedsregion som foreldrene eller som den av foreldrene barnet lever hos eller senest levde hos. For barn som fyller 16 år under opphold i institusjon eller forpleiningssted som nevnt i annet ledd, skal det ved fortsatt opphold legges til grunn samme bostedsregion som før barnet fylte 16 år.

Departementet avgjør i tvilstilfeller hvor en pasient har bostedsregion.

Nåværende § 6–6 blir § 5–2 og skal lyde:
§ 5–2. *Refusjonskrav mot det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion*

Det regionale helseforetakets behandlings- og forpleiningsutgifter skal dekkes av det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion, jf. § 5–1. Det samme gjelder utgifter til behandling og forpleining som ytes av andre tjenesteytere etter avtale med det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion, jf. § 2–1a. Til gjennomføring av psykisk helsevern dekkes også andre utgifter av det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion.

Det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion skal dekke utgifter til behandling og forpleining:

1. når det i henhold til internasjonal overenskomst foreligger rett til å reise til utlandet for å få nødvendig behandling. Dette gjelder også når andre norske myndigheter har forskottert beløpet overfor utenlandsk tjenesteyter,
2. når utgifter til sykehusbehandling i utlandet finansieres av folketrygden etter folketrygdloven § 5–22. Utgiftene dekkes i samme utstrekning som om behandlingen hadde funnet sted i Norge.

Departementet kan gi forskrift om beregning av utgifter som nevnt i første og annet ledd, og kan fastsette samme refusjonssatser for en eller flere grupper av institusjoner.

Utgifter til laboratorie- og røntgentjenester dekkes bare av det regionale helseforetaket i pasientens bostedsregion, jf. § 5–1, dersom dette følger av avtale mellom det regionale helseforetaket i bostedsregionen og den som yter slike tjenester. De regionale helseforetakene skal gjøre kjent hvilke medisinske laboratorier og røntgeninstitutt de har avtale med. Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om finansieringen av laboratorie- og røntgentjenester, herunder overgangsordninger.

Nåværende § 6–7 blir § 5–3.

Nåværende § 6–8 blir § 5–4.

Nåværende § 6–9 blir § 5–5 og skal lyde:
§ 5–5. *Pasienters egenbetaling*

Departementet kan gi forskrift om:

1. pasienters betaling for poliklinisk behandling ved institusjon, hos legespesialist og spesialist i klinisk psykologi, herunder fritak for betaling ved forsinket behandling/undersøkelse eller kontroll,
2. pasienters betaling for bestilt time som ikke benyttes ved poliklinikk, hos legespesialist og spesialist i klinisk psykologi,
3. adgang til å bestemme at pasienter som oppholder seg i langtidsinstitusjoner helt eller delvis skal dekke 25 prosent av forpleiningsutgiftene når dette finnes rimelig etter pasientens økonomiske kår. Det kan ikke tas refusjon i kontantytelser som pasienten oppebærer etter folketrygdloven og heller ikke i midler som skriver seg fra slike ytelser.

Nåværende § 6–2 fjerde ledd blir ny § 5–6 og skal lyde:
§ 5–6. *Innhenting av driftsopplysninger*

Departementet kan kreve seg forelagt budsjett, regnskap og andre opplysninger om drift av offentlig finansiert spesialisthelsetjeneste.

Overskriften til kapittel 6 skal lyde:
Kapittel 6 Taushetsplikt, opplysningsplikt og veiledningsplikt

Nåværende § 7–1 blir § 6–1.

Nåværende § 7–2 blir § 6–2.

Nåværende § 7–4 blir § 6–3 og skal lyde:
§ 6–3. *Veiledningsplikt overfor kommunehelsetjenesten*
Helsepersonell som er ansatt i statlige helseinstitusjoner som omfattes av denne loven, eller som mottar tilskudd fra regionale helseforetak til sin virksomhet, skal gi kommunehelsetjenesten råd, veiledning og opplysninger om helsemessige forhold som er påkrevet for at kommunehelsetjenesten skal kunne løse sine oppgaver etter lov og forskrift.

Nåværende § 6–4 oppheves.

Overskriften til kapittel 7 skal lyde:
Kapittel 7 Pålegg

Nåværende § 8–1 blir § 7–1 og skal lyde:
§ 7–1. *Pålegg*
Dersom helsetjenester som omfattes av denne loven drives på en måte som er i strid med loven eller bestemmelser gitt i medhold av den, og driften antas å kunne ha skadelige følger for pasienter, kan Statens helsetilsyn gi pålegg om å rette forholdene. Dersom Statens helsetilsyn finner det nødvendig, kan det gis pålegg om stenging av helseinstitusjonen.
Pålegg som nevnt i første ledd skal inneholde en frist for når retting skal være utført.
Pålegg som nevnt i første ledd kan påklages til eller omgjøres uten klage etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI av det departementet Kongen bestemmer. Klagen skal gis oppsettende virkning, hvis ikke Statens helsetilsyn bestemmer at vedtaket straks skal iverksettes.

Nåværende § 7–3 oppheves.

Overskriften i kapittel 8 skal lyde:
Kapittel 8 Ikrafttredelse, overgangsbestemmelser, endringer i andre lover m.m.

Nåværende § 9–1 blir § 8–1.

Nåværende § 9–2 blir ny § 8–2.

Nåværende § 9–3 blir ny § 8–3 og skal lyde:
§ 8–3. *Pasienter i privat forpleining under det psykiske helsevernet*
De regionale helseforetakene plikter å opprettholde ordningen med privat forpleining som omtalt i lov om psykisk helsevern av 28. april 1961 nr. 2.
Privat forpleining som tvungent psykisk helsevern kan bare videreføres for den enkelte pasient dersom vilkårene etter § 3–3 og § 3–9 i lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av tvungent psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) er oppfylt.
Kongen gir nærmere forskrifter om gjennomføringen av den private forpleiningen, herunder bruken av forpleiningskontrakter og ansvaret for den medisinske oppfølgingen av pasientene.

Nåværende § 9–4 blir ny § 8–4.

13. I lov 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) gjøres følgende endringer:

§ 3–11 første ledd skal lyde:
Statens helsetilsyn kan etter klage endre kontrollkommisjonens vedtak om ikke å innlegge en person som søkes overført fra annen institusjon eller anstalt. Klageordningen gjelder bare overføringer som søkes for pasienter under tvungent psykisk helsevern og bare for:
a. pasienter i institusjoner for døgnopphold som er godkjent for tvungent psykisk helsevern. Overføring mellom institusjoner for døgnopphold under samme regionale helseforetak omfattes likevel ikke av klageordningen.
b. innsatte i fengselsvesenets anstalter.

§ 5–2 skal lyde:
§ 5–2. *Vedtak om behandlingsansvaret*
Det regionale helseforetaket i domfeltes bostedsregion avgjør hvilken institusjon som skal ha behandlingsansvaret for den domfelte. Kongen kan ved forskrift overføre kompetansen etter denne bestemmelsen til en annen myndighet.

Det regionale helseforetaket har ansvaret for at det tvungne psykiske helsevernet settes i verk umiddelbart etter at dommen er rettskraftig.

14. I lov 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) gjøres følgende endringer:

§ 2–1 fjerde ledd skal lyde:

Retten til helsehjelp gjelder i offentlig finansiert spesialisthelsetjeneste i riket og andre tjenesteytere i den utstrekning regionale helseforetak eller helseforetak har inngått avtale med disse om tjenesteyting, og innen de grenser som kapasiteten setter.

§ 8–2 første ledd første punktum skal lyde:

Staten skal sørge for at det er et pasientombud i hvert fylke.

15. I lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) gjøres følgende endringer:

§ 18 første ledd første punktum skal lyde:

Helsepersonell med autorisasjon eller lisens i privat virksomhet skal gi melding til kommune eller regionalt helseforetak når de åpner, overtar eller trer inn i virksomhet som er omfattet av loven.

16. I lov 23. juni 2000 nr. 56 om helsemessig og sosial beredskap gjøres følgende endringer:

§ 1–3 første ledd skal lyde:

Denne lov gjelder for:

a) den offentlige helse- og sosialtjeneste,
b) private som i henhold til lov eller avtale tilbyr helse- og sosialtjenester til befolkningen,
c) private som uten formell tilknytning til kommune, fylkeskommune, regionalt helseforetak eller staten tilbyr helse- og sosialtjenester,
d) næringsmiddelkontrollen, herunder offentlige og private laboratorier,
e) vannverk,
f) apotek, grossister og tilvirkere av legemidler.

§ 2–2 første ledd første punktum skal lyde:

Kommuner, fylkeskommuner, regionale helseforetak og staten plikter å utarbeide en beredskapsplan for de helse- og sosialtjenester de skal sørge for et tilbud av eller er ansvarlige for.

§ 5–1 annet punktum skal lyde:

Departementet kan videre bestemme at en slik virksomhets ressurser innen helse- og sosialtjenesten, herunder personellressurser, skal stilles til rådighet for en kommune, en fylkeskommune, et regionalt helseforetak eller staten.

§ 6–1 annet ledd skal lyde:

Departementet kan pålegge kommuner, fylkeskommuner og regionale helseforetak å yte hel eller delvis refusjon av utgifter etter første ledd.

17. Lov 8. september 2000 nr. 77 om fylkeskommunale sykehusselskaper m.m. oppheves.

18. I lov 18. mai 2001 nr. 24 om helseregistre og behandling av helseopplysninger (helseregisterloven) gjøres følgende endringer:

§ 3 fjerde ledd oppheves.

§ 6 annet ledd skal lyde:

Regionale helseforetak og helseforetak, kommune og annen offentlig eller privat virksomhet som tar i bruk behandlingsrettede helseregistre, er databehandlingsansvarlig for opplysningene. Foretaket og kommunen kan delegere databehandlingsansvaret.

§ 7 annet ledd femte punktum skal lyde:

Det regionale helseforetaket er databehandlingsansvarlig for opplysningene, med mindre noe annet er bestemt i forskriften.

§ 10 skal lyde:

Særlig om plikt til å innrapportere data til statistikk

Departementet kan i forskrift eller ved enkeltvedtak pålegge regionale helseforetak og helseforetak, fylkeskommuner og kommuner å innrapportere avidentifiserte eller anonyme data til statistikk, herunder gi nærmere regler om bruk av standarder, klassifikasjonssystemer og kodeverk.

15. juni. Lov nr. 94 2001

Lov om endringer i apotekloven og legemiddelloven.

Ot.prp. nr. 61, Innst.O. nr. 93 og Besl.O. nr. 120 (2000-2001). Odels- og lagtingsvedtak hhv. 5. og 12. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

Lov 2. juni 2000 nr. 39 om apotek (apotekloven) endres slik:

§ 2–2 første ledd bokstav b oppheves. Nåværende bokstaver c, d og e blir b, c og d.

§ 2–3 første ledd bokstav c og d skal lyde:

c) Søker er et foretak som direkte eller indirekte eies med 10 prosent eller mer av person med rekvireringsrett for legemidler eller av nærstående til denne eller av foretak som tar syke i behandling eller av foretak som har kontroll over slikt foretak. Grensen gjelder tilsvarende for samarbeidende grupper av slike personer. Departementet kan i det enkelte tilfellet gjøre unntak fra grensen i første punktum for nærstående til person med rekvireringsrett.

d) Søker kontrolleres av en eller flere industrielle tilvirkere av legemidler eller av foretak som direkte eller indirekte eier 10 prosent eller mer av slike tilvirkere.

§ 2–3 første ledd ny bokstav e skal lyde:

e) Søker har kontroll over et foretak som tar syke i behandling.

§ 2–3 nytt annet ledd skal lyde:

Et foretak har kontroll over et annet foretak når det tar plass før dette i en ubrutt rekke av foretak som har bestemmende innflytelse over en blokkerende minoritetsandel eller en tredjedel eller mer av stemmene eller aksjekapitalen i det neste foretaket i rekken.

Nåværende annet ledd blir tredje ledd.

§ 2–5 annet ledd skal lyde:

I særlige tilfeller kan konsesjon til sykehusapotek også gis til privat søker som oppfyller kravene i § 2–2 jf. § 2–3. Dette gjelder selv om kravet i § 2–3 første ledd bokstav c eller e ikke er oppfylt.

§ 2–7 annet ledd bokstav a skal lyde:

a) Tillatelse til etablering av medisinutsalg på et bestemt sted hvis departementet anser det nødvendig for å sikre en forsvarlig legemiddelforsyning. Tillatelse til å ha medisinutsalg kan kalles tilbake med 6 måneders varsel, og skal kalles tilbake hvis det etableres et apotek på stedet.

§ 8–1 skal lyde:

§ 8–1. *Tilsynsmyndighet*

Departementet er tilsynsmyndighet og fører tilsyn med at krav til apotekvirksomhet i lov og forskrifter er oppfylt.

§ 9–3 oppheves.

§ 9–4 skal lyde:

§ 9–4. *Tvangsmulkt*

For å sikre at vilkår gitt etter § 2–8, plikter etter § 5–5 samt pålegg gitt etter § 8–3 oppfylles, kan tilsynsmyndigheten bestemme at apoteket skal betale en løpende tvangsmulkt for hver dag som går etter utløpet av den frist som er satt for oppfylling av forholdet, inntil de er oppfylt. Vedtak om tvangsmulkt er tvangsgrunnlag for utlegg.

II

Lov 4. desember 1992 nr. 132 om legemidler m.v. (legemiddelloven) endres slik:

§ 6 nytt annet ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift fastsette regler om behandlingsmåten for søknad fra et legemiddels rettighetshaver om godkjenning av legemidlet for offentlig refusjon samt avgift for å dekke utgifter ved behandling av søknad og ved oppfølging av refusjonsvedtak.

§ 14 nytt femte ledd skal lyde:

Departementet kan pålegge grossister og andre som driver engrosomsetning, å registrere opplysninger om omsetningen. Opplysningene skal gjøres tilgjengelig for departementet. Departementet kan gi bestemmelser om hvordan opplysningene skal oppbevares og gjøres tilgjengelig.

§ 17 tredje ledd skal lyde

På steder hvor det er vanskelig adgang til apotek eller lege, kan departementet gi tillatelse til at en autorisert

sykepleier har et mindre forråd av legemidler m.v. til bruk i påkommende tilfelle. I særlige tilfeller kan departementet gi slik tillatelse til andre enn autorisert sykepleier. Det er ikke adgang til å beregne noen fortjeneste ved utlevering fra slikt forråd. Varene skal leveres fra et bestemt apotek, som påtar seg å føre nødvendig tilsyn.

Ny § 18 skal lyde:

Grossister og andre som driver engrosomsetning, skal betale avgift på legemiddel som selges videre. Grossisten skal kreve legemiddelavgiften dekket av legemidlets kjøper. Avgiften fastsettes årlig av Stortinget og brukes etter Stortingets bestemmelse.

Ved inndrivelse av avgiften får de regler som gjelder for formues- og inntektsskatten til staten, tilsvarende anvendelse. Legemiddelavgift er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet gir nærmere bestemmelser om beregning og innkreving av legemiddelavgift og kan i forskrift gjøre unntak fra avgiftsplikten.

III

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de enkelte bestemmelsene i loven skal tre i kraft til forskjellig tid.

14. nov. Nr. 1683 2000

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 14. november 2000 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–14 fjerde ledd. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I forskrift av 18. april 1997 nr. 330 om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler og spesielt medisinsk utstyr gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

Den enkelte resept må ikke lyde på mer enn tre måneders forbruk av medikamenter, men kan reitereres for inntil ett års forbruk.

Apoteket må likevel ikke utlevere medikamenter som nevnt for mer enn tre måneders forbruk om gangen. Ved lengre utenlandsopphold kan det likevel utleveres legemidler for inntil ett års forbruk om gangen.

II

Endringen trer i kraft 14. november 2000.

16. mai Nr. 514 2001

Forskrift om forbud mot bruk av visse animalske avfallsprodukter i fôr til produksjonsdyr.

Fastsatt av Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet 16. mai 2001 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 6, lov av 13. juni 1997 nr. 54 om tiltak mot sykdom hos fisk og andre akvatiske dyr (fiskesykdomsloven) § 18, § 19 og § 20 og lov av 23. mars 1973 nr. 18 om tilsyn med fôrvarer (fôrvareloven) § 3, jf. Kvedtak 2001/25/EF. Kunngjort 25. mai 2001.

§ 1. *Formål*

Formålet med forskriften er å fastsette beskyttelsestiltak mot overførbare spongiforme encefalopatier hos produksjonsdyr.

§ 2. *Virkeområde*

Forskriften gjelder bruk av animalsk avfall i produksjon av fôr til produksjonsdyr.

§ 3. *Definisjoner*

I denne forskriften menes med:

Fôr: et produkt av animalsk opprinnelse til fôring av produksjonsdyr. Dette omfatter foredlede animalske proteiner, utsmeltet fett, fiskeolje, hydrolyserte proteiner, gelatin og dikalsiumfosfat.

Produksjonsdyr: landbruks- og akvakulturdyr som holdes, oppfôres eller avles for produksjon av mat og/eller kan bli slaktet for humant konsum.

Kjæledyr: dyr, unntatt pelsdyr, av slike arter som normalt holdes av mennesker av andre årsaker enn til konsum.

§ 4. *Forbud mot bruk av visse animalske avfallsprodukter til fôr*

Det er forbudt å bruke følgende animalsk avfall for framstilling av fôr til produksjonsdyr:

a) alle typer pattedyr, fugler og oppdrettsfisk (men ikke skalldyr), som blir holdt som produksjonsdyr eller annen landbruksmessig produksjon og som har dødd (avlivet eller selvdød) på driftsenheten uten å være slaktet for konsum, herunder dødfødte dyr og døde fostre,

b) selvdøde eller avlivede kjæledyr, sirkusdyr, forsøksdyr og dyr fra dyreparker,
c) ville dyr som Statens dyrehelsetilsyn – fylkesveterinæren treffer særskilte bestemmelser om,
d) dyr som er avlivet på driftsenheten i forbindelse med bekjempelse av sjukdom,
e) dyr som har dødd under transport, med mindre det dreier seg om nødslakting av dyrevernhensyn.

§ 5. *Tilsyn og vedtak*

Statens dyrehelsetilsyn – distriktsveterinæren fører tilsyn med anlegg som behandler animalsk avfall og kan fatte nødvendige vedtak for å sikre at forskriftens bestemmelser blir fulgt.

Statens dyrehelsetilsyn – distriktsveterinæren fører tilsyn med driftsenheter med produksjonsdyr, og fører tilsyn med at det ikke benyttes fôr som er i uoverensstemmelse med forskriftens bestemmelser.

Statens landbrukstilsyn og Fiskeridirektoratet fører tilsyn med virksomheter som omsetter fôrvare og kan fatte nødvendige vedtak for å sikre at forskriftens bestemmelser blir fulgt.

§ 6. *Dispensasjon*

Statens landbrukstilsyn kan dispensere fra forskriftens bestemmelser på de områder etaten har tilsynsmyndighet og kan sette vilkår for slik dispensasjon.

Fiskeridirektoratet kan dispensere fra forskriftens bestemmelser på de områder etaten har tilsynsmyndighet og kan sette vilkår for slik dispensasjon.

Statens dyrehelsetilsyn – fylkesveterinæren kan dispensere fra forskriftens bestemmelser på de områder etaten har tilsynsmyndighet og kan sette vilkår for slik dispensasjon.

§ 7. *Straff*

Overtredelse av denne forskriften eller vedtak fattet i medhold av den er straffbart, jf. husdyrloven § 19, fiskesykdomsloven § 30 og lov om tilsyn med fôrvarer § 10.

§ 8. *Ikrafttredelse*

Denne forskriften trer i kraft 16. mai 2001.

Bestemmelser i denne forskriften går foran bestemmelser i forskrift av 5. november 1999 nr. 1148 om transport og behandling av animalsk avfall og anlegg som behandler animalsk avfall, forskrift av 8. august 2000 nr. 884 om fôrvarer og forskrift av 18. mars 1999 nr. 364 om fôrvarer til fisk.

18. mai Nr. 515 2001

Ikrafttredelse av lov av 18. mai 2001 nr. 22 om garantistillelse fra Statoil ASA ved emisjon og salg av statens aksjer.

Fastsatt ved kgl.res. 18. mai 2001. Fremmet av Olje- og energidepartementet. Kunngjort 25. mai 2001.

Lov av 18. mai 2001 nr. 22 om garantistillelse fra Statoil ASA ved emisjon og salg av statens aksjer trer i kraft straks.

18. mai Nr. 516 2001

Delegering av myndighet til Olje- og energidepartementet etter lov av 18. mai 2001 nr. 23 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement).

Fastsatt ved kgl.res. 18. mai 2001 med hjemmel i lov av 18. mai 2001 nr. 23 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement). Fremmet av Olje- og energidepartementet. Kunngjort 25. mai 2001.

Fullmakt gis til Olje- og energidepartementet til å fastsette tidspunkt for ikrafttredelse av lov av 18. mai 2001 nr. 23 om endringer i lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet (forvalterordning for statens direkte økonomiske engasjement).

De forretningsmessige forhold vedrørende deltakerandeler som staten eier eller forbeholder seg skal, fra det tidspunkt loven trer i kraft, ivaretas av Petoro AS, stiftet 9. mai 2001.

22. mai Nr. 517 2001

Forskrift om endring i forskrift om særskilte beskyttelsestiltak overfor innførsel fra områder i EU med utbrudd av munn- og klauvsjuke.

Fastsatt av Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen 22. mai 2001 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. vedtak av 4. januar 2001 nr. 171 om delegering av myndighet til å vedta forskrift om beskyttelsestiltak til Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen, jf. EØS-avtalen vedlegg I (Kvedtak 2001/172/EF, Kvedtak 2001/190/EF, Kvedtak 2001/208/EF, Kvedtak 2001/209/EF, Kvedtak 2001/223/EF, Kvedtak 2001/234/EF, Kvedtak 2001/239/EF, Kvedtak 2001/240/EF, Kvedtak 2001/246/EF, Kvedtak 2001/262/EF og Kvedtak 2001/318/EF). Kunngjort 25. mai 2001.

I

I forskrift av 6. april 2001 nr. 332 om særskilte beskyttelsestiltak overfor innførsel fra områder i EU med utbrudd av munn- og klauvsjuke gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmel skal siste parentes lyde:

(Kvedtak 2001/172/EF, Kvedtak 2001/190/EF, Kvedtak 2001/208/EF, Kvedtak 2001/209/EF, Kvedtak 2001/223/EF, Kvedtak 2001/234/EF, Kvedtak 2001/239/EF, Kvedtak 2001/240/EF, Kvedtak 2001/246/EF, Kvedtak 2001/262/EF, Kvedtak 2001/318/EF og Kvedtak 2001/389/EF).

§ 1 andre ledd bokstav g skal lyde:

g) Resten av Nederland med unntak av provinsene Noord-Holland, Zuid-Holland, Zeeland, Noord-Brabant, Limburg, området vest for motorveien A 27 i provinsen Utrecht og området sør for elven Rijn-Waal-Merwede i provinsen Gelderland.

II

Endringene trer i kraft straks.

22. mai Nr. 518 2001

Forskrift om endring i forskrift om stopp i fisket etter torsk nord for 62° N i 2001 for fartøy i gruppe I og gruppe II.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 22. mai 2001 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2000 nr. 1331 om regulering av fisket etter torsk med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2001 § 17. Kunngjort 25. mai 2001.

I

I forskrift av 7. mai 2001 nr. 475 om stopp i fisket etter torsk nord for 62° N i 2001 for fartøy i gruppe I og gruppe II gjøres følgende endring:

§ 1 annet ledd skal lyde:

Fartøy i gruppe I og fartøy under 10 meter i gruppe II kan likevel fortsette det direkte fisket innenfor sitt garanterte kvantum. Det samme gjelder fartøy som er tildelt samlekvote.

II

Endringen trer i kraft straks.

22. mai Nr. 519 2001

Forskrift om stopp i fisket etter hyse med konvensjonelle fartøy nord for 62° N i 2001.

Fastsatt av Fiskeridirektøren 22. mai 2001 med hjemmel i forskrift av 20. desember 2000 nr. 1342 om regulering av fisket etter hyse med konvensjonelle redskap nord for 62° N i 2001 § 12. Kunngjort 25. mai 2001.

§ 1. Fisket etter hyse for fartøy under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskap nord for 62° N stoppes 27. mai klokken 24.00.

Fartøy under 11 meter kan likevel fortsette det direkte fisket innenfor sitt garanterte kvantum. Det samme gjelder fartøy som er tildelt samlekvote.

§ 2. Forsettlig eller uaktsom overtredelse av denne forskrift straffes i henhold til lov av 3. juni 1983 nr. 40 om saltvannsfiske m.v. § 53. På samme måte straffes medvirkning og forsøk.

§ 3. Denne forskrift trer i kraft straks og gjelder til og med 31. desember 2001.

23. mai Nr. 520 2001

Forskrift om kommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort.

Fastsatt av Direktoratet for naturforvaltning 23. mai 2001 med hjemmel i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet § 13, § 40, § 43 og § 48. Kunngjort 25. mai 2001.

§ 1. *Formål*

Formålet med kommunale viltfond er å skape økonomisk bakgrunn for å fremme viltforvaltningen i kommunen.

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort skal etablere et kommunalt viltfond. Øvrige kommuner kan etablere et slikt viltfond i samsvar med reglene i denne forskrift.

§ 2. *Kommunale viltfond. Definisjon*

Med kommunalt viltfond menes et bundet driftsfond som kommunen forvalter til viltformål.

§ 3. *Inntekter til fondet*

a. Som inntekter til fondet skal regnes:
   - Offentlig fellingsavgift for elg og hjort fastsatt av kommunen, jf. § 5.
   - Tilskudd fra det statlige viltfondet.
   - Fondets årlige avkastning.

b. Som inntekter til fondet kan regnes:
   - Inntekter fra omsetning av ulovlig felt vilt og fallvilt av hjortevilt og bever samt hjortevilt og bever som felles etter tillatelse gitt i medhold av viltloven § 13.
   - Eventuelle kommunale avsetninger.
   - Eventuelt andre midler.

§ 4. *Disponering av fondet*

a. Fondet kan brukes til:
   - tiltak for å fremme viltforvaltning, styrke kunnskapen om viltet, jaktorganisering m.m. i kommunen og nabokommuner gjennom samarbeid i regi av organisasjoner, enkeltpersoner eller kommunen selv.
   - å dekke kommunens utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt i kommunen.
   - tiltak for å forebygge skader på landbruksnæring voldt av hjortevilt.

b. Fondet kan ikke brukes til:
   - kommunal administrasjon av viltforvaltningen (faste utgifter til lønn, møtegodtgjørelser, reiser mv.).
   - å erstatte skader voldt av vilt.
   - skuddpremier.

§ 5. *Om fellingsavgifter*

Kommuner der det er adgang til jakt etter elg og/eller hjort, skal fastsette og kreve inn fellingsavgift for felte dyr av disse artene innenfor rammer fastsatt av Kongen jf. viltloven § 40.

Fellingsavgiftene skal gjelde for vald som er godkjent av kommunen, selv om valdet omfatter areal i nabokommuner.

Dersom valdet omfatter flere kommuner, skal inntektene årlig fordeles mellom kommunene i samme forhold som fordelingen av tellende areal for vedkommende art.

§ 6. *Tilsyn og kontroll*

Fylkesmannen kan be om innsyn i fondsregnskapet.

§ 7. *Dispensasjonsadgang*

Fylkesmannen kan gi kommunene dispensasjon fra bestemmelsene i § 1, annet ledd i denne forskrift.

§ 8. *Ikrafttreden*

Denne forskrift trer i kraft straks.

21. mai Nr. 521 2001

Forskrift om oppheving av forskrifter om frukt, bær, grønnsaker og rotvekster.

Fastsett av Landbruksdepartementet 21. mai 2001 med heimel i lov av 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. Kunngjort 29. mai 2001.

§ 1. *Oppheving*

Forskrifter av 24. juni 1949 nr. 3 om frukt, bær, grønnsaker og rotvekster vert oppheva.

§ 2. *Iverksetjing*

Denne forskrifta vert sett i verk straks.

25. mai Nr. 522 2001

Forskrift om endring i forskrift om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og frambud av ferskt fjørfekjøtt.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 25. mai 2001 med hjemmel i lov av 10. januar 1997 nr. 9 om kjøttproduksjon § 7 og § 8, jf. EØS-avtalens vedlegg I, kap. 6.1 nr. 2 (Rdir. 1971/118/EØF og Rdir. 1991/495/EØF), og kap. 8.1 nr. 9 (Rdir. 1991/494/EØF). Kunngjort 29. mai 2001.

I

I forskrift av 21. mars 1995 nr. 265 om hygiene og kontroll m.v. ved produksjon og frambud av ferskt fjørfekjøtt gjøres følgende endringer:

§ 2 første ledd innledningen skal lyde:

I denne forskrift får definisjonene i forskrift av 6. april 1995 nr. 353 om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelt andre produkter av animalsk opprinnelse § 2 nr. 13 til 15 og nr. 19 og 20 anvendelse.

§ 2 første ledd nye nr. 18 og 19 skal lyde:

18. *Mekanisk utbeinet kjøtt:* Kjøtt som fremkommer ved mekanisk atskillelse av kjøtt fra knokler eventuelt etter nedskjæring, slik at kjøttets cellestruktur ødelegges.
19. *Kompetent myndighet:* Sentral myndighet som har kompetanse til å gjennomføre veterinær hygienekontroll, eller den myndighet som slik kompetanse er delegert til.

§ 5 skal lyde:

Virksomhet med begrenset kapasitet som ikke oppfyller krav til lokaler mv. i kapitlene II til IV kan godkjennes av Statens næringsmiddeltilsyn dersom de oppfyller krav til lokaler mv. i kapittel VIII.

Godkjenning samt virksomhetsnummer tildeles når virksomheten oppfyller nevnte krav.

For at slakterivirksomhet med begrenset kapasitet skal kunne godkjennes, må følgende vilkår oppfylles:

1. virksomheten må oppfylle godkjenningsvilkårene i kapittel VIII.
2. den som er ansvarlig for virksomheten skal føre register over:
   - hvilke dyr som kommer til slakteriet og hvilke slakteriprodukter som sendes derfra.
   - hvilke kontroller som er foretatt, og resultatene av disse.

   Disse opplysningene skal være tilgjengelige for tilsynsmyndigheten.
3. slakteriet skal varsle tilsynsmyndigheten om tidspunkt for slakting, antall dyr som skal slaktes og dyrenes opprinnelse, og oversende tilsynsmyndigheten kopi av helsesertifikatet gjengitt i vedlegg II.
4. tilsynsveterinæren eller kontrolltekniker skal være tilstede ved uttak av indre organer for å sikre overholdelse av hygienereglene knyttet til ante mortem og post mortem undersøkelsen.

   Dersom tilsynsveterinæren eller kontrolltekniker ikke er tilstede under slaktingen, skal kjøttet ikke forlate virksomheten før post mortem undersøkelsen er gjennomført i samsvar med § 64 og i overensstemmelse med § 72 på slaktedagen.
5. Tilsynsveterinæren skal føre tilsyn med
   - videre distribusjon av kjøtt som sendes ut av virksomheten
   - merking og videre forsendelse av produkter som er erklært uegnet til konsum.

For at nedskjæringsvirksomhet med begrenset kapasitet skal kunne godkjennes, må virksomheten oppfylle godkjenningsvilkårene i kapittel VIII. Nedskjæringsvirksomhet med begrenset kapasitet kan ikke behandle mer enn tre tonn ferskt fjørfekjøtt pr. uke. Bestemmelsene i § 34 tredje og fjerde ledd vil ikke gjelde for slik virksomhet. Nedskjæringsvirksomhet med begrenset kapasitet for fjørfekjøtt kan ikke samtidig være godkjent med begrenset kapasitet for nedskjæring i samsvar med § 4 i forskrift av 18. februar 1994 nr. 137 om hygiene m.v. i slakterier, nedskjæringsvirksomheter og kjøle- og fryselager for ferskt kjøtt.

Tilsynsmyndigheten kan, for kjøle- og fryserom med begrenset kapasitet gi unntak fra bestemmelsene om lokaler, jf. § 9 og § 47, forutsatt at varene er emballert.

Tilsynsveterinæren skal påse at ferskt kjøtt som kommer fra virksomhet som er godkjent med begrenset kapasitet merkes med stempelmerke eller etikett som angitt i § 44 fjerde ledd.

Kjøtt fra virksomheter med begrenset kapasitet kan kun frambys innenlands til detaljforretning eller direkte til forbruker. Kjøttet skal da ikke være innpakket eller emballert på forhånd.

Dersom tilsynsmyndigheten påviser en klar mangel i henhold til kravene som stilles, skal bestemmelsene i § 4 femte, sjette og sjuende ledd gjøres gjeldende.

Statens næringsmiddeltilsyn fører liste over virksomheter med begrenset kapasitet, og liste samt eventuelle senere endringer oversendes til EFTA Surveillance Authority (ESA).

§ 6 første ledd nr. 3 tilføyes:

, og for å sikre at produktene er i overensstemmelse med bestemmelsene i denne forskrift.

I § 9 nr. 3 erstattes «vinduer» med «vindusrammer».

§ 15 nytt siste punktum skal lyde:

Avløpsvann skal ledes i lukket system til avløp.

Ny § 28a skal lyde:

§ 28a. *Driftshygiene*

Produksjon av ferskt fjørfekjøtt beregnet til konsum, herunder slakting, nedskjæring, lagring og transport mv. samt frambud skal utføres på en hygienisk tilfredsstillende måte.

I lokaler der det finnes ferskt fjørfekjøtt, skal det ikke oppbevares eller brukes gjenstander eller utstyr som er virksomheten uvedkommende.

Uvedkommende personer skal ikke ha adgang i lokaler der ferskt fjørfekjøtt produseres, lagres eller frambys. Unntatt fra denne bestemmelse er besøk etter avtale med den som er ansvarlig for virksomheten, når de besøkende har nødvendige overtrekksklær.

Slakteriets område skal være inngjerdet for å hindre mennesker og dyr i å ferdes fritt ut av og inn i området dersom ikke bygningsmessige eller naturgitte forhold gir samme sikring.

I § 34 tredje ledd endres «oppbevares og bearbeides i virksomheten,» til «oppbevares og bearbeides i autorisert virksomhet,».

I § 34 fjerde ledd endres «som nevnt i annet ledd» til «som nevnt i tredje ledd».

§ 34 nytt åttende ledd skal lyde:

Mekanisk utbeinet kjøtt kan bare brukes som råvare for produksjon av varmebehandlede middagsfarseprodukter. Ved varmebehandlingen skal produktet oppnå en kjernetemperatur på minimum 70 °C, og varmebehandlingen skal utføres i opprinnelsesvirksomheten eller etter tilsynsveterinærens anvisning i en annen virksomhet som er autorisert etter forskrift av 6. april 1995 nr. 353 om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse.

Ny § 35b og § 35c skal lyde:

§ 35b. *Identifikasjon av varer*

Uinnpakket og uemballert ferskt fjørfekjøtt skal under prosessering og lagring gis tilstrekkelig identifikasjonsmerking som sikrer sporbarhet.

§ 35c. *Nedskjæringsplan og varslingsplikt*

Ansvarlig for nedskjæringsvirksomheten skal innen 20. november hvert år, på skjema fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn, oversende plan for påfølgende års nedskjæringsaktivitet til det kommunale næringsmiddeltilsyn (årsplan). Årsplanen skal inneholde opplysninger om:

1. forventet nedskjæringsmengde fordelt på ulike nedskjæringsuker og
2. start/sluttidspunkt pr. dag for nedskjæringen.

Ansvarlig for virksomheten skal skriftlig meddele det kommunale næringsmiddeltilsyn ukentlige nedskjæringsplaner senest tre virkedager før den aktuelle ukes første nedskjæringsdag.

Ansvarlig for virksomheten skal varsle det kommunale næringsmiddeltilsynet straks de får kunnskap om avvik fra årsplan og ukeplan.

§ 43b nr. 3 skal lyde:

3. være undertegnet av tilsynsveterinær i opprinnelsesvirksomheten med erklæring om at kjøttet er produsert i overensstemmelse med Rdir. 1971/118/EØF og Rdir. 1991/494/EØF.

§ 44 nytt sjette ledd skal lyde:

Ferskt fjørfekjøtt i forbrukerpakning fra autorisert eller godkjent virksomhet skal være tilsvarende stempelmerket. Kravet om størrelsen på stempelmerket kan fravikes ved denne type merking.

I § 45 annet ledd endres «slakteavskjær» til «nedskåret kjøtt».

§ 46 skal lyde:

Stempelmerking av skrotter, deler av skrotter eller nedskåret kjøtt som fastsatt i § 45 annet ledd er ikke påkrevd i følgende tilfeller:

1. Når et parti med skrotter, eventuelt etter at deler av skrotten er erklært uegnet til folkemat og kassert, skal sendes fra autorisert slakteri til autorisert nedskjæringsvirksomhet for nedskjæring, stilles følgende vilkår:
   a. store pakninger med ferskt fjørfekjøtt skal på utsiden være forsynt med stort stempelmerke.
   b. avsendervirksomheten skal føre fortegnelse over mengde, art og bestemmelsessted for partier som er stempelmerket i samsvar med denne paragraf.
   c. nedskjæringsvirksomheten som mottar fjørfekjøtt som er slik merket skal føre fortegnelse over mengde, art og opprinnelse for partier mottatt i samsvar med denne paragraf.
   d. stempelmerket på store pakninger skal ødelegges når pakningen åpnes i et nedskjæringsanlegg som er under tilsyn av tilsynsveterinær.
   e. på store pakningers utside skal partiets mottaker og påtenkte anvendelse være tydelig angitt.
2. Når et parti med skrotter, eventuelt etter at deler av skrotten er erklært uegnet til folkemat og kassert, eller deler av skrotter og biprodukter som hjerte, lever og kråss, skal sendes for behandling fra autorisert slakteri, nedskjæringsvirksomhet eller pakkeri til virksomhet som er autorisert for fremstilling av kjøttprodukter mv., stilles følgende vilkår:
   a. store pakninger med ferskt fjørfekjøtt skal på utsiden være forsynt med stort stempelmerke.
   b. avsendervirksomheten skal føre fortegnelse over mengde, art og bestemmelsessted for partier som er stempelmerket i samsvar med denne paragraf.
   c. virksomheten som mottar fjørfekjøtt som er slik merket, skal føre fortegnelse over mengde, art og opprinnelse for partier mottatt i samsvar med denne paragraf.
   d. dersom det ferske fjørfekjøttet er bestemt til fremstilling av kjøttprodukter for frambud i det indre marked, skal stempelmerket på store pakninger ødelegges når pakningen åpnes i virksomhet der Statens næringsmiddeltilsyn er tilsynsmyndighet.
   e. på store pakningers utside skal partiets mottaker og påtenkte anvendelse være tydelig angitt.

3. Når et parti med skrotter, eventuelt etter at deler av skrotten er erklært uegnet til folkemat og kassert, skal sendes fra autorisert slakteri, nedskjæringsvirksomhet eller pakkeri til restauranter, kantiner eller storhusholdninger for frambud til den endelige forbruker etter varmebehandling, stilles følgende vilkår:
   a. store pakninger med ferskt fjørfekjøtt skal på utsiden være forsynt med stort stempelmerke.
   b. avsendervirksomheten skal føre fortegnelse over mengde, art og bestemmelsessted for partier som er stempelmerket i samsvar med denne paragraf.
   c. virksomheten som mottar fjørfekjøtt som er slik merket, skal føre fortegnelse over mengde, art og opprinnelse for partier mottatt i samsvar med denne paragraf.
   d. mottakeren skal være underlagt tilsyn fra det kommunale næringsmiddeltilsyn, og fortegnelsene skal være tilgjengelig for samme myndighet.
   e. på store pakningers utside skal partiets mottaker og påtenkte anvendelse være tydelig angitt.

§ 56 annet ledd skal lyde:

Eier skal videre sørge for at slaktedyrene ved transport til slakteriet følges av gyldig helsesertifikat på særskilt skjema, jf. vedlegg II. Alternativt skal eier på forhånd, og senest 72 timer før forventet slakting, sende til slakteriet en fullstendig utfylt egenmelding på særskilt skjema utarbeidet av Statens næringsmiddeltilsyn. Egenmeldingen må ikke være utfylt tidligere enn 7 dager før slakting av det aktuelle partiet av slaktedyr.

§ 57 nytt tredje ledd skal lyde:

Eier skal gjennomføre regelmessig prøvetaking av fjørfeets vann og fôrvare for å kontrollere om tilbakeholdelsesperioden for stoffer med farmakologisk virkning overholdes.

I § 59 annet ledd nr. 3 endres «tredje ledd» til «fjerde ledd».

§ 63 første ledd nye siste punktum skal lyde:

Dersom det ved ante mortem undersøkelse påvises mikroorganismer som kan være patogene for mennesker, kan tilsynsveterinæren likevel tillate slakting av partiet. Slik slakting skal foretas særskilt og på slutten av dagen. Tilsynsveterinæren kan sette vilkår for den videre håndtering av slaktene.

§ 64 første ledd nytt siste punktum skal lyde:

Hode og føtter skal inspiseres dersom dette skal benyttes til folkemat.

§ 64 fjerde ledd første punktum skal lyde:

Tilsynsveterinæren skal foreta etterundersøkelse av minst 300 fjørfeslakt av hvert fjørfeparti som har gjennomgått post mortem undersøkelse.

I § 68 sjette ledd endres «regelmessig» til «kvartalsvis».

§ 72 overskriften skal lyde:

Kontrolltekniker

§ 72 annet ledd nye siste punktum skal lyde:

Undervisning i praktisk tilsynsarbeide skal skje i slakteri, i nedskjæringsvirksomhet herunder inspeksjonssted for ferskt fjørfekjøtt, og i virksomhet for kjøle- og fryselagring. Praktisk undervisning i ante mortem kontroll skal skje i fjørfebesetning.

§ 72 sjette ledd skal lyde:

Statens næringsmiddeltilsyn kan på autorisert slakteri etter nærmere vurdering tillate at virksomhetens personell deltar i post mortem undersøkelse som angitt i § 64 første, annet og tredje ledd under tilsynsveterinærens ledelse og ansvar. Det forutsettes at de som skal delta i post mortem undersøkelsen har gjennomført opplæring som kontrolltekniker.

I vedlegg I gjøres følgende endringer:

Under «Undertegnede tilsynsveterinær bekrefter at:» skal nr. 2 lyde:

2. Fjørfekjøttet angitt ovenfor er produsert i samsvar med bestemmelsene i direktiv 71/118/EØF.

Tidligere nr. 2 til 5 blir nye nr. 3 til 6.

I nr. 1, 4, 5 og 6 endres «Rdir.» til «direktiv».

II

Endringene trer i kraft straks.

28. mai Nr. 523 2001

Forskrift om oppheving av forskrifter om tilvirkning og omsetning av eddik og eddikessens.

Fastsett av Landbruksdepartementet 28. mai 2001 med heimel i lov av 17. juni 1932 nr. 6 om kvalitetskontroll med landbruksvarer m.v. Kunngjort 29. mai 2001.

§ 1. *Oppheving*

Forskrifter av 15. oktober 1948 nr. 9669 om tilvirkning og omsetning av eddik og eddikessens vert oppheva.

§ 2. *Iverksetjing*

Denne forskrifta vert sett i verk straks.

15. mai Nr. 539 2001

Forskrift om endring i forskrift om forebygging av sammenstøt på sjøen.

Fastsatt av Sjøfartsdirektoratet 15. mai 2001 med hjemmel i lov av 24. juni 1994 nr. 39 om sjøfarten (sjøloven) § 506 nr. 1, jf. Kronprinsreg.res. av 5. mai 1967, jf. EØS-avtalen vedlegg II og vedlegg XIII nr. 119 (Rdir. 1996/98/EF). Kunngjort 1. juni 2001.

I

I forskrift av 1. desember 1975 nr. 5 om forebygging av sammenstøt på sjøen gjøres følgende endringer:

Vedlegg I nr. 3 bokstav c skal lyde:

(c) Når de lanternene som er foreskrevet i regel 27 (b) (i) eller regel 28 er plassert vertikalt mellom den/de forreste topplanternen/e og den/de akterste topplanternen/e, skal disse rundtlysende lanternene være plassert minst 2 meter i vannrett avstand fra fartøyets senterlinje i tverrskips retning.

Vedlegg II nr. 1 og nr. 2 skal lyde:

1. *Generelt*

De lanternene som er nevnt nedenfor skal, hvis de vises i medfør av regel 26 (d), plasseres hvor de best kan ses. De skal være minst 0,90 meter fra hverandre, men skal være plassert lavere enn de lanternene som er foreskrevet i regel 26 (b) (i) og (c) (i). Lysene skal være synlige hele horisonten rundt på minst 1 mils avstand, men på mindre avstand enn de lanternene som er foreskrevet i disse reglene for fiskefartøy.

Fartøy som anvendes til fiske innenfor den norske fiskerigrense skal føre tilleggslanterner som foreskrevet i dette vedlegg. Tilleggslanternene skal også vises selv om fartøyet ikke fisker i nærheten av andre fartøy som holder på med fiske.

2. *Signaler for trålere*

(a) Fartøy som holder på med å fiske med trål, enten de bruker bunntrål eller flytetrål, skal vise:

(i) når trålen skytes:
to lanterner med hvitt lys, den ene anbrakt loddrett over den andre,

(ii) når trålen hales:
en lanterne med hvitt lys over en lanterne med rødt lys, den ene anbrakt loddrett over den andre,

(iii) når trålen har satt seg fast i en hindring:
to lanterner med rødt lys, den ene anbrakt loddrett over den andre.

(b) Ethvert fartøy som holder på med å fiske med partrål, skal vise:

(i) om natten en lyskaster som lyser forover og i retning av det annet av de to fartøyene,

(ii) når trålen skytes eller hales eller når den har satt seg fast i en hindring, de lanternene som er foreskrevet i avsnitt 2 (a) ovenfor.

II

Endringene trer i kraft straks.

25. mai Nr. 540 2001

Forskrift om endring i forskrift om stønad til dekning av utgifter ved reise for undersøkelse og behandling.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 25. mai 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–16, § 5–17 og § 5–18. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I forskrift av 11. mars 1997 nr. 211 om stønad til dekning av utgifter ved reise for undersøkelse og behandling gjøres følgende endring:

§ 2 nr. 1 skal lyde:

1. Folketrygden gir stønad til dekning av reiseutgifter. Til grunn for beregningen av stønaden legges taksten for billigste reisemåte med rutegående transportmiddel til nærmeste sted der den nødvendige undersøkelse eller behandling kan foretas.

   Det gis likevel stønad for reise fra medlemmets bosted til nærmeste lege eller fysioterapeut som deltar i den organiserte helsetjeneste i samme kommune, selv om lege eller fysioterapeut i annen kommune er nærmere. Medlemmet gis også stønad for reise til egen fastlege i kommunen/samarbeidende kommune. Samisktalende medlem som er bosatt i forvaltningsområdet for samisk språk og som ønsker prioritet på liste hos samisktalende lege, har rett til dekning av reiseutgifter til slik lege.

   Ved behandling i helseinstitusjon anses som nærmeste sted den helseinstitusjon hvor medlemmet skal behandles i henhold til godkjent helseplan.

   Det gis likevel stønad for reise til sykehus som ikke er det nærmeste når medlemmet benytter retten til fritt sykehusvalg.

   Utgifter til overføring mellom helseinstitusjoner dekkes ikke etter disse forskrifter med mindre overføring skjer av medisinske grunner.

II

Endringen trer i kraft 1. juni 2001.

25. mai Nr. 541 2001

Forskrift om endring i forskrift om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 25. mai 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4, § 5–7 og § 5– 8. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I forskrift av 18. juni 1998 nr. 590 om rett til trygderefusjon for leger, spesialister i klinisk psykologi og fysioterapeuter gjøres følgende endringer:

§ 1 og § 2 skal lyde:

§ 1. Folketrygden yter stønad for undersøkelse og behandling hos lege, spesialist i klinisk psykologi og fysioterapeut i følgende tilfeller:

1. Vedkommende yrkesutøver har fastlegeavtale med kommunen eller avtale med kommunen eller fylkeskommunen om driftstilskudd.
2. Ved nødvendig sykebesøk utenom ordinær arbeidstid av fastlønnet kommunelege.
3. Legen deltar i kommunalt organisert legevakt. Slik deltakelse gir ikke rett til trygderefusjon for annen pasientbehandling.
4. Legen yter øyeblikkelig hjelp, jf. helsepersonelloven § 7.
5. Ved pasientbehandling hos utdanningskandidater og lærere ved visse undervisningsinstitusjoner etter departementets bestemmelse.

§ 2. Folketrygden yter i en overgangsperiode stønad for undersøkelse og behandling hos lege, spesialist i klinisk psykologi og fysioterapeut som har hatt rett til trygderefusjon etter 1. januar 1993, og som har opprettholdt retten fram til forskriftens ikrafttredelse:

1. Ved pasientbehandling hos yrkesutøver som har fylt 62 år før 1. juli 1998.
2. Ved pasientbehandling hos spesialist i psykiatri eller klinisk psykologi.

§ 4, § 5 og § 6 skal lyde:

§ 4. Yrkesutøver som nevnt i § 1 pkt. 1 opprettholder rett til trygderefusjon ved opphør av fastlegeavtale eller driftsavtale med kommunen eller fylkeskommunen såfremt de vil falle inn under bestemmelsen i § 2.

Lege, spesialist i klinisk psykologi og fysioterapeut som nevnt i § 2 opprettholder rett til trygderefusjon ved flytting av praksis.

Retten til trygderefusjon etter første og andre ledd faller likevel bort ved avbrudd i praksis som ikke omfattes av bestemmelsene i § 5.

§ 5. Lege, spesialist i klinisk psykologi og fysioterapeut som nevnt i § 2 opprettholder rett til trygderefusjon i inntil 1 år ved midlertidig avbrudd i praksis som skyldes sykdom, fødsel/adopsjon og kortvarig videreutdanning.

Rett til trygderefusjon opprettholdes i inntil 3 år dersom det er tilsatt vikar ved avbrudd i praksis på grunn av langvarig sykdom, omsorg for barn og langvarig videreutdanning.

§ 6. Rett til trygderefusjon gis til den som tjenestegjør/vikarierer for lege, spesialist i klinisk psykologi eller fysioterapeut som nevnt i § 1 nr. 1 og § 2. For vikar for yrkesutøver som nevnt i § 2 må følgende vilkår være oppfylt:

1. Praksisinnehaver har permisjon etter § 5.
2. Praksisinnehaver driver ikke selv privat praksis i samme tidsrom.
3. Vikarens praksisomfang ligger innenfor samme rammer som praksisinnehaverens gjorde.

Retten til trygderefusjon gjelder for vikaren i den perioden vikariatet pågår.

For yrkesutøvere som nevnt i § 2 kan det bare godkjennes trygderefusjon for en vikar for praksisinnehaver.

II

Endringene trer i kraft 1. juni 2001.

25. mai Nr. 542 2001

Forskrift om fastlønnstilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til fysioterapitjenesten.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 25. mai 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–21. Kunngjort 1. juni 2001.

§ 1. *Fastlønnstilskudd*

Folketrygden yter tilskudd til kommunene for fastlønnsstillinger for fysioterapeuter (fastlønnstilskudd). Slikt fastlønnstilskudd gis i stedet for refusjon etter forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysikalsk behandling, gitt i medhold av folketrygdloven § 5–8 femte ledd. Fastlønnstilskuddet dekker også tilfeller der folketrygden gir full godtgjørelse, jf. § 4 i nevnte forskrift. I øvrige tilfeller kan medlemmet avkreves de egenandeler som framkommer som differansen mellom honorartakst og refusjonstakst i nevnte forskrift.

Fastlønnstilskudd gis også for turnuskandidater.

§ 2. *Vilkår*

Det er et vilkår for fastlønnstilskudd at stillingen utgjør mer enn 1/3 av full stilling og er tillagt kurative oppgaver utenfor institusjon. Fastlønnstilskudd til deltidsstilling fastsettes i forhold til stillingens omfang.

Det gis ikke fastlønnstilskudd hvis administrative, kommunale gjøremål utgjør mer enn halvparten av stillingens omfang. Det gis ikke fastlønnstilskudd til deltidsstilling dersom innehaveren av stillingen i tillegg har avtale med kommunen om driftstilskudd.

§ 3. *Utbetaling*

Sammen med krav om fastlønnstilskudd skal kommunen legge fram for trygdekontoret tjenesteplan for de fysioterapeutstillingene det kreves tilskudd for. Trygdekontoret godkjenner hvorvidt vilkår for utbetaling av fastlønnstilskudd er oppfylt. Trygdekontoret kan kreve regnskap for fastlønnsstillingene, herunder oversikt over utbetalt lønn, inntektsførte egenandeler mv.

Krav om fastlønnstilskudd kan fremmes overfor trygdekontoret for hvert halvår. Fastlønnstilskuddet utbetales etterskuddsvis. Ved tilskudd til nye stillinger legges den dato da stillingen ble besatt til grunn for beregningen. Ved ledighet i stilling reduseres fastlønnstilskuddet forholdsmessig. Tilskuddet reduseres likevel ikke dersom ledigheten maksimalt utgjør to måneder av oppgjørsperioden.

Dersom kommunen har fått skriftlig melding om tildeling av turnuskandidat, men kandidaten ikke møter, gis likevel fastlønnstilskudd for inntil to måneder.

Fullt fastlønnstilskudd for perioden 1. juni 2001 til 31. desember 2001 er 72.000 kroner.

§ 4. *Ikrafttredelse*

Forskriften her trer i kraft 1. juni 2001.

31. mai Nr. 543 2001

Forskrift om endring i forskrift om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 31. mai 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 10–7 fjerde ledd jf. § 10– 7 første, andre og tredje ledd. Kunngjort 1. juni 2001.

I

I forskrift av 15. april 1997 nr. 318 om stønad til hjelpemidler mv til bedring av funksjonsevnen i arbeidslivet og i dagliglivet og til ombygging av maskiner på arbeidsplassen gjøres følgende endring:

§ 2 femte ledd skal lyde:

Stønad til datatekniske hjelpemidler gis etter særlige retningslinjer fastsatt av Rikstrygdeverket.

II

Endringen trer i kraft straks.

1. juni Nr. 544 2001

Delvis ikrafttredelse av lov av 14. april 2000 nr. 33 om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover (fastlegeordningen).

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

Lov av 14. april 2000 nr. 33 om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover (fastlegeordningen), romertall II, lov om endringer i lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 5–4 annet ledd og § 5–21, trer i kraft 1. juni 2001.

1. juni Nr. 545 2001

Delvis ikrafttredelse av lov av 21. desember 2000 nr. 125 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

Lov av 21. desember 2000 nr. 125 om endringer i folketrygdloven og i enkelte andre lover § 5–10a trer i kraft 1. juli 2001.

1. juni Nr. 546 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift om fastsetting og utbetaling av folketrygdens tilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til helsetjenesten.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 5–2. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 1. juni 2001.

I

Forskrift av 13. juli 1984 nr. 3658 om fastsetting og utbetaling av folketrygdens tilskudd til delvis dekning av kommunenes utgifter til helsetjenesten oppheves.

II. Ikrafttredelse

Forskriften her trer i kraft 1. juni 2001.

22. mai Nr. 547 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift vedrørende omsetning av menstruasjonstamponger.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 22. mai 2001 med hjemmel i lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene. Kunngjort 8. juni 2001.

Forskrift av 8. juni 1956 nr. 1 vedrørende omsetning av menstruasjonstamponger oppheves med virkning straks.

23. mai Nr. 548 2001

Forskrift om frakttilskuddsordninger for korn og kraftfôr under markedsordningen for korn.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 23. mai 2001 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18. Kunngjort 8. juni 2001.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. *Formål*

Formålet med tilskudd til mellomfrakt av korn er å utjevne regionale råvareprisforskjeller til mel- og kraftfôrindustrien, ved å gi tilskudd til frakt og håndtering fram til forbruksstedene.

Formålet med stedsfraktordningen er å utjevne fraktkostnader ved omsetning av kraftfôr til husdyrproduksjon.

Innenfor rammen av å utjevne transportkostnader, skal ordningene i sum virke til et mest mulig effektivt fraktsystem for omsetning av korn og kraftfôr.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift forstås med:

1. *Korn:* Norskprodusert hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljefrø og andre arter fastsatt av Statens landbruksforvaltning.
2. *Matkorn:* Korn som brukes til mat.
3. *Fôrkorn:* Korn som brukes til husdyrfôr.
4. *Importert fôrkorn:* Fôrkorn som er importert og tolldeklarert til husdyrfôr.

5. *Kraftfôr:* Et formalingsprodukt til husdyrfôr som kan inneholde en eller flere råvarer.
6. *Produksjonsanlegg*: Anlegg som tilvirker matmel eller kraftfôr til husdyrproduksjon.
7. *Mottaksanlegg:* Anlegg som tar i mot korn direkte fra produsent.
8. *Transittanlegg:* Anlegg langs Oslofjorden som mottar korn fra andre anlegg for videresending med skip.
9. *Overskuddsområdet:* Fylkene Akershus/Oslo, Vestfold, Østfold, Telemark, Buskerud, Hedmark og Oppland.
10. *Underskuddsområdet:* Fylkene utenfor overskuddsområdet.
11. *Basissteder:* Steder med produksjonsanlegg for kraftfôr som danner utgangspunkt for beregning av stedsfrakttilskudd.
12. *Egenfraktsone:* Et område med sentrum i basisstedet der aktøren selv må dekke kostnadene for frakt ut fra produksjonsanlegg.
13. *Egenfraktandel:* Fraktsats i egenfraktsonen som den tilskuddsberettigede selv må dekke.
14. *Oslofjorden:* Kyststrekningen fra svenskegrensen til og med Bamble-området.

Kap. II. Tilskudd til frakt av korn fra kornprodusent eller mottaksanlegg til transittanlegg

§ 3. *Tilskudd til frakt av korn fra produsent eller mottaksanlegg til transittanlegg*

Frakttilskudd ytes for frakt av korn fra produsent eller mottaksanlegg med soneberegning i forhold til nærmeste transittanlegg. Gjeldende soner med satser er beskrevet i § 6 bokstav a og b.

For frakt fra produsent eller mottaksanlegg til produksjonsanlegg utenom basissted i distrikter med kornunderskudd i overskuddsområdet, ytes mellomfrakttilskudd til frakt av korn når fraktkostnadene overstiger egenfraktandelen i stedsfrakttilskuddet for kraftfôr, jf. § 10.

Kap. III. Tilskudd til frakt av korn fra over- til underskuddsområdet

§ 4. *Tilskudd til frakt av korn fra over- til underskuddsområdet*

Frakttilskudd ytes for frakt av korn fra over- til underskuddsområdet når kornet enten fraktes fra transittanlegg til havner med produksjonsanlegg i underskuddsområdet, eller når kornet transporteres direkte landverts fra mottaksanlegg eller produsent i overskuddsområdet til produksjonsanlegg i underskuddsområdet.

Ved frakt til produksjonsanlegg for tilvirking av kraftfôr utenfor basissted, jf. § 10, fastsettes størrelsen på tilskuddet særskilt for de enkelte anlegg.

I de tilfeller korn fraktes direkte landverts fra overskuddsområdet til underskuddsområdet, ytes frakttilskudd med tilsvarende satser som for frakt fra mottaksanlegg eller produsent til nærmeste transittanlegg og tilskudd tilsvarende satser for frakt fra Oslofjorden til basissteder i underskuddsområdet, jf. § 6 og § 10. For direkte frakt til anlegg utenfor basissted i Møre og Romsdal og Trøndelag kan trekkes en egenfraktandel fastsatt av Statens landbruksforvaltning.

§ 5. *Tilskudd til frakt av kraftfôrråvarer til Bergneset i Balsfjord*

Det ytes mellomfrakttilskudd for frakt av kli og soya til kraftfôrproduksjon i Balsfjord, jf. § 6 bokstav c. Statens landbruksforvaltning kan fastsette særskilte satser for mellomfrakttilskudd ved frakt av kli til Bergneset fra møllesteder utenfor overskuddsområdet.

Kap. IV. Soneberegning og satser

§ 6. *Soner med satser for frakttilskuddene*

a) Kommunene i overskuddsområdet plasseres i soner. En kommunes sone fastsettes med utgangspunkt i avstanden i kilometer fra sentrum i kommunen hvor produsenten eller mottaksanlegget er lokalisert, til nærmeste transittanlegg.

b) Soner med tilskuddssatser for frakt fra produsent eller mottaksanlegg med overskudd til nærmeste transittanlegg, jf. § 3 og § 4:

Sone	*Avstand i km*	*Sonesats i kr/tonn*
0	0 – 50	0
1	51 – 150	25
2	Over 150	Fastsettes individuelt

c) Satser fra Oslofjorden til underskuddsområdet, jf. § 4 og § 5:

Til	*Sats i kr/tonn*
Kristiansand	136
Stavanger/Fiskå	143
Vaksdal	153
Florø	161
Vestnes	167

Buvika/Trondheim	173
Steinkjer	178
Bergneset/Balsfjord	207

Kap. V. Tilskudd til frakt av importert fôrkorn

§ 7. *Frakttilskudd til importert fôrkorn*

Frakttilskudd til importert fôrkorn gis til dekning av kostnader for sjøverts frakt av korn fra Stavanger og nordover i underskuddsområdet.

Frakttilskudd gis pr. tonn importert fôrkorn, ekskl. proteinfôr og oljefrø, som er tolldeklarert til fôr. Frakttilskudd omfatter også importert durra (sorghum), mais og kli. Kun frakt av korn fra utlandet direkte til underskuddsområdet for tilvirking kvalifiserer for tilskudd.

Det gis ikke frakttilskudd for importert fôrkorn som tas fra overskuddsområdet til underskuddsområdet.

§ 8. *Satser for frakttilskudd til importert fôrkorn*

Til	*Sats i kr/tonn*
Vaksdal	11
Florø	17
Vestnes	22
Buvika/Trondheim	29
Steinkjer	34
Bergneset/Balsfjord	67

Kap. VI. Tilskudd til frakt av kraftfôr (stedsfrakttilskudd)

§ 9. *Grunnlag for tildeling av stedsfrakttilskudd*

Registrerte produsenter eller importører av kraftfôr til bruk i husdyrproduksjon ytes tilskudd når fraktsats fra nærmeste basissted overstiger den fastsatte egenfraktandelen. Det ytes ikke tilskudd til frakt av kraftfôr fra underskuddsområdet tilbake til overskuddsområdet.

Stedsfrakttilskuddet i den enkelte kommune fastsettes på grunnlag av beregninger av kostnader for frakt fra nærmeste basissted til sentrum av kommunen. Dersom kommunen er stor i geografisk utstrekning, eller andre særlige forhold gjør seg gjeldende, kan det fastsettes flere tilskuddssatser innenfor én og samme kommune.

§ 10. *Basissteder, egenfraktandel mv.*

Statens landbruksforvaltning fastsetter hvilke steder som skal defineres som basissteder. (Ved ikrafttredelse av denne forskrift utgjør Oslo, Moss/Kambo, Kirkenær, Gran, Stange, Lena, Hokksund, Larvik, Kristiansand, Stavanger/Fiskå, Vaksdal, Florø, Vestnes, Trondheim, Steinkjer og Bergneset basissteder for beregning av stedsfrakttilskudd for kraftfôr.)

Statens landbruksforvaltning fastsetter størrelsen på egenfraktsoner, egenfraktandel og fraktgrunnlag for beregning av stedsfrakttilskudd.

Statens landbruksforvaltning utarbeider stedsfraktregulativ fordelt etter kommuner.

Kap. VII. Gjennomføringsbestemmelser

§ 11. *Opplysningsplikt*

Statens landbruksforvaltning kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon, herunder regnskapsmateriale, forretningspapirer og liknende dokumenter, som er nødvendig for å behandle søknader, utøve kontroll og forvalte ordningene på en tilfredsstillende måte. Statens landbruksforvaltning kan kreve at opplysningene bekreftes av revisor.

§ 12. *Kontroll*

Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt, og kan herunder foreta stedlig kontroll hos den som mottar tilskudd. Virksomheten plikter å yte bistand ved slik kontroll.

§ 13. *Tilbakebetaling*

Feil i utbetalingen eller brudd på bestemmelsene i denne forskrift eller vilkår fastsatt i medhold av den, kan medføre pålegg om tilbakebetaling av tilskudd/trekk i senere tilskudd.

§ 14. *Dispensasjon*

Statens landbruksforvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 15. *Klage*

Vedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages til Landbruksdepartementet etter lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

§ 16. *Ikrafttredelse*

Denne forskrift trer i kraft 1. juli 2001. Fra samme dato oppheves forskrift av 30. juni 2000 nr. 704 om frakttilskuddsordninger for korn og kraftfôr under markedsordningen for korn og forskrifter av 22. november 1948 nr. 1 om fraktgodtgjørelse for frakt av såkorn.

23. mai Nr. 549 2001

Forskrift om prissystemet for korn, mel og kraftfôr under markedsordningen for korn.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 23. mai 2001 med hjemmel i lov av 12. mai 1995 nr. 23 om jord (jordlova) § 18 og lov av 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v. § 3 og § 6. Kunngjort 8. juni 2001.

Kap. I. Innledende bestemmelser

§ 1. *Formål*

Formålet med prisnedskrivingstilskuddet er å sikre avsetning av norsk korn gjennom markedsordningen og å skrive ned prisen på råvarer til matmel og kraftfôr.

Formålet med matkorntilskuddsordningen er å skrive ned prisen på matkorn.

Formålet med å ilegge prisutjevningsbeløp på kraftfôr er å bidra til likeverdige priser på korn og andre råvarer i tilvirking av kraftfôr.

§ 2. *Definisjoner*

I denne forskrift forstås med:

1. *Korn:* Hvete, rug, rughvete, bygg, havre, oljefrø og andre arter fastsatt av Statens landbruksforvaltning.
2. *Matkorn:* Korn som brukes til mat.
3. *Fôrkorn:* Korn som brukes til husdyrfôr.
4. *Kraftfôr:* Et formalingsprodukt til husdyrfôr som kan inneholde en eller flere råvarer.
5. *Kornkjøper:* Foretak som kjøper korn fra produsent for videresalg eller bruk i kommersiell matmel- og kraftfôrindustri. Foretaket må være registrert etter lov av 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak.
6. *Målpris:* Produsentpris fastsatt i jordbruksoppgjøret på fôrkorn, mathvete, matrug og oljefrø av basiskvalitet levert til bestemte mottaksanlegg ved Oslofjorden. Prisen skal kunne oppnås ut fra balanserte markedsforhold og fastsatt importvern. Målprisen er høyeste gjennomsnittspris for året. Målprisen for fôrkorn er et veid gjennomsnitt av intensjonsprisene for havre og bygg.
7. *Intensjonspris:* Pris fastsatt i jordbruksoppgjøret for havre og bygg av basiskvalitet levert til bestemte mottaksanlegg ved Oslofjorden. Intensjonsprisene er retningsgivende oppgjørspriser til produsent.
8. *Noteringspris:* Produsentpris notert i markedet ved bestemte mottaksanlegg ved Oslofjorden. Noteringspris nyttes for å registrere forholdet mellom markedspris og målpris, og danner grunnlag for vurdering og iverksettelse av markedsreguleringstiltak.
9. *Termintillegg:* Pristillegg som skal dekke lagringskostnader.

Kap. II. Målpris og kvalitetsbestemmelser

§ 3. *Målpris, intensjonspris, prisgrenser og termintillegg*

Målpris og intensjonspris med øvre og nedre prisgrense fastsettes i jordbruksoppgjøret og gjelder for korn og oljefrø av basis kvalitet, jf. § 4. I jordbruksoppgjøret fastsettes også grunnlaget for termintillegg.

Sted for prisnotering (noteringssted) er et utvalg av markedsregulators mottaksanlegg ved Oslofjorden. Statens landbruksforvaltning fastsetter hvilke mottaksanlegg dette gjelder.

§ 4. *Kriterier for basiskvalitet og prøvetaking*

Kornkjøpere skal foreta kvalitetsanalyser av kornprøvene som tilfredsstiller de krav til analysesikkerhet som Statens landbruksforvaltning har fastsatt. Det skal tas ut representative prøver av hvert enkelt parti korn som leveres av produsent. Prøven bør tas ut med automatisk prøvetaker og nedminskes med godkjent tilknyttet nedminsker. Kriterier for basiskvaliteter:

Art	*Vann-innhold %*	*Hektolitervekt kg*	*Fremmede bestanddeler %*	*Protein ved matkvalitet %*	*Falltall ved matkvalitet s.*
Hvete	15	79	≤ 1,0	12,0	200
Rug	15	72	≤ 1,0		120
Rughvete	15	69	≤ 1,0		
Bygg	15	64	≤ 1,0		
Havre	15	53	≤ 1,0		
Oljefrø	8		≤ 1,0		

Korn som ikke har tilfredsstillende hygienisk kvalitet på mottakstidspunktet, skal avvises dersom mangelen

oppdages ved mottakskontrollen. Korn har ikke tilfredsstillende hygienisk kvalitet når varen er uegnet til framstilling av mat eller fôr. Av dette følger at varen ikke må være behandlet med kjemiske midler i strid med forskrifter om bruk av plantevernmidler, ikke være vesentlig lagerskadd eller værskadd (inkludert angrep av sopp eller annen sykdom) og ikke inneholde beis eller mugg. Det må heller ikke være mistanke om innhold av mykotoksiner.

Kap. III. Prisnedskrivingstilskudd

§ 5. *Grunnlag for prisnedskriving av norsk korn*

Prisnedskrivingstilskudd ytes til kornkjøpere som oppfyller bestemmelsene i denne forskrift. Tilskuddet ytes på grunnlag av innkjøpt kvantum norskprodusert korn fra produsent for bruk i matmel- og kraftfôrindustrien. Beregningsgrunnlag er kvantum med basis vanninnhold. Ved vanninnhold over basis omregnes kvantumet til basis vanninnhold. For tørrere vare enn basis skjer ingen omregning.

Det ytes ikke tilskudd ved kjøp av korn til såkorn eller korn til hjemmemaling.

§ 6. *Nedskrivingssatser*

Gjennomsnittlig nedskrivingssatser for korn fastsettes i jordbruksoppgjøret for ett år av gangen, med virkning fra 1. juli hvert år. Statens landbruksforvaltning fastsetter innenfor rammen av Stortingets bevilgning til prisnedskriving én sats for henholdsvis:

1. Hvete, rug, rughvete, bygg og havre
2. Oljefrø.

Satser for andre arter fastsettes av Statens landbruksforvaltning.

§ 7. *Trekk i prisnedskrivingstilskuddet*

Markedsreguleringstiltak finansieres gjennom trekk i prisnedskrivingstilskudd. Trekket omfatter alle vareslag av korn og oljefrø som omsettes gjennom markedsordningen for korn uavhengig av mat- eller fôrkvalitet. Statens landbruksforvaltning fastsetter trekksatsen etter nærmere retningslinjer gitt av Landbruksdepartementet. Trekket skal framgå som egen post i oppgjøret til kornprodusent.

Kap. IV. Matkorntilskudd

§ 8. *Grunnlag for matkorntilskudd*

Matkorntilskudd gis til virksomheter som anvender hvete, rug, bygg eller havre i tilvirkning av mel, gryn eller andre cerealprodukter, beregnet til innenlandsk forbruk. Tilskuddet gis som én sats pr. tonn korn. Tilskuddet gjelder ikke for korn som er importert tollfritt, bearbeidet og produktet eksportert (innenlandsk bearbeiding).

§ 9. *Matkorntilskudd til prisnedskriving av grillmel*

Matkorntilskudd ytes også til prisnedskriving av norskprodusert mel som nyttes i produksjon av grillmel til fiskeforedlingsindustrien. Tilskuddet utbetales til fiskeforedlingsbedrifter som anvender grillmel i sin produksjon. Tilskuddet gjelder ikke ved eksport av grillmel.

§ 10. *Tilskuddssatser for matkorn*

Statens landbruksforvaltning fastsetter tilskuddssatsenes størrelse på basis av Stortingets årlige bevilgning med virkning fra 1. januar hvert år. Tilskuddssatsene kan endres med virkning fra 1. september hvert år ved endringer av kornprisen i jordbruksoppgjøret.

Kap. V. Prisutjevningsbeløp på råvarer til kraftfôr

§ 11. *Prisutjevningsbeløp*

Den som tilvirker kraftfôr til husdyrproduksjon skal betale et prisutjevningsbeløp for nærmere definerte råvarer som benyttes i tilvirkingsprosessen. Det skal også betales et prisutjevningsbeløp dersom slike råvarer anvendes direkte som kraftfôr til husdyrproduksjon.

Fôr nyttet til fisk, pelsdyr eller kjæledyr skal ikke pålegges prisutjevningsbeløp. Dette gjelder også organisk avfall som nyttes til kraftfôr i husdyrproduksjon. Statens landbruksforvaltning fastsetter hvilke råvarer som til enhver tid er å definere som organisk avfall.

Prisutjevningsbeløp på kraftfôr skal til enhver tid tilsvare den gjeldende tollsats for import av tilsvarende vare fra ordinære GSP-land.

Prisutjevningsbeløp på kraftfôr fastsettes av Statens landbruksforvaltning. Statens landbruksforvaltning fastsetter i samråd med Landbruksdepartementet hvilke produkttyper og kategorier det skal svares prisutjevningsbeløp for. Statens landbruksforvaltning innkrever prisutjevningsbeløp.

§ 12. *Omdisponering av importert vare som er innført tollfritt*

Statens landbruksforvaltning kan i særlige tilfeller tillate at en vare som er innført tollfritt, eller med nedsatt toll under forutsetning om en annen anvendelse enn som kraftfôr til husdyrproduksjon, omdisponeres til kraftfôr. Ved omdisponering skal det betales et prisutjevningsbeløp på kraftfôr som tilsvarer den tollsats som gjelder for varen på omdisponeringstidspunktet.

Dersom varen har en slik opprinnelse at den ville blitt innvilget tollpreferanse, skal preferansetollsatsen legges til grunn ved fastsettelse av prisutjevningsbeløpets størrelse.

Kap. VI. Avsluttende bestemmelser

§ 13. *Utfyllende bestemmelser om utbetaling av tilskudd, prisnoteringer mv.*

Statens landbruksforvaltning kan gi nærmere retningslinjer for gjennomføring av bestemmelsene i denne forskriften, herunder om prisnoteringer, prisregistreringer, innrapportering av avregningsdata, utbetaling av tilskudd og ordningen med prisutjevningsbeløp.

§ 14. *Opplysningsplikt*

Statens landbruksforvaltning kan kreve de opplysninger og den dokumentasjon, herunder regnskapsmateriale, forretningspapirer og liknende dokumenter, som er nødvendig for å behandle søknader, utøve kontroll, drive prisovervåkning og forvalte ordningene på en tilfredsstillende måte. Statens landbruksforvaltning kan kreve at opplysningene bekreftes av revisor.

§ 15. *Kontroll*

Statens landbruksforvaltning fører kontroll med at bestemmelsene i denne forskriften blir overholdt og kan herunder foreta stedlig kontroll hos den som mottar tilskudd eller belastes prisutjevningsbeløp på kraftfôr. Virksomheten plikter å yte bistand ved slik kontroll.

§ 16. *Tilbakebetaling, sanksjoner mv.*

Feil i utbetalingen eller brudd på bestemmelsene i denne forskriften eller vilkår fastsatt i medhold av den, kan medføre pålegg om tilbakebetaling av tilskudd/trekk i senere tilskudd.

For bestemmelsene hjemlet i lov av 21. januar 2000 nr. 7 om kornforvaltning m.v. gjelder straffebestemmelsene i lovens § 7, for så vidt ikke forholdet rammes av en strengere straffebestemmelse.

§ 17. *Dispensasjon*

Landbruksdepartementet kan i særlige tilfeller dispensere fra bestemmelsene i denne forskrift.

§ 18. *Klage*

Vedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages til Landbruksdepartementet etter lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) kapittel VI.

§ 19. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. juli 2001. Fra samme dato oppheves forskrift av 14. juli 1998 nr. 715 om prissystemet for korn, mel og kraftfôr under markedsordningen for korn og forskrift av 1. august 1996 nr. 795 om pristrekk for korn og oljefrø.

23. mai Nr. 550 2001

Forskrift om endring i forskrift om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 23. mai 2001 med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser av 6. desember 1985 nr. 2107 § 5 og kgl.res. av 30. juni 1995 nr. 600. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer gjøres følgende endringer:

Ny overskrift til kapittel 4 skal lyde:

Kapittel 4. Tollnedsettelser for korn, mel og kraftfôr

Nye § 18a og § 18b skal lyde:

§ 18a. *Tollnedsettelser med kvantumsbegrensninger*

For å sikre korn-, mel- og kraftfôrpriser i samsvar med jordbruksoppgjørets forutsetninger, kan det gis tollnedsettelser, men likevel slik at norskprodusert korn sikres muligheter for avsetning til de målpriser som er fastlagt i jordbruksoppgjøret inklusive termintillegg inntil neste kornsesongs begynnelse.

For korn til mat og råvarer til karbohydratkraftfôr som nevnt i vedlegg 6 fastsetter Statens landbruksforvaltning importkvoter med nedsatt tollsats. Kvotene fastsettes på grunnlag av prognoser for norsk produksjon og forbruk, og fordeles ved auksjon. De ordinære tildelingstidspunkter for kvotene er medio august, primo november og mai.

Ved overnotering i forhold til målpris på norsk korn følges vilkårene i § 16 annet ledd for utløsning av tollnedsettelse. Tollnedsettelse kan også utløses på bakgrunn av vilkår nevnt i § 16 tredje ledd. Slike tollnedsettelser skal skje ved at Statens landbruksforvaltning fastsetter en ekstrakvote som tildeles ved auksjon utenom de ordinære tildelingstidspunkter.

Statens landbruksforvaltning fastsetter tollsatsene for importkvotene for 3 måneder av gangen. Tollsatsene kan bare endres med virkning fra 1. august, 1. november, 1. februar og 1. mai. Tollnivået skal på fastsettelsestidspunktet beregnes med sikte på at prisen inkludert toll på importvaren skal bli opp mot avledet norsk målpris.

For import av matkorn og råvarer til karbohydratkraftfôr med preferanse fra GSP-land gis 10% tollreduksjon på

tollsats innenfor kvotene. For import med preferanse fra de minst utviklede land (MUL) gis 30% tollreduksjon på tollsats innenfor kvotene. Når det gjelder prinsippene for kvotefordeling, vises det til forskrift av 30. september 1998 nr. 948 om fordeling av visse tollkvoter for landbruksvarer.

§ 18b. *Generelle tollnedsettelser*

For å sikre mel og kraftfôrpriser som forutsatt i jordbruksoppgjøret, kan det gis generelle tollnedsettelser for matmel, proteinråvarer og fett til kraftfôr, men likevel slik at norskprodusert korn sikres muligheter til avsetning til de priser som er fastlagt i jordbruksoppgjøret inklusive termintillegg inntil neste kornsesongs begynnelse. For import av proteinråvarer til kraftfôr med preferanse fra de minst utviklede land (MUL) vises til særskilt fastsatt indikativt importtak under GSP-ordningen.

Statens landbruksforvaltning fastsetter tollsatsene for en nærmere angitt periode, normalt for en måned. For å hindre alvorlige markedsforstyrrelser, kan tollsatsene endres oftere.

§ 23 skal lyde:

For landbruksvarer som gis tollnedsettelse i henhold til bestemmelsene i kap. 2, kan Statens landbruksforvaltning kreve at importøren avgir en erklæring om varens anvendelse før tollnedsettelse innrømmes. Det samme gjelder ved tollnedsettelse i henhold til kap. 4, jf. vedlegg 6, når det gjelder hvete. Anvendelseserklæringen skal følge varen dersom varen selges videre. Ved et slikt videresalg forpliktes kjøper i henhold til anvendelseserklæringen.

Nytt vedlegg 6 skal lyde:

Vedlegg 6 til forskrift om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer

	Produktgruppe	*Tollposisjoner for tollnedsettelse*
Korn	Mathvete	10.01
		10.08.9000
	Matrug	10.02.0000
	Fôrkorn	10.01.9000
		10.03.0000
		10.04.0000
		10.05.9010
		10.07.0010
		17.03.1010/9010
		23.02.1010/2010/3000/4000
		23.03.2010
		23.08.9000
	Oljefrø	12.05.0010

II

Endringene trer i kraft fra 1. august 2001. Den 1. september 2001 oppheves forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer § 18.

23. mai Nr. 551 2001

Forskrift om endring i forskrift om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer.

Fastsatt av Landbruksdepartementet 23. mai 2001 med hjemmel i tolltariffens innledende bestemmelser av 6. desember 1985 nr. 2107 § 5 og kgl.res. av 30. juni 1995 nr. 600. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 30. september 1998 nr. 948 om fordeling av tollkvoter for landbruksvarer gjøres følgende endringer:

§ 21 skal lyde:

Bestemmelsene i dette kapitlet gjelder de tollkvoter som er markert med «A1» og «A2» i kolonne 7 i vedlegget.

Kvotefordeling ved auksjon for de produkter som er merket «A1», gjennomføres senest i oktober året før det året kvoten skal gjelde for. Dersom markedsmessige hensyn tilsier det, kan Statens landbruksforvaltning fordele en tollkvote ved å avholde auksjon eller tilleggsauksjon på et senere tidspunkt.

Kvotene for korn og karbohydratråvarer er merket «A2» og disse fastsettes som hovedregel på bakgrunn av prognoser over norsk produksjon og forbruk det enkelte år. Prognosene justeres gjennom året. Kvotene fordeles ved auksjon som gjennomføres 3 ganger årlig. Medio august fordeles 20% av prognosert importbehov. Primo november fordeles 50% av importbehovet, justert i forhold til nye prognoser, tildelt kvote i august og eventuelt tallfestet minimumskvote for fordeling i mai. Primo mai fordeles kvoter for resterende beregnet importbehov. Ekstra kvoter som fastsettes i henhold til forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 med senere endringer § 18a, kan fordeles utenom

de ordinære tildelingstidspunkter. Kvotene for korn og karbohydratråvarer gjøres gjeldende fra tildelingstidspunktet til og med 31. juli.

Tollkvoter ved auksjon fordeles til budgivere med høyeste bud når auksjonen lukkes.

Statens landbruksforvaltning kan fastsette en øvre og nedre grense for hvor stor andel av disse kvotene en budgiver kan få tildelt.

I tilfeller hvor budgiver ikke har lagt inn bud på hele kvoten, eller tildelingen begrenses av regelen om maksimalgrensen for kvoten, fordeles resterende kvote videre til budgiver med nest høyeste bud osv., inntil hele kvoten er fordelt.

I vedlegget til forskriften erstattes bokstaven A i kolonne 7 med A1.

I vedlegget til forskriften tilføyes:

Produkt	*Tolltariffens varenummer*	*Tollsats kr/kg*	*Mengde tonn*	*Kvoteperiode*	*Import-land*	*Fordel-ing*	*Note*
1	2	3	4	5	6	7	8
Matkorn	10.01.1000/9000 10.02.0000 10.08.9000	Note 1	Note 2	Fra kvotetildeling t.o.m. 31.07.	Globalt	A2	1,2
Karbohydrat-kraftfôr	10.01.9000 10.03.0000 10.04.0000 10.05.9010 10.07.0010 17.03.1010/9010 23.02.1010/2010/3000/4000 23.03.2010 23.08.9000	Note 1	Note 2	Fra kvotetildeling t.o.m. 31.07.	Globalt	A2	1,2

1. Tollsats fastsettes kvartalsvis, jf. forskrift av 18. desember 2000 nr. 1315 om administrative tollnedsettelser for landbruksvarer § 18a fjerde ledd.
2. Mengde fastsettes i forkant av hver auksjon.

II

Endringene trer i kraft fra 1. august 2001.

23. mai Nr. 552 2001

Forskrift om opphevelse av forskrifter for utslipp av avløpsvann fra bedrifter som foredler og konserverer vegetabilier (frukt, bær, grønnsaker o.l.).

Fastsatt av Miljøverndepartementet 23. mai 2001 med hjemmel i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9. Kunngjort 8. juni 2001.

Forskrifter av 1. september 1977 nr. 3 for utslipp av avløpsvann fra bedrifter som foredler og konserverer vegetabilier (frukt, bær, grønnsaker o.l.) oppheves 1. juli 2001.

23. mai Nr. 553 2001

Forskrift om opphevelse av forskrifter for utslipp fra pelsdyrfôrkjøkken.

Fastsatt av Miljøverndepartementet 23. mai 2001 med hjemmel i lov av 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (Forurensningsloven) § 9. Kunngjort 8. juni 2001.

Forskrifter av 1. juni 1977 nr. 9014 for utslipp fra pelsdyrfôrkjøkken oppheves 1. juli 2001.

1. juni Nr. 554 2001

Forskrift om endring i forskrift om gebyr og tvangsmulkt etter folketrygdloven § 25–3 for arbeidsgiver som ikke oppfyller plikten til å gi meldinger til arbeidstakerregisteret mv.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–3 sjette ledd. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 29. juni 2000 nr. 699 om gebyr og tvangsmulkt etter folketrygdloven § 25–3 for arbeidsgiver som ikke oppfyller plikten til å gi meldinger til arbeidstakerregisteret mv. gjøres følgende endringer:

§ 6 oppheves.

§ 7 skal lyde:

§ 7. *Klage over vedtak. Søknad om ettergivelse*

Vedtak om gebyr eller tvangsmulkt kan påklages til nærmeste overordnede organ etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI Om klage og omgjøring. Det kan videre søkes om at nevnte organ ettergir gebyret eller tvangsmulkten.

Ilagt gebyr eller tvangsmulkt kan ettergis dersom arbeidsgiver godtgjør at det forelå sykdom eller andre særlige forhold som gjorde det uforholdsmessig vanskelig å oppfylle pliktene etter folketrygdloven § 25–1 eller § 25–2 innenfor de fastsatte frister. Avgjørelsen av spørsmålet om ettergivelse kan ikke påklages.

Grunngitt klage eller søknad om ettergivelse må være framsatt for det organ som har gjort vedtaket om gebyr eller tvangsmulkt innen seks uker etter at skriftlig melding om vedtaket er kommet fram til vedkommende part. Klage over ilagt gebyr eller tvangsmulkt eller søknad om ettergivelse har oppsettende virkning.

II

Endringene trer i kraft straks og gis virkning for gebyr eller tvangsmulkt som ilegges tidligst 1. juli 2001.

1. juni Nr. 555 2001

Forskrift om endring i forskrift til lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven). Del. av myndighet.

Fastsatt av Miljøverndepartementet 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 23. juni 1978 nr. 70 om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven) § 4– 1 og § 5–5, jf. kgl.res. av 19. oktober 1979. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 19. oktober 1979 nr. 4 til lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven). Del. av myndighet gjøres følgende endringer:

Punkt 24 overskriften skal lyde:

24. Overgangsregler, ikrafttreden mv. Delingslovens § 4–1, § 5–5 og § 5–6

Punkt 24.2 andre ledd og nytt tredje ledd skal lyde:

Bestemmelsen i første ledd gjelder også tildeling av numre til boliger eller andre bruksenheter etter forskriftenes 14.5.

Statistisk sentralbyrå kan i forbindelse med folke- og boligtellingen 2001 innhente opplysninger til oppdatering av GAB-registeret. Eier eller rettighetshaver til eiendom, bygning eller bygningsdel skal i den forbindelse gi opplysninger om bygninger og bolig for å få et mer komplett bygningsregister i GAB. Dette gjelder opplysninger om bruksareal, byggeår, heis, oppvarming, kjøkken og antall rom, bad og wc.

II

Endringene trer i kraft straks.

1. juni Nr. 556 2001

Forskrift om grensen for det norske sjøterritorium ved Svalbard.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 17. mai 1814 om Kongeriget Norges Grundlov § 1 og kgl.res. av 22. februar 1812 (gjengitt i Cancelli-Promemoria av 25. februar 1812). Fremmet av Utenriksdepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

§ 1. Grensen for det norske sjøterritorium ved Svalbard blir å trekke (jf. kgl.res. av 22. februar 1812) fire nautiske mil utenfor og parallelt med den rette linjen mellom følgende punkter. Mellom de enkelte øyer som er nevnt med egen overskrift i listen, skal det ikke trekkes noen linje.

Nr.	*Nord-koordinat gr min sek*	*Øst-koordinat gr min sek*	*Navn*
Hopen			
SV001	76° 27' 04".90	24° 59' 17".10	Skumskjer
SV002	76° 26' 35".59	24° 56' 05".19	Kapp Thor 1
SV003	76° 26' 35".73	24° 55' 57".47	Kapp Thor 2

Nr.	*Nord-koordinat gr min sek*	*Øst-koordinat gr min sek*	*Navn*
SV004	76° 26' 37".33	24° 55' 33".14	Kapp Thor 3
SV005	76° 26' 49".71	24° 54' 17".76	Vesterodden 1
SV006	76° 26' 56".14	24° 53' 43".35	Vesterodden 2
SV007	76° 27' 00".55	24° 53' 33".82	Vesterodden 3
SV008	76° 27' 09".28	24° 53' 36".20	Vesterodden 4
SV009	76° 27' 31".48	24° 53' 49".22	Kvasstoppen SV
SV010	76° 30' 07".54	24° 56' 20".46	Askheimodden
SV011	76° 31' 30".71	24° 59' 02".53	Odde N Bjørnstranda
SV012	76° 33' 03".09	25° 02' 10".36	Namnløysa
SV013	76° 41' 28".83	25° 23' 23".42	Lyngfjellet V
SV014	76° 42' 19".85	25° 26' 05".78	V for Flatsalen 1
SV015	76° 42' 21".46	25° 26' 13".73	V for Flatsalen 2
SV016	76° 42' 36".29	25° 27' 40".58	V for Nørdstefjellet
SV017	76° 42' 53".60	25° 29' 26".17	Beisaren 1
SV018	76° 42' 54".51	25° 29' 40".98	Beisaren 2
SV019	76° 42' 50".45	25° 29' 51".02	Beisaren 3
SV020	76° 42' 44".32	25° 29' 56".09	Ø for Nørdstefjellet 1
SV021	76° 42' 29".24	25° 29' 58".93	Ø for Nørdstefjellet 2
SV022	76° 42' 22".72	25° 29' 52".18	Austlegste pynt
Bjørnøya			
SV023	74° 27' 57".14	19° 16' 10".80	Framnes S
SV024	74° 27' 31".47	19° 16' 16".81	Kapp Nordenskiøld
SV025	74° 26' 59".67	19° 16' 06".18	Kapp Levin
SV026	74° 26' 01".24	19° 15' 22".93	Brettingsdalen SØ
SV027	74° 21' 30".57	19° 10' 48".95	Kapp Roalkvam
SV028	74° 20' 30".73	19° 06' 12".73	Kapp Kolthoff
SV029	74° 20' 04".37	19° 03' 17".54	Keilhauøua Ø
SV030	74° 20' 06".26	19° 03' 09".29	Keilhauøua V
SV031	74° 25' 37".28	18° 48' 47".40	Kapp Hanna
SV032	74° 28' 10".35	18° 44' 21".11	Utstein
SV033	74° 28' 50".90	18° 45' 33".60	Dragane
SV034	74° 29' 34".44	18° 47' 06".18	Snyta
SV035	74° 29' 46".15	18° 48' 08".08	Flisa
SV036	74° 29' 59".91	18° 50' 10".49	Taggen
SV037	74° 30' 31".77	18° 55' 11".41	Emmaholmane N
SV038	74° 30' 55".76	19° 05' 11".70	Nordkapp
SV039	74° 30' 50".54	19° 06' 36".02	Kapp Olsen V
SV040	74° 30' 47".02	19° 07' 13".36	Kapp Olsen Ø/Havhestholmen
SV041	74° 30' 29".80	19° 09' 02".28	Måkestauren
SV042	74° 30' 21".12	19° 09' 33".24	Kapp Forsberg
SV043	74° 27' 57".73	19° 16' 10".24	Framnes N
Kong Karls Land			
SV044	78° 42' 44".06	27° 03' 55".75	Kapp Weissenfels
SV045	78° 40' 19".14	26° 58' 40".41	Kükenthalfjellet 1
SV046	78° 39' 40".25	26° 56' 29".33	Kükenthalfjellet 2
SV047	78° 38' 20".12	26° 44' 53".05	Kapp Hammerfest 1
SV048	78° 38' 18".39	26° 44' 33".24	Kapp Hammerfest 2
SV049	78° 38' 18".23	26° 44' 19".06	Kapp Hammerfest 3
SV050	78° 38' 19".67	26° 44' 05".29	Kapp Hammerfest 4
SV051	78° 40' 06".17	26° 37' 52".49	Antarcticøya
SV052	78° 43' 11".33	26° 29' 16".33	Kapp Walter
SV053	78° 47' 11".16	26° 22' 11".06	Malmgrenodden 1
SV054	78° 47' 48".47	26° 21' 38".93	Malmgrenodden 2
SV055	78° 48' 20".49	26° 21' 35".59	Malmgrenodden 3
SV056	78° 48' 32".05	26° 21' 56".80	Malmgrenodden 4
SV057	78° 48' 38".69	26° 22' 24".21	Malmgrenodden 5
SV058	78° 50' 15".73	26° 30' 42".76	Arnesenodden 1
SV059	78° 50' 17".73	26° 31' 12".06	Arnesenodden 2
SV060	78° 50' 18".77	26° 31' 29".69	Arnesenodden 3
SV061	78° 52' 31".25	27° 49' 45".55	Kennedyneset

Nr.	*Nord-koordinat gr min sek*	*Øst-koordinat gr min sek*	*Navn*
SV062	78° 57' 57".28	28° 22' 09".44	Nordneset
SV063	78° 58' 03".18	28° 23' 27".18	Teistpynten
SV064	79° 01' 14".40	30° 22' 12".43	Kapp Brühl
SV065	79° 00' 48".45	30° 24' 35".24	Lågtunga 1
SV066	79° 00' 46".94	30° 24' 41".41	Lågtunga 2
SV067	79° 00' 20".33	30° 25' 10".48	Odde S av Lågtunga 1
SV068	79° 00' 17".29	30° 25' 08".08	Odde S av Lågtunga 2
SV069	78° 58' 08".06	30° 14' 50".17	Berrøya
SV070	78° 53' 34".26	29° 38' 09".78	Bremodden
SV071	78° 43' 26".37	28° 39' 49".94	Skjer S av Tirpitzøya
SV072	78° 48' 07".54	28° 03' 54".92	Skjer S av Kapp Altmann
Kvitøya			
SV073	80° 07' 03".81	31° 28' 24".59	Satellitthøgda N
SV074	80° 08' 40".36	31° 29' 39".61	Kvitøya NV 1
SV075	80° 10' 07".36	31° 33' 42".13	Kvitøya NV 2
SV076	80° 11' 04".01	31° 38' 10".28	Kvitøya NV 3
SV077	80° 12' 59".71	31° 52' 49".77	Kvitøya NV 4
SV078	80° 13' 10".50	31° 54' 34".20	Kvitøya NV 5
SV079	80° 15' 23".34	32° 04' 55".93	Kvitøya NV 6 (på isbre)
SV080	80° 16' 56".68	32° 18' 32".65	Kvitøya NV 7 (på isbre)
SV081	80° 19' 00".00	32° 51' 25".14	Kvitøya N (på isbre)
SV082	80° 17' 55".79	33° 07' 40".98	Kvitøya NØ 1 (på isbre)
SV083	80° 14' 29".44	33° 26' 56".37	Kvitøya NØ 2 (på isbre)
SV084	80° 13' 45".28	33° 30' 58".74	Kræmerpynten
SV085	80° 11' 07".81	33° 28' 56".89	Kvitøya SØ 1
SV086	80° 10' 26".80	33° 27' 31".33	Kvitøya SØ 2
SV087	80° 08' 33".45	33° 23' 05".41	Hornodden 1
SV088	80° 08' 28".89	33° 22' 48".88	Hornodden 2
SV089	80° 01' 49".44	31° 40' 00".05	Lundquistskjera
SV090	80° 03' 17".03	31° 30' 45".07	V av Vindrabbane
SV091	80° 04' 50".89	31° 25' 26".61	NV Kvalross-stranda
SV092	80° 05' 02".36	31° 25' 20".31	Andréeneset S
SV093	80° 05' 30".73	31° 25' 26".22	Andréeneset N
SV094	80° 06' 34".21	31° 26' 13".13	Satellitthøgda V
SV095	80° 06' 59".14	31° 27' 27".13	Satellitthøgda NV
Spitsbergen/Nordaust-landet/Edgeøya mv.			
SV096	76° 26' 31".25	16° 36' 52".36	Sørkappfallet
SV097	76° 28' 08".57	16° 29' 36".13	Brattholmen
SV098	76° 32' 21".52	16° 18' 16".08	Svartskjeret
SV099	76° 43' 04".82	15° 53' 31".34	Brimingen
SV100	76° 52' 58".55	15° 21' 02".76	Utskjeret (S av Suffolkpynten)
SV101	77° 03' 25".94	14° 53' 48".24	Dunøyane
SV102	77° 06' 54".92	14° 35' 01".32	Svartesteinane (SV av Krohgryggen)
SV103	77° 12' 35".22	14° 13' 13".56	Skjer SV av Olsholmen
SV104	77° 24' 59".44	13° 51' 57".61	Middagsskjera
SV105	77° 28' 59".19	13° 51' 06".53	Dunderholmane
SV106	77° 44' 11".87	13° 42' 55".97	Lågneset V
SV107	77° 53' 21".92	13° 31' 11".87	Holme NV av St. Hansholmane
SV108	78° 03' 04".06	13° 33' 03".52	Kapp Linnè, Revleodden
SV109	78° 11' 50".38	12° 58' 44".67	Agskjera SV (Daudmannsodden)
SV110	78° 12' 03".62	12° 05' 35".20	Salskjera S
SV111	78° 12' 12".75	11° 57' 13".63	Plankeholmane S
SV112	78° 13' 35".36	11° 50' 44".50	Skjer V av Gibsonpynten
SV113	78° 27' 02".72	11° 02' 51".90	Skjer ved Kverodden
SV114	78° 42' 23".52	10° 36' 13".54	Fidrasteinen
SV115	78° 46' 43".61	10° 29' 54".69	N av odde Kapp Sietoe
SV116	78° 47' 07".67	10° 29' 26".95	Niggbukta S
SV117	78° 53' 37".31	10° 27' 14".33	Skjer V av Fuglehuken 2

Nr.	Nord-koordinat gr min sek	Øst-koordinat gr min sek	Navn
SV118	78° 53' 48".29	10° 27' 40".17	Skjer V av Fuglehuken 1
SV119	79° 06' 41".33	11° 08' 00".13	Mitraskjeret
SV120	79° 20' 36".28	10° 50' 21".70	Skjer V av Tredjebreen
SV121	79° 31' 58".91	10° 39' 00".99	Skjer V av Hamburgbukta 2
SV122	79° 32' 44".85	10° 38' 38".64	Skjer V av Hamburgbukta 1
SV123	79° 46' 05".38	10° 33' 48".74	Ytterholmane N
SV124	79° 52' 18".48	11° 15' 37".02	Ørnenøya
SV125	79° 54' 28".15	11° 38' 47".11	Kobbeskjera N
SV126	79° 50' 30".59	12° 23' 28".64	Biskayarhuken
SV127	79° 52' 50".07	13° 46' 14".14	Velkomstpynten
SV128	80° 02' 08".97	14° 28' 28".91	Moffen 5
SV129	80° 02' 11".05	14° 28' 40".49	Moffen 4
SV130	80° 02' 14".96	14° 29' 09".33	Moffen 3
SV131	80° 02' 17".61	14° 29' 50".47	Moffen 2
SV132	80° 02' 18".90	14° 30' 40".00	Moffen 1
SV133	80° 03' 44".93	16° 14' 23".64	Verlegenhuken
SV134	80° 07' 43".40	17° 42' 43".93	Langgrunnodden 2
SV135	80° 09' 33".79	17° 47' 07".19	Langgrunnodden 1
SV136	80° 18' 24".54	18° 00' 16".08	Skjer V av Parryfjellet
SV137	80° 20' 57".75	18° 08' 17".10	Skjer V av Puchaneset
SV138	80° 37' 42".14	19° 44' 37".86	Waldenøya
SV139	80° 49' 42".96	20° 20' 12".96	Rossøya 4
SV140	80° 49' 44".41	20° 20' 32".29	Rossøya 3 (nordligste punkt i Norge)
SV141	80° 49' 44".37	20° 21' 01".29	Rossøya 2
SV142	80° 49' 43".69	20° 21' 08".14	Rossøya 1
SV143	80° 42' 08".60	21° 18' 02".86	Posseneset, Martensøya
SV144	80° 30' 28".61	22° 49' 31".29	Skjer ved Kapp Platen
SV145	80° 39' 46".52	24° 59' 53".08	Karl XII-øya 3
SV146	80° 39' 47".09	25° 00' 03".09	Karl XII-øya 2
SV147	80° 39' 47".17	25° 00' 23".40	Karl XII-øya 1
SV148	80° 27' 31".19	26° 11' 46".73	Foynøya
SV149	80° 12' 39".83	26° 27' 16".55	Austholmen
SV150	80° 08' 41".08	27° 58' 44".45	Norvargodden
SV151	80° 08' 22".64	28° 02' 24".17	Polarstarodden
SV152	80° 07' 01".12	28° 13' 05".15	Storøya SØ 3
SV153	80° 06' 39".64	28° 14' 58".72	Storøya SØ 2
SV154	80° 06' 32".50	28° 15' 29".65	Storøya SØ 1
SV155	80° 04' 47".81	28° 17' 29".21	Diorittodden
SV156	79° 55' 12".12	27° 34' 59".49	Håkjerringa
SV157	79° 47' 26".54	27° 09' 54".82	Einstøingen
SV158	79° 42' 00".10	26° 41' 08".23	Isispynten
SV159	79° 27' 33".90	25° 46' 49".25	Bråsvellbreen 7 (på isbre)
SV160	79° 22' 06".21	25° 22' 57".61	Bråsvellbreen 6 (på isbre)
SV161	79° 12' 00".35	24° 00' 05".89	Bråsvellbreen 5 (på isbre)
SV162	78° 58' 39".58	21° 48' 32".80	Kiepertøya 1
SV163	78° 56' 23".12	21° 44' 33".40	Tobiesenøya
SV164	78° 50' 00".50	21° 29' 41".96	Kapp Payer
SV165	78° 34' 46".40	21° 56' 31".64	Kapp Ziehen
SV166	78° 12' 40".55	23° 06' 04".66	Kapp Brehm 2
SV167	78° 12' 31".75	23° 06' 27".08	Kapp Brehm 1
SV168	78° 09' 49".71	23° 10' 15".00	Kapp Pechuel Løsche
SV169	77° 56' 40".36	24° 15' 43".16	Stonebreen (på isbre)
SV170	77° 49' 23".68	25° 09' 26".47	Ryke Yseøyane 5
SV171	77° 48' 36".27	25° 09' 20".02	Ryke Yseøyane 4
SV172	77° 47' 33".32	25° 08' 49".62	Ryke Yseøyane 3
SV173	77° 47' 24".40	25° 08' 41".36	Ryke Yseøyane 2
SV174	77° 47' 08".67	25° 07' 39".64	Ryke Yseøyane 1
SV175	77° 34' 37".42	23° 50' 01".70	Steinblokk S av Kong Johans Bre
SV176	77° 17' 24".15	23° 15' 53".42	Halvmåneøya

Nr.	*Nord-koordinat gr min sek*	*Øst-koordinat gr min sek*	*Navn*
SV177	77° 15' 09".26	23° 10' 47".64	Tennholmane Ø
SV178	77° 09' 17".85	22° 55' 10".78	Skjer S av Teisten
SV179	77° 02' 28".88	22° 32' 41".05	Vindholmen
SV180	76° 52' 04".57	21° 47' 19".36	Håøyane 4
SV181	76° 51' 58".02	21° 39' 54".80	Håøyane 3
SV182	76° 52' 03".37	21° 39' 08".05	Håøyane 2
SV183	76° 52' 13".14	21° 38' 17".33	Håøyane 1
SV184	77° 08' 56".80	21° 27' 08".73	Utsira
SV185	77° 17' 14".65	21° 16' 17".47	Kong Ludvigøyane V
SV186	77° 26' 32".89	20° 51' 43".53	Kvalpynten
SV187	77° 28' 31".50	20° 39' 30".44	Skjer NV av Kvalpynten
SV188	77° 35' 40".78	19° 56' 03".81	Storfloskjeret
SV189	77° 29' 50".61	18° 13' 35".94	Sporodden
SV190	77° 22' 07".27	17° 33' 50".98	Schønrockfjellet
SV191	77° 10' 49".62	17° 24' 30".74	Stepanovfjellet
SV192	76° 58' 06".11	17° 17' 18".34	Davislaguna
SV193	76° 42' 22".97	17° 08' 45".86	Skolthuken
SV194	76° 32' 51".61	17° 02' 39".35	Tristeinane SØ
SV195	76° 27' 57".94	16° 47' 37".76	Flakskjeret
SV196	76° 27' 51".20	16° 47' 08".67	Flakskjeret S

Koordinatene i listen refererer seg til geodetisk datum EUREF89. Med rett linje forstås den korteste linje mellom to punkt (den geodetiske linje).

§ 2. Denne forskriften gjelder fra 1. juli 2001. Fra samme tidspunkt oppheves resolusjon av 25. september 1970 nr. 3390 om grensen for det norske sjøterritorium ved Svalbard.

1. juni Nr. 557 2001

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av forskuddstrekk.

Fastsatt av Skattedirektoratet 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 56, jf. delegeringsvedtak av 13. mars 1958 nr. 1. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 14. september 1956 nr. 9866 om gjennomføring av forskuddstrekk gjøres følgende endringer:

§ 17 nr. 1 bokstav b annet punktum skal lyde:

Overstiger utbetalingen feriepenger beregnet etter ferieloven med mer enn 21%, skal det foretas forskuddstrekk i det overskytende beløp.

§ 17 nr. 3 annet og nytt tredje punktum skal lyde:

Det skal likevel ikke foretas trekk i eventuelt tillegg til månedslønnen som følger av ferieloven § 10 (2), jf. § 11 (1) annet ledd annet punktum. Det skal heller ikke foretas trekk i eventuelt tillegg for månedslønte med avtalefestet høyere sats enn etter ferieloven § 10 (2), begrenset oppad til 12,3%.

II

Endringene trer i kraft straks med virkning fra og med inntektsåret 2001.

1. juni Nr. 558 2001

Forskrift om endring i forskrift om adgangen til å delta i snurpenotfisket etter sei.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 26. mars 1999 nr. 15 om retten til å delta i fiske og fangst (deltakerloven) § 12. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 8. mars 1974 nr. 3 om adgangen til å delta i snurpenotfisket etter sei gjøres følgende endring:

§ 5 annet ledd skal lyde:

Det kan i særlige tilfelle dispenseres fra størrelsesgrensen i første ledd.

II

Endringen trer i kraft straks.

1. juni Nr. 559 2001

Forskrift om endring i forskrift om kringkasting.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 2–1, § 3–1, § 3–4 og § 6–4 og lov av 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 28. Fremmet av Kulturdepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 28. februar 1997 nr. 153 om kringkasting gjøres følgende endringer:

§ 3–4 tredje ledd oppheves. Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

§ 3–6 nytt sjette ledd skal lyde:

Sider i tekstfjernsyn som har barn som målgruppe skal ikke inneholde reklame.

§ 3–10 skal lyde:

Dersom et program er sponset, skal det opplyses om dette ved inn- og/eller utannonseringen av programmet. Sponsor kan ikke identifiseres i program, i programtrailere, eller ved programavbrudd. Dette gjelder selv om programmet har pauser som det kan vises reklame i.

Sponsor skal kun identifiseres muntlig og/eller ved et ikke-bevegelig bilde av sponsors navn, varemerke eller logo. Sponsoridentifiseringen kan ikke ledsages av bevegelige bilder, inneholde slagord, utsagn eller liknende selv om disse er en del av sponsors varemerke eller logo. Ved identifikasjon av sponsor kan det heller ikke benyttes varemerke, logo, reklamefigurer og liknende som benyttes i markedsføring av produkt eller tjenester det etter norsk regelverk er forbudt å reklamere for.

Identifisering av den enkelte sponsor kan totalt vare i inntil 10 sekunder. Dersom et program har tre eller flere sponsorer, kan sponsoridentifiseringen totalt utgjøre 30 sekunder.

Statens medieforvaltning kan i forskrift fastsette en beløpsgrense for når et program skal identifiseres som sponset.

§ 3–11 andre ledd oppheves. Nåværende tredje ledd blir nytt andre ledd.

Ny § 3–13 skal lyde:

§ 3–13. *Særlige regler om Norsk rikskringkasting AS*

Sider i Norsk rikskringkasting AS' tekstfjernsyn som inneholder programoversikter skal ikke inneholde reklame.

Norsk rikskringkasting AS kan motta tilskudd fra sponsorer til:

a) produksjon og sendinger som sendes direkte eller i opptak fra idrettsarrangement. NRK kan ikke motta tilskudd til andre idrettsprogram som ikke er rene sendinger fra idrettsarrangement.
b) produksjon fra arrangement, når produksjonen helt eller delvis skjer i NRKs regi og programmet skal sendes til flere land eller er av samfunnsmessig interesse eller kulturell betydning; fortrinnsvis produksjoner fra viktige nasjonale begivenheter.
c) produksjon av undervisningsprogram. For undervisningsprogram som er rettet mot barn og/eller ungdom gjelder § 3–11 første ledd tilsvarende. Ved vurderingen av om et undervisningsprogram er rettet mot barn og/eller ungdom får § 3–6 anvendelse så langt den passer.

Norsk rikskringkasting AS kan ikke motta tilskudd fra sponsorer til andre typer program enn det som følger av andre ledd.

Nåværende § 3–13 blir ny § 3–14, og skal lyde:

§ 3–14. *Forholdet til tekstfjernsyn*

Med unntak for § 3–4, § 3–6 og § 3–13 første ledd gjelder bestemmelsene i dette kapittel ikke tekstfjernsyn.

Nåværende § 3–14 blir ny § 3–15, og skal lyde:

§ 3–15. *Tilsyn med reklame- og sponsesendinger*

Forbrukerombudet fører tilsyn med reklame i henhold til regler gitt i lovens § 3–1 andre ledd og forskriftens § 3–4 andre ledd og § 3–6. De forvaltningsorgan som fører tilsyn med reklameforbud i henhold til andre bestemmelser i norsk lov fører tilsyn med forskriftens § 3–4 første ledd.

Statens medieforvaltning fører tilsyn med at øvrige regler overholdes.

§ 7–3 femte ledd skal lyde:

Det kan gis konsesjon til lokalfjernsyn sendt i kabelnett. Det kan i særlige tilfeller gis korttidskonsesjoner for

lokalfjernsynssendinger i kabelnett til dekning av lokale arrangementer i avgrensede områder. Korttidskonsesjonens lengde fastsettes i forhold til arrangementets lengde.

§ 7–9 tredje ledd skal lyde:

Dersom konsesjonærene ikke kommer til enighet om sendetidsfordeling, kan hver av partene bringe tvisten inn for Statens medieforvaltning, som kan fatte vedtak om fordelingen. Ved vedtak om sendetidsfordeling skal det bl.a. tas hensyn til konsesjonærenes behov for kontinuitet i driften, ønske om sendetid mellom kl. 06.00 og 18.00 og at nye konsesjonærer gis mulighet til å etablere seg. Statens medieforvaltning kan ved fastsettelse av sendetiden for en ny konsesjonsperiode endre sendetidsfordelingen i forhold til forrige konsesjonsperiode. Etter at sendetiden for konsesjonsperioden er fastsatt i henhold til første eller dette ledd eller i klagebehandling etter fjerde ledd, kan en konsesjonær ikke fratas sendetid i et nytt vedtak om sendetidsfordeling i samme konsesjonsperiode. Hvis samtlige konsesjonærer på et sendernett er enige om å endre sendetidsfordelingen, kan sendetidsfordelingen likevel endres i løpet av konsesjonsperioden. Inntil vedtak om sendetidsfordeling for konsesjonsperioden foreligger, plikter konsesjonærene å følge den sendetidsfordeling flertallet av konsesjonærer går inn for. Ved stemmelikhet hos konsesjonærene og i saker om ny sendetidsfordeling i en konsesjonsperiode kan Statens medieforvaltning fastsette midlertidig fordeling som gjelder inntil Statens medieforvaltning har fattet vedtak om sendetidsfordeling etter dette ledd.

Ny § 8–2 skal lyde:

§ 8–2. *Klageinstans i saker om kringkastingsavgift*

Statens medieforvaltning er klageinstans i saker som omfattes av forskrift av 23. oktober 1980 nr. 8798 om fjernsynsmottakere.

II. Ikraftsetting

1. Endringene i § 3–4, § 3–6, § 3–11, § 3–13 første ledd, § 3–14, § 3–15, § 7– 3, § 7–9 og § 8–2 trer i kraft 1. juni 2001.
2. Påbudet om ikke-bevegelig bilde og forbudet mot at sponsoridentifiseringen ledsages av bevegelige bilder i § 3–10 andre ledd trer i kraft 1. januar 2002. Øvrige bestemmelser i § 3–10 trer i kraft 1. juni 2001.
3. § 3–13 andre og tredje ledd trer i kraft 1. januar 2002.

1. juni Nr. 560 2001

Ikrafttredelse av lov av 1. juni 2001 nr. 28 om endringer i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant og i enkelte andre lover.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Lov av 1. juni 2001 nr. 28 om endringer i lov 8. februar 1980 nr. 2 om pant og i enkelte andre lover gjelder fra 1. juli 2001.

1. juni Nr. 561 2001

Ikrafttredelse av lov av 1. juni 2001 nr. 27 om endringer i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Lov av 1. juni 2001 nr. 27 om endringer i lov 9. juni 1961 nr. 1 om skytevåpen og ammunisjon m.v. trer i kraft straks.

1. juni Nr. 562 2001

Delegering av myndighet til Nærings- og handelsdepartementet etter lov om mål og vekt § 2.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001 med hjemmel i lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 2. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Kongens myndighet etter lov av 31. oktober 1946 nr. 2 om mål og vekt § 2 delegeres til Nærings- og handelsdepartementet.

1. juni Nr. 563 2001

Vedtak om opphevelse av bestemmelser om riksprototypenes opbevaring og opsynet med samme.

Fastsatt ved kgl.res. 1. juni 2001. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Bestemmelser av 20. desember 1934 om riksprototypenes opbevaring og opsynet med samme oppheves.

5. juni Nr. 564 2001

Forskrift om endring i forskrift om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse.

Fastsatt av Statens næringsmiddeltilsyn 5. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. mai 1933 nr. 3 om tilsyn med næringsmidler m.v. § 1, § 3 og § 4, jf. EØS-avtalens vedlegg I kap. 6.1 nr. 4 (Rdir. 1977/99/EØF og Rdir. 1997/76/EF) med endringer og vedlegg I kap. 6.2 nr. 1 (Kdir. 1983/201/EØF), Kbesl. 1994/837/EF og vedlegg I kap. 8.1 nr. 1 (Rdir. 1972/462/EØF), jf. delegeringsvedtak av 26. mars 1990 nr. 1227. Kunngjort 8. juni 2001.

I

I forskrift av 6. april 1995 nr. 353 om hygiene ved produksjon og frambud m.v. av kjøttprodukter og enkelte andre produkter av animalsk opprinnelse gjøres følgende endringer:

I hjemmelsfeltet skal «Vedlegg I, kap. I, del 1, nr. 21» erstattes med «vedlegg I, kap. 6.1, nr. 4». Etter «Rdir 77/99/EØF» tilføyes «og Rdir. 1997/76/EF», «Vedlegg I, del 1, nr. 68» erstattes med «vedlegg I, kap. 6.2, nr. 1» og «Rdir. 72/462/EØF» erstattes med «vedlegg I, kap. 8.1, nr. 1 (Rdir. 1972/462/EØF)».

§ 39 første ledd nytt punkt 5 skal lyde:

5. Hvis det brukes stivelse eller proteiner av animalsk eller vegetabilsk opprinnelse og formålet ikke er teknologisk, skal bruken av disse angis i forbindelse med varebetegnelsen.

§ 42 annet ledd første kolon skal lyde:

Stempelmerke for kjøttprodukter som på grunn av råvarer jf. § 9 annet ledd kun kan frembys på det nasjonale markedet, skal være firkantet og inneholde følgende:

§ 59 skal lyde:

I tillegg til å oppfylle forskriftens generelle krav skal virksomheter som behandler mager, blærer og tarmer oppfylle følgende:

1. Råvarene skal komme fra dyr som etter ante mortem og post mortem undersøkelse er godkjent til folkemat.
2. Produkter som ikke kan oppbevares ved romtemperatur, skal lagres i lokaler bestemt til dette formål helt til de sendes. Produkter som hverken er saltet eller tørket, skal lagres ved en temperatur som ikke overstiger 3 °C.
3. Råvarer skal transporteres fra opprinnelsesslakteriet til virksomheten under hygienisk tilfredsstillende forhold, eventuelt nedkjølt dersom tidsrommet mellom slakting og oppsamling av råvarene gjør dette nødvendig. Transportmidlene og beholderne skal ha glatte innvendige flater som er lette å vaske, reingjøre og desinfisere. Transportmidler til kjøletransport skal være konstruert slik at den fastsatte temperatur opprettholdes under hele transporten.
4. Det skal være et rom til lagring av innpaknings- og emballasjematerialer.
5. Innpakning og emballering skal utføres under hygieniske forhold i et særskilt rom eller et sted bestemt til dette formål.
6. Bruk av tre er ikke tillatt, unntatt trepaller til transport av beholdere som inneholder aktuelle produkter.
7. Lokaler, utstyr og redskaper skal kun brukes til arbeide med mager, blærer og tarmer. Det skal være et klart skille mellom rene og urene arbeidsoperasjoner.

II

Endringene trer i kraft straks.

5. juni Nr. 565 2001

Forskrift om gjennomføring av forskuddstrekk og påleggstrekk ved fiske og fangstvirksomhet.

Fastsatt av Skattedirektoratet 5. juni 2001 med hjemmel i lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt § 56 og delegeringsvedtak av 13. mars 1958 nr. 1. Kunngjort 8. juni 2001.

I

Kapittel 1. Innledning

§ 1. *Hvem som er arbeidsgiver*

1. Som arbeidsgiver regnes den som selv eller ved fullmektig utbetaler eller på annen måte gir oppgjør for lott eller part eller annen godtgjørelse eller ytelse som det skal foretas skattetrekk i (høvedsmann, rederi osv.).
2. Hvis et båtlag ikke har noen bestemt leder, har den som selger og får oppgjør for fangsten, samme plikter som høvedsmann.

Kapittel 2. Gjennomføring av forskuddstrekk i lotter og parter mv.

§ 2. *Virkeområdet for bestemmelsene i kapittel 2*

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder for gjennomføring av forskuddstrekk etter skattebetalingsloven i lotter og parter (prosenter) ved fiske og fangstvirksomhet på sjøen og i arktiske områder, men ikke ved hvalfangstvirksomhet på sydlige breddegrader.

§ 3. *Skattekort mv. Beregning av forskuddstrekk*

Bestemmelsene i forskrift av 14. september 1956 nr. 9866 om gjennomføring av forskuddstrekk § 2 til § 5 om skattekort og trekktabeller og § 10 til § 15 om beregning av forskuddstrekk gjelder tilsvarende for gjennomføring av forskuddstrekk i lotter og parter ved fiske og fangstvirksomhet.

§ 4. *Lotter og parter som det skal foretas forskuddstrekk i*

Arbeidsgiveren skal foreta forskuddstrekk i lotter og parter som utbetales til aktive deltakere i fisket eller fangstvirksomheten, herunder høvedsmannen, og som er vederlag for arbeid eller for bruken av redskap som deltakeren holder. Forskuddstrekk skal likevel ikke foretas i lott eller part for bruken av not eller annen redskap når redskap av vedkommende slag tilhører fartøyet.

§ 5. *Trekkgrunnlaget*

1. Ved beregning av lotter og parter som det skal foretas forskuddstrekk i, skal alle inntekter av fisket eller fangsten medregnes. Også andre inntekter som går inn i lottoppgjøret, f.eks. av føring, slep og liknende, skal medtas ved beregningen.
2. Ved beregningen skal det gjøres fradrag for lagets driftsutgifter og utgifter til felles kosthold, når utgiftene er dekket av bruttoinntekten som fellesutgifter. Fradrag skal også gjøres for utgifter til felles kosthold som ikke er dekket som fellesutgifter for laget, men er avkortet i mannskapsparten (mannslottene), og for utbetalt vederlag for redskapstap som er dekket av samlet redskaps- eller mannskapspart. Fradrag skal ikke gjøres for utgifter til kost som den enkelte lottaker holder seg selv med, eller for lottakerens utgifter til redskapshold.
3. Ved beregning av trekkgrunnlaget skal det videre gjøres fradrag i lotten eller parten for:
   a) Pensjonsinnskudd som arbeidsgiveren avkorter i lotten eller parten og som lottakeren vil ha krav på fradrag for ved ligningen etter skatteloven § 6–47 bokstav a og b.
   b) Underholdsbidrag som arbeidsgiveren trekker i lotten eller parten etter pålegg fra Trygdeetatens innkrevingssentral.

§ 6. *Tidspunktet for gjennomføring av forskuddstrekk i lott og part*

Arbeidsgiveren skal beregne forskuddstrekk av lotten eller parten ved første lottoppgjør med avregning til lottakerne og senest når fisket eller fangsten er slutt og oppgjør er mottatt for solgt fangst.

§ 7. *Forskuddstrekk i andre ytelser*

For gjennomføring av forskuddstrekk i andre godtgjørelser og ytelser enn lotter og parter (prosenter) gjelder trekkreglene i forskrift av 14. september 1956 nr. 9866 også ved fiske og fangstvirksomhet. Arbeidsgiveren skal ved trekkberegningen likevel gjøre fradrag i bruttolønnen for utgifter til felles kosthold, som han avkorter i lønnen ved utbetalingen.

Kapittel 3. Gjennomføring av påleggstrekk i lotter og parter

§ 8. *Virkeområdet for bestemmelsene i kapittel 3*

Bestemmelsene i dette kapittel gjelder for gjennomføring av påleggstrekk etter skattebetalingsloven og forskrift av 21. august 1981 nr. 8989 om påleggstrekk, når trekket skal foretas i lott eller part (prosenter) ved fiske eller fangstvirksomhet, unntatt hvalfangst på sydlige breddegrader.

§ 9. *Pålegg om trekk i fartøypart eller redskapspart som ikke er gjenstand for forskuddstrekk*

Når et trekkpålegg gjelder trekk i lott eller part som er vederlag for bruken av fartøy eller redskap, og som ikke er gjenstand for forskuddstrekk, skal det gå fram av pålegget at det gjelder trekk i slik lott eller part.

§ 10. *Trekkgrunnlaget*

Bestemmelsene i § 5 om trekkgrunnlaget for forskuddstrekk gjelder tilsvarende for skattetrekk etter pålegg.

§ 11. *Tidspunktet for gjennomføring av påleggstrekk*

Bestemmelsene i § 6 gjelder tilsvarende for skattetrekk etter pålegg.

§ 12. *Hvor lenge trekkpålegget står ved makt*

Et trekkpålegg står ved makt så lenge lottakeren er medlem av båtlaget. Lottakeren skal alltid regnes å være medlem av laget til det er gått et halvt år etter avslutningen av siste tur han deltok i.

II

Forskriften trer i kraft straks og erstatter regler av 20. desember 1956 om gjennomføring av skattetrekk ved fiske- og fangstvirksomhet.[1]

1 Ikke kunngjort i Norsk Lovtidend.

5. juni Nr. 566 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift om minstegrense for beregning av sikringstrekk.

Fastsatt av Skattedirektoratet 5. juni 2001 med hjemmel i lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt. Kunngjort 8. juni 2001.

I

Forskrift av 16. august 1962 nr. 9920 om minstegrense for beregning av sikringstrekk oppheves.

II

Denne forskriften trer i kraft straks.

8. juni Nr. 567 2001

Ikrafttredelse av lov av 8. juni 2001 nr. 31 om endringer i lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m.

Fastsatt ved kgl.res. 8. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Lov av 8. juni 2001 nr. 31 om endringer i lov 9. februar 1973 nr. 6 om transplantasjon, sykehusobduksjon og avgivelse av lik m.m. trer i kraft 1. juli 2001.

8. juni Nr. 568 2001

Ikrafttredelse av lov av 21. desember 2000 nr. 127 om endringer i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) og enkelte andre lover.

Fastsatt ved kgl.res. 8. juni 2001 med hjemmel i lov av 21. desember 2000 nr. 127 om endringer i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) og enkelte andre lover romertall VII nr. 4. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Lov av 21. desember 2000 nr. 127 om endringer i lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) og enkelte andre lover romertall IV, opphevelsen av lov av 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene § 5–2 tredje ledd, trer i kraft 8. juni 2001.

8. juni Nr. 569 2001

Ikrafttredelse av lov av 14. april 2000 nr. 33 om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover (fastlegeordningen).

Fastsatt ved kgl.res. 8. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Lov av 14. april 2000 nr. 33 om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene og i visse andre lover (fastlegeordningen), romertall I, ny § 2– 1a første, andre og tredje ledd og endringer i § 1–3 andre og sjette ledd, samt i § 2–4 første og tredje ledd i lov om endringer i lov 19. november 1982 nr. 66 om helsetjenesten i kommunene, og romertall IV, opphevelse av lov av 4. juli 1991 nr. 53 om forsøk med listepasientsystem i kommunehelsetjenesten, trer i kraft 8. juni 2001.

8. juni Nr. 570 2001

Forskrift om tomtefeste m.m.

Fastsett ved kgl.res. 8. juni 2001 med heimel i lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 15 sjette ledd, § 32, § 33 og § 36 første og femte ledd, lov av 3. juli 1992 nr. 93 om avhending av fast eigedom (avhendingslova) § 2–10 tredje ledd og lov av 11. juni 1993 nr. 66 om pristiltak § 1 nr. 1. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Kapittel I. Festeavgift

§ 1. *(Regulering av festeavgift)*

Når festeavgift skal bli regulert i samsvar med endringa i pengeverdien, skal reguleringa skje i samsvar med utviklinga i (den berekna) konsumprisindeksen frå Statistisk sentralbyrå. I festehøve frå før 1865 skal ein regulere festeavgifta ut frå utviklinga i konsumprisindeksen frå 1865.

§ 2. *(Innkrevjing av festeavgift på grunnlag av eldre festeavtaler)*

For tida fram til festeavgifta i det einskilde festehøvet første gong er blitt regulert etter lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste § 15, kan det ikkje krevjast inn ei høgare festeavgift enn den som lovleg kunne krevjast inn då lova blei sett i kraft. Dersom beløpet som kan krevjast inn etter første punktum, er lågare enn den festeavgifta som er fastsett i festehøvet, kan bortfestaren kvart år justere beløpet opp i samsvar med endringa i konsumprisindeksen frå Statistisk sentralbyrå.

Kapittel II. Innløysing av festetomt

§ 3. *(Samtykke til innløysing)*

Retten som Kongen har til å gje samtykke til innløysing etter tomtefestelova § 32 og § 33 blir lagt til fylkesmannen. Justisdepartementet er klageinstans for fylkesmannens vedtak om å gje eller avslå samtykke til innløysing.

Søknaden om innløysing skal sendast til fylkesmannen, som vurderer om det trengst konsesjon eller fråsegn frå landbruksstyresmaktene om delingsforbodet etter § 12 i jordlova, og om det bør hentast inn fråsegn frå plan- og bygningsstyresmakta eller andre organ. Fylkesmannen innhentar fråsegn frå bortfestaren og sender saka til vedkomande styresmakter som skal gje fråsegn.

§ 4. *(Innløysing av tomt til fritidshus når tomta høyrer til familie- eller kombinasjonsbruk)*

Ein eigedom blir rekna som eit familie- eller kombinasjonsbruk etter tomtefestelova § 33 når

a) det landbruksarealet som høyrer til eigedomen, med tillegg av rettar og lunnende, ikkje er vesentleg større enn det som trengst for å gje eigaren (brukaren) med huslyd trygge økonomiske kår, og
b) eigedomen ikkje er mindre enn at det den kastar av seg som jord-, skog- eller hagebruk, gjev eit tilskot å rekne med for levekåra til eigaren (brukaren) med huslyd, og
c) eigedomen blir driven som sjølvstendig eining innan landbruket, eller – dersom gardsdrifta til så lenge er nedlagt eller jorda er leigt bort – det må reknast med at eigedomen kan kome i drift att som sjølvstendig eining før det er gått 5 år frå gardsdrifta blei nedlagt eller jorda blei leigt bort.

Festeareal som høyrer til bruket blir rekna å utgjere ein turvande del av inntektsgrunnlaget etter tomtefestelova § 33 når festeinntektene til saman utgjer ein tidel eller meir av totalinnkoma ved drift av eigedomen som jord-, skog- eller hagebruk.

§ 5. *(Kva som skal følgje med ved innløysing i område der det er festa bort tomter til fritidshus etter ei samla plan og ved punktfeste)*

I tilhøve som nemnt i tomtefestelova § 36 femte leddet kan fylkesmannen avgjere kva som skal følgje med ved innløysinga, dersom ein part ber om det. Fylkesmannen kan heilt eller delvis overlate til skjønnsretten å treffe avgjerd etter første punktum. Justisdepartementet er klageinstans for avgjerd som fylkesmannen har gjort.

Innanfor dei vilkåra som i tilfelle er fastsette for innløysing i planområde, kan fylkesmannen eller skjønnsretten ta alle avgjerder som er turvande for å halde oppe:

a) grunndisponering som er fastsett i plan for område,
b) skyldnader som festarane har vorte pålagde eller kan påleggjast til opparbeiding eller vedlikehald av fellesanlegg eller til gjennomføring av andre felles tiltak, og
c) rådvaldsband over tomtearealet som følgjer av det tidlegare rettshøvet.

For fylkesmannens sakshandsaming før han treffer avgjerd etter første leddet første punktum eller overlet saka til skjønnsretten etter første leddet andre punktum, gjeld § 3 andre leddet tilsvarande. Kommunen der området ligg skal varslast til skjønn som blir halde etter første leddet andre punktum og har rett til å møte. Einkvar som har festerett til tomt i planområdet, har rett til å møte, jamvel om han ikkje har kravd eller søkt om samtykke til innløysing.

§ 6. *(Om utsetjing av avgjerd om innløysing)*

Før fylkesmannen fastset kva som skal følgje med ved innløysing av tomt i eit område der tomter er festa bort etter ein samla plan, skal han søkje å klarleggje om også andre festarar i området vil be om at fylkesmannen fastset kva som skal følgje med ved ei innløysing. I så fall skal alle sakene så langt råd er takast opp og avgjerast under eitt.

Avgjerda kan utsetjast i inntil ti år dersom omsynet til sams førehaving gjer dette turvande, men ikkje lenger enn fem år utan at det ligg føre særlege grunnar.

Fylkesmannen kan innan same perioden også utsetje avgjerder som gjeld samtykke til innløysing av tomter innan området. Festeretten står i alle høve ved lag så lenge søknad om innløysing ikkje er endeleg avgjort.

§ 7. *(Kapitaliseringsrente)*

Ved fastsetjing av innløysingssum etter tomtefestelova § 36 første leddet skal det leggjast til grunn ei rente på 5% når ein skal finne kapitalverdien.

Kapittel III. Regulering og avløysing av terminvis betaling etter avhendingslova § 2–10

§ 8. *(Regulering av terminvis pengesum)*

Regulering i samsvar med endringa i pengeverdien av den terminvise pengesummen etter avhendingslova § 2–10 første leddet, jf. tredje leddet, skal skje etter føresegnene i § 1.

§ 9. *(Avløysing av terminvis betaling)*

Ved fastsetjing av avløysingssum etter avhendingslova § 2–10 andre leddet, jf. tredje leddet, skal det leggjast til grunn ei rente på 5% når ein skal finne kapitalverdien.

Kapittel IV. Ikraftsetjing m.m.

§ 10. *(Ikraftsetjing. Oppheving av forskrifter.)*

Forskrifta her tek til å gjelde 1. januar 2002. Frå same tid held forskrift av 5. desember 1986 nr. 2166 om innløysing av festetomter til bustadhus og fritidshus opp å gjelde, med dei unntaka som følgjer av tomtefestelova § 44 tredje leddet. Forskrift av 21. desember 1990 nr. 1023 om forhøyelse av festeavgifter opphevast også frå same dato.

8. juni Nr. 571 2001

Ikraftsetjing av lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste og lov av 7. juli 2000 nr. 70 om endring i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste.

Fastsett ved kgl.res. 8. juni 2001. Fremja av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 8. juni 2001.

Lov av 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste og lov av 7. juli 2000 nr. 70 om endring i lov 20. desember 1996 nr. 106 om tomtefeste tek til å gjelde 1. januar 2002.

5. juni Nr. 572 2001

Forskrift om endring i forskrift om forbud mot transport og ansamling av levende klauvdyr.

Fastsatt av Statens dyrehelsetilsyn – Sentralforvaltningen 5. juni 2001 med hjemmel i lov av 8. juni 1962 nr. 4 om dyrehelse (husdyrloven) § 3 og § 8, jf. delegeringsvedtak av 4. januar 2001 nr. 171 og EØS-avtalen vedlegg I (Kvedtak 2001/172/EF, Kvedtak 2001/190/EF, Kvedtak 2001/209/EF, Kvedtak 2001/239/EF, Kvedtak 2001/263/EF, Kvedtak 2001/302/EF, Kvedtak 2001/317/EF, Kvedtak 2001/327/EF, Kvedtak 2001/349/EF og Kvedtak 2001/378/EF). Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift av 4. april 2001 nr. 329 om forbud mot transport og ansamling av levende klauvdyr gjøres følgende endringer:

I forskriftens hjemmel skal siste parentes lyde:

(Kvedtak 2001/172/EF, Kvedtak 2001/190/EF, Kvedtak 2001/209/EF, Kvedtak 2001/239/EF, Kvedtak 2001/263/EF, Kvedtak 2001/302/EF, Kvedtak 2001/317/EF, Kvedtak 2001/327/EF, Kvedtak 2001/349/EF og Kvedtak 2001/416/EF).

§ 6 skal lyde:

Forskriften her trer i kraft 5. april 2001 og gjelder til og med 29. juni 2001.

II

Endringene trer i kraft straks.

6. juni Nr. 573 2001

Forskrift (Nr. 117) om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 28a. Kunngjort 12. juni 2001.

§ 1. Den som leier ut bygg eller anlegg som brukes i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven, kan etter søknad til fylkesskattekontoret registreres i merverdiavgiftsmanntallet etter bestemmelsene i kap. VII i merverdiavgiftsloven og på vilkår som nevnt i denne forskriften.

Registreringen omfatter arealer hvor brukeren ville hatt fradragsrett for inngående merverdiavgift dersom denne hadde eid bygget eller anlegget.

§ 2. Registrert utleier av bygg eller anlegg skal beregne utgående merverdiavgift av omsetning som omfattes av registreringen.

Det skal også beregnes merverdiavgift av omsetning av avgiftspliktige varer og tjenester fra virksomheten, selv om denne omsetningen ikke overstiger de beløpsgrenser for registrering som følger av merverdiavgiftsloven § 28 i løpet av en periode på 12 måneder.

§ 3. Registrert utleier av bygg eller anlegg har fradragsrett for inngående merverdiavgift på anskaffelser til bruk i den virksomheten som omfattes av den frivillige registreringen i samsvar med bestemmelsene i merverdiavgiftsloven kap. VI.

§ 4. Bestemmelsene i merverdiavgiftsloven og investeringsavgiftsloven gjelder for den som er registrert etter denne forskriften.

§ 5. Registrert utleier av bygg eller anlegg plikter å rette seg etter de bestemmelser og vilkår som til enhver tid fastsettes for registreringen.

§ 6. Skattedirektoratet kan gi nærmere bestemmelser om dokumentasjon og gjennomføring av denne forskriften.

§ 7. Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

Forskrift (Nr. 80) av 3. mai 1983 nr. 918 om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven og forskrift (Nr. 87) av 6. mai 1983 nr. 1017 om gjennomføringen av forskrift om frivillig registrering av utleier av bygg eller anlegg til bruk i virksomhet som er registrert etter merverdiavgiftsloven oppheves fra samme dato. Dette gjelder likevel ikke for bygg eller anlegg som er under oppføring per 1. juli 2001 eller som er fullført før denne dato.

6. juni Nr. 574 2001

Forskrift (Nr. 118) om avgrensing av merverdiavgiftsunntaket for omsetning av sosiale tjenester.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 5b fjerde ledd, jf. første ledd nr. 2. Kunngjort 12. juni 2001.

§ 1. Denne forskriften gjelder avgrensingen av unntaket for omsetning av sosiale tjenester i merverdiavgiftsloven § 5b første ledd nr. 2, jf. annet ledd.

§ 2. Unntaket for sosiale tjenester omfatter:

1. Tjenester som nevnt i lov av 13. desember 1991 nr. 81 om sosiale tjenester kapittel 4.
2. Andre omsorgs- og hjelpetjenester som omfattes av sosialtjenesteloven.
3. Tjenester i barne- og ungdomsinstitusjoner, samt tjenester som gjelder pass av barn. Unntaket omfatter også tjenester som ytes i fritidsklubber, feriekolonier o.l.

Unntaket omfatter i tillegg andre tjenester og varer som institusjonen mv. omsetter som et naturlig ledd i ytelsen av disse tjenestene.

Unntaket omfatter også utleie av arbeidskraft for utøvelse av de tjenester som omfattes av denne forskrift.

§ 3. Unntaket for sosiale tjenester gjelder kun tjenester som ytes fra omsorgsgiveren til den som er berettiget til den sosiale tjenesten.

§ 4. Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 575 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 6) om utjevningsprisen på elektrisk kraft.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 6) av 3. november 1969 nr. 1 om utjevningsprisen på elektrisk kraft oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 576 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 7) om gjennomføringen av merverdiavgift på elektrisk kraft.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 7) av 3. november 1969 nr. 2 om gjennomføringen av merverdiavgift på elektrisk kraft oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 577 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 12) om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 12) av 12. desember 1975 nr. 2 om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift (Nr. 12) om beregning og oppkreving av merverdiavgift ved innførsel av varer

Ny § 5a skal lyde:
Av elektrisk kraft som innføres fra utlandet skal det ikke beregnes merverdiavgift ved innførselen.

II

Endringene gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 578 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 17) om avgiftsforvaltningen og avgiftskontrollen og om klagenemndas organisasjon og saksbehandling.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 17) av 19. desember 1969 nr. 15 om avgiftsforvaltningen og avgiftskontrollen og om klagenemndas organisasjon og saksbehandling gjøres følgende endring:

§ 3 første ledd skal lyde:
Tollvesenet er avgiftsmyndighet når merverdiavgift pliktes betalt ved innførsel av varer, jf. lovens Kap. XVI, og ved utbetaling av kompensasjon etter lovens § 22 annet ledd.

II

Endringen gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 579 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 25) om frivillig registrering av vareagenter.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 25) av 27. februar 1970 nr. 7 om frivillig registrering av vareagenter oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 580 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 26) om avregning av inngående avgift for samvirkeforetak m.v.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 26) av 12. mars 1970 nr. 9404 om avregning av inngående avgift for samvirkeforetak m.v. gjøres følgende endring:

Henvisningene i § 3 og § 4 til § 2 annet ledd, skal erstattes med henvisninger til § 2.

II

Endringen gjelder straks.

6. juni Nr. 581 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 28) om frivillig registrering av skipsmeglere.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 28) av 3. april 1970 nr. 4 om frivillig registrering av skipsmeglere oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 582 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 36) etter mval. § 16, første ledd, nr. 9 om transporttjenester som består i ferging av kjøretøyer.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 36) av 18. august 1970 nr. 9795 etter mval. § 16, første ledd, nr. 9 om transporttjenester som består i ferging av kjøretøyer gjøres følgende endring:

I forskriftens tittel endres merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 9 til § 16 første ledd nr. 10.

II

Endringen gjelder straks.

6. juni Nr. 583 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 37) om frivillig registrering av avlslag i landbruket.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 37) av 25. september 1970 nr. 9 om frivillig registrering av avlslag i landbruket oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 584 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 44) om frivillig registrering av regnskapsbyråer og revisjonsbyråer.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 44) av 3. mars 1971 nr. 1 om frivillig registrering av regnskapsbyråer og revisjonsbyråer oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 585 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 47) om frivillig registrering av nyhetsbyråer/telegrambyråer.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 47) av 21. juni 1971 nr. 2 om frivillig registrering av nyhetsbyråer/telegrambyråer oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 586 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 48) om frivillig registrering av skipsrederier og flyselskaper.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 48) av 14. september 1971 nr. 1 om frivillig registrering av skipsrederier og flyselskaper gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift (Nr. 48) om frivillig registrering av skipsrederier

§ 1, § 2 og § 3 skal lyde:

§ 1. Skipsrederier, som frakter passasjerer med skip i utenriks fart, kan etter søknad til vedkommende fylkesskattesjef registreres i avgiftsmanntallet etter bestemmelsene i kap. VII i lov om merverdiavgift og på vilkår som nevnt i denne forskrift.

Som skip i utenlandsk fart regnes fartøy som regelmessig går mellom utenlandske havner eller mellom norsk havn og havn i utlandet, på Svalbard eller Jan Mayen.

§ 2. Frivillig registrering etter § 1 skal omfatte hele den virksomhet med passasjerbefordring som skipsrederiet driver med skip, unntatt den virksomhet som gjelder innenriks passasjerbefordring.

§ 3. Frivillig registrerte skipsrederier skal ikke beregne utgående avgift av vederlag for passasjerbefordring med skip i utenriks fart.

I § 4, § 5, § 6, § 7 og § 8 skal «skipsrederier/flyselskaper» erstattes med «skipsrederier».

II

Endringene gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 587 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 61) om frivillig registrering av private planleggingskonsulenter.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 61) av 30. mai 1974 nr. 1 om frivillig registrering av private planleggingskonsulenter oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 588 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 68) om hva som anses som omsetning og utleie av retten til kinematografisk film.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 68) av 19. desember 1975 nr. 1 om hva som anses som omsetning og utleie av retten til kinematografisk film gjøres følgende endringer:

Henvisningen til merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 5 i romertall I første ledd endres til merverdiavgiftsloven § 5 første ledd nr. 2.

Betegnelsene I og II endres til § 1 og § 2.

II

Endringene gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 589 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 78) om avgrensning av fritaket for merverdiavgift for brukte kjøretøyer etter merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 10.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 78) av 18. september 1978 nr. 1 om avgrensning av fritaket for merverdiavgift for brukte kjøretøyer etter merverdiavgiftsloven § 16 første ledd nr. 10 gjøres følgende endringer:

Lovhenvisningen i tittelen endres til § 16 første ledd nr. 11. Det samme gjelder lovhenvisningen i forskriften § 1.

II

Endringene gjelder straks.

6. juni Nr. 590 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 82) om frivillig registrering av virksomhet med grunnundersøkelser.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 82) av 18. desember 1979 nr. 3 om frivillig registrering av virksomhet med grunnundersøkelser oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 591 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 94) om frivillig registrering av virksomhet med posisjonering m.v. til havs.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 94) av 22. juni 1989 nr. 404 om frivillig registrering av virksomheter med posisjonering m.v. til havs oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 592 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift (Nr. 107) om frivillig registrering av oljemeglere.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75. Kunngjort 12. juni 2001.

I

Forskrift (Nr. 107) av 29. august 1996 nr. 840 om frivillig registrering av oljemeglere oppheves.

II

Forskriften gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 593 2001

Forskrift om endring i forskrift om bruk av bokføringsregler i lov om regnskapsplikt m.v. og enkelte andre lover.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. § 9–2. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift av 16. desember 1998 nr. 1235 om bruk av bokføringsregler i lov om regnskapsplikt m.v. og enkelte andre lover gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Regnskapspliktige som var regnskapspliktige etter lov av 13. mai 1977 nr. 35 om regnskapsplikt m.v. (regnskapsloven av 1977) og som i medhold av regnskapsloven § 9– 2 benytter reglene om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger (bokføring) i regnskapsloven av 1977 med tilhørende forskrifter, skal også følge bokføringsregler som pr. 31. desember 1998 eller senere er gitt i eller i medhold av lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift, lov av 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer og lov av 13. juni 1980 nr. 24 om ligningsforvaltning (ligningsloven), lov av 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt og lov av 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven).

II

Endringen gjelder fra 1. juli 2001.

6. juni Nr. 594 2001

Forskrift om endring i forskrift om regnskapssystem, registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger.

Fastsatt av Finansdepartementet 6. juni 2001 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap m.v. § 2–2. Kunngjort 12. juni 2001.

I

I forskrift av 6. mai 1999 nr. 544 om regnskapssystem, registrering, dokumentasjon og oppbevaring av regnskapsopplysninger gjøres følgende endring:

§ 5–2 femte ledd skal lyde:

Avgiftspliktig og avgiftsfritt salg, samt salg som faller utenfor bestemmelsene i merverdiavgiftsloven kap. IV, skal fremgå hver for seg og summeres særskilt. Det samme gjelder dersom avgiftspliktig omsetning avgiftsberegnes med forskjellige satser.

II

Endringen gjelder fra 1. juli 2001.

8. juni Nr. 595 2001

Ikrafttredelse av lov om spesialisthelsetjenesten m.m., psykisk helsevernloven og pasientrettighetsloven.

Fastsatt ved kgl.res. 8. juni 2001. Fremmet av Sosial- og helsedepartementet. Kunngjort 12. juni 2001.

Følgende lovbestemmelser trer i kraft 1. juli 2001:

1. Lov av 2. juli 1999 nr. 61 om spesialisthelsetjenesten m.m. § 2–6 og § 9–4 nr. 3.
2. Lov av 2. juli 1999 nr. 62 om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven) § 4–1.

3. Lov av 2. juli 1999 nr. 63 om pasientrettigheter (pasientrettighetsloven) § 2–5.

7. juni Nr. 607 2001

Forskrift om endring i forskrift om forsøksvirksomhet for uførepensjonister med uføregrad ned til 20 prosent.

Fastsatt av Sosial- og helsedepartementet 7. juni 2001 med hjemmel i lov av 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd (folketrygdloven) § 25–13 tredje ledd. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I forskrift av 25. mars 1997 nr. 271 om forsøksvirksomhet for uførepensjonister med uføregrad ned til 20 prosent gjøres følgende endring:

§ 1 første ledd skal lyde:

Dersom en uførepensjonist ønsker å utvide sin arbeidsinnsats, er det adgang til å fastsette en uføregrad under 50 prosent. Det kan ikke fastsettes lavere uføregrad enn 20 prosent. Det er en forutsetning at vedkommende har gitt trygdekontoret melding om inntektsendring. Medlemmet beholder retten til pensjon etter tidligere tilstått uføregrad så lenge forsøksordningen varer, jf. § 3.

II

Endringen trer i kraft straks.

7. juni Nr. 608 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 69) om avgiftsplikt for bilforhandlere som registrerer kjøretøyer på egne navn i motorvognregisteret.

Fastsatt av Finansdepartementet 7. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 75 og lov av 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer m.v. § 7. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 69) av 10. juni 1976 nr. 1 om avgiftsplikt for bilforhandlere som registrerer kjøretøyer på egne navn i motorvognregisteret gjøres følgende endring:

§ 2 første ledd skal lyde:

Ved registrering av personkjøretøy i motorvognregisteret, svares avgift etter investeringsavgiftsloven når kjøretøyet tas ut til bruk i yrkesmessig kjøreopplæring eller utleievirksomhet. Det samme gjelder ved registrering av annet kjøretøy enn personkjøretøy dersom kjøretøyet tas ut som driftsmiddel til annen bruk enn personbefordring i virksomheten.

II

Endringen gjelder fra 1. juli 2001.

7. juni Nr. 609 2001

Forskrift om endring i forskrift (Nr. 90) om beregning av merverdiavgift på personkjøretøyer som er anskaffet eller uttatt til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet.

Fastsatt av Finansdepartementet 7. juni 2001 med hjemmel i lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 14. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I forskrift (Nr. 90) av 24. januar 1989 nr. 58 om beregning av merverdiavgift på personkjøretøy som er anskaffet eller uttatt til bruk i yrkesmessig utleievirksomhet gjøres følgende endringer:

Forskriftens tittel skal lyde:

Forskrift (Nr. 90) om beregning av merverdiavgift på personkjøretøyer som er anskaffet eller uttatt til bruk i yrkesmessig kjøreopplæring eller utleievirksomhet

§ 1 skal lyde:

Registrert næringsdrivende har rett til fradrag for merverdiavgift på anskaffelse av personkjøretøyer til bruk i yrkesmessig kjøreopplæring eller utleievirksomhet, herunder leasing. Det skal ikke beregnes merverdiavgift ved uttak av personkjøretøyer til bruk i yrkesmessig kjøreopplæring eller utleievirksomhet.

§ 2 første ledd skal lyde:

Registrert næringsdrivende skal, når ikke annet følger av § 3 og § 4, tilbakeføre fradragsført merverdiavgift dersom kjøretøyet selges, tas ut eller på annen måte omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett, før det har gått 36 måneder etter at kjøretøyet ble registrert.

§ 3 og § 4 skal lyde:

§ 3. Hvis et personkjøretøy, på grunn av så stor skade at kjøretøyet blir kondemnert, selges, tas ut eller på annen måte omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett før det har gått 36 måneder fra registreringen, skal det ikke tilbakeføres eller svares merverdiavgift. Det skal heller ikke skje noen korreksjon dersom kjøretøyet selges, tas ut eller på annen måte omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett som følge av eierens dødsfall, konkurs eller offentlig gjeldsforhandling.

§ 4. Skattedirektoratet kan utenom de tilfeller som er nevnt i § 3, samtykke i at tilbakeføring/beregning av merverdiavgift unnlates dersom dette skyldes årsaker den avgiftspliktige ikke har hatt herredømme over eller tilbakeføring/beregning av merverdiavgift av andre grunner vil være særlig urimelig overfor den avgiftspliktige. Samtykke gis virkning fra tidspunktet personkjøretøyet selges, tas ut eller på annen måte omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett.

§ 5 første ledd skal lyde:

Beregning av merverdiavgift skjer ved korreksjon på omsetningsoppgaven for den termin personkjøretøyet selges, tas ut eller på annen måte omdisponeres til bruk som ikke ville gitt fradragsrett.

II

Endringene gjelder fra 1. juli 2001.

8. juni Nr. 610 2001

Forskrift om opphevelse av forskrift om ilegging av tvangsmulkt etter lov om arbeidervern og arbeidsmiljø.

Fastsatt ved kgl.res. 8. juni 2001 med hjemmel i lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 78. Fremmet av Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Forskrift av 3. juni 1977 nr. 9419 om ilegging av tvangsmulkt etter lov om arbeidervern og arbeidsmiljø, gitt med hjemmel i lov av 4 februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v., oppheves.

15. juni Nr. 611 2001

Forskrift om krav til utsteder av kvalifiserte sertifikater mv.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur § 16, § 17, § 23 og § 24. Jf. EØS-avtalen vedlegg XI punkt 5g (Europaparlaments- og Rdir. 1999/93/EF). Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

§ 1. *Formål og virkeområde*

Formålet med forskriften er å legge til rette for en sikker og effektiv bruk av elektroniske signaturer ved å fastsette krav til kvalifiserte sertifikater og til utstedere av slike sertifikater.

§ 2. *Krav for å benevne sertifikater som kvalifiserte*

Sertifikater kan benevnes som kvalifiserte når kravene i lov om elektronisk signatur § 4, § 10 til § 15 og § 25 er oppfylt og sertifikatutsteder har sendt inn melding etter § 4. jf. lov om elektronisk signatur § 18.

§ 3. *Krav for å benevne sertifikater som kvalifiserte – opphør av virksomhet*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal ha prosedyrer for det tilfellet at virksomheten opphører, herunder sørge for lagring og nødvendig tilgjengelighet av relevante opplysninger, jf. lov om elektronisk signatur § 14. Prosedyrene skal dokumenteres på forespørsel fra Post- og teletilsynet, jf. lov om elektronisk signatur § 17.

§ 4. *Meldeplikt*

Utstedere av kvalifiserte sertifikater skal melde følgende opplysninger til Post- og teletilsynet:

a) sertifikatutsteders navn, organisasjonsnummer, adresse, telefon, telefaks, e-postadresse og kontaktperson,
b) informasjon om avtaler som innebærer garantier for annen sertifikatutsteders kvalifiserte sertifikater,
c) beskrivelse av hvordan kravet om tilstrekkelige økonomiske ressurser etter lov om elektronisk signatur § 10 annet ledd er oppfylt,
d) sertifikatpolicy for kvalifiserte sertifikater, som angir hvordan sertifikatene utstedes og behandles, og hvem som har ansvaret for sikkerheten for dette,
e) sertifikatpraksis for kvalifiserte sertifikater, som beskriver hvordan sertifikatutsteder og dennes underleverandører har organisert sertifikattjenesten og hvordan sertifikatpolicyen realiseres,

f) rutiner for langsiktig lagring av relevante opplysninger om kvalifiserte sertifikater, jf. lov om elektronisk signatur § 14 og forskriften § 3,
g) eventuelt valg av IT-revisor og tidspunkt for siste IT-revisjon,
h) et eksemplar av standard kundeavtaler sertifikatutstederen bruker, og
i) informasjon om sertifiseringer sertifikatutstederen innehar.

Post- og teletilsynet kan utarbeide standardskjema for melding til tilsynet.

§ 5. *Meldeplikt om endringer*

Endringer i registrerte opplysninger og nye opplysninger som skal registeres, skal meldes til Post- og teletilsynet uten ugrunnet opphold.

§ 6. *Informasjonsplikt for Post- og teletilsynet*

Post- og teletilsynet skal på hensiktsmessig måte gjøre opplysninger, statistikk og oversikter knyttet til utstedelse av kvalifiserte sertifikater offentlig tilgjengelig.

Post- og teletilsynet skal innhente og offentliggjøre informasjon om rutiner for identitetskontroll som nevnt i lov om elektronisk signatur § 13.

§ 7. *Krav til identitetskontroll*

Ved utstedelse av kvalifiserte sertifikater skal sertifikatutsteder sørge for tilstrekkelig identifisering av undertegneren. Slik identifisering skal skje ved personlig fremmøte hos sertifikatutsteder eller representant for denne, med mindre undertegner allerede er identifisert ved personlig fremmøte gjennom eksisterende kundeforhold.

§ 8. *Tilsyn*

Post- og teletilsynet fører tilsyn med utstedere av kvalifiserte sertifikater etter lov om elektronisk signatur § 17.

Post- og teletilsynet kan kreve de opplysninger og dokumenter fra sertifikatutsteder som er nødvendige for å utføre sine oppgaver.

Sertifikatutsteder som er registrert hos Post- og teletilsynet plikter å gi tilsynet, eller den tilsynet utpeker, uhindret adgang til den del av virksomheten som omfattes av tilsynet, herunder lokaler, utstyr mv. Sertifikatutsteder kan pålegges å medvirke ved slik kontroll.

§ 9. *Gebyr*

Utsteder av kvalifiserte sertifikater betaler årlig gebyr til Post- og teletilsynet etter lov om elektronisk signatur § 24 og forskrift om gebyr til Post- og teletilsynet.

§ 10. *Sanksjoner*

Post- og teletilsynet kan ilegge tvangsmulkt etter lov om elektronisk signatur § 20.

Ved grove eller gjentatte brudd på forskriften kan Post- og teletilsynet frata sertifikatutstedere retten til å anvende betegnelsen kvalifisert sertifikat etter lov om elektronisk signatur § 17 femte ledd.

§ 11. *Straff*

Brudd på forskriften er straffbart etter lov om elektronisk signatur § 21.

§ 12. *Klageinstans*

Nærings- og handelsdepartementet er klageinstans for Post- og teletilsynets enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i lov om elektronisk signatur og denne forskriften.

Klage over gebyrer avgjøres av Samferdselsdepartementet etter forskrift om gebyr til Post- og teletilsynet.

§ 13. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. juli 2001.

15. juni Nr. 612 2001

Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 36 om endringer i lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon og lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 36 om endringer i lov 28. februar 1986 nr. 8 om adopsjon og lov 30. april 1993 nr. 40 om registrert partnerskap trer i kraft 1. januar 2002.

15. juni Nr. 613 2001

Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 38 om endringer i lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer m.m.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001. Fremmet av Barne- og familiedepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 38 om endringer i lov 19. juni 1997 nr. 62 om familievernkontorer m.m. trer i kraft 1. september 2001.

15. juni Nr. 614 2001

Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur § 26. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur gjelder fra 1. juli 2001.

15. juni Nr. 615 2001

Delegering av myndighet til Arbeids- og administrasjonsdepartementet og Samferdselsdepartementet etter lov om elektronisk signatur § 5 og § 24.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001 med hjemmel i lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur § 5 og § 24. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Kongens myndighet etter lov av 15. juni 2001 nr. 81 om elektronisk signatur § 5 delegeres til Arbeids- og administrasjonsdepartementet, mens Kongens myndighet etter samme lovs § 24 delegeres til Samferdselsdepartementet.

15. juni Nr. 616 2001

Forskrift om offentlige anskaffelser.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001 med hjemmel i lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 11. Jf. EØS-avtalens art. 65 og vedlegg XVI (Rdir. 1993/37/EØF, Rdir. 1993/36/EØF, Rdir. 1992/50/EØF, Rdir. 1989/665/EØF, Rdir. 1997/52/EF). Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Del I. Alminnelige bestemmelser

Kapittel 1. Virkeområde og definisjoner

§ 1–1. *Virkeområde*

Denne forskrift får anvendelse på varekontrakter, tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter som nevnt i § 1–3 (hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften) som inngås av oppdragsgivere som nevnt i § 1–2 (hvem som er omfattet av forskriften).

§ 1–2. *Hvem som er omfattet av forskriften*

(1) Denne forskrift gjelder statlige, fylkeskommunale eller kommunale myndigheter, eller offentligrettslige organer og sammenslutninger dannet av en eller flere av disse.

(2) Et offentligrettslig organ er ethvert organ:

a. som tjener allmennhetens behov, og ikke er av industriell eller forretningsmessig karakter, og
b. som er et selvstendig rettssubjekt og
c. som i hovedsak er finansiert av statlige, fylkeskommunale eller kommunale myndigheter eller andre offentligrettslige organer, eller hvis forvaltning er underlagt slike organers kontroll, eller som har et administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan der over halvparten av medlemmene er oppnevnt av statlige, fylkeskommunale eller kommunale myndigheter eller andre offentligrettslige organer.

(3) Forskriften kommer til anvendelse også når oppdragsgiver som nevnt i denne bestemmelsens første eller andre ledd, direkte subsidierer mer enn 50 prosent av en bygge- og anleggskontrakt tildelt av en annen enn dem selv. Dette gjelder likevel bare kontrakter for sykehus, idretts-, rekreasjons- og fritidsanlegg, skole- og universitetsbygninger og bygninger til forvaltningsformål, samt kontrakter som faller inn under kategorien anleggsarbeid i vedlegg 2 (liste over forskjellige former for yrkesaktivitet).

(4) Forskriften får ikke anvendelse for oppdragsgivere som omfattes av forskrift om innkjøpsregler for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningsforskriften). Dette gjelder imidlertid bare i den utstrekning anskaffelsen skjer som ledd i utøvelse av egen virksomhet som angitt i nevnte forskrift.

(5) Nærings- og handelsdepartementet avgjør i tvilstilfelle hvorvidt et organ skal anses som oppdragsgiver etter denne bestemmelse.

§ 1–3. *Hvilke kontrakter som er omfattet av forskriften*

(1) Denne forskrift får anvendelse ved tildeling av offentlige vare-, tjeneste- og bygge- og anleggskontrakter.

(2) Forskriften får likevel ikke anvendelse på:

a. kontrakter som kan unntas i henhold til EØS-avtalens art. 123 og er omfattet av lov av 20. mars 1998 nr. 10 (sikkerhetsloven) eller av beskyttelsesinstruksen av 17. mars 1972 nr. 3352,
b. kontrakter om erverv eller leie, uten hensyn til finansieringsform, av jord, eksisterende bygninger eller annen fast eiendom, eller om rettigheter til slik eiendom. Kontrakter om finansielle tjenester, uten hensyn til form, inngått samtidig, før eller etter kontrakten om erverv eller leie omfattes imidlertid av denne forskrift,
c. kontrakter om kringkastingsselskapers anskaffelser, utvikling, produksjon eller samproduksjon av programmer og kontrakter om sendetider,
d. kontrakter om voldgiftstjenester,
e. kontrakter om finansielle tjenester i forbindelse med emisjon, kjøp, salg og overdragelse av verdipapirer eller andre finansinstrumenter, samt sentralbanktjenester,
f. ansettelseskontrakter,
g. forsknings- og utviklingstjenester som i sin helhet er betalt av oppdragsgiver, når fordelen av tjenesten ikke fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i sin virksomhet, og
h. kontrakter om offentlige tjenestekjøp som tildeles et organ som selv er en offentlig oppdragsgiver som definert i § 1–2 (hvem som er omfattet av forskriften) med hjemmel i en enerett organet har i henhold til lov, forskrift eller administrative vedtak.

(3) Forskriften får heller ikke anvendelse på kontrakter som er regulert av andre anskaffelsesregler og tildelt:

a. i henhold til en internasjonal avtale inngått i forbindelse med stasjonering av tropper,
b. i henhold til en internasjonal organisasjons særlige fremgangsmåte, eller
c. i henhold til internasjonal avtale inngått i samsvar med EØS-avtalen mellom Norge og en eller flere stater som ikke er part i EØS-avtalen, og som omfatter leveranser beregnet på et design som gjennomføres eller utnyttes av avtalepartene. Enhver slik avtale skal meddeles Nærings- og handelsdepartementet hvis verdien av kontraktene overstiger terskelverdiene i § 2–2 (terskelverdier).

§ 1–4. *Definisjoner*

I denne forskrift menes med:

a. *kontrakt:* gjensidig bebyrdende avtale som inngås skriftlig mellom en oppdragsgiver og en leverandør.
b. *varekontrakt:* kontrakt som omhandler kjøp, avbetalingskjøp, leasing eller leie med eller uten rett til kjøp av varer. Levering av slike varer kan i tillegg omfatte monterings- og installasjonsarbeid.
c. *bygge- og anleggskontrakt:* kontrakt som omhandler enten utførelse, eller både utførelse og planlegging av arbeider i forbindelse med aktiviteter som er angitt i vedlegg 2 (liste over forskjellige former for yrkesaktivitet) eller et bygge- og anleggsarbeid som definert i bokstav f, eller utførelse på en hvilken som helst måte av et bygg og anlegg som oppfyller de krav som er satt av den offentlige oppdragsgiver.
d. *tjenestekontrakt:* kontrakter som gjelder prioriterte og uprioriterte tjenester angitt i § 2–4 (prioriterte tjenester) og § 2– 5 (uprioriterte tjenester).
e. *leverandør:* fellesbetegnelse for leverandør av varer, tjenester samt bygge- og anleggsarbeider som deltar eller ønsker å delta i en konkurranse.
f. *bygge- og anleggsarbeid:* resultatet av bygge- og anleggsarbeider som i sin helhet er tilstrekkelig til å oppfylle en økonomisk og teknisk funksjon.
g. *offentlig bygge- og anleggskonsesjon:* en kontrakt av samme type som angitt i bokstav c, med det unntak at vederlaget for arbeidene som skal utføres enten utelukkende består av retten til å utnytte byggverket eller i en slik rett sammen med betaling.
h. *åpen anbudskonkurranse:* anskaffelsesprosedyre som tillater alle interesserte leverandører å gi tilbud, men som ikke tillater forhandling.
i. *begrenset anbudskonkurranse:* anskaffelsesprosedyre som bare tillater de leverandører som er invitert av oppdragsgiver å gi tilbud, men som ikke tillater forhandling.
j. *konkurranse med forhandling:* anskaffelsesprosedyre hvor oppdragsgiver har adgang til å forhandle med en eller flere leverandører.
k. *direkte anskaffelse:* anskaffelse som skjer ved direkte henvendelse til en eller flere leverandører.
l. *designkonkurranse:* anskaffelsesprosedyre som for eksempel på områdene arealplanlegging, byplanlegging, arkitekt- og ingeniørarbeider eller databehandling gjør det mulig for oppdragsgiver gjennom en konkurranse, med eller uten premiering, å få utarbeidet en plan eller design som deretter kåres av en jury. Juryens avgjørelse kan være bindende eller innstillende.
m. *CPC-nummer:* referansenummer som viser til De forente nasjoners sentrale produktnomenklatur.
n. *CPV-nummer:* referansenummer som viser til EU-kommisjonens produkt og tjenestekoder.
o. *standard:* teknisk spesifikasjon godkjent av et anerkjent standardiseringsorgan for gjentatt eller stadig bruk, men som det normalt ikke er obligatorisk å anvende.

p. *tekniske spesifikasjoner:*
   - *ved varekontrakter:* tekniske krav som fastlegger egenskaper som kreves av en vare, og som gjør det mulig å beskrive materialer, varer eller leveranser objektivt på en slik måte at de svarer til de formål oppdragsgiveren har utpekt. Disse egenskaper omfatter for eksempel krav til kvalitet, ytelse, sikkerhet eller dimensjoner, herunder terminologiske krav for varen, symboler, prøving og prøvingsmetoder, pakking, merking og etikettering.
   - *ved tjenestekontrakter:* tekniske krav som gjør det mulig å beskrive arbeid, materialer, produkter eller leveranser objektivt på en slik måte at de svarer til de formål oppdragsgiver har bestemt. Disse egenskapene omfatter for eksempel krav til kvalitet, bruksegenskaper, sikkerhet og dimensjoner, herunder krav til materialet, produktet eller leveransen med hensyn til kvalitetssikring, terminologi, symboler, prøving og prøvingsmetoder, pakking, merking og etikettering. De omfatter videre krav til prosjektering, kostnadsberegning, prøving, kontroll og godkjenning av arbeider, og til konstruksjonsmetoder og konstruksjonsteknikk og alle andre tekniske vilkår som kan stilles av oppdragsgiver i form av generelle eller spesielle bestemmelser når det gjelder byggematerialer, byggeelementer eller det ferdige bygg.
   - *ved bygge- og anleggskontrakter:* tekniske krav som fastlegger de egenskaper som kreves av et bygge- og anleggsarbeide, et materiale, et produkt eller en leveranse, og som gjør det mulig å beskrive bygge- og anleggsarbeidet, materialet, produktet eller leveransen objektivt på en slik måte at de svarer til den bruk oppdragsgiver har bestemt. Disse egenskaper omfatter kvalitetsnivå, bruksegenskaper, sikkerhet og dimensjoner, herunder krav til materiale, produkt eller forsyninger med hensyn til kvalitetssikring, terminologi, symboler, prøving og prøvingsmetoder, pakking, merking og etikettering. De omfatter videre regler for planlegging og kostnadsberegning for prøving, kontroll og godkjenning av bygg og anlegg, og for byggemetoder eller byggeteknikk og alle andre tekniske vilkår som kan stilles av oppdragsgiver i form av generelle og spesielle bestemmelser når det gjelder de fullførte bygg eller anlegg og de materialer og bestanddeler som inngår i disse.

q. *europeisk standard:* standard godkjent av Den europeiske standardiseringsorganisasjon (CEN) eller av Den europeiske komité for elektronisk standardisering (CENELEC) som Europeisk standard (EN) eller som Europeisk Harmoniseringsdokument (HD) i samsvar med de felles regler for disse organisasjoner.
r. *europeisk teknisk godkjennelse:* en positiv teknisk vurdering som konkluderer med at et produkt er egnet for bruk i samsvar med grunnleggende krav for bygge- og anleggsarbeider, på grunnlag av produktets egenskaper og definerte vilkår for dets bruk og utnyttelse. Den europeiske godkjennelse skal gis av et organ som er utnevnt til dette formål av en EØS-stat.
s. *felles teknisk spesifikasjon:* en teknisk spesifikasjon utarbeidet med sikte på ensartet anvendelse i alle EØS-statene og som er publisert i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
t. *TED-databasen:* den offisielle databasen for kunngjøringer i Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
u. DOFFIN-databasen: den offisielle databasen for kunngjøringer i Norsk lysingsblad.

Kapittel 2. Anvendelsesområde for de ulike bestemmelsene i forskriften

§ 2–1. *Anvendelsesområde for forskriftens ulike deler*

(1) Forskriftens del I gjelder for alle anskaffelser som omfattes av denne forskrift, uavhengig av anskaffelsens art og verdi.

(2) Kontrakter som overstiger terskelverdiene angitt i § 2–2 (terskelverdier) følger reglene i del II mens kontrakter under terskelverdiene følger reglene i del III.

(3) Kontrakter som gjelder uprioriterte tjenester, jf. § 2–5 (uprioriterte tjenester), følger reglene i del III uavhengig av anskaffelsens verdi. Overstiger kontrakten terskelverdiene gjelder også bestemmelsene i § 5–2 (bruk av tekniske spesifikasjoner) og § 6–3 (kunngjøring av konkurranseresultater).

(4) Kontrakter om telefon-, teleks-, mobilradio-, personsøkings- og satelittjenester følger reglene i del III.

(5) Kontrakter om offentlige bygge- og anleggskonsesjoner og bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål kan istedenfor å inngås etter reglene i del II eller del III inngås etter reglene i del IV. Designkonkurranser skal gjennomføres etter reglene i del IV.

§ 2–2. *Terskelverdier*

(1) Denne forskrifts del II gjelder kontrakter der den anslåtte verdi, eksklusive merverdiavgift, er 1,65 mill. kroner eks. mva. for vare- og tjenestekontrakter og 41,75 mill. kroner eks. mva. for bygge- og anleggskontrakter.

(2) For statlige oppdragsgivere som omfattes av WTO-avtalen om offentlige innkjøp, jf. avtalens vedlegg 1, gjelder imidlertid denne forskrifts del II også for vare- og tjenestekontrakter der den anslåtte verdi overstiger 1,15 mill. kroner eks. mva.

(3) Når en tjeneste eller et bygge- og anleggsarbeids sammenlagte verdi overstiger verdiene i første eller andre ledd, kommer denne forskrifts del II til anvendelse på alle delarbeider. Bygge- og anleggskontrakter som ikke overstiger 8,35 mill. kroner eks. mva. og tjenestekontrakter som ikke overstiger kroner 650.000 eks. mva. kan likevel

inngås etter forskriftens del III dersom disse arbeidene ikke overstiger 20% av tjenestens eller bygge- og anleggsarbeidets sammenlagte verdi.

§ 2–3. *Beregning av kontraktens verdi*

(1) Valget av metode for beregning av kontraktens verdi skal ikke foretas i den hensikt å unngå at bestemmelser i denne forskrift får anvendelse på kontrakten.

(2) En planlagt anskaffelse av en bestemt ytelse kan ikke deles opp i den hensikt å unngå at bestemmelser i denne forskrift kommer til anvendelse.

(3) Når en tjeneste eller et bygge- og anleggsarbeid er inndelt i flere delarbeider som det skal inngås særskilte kontrakter for, skal verdien av hvert delarbeid tas med i beregningen.

(4) Dersom en planlagt anskaffelse av ensartede varer, tjenester eller bygge- og anleggsarbeid kan føre til tildeling av flere enkeltkontrakter samtidig, skal den samlede anslåtte verdi av disse enkeltkontraktene legges til grunn.

(5) Ved tidsbegrensede kontrakter med en løpetid på 48 måneder eller mindre skal beregningsgrunnlaget være kontraktens totale anslåtte verdi for hele løpetiden.

(6) For kontrakter med usikker eller ubegrenset løpetid eller tidsbegrensede kontrakter med en løpetid på mer enn 48 måneder skal beregningsgrunnlaget være den månedlige rate multiplisert med 48.

(7) For kontrakter som inngås regelmessig eller som fornyes i løpet av en bestemt periode skal beregningsgrunnlaget være:

a. enten den faktiske samlede verdi av tilsvarende kontrakter inngått for samme type tjenester i løpet av de tolv foregående måneder eller det foregående regnskapsår, korrigert for mulige endringer i mengde eller verdi i løpet av de tolv månedene som følger etter den opprinnelige kontrakt, eller
b. den anslåtte samlede verdi av kontrakten i løpet av de tolv månedene som følger etter den første tjenesteytelsen. Dersom kontraktens løpetid er på mer enn tolv måneder skal den samlede verdi for hele kontraktens løpetid legges til grunn.

(8) Dersom en planlagt kontrakt inneholder opsjonsklausuler, skal beregningsgrunnlaget også omfatte verdien av de ytelser som kan bli levert i henhold til opsjonsklausulen.

(9) I tillegg til verdien av en kontrakt skal den beregnede verdi av nødvendige materialer som oppdragsgiver stiller til leverandørens rådighet for arbeidsutførelsen, tas med i beregningen.

(10) Ved beregningen av verdien av tjenestekontrakter skal følgende faktorer tas med når det gjelder:

a. forsikringstjenester: den premie som skal betales,
b. banktjenester og andre finansielle tjenester: gebyrer, provisjoner, renter og andre former for vederlag,
c. kontrakter som omfatter prosjektering: de honorarer og provisjoner som skal betales.

§ 2–4. *Prioriterte tjenester*

Med prioriterte tjenester menes:

Kategori	Beskrivelse av tjenesten	CPC-ref.nr.
(1)	Vedlikehold og reparasjon	6112, 6122, 633, 886
(2)	Landtransport, herunder tjenester utført med pansrede kjøretøyer og kurértjenester, unntatt jernbanetransport som hører inn under kategori 18, og posttransport	712 (unntatt 71235), 7512, 87304
(3)	Lufttransport av personer og gods, unntatt posttransport	73 (unntatt 7321)
(4)	Posttransport i luften og på land, unntatt med jernbane som hører inn under kategori 18	71235, 7321
(5)	Teletjenester, unntatt telefontjenester, teleks, radiotelefoni, personsøking og satellittjenester	752
(6)	Finansielle tjenester	ex 81
	a) forsikring	812, 814
	b)	bank og investeringstjenester, unntatt kontrakter om finansielle tjenester i forbindelse med emisjon, kjøp, salg og overdragelse av verdipapirer eller andre finansielle instrumenter samt sentralbanktjenester
(7)	EDB og beslektede tjenester	84
(8)	Forsknings- og utviklingstjenester, unntatt forsknings- og utviklingstjenester som i sin helhet er betalt av oppdragsgiver, når fordelen av tjenesten ikke fullt ut tilfaller oppdragsgiver til bruk i sin virksomhet	85
(9)	Regnskap, revisjon og bokføring	862
(10)	Markeds- og opinionsundersøkelser	864

(11)	Rådgivning i ledelse og administrasjon, og beslektede tjenester, unntatt voldgifts- og meglingstjenester	865, 866
(12)	Arkitektvirksomhet, rådgivende ingeniørvirksomhet og integrert ingeniørvirksomhet, byplanlegging og landskapsarkitektur, hermed beslektet teknisk-vitenskaplig rådgivningsvirksomhet, tekniske prøver og analyser	867
(13)	Reklametjenester	871
(14)	Bygningsrengjøring og eiendomsforvaltning	874, 82201 til 82206
(15)	Forlags- og trykkerivirksomhet på honorar- eller kontraktsbasis	88442
(16)	Kloakk- og avfallstømming, rensing og lignende tjenester	94

§ 2–5. *Uprioriterte tjenester*

Med uprioriterte tjenester menes:

Kategori	Beskrivelse av tjenesten	CPC-ref.nr.
(17)	Hotell- og restaurantvirksomhet	64
(18)	Jernbanetransport	711
(19)	Transport på vannvei	72
(20)	Støtte- og hjelpetjenester i forbindelse med transport	74
(21)	Juridiske tjenester	861
(22)	Utvelgelse og rekruttering av personell	872
(23)	Etterforskings- og sikkerhetstjenester, unntatt tjenester utført med pansrede kjøretøyer	873 (unntatt 87304)
(24)	Undervisning og yrkesutdannelse	92
(25)	Helse- og sosialtjenester	93
(26)	Fritids-, kultur- og sportstjenester	96
(27)		Andre tjenester

§ 2–6. *Blandede kontrakter*

(1) Kontrakter som gjelder både varer og tjenester skal anses som varekontrakter dersom verdien av varene kontrakten omfatter er høyere enn verdien av de aktuelle tjenestene.

(2) Gjelder kontrakten både prioriterte og uprioriterte tjenester, kommer reglene for prioriterte tjenester til anvendelse dersom verdien av disse er høyere enn verdien av de uprioriterte tjenestene. I andre tilfeller får reglene som gjelder for uprioriterte tjenester anvendelse, jf. § 2–1 (anvendelsesområde for forskriftens ulike deler).

Kapittel 3. Alminnelige regler

§ 3–1. *Generelle regler for konkurransen*

(1) Enhver anskaffelse skal så langt det er mulig baseres på konkurranse uansett anskaffelsesprosedyre.

(2) Konkurransen skal gjennomføres på en forsvarlig måte med lik behandling av leverandørene og for øvrig i samsvar med god anbuds- og forretningsskikk.

(3) Oppdragsgiver skal ikke diskriminere leverandører på grunn av nasjonalitet eller lokal tilhørighet.

§ 3–2. *Offentlighet*

For allmennhetens innsyn i tilbud og anskaffelsesprotokoll gjelder lov av 19. juni 1970 nr. 69 om offentlighet i forvaltningen (offentlighetsloven). Innsynet kan begrenses med hjemmel i forskrift av 14. februar 1986 nr. 351 pkt. V nr. 12 gitt i medhold av offentlighetsloven.

§ 3–3. *Taushetsplikt*

Oppdragsgiver og dennes ansatte plikter å hindre at andre får adgang eller kjennskap til opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter eller drifts- og forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den opplysningen angår.

§ 3–4. *Habilitet*

Ved behandling av saker som omfattes av denne forskrift gjelder reglene om habilitet i forvaltningsloven § 6–10 og kommuneloven § 40 nr. 3. Der forvaltningsloven ikke direkte kommer til anvendelse, gjelder reglene i forvaltningslovens § 6–10 tilsvarende.

§ 3–5. *Forbud mot at oppdragsgivers ansatte deltar i konkurranse*

(1) En ansatt hos oppdragsgiveren kan ikke delta i konkurranse eller inngå kontrakt med den administrasjon hvor han gjør tjeneste. Det samme gjelder firma som helt eller i overveiende grad eies av en eller flere av oppdragsgivers ansatte.

(2) En ansatt hos oppdragsgiver kan ikke opptre som konsulent eller som representant for leverandør overfor den administrasjon hvor han gjør tjeneste.

§ 3–6. *Bruk av rådgivere ved utarbeidelse av spesifikasjoner*

Oppdragsgiver skal ikke søke eller motta råd som kan bli benyttet under utarbeidelsen av spesifikasjoner for en bestemt anskaffelse fra noen som kan ha økonomisk interesse i anskaffelsen når dette skjer på en måte som vil kunne utelukke konkurranse.

§ 3–7. *Språkkrav*

Med unntak av kunngjøringer etter kapittel 6 (krav til kunngjøring) kan oppdragsgiver utforme all dokumentasjon på norsk samt kreve at tilbud med tilhørende dokumenter skal utformes på norsk.

§ 3–8. *Oppdragsgivers opplysningsplikt*

(1) Oppdragsgiver skal snarest mulig gi skriftlig melding med en kort begrunnelse dersom forespørselen om å delta i konkurransen eller tilbudet avvises.

(2) Oppdragsgiver skal snarest gi skriftlig melding til deltakerne i konkurransen med en kort begrunnelse dersom oppdragsgiver beslutter å ikke inngå kontrakt eller å gjennomføre anskaffelsesprosedyren på nytt for et oppdrag som har vært kunngjort. Melding skal gis samtidig til alle deltakerne.

(3) Oppdragsgivers beslutning om hvem som skal tildeles kontrakt skal meddeles leverandørene i samsvar med § 10–3 og § 17–3 (meddelelse om hvem som skal tildeles kontrakt).

(4) Dersom en leverandør skriftlig anmoder om det, skal det senest innen 15 dager etter at anmodningen er mottatt gis en nærmere begrunnelse om hvorfor deres forespørsel om å få delta er forkastet, tilbudet er avvist eller hvorfor deres tilbud ikke er valgt. Dersom kontrakt er tildelt, skal navnet på den som fikk kontrakten opplyses sammen med det valgte tilbudets egenskaper og relative fordeler.

(5) Oppdragsgiver kan beslutte at bestemte opplysninger om kontraktstildelingen ikke skal offentliggjøres, såfremt offentliggjørelse av opplysningene vil:

a. hindre rettshåndhevelsen eller på annen måte stride mot offentlige interesser,
b. skade bestemte offentlige eller private virksomheters legitime forretningsmessige interesser, eller
c. kunne være til skade for lik konkurranse mellom foretak.

§ 3–9. *Bruk av kontraktsstandarder*

Der det finnes fremforhandlede og balanserte kontraktsstandarder skal disse som hovedregel brukes ved inngåelse av tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter.

§ 3–10. *Utarbeidelse av statistikkoppgaver*

(1) Statlige oppdragsgivere som omfattes av WTO-avtalen om offentlige innkjøp, jf. avtalens vedlegg 1, skal hvert år for kontrakter som ikke overstiger terskelverdiene i § 2–2 (terskelverdier) utarbeide og sende Nærings- og handelsdepartementet en rapport over verdien av disse kontraktene.

(2) Nærings- og handelsdepartementet kan kreve at oppdragsgivere etter denne forskrift legger frem opplysninger som er nødvendige for å oppfylle forpliktelsene etter EØS-avtalens regler om offentlige anskaffelser og reglene i WTO-avtalen om offentlige innkjøp. Departementet kan ved forskrift gi nærmere regler om avgivelse av informasjon etter denne paragraf.

(3) Nærings- og handelsdepartementet kan delegere denne myndighet til andre statlige organer.

Del II. Anskaffelser over EØS-/WTO-terskelverdiene

Kapittel 4. Valg mellom ulike anskaffelsesprosedyrer

§ 4–1. *Tillatte anskaffelsesprosedyrer*

(1) Anskaffelsen skal foretas ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse.

(2) Konkurranse med forhandlinger kan likevel benyttes når vilkårene i § 4–2 (konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring) og § 4–3 (konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring) er oppfylt.

§ 4–2. *Konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring*

Oppdragsgiver kan benytte konkurranse med forhandling ved tildeling av kontrakter etter å ha offentliggjort en kunngjøring i henhold til § 6–2 (kunngjøring av konkurranse), jf. § 6–4 (fremgangsmåten ved kunngjøringer) i følgende tilfeller:

a. når tilbudene i en forutgående åpen eller begrenset anbudskonkurranse er ukorrekte, eller dersom tilbudene er uakseptable i henhold til krav fastsatt i samsvar med § 5–5 (kvalifikasjonskrav) til § 5–16 (HMS-egenerklæring), § 8–2 (fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter), § 8–4 (rett til deltakelse i åpen og begrenset anbudskonkurranse), § 8–6 (avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger) eller § 10–3 (kriterier for valg av tilbud), forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkår.
b. i særlige tilfeller hvor tjenestens eller bygge- og anleggskontraktens art eller tilknyttede risiko ikke tillater samlet prisfastsettelse på forhånd.
c. ved tjenestekontrakter hvor tjenestene som skal leveres er av en slik art at det ikke i tilstrekkelig grad kan fastsettes så nøyaktige spesifikasjoner at valg av det beste tilbudet kan skje etter reglene for åpen eller begrenset anbudskonkurranse. Dette gjelder særlig på området intellektuelle tjenester og finansielle tjenester som definert i § 2–4 (prioriterte tjenester) kategori 6.

d. ved bygge- og anleggskontrakter hvor arbeidene skal utføres utelukkende til forsknings-, forsøks- eller utviklingsformål, og ikke for å sikre lønnsomhet eller inntjening av forsknings- eller utviklingskostnader.

§ 4–3. *Konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring*

Oppdragsgiver kan benytte konkurranse med forhandling uten å kunngjøre på forhånd i følgende tilfeller:

a. når tilbudene i en forutgående åpen eller begrenset anbudskonkurranse er ukorrekte, eller dersom tilbudene er uakseptable i henhold til krav fastsatt i samsvar med § 5–5 (kvalifikasjonskrav) til § 5–16 (HMS-egenerklæring), § 8–2 (fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter), § 8–4 (rett til deltakelse i konkurransen), § 8–6 (avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger) eller § 10–2 (kriterier for valg av tilbud), forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkår og alle foretak som oppfyller kravene for deltakelse i konkurransen og som i den forutgående konkurransen har avgitt tilbud i samsvar med anskaffelsesprosedyrens formelle krav, inviteres til å delta.
b. dersom det i en forutgående åpen eller begrenset anbudskonkurranse ikke foreligger tilbud eller de tilbud som foreligger ikke er egnet, forutsatt at det ikke foretas vesentlige endringer i de opprinnelige kontraktsvilkårene og at det på anmodning oversendes en rapport til Nærings- og handelsdepartementet.
c. dersom ytelsen av tekniske eller kunstneriske grunner eller for å beskytte en enerett, bare kan presteres av en bestemt leverandør.
d. dersom det på grunn av særlige forhold som ikke skyldes oppdragsgiver og som oppdragsgiver ikke kunne forutse, er umulig å overholde fristene fastsatt i denne forskrift.
e. dersom varene i en varekontrakt skal produseres kun med sikte på forskning, eksperimentering, undersøkelse eller utvikling. Dette gjelder ikke ved produksjon i større mengder for å påvise varens kommersielle muligheter eller for å dekke forsknings- og utviklingsomkostninger.
f. ved tilleggsleveranser i en varekontrakt fra den opprinnelige leverandør til delvis fornyelse av normale leveranser eller installasjoner, eller til utvidelse av allerede foretatte leveranser eller installasjoner, dersom skifte av leverandør vil pålegge oppdragsgiveren å anskaffe utstyr som er teknisk uforenlig med eksisterende utstyr, eller som skaper uforholdsmessig store tekniske vanskeligheter ved drift og vedlikehold. Varigheten for disse kontraktene og for nye varekontrakter må normalt ikke overstige tre år.
g. ved tjenestekontrakter når den aktuelle kontrakt inngås etter en designkonkurranse, jf. § 18–1 (designkonkurranse), og i samsvar med de regler som gjelder for denne skal tildeles vinneren eller en av vinnerne i konkurransen. I sistnevnte tilfelle skal alle vinnerne i konkurransen inviteres til å delta i forhandlingene.
h. tilleggstjenester som ikke var med i det opprinnelige prosjektforslag eller i den opprinnelige kontrakten og tilleggsarbeider som ikke var med i den opprinnelige kunngjøring eller i den opprinnelige kontrakten, forutsatt at:
    1. forhold oppdragsgiver ikke kunne forutse gjør det nødvendig å utføre tilleggstjenesten eller tilleggsarbeidet,
    2. tilleggsarbeidene eller tilleggstjenestene tildeles samme leverandør,
    3. den samlede verdi av kontrakter som inngås om tilleggsarbeider eller tilleggstjenester ikke overstiger 50 prosent av verdien av den opprinnelige kontrakt, og
    4. tilleggstjenestene eller tilleggsarbeidene teknisk og økonomisk ikke kan skilles fra den opprinnelige kontrakt uten vesentlige ulemper for oppdragsgiver eller, dersom de kan skilles fra den opprinnelige kontrakt, likevel er strengt nødvendig for fullføring av denne.
i. ved tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter for nye arbeider som er en gjentakelse av lignende arbeider utført i forbindelse med en tidligere kontrakt inngått i samsvar med hovedregelen i § 4–1 (tillatte anskaffelsesprosedyrer). Forutsetningen er at arbeidene er i samsvar med det prosjekt som dannet utgangspunktet for tildelingen av den første kontrakten. Muligheten for at denne fremgangsmåte kan bli brukt, skal angis første gang det innhentes tilbud for designet. Mulige senere arbeider skal tas med i beregningen av anskaffelsens verdi i forhold til terskelverdiene i kapittel 2 (anvendelsesområde for de ulike bestemmelsene i forskriften). Fremgangsmåten kan bare anvendes inntil tre år etter at den opprinnelige kontrakt ble sluttet.

Kapittel 5. Grunnlaget for konkurransen

Krav til konkurransegrunnlaget

§ 5–1. *Krav til konkurransegrunnlaget*

(1) Konkurransegrunnlaget skal opplyse om:

a. hvilken ytelse som skal anskaffes. Anskaffelsen bør spesifiseres ved en behovsspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav. Ved utformingen av kravene skal det legges vekt på livssykluskostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen. Det skal så langt det er mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse eller funksjon. Dersom det kan inngis tilbud på deler av oppdraget eller med alternative frister, skal dette opplyses.
b. hvordan konkurransen skal gjennomføres. Det skal minst opplyses om:
    1. hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt,

2. endelig frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adressen disse skal sendes til eller leveres til, samt hvordan tilbudene skal være merket,
3. vedståelsesfrist for tilbudene, jf. § 7–5 (vedståelsesfrist),
4. kriteriene for tildeling av kontrakten, med mindre disse er angitt i kunngjøringen,
5. på hvilket eller hvilke språk tilbudet skal være skrevet, og
6. en henvisning til kunngjøringen.

(2) I den utstrekning det er aktuelt skal konkurransegrunnlaget også opplyse om:

a. adresse til organ som forespørsler om kontraktsdokumenter og eventuelle tilleggsdokumenter kan rettes til, fristen for slike forespørsler, samt betalingsvilkår og beløp som eventuelt må betales for dokumentene,
b. minstekrav alternative tilbud må oppfylle og eventuelle krav til presentasjon av det alternative tilbudet, jf. § 8–6 (avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger), dersom det i kunngjøringen ikke er tatt forbehold om at alternative tilbud ikke tillates,
c. sted og tid for eventuell åpen anbudsåpning,
d. det stilles krav om at det skal benyttes fast ansatte, jf. § 5–9 (fast ansatte), eller lærlinger, jf. § 5–8 (lærlinger),
e. sted og tid for eventuell befaring eller konferanse, jf. § 5–3 (befaringer og konferanser),
f. det skal sendes inn prøver, modeller, planer, tegninger mv. og hvordan disse skal merkes,
g. hvor eventuelt tilhørende dokumenter, beskrivelser, prøver, modeller, planer mv. ligger til ettersyn, samt om disse kan utleveres og i såfall eventuelt hvilket depositum som forlanges,
h. hvilke alminnelige eller spesielle kontraktsbetingelser som gjelder for oppdraget,
i. det stilles krav om at leverandøren opplyser i tilbudet hvor stor del av kontrakten som eventuelt skal tildeles underleverandører. Opplysningene får ikke virkning for hovedleverandørens kontraktsansvar,
j. det stilles vilkår om at leverandøren utarbeider en priskalkyle over de kostnader som ventes å påløpe ved gjennomføringen av oppdraget. Det kan i såfall forbeholdes rett til å se regnskapsdata, bilag mv. som grunnlag for en eventuell kostnadskontroll,
k. tilbud kan leveres elektronisk, og hvordan dette skal skje, jf. § 8–5 (tilbudets utforming),
l. andre opplysninger som er av betydning for utarbeidelsen av tilbudet.

§ 5–2. *Bruk av tekniske spesifikasjoner*

(1) Dersom oppdragsgiver krever oppfylt tekniske spesifikasjoner, skal disse angis i konkurransegrunnlaget.

(2) Det kan ikke benyttes tekniske spesifikasjoner som omtaler varer av et bestemt fabrikat eller opprinnelse, eller angir en særlig produksjonsmetode, dersom dette favoriserer enkelte foretak. En slik spesifikasjon kan likevel foretas når kontraktsgjenstanden berettiger det. Det er heller ikke tillatt å angi varemerker, patenter eller typer. Kan kontraktsgjenstanden ikke beskrives tilfredsstillende på annen måte, er det likevel tillatt å bruke slik angivelse når den er ledsaget av ordene «eller tilsvarende».

(3) Tekniske spesifikasjoner skal enten angis ved en henvisning til relevante norske standarder som er i overenstemmelse med europeiske standarder, eller ved en henvisning til europeiske tekniske godkjennelser eller ved en henvisning til felles tekniske spesifikasjoner.

(4) Oppdragsgiver kan fravike kravene i tredje ledd i følgende tilfeller:

a. dersom oppdragsgiver er forpliktet til å vise til nasjonale tekniske regler som er obligatoriske ved anskaffelse eller leie av varer i Norge, forutsatt at reglene er i samsvar med EØS-avtalen,
b. dersom standardene ikke inneholder noen bestemmelse om metoder for å fastslå overensstemmelse, eller dersom det ikke finnes noen teknisk metode som gjør det mulig å påvise på en tilfredsstillende måte at et produkt er i samsvar med disse standardene,
c. dersom gjennomføringen av kravene i nr. 2 vil være i strid med Rdir. 1986/361/EØF av 24. juli 1986 om første fase i den gjensidige anerkjennelse av typegodkjenning for terminalutstyr til telekommunikasjon, eller Rbesl. 1987/95/EØF av 22. desember 1986 om standardisering på sektorene informasjonsteknologi og telekommunikasjon, eller andre fellesskapsinstrumenter på særlige tjeneste- eller produktområder, slik disse er gjennomført i norsk rett,
d. dersom anvendelsen av disse standardene vil tvinge oppdragsgiver til å kjøpe varer som er uforenlige med utstyr som alt er i bruk, eller som ville medføre uforholdsmessig store utgifter eller tekniske vanskeligheter. Dette gjelder bare dersom det foreligger en klart definert og dokumentert strategi med sikte på overgang til europeiske standarder eller felles tekniske spesifikasjoner innenfor en bestemt periode,
e. dersom det berørte prosjektet er en virkelig nyskapelse og anvendelsen av eksisterende standarder ville være uhensiktsmessig.

(5) Dersom det er mulig, skal oppdragsgiver som påberoper seg bestemmelsen i nr. 4 gi en begrunnelse for det i kunngjøringen i De Europeiske Fellesskaps Tidende. Oppdragsgiver skal i alle tilfeller oppgi begrunnelsen i sin interne dokumentasjon, og på anmodning stille disse opplysningene til rådighet for EØS-statene og EFTAs overvåkingsorgan.

(6) Dersom det ikke finnes europeiske standarder, europeiske tekniske godkjennelser eller felles tekniske spesifikasjoner:

a. fastsettes de tekniske spesifikasjonene ved en henvisning til norske tekniske spesifikasjoner som anses å være i overensstemmelse med de rettsakter i EØS-avtalen som gjelder teknisk harmonisering og i samsvar med de prosedyrer som er fastsatt i nevnte rettsakter, særlig Rdir. 1989/106/EØF av 21. desember 1988,

b. kan de tekniske spesifikasjonene fastsettes ved en henvisning til norske tekniske spesifikasjoner som gjelder utforming, beregning og utførelse av bygge- og anleggsarbeider samt anvendelse av materialer,
c. kan de tekniske spesifikasjoner defineres ved en henvisning til andre dokumenter. I dette tilfellet bør det i følgende prioritetsorden henvises til:
   1. anerkjente norske standarder som er i overensstemmelse med internasjonale standarder,
   2. andre norske standarder og tekniske godkjennelser,
   3. enhver annen standard.

§ 5–3. *Befaringer og konferanser*

Befaring eller konferanse kan avholdes for å gi nærmere opplysninger om oppdraget. Til slike befaringer og konferanser innkalles samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Befaring eller konferanse skal holdes i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp. Referat fra befaringen eller konferansen sendes uten ugrunnet opphold til samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget.

§ 5–4. *Rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget*

(1) Innen tilbudsfristens utløp, jf. § 7–1 (minimumsfrister ved åpen anbudskonkurranse), har oppdragsgiver rett til å foreta rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige.

(2) Rettelser, suppleringer eller endringer skal umiddelbart sendes samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Opplysninger som oppdragsgiver gir på forespørsel fra en av leverandørene, skal likeledes meddeles alle.

(3) Dersom rettelse, supplering eller endring som nevnt i nr. 1 kommer så sent at det er vanskelig for leverandørene å ta hensyn til det i tilbudet, skal det fastsettes en forholdsmessig forlengelse av tilbudsfristen. Samtlige leverandører skal snarest varsles om forlengelsen.

Krav til leverandøren

§ 5–5. *Kvalifikasjonskrav*

(1) Oppdragsgiver kan stille krav til leverandørene, herunder til leverandørenes tekniske kvalifikasjoner og finansielle og økonomiske stilling. Vurdering av leverandørenes tekniske kvalifikasjoner skal særlig baseres på kriterier som faglig kompetanse, effektivitet, erfaring og pålitelighet.

(2) Kravene skal sikre at leverandørene er egnet til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelsene og skal stå i forhold til den ytelse som skal leveres.

(3) Kravene skal ikke diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

§ 5–6. *Kvalifikasjonsgrunnlag*

(1) Krav til leverandørenes kvalifikasjoner skal i hovedtrekk angis i kunngjøringen. Kunngjøringen skal også angi krav til dokumentasjon av at kravene til leverandøren er oppfylt, jf. § 5–10 til § 5–16.

(2) Oppdragsgiver kan utarbeide et eget kvalifikasjonsgrunnlag som utdyper eller supplerer de krav til kvalifikasjoner som er angitt i kunngjøringen.

(3) Kvalifikasjonsgrunnlaget skal sendes alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen og sendes før eller samtidig med konkurransegrunnlaget.

§ 5–7. *Krav til leverandørenes organisering*

(1) Tilbud kan innleveres av grupper av tjenesteytere. Det kan kun stilles krav om at leverandørgrupper etablerer en bestemt foretaksform etter at kontrakt er tildelt, og bare i den utstrekning dette er nødvendig for å sikre en tilfredsstillende oppfyllelse av kontrakten.

(2) Ved tjenestekontrakter kan oppdragsgiver ikke avvise tjenesteytere, som i henhold til lovgivningen i den stat der de er etablert har rett til å utføre de aktuelle tjenestekontrakter, utelukkende med den begrunnelse at de i henhold til norsk lovgivning må være enten fysiske eller juridiske personer. Av juridiske personer kan det imidlertid kreves at de i tilbudet eller i forespørselen om å delta, oppgir navnene og de faglige kvalifikasjonene til de personer som er ansvarlige for utførelsen av de aktuelle tjenester.

§ 5–8. *Lærlinger*

For arbeid som skal utføres i Norge kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at norske leverandører skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Slik betingelse kan likevel kun settes dersom det er et klart definert behov for lærlingplasser i den aktuelle bransje.

§ 5–9. *Fast ansatte*

For bygg- og anleggsarbeid som skal utføres i Norge kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenører og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Det kan stilles krav om at bruk av enkeltmannsforetak som ikke er entreprenør eller underentreprenør, skal begrunnes.

Dokumentasjon av at krav til leverandøren er oppfylt

§ 5–10. *Dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomisk stilling*

(1) Som bevis på leverandørens finansielle og økonomiske stilling kan følgende referanser godtas:

a. egnede bankerklæringer,
b. fremleggelse av foretakets årsregnskap eller utdrag fra det,
c. en erklæring om foretakets totale omsetning og dets omsetning de siste tre regnskapsår for de ytelser kontrakten omhandler.

(2) Oppdragsgiver kan kreve fremlagt andre referanser enn de som er nevnt i første ledd. Slike krav til referanser skal fremgå av kunngjøringen eller av kvalifikasjonsgrunnlaget.

(3) Dersom leverandøren har gyldige grunner til ikke å kunne fremlegge de referanser oppdragsgiver har anmodet om, kan han godtgjøre sin økonomiske og finansielle stilling med ethvert annet dokument som oppdragsgiver kan akseptere.

(4) Omfanget av de opplysninger som er nevnt i denne paragraf, kan ikke gå ut over det kontrakten tilsier, og oppdragsgiver skal ta hensyn til leverandørens berettigede interesser når det gjelder beskyttelse av tekniske og forretningsmessige hemmeligheter vedrørende deres foretak.

§ 5–11. *Dokumentasjon av leverandørens tekniske kvalifikasjoner*

(1) Som bevis på leverandørens tekniske kvalifikasjoner kan det fremlegges en eller flere av følgende referanser i samsvar med arten, mengden og anvendelsen av de ytelser som skal presteres:

a. for alle kontrakter:
   en beskrivelse av leverandørens tekniske personell eller tekniske enheter leverandøren disponerer over til oppfyllelse av kontrakten, enten de tilhører foretaket eller ikke, særlig de som er ansvarlig for kvalitetskontrollen.
b. for varekontrakter:
   1. prøver, beskrivelser og/eller fotografier av varer som skal leveres. Ektheten av disse skal kunne attesteres dersom oppdragsgiver ber om det.
   2. fremleggelse av sertifikater utstedt av godkjente offisielle institutter eller organer for kvalitetskontroll. Sertifikatene skal attestere at varen, som er klart identifisert ved henvisning til visse kvalifikasjoner eller standarder, er i samsvar med disse.
c. for varekontrakter og tjenestekontrakter:
   1. liste over de viktigste leveranser eller utførte tjenester de siste tre år, herunder opplysninger om verdi, tidspunkt, samt navnet på den offentlige eller private mottaker. Dersom det gjelder ytelser til offentlige oppdragsgivere, skal det dokumenteres ved attester utstedt eller bekreftet av vedkommende myndighet. Dersom det gjelder ytelser til private, skal attestene utstedes eller bekreftes av denne. I mangel av dette kan en erklæring fra leverandøren godtas.
   2. en beskrivelse av metoder for kvalitetssikring, samt en beskrivelse av leverandørens undersøkelses- og forskningsmuligheter.
   3. dersom ytelsen er komplisert eller unntaksvis skal benyttes til et spesielt formål, kan oppdragsgiver om nødvendig kontrollere leverandørens ressurser for undersøkelse og forskning og tiltak eller metoder for kvalitetskontroll. Ved tjenestekontrakter kan oppdragsgiver kontrollere leverandørens produksjonskapasitet og ved vareleveranser de tekniske kvalifikasjonene. Oppdragsgiver kan overlate til et kompetent offentlig organ i den stat tjenesteyteren er etablert å utføre kontrollen.
d. for tjenestekontrakter:
   opplysninger om utdanning og faglige kvalifikasjoner hos leverandøren og foretakets administrative ledelse, og særlig hos den eller de personer som har ansvaret for å utføre tjenesten.
e. for tjenestekontrakter og bygge- og anleggskontrakter:
   1. en redegjørelse for leverandørens gjennomsnittlige arbeidsstyrke og antall medarbeidere i den administrative ledelsen i løpet av de siste tre år.
   2. en redegjørelse for de redskaper, maskiner, verktøy, materiell eller teknisk utstyr som leverandøren disponerer over til gjennomføring av kontrakten.
f. for bygge- og anleggskontrakter:
   1. vitnesbyrd og attester om utdanning og yrkespraksis for leverandøren, foretakets administrative ledelse, eller for den eller de personer som er ansvarlige for gjennomføringen av kontrakten.
   2. en oversikt over arbeider som er utført i løpet av de siste fem år, sammen med attester over tilfredsstillende utførelse av de viktigste arbeidene. Attestene skal angi arbeidenes verdi samt tid og sted for arbeidsutførelsen, og oppgi hvorvidt arbeidene er blitt fagmessig utført og behørig fullført. Vedkommende myndighet skal om nødvendig oversende attestene direkte til oppdragsgiver.

(2) Oppdragsgiver skal i kunngjøringen eller i kvalifikasjonsgrunnlaget angi hvilke former for dokumentasjon som ønskes fremlagt.

(3) Omfanget av dokumentasjonen skal være relevant i forhold til kontrakten. Oppdragsgiver skal ta hensyn til leverandørenes berettigede interesser når det gjelder beskyttelse av tekniske og forretningsmessige hemmeligheter vedrørende deres foretak.

§ 5–12. *Dokumentasjon av foretaksregistrering, godkjenninger mv.*

(1) Oppdragsgiver kan kreve at leverandører som ønsker å delta i konkurransen godtgjør at han er registrert i et bransjeregister eller annet foretaksregister som foreskrevet i lovgivningen i den stat hvor han er etablert.

(2) Ved tjenestekontrakter kan oppdragsgiver kreve at tjenesteytere dokumenterer at de innehar nødvendige godkjenninger, tillatelser eller medlemskap i særskilt organisasjon i sitt hjemland.

§ 5–13. *Alternative regler om dokumentasjon*

(1) Leverandører som er registrert på lister over godkjente leverandører kan, for hver enkelt kontrakt, legge frem en registreringsattest utstedt av vedkommende myndighet. Attesten skal angi grunnlaget for registreringen og hvilken klassifisering listen gir dem.

(2) Registrering på offisielle lister over godkjente leverandører, attestert av kompetente organ i leverandørenes hjemstat, gir oppdragsgiver en formodning om at leverandøren er kvalifisert når det gjelder vurderingen av de forhold som er nevnt i § 8–12 (avvisning på grunn av forhold hos leverandøren) andre ledd bokstav a) til d) og g), § 5–12 (dokumentasjon av foretaksregistrering, godkjenninger mv.), § 5–10 (dokumentasjon på leverandørens finansielle og økonomiske stilling) første ledd bokstav b) og c) og § 5–11 (dokumentasjon på leverandørens tekniske kvalifikasjoner) første ledd bokstav c) nr. 1 ved varekontrakter, bokstav d), bokstav e) ved bygge- og anleggskontrakter og bokstav f) nr. 2.

(3) Opplysninger som kan utledes av registreringer på offisielle lister kan ikke bestrides. Når det gjelder innbetaling til sosiale trygdeordninger, kan det imidlertid kreves at alle registrerte leverandører legger frem tilleggsattest når de blir tildelt en kontrakt.

(4) Oppdragsgiver skal bare anvende bestemmelsene i andre og tredje ledd til fordel for leverandører som er etablert i den stat hvor den offisielle listen er utarbeidet.

(5) Ved registrering av leverandører fra andre EØS-stater på offisielle lister kan det ikke forlanges andre attester og erklæringer enn det som blir forlangt av nasjonale leverandører.

(6) Nærings- og handelsdepartementet skal opplyse om offisielle lister med angivelse av adresse hvor forespørsler om registrering kan rettes.

§ 5–14. *Dokumentasjon av oppfyllelse av kvalitetssikringsstandarder*

(1) Ved tjenestekontrakt kan oppdragsgiver kreve fremlagt attester utstedt av uavhengige organer som bekrefter at tjenesteyteren oppfyller visse kvalitetssikringsstandarder.

(2) Dersom oppdragsgiver krever slike attester fremlagt, skal det vises til kvalitetssikringssystemer basert på de europeiske standarder av NS-EN 9000-serien, godkjent av organer som oppfyller de europeiske standarder av NE-EN 45000-serien. Oppdragsgiver skal godta likeverdige attester fra organer etablert i andre EØS-stater. Oppdragsgiver skal også godta annen dokumentasjon på likeverdige kvalitetssikringstiltak fremlagt av tjenesteyter som ikke kan få utstedt slike attester eller ikke har mulighet til å fremskaffe dem innen den fastsatte frist utløper.

§ 5–15. *Skatteattest*

(1) Oppdragsgiver skal kreve at samtlige norske leverandører fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt.

(2) Skatteattestene må foreligge senest innen tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse eller ved fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling.

(3) Skatteattestene skal være vedlagt tilbudet med mindre oppdragsgiver angir annen innleveringsmåte.

(4) Dersom en eller flere leverandører ikke har levert skatteattest, jf. andre ledd, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersendelse av skatteattest. Tilleggsfristen skal gjelde tilsvarende overfor alle deltakerne i konkurransen og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbud før tilleggsfristen er utløpt.

(5) Skatteattestene skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra fristen i andre ledd.

(6) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdrag som overstiger en verdi på kroner 200.000 eks. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse skal bæres av entreprenøren.

§ 5–16. *HMS-egenerklæring*

(1) For arbeid som skal utføres i Norge skal oppdragsgiver kreve at samtlige leverandører fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 3 om at leverandøren oppfyller, eller ved eventuell tildeling av kontrakt, vil oppfylle, lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS).

(2) Egenerklæringen må foreligge senest ved tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse eller ved fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling, og skal være vedlagt tilbudet med mindre oppdragsgiver angir annen innleveringsmåte. Manglende erklæring medfører avvisning, jf. § 8–12 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren).

(3) Dersom en eller flere leverandører ikke har levert HMS-egenerklæring, jf. andre ledd, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersendelse. Tilleggsfristen skal gjelde tilsvarende overfor alle deltakerne i konkurransen og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbud før tilleggsfristen er utløpt.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve HMS-egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kroner 200.000 eks. mva.

Kapittel 6. Krav til kunngjøring

§ 6–1. *Veiledende kunngjøring*

(1) Ved vare- og tjenestekontrakter skal oppdragsgiver snarest mulig etter regnskapsårets begynnelse offentliggjøre en veiledende kunngjøring i samsvar med § 6–4 (fremgangsmåten ved kunngjøring) dersom verdien av anskaffelser innenfor hvert produktområde eller tjenesteområde for prioriterte tjenester overstiger 6,2 mill. kroner eks. mva. I kunngjøringen skal angis den samlede verdi av de planlagte vare- og tjenestekontrakter som oppdragsgiver venter å foreta de neste 12 månedene for hvert enkelt tjenesteområde som nevnt i § 2–4 (prioriterte tjenester) eller produktområder som nevnt i CPV-nomenklaturet.

(2) Ved bygge- og anleggskontrakter skal oppdragsgiver snarest mulig etter at avgjørelse om å godkjenne planer for bygge- og anleggskontrakter er fattet foreta en veiledende kunngjøring dersom kontraktene har en antatt verdi på minst 41,5 mill. kroner eks. mva.

(3) Beregningen av kontraktens verdi skal skje i samsvar med § 2–3 (beregning av kontraktens verdi).

§ 6–2. *Kunngjøring av konkurranse*

Oppdragsgiver som ønsker å tildele en kontrakt ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse eller ved konkurranse med forhandling, jf. § 4–1 (tillatte anskaffelsesprosedyrer) skal gjøre dette kjent i en kunngjøring i samsvar med § 6–4 (fremgangsmåten ved kunngjøring).

§ 6–3. *Kunngjøring av konkurranseresultater*

(1) Oppdragsgiver som har tildelt en kontrakt eller arrangert en designkonkurranse, skal senest 48 dager etter at kontrakt er tildelt gjøre resultatet kjent i en kunngjøring, jf. § 6–4 (fremgangsmåten ved kunngjøringer). For kontrakter som gjelder uprioriterte tjenester, skal oppdragsgiver angi i kunngjøringen om det gis samtykke til publisering.

(2) Opplysninger i kunngjøringen som angitt i vedlegg 1 kan unntas fra kunngjøringsplikten dersom:

a. publiseringen av opplysninger vil hindre håndhevelse av lover og regler eller på annen måte være i strid med offentlige interesser, eller
b. være til skade for bestemte offentlige eller private foretaks rettmessige økonomiske interesser, eller
c. være til skade for den lojale konkurranse mellom leverandørene.

§ 6–4. *Fremgangsmåten ved kunngjøringer*

(1) Oppdragsgiver skal utarbeide en kunngjøring i samsvar med modellene i vedlegg 1 (kunngjøringsmodeller) og på skjemaer fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet.

(2) Kunngjøringen skal utarbeides på norsk. Kunngjøringen skal også utarbeides på ett av Den europeiske unions offisielle språk med mindre Norsk lysingsblads oversettingstjeneste benyttes. Bare den fullstendige kunngjøringen i TED-databasen er rettsgyldig.

(3) Kunngjøringene skal sendes Norsk lysingsblad for kunngjøring i DOFFIN-databasen og videresendelse til TED-databasen. I hastetilfeller etter § 7–4 (minimumsfrister i hastetilfeller) skal kunngjøringen sendes med telefaks eller elektronisk.

(4) Kunngjøringen skal ikke offentliggjøres i DOFFIN-databasen, i Norsk lysingsblad eller på annen måte gjøres kjent før den dag kunngjøringen sendes fra Norsk lysingsblad til TED-databasen. Kunngjøringen skal heller ikke inneholde andre opplysninger enn de som blir publisert i TED-databasen.

(5) Kunngjøringen skal ikke være lenger enn ca 650 ord.

(6) Norsk lysingsblad kan avvise kunngjøringer som ikke er i samsvar med reglene i kapittel 6 (krav til kunngjøring) og 7 (frister) eller modellene i vedlegg 1 (kunngjøringsmodeller).

Kapittel 7. Frister

§ 7–1. *Minimumsfrister ved åpen anbudskonkurranse*

(1) Ved åpen anbudskonkurranse skal fristen for mottak av tilbud minst være 52 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.

(2) Tilbudsfristen i første ledd skal forlenges forholdsmessig dersom:

a. konkurransegrunnlaget, tilleggsdokumenter eller tilleggsopplysninger er for omfattende til at de kan fremskaffes innen fristene i nr. 4 og nr. 5,
b. det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 5–4 (rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget),
c. tilbud bare kan utarbeides etter en befaring, jf. § 5–3 (befaringer og konferanser), eller
d. tilbud bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.

(3) Tilbudsfristen i første ledd kan forkortes dersom oppdragsgiver har:

a. publisert en veiledende kunngjøring i samsvar med § 6–1 (veiledende kunngjøring) minst 52 dager og høyst 12 måneder forut for kunngjøringen, og
b. den veiledende kunngjøringen inneholdt alle de opplysninger som fremgår av vedlegg 1 (kunngjøringsmodeller) som sto til rådighet på kunngjøringstidspunktet.

Fristen skal være tilstrekkelig lang til at de interesserte kan avgi tilbud, og bør generelt være minst 36

dager. Under ingen omstendigheter må tilbudsfristen settes kortere enn 22 dager fra datoen for avsendelse av kunngjøringen.

(4) Konkurransegrunnlaget skal sendes leverandøren senest 6 dager etter at forespørsel om å delta er mottatt.

(5) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal denne leveres senest 6 dager før tilbudsfristens utløp.

§ 7–2. *Minimumsfrister ved begrenset anbudskonkurranse*

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta skal minst være 37 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt til TED-databasen.

(2) Fristen for mottak av tilbud fra de som er kvalifisert og utvalgt til å delta i konkurransen skal være minst 40 dager regnet fra den dag den skriftlige invitasjonen og konkurransegrunnlaget ble sendt fra oppdragsgiver.

(3) Tilbudsfristen i andre ledd skal forlenges forholdsmessig dersom:

a. det foretas rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget som nevnt i § 5–4 (rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget),
b. tilbud bare kan utarbeides etter en befaring, jf. § 5–3 (befaringer og konferanser), eller
c. tilbud bare kan utarbeides etter en gjennomgang på stedet av tilleggsdokumentene til konkurransegrunnlaget.

(4) Tilbudsfristen i andre ledd kan forkortes til 26 dager dersom oppdragsgiver har publisert en veiledende kunngjøring i samsvar med § 6–1 (periodisk veiledende kunngjøring) minst 52 dager og høyst 12 måneder forut for kunngjøringen og den veiledende kunngjøringen inneholdt alle de opplysninger som fremgår av vedlegg 1 (kunngjøringsmodeller) som sto til rådighet på kunngjøringstidspunktet.

(5) Konkurransegrunnlaget og invitasjon om å sende inn tilbud skal sendes skriftlig og samtidig.

(6) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal denne leveres senest 6 dager før tilbudsfristens utløp.

§ 7–3. *Minimumsfrister ved konkurranse med forhandling*

(1) Fristen for mottak av forespørsler om å delta i forhandlingene skal være minst 37 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt fra oppdragsgiver.

(2) Konkurransegrunnlaget og invitasjon om å sende inn tilbud skal sendes skriftlig og samtidig.

(3) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal denne leveres senest 6 dager før tilbudsfristens utløp.

§ 7–4. *Minimumsfrister i hastetilfeller*

(1) Dersom det i hastetilfeller er umulig å anvende fristene i § 7–2 (minimumsfrister ved begrenset anbudskonkurranse) og § 7–3 (minimumsfrister ved konkurranse med forhandling), kan oppdragsgiver fastsette følgende frister:

a. minst 15 dager for mottak av forespørsler om å få delta i konkurransen eller forhandlingene regnet fra den dag kunngjøringen ble sendt,
b. minst 10 dager for mottak av tilbud regnet fra den dag invitasjonen til å gi tilbud ble sendt.

(2) Forutsatt at forespørsel om tilleggsinformasjon i tilknytning til konkurransegrunnlaget er fremsatt i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp, skal denne leveres senest 4 dager før tilbudsfristens utløp.

(3) Denne bestemmelsen gjelder ikke ved åpen anbudskonkurranse.

§ 7–5. *Vedståelsesfrist*

Oppdragsgiver skal fastsette den tiden tilbudene er bindende (vedståelsesfrist). Fristen skal angis med dato og klokkeslett. Den bør ikke settes lenger enn det som er nødvendig av hensyn til behandlingen av tilbudene. Fremgår ikke annet av konkurransegrunnlaget, utløper vedståelsesfristen kl. 24.00, 30 dager etter tilbudsfristens utløp.

§ 7–6. *Fristberegning*

Frister etter denne forskrift skal beregnes i samsvar med forskrift om fastsettelse av regler for frister, datoer og tidspunkter fastsatt ved kgl.res. av 4. desember 1992 nr. 910.

Kapittel 8. Gjennomføringen av konkurransen

§ 8–1. *Protokollføring*

(1) Oppdragsgiver skal føre protokoll fra konkurransen. Protokollen skal minst inneholde følgende opplysninger:

a. oppdragsgivers navn og adresse,
b. inngåtte kontrakters gjenstand og verdi,
c. navn på leverandører som ikke ble utvalgt til å delta i konkurransen og deltakere som ikke fikk tildelt oppdraget med begrunnelse for avgjørelsen,
d. navn på leverandøren som ble tildelt oppdraget og begrunnelse for valget med angivelse av tilbudets relative fordeler og egenskaper,
e. den andel av kontrakten som vil bli tildelt underleverandører dersom dette er kjent,
f. navn på leverandører som har fått delta i konkurransen og som har restanser i henhold til skatte- og avgiftslovgivningen, sammen med en begrunnelse for avgjørelsen,

g. de forhold som begrunner eventuell bruk av forhandlet konkurranse, jf. § 4–2 (konkurranse med forhandling etter forutgående kunngjøring) og § 4–3 (konkurranse med forhandling uten forutgående kunngjøring),
h. de forhold som begrunner eventuell bruk av hasteprosedyrer i § 7–4 (minimumsfrister i hastetilfeller), og en
i. beskrivelse av alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen.

Anskaffelsesprotokollen skal på anmodning oversendes Nærings- og handelsdepartementet.

§ 8–2. *Fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter*

Etter at kvalifikasjonene til de leverandører som ikke er avvist er vurdert i samsvar med reglene i § 5–5 (kvalifikasjonskrav) til § 5–16 (HMS-egenerklæring), skal kontrakt tildeles på grunnlag av kriterier fastlagt etter § 10–2 (kriterier for valg av tilbud).

§ 8–3. *Forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling*

(1) Forespørsel om å få delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling kan fremsettes elektronisk, ved brev, telefaks eller telefon. I de to sistnevnte tilfeller skal forespørselen bekreftes med brev avsendt før utløpet av fristen for forespørsler om å delta i konkurransen.

(2) Forespørsel om å få delta i begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling skal i hastetilfelle, jf. § 7–4 (minimumsfrister i hastetilfeller), skje med det raskest mulige kommunikasjonsmiddel. Når forespørselen om å delta fremsettes med telefaks eller telefon, skal den bekreftes ved brev avsendt før utløpet av fristen nevnt i § 7–4 nr. 1 (minimumsfrister i hastetilfeller).

§ 8–4. *Rett til deltakelse i åpen og begrenset anbudskonkurranse*

(1) Alle interesserte leverandører skal i en åpen anbudskonkurranse inviteres til å inngi tilbud.

(2) Ved begrenset anbudskonkurranse kan oppdragsgiver fastsette en øvre og en nedre grense for antallet leverandører som skal inviteres til å delta. Disse grensene skal angis i kunngjøringen. Grensene skal fastsettes på bakgrunn av den ytelse som skal presteres. I alle tilfeller skal antallet leverandører som blir innbudt til å gi tilbud, være tilstrekkelig til å sikre reell konkurranse.

(3) Ved begrenset anbudskonkurranse velger oppdragsgiver hvilke leverandører som skal inviteres til å avgi tilbud eller til å forhandle blant de som tilfredsstiller kravene for deltakelse i konkurransen. Utvelgelsen skal skje på grunnlag av den foreliggende informasjon om leverandørens tekniske, økonomiske og finansielle kapasitet, jf. § 5–10 (dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomiske stilling) og tekniske kvalifikasjoner, jf. § 5–11 (dokumentasjon av leverandørenes tekniske kvalifikasjoner).

Tilbudet

§ 8–5. *Tilbudets utforming*

(1) Tilbudet skal være skriftlig og avgis i lukket og merket forsendelse, enten direkte eller pr. post.

(2) Tilbudet kan også avgis med elektroniske middel forutsatt at konkurransegrunnlaget åpner for dette og at:
a. tilbudet inneholder alle nødvendige opplysninger,
b. tilbudets fortrolighet bevares frem til vurderingen skal skje,
c. tilbudene av bevishensyn om nødvendig snarest bekreftes skriftlig eller ved avsendelse av en bekreftet gjenpart og
d. tilbudene først åpnes etter utløpet av tilbudsfristen.

(3) Tilbudet skal være undertegnet.

§ 8–6. *Avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger*

(1) Dersom tilbudet er ment å avvike fra konkurransegrunnlaget, skal dette klart fremgå av tilbudet. Avvikene skal spesifiseres i tilbudet, eventuelt med en henvisning til hvor i tilbudet avviket er beskrevet. De skal være presise og entydige, og skal være beskrevet slik at oppdragsgiver kan vurdere avvikene uten kontakt med leverandør.

(2) Dersom tildeling av kontrakt skal skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, kan oppdragsgiver ta i betraktning alternative tilbud som oppfyller oppstilte minstekrav og krav til presentasjon i konkurransegrunnlaget. Dersom alternative tilbud ikke vil bli vurdert, skal dette opplyses i kunngjøringen. Oppdragsgiver kan ikke avvise alternative tilbud:
a. utelukkende med den begrunnelse at det er utarbeidet med tekniske spesifikasjoner definert ved henvisning til nasjonale standarder som gjennomfører europeiske standarder, eller ved henvisning til europeiske tekniske godkjennelser eller ved henvisning til felles tekniske spesifikasjoner som nevnt i § 5–2 nr. 3 (bruk av tekniske spesifikasjoner) eller ved henvisning til tekniske spesifikasjoner som nevnt i § 5–2 nr. 6 a og b. (bruk av tekniske spesifikasjoner), eller
b. utelukkende med den begrunnelse at kontrakten kan antas å endre karakter fra en tjenestekontrakt til en varekontrakt eller omvendt dersom tilbudet antas dersom det er opplyst at alternative tilbud vil bli tatt i betraktning.

(3) Det kan ikke tas vesentlige forbehold mot kontraktsvilkårene.

(4) Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. § 9–1 nr. 3 (forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser).

§ 8–7. *Tilbakekall og endring av tilbud*

(1) Tilbud kan tilbakekalles eller endres inntil tilbudsfristens utløp.

(2) Tilbakekallet skal skje skriftlig.

(3) Endringen av tilbudet er å betrakte som et nytt tilbud og skal foretas i samsvar med § 8–5 (tilbudets utforming).

§ 8–8. *Registrering av innkomne tilbud*

Tilbudene skal påføres tidspunkt for mottakelse etter hvert som de kommer inn. På anmodning skal oppdragsgiver skriftlig bekrefte når tilbudet er mottatt.

§ 8–9. *Tilbudsåpning ved anbudskonkurranser*

(1) Rettidig levert tilbud skal åpnes på det tidspunkt og på det sted som er oppgitt i konkurransegrunnlaget.

(2) Åpningen skal foretas av minst to representanter for oppdragsgiver.

Avvisning

§ 8–10. *Avvisning på grunn av forhold ved tilbudet*

(1) Et tilbud skal avvises når:

a. det ikke er levert i tide,
b. det ikke er levert i samsvar med § 8–3 (forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling) og § 8–5 (1) eller (2) (tilbudets utforming),
c. det inneholder et avvik fra konkurransegrunnlaget som er i strid med reglene i § 8–6 (avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger), eller
d. det på grunn av forbehold eller på grunn av feil, uklarheter, ufullstendigheter eller lignende i en åpen eller begrenset anbudskonkurranse kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.

(2) Et tilbud kan avvises når:

a. tilbudet ikke inneholder alle de opplysninger, oppgaver, prøver mv. som er forlangt,
b. tilbudet ikke oppgir prisen slik som forutsatt i tilbudsinnbydelsen,
c. tilbudet virker unormalt lavt i forhold til ytelsen som tilbys, jf. § 8–11 (avvisning av unormalt lave tilbud), eller
d. det på grunn av forbehold eller på grunn av feil, uklarheter, ufullstendigheter og lignende i en konkurranse med forhandling kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene, eller
e. tilbudet ikke er levert i samsvar med § 8–5 (3) (tilbudets utforming).

§ 8–11. *Avvisning av unormalt lave tilbud*

(1) Før et tilbud avvises fordi det virker unormalt lavt, skal oppdragsgiver skriftlig forlange relevante opplysninger om de enkelte delene av tilbudet og etterprøve disse på grunnlag av de forklaringer som blir gitt.

(2) Oppdragsgiver kan ta hensyn til forklaringer som er berettiget ut i fra objektive grunner, herunder besparelser ved fremstillingsmåten, tekniske løsninger, usedvanlig gunstige vilkår for leveransen eller varens nyskapende karakter.

(3) Dersom tildeling av kontrakt skal skje på basis av laveste pris, jf. § 10–2 (kriterier for valg av tilbud), skal oppdragsgiver ved EØS-kontrakter underrette EFTAs overvåkingsorgan om avvisninger av tilbud som blir ansett å være for lave.

§ 8–12. *Avvisning på grunn av forhold ved leverandøren*

(1) Oppdragsgivere skal avvise leverandører som:

a. ikke oppfyller krav som er satt for leverandørers deltakelse i konkurransen,
b. har unnlatt å innlevere skatteattest i samsvar med § 5–15 (skatteattest),
c. har unnlatt å innlevere HMS-egenerklæring i samsvar med § 5–16 (HMS-egenerklæring).

(2) Oppdragsgiver kan avvise leverandører som:

a. er konkurs, under gjeldsforhandling eller under avvikling, eller har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i en tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
b. er begjært konkurs, eller har begjært åpning av gjeldsforhandling eller begjært tvangsoppløsning eller annen lignende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,
c. ved en rettskraftig dom er kjent skyldig i straffbare forhold som angår den yrkesmessige vandel,
d. i sitt yrke har gjort seg skyldig i alvorlige forsømmelser mot faglige og etiske krav i vedkommende bransje,
e. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av trygdeavgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert eller i Norge,
f. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert eller i Norge,
g. har gitt grovt misvisende eller feilaktige opplysninger eller har unnlatt å gi opplysninger i henhold til det som kreves etter denne paragraf eller etter § 5–7 (krav til leverandørens organisering) til § 5–16 (HMS-egenerklæring).

(3) Når oppdragsgiver krever bevis for at leverandøren ikke omfattes av andre ledd, skal det godtas som tilstrekkelig bevis for bokstav a, b eller c, utdrag fra strafferegister eller konkursregister. I mangel av slikt utdrag skal et tilsvarende dokument som viser at kravene er tilfredsstilt, utstedt av en retts- eller forvaltningsmyndighet i leverandørens hjemstat eller nåværende oppholdsstat, aksepteres. For bokstav e og f skal det anses tilstrekkelig med attest utstedt av vedkommende myndighet i leverandørens hjemstat.

(4) Når leverandørens hjemstat ikke utsteder slike dokumenter eller attester, kan de erstattes av en erklæring under ed eller forsikring avgitt av den aktuelle personen overfor en retts- eller forvaltningsmyndighet, en notarius publicus eller annen kompetent myndighet i hjemstaten eller nåværende oppholdsstat.

§ 8–13. *Fremgangsmåten ved avvisning*

(1) Oppdragsgiver skal snarest mulig ta stilling til spørsmålet om avvisning.

(2) Leverandører som blir avvist skal informeres i samsvar med § 3–8 (oppdragsgivers opplysningsplikt).

(3) Tilbud som er for sent innkommet skal returneres uåpnet.

Kapittel 9. Forhandlinger, avklaringer, klargjøringer mv.

§ 9–1. *Forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser*

(1) Det er ved åpen og begrenset anbudskonkurranse ikke tillatt å endre tilbudene eller forsøke å endre dem gjennom forhandlinger.

(2) Det er adgang til følgende avklaringer av tilbudene:

a. Oppdragsgiver kan innhente nærmere opplysninger hos leverandørene for å få klarlagt uklarheter i tilbudene, såfremt uklarhetene ikke er slike at tilbudene skal avvises i henhold til § 8–10 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

b. Når det gjelder løsninger, arbeidsmetoder eller materialer som leverandøren selv foreslår, kan oppdragsgiver be leverandøren foreta utdypninger og klargjøringer om hvordan kravene i konkurransegrunnlaget vil bli ivaretatt.

c. Dersom det av tekniske eller funksjonelle grunner er nødvendig, kan det gjøres mindre justeringer i de løsninger leverandøren har fremsatt.

(3) Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilene skal rettes. Andre åpenbare feil vurderes etter regelen i § 8–10 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

(4) Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. tredje ledd.

§ 9–2. *Supplerende opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner*

Oppdragsgiver kan innenfor reglene i kapittel 5 (grunnlaget for konkurransen) om krav til leverandøren anmode om at fremlagte attester og dokumenter suppleres eller utdypes.

§ 9–3. *Gjennomføringen av konkurranse med forhandling*

(1) Oppdragsgiver skal samtidig sende ut konkurransegrunnlaget til alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen og invitere dem til å levere inn et tilbud.

(2) Oppdragsgiver velger hvilke leverandører som skal inviteres til å avgi tilbud eller til å forhandle, blant de som tilfredsstiller kravene for deltakelse i konkurransen. Utvelgelsen skal skje på grunnlag av den foreliggende informasjon om leverandørens stilling og tekniske, økonomiske og finansielle kapasitet, jf. § 5–10 (dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomiske kapasitet) og § 5–11 (dokumentasjon av leverandørens tekniske kvalifikasjoner).

(3) Det skal forhandles med minst 3 leverandører forutsatt at det finnes et tilstrekkelig antall egnede deltakere i konkurransen. Det skal likevel bare forhandles med leverandører som har reell mulighet for å få tildelt kontrakten.

(4) Det er adgang til å forhandle om endringer eller suppleringer av alle sider ved tilbudene, så som forretningsmessige vilkår, pris og tekniske spesifikasjoner.

(5) Forhandlingene skal skje i samsvar med de alminnelige regler, herunder kravene til likebehandling, taushetsplikt og god forretningsskikk i kapittel 3 (alminnelige regler).

Kapittel 10. Avslutning av konkurransen

§ 10–1. *Avlysning av konkurransen og totalforkastelse*

(1) Oppdragsgiver kan avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning dersom det foreligger en saklig grunn.

(2) Oppdragsgiver kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.

(3) Leverandørene skal informeres i samsvar med § 3–8 (oppdragsgivers opplysningsplikt) om beslutninger om å ikke inngå kontrakt om et oppdrag som har vært kunngjort eller å gjennomføre anskaffelsesprosedyren på nytt. Oppdragsgiver skal også underrette Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner om beslutningen.

§ 10–2. *Kriterier for valg av tilbud*

(1) Tildelingen skal skje enten på basis av hvilket tilbud som er det økonomisk mest fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som har den laveste prisen.

(2) Dersom tildelingen av kontrakten skjer på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skal alle

kriterier som vil bli lagt til grunn oppgis enten i konkurransegrunnlaget eller i kunngjøringen. Kriteriene skal om mulig angis i prioritert rekkefølge. Det kan benyttes slike kriterier som pris, kvalitet, teknisk verdi, estetiske og funksjonsmessige egenskaper, service og teknisk bistand, oppfyllelsestid mv.

§ 10–3. *Meddelelse om hvem som skal tildeles kontrakt*

(1) Oppdragsgivers beslutning om hvem som skal tildeles kontrakt skal skriftlig meddeles samtidig til alle deltakerne i rimelig tid før kontrakt inngås. Med kontrakt inngås menes tidspunktet for undertegning av kontrakt av begge parter.

(2) Meddelelsen skal inneholde en begrunnelse for valget og angi frist for leverandører til å klage over beslutningen.

(3) Dersom oppdragsgiver etter at meddelelsen er gitt finner at beslutningen om å tildele kontrakt ikke er i samsvar med § 10–2, kan beslutningen annulleres frem til kontrakt er inngått.

(4) Retten kan omgjøre beslutninger eller beslutte midlertidig forføyning frem til kontrakt er inngått, jf. lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 7 og § 8.

Del III. Anskaffelser under terskelverdiene og uprioriterte tjenester

Kapittel 11. Valg mellom ulike anskaffelsesprosedyrer

§ 11–1. *Tillatte anskaffelsesprosedyrer*

(1) Anskaffelsen skal foretas ved åpen eller begrenset anbudskonkurranse eller ved konkurranse med forhandlinger. Direkte anskaffelse kan likevel benyttes når vilkårene i § 11–2 (direkte anskaffelse) er oppfylt.

(2) Nærings- og handelsdepartementet eller den departementet bemyndiger kan, for å utvikle elektroniske program som effektiviserer anskaffelsesprosessen, gi dispensasjon fra anskaffelsesprosedyrene for en begrenset periode.

§ 11–2. *Direkte anskaffelse*

(1) Direkte anskaffelse kan anvendes for følgende kontrakter hvor:

a. prisen på anskaffelsen ikke overstiger kroner 200.000 eks. mva.,
b. anskaffelsen bare kan skje hos en leverandør i markedet,
c. det foreligger et usedvanlig fordelaktig tilbud som gjør det mulig å anskaffe ytelser til en pris som ligger vesentlig under normale markedspriser, og en anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling ikke lar seg gjennomføre i det tidsrommet tilbudet foreligger,
d. anskaffelsen på grunn av uforutsette omstendigheter ikke kan utsettes i den tiden det tar å gjennomføre en konkurranse,
e. uforutsette omstendigheter gjør det nødvendig å utføre tilleggsytelser som er strengt nødvendige for kontraktens fullføring, forutsatt at tildelingen skjer til samme leverandør,
f. det i en forutgående anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling ikke foreligger tilbud, eller de tilbud som foreligger ikke er egnet, eller
g. det gjelder varer eller tjenester som kjøpes på børs/råvarebørs eller lignende marked.

(2) Ved direkte anskaffelse kommer de øvrige reglene i del III ikke til anvendelse.

Kapittel 12. Grunnlaget for konkurransen

Krav til konkurransegrunnlaget

§ 12–1. *Krav til konkurransegrunnlaget*

(1) Konkurransegrunnlaget skal opplyse:

a. om hvilken ytelse som skal anskaffes. Anskaffelsen bør spesifiseres ved en behovsspesifikasjon eller angivelse av funksjonskrav. Ved utformingen av kravene skal det legges vekt på livssykluskostnader og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen. Det skal så langt det er mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse eller funksjon. Dersom det kan inngis tilbud på deler av oppdraget eller med alternative frister, skal dette opplyses.
b. hvordan konkurransen skal gjennomføres. Det skal minst opplyses om:
    1. hvilken anskaffelsesprosedyre som er valgt,
    2. endelig frist for mottak av tilbud (dag og klokkeslett), adressen disse skal sendes til eller leveres til, samt hvordan tilbudene skal være merket,
    3. vedståelsesfrist, jf. § 14–2 (vedståelsesfrist),
    4. kriteriene for tildeling av kontrakten, med mindre disse er angitt i kunngjøringen,
    5. på hvilket eller hvilke språk tilbudet skal være skrevet, og
    6. en henvisning til kunngjøringen.

(2) I den utstrekning det er aktuelt skal konkurransegrunnlaget også opplyse om:

a. adresse til organ som forespørsler om kontraktsdokumenter og eventuelle tilleggsdokumenter kan rettes til, fristen for slike forespørsler, samt betalingsvilkår og beløp som eventuelt må betales for dokumentene,

b. minstekrav alternative vilkår må oppfylle og eventuelle krav til presentasjon av det alternative tilbudet, jf. § 8–6 (avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger), dersom det i kunngjøringen ikke er tatt forbehold om at alternative tilbud ikke tillates,
c. sted og tid for eventuell åpen anbudsåpning,
d. det stilles krav om at det bare skal benyttes fast ansatte, jf. § 12–8 (fast ansatte), eller lærlinger, jf. § 12–7 (lærlinger),
e. sted og tid for eventuell befaring eller konferanse, jf. § 12–3 (befaringer og konferanser),
f. det skal sendes inn prøver, modeller, planer, tegninger mv. og hvordan disse skal merkes,
g. hvor eventuelt tilhørende dokumenter, beskrivelser, prøver, modeller, planer mv. ligger til ettersyn, samt om disse kan utleveres og i så fall eventuelt hvilket depositum som forlanges,
h. hvilke alminnelige eller spesielle kontraktsbetingelser som gjelder for oppdraget,
i. det stilles krav om at leverandøren opplyser i tilbudet hvor stor del av kontrakten som eventuelt skal tildeles underleverandører. Opplysningene får ikke virkning for hovedleverandørens kontraktsansvar,
j. det stilles vilkår om at leverandøren utarbeider en priskalkyle over de kostnader som ventes å påløpe ved gjennomføringen av oppdraget. Det kan i så fall forbeholdes rett til å se regnskapsdata, bilag mv. som grunnlag for en eventuell kostnadskontroll,
k. tilbud kan leveres elektronisk, og hvordan dette skal skje, jf. § 15–5 (tilbudets utforming), og
l. andre opplysninger som er av betydning for utarbeidelsen av tilbudet.

§ 12–2. *Bruk av tekniske spesifikasjoner*

(1) Dersom oppdragsgiver krever oppfylt tekniske spesifikasjoner, skal disse angis i konkurransegrunnlaget.

(2) Det kan ikke benyttes tekniske spesifikasjoner som omtaler varer av et bestemt fabrikat eller opprinnelse, eller angir en særlig produksjonsmetode, dersom dette favoriserer enkelte foretak. En slik spesifikasjon kan likevel foretas når kontraktsgjenstanden berettiger til det. Det er heller ikke tillatt å angi varemerker, patenter eller typer. Kan kontraktsgjenstanden ikke beskrives tilfredsstillende på annen måte, er det likevel tillatt å bruke slik angivelse når den er ledsaget av ordene «eller tilsvarende».

§ 12–3. *Befaringer og konferanser*

Befaring eller konferanse kan avholdes for å gi nærmere opplysninger om oppdraget. Til slike befaringer og konferanser innkalles samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Befaring eller konferanse skal holdes i tilstrekkelig tid før tilbudsfristens utløp. Referat fra befaringen eller konferansen sendes uten ugrunnet opphold til samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget.

§ 12–4. *Rettelse, supplering eller endring av konkurransegrunnlaget*

(1) Innen tilbudsfristens utløp, jf. § 14–1 (tilbudsfrist), har oppdragsgiver rett til å foreta rettelser, suppleringer og endringer av konkurransegrunnlaget som ikke er vesentlige.

(2) Rettelser, suppleringer eller endringer skal umiddelbart sendes samtlige som har mottatt konkurransegrunnlaget. Opplysninger som oppdragsgiver gir på forespørsel fra en av leverandørene, skal likeledes meddeles alle.

(3) Dersom rettelse, supplering eller endring som nevnt i nr. 1 kommer så sent at det er vanskelig for leverandørene å ta hensyn til det i tilbudet, skal det fastsettes en forholdsmessig forlengelse av tilbudsfristen. Samtlige leverandører skal snarest varsles om forlengelsen.

Krav til leverandøren

§ 12–5. *Kvalifikasjonskrav*

(1) Oppdragsgiver kan stille krav til leverandørene, herunder til leverandørenes tekniske kvalifikasjoner og finansielle og økonomiske stilling. Vurdering av leverandørenes tekniske kvalifikasjoner skal særlig baseres på kriterier som faglig kompetanse, effektivitet, erfaring og pålitelighet.

(2) Kravene skal sikre at leverandørene er egnet til å kunne oppfylle kontraktsforpliktelsene og skal stå i forhold til den ytelse som skal leveres.

(3) Kravene skal ikke diskriminere leverandørene på grunnlag av nasjonal eller lokal tilhørighet.

§ 12–6. *Kvalifikasjonsgrunnlag*

(1) Krav til leverandørenes kvalifikasjoner skal i hovedtrekk angis i kunngjøringen. Kunngjøringen skal også angi krav til dokumentasjon av at kravene til leverandøren er oppfylt.

(2) Oppdragsgiver kan utarbeide et eget kvalifikasjonsgrunnlag som kan utdype eller supplere de krav til kvalifikasjoner som er angitt i kunngjøringen.

(3) Kvalifikasjonsgrunnlaget skal sendes alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen, og kan sendes før eller samtidig med konkurransegrunnlaget.

§ 12–7. *Lærlinger*

For arbeid som skal utføres i Norge kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at norske leverandører skal være tilknyttet en offentlig godkjent lærlingordning. Slik betingelse kan likevel kun settes dersom det er et klart definert behov for lærlingplasser i den aktuelle bransje.

§ 12–8. *Fast ansatte*

For bygg- og anleggsarbeid som skal utføres i Norge kan oppdragsgiver sette som betingelse for gjennomføringen av kontrakten at arbeidet skal utføres av entreprenøren og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt av underentreprenører og deres ansatte, eller ved bruk av lovlig innleid arbeidskraft. Det kan stilles krav om at bruk av enkeltmannsforetak som ikke er entreprenør eller underentreprenør, skal begrunnes.

Krav til dokumentasjon av at kravene til leverandøren er oppfylt

§ 12–9. *Skatteattest*

(1) Oppdragsgiver skal kreve at samtlige norske leverandører fremlegger skatteattest for merverdiavgift og skatteattest for skatt. Dette gjelder likevel ikke ved direkte anskaffelser.

(2) Skatteattestene må foreligge innen tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse eller ved fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling.

(3) Skatteattestene skal være vedlagt tilbudet med mindre oppdragsgiver angir annen innleveringsmåte.

(4) Dersom en eller flere leverandører ikke har levert skatteattest, jf. andre ledd, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersendelse av skatteattest. Tilleggsfristen skal gjelde tilsvarende overfor alle deltakerne i konkurransen og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbud før tilleggsfristen er utløpt.

(5) Skatteattestene skal ikke være eldre enn 6 måneder regnet fra fristen i andre ledd.

(6) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve skatteattest i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kr 200.000 eks. mva. Brudd på entreprenørens plikt til å kreve skatteattest gir oppdragsgiver rett til å kreve at entreprenøren erstatter vedkommende firma med underentreprenør som kan fremlegge skatteattest. Eventuelle økonomiske krav fra underentreprenører eller omkostninger for øvrig som følge av heving av avtaler med underentreprenører i denne forbindelse skal bæres av entreprenøren.

§ 12–10. *HMS-egenerklæring*

(1) For arbeid som skal utføres i Norge skal oppdragsgiver kreve at samtlige leverandører fremlegger en egenerklæring i samsvar med vedlegg 3 om at leverandøren oppfyller, eller ved eventuelt tildeling av kontrakt vil oppfylle, lovbestemte krav i Norge innen helse, miljø og sikkerhet (HMS). Dette gjelder likevel ikke ved direkte anskaffelser.

(2) Egenerklæringen må foreligge senest ved tilbudsfristens utløp ved åpen anbudskonkurranse eller ved fristen for forespørsler om å delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling og skal være vedlagt tilbudet med mindre oppdragsgiver ikke angir annen innleveringsmåte. Manglende erklæring medfører avvisning, jf. § 15–12 (avvisning på grunn av forhold ved leverandøren).

(3) Dersom en eller flere leverandører ikke har levert HMS-egenerklæring, jf. andre ledd, kan oppdragsgiver fastsette en kort tilleggsfrist for ettersendelse. Tilleggsfristen skal gjelde overfor alle deltakerne i konkurransen og oppdragsgiver skal ikke vurdere de innkomne tilbud før tilleggsfristen er utløpt.

(4) Ved bygge- og anleggskontrakter skal entreprenøren tilsvarende kreve HMS-egenerklæring i alle underliggende entrepriseforhold ved inngåelse av kontrakter i tilknytning til oppdraget som overstiger en verdi på kroner 200.000 eks. mva.

Kapittel 13. Kunngjøringsregler

§ 13–1. *Kunngjøring av konkurranse*

(1) Med unntak av direkte kjøp skal oppdragsgiver utarbeide en kunngjøring i samsvar med modellene i vedlegg 1 og på skjemaer fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet.

(2) Kunngjøringen skal utarbeides på norsk.

(3) Kunngjøringen skal sendes Norsk lysingsblad for kunngjøring i DOFFIN-databasen.

(4) Dersom oppdragsgiver ønsker kunngjøring i TED-databasen, skal kunngjøringen sendes Norsk lysingsblad for videresendelse.

(5) Norsk lysingsblad kan avvise kunngjøringer som ikke er i samsvar med reglene i kapittel 13 (kunngjøringsregler) eller modellene i vedlegg 1 (kunngjøringsmodeller).

§ 13–2. *Kunngjøring av konkurranseresultater*

Oppdragsgiver som har tildelt en kontrakt kan etter at kontrakt er tildelt gjøre resultatet kjent i en kunngjøring i DOFFIN-databasen. Kunngjøringen sendes til Norsk lysingsblad i samsvar med modellene i vedlegg 1 og på blanketter fastsatt av Nærings- og handelsdepartementet.

Kapittel 14. Frister

§ 14–1. *Tilbudsfrist*

Tilbudsfristen skal fastsettes slik at leverandørene får tilstrekkelig tid til å foreta de nødvendige undersøkelser og beregninger.

§ 14–2. *Vedståelsesfrist*

Oppdragsgiver skal fastsette den tiden tilbudene er bindende (vedståelsesfrist). Fristen skal angis med dato og

klokkeslett. Den bør ikke settes lenger enn det som er nødvendig av hensyn til behandlingen av tilbudene. Fremgår ikke annet av konkurransegrunnlaget, utløper vedståelsesfristen kl. 24.00, 30 dager etter tilbudsfristens utløp.

§ 14–3. *Fristeberegning*

Frister etter denne forskrift skal beregnes i samsvar med forskrift om fastsettelse av regler for frister, datoer og tidspunkt fastsatt ved kgl. res. av 4. desember 1992 nr. 910.

Kapittel 15. Gjennomføring av konkurransen

§ 15–1. *Protokollføring*

Oppdragsgiver skal føre protokoll fra konkurransen. Protokollen skal minst inneholde følgende opplysninger:

a. oppdragsgivers navn og adresse,
b. inngåtte kontrakters gjenstand og verdi,
c. navn på leverandører som ikke ble utvalgt til å delta i konkurransen og deltakere som ikke fikk tildelt oppdraget med begrunnelse for avgjørelsen,
d. navn på leverandøren som ble tildelt oppdraget og begrunnelse for valget med angivelse av tilbudets relative fordeler og egenskaper,
e. den andel av kontrakten som vil bli tildelt underleverandører dersom dette er kjent,
f. navn på leverandører som har fått delta i konkurransen og som har restanser i henhold til skatte- og avgiftslovgivningen, sammen med en begrunnelse for avgjørelsen, og
g. beskrivelse av alle vesentlige forhold og viktige beslutninger gjennom hele anskaffelsesprosessen.

Anskaffelsesprotokollen skal på anmodning oversendes Nærings- og handelsdepartementet.

§ 15–2. *Fremgangsmåte ved valg av leverandører og tildeling av kontrakter*

Etter at kvalifikasjonene til de leverandører som ikke er avvist er vurdert i samsvar med reglene i § 12–6 (kvalifikasjonskrav), skal kontrakt tildeles på grunnlag av kriterier fastlagt etter § 17–2 (kriterier for valg av tilbud) .

§ 15–3. *Forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling*

Forespørsel om å få delta i en begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling kan fremsettes elektronisk, ved brev, telefaks eller telefon. I de to sistnevnte tilfeller skal forespørselen bekreftes med brev avsendt før utløpet av fristen for forespørsler om å delta i konkurransen.

§ 15–4. *Rett til deltakelse i åpen og begrenset anbudskonkurranse*

(1) Alle interesserte leverandører skal i en åpen anbudskonkurranse inviteres til å inngi tilbud.

(2) Ved begrenset anbudskonkurranse kan oppdragsgiver fastsette en øvre og en nedre grense for antallet leverandører som skal inviteres til å delta. Disse grensene skal angis i kunngjøringen. Grensene skal fastsettes på bakgrunn av den ytelse som skal presteres. I alle tilfeller skal antallet leverandører som blir innbudt til å gi tilbud, være tilstrekkelig til å sikre reell konkurranse.

(3) Ved begrenset anbudskonkurranse velger oppdragsgiver hvilke leverandører som skal inviteres til å avgi tilbud eller til å forhandle blant de som tilfredsstiller kravene for deltakelse i konkurransen. Utvelgelsen skal skje på grunnlag av den foreliggende informasjon om leverandørens kvalifikasjoner, jf. § 12–6 (kvalifikasjonskrav).

Tilbudet

§ 15–5. *Tilbudets utforming*

(1) Tilbudet skal være skriftlig og avgis i lukket og merket forsendelse, enten direkte eller pr. post.

(2) Tilbudet kan også avgis med elektroniske middel forutsatt at konkurransegrunnlaget åpner for dette og at:

a. tilbudet inneholder alle nødvendige opplysninger,
b. tilbudets fortrolighet bevares frem til vurderingen skal skje,
c. tilbudene av bevishensyn om nødvendig snarest bekreftes skriftlig eller ved avsendelse av en bekreftet gjenpart, og
d. tilbudene først åpnes etter utløpet av tilbudsfristen.

(3) Tilbudet skal være undertegnet.

§ 15–6. *Avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger*

(1) Dersom tilbudet er ment å avvike fra konkurransegrunnlaget skal dette klart fremgå av tilbudet. Avvikene skal spesifiseres i tilbudet, eventuelt med en henvisning til hvor i tilbudet avviket er beskrevet. Beskrivelsene skal være presise og entydige, og skal være slik at oppdragsgiver kan vurdere avvikene uten kontakt med leverandør.

(2) Dersom tildeling av kontrakt skal skje på bakgrunn av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, kan oppdragsgiver ta i betraktning alternative tilbud som oppfyller oppstilte minstekrav og krav til presentasjon i konkurransegrunnlaget. Dersom alternative tilbud ikke vil bli vurdert, skal dette opplyses i kunngjøringen. Oppdragsgiver kan ikke avvise alternative tilbud:

a. fordi det er utarbeidet etter en annen teknisk beregningsmetode enn den som benyttes i den stat hvor kontrakten inngås. Den dokumentasjon som er nødvendig for å undersøke prosjektet, skal vedlegges tilbudet. Leverandørene skal gi de tilleggsopplysninger som oppdragsgiver mener er nødvendige.

b. fordi kontrakten kan antas å endre karakter fra en tjenestekontrakt til en varekontrakt eller omvendt, dersom tilbudet antas.

(3) Det kan ikke tas vesentlige forbehold mot kontraktsvilkårene.

(4) Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. § 16–1 nr. 3 (forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser).

§ 15–7. *Tilbakekall og endring av tilbud*

(1) Tilbud kan tilbakekalles eller endres inntil tilbudsfristens utløp.

(2) Tilbakekallet skal skje skriftlig.

(3) Endringen av tilbudet er å betrakte som et nytt tilbud og skal foretas i samsvar med § 15–5 (tilbudets utforming).

§ 15–8. *Registrering av innkomne tilbud*

Tilbudene skal påføres tidspunkt for mottakelse etter hvert som de kommer inn. På anmodning skal oppdragsgiver skriftlig bekrefte når tilbudet er mottatt.

§ 15–9. *Tilbudsåpning ved anbudskonkurranser*

(1) Rettidig levert tilbud skal åpnes på det tidspunkt og på det sted som er oppgitt i konkurransegrunnlaget.

(2) Åpningen skal foretas av minst to representanter for oppdragsgiver.

Avvisning

§ 15–10. *Avvisning på grunn av forhold ved tilbudet*

(1) Et tilbud skal avvises når:

a. det ikke er levert i tide,

b. det ikke er levert i samsvar med § 15–3 (forespørsel om deltakelse i begrenset anbudskonkurranse og konkurranse med forhandling) og § 15–5 (1) eller (2) (tilbudets utforming),

c. det inneholder et avvik fra konkurransegrunnlaget som er i strid med reglene i § 15–6 (avvik fra konkurransegrunnlaget og alternative løsninger), eller

d. det på grunn av forbehold eller på grunn av feil, uklarheter, ufullstendigheter eller lignende i en åpen eller begrenset anbudskonkurranse kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene.

(2) Et tilbud kan avvises når:

a. tilbudet ikke inneholder alle de opplysninger, oppgaver, prøver mv. som er forlangt,

b. tilbudet ikke oppgir prisen slik som forutsatt i tilbudsinnbydelsen,

c. tilbudet virker unormalt lavt i forhold til ytelsen som tilbys, jf. § 15–11 (avvisning av unormalt lave tilbud), eller

d. det på grunn av forbehold eller på grunn av feil, uklarheter, ufullstendigheter og lignende i en konkurranse med forhandling kan medføre tvil om hvordan tilbudet skal bedømmes i forhold til de øvrige tilbudene, eller

e. tilbudet ikke er levert i samsvar med § 15–5 (3) (tilbudets utforming).

§ 15–11. *Avvisning av unormalt lave tilbud*

(1) Før et tilbud avvises fordi det virker unormalt lavt, skal oppdragsgiver skriftlig forlange relevante opplysninger om de enkelte delene av tilbudet og etterprøve disse på grunnlag av de forklaringer som blir gitt.

(2) Oppdragsgiver kan ta hensyn til forklaringer som er berettiget ut ifra objektive grunner, herunder besparelser ved fremstillingsmåten, tekniske løsninger, usedvanlig gunstige vilkår for leveransen eller varens nyskapende karakter.

§ 15–12. *Avvisning på grunn av forhold ved leverandøren*

(1) Oppdragsgivere skal avvise leverandører som:

a. ikke oppfyller krav som er satt til leverandørenes deltakelse i konkurransen,

b. har unnlatt å innlevere skatteattest i samsvar med § 12–9 (skatteattest), eller

c. har unnlatt å innlevere HMS-egenerklæring i samsvar med § 12–10 (HMS-egenerklæring).

(2) Oppdragsgiver kan avvise leverandører som:

a. er konkurs, under gjeldsforhandling eller under avvikling, eller har innstilt sin virksomhet eller befinner seg i en tilsvarende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,

b. er begjært konkurs, eller har begjært åpning av gjeldsforhandling eller begjært tvangsoppløsning eller annen lignende prosess med hjemmel i nasjonale lover og forskrifter,

c. ved en rettskraftig dom er kjent skyldig i straffbare forhold som angår den yrkesmessige vandel,

d. i sitt yrke har gjort seg skyldig i alvorlige forsømmelser mot faglige og etiske krav i vedkommende bransje,

e. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av trygdeavgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge,

f. ikke har oppfylt sine forpliktelser vedrørende innbetaling av skatter og avgifter i samsvar med lovbestemmelser i den stat hvor han er etablert, eller i Norge, eller

g. har gitt grovt feilaktige opplysninger eller har unnlatt å gi opplysninger som det er stilt krav om i medhold av § 12–5 (kvalifikasjonskrav) til § 12–8 (fast ansatte).

§ 15–13. *Fremgangsmåten ved avvisning*

(1) Oppdragsgiver skal snarest mulig ta stilling til spørsmålet om avvisning.

(2) Leverandører som blir avvist skal informeres i samsvar med § 3–8 (oppdragsgivers opplysningsplikt).

(3) Tilbud som er levert for sent skal returneres uåpnet.

Kapittel 16. Forhandlinger, avklaringer mv.

§ 16–1. *Forhandlingsforbudet ved anbudskonkurranser*

(1) Det er ved åpen og begrenset anbudskonkurranse ikke tillatt å endre tilbudene eller forsøke å endre dem gjennom forhandlinger.

(2) Det er adgang til følgende avklaringer av tilbudene:

a. Oppdragsgiver kan innhente nærmere opplysninger hos leverandørene for å få klarlagt uklarheter i tilbudene, så fremt uklarhetene ikke er slike at tilbudene skal avvises i henhold til § 15–10 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

b. Når det gjelder løsninger, arbeidsmetoder eller materialer som leverandøren selv foreslår, kan oppdragsgiver be leverandøren foreta utdypninger og klargjøringer om hvordan kravene i konkurransegrunnlaget vil bli ivaretatt.

c. Dersom det av tekniske eller funksjonelle grunner er nødvendig, kan det gjøres mindre justeringer i de løsninger leverandøren har fremsatt.

(3) Dersom oppdragsgiver blir oppmerksom på åpenbare feil i tilbudet, skal disse rettes dersom det er utvilsomt hvordan feilene skal rettes. Andre åpenbare feil vurderes etter regelen i § 15–10 (avvisning på grunn av forhold ved tilbudet).

(4) Ved bygge- og anleggsarbeider skal poster som ikke er priset anses innkalkulert i andre poster, med mindre annet er angitt i tilbudsbrevet eller den manglende utfyllingen skyldes en åpenbar feil, jf. tredje ledd.

§ 16–2. *Supplerende opplysninger om leverandørens kvalifikasjoner*

Oppdragsgiver kan innenfor reglene i § 12–5 (kvalifikasjonskrav) til § 12–8 (fast ansatte) anmode leverandøren om at fremlagte attester og dokumenter suppleres eller utdypes.

§ 16–3. *Gjennomføring av konkurranse med forhandling*

(1) Oppdragsgiver skal samtidig sende ut konkurransegrunnlaget til alle leverandører som ønsker å delta i konkurransen og invitere dem til å levere inn et tilbud.

(2) Oppdragsgiver velger hvilke leverandører som skal inviteres til å avgi tilbud eller til å forhandle blant de som tilfredsstiller kravene for deltakelse i konkurransen. Utvelgelsen skal skje på grunnlag av den foreliggende informasjon om leverandørens stilling og tekniske, økonomiske og finansielle kapasitet, jf. § 12–6 (kvalifikasjonskrav).

(3) Det skal forhandles med minst 3 leverandører forutsatt at det finnes et tilstrekkelig antall egnede deltakere i konkurransen. Det skal likevel bare forhandles med leverandører som har reelle muligheter for å få tildelt kontrakt.

(4) Det er adgang til å forhandle om endringer eller suppleringer av alle sider ved tilbudene, så som forretningsmessige vilkår, pris og tekniske spesifikasjoner.

(5) Forhandlingene skal skje i samsvar med de alminnelige regler, herunder kravene til likebehandling, taushetsplikt og god forretningsskikk i kapittel 3 (alminnelige regler).

Kapittel 17. Avslutning av konkurransen

§ 17–1. *Avlysning av konkurransen og totalforkastelse*

(1) Oppdragsgiver kan avlyse konkurransen med øyeblikkelig virkning dersom det foreligger en saklig grunn.

(2) Oppdragsgiver kan forkaste alle tilbudene dersom resultatet av konkurransen gir saklig grunn for det.

(3) Leverandørene skal informeres i samsvar med § 3–8 (oppdragsgivers opplysningsplikt) om beslutninger om å ikke inngå kontrakt om et oppdrag som har vært kunngjort eller å gjennomføre anskaffelsesprosedyren på nytt.

§ 17–2. *Kriterier for valg av tilbud*

(1) Tildelingen skal skje enten på basis av hvilket tilbud som er det mest økonomisk fordelaktige, eller utelukkende ut fra hvilket tilbud som har den laveste prisen.

(2) Dersom tildelingen av kontrakten skjer på grunnlag av det økonomisk mest fordelaktige tilbud, skal alle kriterier som vil bli lagt til grunn oppgis enten i konkurransegrunnlaget eller i kunngjøringen. Kriteriene skal om mulig angis i prioritert rekkefølge. Det kan benyttes slike kriterier som pris, kvalitet, teknisk verdi, estetiske og funksjonsmessige egenskaper, service og teknisk bistand, oppfyllelsestid mv.

§ 17–3. *Meddelelse om hvem som skal tildeles kontrakt*

(1) Oppdragsgivers beslutning om hvem som skal tildeles kontrakt skal skriftlig meddeles samtidig til alle deltakerne i rimelig tid før kontrakt inngås. Med «kontrakt er inngått» menes tidspunktet for undertegning av kontrakt av begge parter.

(2) Meddelelsen skal inneholde en begrunnelse for valget og angi frist for leverandører til å klage over beslutningen.

(3) Dersom oppdragsgiver etter at meddelelsen er gitt finner at beslutningen om å tildele kontrakt ikke er i samsvar med § 17–2 kan beslutningen annulleres frem til kontrakt er inngått.

(4) Retten kan omgjøre beslutninger eller beslutte midlertidig forføyning, jf. lov om offentlige anskaffelser av 16. juli 1999 nr. 69 § 7 og § 8, frem til kontrakt er inngått.

Del IV. Øvrige prosedyrer

Kapittel 18. Designkonkurranse

§ 18–1. *Designkonkurranse*

(1) Denne paragraf får anvendelse på designkonkurranser arrangert som et ledd i en anskaffelsesprosedyre for tildeling av tjenestekontrakter.

(2) For designkonkurranser som gjelder tildeling av kontrakter om offentlige tjenestekjøp med en anslått verdi på 1,1 mill. kroner eksklusive merverdiavgift eller mer skal konkurransen kunngjøres i samsvar med vedlegg 1.

(3) Reglene for arrangering av designkonkurranser skal fastsettes i samsvar med kravene i denne paragraf og utleveres til de som er interessert i å delta i konkurransen.

(4) Adgangen til å delta i designkonkurranser kan ikke begrenses til én EØS-stats territorium eller del av dette.

(5) Oppdragsgiver kan ikke begrense adgangen til å delta i konkurransen til bare fysiske eller bare juridiske personer.

(6) Ved designkonkurranser med et begrenset antall leverandører skal oppdragsgiver fastsette klare og ikke-diskriminerende utvelgelseskriterier. Under enhver omstendighet skal antallet leverandører som inviteres til å delta være stort nok til å sikre reell konkurranse.

(7) Juryen skal utelukkende bestå av fysiske personer som er uavhengige av konkurransedeltakerne. Dersom en særskilt yrkesmessig kvalifikasjon kreves for å delta i designkonkurransen, skal minst en tredel av juryen være i besittelse av samme eller tilsvarende kvalifikasjon.

(8) Juryen skal være uavhengig i sine beslutninger og uttalelser. Grunnlaget for dens beslutninger og uttalelser skal være designer den anonymt har fått til vurdering, og kun de kriterier som ble oppgitt i kunngjøringen er relevante.

(9) Juryens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger skal nedtegnes i en protokoll som skal sendes deltakerne i designkonkurransen etter at oppdragsgiver har besluttet hvem som skal tildeles kontrakt.

Kapittel 19. Bygge- og anleggskonsesjon

§ 19–1. *Særlige regler om offentlig bygge- og anleggskonsesjon*

(1) Dersom oppdragsgiver skal tildele en offentlig bygge- og anleggskonsesjon, jf. § 1–4 bokstav g. (definisjoner), skal han gjøre dette kjent i en kunngjøring i samsvar med vedlegg 1 (kunngjøringsmodeller) dersom kontrakten har en anslått verdi på minst 41,5 mill. kroner. Beregningen av kontraktens verdi skjer etter § 2–3 (beregning av kontraktens verdi). For kontrakter under terskelverdien gjelder kunngjøringsreglene i del III.

(2) Oppdragsgiver kan:

a. kreve at konsesjonsinnehaveren overdrar kontrakter som tilsvarer minst 30 prosent av totalverdien av konsesjonskontrakten til tredjemann. Det kan gis adgang til å øke denne andelen. Nevnte minstekrav skal være angitt i konsesjonskontrakten, eller han kan

b. be om at det i tilbudet oppgis hvor stor del av kontraktens totalverdi som eventuelt vil bli overdratt til tredjemann.

(3) Når konsesjonsinnehaveren selv er oppdragsgiver i henhold til § 1–2 (hvem som er omfattet av forskriften), skal han overholde bestemmelsene i denne forskrift når det gjelder arbeider som skal utføres av tredjemann.

(4) Dersom konsesjonsinnehaver som ikke er oppdragsgiver i henhold til § 1–2 (hvem som er omfattet av forskriften), overdrar kontrakter til tredjemann, skal dette kunngjøres, forutsatt at kontrakten har en verdi på minst 41,5 mill. kroner. Forøvrig får § 6–4 nr. 2 – 6 (fremgangsmåten ved kunngjøringer) tilsvarende anvendelse. Kunngjøringsreglene kommer ikke til anvendelse når kontrakten oppfyller vilkårene i § 4–3 (konkurranse med forhandling uten kunngjøring). Konsesjonsinnehaverens plikter etter denne bestemmelse skal inntas i bygge- og anleggskonsesjonen.

(5) Oppdragsgiver som ønsker å tildele bygge- og anleggskonsesjon skal fastsette en frist for mottak av konsesjonssøknader på minst 52 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt.

(6) Når en bygge- og anleggskontrakt blir tildelt av en konsesjonsinnehaver som ikke er en offentlig oppdragsgiver, skal fristen for mottak av forespørsler om å delta fastsettes av konsesjonsinnehaveren til minst 37 dager fra den dag kunngjøringen ble sendt. Fristen for mottak av tilbud skal være minst 40 dager fra den dag kunngjøringen eller invitasjonen ble sendt.

(7) Foretak som har dannet en gruppe med det formål å oppnå en konsesjonskontrakt, eller foretak tilknyttet disse, anses ikke som tredjemann.

(8) Med «tilknyttet foretak» menes ethvert foretak som konsesjonsinnehaveren direkte eller indirekte kan utøve

en avgjørende innflytelse over, eller som sammen med konsesjonsinnehaveren er under avgjørende innflytelse fra et annet foretak i kraft av eiendomsrett, kapitalinteresser eller reglene for virksomheten. Et foretak anses å ha avgjørende innflytelse når det i forhold til et annet foretak enten direkte eller indirekte:

a. eier majoriteten av foretakets tegnede kapital, eller
b. kontrollerer flertallet av stemmene knyttet til andeler utstedt av foretaket, eller
c. kan utnevne mer enn halvparten av medlemmene i foretakets administrasjons-, ledelses- eller kontrollorgan.

(9) En fullstendig liste over tilknyttede foretak skal vedlegges søknaden om offentlig bygge- og anleggskonsesjon. Listen skal oppdateres etter enhver senere endring i forholdet mellom foretakene.

Kapittel 20. Bygge- og anleggskontrakter for sosiale formål

§ 20–1. *Særskilt behandlingsmåte ved bygg- og anleggskontrakter for sosiale formål*

(1) Dersom kontrakter om planlegging og oppføring av boliger for sosiale formål, på grunn av arbeidets betydning, kompleksitet og antatte varighet, krever samarbeid med representanter fra oppdragsgiver, sakkyndige og entreprenører, kan det vedtas en særskilt behandlingsmåte for å sikre valg av den entreprenør som er best egnet til å delta i et slikt samarbeid.

(2) I kunngjøringen skal oppdragsgiver gi en mest mulig nøyaktig beskrivelse av arbeidene som skal utføres, slik at interesserte entreprenører kan foreta en realistisk vurdering av designet. I kunngjøringen skal oppdragsgiver for anskaffelser under terskelverdiene oppgi hvilke kvalifikasjonskrav leverandøren må oppfylle, jf. § 12–5 (kvalifikasjonskrav). For anskaffelser som overstiger terskelverdiene gjelder reglene om tekniske, personlige og økonomiske vilkår i § 5–10 (dokumentasjon av leverandørens finansielle og økonomiske stilling) og § 5–11 (dokumentasjon av leverandørens tekniske kvalifikasjoner) tilsvarende.

(3) Ved kontrakter som overstiger terskelverdiene i § 2–2 (terskelverdier) skal oppdragsgiver anvende reglene for åpen eller begrenset anbudskonkurranse og reglene om kvalitativ utvelgelse i del III. For kontrakter under terskelverdiene gjelder reglene i del III.

Del V. Ikraftsetting.

§ 21–1. *Ikraftsetting*

Denne forskrift trer i kraft fra 1. juli 2001. Fra samme tidspunkt oppheves:

- Forskrift av 4. desember 1992 nr. 908 om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI om tildeling av kontrakter om offentlige varekjøp.
- Forskrift av 1. juli 1994 nr. 540 om gjennomføring av EØS-avtalens vedlegg XVI punkt 5b om tildeling av kontrakter om offentlige tjenestekjøp.
- Forskrift av 4. desember 1992 nr. 909 om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI punkt 2 om tildeling av offentlige bygge- og anleggskontrakter.
- Forskrift av 17. mars 1978 nr. 5 for kjøp av varer og tjenester til staten.
- Forskrift av 17. mars 1978 nr. 6 for kontrahering av bygg- og anleggsarbeider til staten.

Vedlegg 1. Kunngjøringsmodeller

1. Kunngjøring av konkurranse under terskelverdiene (del III)

Kunngjøring av konkurranse under terskelverdiene eller av uprioriterte tjenester som skal inngås etter reglene i forskriftens del III skal inneholde minst følgende opplysninger:

a. Oppdragsgivers navn, adresse, telefon- og telefaksnummer, e-postadresse og kontaktperson.
b. Hvilken anskaffelsesprosedyre som vil bli benyttet.
c. Om anskaffelsen gjelder varer, tjenester eller bygg- og anlegg og CPV-nummer.
d. Kontraktstype og kontraktsperiode og estimert kontraktsverdi. Dersom det er en rammeavtale skal dette angis.
e. Navn, adresse og eventuelt kontaktperson på den myndighet som anmodning om konkurransegrunnlaget og supplerende dokumenter kan sendes til, og eventuelt siste frist for fremsendelse av slike anmodninger.
f. Siste frist for forespørsler om deltakelse ved begrenset anbudskonkurranse eller konkurranse med forhandling.
g. Siste frist for tilbud ved åpen anbudskonkurranse.
h. Adressen hvor tilbud og forespørsel om deltakelse kan sendes.
i. Hvilke krav som vil bli stilt til konkurransedeltagernes kvalifikasjoner, samt krav til dokumentasjon.
j. Eventuelle øvre og nedre grense for antall leverandører ved anskaffelse etter begrenset konkurranse uten forhandling og begrenset konkurranse.

2. Kunngjøring av konkurranse ved vare- og tjenestekontrakter over terskelverdiene (del II)

A. Veiledende kunngjøring

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefaksnummer, e-postadresse og tilsvarende opplysninger om det organ man kan henvende seg til for å innhente tilleggsopplysninger, dersom dette ikke er samme sted.
2. Art og mengde eller verdi av de varer som skal leveres. CPV-referansenummer.

3. Antatt tidspunkt for innledning av innkjøpsbehandlingen for kontrakten eller kontraktene (dersom det er kjent).
4. Andre opplysninger.
5. Dato da kunngjøringen ble sendt.
6. Angivelse av om innkjøpskontrakten omfattes av EØS- eller GPA-avtalen.

B. Åpen anbudskonkurranse

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
   a. Valgt tildelingsmåte.
   b. Type kontrakt tilbudet gjelder.
3.
   a. Leveringssted.
   b. Arten av de varer som skal leveres, herunder om tilbudene gjelder kjøp, leasing, leie eller leie og senere kjøp, eller en kombinasjon av disse. CPV-referansenummer.
   c. Mengden av de varer som skal leveres, herunder eventuelle opsjoner på ytterligere innkjøp, samt et overslag over tidsplanen for iverksetting av opsjonene, dersom den er kjent. For regelmessige eller stadig tilbakevendende kontrakter gis et overslag over tidsplanen for ytterligere tilbudsinnbydelser for planlagte innkjøp, dersom den er kjent.
   d. Opplysninger om leverandørene har mulighet til å gi tilbud på deler av leveransene.
4. Kontraktens varighet eller fristen for fullføring av leveransen og, så vidt mulig, fristen for når leveransen skal begynne eller foretas.
5.
   a. Navn og adresse til det organ som forespørsler om utlevering av konkurransegrunnlag og tilleggsdokumenter kan rettes til.
   b. Eventuelt siste frist for fremsettelse av slik forespørsel.
   c. Eventuelt det beløp og betalingsvilkårene for det beløp som eventuelt må betales for dokumentene.
6.
   a. Endelig frist for mottak av tilbud.
   b. Adressen de skal sendes til.
   c. Det eller de språk tilbudene skal avfattes på.
7.
   a. Personer som har tillatelse til å være til stede ved tilbudsåpningen.
   b. Dato, klokkeslett og sted for tilbudsåpningen.
8. Depositum og garantier, dersom dette forlanges.
9. De viktigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til bestemmelser som omhandler disse vilkår.
10. Den juridiske form som eventuelt må antas av den gruppe leverandører som får kontrakten.
11. Opplysninger om leverandørens personlige stilling og opplysninger og formaliteter som er nødvendige for å vurdere de økonomiske og tekniske minstekrav som stilles til vedkommende.
12. Det tidsrom anbyderen er forpliktet til å opprettholde sitt tilbud.
13. Kriterier for kontraktstildelingen. Andre kriterier enn laveste pris skal oppgis dersom de ikke er nevnt i konkurransegrunnlaget.
14. Eventuelt forbud mot alternative tilbud.
15. Andre opplysninger.
16. Dato for offentliggjøring av en veiledende kunngjøring i De Europeiske Fellesskaps Tidende eller opplysning om at slik offentliggjøring ikke har funnet sted.
17. Dato da kunngjøringen ble sendt.
18. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
19. Angivelse av om innkjøpskontrakten omfattes av EØS-avtalen eller GPA-avtalen.

C. Begrenset anbudskonkurranse

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
   a. Valgt tildelingsmåte.
   b. Eventuelt begrunnelse for valg av hurtig behandling.
   c. Type kontrakt tilbudet gjelder.
3.
   a. Leveringssted.
   b. Art og mengde av de varer som skal leveres, herunder om tilbudene gjelder kjøp, leasing, leie eller leie og senere kjøp, eller en kombinasjon av sistnevnte. CPV-referansenummer.
   c. Mengden av de varer som skal leveres, herunder eventuelle opsjoner på ytterligere innkjøp, samt et overslag over tidsplanen for iverksetting av opsjonene dersom den er kjent. For regelmessige eller stadig

tilbakevendende kontrakter gis et overslag over tidsplanen for ytterligere tilbudsinnbydelser for planlagte innkjøp, dersom den er kjent.
   d. Opplysninger om leverandørene har mulighet til å gi tilbud på deler av leveransene.
4. Kontraktens varighet eller fristen for fullføring av leveransen og, så vidt mulig, fristen for når leveransen skal begynne eller foretas.
5. Den juridiske form som eventuelt må antas av den gruppe leverandører som får kontrakten.
6.
   a. Endelig frist for mottak av anmodninger om å delta.
   b. Adressen de skal sendes til.
   c. Det eller de språk anmodningene skal avfattes på.
7. Endelig frist for avsendelse av tilbudsinnbydelser.
8. Depositum og garantier, dersom dette forlanges.
9. Opplysninger om leverandørens personlige stilling og opplysninger og formaliteter som er nødvendige for å vurdere de økonomiske og tekniske minstekrav som stilles til vedkommende.
10. Kriterier for kontraktstildelingen dersom de ikke er angitt i tilbudsinnbydelsen.
11. Antatt antall, eller minste og største antall, leverandører som vil bli innbudt til å gi tilbud.
12. Eventuelt forbud mot alternative tilbud.
13. Andre opplysninger.
14. Dato(er) for offentliggjøring av en veiledende kunngjøring i De Europeiske Fellesskaps Tidende eller opplysning om at slik offentliggjøring ikke har funnet sted.
15. Dato da kunngjøringen ble sendt.
16. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
17. Angivelse av om innkjøpskontrakten omfattes av avtalen.

D. Kjøp etter forhandling

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
   a. Valgt tildelingsmåte.
   b. Eventuelt begrunnelse for valg av hurtig behandling.
   c. Eventuelt type kontrakt tilbudet gjelder.
3.
   a. Leveringssted.
   b. Arten av de varer som skal leveres, herunder om tilbudene gjelder kjøp, leasing, leie eller leie og senere kjøp, eller en kombinasjon av disse. CPV-referansenummer.
   c. Mengden av de varer som skal leveres, herunder eventuelle opsjoner på ytterligere innkjøp, samt et overslag over tidsplanen for iverksetting av opsjonene dersom den er kjent. For regelmessige eller stadig tilbakevendende kontrakter gis et overslag over tidsplanen for ytterligere tilbudsinnbydelser for planlagte innkjøp, dersom den er kjent.
   d. Opplysninger om leverandørene har mulighet til å gi tilbud på deler av leveransene.
4. Kontraktens varighet eller fristen for fullføring av leveransen og, så vidt mulig, fristen for når leveransen skal begynne eller foretas.
5. Den juridiske form som eventuelt må antas av den gruppe leverandører som får kontrakten.
6.
   a. Endelig frist for mottak av anmodninger om å delta.
   b. Adressen de skal sendes til.
   c. Det eller de språk tilbudene skal avfattes på.
7. Depositum og garantier, dersom dette forlanges.
8. Opplysninger om leverandørens personlige stilling og opplysninger og formaliteter som er nødvendige for å vurdere de økonomiske og tekniske minstekrav som stilles til vedkommende.
9. Antatt antall, eller minste og største antall, leverandører som vil bli innbudt til å gi tilbud.
10. Eventuelt forbud mot alternative tilbud.
11. Eventuelt navn og adresser til leverandører som allerede er utvalgt av den offentlige oppdragsgiver.
12. Tidspunkt for eventuelle tidligere kunngjøringer i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
13. Andre opplysninger.
14. Dato da kunngjøringen ble sendt.
15. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
16. Angivelse av om innkjøpskontrakten omfattes av EØS-avtalen eller GPA-avtalen.

E. Kontraktstildeling

1. Den offentlige oppdragsgivers navn og adresse.
2. Valgt tildelingsmåte. Ved kjøp etter forhandling uten at det på forhånd er offentliggjort en kunngjøring, en begrunnelse for dette.

3. Dato for kontraktstildelingen.
4. Kriterier for kontraktstildelingen.
5. Antall mottatte tilbud.
6. Den eller de utvalgte leverandørers navn og adresse.
7. De leverte varenes art og omfang, eventuelt for hver leverandør. CPV-referansenummer.
8. Betalt pris eller prisramme (høyeste/laveste pris).
9. Det eller de antatte tilbuds verdi, eller det høyeste og det laveste tilbud som ble tatt i betraktning ved kontraktstildelingen.
10. Eventuelt verdi og andel av kontrakten som kan bli overdratt til underleverandører.
11. Andre opplysninger.
12. Dato for offentliggjøring av kunngjøringen i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
13. Dato da kunngjøringen ble sendt.
14. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.

3. Kunngjøring av bygge- og anleggskontrakter

A. Veiledende kunngjøring

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
   a. Anleggsplass.
   b. Bygge- og anleggsarbeidenes art og omfang og, dersom bygget er inndelt i flere delarbeider, deres hovedtrekk sett i forhold til bygget.
   c. Overslag over de planlagte bygge- og anleggsarbeidenes prisramme, dersom den foreligger.
3.
   a. Antatt tidspunkt for innledning av innkjøpsbehandlingen for kontrakten eller kontraktene.
   b. Antatt tidspunkt for arbeidenes begynnelse, dersom det er kjent.
   c. Foreløpig tidsplan for fullføring av arbeidene, dersom den er kjent.
4. Vilkår for finansiering av arbeidet og for prisjusteringer og/eller henvisninger til bestemmelser som omhandler disse vilkår, dersom de er kjent.
5. Andre opplysninger.
6. Dato da kunngjøringen ble sendt.
7. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
8. Angivelse av om innkjøpskontrakten omfattes av avtalen.

B. Åpen anbudskonkurranse

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
   a. Valgt tildelingsmåte.
   b. Type kontrakt tilbudet gjelder.
3.
   a. Anleggsplass.
   b. Arbeidenes art og omfang og byggets generelle trekk, herunder eventuelle opsjoner på ytterligere arbeider, samt et overslag over tidsplanen for iverksetting av opsjonene dersom den er kjent.
   c. Dersom bygget eller kontrakten er inndelt i flere delarbeider, de forskjellige delarbeidenes størrelse og muligheten for å gi tilbud på ett, flere eller samtlige av dem.
   d. Opplysninger om byggets eller kontraktens formål når kontrakten også omfatter prosjektering.
4. Kontraktens varighet eller fristen for fullføring av arbeidene og, så vidt mulig, fristen for når arbeidene skal begynne.
5.
   a. Navn og adresse til det organ som forespørsler om utlevering av konkurransegrunnlag og tilleggsdokumenter kan rettes til.
   b. Eventuelt det beløp og betalingsvilkårene for det beløp som eventuelt må betales for dokumentene.
6.
   a. Endelig frist for mottak av tilbud.
   b. Adressen de skal sendes til.
   c. Det eller de språk tilbudene skal avfattes på.
7.
   a. Eventuelt, angivelse av personer som har tillatelse til å være til stede ved tilbudsåpningen.
   b. Dato, klokkeslett og sted for tilbudsåpningen.
8. Depositum og garantier, dersom dette forlanges.
9. De viktigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til bestemmelser som omhandler disse vilkår.

10. Den juridiske form som eventuelt må antas av den gruppe entreprenører som får kontrakten.
11. Opplysninger om entreprenørens personlige stilling og de økonomiske og tekniske minstekrav som stilles til vedkommende.
12. Det tidsrom anbyderen er forpliktet til å opprettholde sitt tilbud.
13. Kriterier for kontraktstildelingen. Andre kriterier enn laveste pris skal oppgis dersom de ikke er nevnt i konkurransegrunnlaget.
14. Eventuelt forbud mot alternative tilbud.
15. Andre opplysninger.
16. Dato for offentliggjøring av en veiledende kunngjøring i De Europeiske Fellesskaps Tidende eller opplysning om at slik offentliggjøring ikke har funnet sted.
17. Dato da kunngjøringen ble sendt.
18. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
19. Angivelse av om kontrakten omfattes av EØS-avtalen eller GPA-avtalen.

C. Begrenset anbudskonkurranse

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
    a. Valgt tildelingsmåte.
    b. Eventuelt begrunnelse for valg av hurtig behandling.
    c. Type kontrakt tilbudet gjelder.
3.
    a. Anleggsplass.
    b. Arbeidenes art og omfang og byggets generelle trekk, herunder eventuelle opsjoner på ytterligere arbeider, samt et overslag over tidsplanen for iverksetting av opsjonene, dersom den er kjent.
    c. Dersom bygget eller kontrakten er inndelt i flere delarbeider, de forskjellige delarbeidenes størrelse og muligheten for å gi tilbud på ett, flere eller samtlige av dem.
    d. Opplysninger om byggets eller kontraktens formål når kontrakten også omfatter prosjektering.
4. Kontraktens varighet eller fristen for fullføring av arbeidene og, så vidt mulig, fristen for når arbeidene skal begynne.
5. Den juridiske form som eventuelt må antas av den gruppe entreprenører som får kontrakten.
6.
    a. Endelig frist for mottak av anmodninger om å delta.
    b. Adressen de skal sendes til.
    c. Det eller de språk anmodningene skal avfattes på.
7. Endelig frist for avsendelse av tilbudsinnbydelser.
8. Depositum og garantier, dersom dette forlanges.
9. De viktigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til bestemmelser som omhandler disse vilkår.
10. Opplysninger om entreprenørens personlige stilling og de økonomiske og tekniske minstekrav som stilles til vedkommende.
11. Kriterier for kontraktstildelingen dersom de ikke er angitt i tilbudsinnbydelsen.
12. Eventuelt forbud mot alternative tilbud.
13. Andre opplysninger.
14. Dato for offentliggjøring av en veiledende kunngjøring i De Europeiske Fellesskaps Tidende eller opplysning om at slik offentliggjøring ikke har funnet sted.
15. Dato da kunngjøringen ble sendt.
16. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
17. Angivelse av om kontrakten omfattes av avtalen.

D. Kjøp etter forhandling

1. Den offentlige oppdragsgivers navn, adresse, telefonnummer og telefaksnummer.
2.
    a. Valgt tildelingsmåte.
    b. Eventuelt begrunnelse for valg av hurtig behandling.
    c. Type kontrakt tilbudet gjelder.
3.
    a. Anleggsplass.
    b. Arbeidenes art og omfang og byggets generelle trekk, herunder eventuelle opsjoner på ytterligere arbeider, samt et overslag over tidsplanen for iverksetting av opsjonene, dersom den er kjent.
    c. Dersom bygget eller kontrakten er inndelt i flere delarbeider, de forskjellige delarbeidenes størrelse og muligheten for å gi tilbud på ett, flere eller samtlige av dem.
    d. Opplysninger om byggets eller kontraktens formål når kontrakten også omfatter prosjektering.

4. Kontraktens varighet eller fristen for fullføring av arbeidene og, så vidt mulig, fristen for når arbeidene skal begynne.
5. Den juridiske form som eventuelt må antas av den gruppe entreprenører som får kontrakten.
6.
   a. Endelig frist for mottak av anmodninger om å delta.
   b. Adressen de skal sendes til.
   c. Det eller de språk tilbudene skal avfattes på.
7. Depositum og garantier, dersom dette forlanges.
8. De viktigste finansierings- og betalingsvilkår og/eller henvisninger til bestemmelser som omhandler disse vilkår.
9. Opplysninger om entreprenørens personlige stilling og opplysninger og formaliteter som er nødvendige for å vurdere de økonomiske og tekniske minstekrav som stilles til vedkommende.
10. Eventuelt forbud mot alternative tilbud.
11. Eventuelt navn og adresse til leverandører som allerede er utvalgt av den offentlige oppdragsgiver.
12. Tidspunkt for eventuelle tidligere kunngjøringer i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
13. Andre opplysninger.
14. Dato for offentliggjøring av en veiledende kunngjøring i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
15. Dato da kunngjøringen ble sendt.
16. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.
17. Tidspunkt for tidligere kunngjøring(er) i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
18. Angivelse av om kontrakten omfattes av avtalen.

E. Kontraktstildeling

1. Den offentlige oppdragsgivers navn og adresse.
2. Valgt tildelingsmåte. Ved kjøp etter forhandling uten at det på forhånd er offentliggjort en kunngjøring, en begrunnelse for dette.
3. Dato for kontraktstildelingen.
4. Kriterier for kontraktstildelingen.
5. Antall mottatte tilbud.
6. Den eller de utvalgte entreprenørers navn og adresse.
7. Arten og omfanget av de utførte arbeider, det ferdigstilte byggets hovedtrekk.
8. Betalt pris eller prisramme (høyeste/laveste pris).
9. Det/de antatte tilbudets verdi, eller det høyeste og laveste tilbud som ble tatt i betraktning ved kontraktstildelingen.
10. Eventuelt verdi og andel av kontrakten som kan bli gitt som underentreprenørkontrakt til tredjemann.
11. Andre opplysninger.
12. Dato for offentliggjøring av kunngjøringen i De Europeiske Fellesskaps Tidende.
13. Dato da kunngjøringen ble sendt.
14. Dato da kunngjøringen ble mottatt ved Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner.

Vedlegg 2. Liste over forskjellige former for bygge- og anleggsarbeid

Bygge- og anleggsarbeid

(1) Bygge- og anleggsarbeid (uten spesialisering) og rivningsarbeid
Generelt bygge- og anleggsarbeid (uten spesialisering)
Rivningsarbeid

(2) Byggearbeid (bolighus og andre bygninger)
Generelt byggearbeid
Taktekking
Bygging av skorsteiner og ovner
Isolering mot vann og fuktighet
Restaurering og vedlikehold av fasader
Oppføring og rivning av bygningsstillaser
Annen spesialisert virksomhet forbundet med byggearbeid (herunder tømrerarbeid)

(3) Anleggsarbeid: (bygging av veier, broer, jernbaner osv.)
Generelt anleggsarbeid
Grunnarbeid
Bygging av broer, tunneler og sjakter, grunnboring
Vannbygging (elver, kanaler, havner, sluser og demninger)
Veibygging (herunder spesialisert bygging av flyplasser og rullebaner)
Virksomhet spesialisert på vann (irrigasjon, drenering, vannforsyning, kloakktømming og kloakkrensing osv.)
Spesialisert virksomhet på andre områder innen anleggsarbeid

(4) Installasjonsarbeid
Generell installasjon
Rørlegging (installasjon av gass- og vannledninger samt sanitæranlegg)
Installasjon av varme- og ventilasjonsanlegg (sentralvarme, klimaanlegg, ventilasjon)
Lydisolasjon, varmeisolasjon, isolasjon mot vibrasjoner
Installasjon av elektrisitet
Installasjon av antenner, lynavledere, telefoner osv.

(5) Utsmykking og innredning
Generell utsmykking og innredning
Gipsarbeid, stukkarbeid og gipsing
Snekkerarbeid, i første rekke montering og/eller installasjon på byggeplassen (herunder legging av parkettgulv)
Malearbeid, glassarbeid og tapetsering
Flislegging og annen kledning av gulv og vegger
Annen innredning (installasjon av ovner osv.)

Vedlegg 3. HMS-erklæring

Egenerklæring om helse, miljø og sikkerhet

Denne bekreftelsen gjelder:

Firma . . . . . .

Adresse . . . . . .

Postnr./-sted . . . . . .

Land*

. . . . . .

Det bekreftes med dette at denne virksomheten arbeider systematisk for å oppfylle kravene i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen og ved det tilfredsstille kravene i forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheten (Internkontrollforskriften) fastsatt ved kgl.res. av 6. desember 1996 nr. 1127 i medhold av lov av 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v.

Det bekreftes at virksomheten er lovlig organisert i henhold til gjeldende skatte- og arbeidsmiljøregelverk når det gjelder ansattes faglige og sosiale rettigheter.

Det aksepteres at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til gjennomgåelse og verifikasjon av virksomhetens system for ivaretagelse av helse, miljø og sikkerhet.

Daglig leder (sign.) Dato:

Det bekreftes med dette at det er iverksatt systematiske tiltak for å oppfylle ovennevnte krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Representant for de ansatte (sign.) Dato:

* For utenlandske oppdragstakere gjelder følgende:

Det bekreftes med dette at det ved utarbeidelse av tilbudet er tatt hensyn til helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som følger av forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (Internkontrollforskriften), fastsatt ved kgl. res. av 6. desember 1996 i medhold av lov av 4 februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø mv.

Det aksepteres at oppdragsgiver etter anmodning vil bli gitt rett til gjennomgåelse og verifikasjon av virksomhetens system for ivaretakelse av helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.

Forpliktende underskrift

Daglig leder (sign.) Dato:

15. juni Nr. 617 2001

Ikrafttredelse av lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser og lov av 15. juni 2001 nr. 80 om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser.

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser og lov av 15. juni 2001 nr. 80 om endringer i lov 16. juli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser trer i kraft 1. juli 2001.

15. juni Nr. 618 2001

Delvis ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.).

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 60 om endringer i lov om domstolene og lov om fri rettshjelp mv. (postforkynning og utvidet adgang til fri sakførsel i Høyesterett mv.), del III, og endringene i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 180 tredje ledd i del I, trer i kraft 1. juli 2001. Endringene i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven) § 66 og § 105 annet ledd i del I trer i kraft 1. november 2001.

15. juni Nr. 619 2001

Delvis ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling).

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001. Fremmet av Justis- og politidepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 62 om endringer i domstolloven m.m. (den sentrale domstoladministrasjon og dommernes arbeidsrettslige stilling), nye § 33a og § 33b i lov av 13. august 1915 nr. 5 om domstolene (domstolloven), trer i kraft 1. august 2001.

15. juni Nr. 620 2001

Ikrafttredelse av lov av 15. juni 2001 nr. 50 om endring i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. (vederlag ved tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret).

Fastsatt ved kgl.res. 15. juni 2001. Fremmet av Fiskeridepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

Lov av 15. juni 2001 nr. 50 om endring i lov 14. juni 1985 nr. 68 om oppdrett av fisk, skalldyr m.v. (vederlag ved tildeling av konsesjoner for matfiskoppdrett av laks og ørret) gjelder fra 1. august 2001.

15. juni Nr. 621 2001

Forskrift om endring i forskrift om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI punkt 4 om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene).

Fastsatt ved kgl.res. av 15. juni 2001 med hjemmel i lov av 27. november 1992 nr. 116 om offentlige anskaffelser mv § 2. Fremmet av Nærings- og handelsdepartementet. Kunngjort 15. juni 2001.

I

I forskrift av 16. desember 1994 nr. 1110 om gjennomføring av EØS-avtalen vedlegg XVI punkt 4 om samordning av innkjøpsreglene for oppdragsgivere innen vann- og energiforsyning, transport og telekommunikasjon (forsyningssektorene) gjøres følgende endring:

Ny hjemmelslov skal være:

Lov av 16. junli 1999 nr. 69 om offentlige anskaffelser § 11 første ledd.

II

Endringen trer i kraft 1. juli 2001.

Utgiver: Justis- og politidepartementet

Oversikt over rettelser som er inntatt i 2001-årgangen

År	Feil i hefte nr.	Side	Gjelder	Se rettelse i nr.
1998	18	1313	Forskrift nr. 929	4
2000	25	2385	Forskrift nr. 1101	2
2000	28	2732	Forskrift nr. 1267	1
2000	29	2766	Forskrift nr. 1276	2
2000	29	2795	Forskrift nr. 1300	2
2000	32	3187	Forskrift nr. 1408	4
2000	32	3194	Forskrift nr. 1410	4
2000	33	3301	Forskrift nr. 1434	1
2000	33	3435	Forskrift nr. 1545	1
2000	35	3512	Forskrift nr. 1582	1
2000	37	3876	Forskrift nr. 1622	3
2001	2	146	Forskrift nr. 153	3
2001	2	160	Forskrift nr. 163	3
2001	3	333	Forskrift nr. 263	4

B-blad

Returadresse:
Lovdata
Postboks 41 Sentrum
NO-0101 Oslo

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter
Avd. II Regionale og lokale forskrifter

Utgiver: Justis- og politidepartementet
Redaksjon: Stiftelsen Lovdata

Manuskripter for kunngjøring
Manuskripter sendes i ett eksemplar med kunngjøringsskjema til Lovdata:
Med E-post: ltavd1@lovdata.no for avdeling I
ltavd2@lovdata.no for avdeling II

Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider (www.lovdata.no).

Med post: Norsk Lovtidend
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Bestilling av abonnement
Med post: Samme adresse som over.
Elektronisk: Se Lovdatas hjemmesider.

		Norge	**Norden**	**Verden**
Abonnement koster for	Avd. I	kr 820	kr 1180	kr 1340
	Avd. I og II	kr 1030	kr 1570	kr 1810

Innholdet i heftene vil bli kunngjort fortløpende på Lovdatas hjemmesider – www.lovdata.no
- også en versjon av den trykte utgaven av heftet i PDF-format vil være tilgjengelig.
På de samme sidene finnes ajourførte versjoner av lovene og sentrale og lokale forskrifter.

Samlemapper: Det vil bli sendt ut etiketter for bruk på ringpermer.

Alle andre henvendelser om Norsk Lovtidend kan rettes til:

Lovdata
Postboks 41, Sentrum
0101 Oslo

Tlf. 23 35 60 00
Fax 23 35 60 01
E-post: lovtid@lovdata.no

Falch AS, Oslo. 07.2001.

ISSN 0333-0753
2001107